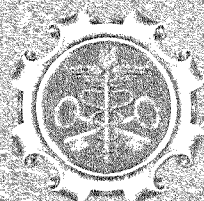
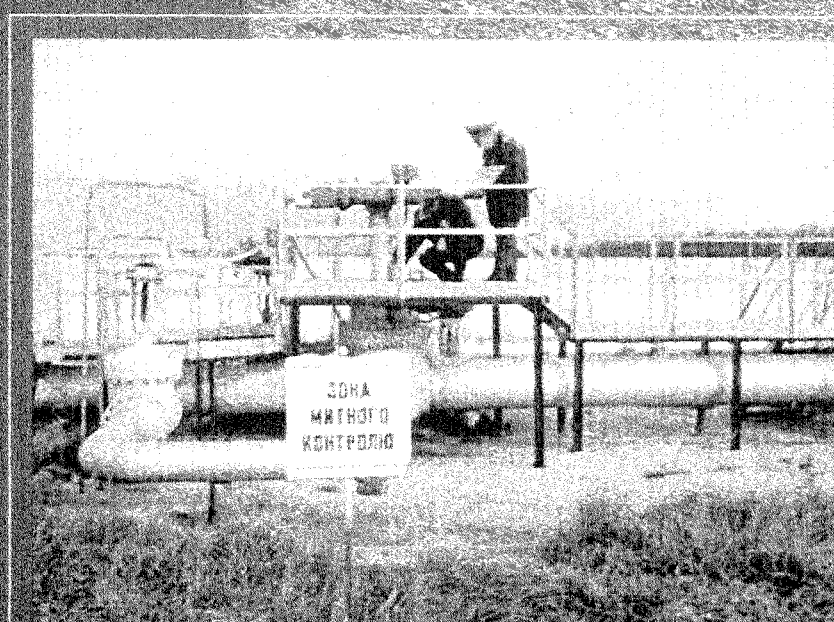

ПОЛІТИКА СПРАВА В УКРАЇНІ

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЕНЕРГОНОСІВ

PLASKE
PUBLISHERS

*Державна митна служба України
Академія митної служби України*

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЕНЕРГОНОСІЇВ

Навчально-методичний посібник

За загальною редакцією

П. В. Пашка

та О. І. Конєва

Одеса • «ПЛАСКЕ» ЗАТ • 2009

УДК 351.824.11.073.6 (075.8)

ББК 67.401.21Я73

Б 904

*За загальною редакцією П. В. Пашка — заступника Голови
Держмитслужби України та О. І. Конєва — начальника Енергетичної
регіональної митниці*

Автори: Є. Г. Бузюн, В. Л. Булава, Р. М. Вознюк, А. М. Гладкий,
А. М. Єфимович, І. А. Золотарьов, О. І. Конєв, С. М. Микитюк, П. В. Пашко,
П. Я. Пісной, С. А. Пустовойтенко, О. І. Степаненко, М. В. Стріха,
С. М. Черниш, О. М. Шульга, Я. Л. Ярмоленко

Рецензенти:

Бережний Іван Григор'євич — к. т. н., проректор з науково-педагогічної
праці та митної підготовки АТСУ

Булюк Віталій Вікторович — к. е. н., начальник Херсонської митниці

Салєгін Сергій Віталійович — член експертно-аналітичної групи з опра-
цювання питань функціонування ринку нафти і нафтопродуктів та розвитку
нафтопереробної промисловості при Кабінеті міністрів України, головний
редактор часопису «Термінал», кандидат технічних наук, старший науковий
співробітник

Бузюн Є. І. та ін.

Б 904 Митне оформлення енергоносіїв: навчально-методичний
посібник / [Є. І. Бузюн, В. Л. Булава, Р. М. Вознюк та ін.]. — За
загальною редакцією П. В. Пашка та О. І. Конєва — Академія
митної служби України — Одеса: Пласке, 2009. — 616 с.

ISBN 978-966-8692-21-5

© Є. Г. Бузюн, В. Л. Булава, Р. М. Вознюк,
А. М. Гладкий, А. М. Єфимович,
І. А. Золотарьов, О. І. Конєв С. М. Микитюк,
П. В. Пашко, П. Я. Пісной, С. А. Пустовойтенко,
О. І. Степаненко, М. В. Стріха, С. М. Черниш,
О. М. Шульга, Я. Л. Ярмоленко, 2009

© Академія митної служби України, 2009

© «ПЛАСКЕ» ЗАТ, 2009

Зміст

Глава I. Передумови створення Енергетичної регіональної митниці	13
<i>Розділ 1</i> Митна та енергетична безпека України.	13
<i>Розділ 2</i> Історія створення Енергетичної регіональної митниці.....	23
<i>Розділ 3</i> Роль та місце Енергетичної регіональної митниці у структурі Держмитслужби України.....	26
Глава II. Функціонування Енергетичної регіональної митниці в сучасних умовах	30
<i>Розділ 1</i> Структура Енергетичної регіональної митниці та оптимізація процесу митного контролю і митного оформлення енергоносіїв.....	30
<i>Розділ 2</i> Специфіка роботи Енергетичної регіональної митниці та її взаємодія з іншими митними органами....	32
<i>Розділ 3</i> Законодавче та нормативно-правове регулювання митних процедур з енергоносіями	35
Глава III. Нафта і нафтопродукти. Товарознавча характеристика та класифікація. Особливості класифікації згідно з УКТЗЕД	41
<i>Розділ 1</i> Основні види нафтопродуктів	41
1.1. Сирі нафтопродукти	41
1.2. Фракційний склад (ступінь перегонки) нафтопродуктів як одна з основних класифікаційних ознак товарної позиції 2710 згідно з УКТЗЕД	46
<i>Розділ 2</i> Основні показники бензинів моторних, які впливають на їх класифікацію згідно з УКТЗЕД.....	47
2.1. Особливості класифікації легких нафтових фракцій, відмінних від бензинів моторних.....	56
2.2. Основні характеристики середніх дистилатів на прикладі палива реактивного.....	61
<i>Розділ 3</i> Особливості класифікації важких нафтових фракцій.....	64
3.1. Вміст сірки в дизельному паливі — важливий показник, що впливає на його оподаткування.....	65
3.2. Показники і характеристики, які впливають на класифікацію мастильних матеріалів	69
3.3. Інші продукти, які за своїми властивостями можуть бути охарактеризовані як важкі дистилати.....	71

Глава IV. Митний контроль та митне оформлення газу	75
<i>Розділ 1</i> Міжнародні норми, що регулюють режим переміщення природного газу трубопровідним транспортом	75
<i>Розділ 2</i> Законодавча та нормативно-правова база з питань здійснення зовнішньоекономічних операцій з природним газом	78
<i>Розділ 3</i> Поняття природного газу як товару. Особливості транспортування, зберігання, обліку та приймання-передачі природного газу	81
3.1. Загальна система обліку газу, що переміщується магістральними газопроводами	81
3.2. Особливості обліку та зберігання природного газу в підземних газосховищах	87
3.3. Договори на транспортування природного газу трубопровідним транспортом, традиційні умови поставки, транспортні та комерційні документи, що використовуються для обліку природного газу	89
<i>Розділ 4</i> Митні процедури під час митного оформлення природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом	92
4.1. Форми та особливості митного контролю, фактичний контроль, місця митного контролю	92
4.2. Особливості митного оформлення відповідно до митних режимів	95
4.2.1. Митні режими імпорту і реімпорту	98
4.2.2. Митні режими експорту і реекспорту	99
4.2.3. Митний режим транзиту (в тому числі з використанням підземних сховищ газу)	100
4.3. Адміністрування податків і зборів	101
<i>Розділ 5</i> Особливості митного контролю та митного оформлення скраплених вуглеводневих газів	103
<i>Розділ 6</i> Митний контроль та митне оформлення скрапленого газу під час переміщення морським транспортом	104
6.1. Порядок митного контролю та митного оформлення скрапленого газу, що вивозиться за межі митної території України	104
6.2. Порядок митного контролю та митного оформлення скрапленого газу, що ввозиться на митну територію України	113

6.3. Порядок митного контролю та митного оформлення скрапленого газу, що переміщується митною територією України транзитом	123
Глава V. Митний контроль та митне оформлення нафти	134
<i>Розділ 1 Система магістральних трубопроводів, яка використовується для транспортування нафти</i>	<i>134</i>
<i>Розділ 2 Процедури під час переміщення нафти трубопровідним транспортом</i>	<i>136</i>
2.1. Підстави для переміщення нафти через митний кордон України	137
2.2. Операції з приймання-передачі, обліку та зберігання нафти	139
2.3. Визначення фактичних показників обсягу та якості нафти, що переміщується через митний кордон України	141
2.4. Декларування та митне оформлення нафти сирової	143
2.4.1. У разі переміщення нафти сирової в режимі імпорту	145
2.4.2. У разі переміщення нафти сирової в режимі експорту	147
2.4.3. У разі переміщення нафти сирової в режимі транзиту	152
2.4.4. У разі переміщення нафти сирової в режимі транзиту зі зміною виду транспорту	155
<i>Розділ 3 Митний контроль та митне оформлення нафти сирової, яка переміщується через митний кордон України морським транспортом</i>	<i>159</i>
3.1. Порядок митного контролю та митного оформлення нафти, що вивозиться за межі митної території України	159
3.2. Порядок митного контролю та митного оформлення нафти, що ввозиться на митну територію України ..	170
3.3. Порядок митного контролю та митного оформлення нафти, що переміщується митною територією України транзитом	179
<i>Розділ 4 Нормативно-правові акти, особливості класифікації та оподаткування</i>	<i>190</i>
Глава VI. Митний контроль і митне оформлення електроенергії	192
<i>Розділ 1 Загальні положення</i>	<i>192</i>

1.1. Виробництво, передача і постачання електричної енергії	199
1.2. Оптовий ринок електричної енергії.....	203
1.3. Державна політика та управління в електроенергетиці.....	207
<i>Розділ 2</i> Визначення основних термінів	209
<i>Розділ 3</i> Умови переміщення електроенергії через митний кордон України	213
<i>Розділ 4</i> Порядок здійснення митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України	216
4.1. Місце проведення митного контролю	221
4.2. Документальне оформлення результатів митного контролю	229
4.3. Передання й оброблення інформації	235
4.4. Накладання, зняття чи зміна митних забезпечень	235
<i>Розділ 5</i> Митне оформлення електроенергії.....	239
5.1. Митне оформлення електроенергії в режимі імпорту.....	241
5.2. Митне оформлення електроенергії в режимі експорту	246
5.3. Митне оформлення електроенергії в режимі транзиту.....	249
<i>Розділ 6</i> Нарахування податків та зборів під час митного оформлення електроенергії.....	251
<i>Розділ 7</i> Прикінцеве положення	251
<i>Розділ 8</i> Нормативно-правові акти, які застосовуються під час митного контролю та митного оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України	253
Глава VII. Митний контроль та митне оформлення дизельного палива.....	256
<i>Розділ 1</i> Митний контроль та митне оформлення при переміщенні дизельного палива залізничним транспортом ...	256
1.1. Нормативно-правові акти, які регламентують порядок митного контролю дизельного палива при переміщенні залізничним транспортом	256
1.2. Загальні процедури при переміщенні дизельного палива через митний кордон України залізничним транспортом	260
1.2.1. Оформлення попередньої декларації.....	260

1.2.2. Умови перевезення дизельного палива залізницею під митним контролем	265
1.2.3. Взаємодія посадових осіб ЕРМ з представниками залізничних станцій при переміщенні дизельного палива залізничним транспортом.....	271
1.2.4. Місце проведення митного контролю при переміщенні дизельного палива залізницею	276
1.3. Декларування та митне оформлення дизельного палива	278
1.3.1. Послідовність процедур під час митного оформлення дизельного палива	278
1.3.2. Взаємодія з іншими органами державного контролю	283
1.4. Форми митного контролю при переміщенні дизельного палива залізничним транспортом	285
1.4.1. Документи, необхідні для митного контролю та митного оформлення дизельного палива	287
1.4.2. Митний огляд дизельного палива	288
1.4.3. Порядок відбору проб дизельного палива	293
<i>Розділ 2</i> Особливості митного контролю та митного оформлення при переміщенні дизельного палива автомобільним транспортом	294
<i>Розділ 3</i> Митний контроль та митне оформлення при переміщенні дизельного палива трубопровідним транспортом	297
3.1. Загальні процедури при переміщенні дизельного палива через митний кордон України трубопровідним транспортом (магістральним нафтопродуктопроводом «Самара — Західний напрямок»)	297
3.1.1. Підстави переміщення дизельного палива через митний кордон України трубопровідним транспортом	301
3.1.2. Механізм здійснення митного контролю дизельного палива під час переміщення через митний кордон України	301
3.1.3. Місце проведення митного контролю при переміщенні дизельного палива трубопровідним транспортом.....	302
3.2. Декларування та митне оформлення дизельного палива під час переміщення трубопровідним транспортом	303

3.2.1. Послідовність процедур під час митного оформлення дизельного палива	314
3.2.2. Взаємодія з іншими органами державного контролю	319
3.3. Особливості митного оформлення дизельного палива у митні режими при зміні виду транспорту (трубопровід — залізниця, трубопровід — автотранспорт)	321
3.4. Форми митного контролю при переміщенні дизельного палива трубопровідним транспортом	324
3.4.1. Документи, необхідні для митного контролю та митного оформлення дизельного палива	325
3.4.2. Облік обсягів дизельного палива, яке переміщується через лінійно-виробничі диспетчерські станції (ЛВДС)	328
3.4.3. Порядок відбору проб	329
3.4.4. Нормативно-правові акти, що регламентують процедури та встановлюють порядок переміщення ДП через митний кордон України трубопровідним транспортом	331
<i>Розділ 4</i> Особливості митного контролю та митного оформлення дизельного палива при переміщенні морським транспортом	332
4.1. Порядок митного контролю та митного оформлення дизельного палива, що вивозиться за межі митної території України	332
4.2. Порядок митного контролю та митного оформлення дизельного палива, що ввозиться на митну територію України	339
4.3. Порядок митного контролю та митного оформлення дизельного палива, що переміщується митною територією України транзитом	350
<i>Розділ 5</i> Загальні принципи та особливості класифікації дизельного палива	359
<i>Розділ 6</i> Особливості оподаткування дизельного палива залежно від відсоткового вмісту сірки	363
Глава VIII. Митний контроль та митне оформлення бензинів моторних	364
<i>Розділ 1</i> Митний контроль та митне оформлення під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом	364

1.1. Нормативно-правові акти, які регламентують порядок митного контролю бензинів моторних під час переміщення залізничним транспортом	364
1.2. Загальні процедури під час переміщення бензинів моторних через митний кордон України залізничним транспортом	367
1.2.1. Оформлення попередньої декларації.....	367
1.2.2. Умови перевезення бензинів моторних залізницею під митним контролем	372
1.2.3. Взаємодія посадових осіб ЕРМ з представниками залізничних станцій під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом	378
1.2.4. Місце проведення митного контролю під час переміщення бензинів моторних залізницею	382
1.3. Декларування і митне оформлення бензинів моторних	383
1.3.1. Послідовність процедур під час здійснення митного оформлення бензинів моторних	383
1.3.2. Взаємодія з іншими органами державного контролю	389
1.4. Форми митного контролю під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом.....	390
1.4.1. Документи, необхідні для митного контролю та митного оформлення бензинів моторних	392
1.4.2. Митний огляд бензинів моторних.....	394
1.4.3. Порядок відбору проб бензинів моторних	398
<i>Розділ 2</i> Особливості митного контролю та митного оформлення бензинів моторних автомобільним транспортом ...	399
<i>Розділ 3</i> Особливості митного контролю та митного оформлення бензинів моторних під час переміщення морським транспортом.....	402
3.1. Порядок митного контролю та митного оформлення бензину, що вивозиться за межі митної території України	402
3.2. Порядок митного контролю та митного оформлення бензину, що ввозиться на митну територію України	409
3.3. Порядок митного контролю та митного оформлення бензину, що переміщується митною територією України транзитом.....	418

<i>Розділ 4</i>	Загальні принципи та особливості класифікації бензинів моторних	428
<i>Розділ 5</i>	Особливості оподаткування бензинів моторних залежно від октанового числа	430
<i>Розділ 6</i>	Особливості оподаткування бензинів моторних сумішевих з добавками на основі біоетанолу	434
Глава IX.	Порядок і особливості митного контролю та митного оформлення ядерного палива	436
<i>Розділ 1</i>	Нормативно-правові акти	436
<i>Розділ 2</i>	Порядок пропуску через митний кордон України свіжого ядерного палива	437
<i>Розділ 3</i>	Транспортування «неопромінених» тепловідільних збірок (ТВЗ), вимоги до безпеки транспортування	440
<i>Розділ 4</i>	Митний контроль та митне оформлення свіжого ядерного палива	441
	4.1. Порядок заповнення ВМД.....	442
	4.2. Дозвільні документи.....	443
	4.3. Особливості оформлення та оподаткування	445
<i>Розділ 5</i>	Порядок та особливості митного контролю і митного оформлення відпрацьованого ядерного палива	446
	5.1. Нормативно-правові акти	446
	5.2. Митний контроль та митне оформлення відпрацьованого ядерного палива	447
	5.2.1. Порядок заповнення ВМД.....	448
	5.2.2. Дозвільні документи.....	448
	5.2.3. Особливості оформлення та оподаткування	449
	5.3. Транспортування відпрацьованого ядерного палива	450
	5.4. Порядок пропуску через митний кордон України	451
Глава X.	Інші види нафтопродуктів, супутні їм товари та продукти	453
<i>Розділ 1</i>	Особливості класифікації газу скрапленого.....	453
<i>Розділ 2</i>	Вплив складу та властивостей присадок на їх класифікацію	457
<i>Розділ 3</i>	Асортимент і характеристики інших нафтопродуктів та супутніх їм продуктів.....	461
<i>Розділ 4</i>	Митний контроль та митне оформлення мазуту.....	472
	Нормативно-правові документи.....	472
	4.1. Митний контроль та митне оформлення мазуту при переміщенні залізничним транспортом.....	476

4.1.1. Умови перевезення мазуту залізницею під митним контролем	476
4.1.2. Взаємодія посадових осіб ЕРМ з представниками залізничних станцій під час переміщення мазуту залізничним транспортом.....	478
4.1.3. Місце проведення митного контролю під час переміщення мазуту залізницею	483
4.2. Декларування і митне оформлення мазуту	485
4.2.1. Послідовність процедур під час здійснення митного оформлення мазуту.....	485
4.2.2. Взаємодія з іншими органами державного контролю.....	490
4.3. Форми митного контролю під час переміщення мазуту залізничним транспортом	491
4.3.1. Документи, необхідні для митного контролю та митного оформлення мазуту	491
4.3.2. Митний огляд мазуту	493
4.3.3. Порядок відбору проб мазуту.....	498
4.4. Митний контроль та митне оформлення мазуту під час переміщення морським транспортом	499
4.4.1. Порядок митного контролю та митного оформлення мазуту, що вивозиться за межі митної території України.....	499
4.4.2. Порядок митного контролю та митного оформлення мазуту, що ввозиться на митну територію України	506
4.4.3. Порядок митного контролю та митного оформлення мазуту, що переміщується митною територією України транзитом	514
Глава XI. Митний контроль та митне оформлення аміаку.....	523
<i>Розділ 1</i> Загальні відомості	523
1.1. Особливості аміаку як товару.....	523
1.2. Підрозділ Енергетичної регіональної митниці, який здійснює митний контроль та митне оформлення аміаку	524
<i>Розділ 2</i> Особливості митного контролю та митного оформлення аміаку	525
2.1. За митними режимами	525
2.1.1. Експорт.....	525
2.1.2. Транзит.....	527
2.1.3. Імпорт	528

2.2. За видами транспорту	529
2.2.1. Трубопровідний	529
2.2.2. Морський	530
2.3. Зберігання аміаку і контроль під час перебування під митним контролем	532
Глава XII. Порядок ведення обліку суб'єктів зовнішньо- економічної діяльності в енергетичній регіональ- ній митниці та особливості митного оформлення енергоносіїв у підрозділах енергетичної регіо- нальної митниці та інших митних органах	535
<i>Розділ 1</i> Поняття і мета обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах України	535
<i>Розділ 2</i> Основні законодавчі акти, що регламентують облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах України	537
<i>Розділ 3</i> Особливості обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Енергетичній регіональній митниці. Подвійний облік	540
<i>Розділ 4</i> Перелік документів, які необхідні для здійснення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Енергетичній регіональній митниці	543
<i>Розділ 5</i> Митне оформлення енергоносіїв у підрозділах Енергетичної регіональної митниці та інших митних органах	555
5.1. Митне оформлення енергоносіїв за фактичним знаходженням та реєстрацією суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності	555
5.2. Митне оформлення енергоносіїв у підрозділах Енергетичної регіональної митниці	559
5.3. Митне оформлення енергоносіїв як запасів споживання	563
Додатки	565

Глава I

Передумови створення Енергетичної регіональної МИТНИЦІ

Розділ 1. Митна та енергетична безпека України.

Митна політика є складовою внутрішньої та зовнішньої політики, яка визначає зміст діяльності держави та її компетентних органів у сфері регулювання зовнішньоекономічних відносин та організації митної системи, відіграє істотну роль у виході держави на світовий ринок. Її головне функціональне завдання — забезпечення захисту національних інтересів та національної безпеки в економічній, а також, прямо та опосередковано, в політичній, соціальній, екологічній та інших сферах. Це відображено в основних напрямках державної політики з питань національної безпеки України.

У ст. 2. Митного кодексу України визначено, що митна політика являє собою систему принципів та напрямів діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі.

Природа митної політики обумовлює наявність, крім національних інтересів і національної безпеки взагалі, існування певних принципів, які розкривають зміст націо-

нальних інтересів держави на даному етапі. Ними керуються компетентні органи державної влади при розробці митної політики і впровадження її в життя.

Національні інтереси — це життєво важливі матеріальні, інтелектуальні і духовні цінності українського народу як носія суверенітету і єдиного джерела влади в Україні, визначальні потреби суспільства і держави, реалізація яких гарантує державний суверенітет України та її прогресивний розвиток. Національні інтереси визначають цілі внутрішньої та зовнішньої політики країни, а їх відстоювання має об'єднувати націю.

Економічні інтереси України є складовою її національних інтересів і займають місце в їх ієрархії як в складі життєво важливих, так і серед важливих та периферійних інтересів.

Під національними економічними інтересами можна розуміти сукупність об'єктивних економічних потреб незалежної країни, задоволення яких забезпечує ефективне функціонування та сталий розвиток її економічної системи. Економічні інтереси виступають як провідна складова системної сукупності національних інтересів, тому що економічна сфера є базовою.

Серед найважливіших національних економічних інтересів, від реалізації яких залежить майбутнє української держави, добробут і процвітання нації, слід виділити такі, що пов'язані з митною та енергетичною безпекою держави:

- створення самодостатньої, конкурентоспроможної, потужної національної економіки складного типу;
- створення надійної системи економічної безпеки України, налагодження її самостійного прогресивного соціально-економічного розвитку;
- забезпечення ефективного розвитку національної промисловості;
- здійснення державою протекціоністських заходів, спрямованих на підтримку як вітчизняного товаровиробника, так і вітчизняного споживача;

-
- істотне зменшення енергомісткості й матеріаломісткості ВВП;
 - здійснення кардинальної модернізації виробництва;
 - пошук і освоєння родовищ нафти, газу, вугілля, золота, алмазів тощо;
 - забезпечення альтернативних джерел надходження нафти і газу;
 - здійснення реформи агропромислового комплексу, відродження села;
 - засади рівноправності та взаємної вигідності;
 - забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції;
 - вдосконалення товарної структури експорту та імпорту;
 - забезпечення географічної збалансованості експорту та імпорту;
 - нарощування експортного потенціалу, забезпечення позитивного сальдо зовнішньоторговельної діяльності;
 - підтримка вітчизняних експортерів, сприяння виробникам імпортозамінної продукції, особливо критичного імпорту;
 - захист національного ринку від несприятливої дії світової кон'юнктури та іноземної конкуренції;
 - ефективне використання Україною свого вигідного географічного положення для здійснення міжнародного транзиту;
 - приєднання та адаптація до міжнародної системи митних взаємовідносин;
 - структурна перебудова митної системи, наближення її до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
 - зменшення впливу адміністративних бар'єрів на здійснення ЗЕД;
 - створення вітчизняних технічних засобів для неруйнівного контролю за товарами, які потрапляють в Україну з-за кордону.

Важливою складовою структури національної безпеки України є її митна безпека, під якою слід розуміти стан

захищеності митних інтересів України, який дає можливість у різних зовнішніх і внутрішніх умовах, незалежно від будь-яких загроз забезпечити:

- а) переміщення через митний кордон товарів і транспортних засобів;
- б) здійснення митного регулювання, пов'язаного з встановленням і стягуванням податків і зборів;
- в) здійснення процедур митного контролю і митного оформлення, у тому числі з застосуванням необхідних коштів митно-тарифного і нетарифного регулювання;
- г) проведення робіт, спрямованих на боротьбу з контрабандою і порушеннями митних правил, а також виконання інших покладених на митні органи задач шляхом ефективної реалізації митної справи.

Митна політика держави безпосередньо реалізується через впровадження в життя митної справи. Митна справа має внутрішньодержавну спрямованість, що обумовлюється встановленням у рамках державного керування визначеного порядку переміщення товарів через митний кордон з використанням митного регулювання і митного контролю.

Оскільки безпосередньо митна справа організується і реалізується митними органами, яким делеговане право здійснення митного контролю і митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон, то вони є головним суб'єктом забезпечення митної безпеки, а об'єктом митної безпеки, тобто тим, на захист чого вона спрямована, є митні інтереси держави.

Якщо розуміти під економічними інтересами держави сукупність об'єктивних економічних потреб незалежної країни, задоволення яких забезпечує ефективне функціонування, стійкий розвиток і безпеку її економічної системи, то митні інтереси повинні визначатися поточним станом зовнішньоекономічних відносин, ступенем реалізації поставлених стратегічних завдань соціально-економічного розвитку, повнотою задоволення матеріальних потреб громадян і ступенем захисту культурного середовища держави.

Митні інтереси держави являють собою важливу складову її національних інтересів. Їх забезпечення та реалізація покладені на митні адміністрації країни. Ці інтереси можна класифікувати на основі ідентифікації їх важливості та за сферами основних напрямків державної політики з питань національної безпеки, які пов'язані з митними відносинами.

Митні інтереси забезпечують як зовнішньоекономічну, так і митну безпеку, але при цьому мають певні відмінності.

До митних інтересів, захист яких забезпечує зовнішньоекономічну безпеку України, як складову частину економічної безпеки, можна віднести:

- створення умов для активізації розвитку економічних суб'єктів, вітчизняного науково-технічного й інноваційного потенціалів, підвищення конкурентоспроможності національної економіки;
- упровадження дієвого механізму збереження і відтворення природних, трудових, інтелектуальних, енергетичних ресурсів і основних фондів на території держави, а також економічного стимулювання їх найбільш ефективного використання в межах країни;
- заохочення підприємств до ефективного зовнішньоекономічного співробітництва;
- забезпечення збалансованості структури зовнішньої торгівлі з використанням прийнятих у міжнародній практиці заходів, що підвищить експортний потенціал, задовольнить потреби внутрішнього ринку, захистить вітчизняних товаровиробників.

До митних інтересів, захист яких забезпечує митну безпеку України, можна віднести:

- створення сприятливих умов для полегшення торгівлі, сприяння транзитові, прискорення товарообігу і пасажиропотоку через митний кордон;
- своєчасне і повне стягнення податків і митних зборів;
- ефективна організація боротьби з контрабандою і порушеннями митних правил, їх запобігання;
- наближення митного законодавства до світових вимог,

- розвиток міжнародного співробітництва в області митної справи;
- забезпечення конфіденційності інформації щодо суб'єктів ЗЕД;
 - збільшення транзитної привабливості країни;
 - недопущення ввозу на територію держави неякісних товарів, використання і споживання яких небезпечно для здоров'я населення;
 - недопущення ввозу продукції з низьким морально-етичним змістом, що пропагує міжнаціональні конфлікти, сепаратизм та ін.

Поняття «забезпечення митної безпеки» необхідно розглядати в рамках створеної системи захищеності національних та митних інтересів держави як здатність управлінських рішень протидіяти можливим небезпекам у митній галузі. При використанні конкретизованих їхніх визначень стає явним їх взаємозв'язок в митній безпеці.

Враховуючи той факт, що наша країна є енергозалежною, слушно привернути увагу до енергетичної безпеки держави.

Енергетичну безпеку визначають як здатність економіки гарантувати поставку енергетичних ресурсів раціонально й вчасно за такою ціною, що не вплине на економічні показники, або як надійну поставку енергії за доступними цінами, що підтримує економічний ріст.

Обидва визначення виділяють сильну взаємозалежність між споживанням енергії й економічним ростом. Крім цього, в них відображена взаємозалежність фізичної наявності первинних енергетичних ресурсів (зокрема вугілля, нафти й газу) і потреби в енергетичній сировині.

Існують також інші визначення: через стабільність (стійкість) системи енергозабезпечення при дії різних дестабілізуючих чинників, через надійність енергопостачання, через енергетичну незалежність та ін.

Митна та енергетична безпеки пов'язані між собою, тому що ввезення енергоносіїв в Україну оформлює митна служба, завданням якої є захист економічних інтересів держави.

Оскільки одна з обов'язкових умов успішної реалізації Україною своїх потенційних можливостей — її активне і повномасштабне входження до світового політичного, економічного та правового простору, то Україна повинна спиратись на свої фундаментальні загальнонаціональні інтереси, відповідно до яких і визначаються засади, напрями, пріоритети та функції її державної політики.

Реалізація певної політики покладається на відповідні державні інституції. Реалізація митної політики покладається на митні органи, які у своїй діяльності зіштовхуються з цілим рядом складних завдань. Головними з них залишаються забезпечення надходжень до державного бюджету і економічний захист суспільства. Ці відповідальні завдання повинні здійснюватися ефективно й дієво, одночасно забезпечуючи підтримку потоку легальних товарів.

В останні роки акценти в здійсненні митної справи у світі зміщуються до застосування таких принципів: завчасний обмін даними за допомогою засобів електронного зв'язку, послідовне застосування управління ризиками, використання нових технологій для неруйнуючого контролю при огляді товарів та тісне співробітництво митних органів між собою і з підприємствами (закріплені Рамковими стандартами Всесвітньої Митної Організації у 2005 році). Таким чином, у світовій практиці все більшої ваги набуває організація митної справи, заснована на управлінні ризиками, що дозволяє оптимально використовувати ресурси митних органів, контролювати здійснення митного оформлення на ділянках, де існує найбільший ризик порушення митного законодавства, дозволяючи при цьому основній масі товарів і фізичних осіб достатньо вільно здійснювати переміщення через митний кордон України.

Одночасно перед митними органами України постає завдання забезпечити митну безпеку в напрямках створеної системи захищеності національних та митних інтересів держави, а також створеними системними принципами забезпечити протидію можливим небезпекам у митній галузі.

Наприкінці 2006 року Україна ратифікувала «Міжнародну конвенцію про спрощення і гармонізацію митних процедур» (Конвенцію Кіото). Конвенція, з одного боку, направлена на стимулювання зовнішньоторговельної діяльності шляхом спрощення і прискорення процедур митного оформлення і митного контролю, а з іншого боку — на те, щоб таке прискорення і спрощення не призвели до нівеляції інтересів держави і суспільства в частині стягнення мита і податків, захисту внутрішнього ринку, а також інших інтересів держави і суспільства. Тобто щоб митні адміністрації могли ефективно вирішувати задачі, що стоять перед ними, шляхом переходу до застосування засобів контролю на основі методів аудиту і управління ризиками.

Положення Конвенції сформульовані у вигляді принципів, які, власне, і є базою для вироблення на основі цього принципу конкретних правил регулювання тих або інших процедур, і згаданого пошуку компромісу між інтересами бізнесу та держави.

Державна митна служба України поряд з 118 митними адміністраціями-членами Всесвітньої Митної Організації (далі ВМО) підписала Декларацію про наміри щодо імплементації Рамкових Стандартів ВМО на національному рівні. На сьогодні, 129 із 169 митних адміністрацій-членів ВМО розпочали роботу щодо підвищення інституційних спроможностей, яка є необхідним підґрунтям для втілення принципів і підходів Рамкових Стандартів ВМО.

Зокрема, рамкові стандарти безпеки і полегшення світової торгівлі у всесвітній торговій організації передбачають виявлення потенційно небезпечних вантажів, до яких відносяться і енергоносії. В Україні вже почалося створення автоматизованої системи управління ризиками в митній справі.

Важливою складовою системи аналізу та управління ризиковими ситуаціями є підсистема контролю оформлення енергоносіїв з використанням електронних повідомлень, яка є складовою багатофункціональної комплексної системи «Електронна митниця».

Міжнародні і національні стратегії можуть ефективно реалізуватися шляхом збору даних і інформації, аналізу і оцінки ризику, а також контролю результатів. Тоді такий аналіз допомагає визначити, де існують області найбільшої можливості ризику, і підтримати управлінські рішення щодо того, як ефективно розподіляти існуючі ресурси.

Створення ефективної системи аналізу та управління ризиками є актуальним питанням для митної служби України. Не тільки тому, що Україна прагне відповідати світовим стандартам, а в першу чергу з тієї причини, що розвиток митної справи в даному напрямку відповідає економічним інтересам держави.

Враховання дії митних ризиків також необхідне в системі чинників забезпечення митної безпеки України, яке в свою чергу конче важливе для забезпечення України паливно-енергетичними ресурсами — та є принциповим завданням національної економіки та безпеки держави, без виконання якого неможливе успішне розв'язання політичних, економічних та соціальних питань.

Недосконалість управління паливно-енергетичним комплексом не дозволяє проводити ефективну політику ринкових перетворень.

Тому в самостійній Україні здійснення митного контролю та митного оформлення енергоносіїв, що переміщуються через митний кордон України залізничним, автомобільним, трубопровідним, морським транспортом, а також магістральними та міждержавними електромережами стало об'єктивною необхідністю як один з напрямків реалізації митної політики.

Координація діяльності державних органів, державне регулювання суб'єктів природних монополій необхідні для регулювання ринків енергоносіїв. Для функціонування конкурентного ринку енергоносіїв, до яких належать нафта, природний і скраплений газ, електроенергія, нафтопродукти, продукти їх переробки, мінеральні та синтетичні мастила, необхідно створювати й удосконалювати нормативно-правову базу, оскільки роль і значення енер-

гоносіїв для кожної держави дуже великі. Вони потребують також досконалого контролю з боку митних органів України, які мають чітко контролювати їх переміщення через митну територію України, ефективно забезпечувати захист економічних інтересів держави. Виконання цих завдань покладено на Енергетичну регіональну митницю, яка має певну номенклатуру товарів.

Як вже зазначалося, наша країна енергозалежна, вона забезпечує свої потреби за рахунок власних енергоносіїв у середньому на 20–30 %. Проте є запаси енергетичних матеріалів (енергоресурсів), за рахунок яких можна зменшити залежність від енергоресурсів інших країн, так званих зовнішніх факторів. Крім цього, енергоносії в основному надходять з одного джерела, а саме з Російської Федерації, що не може гарантувати енергетичної безпеки. Україна займає шосте місце у світі за споживанням природного газу, що, враховуючи рівень ВВП, свідчить про витрачання газу не на виробництво продукції чи товарів, а для використання застарілих енергоємних технологій, які не роблять країну багатшою. Потрібний системний підхід до змін у паливно-енергетичному комплексі, розробка інвестиційних механізмів із залученням різних джерел фінансування, планування пріоритетного розвитку паливно-енергетичного комплексу на підставі аналізу забезпеченості власними природними ресурсами.

Енергетична безпека держави базується на процесах, які відбуваються в паливно-енергетичному комплексі України; його зв'язках з іншими галузями економіки; зовнішньоекономічних та політичних зв'язках України з країнами ЄС, Росії, США та країнами Середньої Азії, Близького Сходу; участі України в міжнародних проектах з транспортування енергоносіїв.

Україна має досить розгалужену систему трубопровідного транспорту — газопроводи, нафтопроводи, нафтопродуктопровід, аміакопровід і навіть етиленопровід.

Системою газопроводів України переміщуються значні обсяги природного газу з Російської Федерації, Казахстану,

Туркменистану, Узбекистану до країн Західної Європи. За транзит територією України до державного бюджету сплачуються відповідні кошти.

Крім газотранспортної системи, Україна має доволі потужну систему нафтопроводів і перебуває на початковому пункті експортного потоку з Російської Федерації в європейському напрямку. Також вона є транзитним оператором цього потоку через нафтопровід «Дружба» і через порти Чорного моря (щорічний обсяг переміщення — до 35 млн т нафти). За транзит нафти трубопровідним транспортом територією України до державного бюджету також надходять рентні платежі.

Системи трубопроводів, нафтопереробні підприємства, інша інфраструктура в морських портах, на базах перевантаження енергоносіїв, підземні сховища природного газу є стратегічними об'єктами, які гарантують енергетичну безпеку держави. Це було б неможливе без чіткого забезпечення митною службою України митної безпеки держави, у тому числі при митному оформленні товарів паливно-енергетичного комплексу.

Розділ 2. Історія створення Енергетичної регіональної митниці

З моменту проголошення незалежності Україна почала становити єдину митну територію, в межах якої держава має виключну юрисдикцію щодо митної справи. Усі цивілізовані держави світу в основі розвитку своєї економіки мають ринкові відносини, в яких енергоринок постає на одному з перших місць. Шлях незалежної України у цьому напрямку був довгим і тернистим.

Президент України поставив конкретні завдання щодо посилення митного контролю за переміщенням енергоносіїв через митний кордон України. Указом Президента України від 29.11.1996 р. № 1145 «Про Державну митну службу» для вдосконалення організаційної структури

митної системи, посилення митного контролю, боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил Державній митній службі було доручено створити Центральну спеціалізовану митницю. До основних завдань майбутньої митниці належало здійснення митного контролю за енергоносіями, які переміщуються через митний кордон України. Митницю засновано згідно з наказом ДМСУ від 20 грудня 1996 р. № 564 «Про створення регіональних митниць та митниць Державної митної служби України».

Діяльність Центральної спеціалізованої митниці розпочалася у складних умовах: шістдесят осіб розміщувались у невеличкому приміщенні, не вистачало оргтехніки, а найголовніше — не було необхідної нормативної бази з питань митного контролю та митного оформлення енергоносіїв. Колектив митниці доводилося працювати й навчатися одночасно.

Указом Президента України від 23.03.1998 р. Центральну спеціалізовану митницю перейменовано на Центральну енергетичну митницю.

Уперше за всю історію незалежної України почало забезпечуватись митне оформлення транзиту природного газу та газу, що надходить на зберігання до підземних газових сховищ. У повному обсязі було взято під митний контроль нафту, яка переміщується нафтопроводами «Придніпровський» та «Дружба», нафтопродуктопроводом «Самара — Західний напрямок».

Для забезпечення цієї роботи було створено підрозділи Центральної енергетичної митниці в: Лисичанську, Кременчуці, Херсоні, Миколаєві, Одесі, Ізмаїлі, Рені, Бродях, Дрогобичі, Львові й Новоград-Волинському, Конотопі та Сарнах.

Митниця разом з митними органами на місцях визначила місця контролю на найближчих до кордону газорозподільних і газовимірювальних станціях, що дало можливість Кабінету Міністрів України в липні 1999 р. прийняти розпорядження з цього питання.

З 1 березня 2000 р. обчислювальне обладнання найближчих до кордону газовимірювальних і газорозподільних станцій взяте під контроль митних органів.

Контроль за енергоносіями, від своєчасної та безпервної поставки яких залежить стабільність економічної ситуації будь-якої країни, митні платежі, отримані при митному оформленні енергоносіїв, становлять дуже суттєву частину доходів бюджету. Чітке та повне додержання законності у сфері зовнішньоекономічних операцій з енергоносіями — невід’ємна умова національної безпеки держави.

Структурний розвиток енергетичної митниці відбувається в результаті аналізу основних шляхів переміщення енергоносіїв, їх переробки і транспортування, який перш за все стане вигідним для суб’єктів ЗЕД. Підрозділи Енергетичної митниці поступово створювалися на нафтопереробних заводах, на території морських портів, на великих вузлових залізничних станціях, що перебувають у безпосередній близькості до державного кордону, в пунктах обліку газу та електроенергії, на основних магістралях транспортування нафти й нафтопродуктів.

Посадові особи енергетичної митниці, вивчаючи існуючі нормативні документи інших країн, проводячи аналіз та враховуючи досвід зарубіжних колег, поступово напрацьовували нормативну базу з питань митного контролю та митного оформлення енергоносіїв. Тісні ділові контакти і тепер пов’язують енергетичну регіональну митницю з представниками Енергетичної митниці Греції, Центральної енергетичної митниці ФМС Російської Федерації та колегами із Казахстану.

Згідно з частиною четвертою ст. 15 Митного кодексу України, відповідно до Положення про Державну митну службу України, затвердженого Указом Президента України від 24.08.2000 р. № 1022/2000, для оптимізації діяльності й структури митних органів і на виконання наказів Держмитслужби України Центральна енергетична митниця була ліквідована. Натомість була створена Енергетична регіональна митниця, яка з 01.09.2005 р. у межах своєї компетенції здійснює митну справу та забезпечує комплексний контроль за додержанням законодавства Укра-

їни з питань митної справи під час здійснення митного оформлення енергоносіїв, що переміщуються через митний кордон України.

Нині Енергетична регіональна митниця — це 16 регіональних підрозділів у таких містах України: Київ, Одеса, Сарни, Іллічівськ, Ізмаїл, Рені, Конотоп, Новоград-Волинський, Коростень, Миколаїв, Херсон, Надвірна, Лисичанськ, Кременчук, Дрогобич, Львів; у морському торговельному порту «Південний». Центральний офіс розміщується в Києві, в сучасному будинку на вулиці Світлицького, 28-а. Зона діяльності Енергетичної регіональної митниці — вся митна територія України.

Розділ 3. Роль та місце Енергетичної регіональної митниці у структурі Держмитслужби України

Серед пріоритетів національних інтересів України держава визначає інтеграцію в європейський політичний, економічний, правовий простір та в євроатлантичний безпечний простір. Це потребує реалізації комплексу заходів з упередження загроз національним інтересам, зокрема в енергетичній сфері.

Різке зростання світових цін на нафту і нафтопродукти, хронічна залежність України від одного постачальника енергоносіїв і, як наслідок, критичні ситуації з постачанням російського газу — все це не тільки створило значні проблеми для вітчизняної економіки, а й становить серйозну загрозу національній безпеці. Неважко підрахувати, скільки наша країна має завезти енергоносіїв із-за кордону, щоб забезпечити безперебійне постачання газу в оселі своїх громадян, нафтопродуктів на автозаправні станції та ін. Енергетична регіональна митниця — найбільш важлива установа на шляху переміщення енергоносіїв через митний кордон України. Від роботи цього органу виконавчої влади залежать майже всі галузі народного господарства

країни та добробут її населення, адже без електроенергії, газу та палива не може існувати жодна держава.

Для повного розуміння місця Енергетичної регіональної митниці у структурі Держмитслужби України звернемось до першоджерел. Друга глава Закону України від 11.07.2002 р. № 92-IV «Митний кодекс України» визначає структуру митної служби України як єдиної загальнодержавної системи, яка складається з митних органів та спеціалізованих митних установ і організацій. Митними органами є спеціально вповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи, регіональні митниці, митниці. У цій главі також зазначається, що спеціально вповноваженому центральному органу виконавчої влади в галузі митної справи підпорядковані регіональні митниці, митниці, спеціалізовані митні установи та організації.

Отже, Державна митна служба як частина системи виконавчої влади в Україні складається з:

- 1) спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи;
- 2) регіональних митниць;
- 3) митниць;
- 4) спеціалізованих митних установ та організацій.

Першою складовою структури Державної митної служби України є спеціально вповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи, який згідно з Митним кодексом спрямовує, координує та контролює діяльність митних органів, спеціалізованих митних установ та організацій щодо виконання законодавства України з питань митної справи, в межах своїх повноважень видає накази, організує та контролює їх виконання.

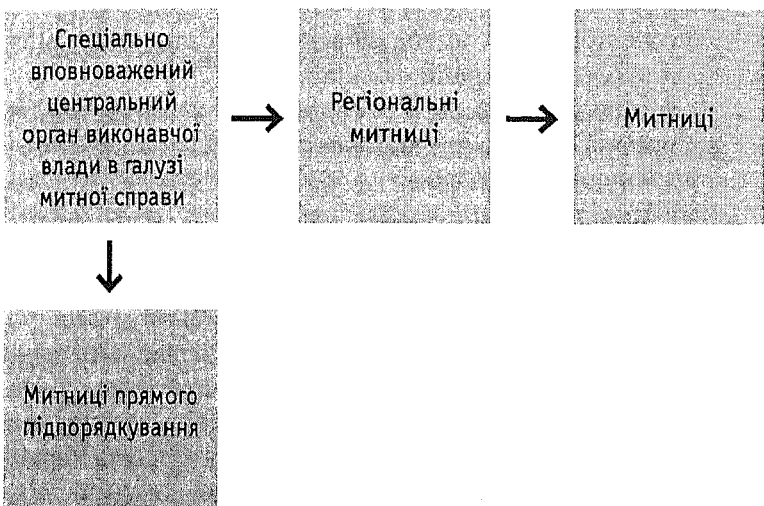
У свою чергу головний митний закон країни також розкриває поняття регіональної митниці. Регіональна митниця — це митний орган, який на території закріпленого за ним регіону в межах своєї компетенції здійснює митну справу та забезпечує комплексний контроль за додержанням законодавства України з питань митної справи, керів-

ництво і координацію діяльності підпорядкованих йому митниць та спеціалізованих митних установ і організацій.

Енергетична регіональна митниця — єдиний підрозділ в структурі Державної митної служби, за яким Положенням про Енергетичну регіональну митницю закріплено зоною діяльності всю митну територію України та який утворений саме для посиленого контролю за переміщенням енергоносіїв.

Регіональна митниця в ієрархії митних органів, як ми бачимо, займає другу ланку в єдиній системі митних органів України. Її часто розуміють як середню ланку між спеціально вповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи та митницями.

Схематично управлінський зв'язок між складовими структури Державної митної служби можна зобразити так:

Підсумовуючи викладене вище, можемо зробити висновок, що Енергетична регіональна митниця займає окреме місце в ієрархічній структурі Державної митної служби України та окрему ланку серед регіональних митниць. Передусім тому, що зоною її діяльності є вся митна територія України і до її компетенції належить органі-

зація та здійснення митного контролю й митного оформлення виключно енергоносіїв, аміаку та товарів відповідно до переліку, затвердженого наказом Державної митної служби України від 30.09.2004 р. № 714 (зі змінами та доповненнями). Енергетична регіональна митниця — це не тільки центр організації та здійснення митного контролю та митного оформлення енергоносіїв, але і спеціалізований центр з розробки та реалізації концепції митних процедур, найбільш налагоджений, кваліфікований механізм вироблення нових митних ідей і положень, який володіє інструментами для реалізації своїх функцій і важливих удосконалень у митній справі в цілому та в конкретних завданнях. Її мета — проведення найбільш ефективного митного контролю за переміщенням енергоносіїв митною територією України.

Функціонування Енергетичної регіональної митниці в сучасних умовах

Розділ 1. Структура Енергетичної регіональної митниці та оптимізація процесу митного контролю і митного оформлення енергоносіїв

Енергетична регіональна митниця — це митний орган, який захищає економічні інтереси України, забезпечує виконання законодавства з питань митного контролю та оформлення енергоносіїв на території України, а також справляння мита, податку на додану вартість, акцизного збору, інших митних платежів та зборів. Митниця підпорядкована безпосередньо Державній митній службі України.

Митниця у своїй діяльності керується Конституцією України, Митним кодексом України, законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами Державної митної служби України, Положенням про Державну митну службу, а також організаційно-розпорядчими документами Енергетичної регіональної митниці та Положенням про Енергетичну регіональну митницю.

Відповідно до кримінально-процесуального законодавства України Енергетична регіональна митниця — це орган дізнання у справах про контрабанду, який здійснює провадження у справах про порушення митних правил.

Митниця проводить митне оформлення та контроль за імпортом, експортом, транзитом енергоносіїв — електроенергії, сирої нафти, сирих нафтопродуктів, нафтопродуктів, природного газу, продуктів їх переробки, які переміщуються через митний кордон України залізничним, автомобільним та трубопровідним транспортом, електромережами та іншими засобами транспортування.

Зона діяльності митниці — митна територія України. Митниця є юридичною особою, вона має свою гербову печатку, бланк та рахунки в банку.

Місце розташування митниці — Київ.

Структура митниці затверджується Держмитслужбою України (додаток 1).

Митницю очолює начальник, який призначається на посаду та звільняється з неї наказом Голови Держмитслужби України. За затвердженою структурою начальник митниці має заступників з основних напрямків діяльності. Кількість заступників визначає голова служби, а їх повноваження начальник митниці узгоджує з Державною митною службою України.

Начальник митниці є головним розпорядником фінансових та матеріальних ресурсів митниці. Начальник митниці відповідно до своїх повноважень видає накази, веде листування та прийом представників підприємств, організацій і установ, а також громадян.

Енергетичній регіональній митниці підпорядковані митні пости і відділи, які безпосередньо здійснюють митний контроль і митне оформлення енергоносіїв. Заступники начальника регіональної митниці відповідають за спрямування, координацію та контроль роботи у структурних підрозділах.

На сьогоднішній день Енергетична регіональна митниця — це 17 підрозділів у: Дрогобичі, Ізмаїлі, Іллічівську, Києві, Конотопі, Кременчуці, Коростені, Лисичанську, Львові, Миколаєві, Надвірній, Новограді-Волинському, Одесі, Сарнах, Рені, Херсоні, у морському торговельному порту «Південний». Але процес створення нових підрозділів триває, є перспективи їх створення в інших містах

України. Підрозділи Енергетичної регіональної митниці не значні за штатною чисельністю, проте виконують великі обсяги роботи.

Керівництво митниці, посадові особи, які працюють на митних постах у відділах митного оформлення, інших підрозділах митниці, входять до штатної чисельності Енергетичної регіональної митниці.

Розділ 2. Специфіка роботи Енергетичної регіональної митниці та її взаємодія з іншими митними органами

Специфіка роботи Енергетичної регіональної митниці полягає в тому, що вона здійснює митне оформлення енергоносіїв, які переміщуються через митний кордон України міждержавними лініями електропередач та магістральними трубопроводами, на підставі даних фактичного митного контролю, проведеного митними органами Держмитслужби України в пунктах контролю на державному кордоні України, а також у пунктах обліку на підземних сховищах газу. Окрім проведення митного контролю та митного оформлення, на Енергетичну регіональну митницю покладаються інші завдання: ведення аналітичної роботи, аналіз рівня митної вартості під час митного оформлення енергоносіїв іншими митними органами, зведення даних фактичного контролю.

Фактичний митний контроль енергоносіїв упроваджено з 1 березня 2000 р. До цього часу митне оформлення енергоносіїв, які переміщувались через митний кордон України трубопроводами та лініями електропередач, здійснювалось на підставі даних документального контролю заявлених відомостей.

До набрання чинності Митним кодексом України, затвердженим Законом України від 11.07.2002 р. № 92-IV, митні процедури з енергоносіями здійснювались митними органами України на трубопровідному транспорті та лініях електропередач у місцях їх обліку на державному кордоні

України відповідно до спільних наказів Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» та Держмитслужби України: наказу від 25 січня 2000 р. № 21/37 «Про переліки об'єктів, на яких здійснюється митний контроль за обсягами природного газу, що переміщується через митний кордон України», яким було затверджено Тимчасову інструкцію щодо здійснення фактичного контролю природного газу, який переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, та наказу від 30 листопада 2000 р. № 378/685 «Про здійснення митного контролю за обсягами природного газу, що переміщується через митний кордон України для зберігання в підземних сховищах газу»; наказу Центральної енергетичної митниці від 15.02.2000 р. № 79 «Про здійснення фактичного митного контролю за обсягами природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом»; спільного наказу Держмитслужби та Міністерства палива та енергетики України від 12.07.2002 р. № 371/413 «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України».

За результатами проведених іншими митними органами України процедур фактичного митного контролю Енергетична регіональна митниця здійснює митне оформлення природного газу, нафти й електроенергії.

З набранням чинності новим Митним кодексом України фактичний митний контроль енергоносіїв здійснюють митні органи України у порядку, визначеному постановами Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену, аміаку, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом» та від 10.12.2003 р. № 1909 «Про митний контроль та митне оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України». Митний контроль здійснюється в пунктах обліку енергоносіїв — зонах митного контролю, встановлених митними органами, в зонах діяльності яких вони перебувають, відповідно до вимог По-

станови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2002 р. № 1947 «Про затвердження Порядку створення зон митного контролю та їх функціонування і Порядку надання дозволу на розміщення у зонах митного контролю споруд та об'єктів інфраструктури, що належать іншим, ніж митні, органам державної влади, які здійснюють контроль під час переміщення товарів через митний кордон України» (зі змінами та доповненнями, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 92). Постійні зони митного контролю функціонують у межах пунктів контролю на трубопровідному транспорті та лініях електропередач.

Пункти контролю енергоносіїв, які переміщуються через митний кордон України трубопроводами та лініями електропередач, визначаються Кабінетом Міністрів України на території об'єктів газотранспортної системи, енергетичних об'єктів, пунктів обліку на нафтопроводі ВАТ «Укртранснафта», на нафтопродуктопроводі «Самара — Західний напрямок», на аміакопроводі «Тольяті — Одеса».

Митний контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про нафтопродукти, що переміщуються через митний кордон України трубопроводом, їх фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом — Енергетичною регіональною митницею через зв'язання цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль (акти приймання-передачі газу перевізниками, акти приймання-передачі газу згідно із зовнішньоекономічним контрактом, загальний акт приймання-передачі газу перевізниками). А також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Контроль за обсягом газу, що переміщується через митний кордон трубопровідним транспортом, здійснюється посадовими особами митних органів, у зоні діяльності яких розташовано пункти приймання-передачі газу, через перевірку відповідності даних газовимірювальних приладів обсягу та якості газу даним, зазначеним в актах приймання-передачі газу перевізниками, сертифікатах (пас-

портах) якості газу, з проставлянням штамп «під митним контролем» на цих документах.

Посадові особи митних органів, що здійснюють митний контроль у пунктах приймання-передачі газу, не пізніше наступного дня після підписання акту приймання-передачі газу перевізниками передають до Енергетичної регіональної митниці інформацію про результати контролю за обсягами газу, переміщеного через митний кордон України за звітний період.

Митний контроль газу на території об'єктів газотранспортної системи здійснюється обов'язково з додержанням правил перебування на таких об'єктах.

Митний контроль та митне оформлення нафти, що переміщується через митний кордон України, здійснюється посадовими особами Енергетичної регіональної митниці шляхом перевірки засобів обліку чи за резервуарами зі складанням відповідних актів приймання-передачі.

Таким чином, Енергетична регіональна митниця здійснює митний контроль і митне оформлення нафти, нафтопродуктів та аміаку, самостійно проводячи фактичний контроль, а митний контроль природного газу та електроенергії — за допомогою інших митних органів.

Митні органи, в зоні діяльності яких проходить аміакопровід та розташовано розподільчі чи насосні станції, кожний місяць звітують Енергетичній регіональній митниці про обсяги відбору аміаку для зведення балансу. Це необхідно для фактичного контролю на компресорній станції № 15, яка знаходиться на Одеському припортовому заводі (місто Південний).

Розділ 3. Законодавче та нормативно-правове регулювання митних процедур з енергоносіями

Основні засади та принципи здійснення митних процедур з енергоносіями визначені Митним кодексом України (далі — МКУ). Так, у гл. 20 сказано, що митний контроль

товарів, які переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом та лініями електропередач, у тому числі для транзиту через митну територію України, здійснюється в місцях митного контролю, які визначаються Кабінетом Міністрів України. Порядок та терміни митного контролю й митного оформлення товарів, що переміщуються трубопровідним транспортом та лініями електропередач, визначаються Кабінетом Міністрів України, виходячи з особливостей їх переміщення через митний кордон України.

Ст. 149 МКУ передбачено, що для митного оформлення товарів, що переміщуються трубопровідним транспортом, декларант подає митному органу такі документи:

- 1) зовнішньоекономічний договір (контракт);
- 2) акт (акти) приймання-передачі товару;
- 3) сертифікат якості;
- 4) рахунок-фактуру (інвойс);
- 5) маршрутну телетайпограму;
- 6) дозволи (ліцензії) відповідних органів державної влади;
- 7) інші документи, передбачені цим Кодексом та іншими законами України.

Для митного оформлення електроенергії відповідно до ст. 150 МКУ декларант подає митному органу такі документи:

- 1) зовнішньоекономічний договір (контракт);
- 2) довідку-підтвердження відповідного підприємства про кількість електроенергії, що переміщується через митний кордон України;
- 3) інші документи, передбачені цим Кодексом та іншими законами України.

На виконання положень ст. 148 — 150 Митного кодексу України Кабінет Міністрів України затвердив Порядок митного контролю та митного оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон лініями електропередач, Порядок митного контролю та митного оформлення газу, нафти і нафтопродуктів, що переміщуються трубопровідним транспортом (Постанови КМУ від 10.12.2003 р. № 1909; від 17.12.2003 р. № 1958 відповідно).

Згідно з Постановою КМУ від 17.12.2003 р. № 1958 суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють експортно-імпортні операції з енергоносіями або переміщують їх транзитом через територію України, декларують їх в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

Енергоносії, що переміщуються через митний кордон України, перебувають під митним контролем:

- під час ввезення — з моменту їх фактичного ввозу на митну територію України до моменту здійснення митного оформлення в повному обсязі;
- під час вивезення — з моменту подання документів для оформлення до моменту здійснення митного оформлення в повному обсязі відповідно до обраного митного режиму і вивезення енергоносіїв за межі країни;
- під час транзиту — з моменту їх фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення та вивезення енергоносіїв за межі країни.

Даною Постановою передбачено, що переміщення газу трубопровідним транспортом через митний кордон України здійснюється на підставі оформленої митним органом тимчасової декларації, періодичної митної декларації або зареєстрованої ним вантажної митної декларації. Переміщення нафти, нафтопродуктів через митний кордон України трубопровідним транспортом здійснюється на підставі оформленої митним органом тимчасової декларації чи періодичної митної декларації, що застосовується тільки в разі транзиту нафти через територію України, або зареєстрованої митним органом вантажної митної декларації тільки протягом зазначеного в таких деклараціях періоду поставки. Переміщення етилену трубопровідним транспортом через митний кордон України здійснюється на підставі зареєстрованої митним органом вантажної митної декларації. Переміщення аміаку через митний кордон України трубопровідним транспортом здійснюється на підставі оформлених митним органом тимчасової декларації чи періодичної митної декларації, що застосову-

ється тільки в разі транзиту аміаку через територію України, або зареєстрованої митним органом вантажної митної декларації тільки протягом зазначеного в таких деклараціях періоду поставки.

Постановою КМУ від 10 грудня 2003 р. № 1909 визначено, що умовою для переміщення електроенергії (крім технологічних перегоків) через митний кордон України є оформлена митним органом ТД або ПМД, а облік обсягів технологічного переміщення електроенергії та контроль за її компенсацією в розрахунковий період здійснює НЕК «Укренерго».

Граничні терміни прохідного митного транзиту електроенергії обмежуються звітним періодом.

Електроенергія перебуває під митним контролем:

- у разі надходження в Україну — з моменту її фактичного переміщення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення;
- у разі переміщення за межі України — з моменту пред'явлення для оформлення документів до здійснення в повному обсязі митного оформлення відповідно до обраного митного режиму та переміщення через митний кордон України.

Зони митного контролю на територіях об'єктів електроенергетики, у межах яких митні органи здійснюють митні процедури, визначаються Держмитслужбою за погодженням з Мінпаливенерго.

Фактичний контроль за обсягами електроенергії, що переміщується через митний кордон України, здійснюється посадовими особами митних органів шляхом перевірки документів, фіксування даних приладів розрахункового (комерційного) обліку (далі — прилади обліку) та ведення обліку цих даних.

Вищезазначеними постановами також передбачено порядок проведення декларування та митного оформлення енергоносіїв.

На виконання ст. 148, 187 Митного кодексу України та Постанови Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1909 «Про митний контроль і митне оформлення елек-

троенергії, що переміщується через митний кордон України», а також для захисту економічних інтересів України та удосконалення механізму митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України розроблено Інструкцію про здійснення митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України. Інструкцію затверджено спільним наказом Державної митної служби України, Міністерства палива та енергетики України, Міністерства транспорту та зв'язку України від 12 грудня 2006 р. № 1110/484/1146.

Ця Інструкція визначає порядок здійснення митними органами окремих заходів у межах митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України.

Переліки електричних мереж, якими електроенергія переміщується через митний кордон України, доводяться до відома митних органів Енергетичною регіональною митницею після погодження з Міністерством палива та енергетики України або з Міністерством транспорту та зв'язку України.

Посадові особи митних органів, на яких покладено здійснення функцій митного контролю, зобов'язані пройти відповідне навчання, скласти іспит на знання Правил техніки безпеки під час експлуатації контактної мережі електрифікованих залізниць і пристроїв електропостачання автоблокування, затверджених Постановою Президії Центрального комітету профспілки робітників залізничного транспорту та транспортного будівництва від 30.04.1987 р. № 3.20 і Міністерством шляхів сполучення СРСР від 20.02.1987 р., Правил безпечної експлуатації електроустановок, затверджених наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 06.10.1997 р. № 257, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 13.01.1998 р. за № 11/2451. За результатами іспиту їм має бути присвоєно III (II) кваліфікаційну групу й видано посвідчення. У разі виконання контрольних функцій безпосередньо на електрооб'єктах їм необхідно пройти інструктаж з техніки безпеки, про що має бути здійснено запис у відповідному журналі.

Інструкція також визначає документальне оформлення результатів митного контролю, передання й оброблення інформації, зазначеної в актах про реєстрацію даних лічильників електроенергії, порядок накладення, зняття чи заміни митних забезпечень на лічильники електроенергії.

Наказом ДМСУ № 714 від 30.09.2004 р. затверджено перелік товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюються підрозділами Енергетичної регіональної митниці. Також цим наказом встановлено, що митний контроль та митне оформлення визначених у переліку товарів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним, залізничним, автомобільним, морським (річковим) транспортом та лініями електропередач, здійснюються підрозділами ЕРМ у визначених для них зонах діяльності.

Для виконання п. 2 наказу Держмитслужби України від 20.07.2007 р. № 616 видано наказ ДМСУ від 8 листопада 2007 р. № 944, яким затверджено алгоритм обліку природного газу та електроенергії. Даний алгоритм визначає нормативно-технічні умови формування статистичних показників обліку природного газу та електроенергії, які переміщуються через митний кордон України.

Крім того, Енергетична регіональна митниця розробила та впровадила нормативні документи, технологічні схеми та інструкції стосовно налагодження процесів митного контролю та митного оформлення енергоносіїв.

Нафта і нафтопродукти. Товарознавча характеристика та класифікація. Особливості класифікації згідно з УКТЗЕД

Розділ 1. Основні види нафтопродуктів

До основних нафтопродуктів належать нафта, автомобільні бензини, керосини, газойлі й мазути.

Вони поділяються на світлі нафтопродукти, до яких належать легкі та середні дистиляти, темні нафтопродукти, які містять нафтові палива із залишками первинної та вторинної переробки нафти (всі паливні та флотські мазути, газотурбінні й моторні палива) та нафтопродукти спеціального призначення (сольвенти, мастила, воски, екстракти й бітуми).

1.1. Сирі нафтопродукти

Сира нафта — природна суміш великої кількості різних вуглеводнів з домішками мінералів та води. Нафта — горюча корисна копалина, що являє собою маслянисту рідину від темно-бурого до світло-жовтого кольору з характерним запахом. У цій суміші рідких вуглеводнів розчине-

ні газоподібні та тверді вуглеводні. У невеликих кількостях нафта містить домішки сполук сірки й азотистих сполук, органічні кислоти і деякі інші хімічні сполуки. Склад і властивості нафти залежать від родовища і можуть коливатися в достатньо широких межах. Зазвичай у нафті міститься 82–87 % вуглецю, 10–14 % водню та до 0,5–5,0 % (сумарно) інших елементів.

Згідно з УКТЗЕД нафта сира класифікується в розд. V «Мінеральні продукти» і належить до 27 групи товарної позиції 2709 за кодом 2709009000.

У цій товарній позиції зазначаються: сира нафта, а також сира нафта, одержана з бітумінозних порід (мінералів), наприклад, зі сланців, вапнякових порід, пісковиків, — тобто природні продукти, незалежно від їхнього складу, одержані зі звичайних чи конденсатних покладів нафти або через деструктивну перегонку бітумінозних мінералів. Одержана в такий спосіб нафта включається до цієї товарної позиції, навіть якщо вона піддавалася таким видам обробки:

1. Декантації.
2. Знесолюванню.
3. Дегідратації.
4. Стабілізації для нормалізування тиску парів.
5. Видаленню дуже легких фракцій з метою повернення їх у нафтові поклади для підвищення якості дренажу і підтримки пластового тиску.
6. Доданню лише тих вуглеводнів, які були раніше одержані фізичними методами під час вищезгаданих процесів обробки.
7. Будь-яким іншим незначним процесам переробки за умови, що вони істотно не змінюють основні властивості продукту.

Залежно від складу залишку в разі атмосферної перегонки нафта може мати парафінову, асфальтову або нафтену основу.

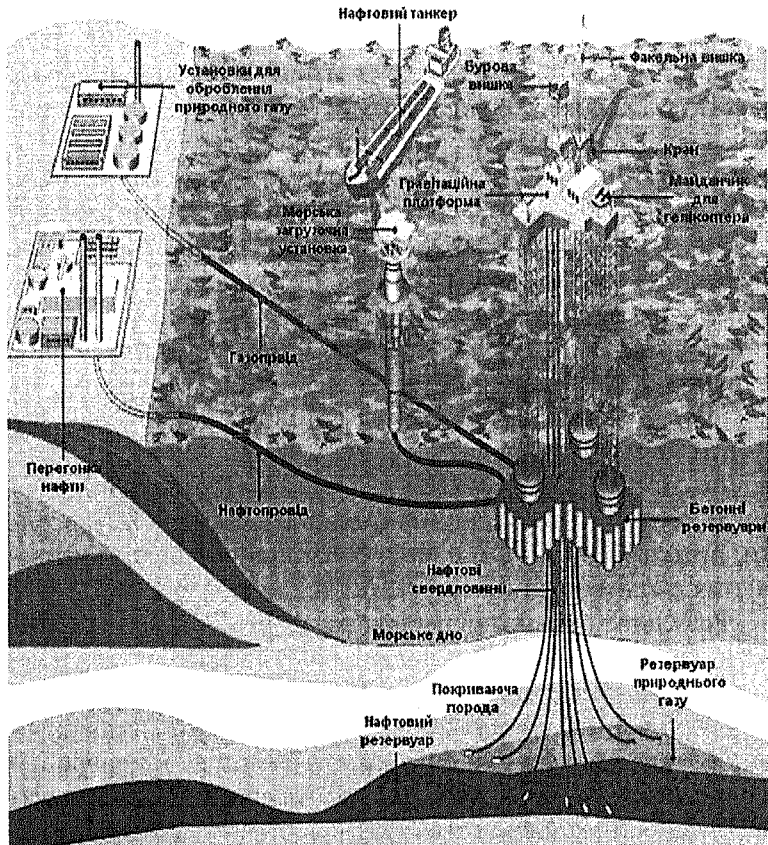
Нафта може мати густину від 0,65 до 1,05 г/см³, температуру застигання від +26 до –60 °С, температуру спалаху нижче 0 °С і теплоту згоряння 43,7–46,2 МДж/кг.

На світовому ринку прийнята така класифікація нафти за густиною:

- легка нафта — густина менше $0,872 \text{ г/см}^3$;
- середня нафта — густина від $0,872 \text{ г/см}^3$ до $0,917 \text{ г/см}^3$;
- важка нафта — густина від $0,917 \text{ г/см}^3$ до $1,022 \text{ г/см}^3$;

Нафта поділяється за вмістом сірки на малосірчисту (до 0,5 % сірки), сірчисту (0,5–2 % сірки) та високосірчисту (більше 2 % сірки). Найчастіше зустрічається малосірчиста нафта, але близько 1/3 нафти, що видобувається у світі, містить понад 1 % сірки.

Схема видобутку нафти і газу

Світові запаси нафти — близько 150 млрд т. Усього на-
раховується приблизно 35 тис. родовищ нафти, з них роз-
відано близько 600, розробляється 450. Найбільші родови-
ща (із запасами більш ніж 500 млн т) — близько 50, при-
близно половина з них знаходиться на Близькому Схо-
ді. Найбільші запаси сконцентровано в північній півку-
лі. За запасами нафти лідирують Південно-Західна Азія —
100 млрд т (у т. ч. Саудівська Аравія — 46 млрд т, Іран,
Ірак, ОАЕ, Кувейт — по 12–13 млрд т), Латинська Амери-
ка (у т. ч. Венесуела — 9 млрд т, Мексика — 7,5 млрд т), Аф-
рика — 7,8 млрд т (Нігерія, Лівія, Алжир, Єгипет — при-
близно по 2,3 млрд т), Росія — близько 7,5 млрд т, Північ-
на Америка — 5,9 млрд т (США — 4,4 млрд т).

Основним процесом переробки нафти (після зневод-
нення, знесолення і стабілізації) є перегонка, під час якої
з нафти спочатку відбираються (залежно від поставленої
мети) такі нафтопродукти: бензин (авіаційний або автомо-
більний), реактивне паливо, освітлений гас, дизельне па-
ливо і мазут.

Переробка нафти — складний багатоступеневий техно-
логічний процес, результатом якого є різноманітний асор-
тимент товарних продуктів, що відрізняються між собою
за молекулярною будовою, фізико-хімічними властивос-
тями і складом, а також мають різні області застосування у
народному господарстві.

Розрізняють первинні та вторинні процеси переробки
нафти.

До процесів первинної переробки належать процеси
зневоднення і знесолення нафти, її атмосферної перегон-
ки, а також поділ і очищення бензинових фракцій, отри-
маних в атмосферній і вакуумній колонах.

Результат первинної переробки нафти — це світлі (бен-
зин, гас, реактивне і дизельне паливо) і темні (мазут, ваку-
умні дистилати, гудрон) нафтопродукти.

Технологічні установки перегонки нафти призначе-
ні для поділу нафти на фракції для подальшої переробки
чи використання їх як компонентів товарних нафтопродук-
тів. Зазвичай, відбираються такі фракції (чи дистилати):

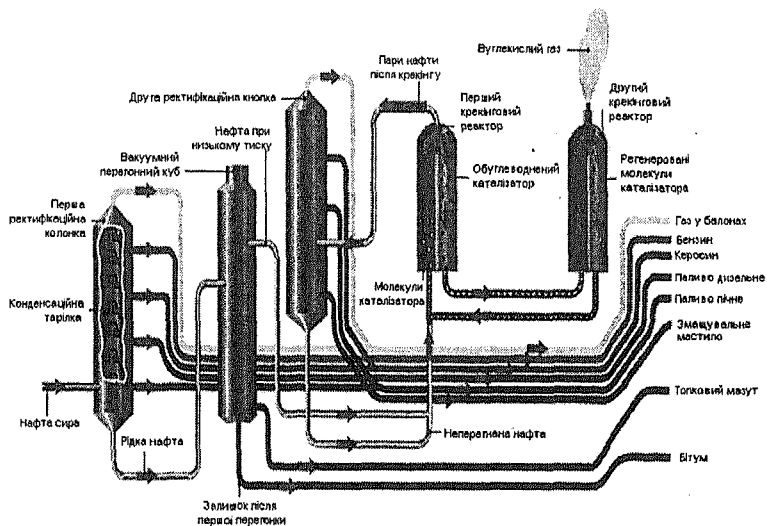
- бензинова — 30–180 °С;
- гасова — 120–315 °С;
- дизельна — 180–360 °С.

Із цих фракцій виробляють світлі нафтопродукти: авіаційний та автомобільний бензин; бензин-розчинник; авіаційний та освітлювальний гас, дизельне паливо. Залишок після відбору світлих дистилятів називають мазутом. З нього відбирають фракцію 350–500 °С (вакуумний газойль) чи розганяють його на дві фракції:

- 350–420 °С — легкі дистилятні масла;
- 420–500 °С — важкі дистилятні масла.

Фракції >500 °С (залишок після розгону мазуту) називають гудроном чи напівгудроном. Це сировина для одержання високов'язких мастил, бітумів і коксів.

Схема перегонки нафти

Вторинна перегонка з дуже ретельним фракціонуванням означає дистиляцію (крім відбензинювання — неглибокої перегонки з видаленням легких фракцій) за допомогою неперервного або періодичного процесу в промислових установках.

1.2. Фракційний склад (ступінь перегонки) нафтопродуктів як одна з основних класифікаційних ознак товарної позиції 2710 згідно з УКТЗЕД

У товарній позиції 2710 термін «нафта або нафтопродукти, одержані з бітумінозних порід (мінералів)» означає не тільки нафту і нафтопродукти, одержані з бітумінозних порід, але й аналогічні продукти, а також продукти, що містять головним чином змішані ненасичені вуглеводні. Ці продукти можуть бути одержані будь-яким способом за умови, що маса неароматичних складових перевищує масу ароматичних.

Для класифікації в даних товарних категоріях нафтопродукти мають відповідати таким умовам:

1. Масова частка нафтопродуктів, вироблених з бітумінозних мінералів, повинна становити 70 % або більше. Ця частка визначається аналізом, а не кількістю доданих матеріалів.
2. Вони не мають бути включені за УКТЗЕД до іншого угруповання.
3. Нафтопродукти, одержані з бітумінозних матеріалів у сумішах, мають становити основний компонент продукту, тобто суттєвий з погляду використання компонент.

Залежно від фракційного складу нафтопродукти поділяються на такі:

- легкі дистиляти — нафтопродукти, 90 об. % або більше яких (включаючи втрати) переганяється за температури 210 °C (згідно з ДС 2177-99 або ASTM D 86);
- середні дистиляти (товарні категорії 27101911–27101929) означають нафтові фракції та інші нафтопродукти, менше 90 об. % яких (включаючи втрати) переганяється за температури 210 °C і 65 об. % або більше (включаючи втрати) яких переганяється за температури 250 °C (згідно з ДС 2177-99 чи ASTM D 86);
- важкі дистиляти (товарні категорії 27101931–27101999) означають нафтові фракції та інші нафтопродукти, менше 65 об. % яких (включаючи втрати) переганяється за температури 250 °C (згідно з ДС 2177-99 чи ASTM D86), або фракції, відсоток перегонки яких за температури 250 °C не може бути визначено за цим методом.

Розділ 2. Основні показники бензинів моторних, які впливають на їх класифікацію згідно з УКТЗЕД

Бензин — це суміш легких вуглеводнів з температурою кипіння 30–205 °С, прозора рідина з густиною 0,7–0,78 г/см³. Бензини отримують головним чином шляхом перегонки або крекінгом нафти.

Згідно з УКТЗЕД усі бензини моторні класифікуються в розд. V «Мінеральні продукти» і належать до 27 групи товарної позиції 2710:

Бензини моторні

БЕНЗИНИ АВІАЦІЙНІ		2710113100		
ІНШІ				
Вміст свинцю, г/л	≤0,013	з октановим числом менше 95:	27101141	
		≤80	із вмістом не менше 5 мас. % високооктанової кисневмісної домішки чи етилтретбутилового ефіру або їх суміші	2710114111
			інші	2710114119
		>80 ≤92	із вмістом не менше 5 мас. % високооктанової кисневмісної домішки чи етилтретбутилового ефіру або їх суміші	2710114131
			інші	2710114139
		>92 ≤95	із вмістом не менше 5 мас. % високооктанової кисневмісної домішки чи етилтретбутилового ефіру або їх суміші	2710114191
			інші	2710114199
		з октановим числом 95 або більше, але менше 98:		27101145
		із вмістом не менше 5 мас. % високооктанової кисневмісної домішки чи етилтретбутилового ефіру або їх суміші		2710114511
		інші		2710114599

Вміст свинцю, г/л	≤0,013	з октановим числом 98 або більше:	27101149
		із вмістом не менше 5 мас. % високооктанової кисневмісної домішки чи етилтретбутилового ефіру або їх суміші	2710114911
		інші	2710114999
Вміст свинцю, г/л	>0,013	з октановим числом менше 98	2710115100
		з октановим числом 98 або більше	2710115900

Усі бензини моторні належать до легких дистилатів, тобто 90 об. % або більше яких (включаючи втрати) переганяється за температури 210 °С (згідно з ДС 2177-99 або ASTM D 86), містить у своєму складі більше 70 мас. % або більше нафти чи нафтопродуктів (суміш вуглеводнів), отриманих із бітумінозних порід, причому ці нафтопродукти є основними складовими продуктів.

Для класифікації бензинів вирішальне значення мають такі показники:

- октанове число, визначене за дослідним методом;
- вміст високооктанових кисневмісних домішок або етилтретбутилового ефіру або їх суміші;
- вміст свинцю.

Бензини призначені для використання в поршневих двигунах внутрішнього згорання. Залежно від призначення їх поділяють на автомобільні та авіаційні.

Незважаючи на різні умови застосування, автомобільні та авіаційні бензини характеризуються в основному загальними показниками якості, що визначають їх фізико-хімічні й експлуатаційні властивості.

Автомобільні та авіаційні бензини мають відповідати ряду вимог, які забезпечують економічну і надійну роботу двигуна:

- а) мати високий ступінь випаровування, що дозволяє отримати однорідну паливну суміш оптимального складу за будь-яких температур;
- б) мати груповий вуглеводневий склад, що забезпечує стійкий, бездетонаційний процес згорання в усіх режимах роботи двигуна;

- в) не змінювати свого складу і властивостей у разі довготермінового зберігання, а також не впливати негативно на деталі паливної системи, резервуари, резинотехнічні вироби і т. п.

Основні властивості бензинів

Випаровування. Для забезпечення повного згоряння палива у двигуні необхідно за короткий проміжок часу перевести його з рідкого до газоподібного стану та змішати з повітрям у певній відповідності, тобто створити робочу суміш.

До основних фізико-хімічних показників, від яких залежить здатність бензинів до випаровування, належать тиск насичених парів та фракційний склад. Тиск насичених парів та фракційний склад — функції складу бензину, які можуть суттєво відрізнитися у різних бензинів. Ці два параметри визначають пускові якості бензинів, їх здатність до утворення парових пробок, фізичну стабільність.

Тиск насичених парів залежить від температури та співвідношення парової й рідкої фаз і зменшується зі зниженням температури та збільшенням співвідношення парової й рідкої фаз.

Фракційний склад бензинів визначають перегонкою на спеціальному приладі, при цьому відзначають температуру початку перегонки, температуру випаровування 10, 50, 90 % і температуру кінця кипіння або об'єм випаровування при 70, 100 і 180 °С.

Детонаційна стійкість. Цей показник характеризує здатність автомобільних та авіаційних бензинів чинити опір самозайманню в разі стиснення. Висока детонаційна стійкість палив забезпечує їх нормальне згоряння в усіх режимах експлуатації двигуна.

Показником детонаційної стійкості автомобільних та авіаційних бензинів є *октанове число*. Здатність досліджуваного палива до детонації оцінюється за допомогою його порівняння з еталонним паливом, детонаційна стійкість якого відома. Октанове число на установках визначається двома методами: моторним (за ДС 511-82) та дослідним (за ДС 8226-82).

Октанове число визначається для бензинів моторних (товарні категорії 27101141, 27101145, 27101149 і товарні підкатегорії 2710115100, 2710115900) за дослідним методом згідно з ДС 8226-82 або ASTM D 2699.

Методи відрізняються умовами проведення досліджень. Дослідження за моторним методом проводять у більш напруженому режимі роботи одноциліндрової установки, ніж за дослідним. Саме тому октанове число, визначене моторним методом, зазвичай нижче октанового числа, визначеного дослідним методом.

Різницю між октановим числом бензину, визначеним двома методами, називають чутливістю бензину. Для авіаційних бензинів нормується октанове число, визначене тільки моторним методом. Для автомобільних бензинів, за винятком А-76, визначаються і нормуються октанові числа, визначені двома методами (ДСТУ 4063-2001 «Бензини автомобільні. Технічні умови»).

Важливим показником детонаційної стійкості авіаційних бензинів є сортність на багатій суміші, яку визначають під час дослідження на нестандартній одноциліндровій моторній установці ІТ9-1 (ДС 3338-68). Сортність палива дорівнює сортності такого еталонного палива, яке в разі дослідження на одноциліндровому двигуні в стандартних умовах у режимі початкової детонації має однакове з досліджуваним паливом значення середнього індикаторного тиску. Чим вища сортність палива, тим вища його детонаційна стійкість на багатій суміші в умовах роботи авіаційного двигуна.

Під час маркування авіаційних бензинів у чисельнику зазначається октанове число за моторним методом, а в знаменнику — сортність на багатій суміші.

Детонаційна стійкість автомобільних і авіаційних бензинів визначається їх вуглеводневим складом. Найнижчу детонаційну стійкість мають бензини прямої перегонки, що складаються в основному із парафінових вуглеводнів.

Для підвищення октанового числа прямогонних бензинів їх піддають каталітичному риформінгу. Каталітичний риформінг — один із найважливіших процесів нафто-

переробної промисловості, метою його є підвищення октанового числа автомобільних бензинів і одержання з нафтової сировини індивідуальних ароматичних вуглеводнів: бензолу, толуолу, ксилолів.

Для підвищення октанового числа бензинів також використовують спеціальні антидетонаційні присадки і високооктанові компоненти.

Найдешевшим і до недавнього часу найпоширенішим способом підвищення детонаційної стійкості бензинів було додавання до них алкіл-свинцевих антидетонаторів, а саме тетраетил- або тетраметилсвинцю у вигляді етилової рідини. Бензини, в які додано етилову рідину, називають етилованими.

Максимальний вміст свинцю з 1 січня 2001 р. має становити: в етилованому бензині не більше 0,15 г/л, у неетилованому — не більше 0,013 г/л.

Для досягнення необхідного рівня детонаційної стійкості в усі авіаційні бензини додається етилова рідина.

Алкіл-свинцеві антидетонатори, як і продукти їх згоряння, високотоксичні, саме тому приблизно з 1970 р. намітилась тенденція до відмови від їх застосування у виробництві автомобільних бензинів. У ряді країн застосування етилованих бензинів заборонене законом.

В Україні прийнято Закон від 15 листопада 2001 р. № 2786-III «Про заборону ввезення і реалізації на території України етилованого бензину та свинцевих добавок до бензину», яким забороняється з 1 січня 2003 р. ввезення на територію України етилованого бензину та свинцевих домішок до бензину, а також реалізація на території України етилованого бензину.

Для виконання цього завдання Кабінет Міністрів України затвердив Постанову від 1 жовтня 1999 р. № 1825 «Про затвердження Програми поетапного припинення використання етилованого бензину в Україні», якою встановлено такі етапи дій.

На першому етапі (до 1 січня 2001 р.) заплановано створити необхідну нормативно-правову базу поступового припинення використання етилованого бензину, а саме:

- розробити та впровадити державний стандарт на бензин;
- внести зміни і доповнення до чинних законів та інших нормативно-правових актів;
- вирішити питання про джерела фінансування заходів, передбачених Програмою;
- припинити виробництво та імпорт етилованого бензину з умістом свинцю понад 0,15 г/л.

На другому етапі (до 1 січня 2003 р.) передбачено:

- впровадити системи роздільного приймання, зберігання та відпуску етилованого та неетилованого бензинів;
- забезпечити реалізацію неетилованого бензину на рівні не менше 80 відсотків;
- впровадити з 1 липня 2002 р. державний стандарт «ДСТУ 4063-2001. Бензини автомобільні. Технічні умови»;
- заборонити ввезення та реалізацію на території України етилованого бензину і свинцевих домішок до нього.

На третьому етапі (до 1 січня 2004 р.) заплановано:

- реконструювати установки і ввести виробничі потужності, пов'язані з виробництвом високооктанового неетилованого бензину, що дасть змогу припинити випуск етилованого бензину;
- організувати здійснення контролю за дотриманням екологічних показників нафтопродуктів, які реалізуються через оптову та роздрібну торгівлю.

Такий показник як *теплота згоряння* визначає потужність та економічні показники роботи двигуна. Цей показник особливо важливий для авіаційних бензинів, оскільки впливає на питомі витрати палива та на дальність перельоту літаків. Чим вища теплота згоряння, тим менші питомі витрати палива і більша відстань перельоту за однакових ємностей паливних баків. Для авіаційних бензинів регламентується найнижча теплота згоряння.

Теплота згоряння залежить від вуглеводневого складу бензинів, а для різних вуглеводнів вона, у свою чергу, визначається співвідношенням вуглецю — водню. Чим вище це співвідношення, тим нижча теплота згоряння. Найбільша теплота згоряння у парафінових вуглеводнів і, відповідно, у бензинів прямої перегонки, найменша — в арома-

тичних вуглеводнів і бензинів каталітичного риформінгу, що їх містять.

Хімічна стабільність. Цей показник характеризує здатність бензинів зберігати свої властивості та склад у разі тривалого зберігання, перекачок, транспортування. Хімічні зміни в бензині, що відбуваються в процесі транспортування або зберігання, пов'язані з окисненням вуглеводнів, які входять до його складу. Хімічна стабільність бензинів визначається швидкістю реакцій окислення, яка залежить від умов процесу та будови вуглеводнів, що окисляються.

Хімічна стабільність етилованих бензинів залежить також від вмісту в них етилової рідини, оскільки тетраетилсвинець під час зберігання піддається окисленню з утворенням нерозчинного осаду. Вміст тетраетилсвинцю в авіаційних бензинах значно вищий, ніж в автомобільних. Саме тому їх хімічна стабільність характеризується періодом стабільності (ДС 6667-75) і визначається в основному вмістом тетраетилсвинцю.

Для забезпечення необхідного рівня хімічної стабільності в автомобільні бензини, які містять нестабільні компоненти, дозволяється додавати антиокислювальні присадки. В авіаційні бензини обов'язково вводяться антиокислювачі для стабілізації тетраетилсвинцю.

Експлуатаційні вимоги. Автомобільні й авіаційні бензини мають бути хімічно нейтральними і не викликати корозії металів і емностей, а продукти їх згоряння — корозію деталей двигуна. Корозійна активність бензинів і продуктів їх згоряння залежить від вмісту загальної та меркаптанової сірки, кислотності, вмісту водорозчинних кислот і лугів, наявності води. Ці показники нормуються в нормативно-технічній документації на бензини. При кваліфікаційних випробуваннях автомобільних і авіаційних бензинів визначається також їх корозійна активність в умовах конденсації води за ДС 18597-73.

Ефективним засобом захисту від корозії є додавання в бензини спеціальних антикорозійних або багатофункціональних присадок.

**Таблиця 1. Характеристики автомобільних бензинів
за ДСТУ 4063-2001 «Бензини автомобільні. Технічні умови»**

Показник	A-76	A-80	A-92	A-95	A-98
Густина за температури 20 °С, кг/м ³ , у межах	700–760		725–780		
Детонаційна стійкість:					
октанове число за дослідним методом не менше	–	80,0	92,0	95,0	98,0
октанове число за моторним методом не менше	76,0	76,0	82,5	85,0	88,0
Фракційний склад:					
температура початку перегон- ки, °С, не нижче	30	30	30	30	30
10 % перегоняється за темпе- ратури, °С, не вище	75	75	75	75	75
50 % переганяється за температури, °С, не вище	120	120	120	120	120
90 % переганяється за температури, °С, не вище	190	190	190	190	190
кінець кипіння, °С, не вище	215	215	215	215	215
залишок у колбі, %, не більше	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
залишок і втрати, %, не більше	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Тиск насичених парів бензи- ну, кПа, не більше	79,9	79,9	79,9	79,9	79,9
Кислотність на 100 см ³ бен- зину, не більше	3	3	3	3	3
Концентрація фактичних смола на 100 см ³ бензину, не більше:					
у місці виробництва	5	5	5	5	5
у місці споживання	10	10	10	10	10

Індукційний період бензину в місці виробництва, хв, <i>не менше</i>	360	360	360	360	360
Масова частка сірки, %, <i>не більше</i>	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Випробування на мідній пластині	Витримує				
Наявність водорозчинних кислот і лугів	Немає				
Наявність механічних домішок і води	Немає				
Колір	Без кольору або блідо-жовтий				
Концентрація свинцю на 1 дм ³ бензину, г, <i>не більше</i>	0,013	0,013	0,013	0,013	0,013
Сумарний вміст ароматичних вуглеводнів, %, <i>не більше</i>	42	42	45	45	48
Масова частка бензолу, %, <i>не більше</i>	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Масова частка кисню, %, <i>не більше</i>	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Масова частка кисневмісних сполук, %, <i>не більше</i>					
Метанолу	3	3	3	3	3
Етанолу	5	5	5	5	5
ізопропілового спирту	10	10	10	10	10
ізобутилового спирту	10	10	10	10	10
третбутилового спирту	7	7	7	7	7
простих ефірів	15	15	15	15	15
інших кисневмісних сполук з температурою кінця кипіння не вище 210 °С	10	10	10	10	10

2.1. Особливості класифікації легких нафтових фракцій, відмінних від бензинів моторних

Згідно з УКТЗЕД усі легкі нафтові фракції класифікуються в розд. V «Мінеральні продукти» і зараховуються до 27 групи, товарної позиції 2710:

ЛЕГКІ ДИСТИЛЯТИ:			271011
для специфічних процесів переробки			2710111100
для хімічних перетворень у процесах, окрім зазначених у товарній підкатегорії 2710111100			2710111500
для інших цілей	бензини спеціальні	уайт-спірит	2710112100
		інші	2710112500

Усі легкі нафтові фракції належать до легких дистилатів, тобто 90 об. % або більше яких (включаючи втрати) переганяється за температури 210 °С (згідно з ДС 2177-99 або ASTM D 86), які містять у своєму складі більше 70 мас. % нафти чи нафтопродуктів (суміш вуглеводнів), отриманих із бітумінозних порід, причому ці нафтопродукти є основними складовими продуктів.

Для класифікації легких нафтових фракцій за кодами згідно з УКТЗЕД 2710111100 та 2710111500 необхідно, щоб ці продукти були піддані специфічним або хімічним процесам переробки.

Термін «специфічний процес» означає такі процеси:

- вакуумна, атмосферно-вакуумна дистиляція. Вона проходить під тиском не вище 400 мбар, замірюваним у верхній частині колони (установки);
- вторинна перегонка з ретельним фракціонуванням, тобто дистиляція (крім відбензинювання — неглибокої перегонки з видаленням легких фракцій) за допомогою неперервного або періодичного процесу в промислових установках;

— *крекінг*. Це промисловий процес модифікування хімічної структури нафтопродуктів шляхом розбиття молекул нагріванням, під тиском або не під тиском, з використанням каталізатору або без нього. Так виробляються, зокрема, суміші легких вуглеводнів, які можуть бути рідкими або газоподібними за нормальних температур і тиску. Основні крекінг-процеси такі:

1. Термічний крекінг — один з перших деструктивних процесів, що дозволив одержувати з нафти додаткову кількість бензинів, які мають порівняно з прямогонними підвищену детонаційну стійкість.
2. Каталітичний крекінг. Сутністю цього процесу є збільшення виходу високооктанового бензину і дизпалива за рахунок деструкції висококиплячих дистилатів чи залишків від переробки нафти.
3. Піроліз (крекінг з водяною парою) для одержання газоподібних вуглеводнів — найбільш агресивний з деструктивних процесів переробки нафти. Він проводиться за температур 750–900 °С і призначений в основному для одержання високоякісних високоцінних олефінових вуглеводнів — сировини для нафтохімічного синтезу.
4. Гідрокрекінг (крекінг плюс гідрогенізація). Гідрокрекінг (чи деструктивна гідрогенізація вуглеводнів) призначений для глибокої переробки залишкової сировини. У зв'язку зі зниженням попиту на рідкі котельні палива все більшого значення набувають процеси гідрокрекінгу залишків. Основною сировиною для гідрокрекінгу є вакуумні газойлі. В окремих випадках на гідрокрекінг направляються середньодистилатні фракції та важкий бензин. Мета процесу гідрокрекінгу — одержання світлих нафтопродуктів: бензину, реактивного і дизельного палива, а також сировини для інших процесів (каталітичного крекінгу, піролізу, риформінгу).
5. Дегідрогенізація.
6. Деалкілування.
7. Коксування.
8. Вісбрейкінг (легкий крекінг);

- *риформінг* — це термічне або каталітичне оброблення легких чи середніх нафтових фракцій для збільшення в них вмісту частки ароматичних сполук. Каталітичний риформінг використовується, наприклад, для конверсії легких дистилатів неструктуривної перегонки на легкі дистилати з вищим октановим числом (з вищим вмістом ароматичних вуглеводнів) або на суміш вуглеводнів, яка містить бензол, толуол, ксилоли, етилбензол тощо. Каталітичний риформінг — один з найважливіших процесів нафтопереробної промисловості. Метою його є підвищення октанового числа автомобільних бензинів і одержання з нафтової сировини індивідуальних ароматичних вуглеводнів: бензолу, толуолу, ксилолів. Основними процесами каталітичного риформінгу є ті, в яких застосовується платина як каталізатор:
- *екстракція селективними розчинниками* — процес розділення груп продуктів з різними молекулярними структурами за допомогою речовин, що мають переважний розчинювальний ефект (наприклад, фурфурол, фенол, дихлоретиловий ефір, сірчаний ангідрид, нітробензол, сечовина і деякі її похідні, ацетон, пропан, етилметилкетон, ізобутилметилкетон, гліколь, морфолін);
- *процес, що включає всі такі операції: обробку концентрованою сірчаною кислотою, олеумом або сірчанним ангідридом; нейтралізацію лужними агентами; знебарвлення й очищення природними активними землями, активованим вугіллям чи бокситом;*
- *полімеризація* — промисловий процес, що передбачає або не передбачає нагрівання чи використання каталізатора, за допомогою якого ненасичені вуглеводні утворюють їх полімери або сополімери;
- *алкілування*, що означає будь-яку термічну або каталітичну реакцію, за якої ненасичені вуглеводні сполучуються з будь-якими іншими вуглеводнями, зокрема ізопарафінами й ароматичними сполуками;
- *ізомеризація* — зміна структури певних складників нафтопродуктів без зміни їхнього загального складу;
- *знесірчення із застосуванням водню*, що призводить до відновлення принаймні 85 % сірки, яка містить-

- ся в продуктах, що обробляються (за методом згідно з ASTM D 1266-59T) — тільки стосовно продуктів товарних підкатегорій 2710193100–2710199900;
- *депарафінації* за допомогою будь-якого процесу, відмінного від процесу фільтрації (тільки стосовно продуктів товарної позиції 2710).
- Як приклади депарафінування можна навести:
1. Депарафінування охолодженням (з розчинниками або без них).
 2. Мікробіологічне оброблення.
 3. Депарафінування за допомогою сечовини.
 4. Оброблення з використанням молекулярного сита:
- *обробка воднем*, якщо він бере активну участь у хімічних реакціях під тиском більше 2000 кПа і температурі більше 250 °С з використанням каталізатора (крім використання каталізаторів знесірчення) — тільки стосовно продуктів товарних підкатегорій (2710193100–2710199900);
 - *перегонка при атмосферному тиску* за умови, що менше 30 об. % цих продуктів (включаючи втрати) переганяється за температури 300 °С (згідно з ДС 2177-99 або ASTM D 86). Атмосферна перегонка означає перегонку, що здійснюється з тиском приблизно 1013 мбар, замірним в головній частині колони;
 - *обробка високочастотним електричним розрядом* (виключно для продуктів товарних підкатегорій 2710197100–2710199900);
 - *знежирювання методом фракційної кристалізації* (виключно для продуктів товарної підкатегорії 2712903100).

Термін «хімічне перетворення» означає будь-яку операцію з молекулярною модифікацією однієї або декількох складових нафтопродукту, підданих переробленню.

Просте змішування нафтопродукту з іншим продуктом, нафтовим чи ні, не вважається хімічним перетворенням. Наприклад, введення уайт-спіриту до фарб або базового нафтопродукту до друкарської фарби не вважається таким, що підпадає під визначення «хімічне перетворення». Це також стосується випадків, коли нафтопродукти використовуються як розчинники або паливо.

Приклади хімічних перетворень:

- *оброблення галогенами або галогенованими сполуками.* До таких реакцій належать:
 - а) реакція за наявності пропілену в газоподібній нафтовій фракції для одержання органічних похідних (наприклад, оксиду пропілену);
 - б) оброблення нафтової фракції (автомобільного бензину, гасу, газойлю), парафінів, нафтових восків або парафінових залишків хлором або сполуками хлору для одержання хлорпарафінів;
- *оброблення основами* (наприклад, гідроксидами натрію, калію, амонію) для одержання нафтових кислот;
- *оброблення сірчаною кислотою або її ангідридом:*
 - а) для одержання сульфонатів;
 - б) для екстрагування або одержання ізобутилену;
 - в) для сульфонації газойлю і змащувочих масел;
- *сульфохлоринація;*
- *гідратація*, зокрема для одержання спиртів модифікуванням ненасичених вуглеводнів, наявних у газоподібних нафтових фракціях;
- *оброблення малеїновим ангідридом*, зокрема оброблення суміші бугадієну з газоподібною нафтовою фракцією, яка містить чотири атоми вуглецю, для одержання тетрагідрофталевої кислоти;
- *оброблення фенолом*, наприклад, реакція нафтових олефінів з фенолами за наявності каталізатора для одержання алкілфенолів;
- *окислення:*
 - а) окислення важких дистилатів для одержання бітумів товарної категорії 27132000;
 - б) окислення будь-якого нафтопродукту для одержання більш складних хімічних продуктів, таких як кислоти, альдегіди, кетони, спирти; наприклад, окислення легких фракцій під час нагрівання і тиску для одержання оцтової, мурашиної, пропіонової та янтарної кислот;
- *дегідрогенізація*, наприклад:

- а) нафтових вуглеводнів для одержання ароматичних вуглеводнів (наприклад, бензолу);
- б) парафінових вуглеводнів для одержання рідких олефінів, що використовуються, наприклад, у виробництві біологічно розкладних алкілбензолів;
- оксосинтез;
- необоротне включення важких дистилатів до високомолекулярних полімерів (наприклад, до латексу з натурального або синтетичного каучуку, бутилкаучуку, полістиролу);
- виробництво продуктів товарної підпозиції 280300;
- нітрування для одержання нітрованих похідних;
- біологічне оброблення певних нафтових фракцій, які містять *n*-парафіни, для одержання білків або інших складних органічних продуктів.

Для класифікації товарів у товарних категоріях 27101121 і 27101125 («бензини спеціальні») необхідно дотримуватись таких вимог:

- за фракційним складом товар має належати до легких дистилатів (нафтопродукти, 90 об. % або більше яких (включаючи втрати) переганяється за температури 210 °С — згідно з ДС 2177-99 або ASTM D 86);
- він не має містити жодних антидетонаційних присадок;
- різниця між температурами, за яких переганяється 5 об. % і 90 об. % (включаючи втрати), не повинна перевищувати 60 °С.

Для класифікації товарів у товарній підкатегорії 2710112100 — уайт-спірит необхідно, щоб товар, крім зазначених вище вимог, мав температуру спалаху більше 21 °С, визначену за методом Абеля — Пенські.

2.2. Основні характеристики середніх дистилатів на прикладі палива реактивного

Згідно з УКТЗЕД усі середні нафтові фракції класифікуються в розд. V «Мінеральні продукти» і зараховуються до 27 групи товарної позиції 2710:

СЕРЕДНІ ДИСТИЛЯТИ:			
для специфічних процесів переробки		2710191100	
для хімічних перетворень у процесах, крім зазначених у товарній підкатегорії 2710191100		2710191500	
для інших цілей	гас	паливо для реактивних двигунів	2710192100
		інший	2710192500
	інші		2710192900

Термін «середні дистиляти» (товарні підкатегорії 2710191100–2710192900) означає нафтові фракції та інші нафтопродукти, менше 90 об. % яких (включаючи втрати) переганяється за температури 210 °С і 65 об. % або більше яких (включаючи втрати) переганяється за температури 250 °С (згідно з ДС 2177-99 чи ASTM D 86).

Палива для повітряно-реактивних двигунів (ПРД) являють собою гасові фракції або суміш гасових і бензинових фракцій нафти. Найважливішими характеристиками палив для ПРД є теплота згоряння та густина, які визначають можливу дальність перельоту літака за заданого об'єму паливних баків.

У зв'язку з підвищенням швидкостей літаків, розвитком надзвукової авіації та підвищенням температур палива за рахунок його аеродинамічного нагріву в баках (120–200 °С і вище) особлива увага приділяється високо-температурним властивостям палива (термічна стабільність, зносостійкі властивості за підвищених температур, здатність утворення парових пробок, витрати під час випаровування тощо). За підвищених температур паливо не має виділяти твердих нерозчинних осадів і забивати ними паливні фільтри.

Одночасно палива повинні мати добрі низькотемпературні властивості, які забезпечують надійну експлуатацію авіаційної техніки в зимовий період у будь-якій кліматичній зоні (відсутність утворення кристалів високозастиг-

гаючих вуглеводнів чи льоду, задовільні в'язкісно-температурні характеристики і т. д.). Особливо важливе значення має боротьба з утворенням кристалів льоду в паливах за знижених температур.

Паливо не повинно викликати корозію паливної системи та утворювати корозійні відкладення. Саме тому велика увага надається чистоті палива, відсутності в ньому механічних домішок та води.

Основні властивості реактивних палив такі:

- добра випаровуваність для забезпечення повноти згоряння;
- висока повнота і теплота згоряння, які визначають дальність перельту літаків;
- добра прокачуваність і низькотемпературні властивості для забезпечення подачі палива в камеру згоряння;
- низька здатність до утворення відкладень, яка характеризується високою хімічною і термоокислювальною стабільністю;
- добра сумісність з матеріалами: високі протикорозійні властивості відносно металів і відсутність впливу на резинові технічні вироби;
- добрі зносостійкі властивості, які обумовлюють незначне зношування деталей паливної апаратури;
- антистатичні властивості, які запобігають накопиченню зарядів статичної електрики, що забезпечує пожаробезпеку під час заправлення літаків.

Основна сировина для виробництва реактивних палив — середньодистилятна фракція нафти, яка википає за температури 140–280 °С. Палива для ПРД складаються переважно з вуглеводнів (98–99 %). Для поліпшення властивостей реактивних палив допускається додавання обмеженої кількості присадок: антиокислювальних, зносостійких, антистатичних, противокристалізаційних.

Основні вимоги, які висуваються до присадок для реактивних палив: вони мають бути високоефективними, тобто вводитися в малих концентраціях і при цьому не погіршувати якість палива за іншими показниками, зберігати свою ефективність протягом тривалого часу.

Розділ 3. Особливості класифікації важких нафтових фракцій

Згідно з УКТЗЕД усі важкі нафтові фракції класифікуються в розд. V «Мінеральні продукти» і зараховуються до 27 групи товарної позиції 2710:

ВАЖКІ ДИСТИЛЯТИ:			
газойлі	для специфічних процесів переробки		2710193100
	для хімічних перетворень у процесах, крім зазначених у товарній підкатегорії 2710193100		2710193500
	для інших цілей	із вмістом сірки не більше 0,05 мас. %	2710194100
		із вмістом сірки більше 0,05 мас. %, але не більше 0,2 мас. %	2710194500
		із вмістом сірки більше 0,2 мас. %	2710194900
паливо рідке (мазут)	для специфічних процесів переробки		2710195100
	для хімічних перетворень у процесах, крім зазначених у товарній підкатегорії 2710195100		2710195500
	для інших цілей	із вмістом сірки не більше 1 мас. %	2710196100
		із вмістом сірки більше 1 мас. %, але не більше 2 мас. %	2710196300
		із вмістом сірки більше 2 мас. %, але не більше 2,8 мас. %	2710196500
		із вмістом сірки більше 2,8 мас. %	2710196900
	мастильні матеріали; інші масла та дистилляти	для специфічних процесів переробки	
для хімічних перетворень у процесах, крім зазначених у товарній підкатегорії 2710197100		2710197500	
для інших цілей		масла моторні, компресорні, турбінні	2710198100
		рідини для гідравлічних передач	2710198300
		білі масла, вазелінове масло	2710198500
		масла трансмісійні та редукторні	2710198700

мастильні мате- ріали; інші масла та дистилати	для інших цілей	засоби для обробки металів на верстатах, для виймання з форм, антикорозійні масла	2710199100
		електроізоляційні масла	2710199300
		інші мастильні матеріали та інші дис- тиляти	2710199900
ВІДПРАЦЬОВАНІ НАФТОПРОДУКТИ:			
такі, що містять поліхлордифеніли, поліхлортрифені- ли або полібромдифеніли			2710910000
інші			2710990000

Термін «**важкі дистилати**» (товарні підкатегорії 2710193100–2710199900) означає нафтові фракції та інші нафтопродукти, менше 65 об. % яких (включаючи втрати) переганяється за температури 250 °С (за методом згідно з ДС 2177-99 чи ASTM D 86), або фракції, відсоток перегонки яких за температури 250 °С не може бути визначено за цим методом.

3.1. Вміст сірки в дизельному паливі — важливий показник, що впливає на його оподаткування

Дизельне паливо зараховують до газойлів, воно вважається важким дистилатом, менше 65 об. % якого (включаючи втрати) переганяється за температури 250 °С (за методом згідно з ДС 2177-99 чи ASTM D 86) та 85 об. % якого (включаючи втрати) або більше переганяється за температури 350 °С (згідно з ДС 2177-99 чи ASTM D 86).

Дизельне паливо класифікується залежно від вмісту масової частки сірки за такими кодами згідно з УКТЗЕД:

із вмістом сірки не більше 0,05 мас. %	2710194100
із вмістом сірки більше 0,05 мас. %, але не більше 0,2 мас. %	2710194500
із вмістом сірки більше 0,2 мас. %	2710194900

Основні експлуатаційні показники дизельного палива такі:

- *цетанове число*, яке визначає високі потужності й економічні показники роботи двигуна;
- *фракційний склад*, який визначає повноту згоряння, димність і токсичність відпрацьованих газів двигуна;
- *в'язкість і густину*, які забезпечують нормальну подачу палива, розподіл у камері згоряння та працездатність системи фільтрування;
- *низькотемпературні властивості*, які визначають функціонування системи живлення за мінусових температур зовнішнього середовища та умови зберігання палива;
- *ступінь чистоти*, який характеризує надійність роботи фільтрів грубої й тонкої очистки, а також циліндрово-поршневої групи двигуна;
- *температура спалаху*, яка визначає умови безпеки застосування палива в дизелях;
- *наявність сірки, сполук сірки, металів*, які характеризують корозію та зношування.

Визначальними для однозначної класифікації товарів згідно з УКТЗЕД є такі показники:

- *хімічний склад* — вони мають містити більше 70 мас. % або більше нафти чи нафтопродуктів (суміш вуглеводнів), отриманих із бітумінозних порід, причому ці нафтопродукти мають бути основними складовими продуктів;
- *фракційний склад* — менше 65 об. % нафтопродукту (включаючи втрати) має переганятися за температури 250 °С та 85 об. % (включаючи втрати) або більше — за температури 350 °С.

Характер процесу горіння палива у двигуні визначається двома основними показниками — фракційним складом і метановим числом. На згоряння палива більш легкого фракційного складу витрачається менше повітря, при цьому завдяки зменшенню часу, необхідного для утворення паливно-повітряної суміші, процеси утворення суміші протікають повніше.

Під час дослідження дизельного палива більш важкого фракційного складу з температурою кінця кипіння

на 30 °С вище, ніж у стандартного літнього палива, відзначаються підвищені витрати палива в середньому на 3 %, а також підвищення димності відпрацьованих газів у середньому на 10 %. Однією з основних причин підвищення витрат палива є вища в'язкість палива більш важкого фракційного складу.

Витрати палива залежать не тільки від температури кінця його кипіння, а й від 50-відсоткової точки перегонки. Для літніх дизельних палив 50-відсоткова точка перегонки перебуває в межах 260–280 °С (найбільш типові значення 270–280 °С), для зимових марок дизельних палив вона становить 240–260 °С;

- *температура спалаху* визначає безпечність палива. Згідно з ДС 305-82 передбачається виготовлення палива з температурою спалаху не нижче 40 °С для дизелів загального призначення та не нижче 62 °С для тепловозних і судових дизелів. Температура спалаху є функцією важких фракцій, що містяться в дизельному паливі. Підвищити температуру спалаху дизельного палива можна, підвищивши температури початку кипіння і, відповідно, знизивши відбір палива з нафти;
- *вміст сірки*. Сучасні технології виготовлення дизельних палив практично виключають можливість наявності в них сірки, меркаптанової сірки та інших домішок, які викликають корозію металів.

Особливість оподаткування дизельного палива — встановлення законодавством диференційованих ставок акцизного збору на товар залежно від вмісту масової частки сірки:

- більше 0,2 % — 45 євро;
- до 0,2 % — 35 євро;
- не більше 0,035 % — 30 євро;
- не більше 0,005 % — 20 євро за 1000 кг.

Тобто для виробників екологічно чистішого дизельного палива встановлено меншу ставку акцизного збору. Це сприятиме збільшенню виробництва та зменшенню шкідливих викидів в атмосферу.

Установлення ставок на дизельне паливо залежно від вмісту масової частки сірки потребує особливого контролю

лю, оскільки відсутність належного адміністрування може призвести до зловживань та ухилення від оподаткування. Для того, щоб за більш низької ставки запобігти створенню схем ухилення від оподаткування, у Прикінцевих положеннях Закону № 398-V встановлено, що зазначена норма набирає чинності після затвердження Кабінетом Міністрів України правил обліку, зберігання та реалізації дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки.

На виконання цієї норми Закону № 398-V Постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2007 р. № 545 «Деякі питання проведення обліку, зберігання та реалізації дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки» затверджено Правила проведення обліку, зберігання та реалізації дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки (далі — Правила № 545).

Правила № 545 визначають порядок ведення обліку, зберігання й реалізації дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки. Дія Правил поширюється на всіх суб'єктів господарської діяльності, незалежно від форми власності, які здійснюють операції, пов'язані з придбанням, зберіганням, реалізацією та транспортуванням дизельного палива.

Імпортери дизельного палива при відвантаженні або ввезенні продукції визначають вид дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки на підставі паспорта якості, виданого випробувальною лабораторією підприємства — виробника дизельного палива або іншою акредитованою лабораторією в розрізі окремих партій продукції. Відомості, що містяться в паспорті якості, підтверджуються сертифікатом відповідності, виданим в установленому порядку повноваженими органами Державного комітету з питань технічного регулювання та споживчої політики.

Для контролю за правильністю нарахування та сплати акцизного збору під час здійснення операцій з дизельним паливом органи ДПС України та Держмитслужби України можуть відбирати зразки продукції для проведення в установленому порядку експертизи щодо вмісту масової частки сірки.

3.2. Показники і характеристики, які впливають на класифікацію мастильних матеріалів

масла моторні, компресорні, турбінні	2710198100
рідини для гідравлічних передач	2710198300
білі масла, вазелінове масло	2710198500
масла трансмісійні та редукторні	2710198700
засоби для обробки металів на верстатах, для виймання з форм, антикорозійні масла	2710199100
електроізоляційні масла	2710199300
інші мастильні матеріали та інші дистилати	2710199900
ВІДПРАЦЬОВАНІ НАФТОПРОДУКТИ:	
такі, що містять поліхлордифеніли, поліхлортрифеніли або полібромдифеніли	2710910000
інші	2710990000

Мінеральні мастильні матеріали — це основні, найбільш розповсюджені масла, які в межах певної торгової марки мають вартість дещо нижчу, ніж напівсинтетичні, які у свою чергу зазвичай дешевші за синтетичні. Відповідно, чим більше в складі мастила буде синтетичних складових, а також високовартісних присадок, тим вартість такого продукту буде більша.

Вуглеводневий склад мастила впливає на такий показник, як індекс в'язкості, у зв'язку з чим можна прослідкувати певну залежність між позначеннями класу в'язкості у комерційній назві мастила (маркуванні) та ціновим рівнем. Під час маркування для позначення класу в'язкості для моторних і трансмісійних мастил, що пройшли ліцензування в API (Американський інститут нафти), використовують такі символи відповідно до класифікаційного стандарту SAE.

Для моторних мастил:

— зимових — 0W; 5W; 10W; 15W; 20W; 25W;

- літніх — 20; 30; 40; 50; 60;
- універсальних — 0W-30; 5W-40; 10W-30; 10W-40; 15W-40; 20W-40; 20W-50; 25W-40 тощо.

Для трансмісійних мастил:

- зимових — 75W; 80W; 85W;
- літніх — 90; 140; 250;
- універсальних — 75W-90; 80W-90; 80W-140; 85W-90 тощо.

Зі зменшенням цифрових позначень у маркуванні таких мастил у межах певної торгової марки ціна буде збільшуватись; крім того, універсальні (всесезонні) мастила мають поліпшені властивості, відповідно ціна на них буде вищою порівняно з цінами на мастила, що призначені для використання тільки у літній або зимовий період.

Крім того, можна прослідкувати закономірність зміни рівня ціни від експлуатаційних властивостей і сфери застосування, що виражаються у маркуванні згідно з класифікацією API.

Наприклад, моторні мастила для бензинових двигунів: SA, SB, SC, SD, SE, а також SF — для двигунів, що працюють у важких умовах на неетилованому бензині;

SG — для двигунів випуску 1989 р.;

SH — для двигунів випуску 1994 р.;

SJ — для двигунів випуску 1997 р. та ін.

Наприклад, моторні мастила для дизельних двигунів:

CA, CB, CC, CD, CD-II, а також CE — для дизельних двигунів випуску 1983 р. з високим наддувом, що працюють у важких умовах;

CF-4 — для дизельних двигунів випуску 1990 р.;

CF-2 — для дизельних двотактних двигунів з високим наддувом, що працюють у важких умовах на високосірчистому паливі з поліпшеними характеристиками;

CG-4 — для дизельних двигунів випуску 1994 р. з поліпшеними характеристиками CF-4 та більш суворими вимогами до токсичності відпрацьованих газів;

CH-4 — для дизельних високошвидкісних двигунів випуску 1998 р. з поліпшеними характеристиками та більш суворими вимогами до токсичності відпрацьованих газів тощо.

Універсальні мастила мають подвійне позначення (SF/CC, SF/CD, SG/CD, SG/CE, SJ/CF та ін.).

Наприклад, трансмісійні мастила: GL-1, GL-2, GL-3, GL-4, GL-5, GL-6, MT-1.

Рівні експлуатаційних властивостей у порядку їх зростання позначають першими літерами латинського алфавіту, що стоять за знаками категорій S або C. Зі збільшенням якості мастила відповідно й ціна зростатиме. Показники якості моторних мастил з літерою B у межах певної торгової марки будуть вищими, ніж з літерою A, але нижчими, ніж з літерою C, і т. д. Універсальні мастила мають поліпшену якість. Показники якості трансмісійних мастил зі збільшенням цифри будуть покращуватись, крім того, група мастил MT має кращу якість, ніж GL.

У комплексі слід розглядати позначення згідно з класифікацією SAE та API, яка дає лише загальну характеристику мастил, не враховуючи всіх показників якості.

3.3. Інші продукти, які за своїми властивостями можуть бути охарактеризовані як важкі дистиляти

Термін «**важкі дистиляти**» (товарні підкатегорії 2710193100–2710199900) означає нафтові фракції та інші нафтопродукти, менше 65 об. % яких (включаючи втрати) переганяється за температури 250 °C (за методом згідно з ДС 2177-99 чи ASTM D 86), або фракції, відсоток перегонки яких за температури 250 °C не може бути визначено за цим методом.

До інших нафтопродуктів, які за своїми властивостями можна охарактеризувати як важкі дистиляти, зараховують такі:

- котельні палива;
- важкі моторні палива;
- газотурбінні палива;
- суднові палива;
- пічне паливо.

Вищезазначені товари класифікуються за такими кодами згідно з УКТЗЕД:

ПАЛИВО РІДКЕ (МАЗУТ):		
для специфічних процесів переробки		2710195100
для хімічних перетворень у процесах, крім зазначених у товарній підкатегорії 2710195100		2710195500
для інших цілей	із вмістом сірки не більше 1 мас. %	2710196100
	із вмістом сірки більше 1 мас. %, але не більше 2 мас. %	2710196300
	із вмістом сірки більше 2 мас. %, але не більше 2,8 мас. %	2710196500
	із вмістом сірки більше 2,8 мас. %	2710196900

Котельні палива застосовуються в стаціонарних парових котлах, у промислових печах. До котельних палив належать топкові мазути марок 40 і 100.

Важкі моторні й суднові палива застосовують у суднових енергетичних установках. До важких моторних палив зараховують флотські мазути Ф-5 і Ф-12, моторні палива ДТ і ДМ та залишкові палива СВТ, СВЛ, СВС.

У загальній кількості перерахованих палив основне місце займають мазути нафтового походження.

Нафтові палива для газотурбінних установок призначено для застосування в стаціонарних паротурбінних і парогазових енергетичних установках, а також газотурбінних установках водного транспорту.

Пічне побутове паливо призначене для спалювання в опалювальних установках невеликої потужності, які знаходяться безпосередньо в житлових приміщеннях, а також у теплогенераторах середньої потужності, які використовуються в сільському господарстві під час приготування кормів, сушіння зерна, фруктів, консервування та з іншими цілями.

Вимоги, які висуваються до якості котельних, важких моторних та судових палив, установлюють умови їх застосування і визначаються такими показниками якості, як в'язкість, вміст сірки, теплота згоряння, температура застигання і спалаху, вміст води, механічних домішок і зольність.

В'язкість. Ця технічна характеристика найважливіша для котельних і важких моторних палив. Вона визначає методи і тривалість зливно-наливних операцій, умови транспортування та перекачки, гідравлічний опір під час транспортування палива трубопроводами, ефективність роботи форсунок. Від в'язкості значною мірою залежить швидкість осадки механічних домішок при зберіганні, а також здатність палива відстоюватись від води.

Теплота згоряння. Це одна з найважливіших характеристик палив, від якої залежать його витрати, особливо для палив, які використовуються в суднових енергетичних установках, оскільки під час заправки паливом з вищою теплою згоряння збільшується дальність плавання. Теплота згоряння залежить від складу палива та його зольності. Розрізняють вищу та нижчу теплоту згоряння. Під час визначення вищої теплоти згоряння враховують, що частина тепла, яка виділяється при згорянні палива, витрачається на конденсацію парів води, що утворюється при згорянні водню в паливі. Під час визначення нижчої теплоти згоряння тепло, витрачене на утворення води, не враховується. Стандарти на котельні палива регламентують нижчу теплоту згоряння.

Для котельних палив показник теплоти згоряння перебуває в межах 39 900–41 454 кДж/кг за густину 940–970 кг/м³. Теплота згоряння високосірчистих палив завжди нижча, ніж сірчистих та малосірчистих.

Температура застигання. Як і в'язкість, температура застигання характеризує умови зливу і перекачки палива. Вона залежить від двох основних факторів: якості нафти, що переробляється, та способу отримання палива.

Для зниження температури застигання застосовують депресорні присадки, синтезовані на основі сополімеру етилену з вінілацетатом.

Температура спалаху. Цей показник визначає вимоги до пожежної безпеки палив. Для палив, які використовуються в суднових енергетичних установках, нормується температура спалаху в закритому тиглі (>75–80 °С), для котельних палив — у відкритому (90–100 °С); ці норми забезпечують безпечну роботу суднових енергетичних і котель-

них установок. Різниця між температурами спалаху у відкритому й закритому тиглях становить приблизно 30 °С.

	Температура спалаху, °С	
	у відкритому тиглі	у закритому тиглі
Мазут марки 40	92	61
Мазут марки 100	120	93

Вміст води, механічних домішок. Ці компоненти є небажаними складовими котельних палив, оскільки їх наявність погіршує економічні показники роботи котельного агрегату, збільшує корозію металевих поверхонь. Як правило, вода утворює з котельним паливом дуже стійкі емульсії. Висока стійкість емульсій обумовлена високою в'язкістю мазуту, наявністю в ньому поверхнево-активних асфальто-смоляних стабілізаторів. Водночас наявність води, яка рівномірно розподілена по всьому об'єму палива, позитивно впливає на експлуатаційні властивості палива, процес згоряння при цьому протікає плавно і з достатньою повнотою, що приводить до зменшення витрат палива і димності відпрацьованих газів.

Механічні домішки засмічують фільтри й форсунки, порушуючи процес розпилювання палива. Установлені вимоги до вмісту механічних домішок: для мазуту марки 40 — не більше 0,5 %, марки 100 — не більше 1,0 %.

Зольність. Цей показник характеризує наявність у паливі солей металів. Зольність з'являється в разі спалювання палив на поверхнях нагріву котлів та інших частин газових турбін. Це погіршує тепловіддачу, підвищує температуру газів, які відходять, знижує ККД котлів та газових турбін. До складу золи можуть входити натрій, залізо, магній, алюміній, кальцій, нікель, кремній.

Зольність палив залежить у першу чергу від вмісту солей у нафті. Поліпшення процесу знесолення нафти на нафтопереробних заводах дозволяє отримати знесолену нафту із вмістом солей не більше 3–5 мг/л і, відповідно, виготовляти котельні палива з кращими показниками зольності.

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ГАЗУ

Розділ 1. Міжнародні норми, що регулюють режим переміщення природного газу трубопровідним транспортом

Роль безпечного транспортування природного газу на світові ринки від видобувників сировини до споживачів кінцевої продукції територіями третіх країн дуже важлива. Не менш важливе дотримання суб'єктами міжнародного права всіх правових, технічних, комерційних, майнових, екологічних та фінансових чинників під час прийняття рішень щодо міжнародного транспортування природного газу трубопровідним транспортом. Тому особливої уваги потребують норми міжнародного права в галузі транспортування природного газу.

Основні міжнародні правові документи, що визначають напрямки розвитку правовідносин операцій з природним газом: Європейська енергетична хартія від 17.12.1991 р., підписана Україною як заключний документ на Гаазькій конференції з Європейської енергетичної хартії, та Договір до цієї енергетичної хартії від 17.12.1994 р., підписаний у Лісабоні (Португалія).

Європейська енергетична хартія за своєю суттю є декларацією сторін, що її підписали, в якій йдеться про їх прагнення до прийнятної з економічного погляду основи для підвищення надійності енергопостачання та забез-

печення ефективності виробництва, перетворення, транспортування, розподілу й використання енергії. Її мета — підвищення рівня безпеки та уникнення забруднення навколишнього середовища.

З метою встановлення єдиних правил та механізмів, що забезпечують ефективну експлуатацію міждержавних систем транспортування нафти і газу, згідно з нормами і правилами, чинними у міжнародній нафтовій і газовій промисловості, 22.07.1999 р. у Бухаресті (Румунія) підписано Рамкову угоду про інституційні засади створення міждержавних систем транспортування нафти і газу.

Сторони, що підписали цю угоду, зобов'язуються співпрацювати в її рамках для створення на взаємоприйнятних умовах міждержавних систем транспортування нафти і газу шляхом реабілітації існуючих систем, будівництва нових, а також експлуатації та технічного обслуговування цих систем.

26 лютого 1998 р. на 18-му засіданні Ради керівників митних служб країн СНД було підписано Типовий порядок митного оформлення та контролю природного газу, нафти, нафтопродуктів та електроенергії, що переміщуються через митні кордони держав — учасниць СНД трубопровідним транспортом і лініями електропередач, який став основою для розробки відповідних національних нормативно-правових актів.

Ключову роль у розвитку міждержавних стосунків у газовій сфері відіграли також: Угода (СНД) від 03.11.1995 р. про проведення узгодженої політики в галузі транзиту природного газу; Угода від 18.08.2004 р. між Урядом Російської Федерації та Кабінетом Міністрів України про заходи щодо забезпечення стратегічного співробітництва в газовій галузі; Угода від 22.12.2000 р. між Урядом Російської Федерації та Кабінетом Міністрів України про гарантії транзиту російського природного газу територією України.

Слід наголосити, що у згаданих угодах з Російською Федерацією та відповідних щорічних протоколах до них вперше закладено структуру сучасної конфігурації взаємних гарантій безперервного транзиту російського газу до країн

Західної Європи і транзиту природного газу, що надходить з країн Центральної Азії, до України, а також застосовано механізми гарантування Російською Федерацією національних річних балансів газу України. Крім того, в них упорядковане зобов'язання сторін щодо недопущення несанкціонованого реекспорту природного газу до третіх країн.

Ураховуючи євроатлантичні перспективи України, великого значення для майбутнього реформування відносин на газоресурсному ринку України та країн-партнерів набувають вимоги Директиви № 2003/55/ЄС від 26.06.2003 р. Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу Європейського Союзу.

Мета згаданої Директиви ЄС — забезпечення рівних умов гри, зменшення ризиків зловживання домінуючим становищем на ринку газу, унеможливлення «хижацької» поведінки деяких операторів газового ринку, встановлення рівних недискримінаційних транспортних та розподільчих тарифів, захист прав невеликих і незахищених споживачів та постачальників, посилення конкурентної боротьби.

Останні події, пов'язані з відкритою агресивною експансією на європейські ринки послуг постачання газу кінцевим споживачам компаніями, афільованими з монопольними корпораціями Російської Федерації з державною часткою капіталу, в тому числі активна скупівля контрольних пакетів компаній — дрібних операторів газового ринку, викликали занепокоєння політичної еліти країн Центральної та Західної Європи в зв'язку з послабленням енергетичної безпеки ЄС. Тому є прямі ознаки подальшого реформування законодавства ЄС у напрямку демонополізації газового ринку Європейського Союзу та створення законодавчих механізмів, що унеможливлять зловживання монополістів на ринку газу.

З огляду на останні зміни, які відбуваються у забезпеченні безпеки енергопостачання, логічний подальший розвиток нормативних актів міжнародного права щодо правовідносин при здійсненні зовнішньоекономічних операцій з природним газом у рамках Паризької хартії для

нової Європи. Ця хартія є заключним документом наради з безпеки та співробітництва в Європі, що відбулася в Парижі 21.11.1990 р.

Розділ 2. Законодавча та нормативно-правова база з питань здійснення зовнішньоекономічних операцій з природним газом

У результаті дезінтеграції газопромислової системи колишнього СРСР в 1991 р. до України перейшов один з найбільших у світі газопромислових, газотранспортних та газозопживаючих господарських комплексів.

Становлення самостійної держави, її економічних чинників та адміністративних органів проходило в надзвичайно складних умовах, які додатково ускладнювалися відсутністю практичного досвіду роботи в багатьох сферах та активною протидією іноземних держав, що прагнули скористатися з тимчасових проблем України з метою заволодіння ключовими для економіки об'єктами власності (у тому числі газотранспортною системою).

Глибока економічна криза Радянського Союзу, що в підсумку призвела до його остаточного розпаду, стала передумовою кризи розрахунків між господарськими суб'єктами, спаду виробництва більше ніж на 45 %, гіперінфляції тощо.

Формування газоресурсного ринку та митної системи України (в тому числі запровадження митного контролю за природним газом, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом) відбувалося поступово, з великими складнощами.

З подоланням безладу в економіці, приборканням гіперінфляції та створенням дійових механізмів митного контролю постала нагальна потреба приведення форм та заходів митного контролю за природним газом до цивілізованих норм. Так, відповідно до Указу Президента України «Про забезпечення народного господарства і населення України природним газом і розрахунки за нього

в 1995 році» від 07.02.1995 р. № 109, на виконання Постанови КМУ від 06.04.1995 р. № 243 «Про порядок поставки природного газу та розрахунків за нього споживачами України в 1995 році» та доручення Кабінету Міністрів України від 13.04.1995 р. № 37, з 1 серпня 1995 р. в Україні введено обов'язкове декларування імпорту природного газу, що надходить системою магістральних газопроводів.

З урахуванням технологічних особливостей обліку та розподілу газу згаданими документами встановлено: щомісячне декларування здійснюється в термін до 25-го числа місяця, наступного за звітним.

Разом із цим слід зазначити, що обмежені механізми митного контролю, які діяли на той час, не дозволяли повною мірою здійснювати митний контроль за обсягами газу, що переміщувався через митний кордон України. Тому лише після набуття чинності наказом Державної митної служби України від 01.11.1997 р. № 550 «Про передачу функцій митного контролю та митного оформлення енергоносіїв Центральній спеціалізованій митниці» та розробки спеціалістами ЦЕМ (у подальшому Центральної енергетичної, а потім Енергетичної регіональної митниці) нормативних документів, що регламентують порядок митного контролю та митного оформлення газу, здійснення фактичного контролю за обсягами газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом (у тому числі з метою зберігання в підземних газосховищах), було завершено формування системи митного контролю за природним газом в Україні. Ця система побудована відповідно до норм першої редакції Митного кодексу України від 12.12.1991 р.

Нормативними документами стали:

- Порядок митного оформлення природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, затверджений наказом Держмитслужби України від 17.08.1998 р. № 511;
- Тимчасова інструкція щодо здійснення фактичного контролю природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспор-

том, затверджена спільним наказом НАК «Нафтогаз України» та Держмитслужби України від 25.01.2000 р. № 21/37 «Про переліки об'єктів, на яких здійснюється митний контроль за обсягами природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом»;

- Тимчасова інструкція щодо здійснення фактичного контролю природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, для зберігання в підземних сховищах газу, затверджена спільним наказом НАК «Нафтогаз України» та Держмитслужби України від 30.11.2000 р. № 378/685 «Про здійснення митного контролю за обсягами природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, для зберігання в підземних сховищах газу».

Необхідно зазначити, що прийняття цих нормативних актів усіляко гальмувалося на етапі погодження НАК «Нафтогаз України» через об'єктивний конфлікт інтересів та стало можливим унаслідок прийняття Радою національної безпеки і оборони України рішення «Про невідкладні заходи щодо подолання кризових явищ у паливно-енергетичному комплексі України».

Станом на сьогоднішній день правовідносини головних операторів ринку газу з державними органами в галузі зовнішньоекономічних операцій з природним газом, його митного контролю та митного оформлення регулюються такими нормативними документами:

- Главою 20 «Митні процедури на трубопровідному транспорті та лініях електропередачі» Митного кодексу України в редакції від 11.07.2002 р.;
- Порядком митного контролю та митного оформлення природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, а також Переліком місць митного контролю природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958.

Крім того, на розгляді у відповідних відомствах перебуває проект Інструкції про здійснення фактичного контролю за обсягами природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом.

Відносини в газовій сфері також регламентуються законами України «Про нафту і газ», «Про транзит» і Порядком доступу до газотранспортної системи України, затвердженим наказом НАК «Нафтогаз України» від 26.03.2001 р. № 79.

Крім того, видобування, транспортування та постачання природного газу в Україні здійснюється за умови отримання відповідної ліцензії Національної комісії регулювання електроенергетики України.

Ліцензія видається окремо на кожний вид діяльності (в тому числі на постачання газу за регульованим та/або нерегульованим тарифом) відповідно до інструкції, умов і правил здійснення окремих видів діяльності, що затверджуються Національною комісією регулювання електроенергетики України.

Розділ 3. Поняття природного газу як товару. Особливості транспортування, зберігання, обліку та приймання-передачі природного газу

3.1. Загальна система обліку газу, що переміщується магістральними газопроводами

Відповідно до визначень Закону України «Про нафту і газ» **природний газ** — це корисна копалина, що являє собою суміш вуглеводнів та неуглеводневих компонентів, перебуває у газоподібному стані за стандартних умов (тиску 760 мм ртутного стовпа і температури 20 ° за Цельсієм) і є товарною продукцією.

Як правило, переважну більшість вуглеводнів у складі природного газу, а саме від 70 до 95 %, становить газ метан, а решта 5–30 % — це етан, пропан, бутан, пентан, а також негорючі речовини: азот, вуглекислий газ, кисень, сірководень тощо.

До моменту очищення на спеціальних установках комплексної підготовки газу (з метою безпечного транспортування) до його складу входять також вода й механічні домішки.

Середні значення теплотворної здатності природного газу становлять близько 7800–8200 ккал/куб. м (33–34 МДж/куб. м).

Якісні показники природного газу визначаються згідно з чинним у країнах — учасницях СНД ДС 5542-87 «Гази горючі природні для промислового та комунально-побутового призначення. ТУ».

У магістральних газопроводах великого діаметра (до 1420 мм), якими транспортується природний газ, що переміщується транзитом через митний кордон України, максимальний тиск газу може доходити до 35–40 атмосфер. Густина газу за такого тиску дорівнює 0,6–0,8 кг/куб. м.

В Україні діє потужний, високорозвинений газопромисловий комплекс з повним технологічним циклом, основою якого є ДК «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз України». Об'єднане диспетчерське управління цього комплексу здійснює єдиний централізований диспетчерський нагляд та оперативнотехнологічне керування транспортуванням, передаванням і розподілом природного газу з урахуванням режимів закачування природного газу до підземних сховищ газу (ПСГ) та його відбору з них.

Газотранспортна система України — одна з найпотужніших у світі, має унікальний потенціал для транспортування природного газу в обсязі до 190 млрд куб. м на вході в Україну та до 130 млрд куб. м на виході, враховуючи традиційний напрямок транспортування природного газу зі Сходу та Півночі на Захід і Південь.

Крім того, в Україні існує унікальний комплекс підземних сховищ загальною активною місткістю до 32,5 млрд куб. м природного газу, розташованих поблизу основних європейських ринків споживання газу.

Нині для забезпечення більш надійної роботи газотранспортної системи України державними органами України та суб'єктами господарювання здійснюються заходи із розвідування в Україні нових родовищ газу та його

промислового видобування (в тому числі на шельфі Азовського й Чорного морів), збільшення інвестування у виробництво біологічних горючих газів та синтетичних горючих газів, заходи щодо запровадження енергозбереження в промисловості та житлово-комунальній сфері, а також більш активного залучення до міжнародних проєктів видобування і транспортування природного газу з метою диверсифікації його поставок.

Відповідно до *Порядку митного контролю та митного оформлення природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958*, визначено такі терміни й дефініції:

акт приймання-передачі газу перевізниками — товаротransпортний документ, який містить дані про об'єм природного газу, переміщений через митний кордон України протягом періоду поставки через окремий пункт приймання-передачі газу; акт підписаний перевізниками і має відбиток штампа «Під митним контролем»;

акт приймання-передачі газу згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом) — документ, який містить дані про об'єм природного газу, поставленого на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту) протягом періоду поставки, підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) й українським перевізником;

загальний акт приймання-передачі газу перевізниками — товаротransпортний документ, який містить дані про об'єм природного газу, переміщеного через митний кордон України в митних режимах імпорту і транзиту протягом періоду поставки, підписаний перевізниками;

партія газу — об'єм природного газу, що переміщується через митний кордон України на підставі одного зовнішньоекономічного договору (контракту) в термін, що не перевищує одного календарного місяця;

періодична митна декларація — письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу особою,

вповноваженою на декларування газу, що переміщується через митний кордон України; декларація містить відомості про об'єм газу, мету його переміщення, а також інші дані, потрібні для здійснення митного контролю, митного оформлення та митної статистики, і застосовується у випадках, передбачених цим Порядком;

період поставки — термін, протягом якого здійснюється переміщення газу через митний кордон України (не більше календарного місяця, крім випадків транзиту з використанням підземних сховищ газу);

пункт приймання-передачі газу — газовимірювальна (газорозподільна) станція чи пункт вимірювання витрат газу, розміщений на митній території України або за її межами, обладнаний газовимірювальними приладами, в якому здійснюється оформлення актів приймання-передачі газу перевізниками;

технічний акт приймання-передачі газу — документ, який містить дані про розподіл між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності об'ємів газу, ввезеного протягом періоду поставки на митну територію України, підписаний українським перевізником та іноземним постачальником газу;

тимчасова декларація — письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу особою, вповноваженою на декларування газу, що переміщується через митний кордон України; декларація містить відомості про об'єм газу, мету його переміщення, інші дані, потрібні для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики; на підставі цього документу газ пропускається через митний кордон України в спрощеному порядку для вільного обігу;

фактичний контроль — комплекс заходів з визначення фактичних показників об'єму та якості газу, що переміщується через митний кордон України (перевірка показань газовимірювальних приладів, даних документів обліку об'ємів газу та накладення митного забезпечення);

пункт вимірювання витрат газу (далі — ПВВГ) — об'єкт ПСГ, на якому здійснюється вимірювання кількості та якості газу при його закачуванні та відборі;

газовимірювальні прилади (далі — ГВП) — технічні засоби, які містяться на замірному вузлі й застосовуються під час вимірювань технологічних параметрів природного газу;

засувна арматура — крани, засувки й інше технологічне обладнання, яке входить до складу ПСГ і підпадає під митне забезпечення;

акти з ПСГ — акти приймання-передачі природного газу, які підписуються сторонами зовнішньоекономічних контрактів при закачуванні газу в ПСГ та його відборі, або при передачі газу іншому власнику безпосередньо в ПСГ згідно з відповідними контрактами (договорами);

документація ПСГ:

- звіт про рух природного газу в ПСГ за місяць;
- сертифікати якості газу;

зона митного контролю — визначена на підземних сховищах газу територія, в межах якої митниця здійснює митний контроль;

митне забезпечення — комплекс заходів для здійснення контролю за рухом природного газу в ПСГ згідно з зовнішньоекономічними контрактами, який включає контроль загального об'єму закачування/відбору газу за кожним ПСГ; відбувається із засвідченням цих даних печаткою регіональної митниці, митниці або її структурного підрозділу, пломбуванням ГВП та засувної арматури, а також проставлянням штамп «Під митним контролем» на актах приймання-передачі природного газу між сторонами зовнішньоекономічних контрактів.

Крім того, *Порядком доступу до газотранспортної системи України*, затвердженим наказом НАК «Нафтогаз України» від 26.03.2001 р. № 79 (далі — Порядок), визначено основні терміни та особливості обліку газу, звітності, приймання-передачі, транспортування та розподілу, а також типові договори й документи обліку.

Так, відповідно до цього Порядку врегульоване документальне оформлення приймання-передачі газу, його обліку за кількістю і якістю, а також *процедури переходу права власності та ризиків під час операцій з природним газом.*

Порядком встановлено, що доступ до газотранспортної системи мають усі постачальники природного газу, які дотримуються встановленого порядку забезпечення природним газом народного господарства та населення України, що визначений Кабінетом Міністрів України, виконують умови та правила здійснення підприємницької діяльності з постачання природного газу за регульованим та нерегульованим тарифами.

Крім того, Порядком затверджено стандартну угоду на транспортування природного газу. Кожний замовник має укласти таку угоду з газотранспортним підприємством.

Стандартна угода на транспортування укладається за типовою формою. У ній зазначаються: предмет угоди, величина замовленої пропускної потужності, максимальна кількість газу, яку замовник планує транспортувати (споживати) кожного місяця, його якість, умови оплати, термін дії, умови взаємної відповідальності сторін, дата набуття чинності, умови розірвання договору тощо.

Замовники укладають угоди на транспортування природного газу не пізніше ніж за 20 днів до початку місяця, з якого розпочинаються поставки.

Сторони при укладанні угоди мають право передбачати в ній будь-які інші умови, які не суперечать вимогам чинного законодавства України та Порядку.

Усі замовники послуг з транспортування газу, крім споживачів — замовників транспортних послуг та газовидобувних підприємств, зобов'язані створити страховий запас природного газу в обсязі 10 % від планових квартальних обсягів поставок.

Власники газових ресурсів (за необхідності) укладають з газотранспортним підприємством угоди про зберігання природного газу в підземних сховищах газу.

Якість природного газу, який подається споживачам, повинна відповідати державним стандартам та іншим нормативним документам. Природний газ, що видобувається на території України та передається до газотранспортної системи і газорозподільних мереж, має відповідати технічним вимогам ТУУ 320.001.58764-007-95 «Гази горючі природні, що подаються в магістральні газо-

проводи» та ТУУ 320.001.58764-008-95 «Гази горючі природні, що подаються з родовищ у промислові газопроводи та окремим споживачам».

Якість імпортованого газу обумовлюється технічним стандартом ДС 5542-87.

3.2. Особливості обліку та зберігання природного газу в підземних газосховищах

Однією з умов надійного та ефективного функціонування будь-якої газотранспортної системи є наявність в її складі комплексу підземних сховищ газу.

Що являє собою підземне сховище газу? Відповідно до термінології, визначеної законодавством та іншими нормативно-правовими актами, дається таке тлумачення.

Підземне сховище газу – це технологічний комплекс, створений у природній або штучній ємності надр для накопичення газу, і технологічно поєднані з ним споруди, призначені для періодичного наповнення природним газом, його зберігання і відбирання.

Активний об'єм газу – об'єм природного газу, що періодично закачується й зберігається в підземному сховищі газу та відбирається з нього.

Буферний об'єм газу – об'єм природного газу в підземному сховищі газу, потрібний для підтримання тиску, який забезпечує технологічну цілісність, ефективність і безпечну експлуатацію підземного сховища газу; до його складу входить і залишковий запас газу – об'єм природного газу, що залишився після експлуатації газового родовища, на базі якого створено ПСГ.

Ураховуючи значні об'єктивні дисбаланси між обсягами споживання природного газу в літній та зимовий періоди, тенденції у змінах кліматичних умов деяких країн, необхідність гарантування фіксованих обсягів транзиту газу згідно з укладеними міждержавними угодами, а також можливість аварійних та планових відключень великих споживачів газу, наявність стабільно функціонуючого комплексу підземних сховищ газу посідає все більш вагоме місце у системах енергетичної безпеки більшості країн.

Наявність в Україні значних потужностей для зберігання газу визначає її виключне стратегічне становище на ринку надання послуг з транспортування природного газу до країн Європи.

Крім цього, наявність підземних сховищ газу (в Україні 13 підземних сховищ газу загальною активною потужністю зберігання газу до 32,5 млрд куб. м) дає можливість створення стратегічних запасів природного газу з метою їх використання під час можливих кризових явищ в економіці та соціально-побутовому секторі.

Слід зазначити, що українські ПСГ — це єдиний технологічний комплекс, що дає змогу дочірній компанії «Укртрансгаз» Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» вести більш гнучку та ефективну технологічну політику в напрямку поліпшення динамічних показників газотранспортної системи України.

Особливу привабливість для іноземних партнерів становить можливість надання ДК «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз України» послуг зі зберігання природного газу, що належить на правах власності нерезидентам України.

Проте операції з підземного зберігання газу досить затратні, оскільки для створення підземних сховищ потрібні значні земельні ділянки, велика кількість експлуатаційних свердловин та іншого обладнання, що потребують дорогого обслуговування й ремонту. Крім того, великих витрат потребує робота газокompресорних станцій, за допомогою яких газ закачується із трубопроводу до підземних сховищ і пластів, а з ПСГ до газотранспортної системи. Виникає також необхідність мати значні буферні об'єми газу.

З метою зменшення технологічних витрат на зберігання природний газ закачується до ПСГ протягом сезону закачки, який триває щорічно з 15 квітня до 15 жовтня, а відповідно з 15 жовтня до 15 квітня триває відбір газу з ПСГ до газотранспортної системи.

В окремих випадках може встановлюватися нейтральний період між сезоном закачки та сезоном відбору, пов'язаний з плановим ремонтом та заміною обладнання підземних сховищ газу.

Облік природного газу під час його зберігання в ПСГ здійснюється за допомогою сучасних газозимірювальних приладів, які з'єднані в режимі онлайн з відповідними диспетчерськими центрами, шляхом відтворення погодинних, добових, декадних та місячних показників закачування (відбору) газу.

Після закінчення календарного місяця на ПСГ підписується звіт про рух природного газу підземним сховищем, в якому, зокрема, зазначається обсяг газу, закачаного до пласта (відібраного з нього), в тому числі того, що був використаний на власні технологічні потреби, та загальний залишок газу в ПСГ на кінець звітної періоду (в тому числі на відповідальному зберіганні).

За результатами підписання звітів про рух природного газу в окремих ПСГ ДК «Укртрансгаз» підписує місячні Реєстри обсягів природного газу в підземних сховищах України, в яких зазначаються й ті обсяги, що належать на правах власності нерезидентам України та перебувають під митним контролем.

Ці документи використовуються під час фактичного контролю за обсягами природного газу, що зберігається в підземних сховищах, з метою перевірки посадовими особами митних органів достовірності даних про кількість та якість газу, який перебуває під митним контролем.

3.3. Договори на транспортування природного газу трубопровідним транспортом, традиційні умови поставки, транспортні та комерційні документи, що використовуються для обліку природного газу

Особливості функціонування трубопровідного транспорту в цілому та специфіка фізичних і хімічних властивостей природного газу як товару зумовлює такі характерні риси зовнішньоекономічних договорів купівлі-продажу природного газу та надання послуг, пов'язаних з його транспортуванням і зберіганням:

- обсяг природного газу, що продається за контрактом, визначається в межах, але не більше певного значення (наприклад, до 55 млрд куб. м);

- загальний обсяг газу, як правило, розбивається за роками, кварталами та місяцями поставки;
- детально узгоджуються якісні параметри природного газу (в тому числі хімічний склад, робочий тиск у газопроводі, теплотворна здатність тощо);
- встановлюються тверді зобов'язання сторін щодо гарантій відповідної поставки / вибору певних обсягів газу;
- ціна газу може визначатися відповідно до складних формул, пов'язаних зі зміною вартості інших енергоносіїв на світових ринках;
- дуже часто визначаються технічні виконавці договору (в тому числі конкретні відправники та одержувачі), а також підписується додаткова технічна угода між перевізниками газу, на балансі яких перебувають елементи газотранспортної системи, щодо технічних умов приймання-передачі газу за контрактом.

З урахуванням особливостей трубопровідного транспорту зовнішньоекономічні договори купівлі-продажу газу, як правило, містять (згідно з правилами Incoterms-2000) умови поставки DAF, за якими пункт призначення (відповідні газовимірювальні станції) знаходиться на кордоні.

Іноді, коли права власності переходять при купівлі-продажу газу, що попередньо був закачаний до ПСГ з метою транзиту (під час зміни митного режиму), практикується укладення контрагентами договорів купівлі-продажу з умовами поставки DDU і пунктом призначення у відповідних підземних сховищах газу, з урахуванням особливостей трубопровідного транспорту та доповненнями про перехід ризиків та права власності, а також про відшкодування витрат на закачування та зберігання газу в ПСГ.

Під час укладання зовнішньоекономічних угод про надання послуг з транспортування природного газу транзитом через митну територію України, з метою застосування при митному оформленні митного режиму транзиту, існує практика визначення контрагентами у договорі ціни та вартості природного газу, що транспортується (в даному випадку вона не є ціною, пов'язаною з предметом контракту).

Основними товаротранспортними та комерційними документами під час переміщення природного газу тру-

бопровідним транспортом та його обліку є акти приймання-передачі газу, які виконують таку ж функцію, як транспортні накладні (CMR, carnet TIR, накладна СМГС тощо), сертифікати (паспорти) якісних показників газу та рахунки-фактури (інвойси) під час переміщення іншими видами транспорту, а саме:

- загальний акт приймання-передачі газу перевізниками — товаротransпортний документ, який містить дані про обсяг природного газу, переміщеного через митний кордон України в митних режимах імпорту і транзиту протягом періоду поставки, підписаний перевізниками (дод. 1);
- технічний акт приймання-передачі газу — документ, який містить дані про розподіл між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності обсягів газу, ввезеного протягом періоду поставки на митну територію України, підписаний українським перевізником та іноземним постачальником газу (дод. 2);
- акт приймання-передачі газу перевізниками — товаротransпортний документ, який містить дані про переміщений через митний кордон України обсяг природного газу, поставленого протягом періоду поставки через окремий пункт приймання-передачі газу; акт підписаний перевізниками і має відбиток штампа «Під митним контролем» (дод. 3);
- акт приймання-передачі газу згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом) — документ, який містить дані про обсяг природного газу, поставленого на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту) протягом періоду поставки, підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) й українським перевізником (дод. 4);
- сертифікат (паспорт) якісних показників газу — документ, що підписується перевізниками в окремих пунктах приймання-передачі газу та містить дані щодо якісних і фізико-хімічних характеристик природного газу: масової частки метану, етану, пропану, бутану, пентану, інших вуглеводнів, азоту, вуглекислого газу, кисню, показників точки роси, густини, тиску, механічних до-

- мішок, сірководню, меркаптанової сірки, теплотворної здатності тощо (дод. 5);
- рахунок-фактура (інвойс) — вид комерційного та транспортного (товаросупровідного) документа, в якому відповідно до зовнішньоекономічного договору зазначаються: сума платежу за товар; валюта, номер і дата видачі; дата, до якої необхідно сплатити інвойс; відповідні банківські реквізити рахунків, на які необхідно перерахувати грошові кошти, а також партія товару, що оплачується (дод. 6);
 - реєстр обсягів газу в ПСГ (дод. 7) — документ, що використовується під час заходів митного контролю і підписується дочірньою компанією «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз України» з додаванням показників звітів про рух природного газу в окремих ПСГ ДК «Укртрансгаз». У цьому реєстрі зазначається загальний обсяг природного газу в ПСГ ДК «Укртрансгаз» на початок звітного місяця (в тому числі обсяги газу, що належать нерезидентам України та перебувають під митним контролем), динаміка його руху (закачування або відбір за місяць) та залишок на кінець місяця (в тому числі обсяги газу, що належать нерезидентам України та перебувають під митним контролем).

Розділ 4. Митні процедури під час митного оформлення природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом

4.1. Форми та особливості митного контролю, фактичний контроль, місця митного контролю

Відповідно до норм ст. 148 Митного кодексу України, митний контроль товарів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом, здійснюється у **місцях митного контролю**, визначених Кабінетом Міністрів України. Порядок і терміни митного

контролю та митного оформлення таких товарів визначаються Кабінетом Міністрів України, виходячи з особливостей їх переміщення через митний кордон України.

Зазначений Порядок та перелік місць митного контролю газу затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену і аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом».

Так, відповідно до вимог Порядку переміщення газу трубопровідним транспортом через митний кордон України здійснюється перевізниками на підставі оформленої митним органом тимчасової декларації, періодичної митної декларації або зареєстрованої ним вантажної митної декларації.

При цьому суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що виконують експортно-імпортні операції з газом або переміщують його транзитом через територію України, декларують газ в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

Граничний термін прохідного митного транзиту газу, що переміщується трубопровідним транспортом з використанням підземних сховищ газу, становить 60 днів без урахування часу зберігання газу в підземних сховищах.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про газ, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи. Такий контроль здійснюється посадовими особами митних органів, у зоні діяльності яких розташовано пункти приймання-передачі газу, шляхом перевірки відповідності даних газозовимірювальних приладів обсягу та якості газу даним, зазначеним в актах приймання-передачі газу перевізниками, сертифікатах (паспортах) якості газу, з проставлянням відбитка штампа «Під митним контролем» на цих документах.

Посадові особи митних органів, що здійснюють митний контроль у пунктах приймання-передачі газу, не пізніше наступного дня після підписання акту приймання-передачі газу перевізниками передають до Енергетичної регіональної митниці інформацію про результати контролю за обсягами газу, переміщеного через митний кордон України, за звітний період.

Фактичний контроль здійснюється митними органами шляхом перевірки:

- актів приймання-передачі газу перевізниками, підписаних у пунктах приймання-передачі газу, що розташовані на митній території України, а також сертифікатів (паспортів) якості газу та звітів про рух газу в підземних сховищах, які подаються перевізниками наступного дня після підписання;
- актів приймання-передачі газу перевізниками, підписаних у пунктах приймання-передачі газу, що розташовані за межами митної території України, та сертифікатів (паспортів) якості газу, які подаються перевізниками не пізніше 12 числа місяця, що настає за звітним;
- актів приймання-передачі газу, підписаних сторонами договору (контракту) про зберігання газу в підземних сховищах і українським перевізником, які подаються перевізником наступного дня після підписання;
- реєстрів обсягів газу, що зберігається в підземних сховищах, які подаються перевізниками наступного дня після підписання загального акту приймання-передачі газу перевізниками;
- копій загального акту приймання-передачі газу перевізниками і технічного акту приймання-передачі газу, які подаються перевізниками не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним (оригінали актів подаються не пізніше 20 числа).

Митний контроль газу на території об'єктів газотранспортної системи здійснюється посадовими особами митних органів з додержанням правил перебування на таких об'єктах.

4.2. Особливості митного оформлення відповідно до митних режимів

Декларування газу здійснюється шляхом подання декларантом:

- 1) вантажної митної декларації, чи тимчасової декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації, або періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації — в режимі імпорту. Періодична митна декларація застосовується в разі, коли газ імпортується в рамках міжнародних договорів України, якими встановлено звільнення від обкладення податками і зборами (обов'язковими платежами) при ввезенні газу в Україну, або коли імпортер відповідно до законодавства України має право видавати податковий вексель;
- 2) вантажної митної декларації або періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації — у режимі експорту;
- 3) вантажної митної декларації або періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації — в режимі транзиту.

Для митного оформлення газу декларант подає митному органу документи, передбачені Митним кодексом України та *Порядком митного контролю та митного оформлення природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом*, не пізніше першого дня поставки газу.

Оригінали договору (контракту) про зберігання газу в підземному сховищі та зовнішньоекономічного договору (контракту) після звіряння повертаються митним органом декларанту разом з оформленою тимчасовою декларацією (періодичною митною декларацією, вантажною митною декларацією).

У разі укладення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності протягом періоду поставки газу зовнішньоекономічного договору (контракту) або внесення змін до цього договору (контракту) тимчасова декларація, періодич-

на митна декларація або вантажна митна декларація може подаватися протягом періоду поставки в інший термін, ніж зазначено в цьому пункті, за умови документального підтвердження перевізником дати початку переміщення газу.

Якщо з не залежних від декларанта причин акти приймання-передачі газу, реєстри обсягів газу, що зберігається в підземних сховищах, сертифікати (паспорти) якості газу, рахунки-фактури (інвойси) не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларантові за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним.

Коли у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається кілька форм розрахунків, партією газу вважається об'єм газу, поставленого на підставі одного акту приймання-передачі протягом періоду поставки, який згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом) відповідає одній умові розрахунку. Митні органи можуть приймати акт приймання-передачі такої партії газу та рахунок-фактуру (інвойс) на загальний об'єм газу, поставленого протягом періоду поставки згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом).

Якщо у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається поставка двох або більше партій газу, митному органу подається нотаріально завірена копія цього договору (контракту). У разі декларування чергової партії газу згідно з тим же зовнішньоекономічним договором (контрактом) його копія не подається.

Митний орган того ж дня повідомляє перевізника про оформлення тимчасової декларації або періодичної митної декларації чи про реєстрацію вантажної митної декларації із зазначенням їх реєстраційних номерів, задекларованого об'єму газу, терміну поставки, номера зовнішньоекономічного договору (контракту).

Копія тимчасової декларації, періодичної митної декларації або вантажної митної декларації є підставою для поставки газу перевізником.

Для митного оформлення газу на підставі тимчасової декларації подаються такі документи:

- тимчасова декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- лист-зобов'язання суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності про подання вантажної митної декларації та необхідних для митного контролю й митного оформлення документів у визначений цим Порядком термін;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Для митного оформлення газу на підставі періодичної митної декларації подаються такі документи:

- періодична митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- лист-зобов'язання суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності про подання вантажної митної декларації та необхідних для митного контролю й митного оформлення документів у визначений цим Порядком термін;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- документи, що підтверджують ввезення газу в рамках міжнародних договорів України (для газу, імпортованого в рамках міжнародних договорів України);
- документи, що підтверджують право імпортера видавати податковий вексель;
- гарантійний лист уповноваженого банку суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності про сплату встановлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів) у визначений цим Порядком термін (крім випадків, коли суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності від-

повідно до законодавства звільнений від сплати податків і зборів при імпорті та експорті товарів);

- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта;
- дозвіл органа, вповноваженого Кабінетом Міністрів України або визначеного міжнародними договорами України, на реекспорт газу (для газу, імпортованого в рамках міжнародних договорів) у разі вивезення газу за межі митної території України.

Не пізніше ніж через 15 днів після останнього дня періоду поставки, зазначеного в тимчасовій декларації або періодичній митній декларації, декларант подає митному органу вантажну митну декларацію, оформлену відповідно до зазначеного в цих деклараціях митного режиму.

Переміщення природного газу через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного у тимчасовій декларації (періодичній митній декларації або вантажній митній декларації) періоду поставки.

У разі переміщення газу в меншому обсязі, ніж зазначено в тимчасовій декларації або періодичній митній декларації, вантажна митна декларація оформлюється на фактично переміщений об'єм газу, а в разі його переміщення в меншому обсязі, ніж зазначено у вантажній митній декларації, до цієї декларації вносяться зміни в установленому Держмитслужбою порядку.

Якщо необхідно внести до вантажної митної декларації зміни, котрі мають істотне значення для застосування процедур митного контролю газу, впливають на умови оподаткування чи застосування заходів нетарифного регулювання, до митного органу подається нова вантажна митна декларація.

4.2.1. Митні режими імпорту і реімпорту

Для митного оформлення газу на підставі вантажної митної декларації в митному режимі імпорту подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;

- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- акт приймання-передачі газу згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом) з позначкою українського перевізника про фактичний об'єм переміщеного газу;
- акти приймання-передачі газу перевізниками, підписані в пунктах приймання-передачі газу;
- рахунок-фактура (інвойс);
- сертифікат про походження газу (для газу, імпортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- сертифікат (паспорт) якості газу;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- копії загального акту приймання-передачі газу перевізниками і технічного акту приймання-передачі газу, завірені перевізником;
- документ, що посвідчує особу декларанта;
- у разі, коли оформлювалася тимчасова декларація або періодична митна декларація, — її копія.

4.2.2. Митні режими експорту і реекспорту

Для митного оформлення газу на підставі вантажної митної декларації в митному режимі експорту подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- дозвіл органа, вповноваженого Кабінетом Міністрів України або визначеного міжнародними договорами України, на реекспорт газу (для газу, імпортованого в

- рамках міжнародних договорів) у разі здійснення декларування газу без попереднього подання періодичної митної декларації;
- акт приймання-передачі газу згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом) з відміткою українського перевізника про фактичний об'єм переміщеного газу;
 - акти приймання-передачі газу перевізниками, підписані в пунктах приймання-передачі газу;
 - рахунок-фактура (інвойс);
 - платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
 - копія вантажної митної декларації на імпорт газу (в разі експорту тим суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності, який попередньо імпортував газ), завірена декларантом;
 - копії загального акту приймання-передачі газу перевізниками та технічного акту приймання-передачі газу (для експорту попередньо імпортованого газу) з відміткою українського перевізника про фактичний об'єм переміщеного газу;
 - сертифікат про походження газу (для газу, експортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
 - сертифікат (паспорт) якості газу;
 - копія довідки про декларування валютних цінностей;
 - документ, що посвідчує особу декларанта.

4.2.3. Митний режим транзиту (в тому числі з використанням підземних сховищ газу)

Для митного оформлення газу на підставі вантажної митної декларації в митному режимі транзиту подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);

- довідка про вартість газу;
- копія загального акту приймання-передачі газу перевізниками;
- акти приймання-передачі газу, підписані українським та іноземним перевізниками в пунктах приймання-передачі газу;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- сертифікат (паспорт) якості газу;
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

У разі переміщення газу з використанням підземного сховища митному органу також подаються:

- оригінал та копія договору (контракту) на зберігання газу в підземному сховищі;
- реєстри об'ємів газу, що зберігається в підземному сховищі;
- акти приймання-передачі газу, підписані сторонами договору (контракту) про зберігання газу в підземних сховищах і завірені українським перевізником (якщо перевізник-резидент і сторона договору (контракту) — резидент є різними особами).

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та в разі погодження з Енергетичною регіональною митницею.

4.3. Адміністрування податків і зборів

Механізм контролю за сплатою податків і зборів, що нараховуються та справляються під час митного оформлення природного газу, має деякі особливості.

Так, останніми роками простежується тенденція до щорічного запровадження законами України «Про Державний бюджет України» вивізного (експортного) мита на природний газ, ставка якого зараз комбінована і становить **35 % від митної вартості, але не менше 400 грн. за 1 тис. куб. м.**

З урахуванням особливостей декларування та митного контролю природного газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом відповідно до митного режиму «експорт», на етапі оформлення періодичної митної декларації (до початку періоду переміщення газу) митні органи резервують кошти заявника (експортера або митного брокера) на своїх рахунках з метою забезпечення сплати вивізного (експортного) мита.

Відповідно до Закону України «Про митний тариф України» нині діють нульові ставки (преференційна, пільгова та повна) на імпорт природного газу в Україну, тому згідно з чинним законодавством при імпорті природного газу нараховується та справляється лише податок на додану вартість за ставкою 20 % від митної вартості.

Сплата до державного бюджету України сум податку на додану вартість при імпорті газу відповідно до вимог ст. 82 Митного кодексу України про обов'язкову умову сплати належних податків і зборів у повному обсязі здійснюється митними органами на підставі оформлених тимчасових декларацій щодо імпорту газу.

У випадку, якщо фактично ввезені об'єми газу будуть меншими, ніж оформлені за тимчасовими деклараціями, надмірно сплачені суми податків і зборів повертаються імпортеру або, за його бажанням, записуються на рахунок майбутніх платежів, відповідно до спільного наказу Держмитслужби України та Держказначейства України від 20.07.2007 р. № 611/147 «Про затвердження порядку взаємодії митних органів з органами Держказначейства України в процесі повернення з державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладено на митні органи» та наказу Держмитслужби України від 20.07.2007 р. № 618 «Про затвердження Порядку повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу як передплата митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких покладено на митні органи».

Митні збори (в тому числі за перебування під митним контролем) новою редакцією Митного кодексу України не передбачені та справляються у звичайному порядку, відповідно до Закону України «Про державний бюджет України на 2008 рік», тимчасово, до вступу України до Світової організації торгівлі.

Розділ 5. Особливості митного контролю та митного оформлення скраплених вуглеводневих газів

Митний контроль та митне оформлення скраплених вуглеводневих газів (суміш пропану та бутану технічна — СПБГ, широка фракція легких вуглеводнів — ШФЛВ, пропеленти і зварювальні гази), що переміщуються через митний кордон України залізничним та/або автомобільним транспортом, здійснюється на загальних підставах.

Разом з цим, особливості транспортних засобів, якими транспортуються скраплені гази (полягають у стандартизації залізничних та автомобільних газових цистерн і транспортуванні скраплених газів під тиском), значно ускладнюють здійснення митного огляду.

З метою зменшення затримок часу і витрат суб'єктів ЗЕД за простій та охорону залізничних вагонів-цистерн та інших транспортних засобів митними органами під час митних оглядів скраплених газів використовуються спеціальні технічні засоби митного контролю — модернізовані ультразвукові портативні рівнеміри УУП1 — П1. Ці прилади були отримані митними органами в рамках Багатогалузевої науково-технічної програми розвитку Держмитслужби України протягом 2004–2007 рр.

Ураховуючи можливість визначення цими приладами, крім іншого, швидкості звуку в речовині, яка перебуває в цистерні, без її фактичної розгерметизації, посадові особи митних органів під час митного огляду можуть достовірно визначати наявність прихованих вкладень у цистерні та фізичну густину речовини для її порівняння з паспортною, зазначеною в супровідних документах.

Розділ 6. Митний контроль та митне оформлення скрапленого газу під час переміщення морським транспортом

6.1. Порядок митного контролю та митного оформлення скрапленого газу, що вивозиться за межі митної території України

Відповідно до ПКМУ від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену і аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (далі — Порядок) переміщення газу через митний кордон України здійснюється на підставі оформленої митним органом періодичної митної декларації або зареєстрованої ним вантажної митної декларації. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що виконують експортні операції з газом, декларують нафту в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

Якщо товари регулярно переміщуються через митний кордон України однією й тією самою особою на одних і тих самих умовах та підставах, митний орган може дозволити такій особі подавати періодичну митну декларацію, яка оформлюється на переміщення товарів за певний погоджений з митним органом період.

Рішення надати особі дозвіл на подання періодичної митної декларації приймається начальником митного органу або його заступником на підставі заяви цієї особи. Форма заяви визначається Держмитслужбою. До заяви додаються документи, що підтверджують викладені у ній відомості (зовнішньоекономічний контракт, договір тощо). Заява реєструється митним органом у встановленому порядку і розглядається протягом семи робочих днів після реєстрації.

У разі прийняття рішення про відмову в наданні дозволу на подання періодичної митної декларації зазначаються причини відмови.

Рішення оформлюється на бланку митного органу та видається заявнику (уповноваженому представнику за-

явника) або надсилається йому поштою (з повідомленням про вручення).

Порядок заповнення періодичної митної декларації встановлюється Держмитслужбою.

У 30-денний термін після оформлення періодичної митної декларації особа зобов'язана подати митну декларацію, заповнену в установленому порядку.

Скраплений газ, що переміщується через митний кордон України, перебуває під митним контролем під час вивезення: з моменту подання для оформлення документів — до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення, відповідно до обраного митного режиму і вивезення газу за межі країни.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про газ, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Контроль за обсягом газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, здійснюється посадовими особами митних органів, у зоні діяльності яких розташовано пункти приймання-передачі газу, шляхом перевірки відповідності показань газовимірювальних приладів обсягу та якості газу даним, зазначеним в актах приймання-передачі газу перевізниками, сертифікатах (паспортах) якості газу, з проставленням відбитка штампа «Під митним контролем» на цих документах.

Посадові особи митних органів, що здійснюють митний контроль в пунктах приймання-передачі газу, не пізніше наступного дня після підписання акту приймання-передачі газу перевізниками передають до Енергетичної регіональної митниці інформацію про результати контролю за обсягами газу, переміщеного через митний кордон України, за звітний період.

Фактичний контроль здійснюється митними органами шляхом перевірки:

- актів приймання-передачі газу перевізниками, підписаних у пунктах приймання-передачі газу, що розташовані на митній території України; сертифікатів (паспортів) якості газу; звітів про рух газу в підземних сховищах, які подаються перевізниками наступного дня після підписання;
- актів приймання-передачі газу перевізниками, підписаних у пунктах приймання-передачі газу, що розташовані за межами митної території України, та сертифікатів (паспортів) якості газу, які подаються перевізниками не пізніше 12 числа місяця, що настає за звітним;
- актів приймання-передачі газу, підписаних сторонами договору (контракту) про зберігання газу в підземних сховищах і українським перевізником, які подаються перевізником наступного дня після підписання;
- реєстрів обсягів газу, що зберігається в підземних сховищах, які подаються перевізниками наступного дня після підписання загального акту приймання-передачі газу перевізниками;
- копій загального акту приймання-передачі газу перевізниками й технічного акту приймання-передачі газу, які подаються перевізниками не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним (оригінали актів подаються не пізніше 20 числа).

Митний контроль газу на території об'єктів газотранспортної системи здійснюється посадовими особами митних органів з додержанням правил перебування на таких об'єктах.

Переміщення газу через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного у вантажній митній декларації періоду поставки партії газу.

Декларування газу здійснюється шляхом подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або періодичної митної декларації з наступним поданням вантажної митної декларації.

Відповідно до ПКМУ від 29.12.2007 р. № 1411 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та обсягів квот у 2008 році», газ при-

родний у газоподібному стані українського походження (код УКТЗЕД 2711 21 00 00) у 2008 р. підлягає ліцензуванню. Мінекономіки видає такі ліцензії за погодженням з Мінпаливенерго.

Митне оформлення скрапленого газу та його пропуск при вивезенні за межі митної території України морським транспортом проводиться зі сплатою:

- митних зборів, які нараховуються та справляються за вантажною митною декларацією, у порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією». Розміри ставок митних зборів визначені Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів»;
- вивізного мита, у розмірі 8 % митної вартості, але не менше 250 грн. за одну тонну, визначеного підпунктом 6 пункту 19 розділу II Закону України від 28.12.2007 р. № с107-IV «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України».

Відповідно до наказу ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для здійснення контролю за доставкою газу, що вивозяться з митної території України (напрямок переміщення — ЕК), використовуються вантажна митна декларація (далі — ВМД) типу «експорт» та її електронна копія.

Після надходження газу в пункт пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше) посадова особа цієї митниці перевіряє відповідність вантажу відомостям про нього, зазначеним в електронній копії експортної ВМД, проставляє у товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем».

Інформація про надходження експортних товарів до структурного підрозділу митниці призначення, розташова-

ного в пункті пропуску через державний кордон, передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України.

Одразу після надходження експортного вантажу до митниці призначення він береться під контроль цієї митниці. Будь-які операції з ним можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем митниці призначення. Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України.

Пропуск газу через митний кордон України здійснюється у кількості, що не перевищує кількості, зазначеної у ВМД. Пропуск газу за межі митної території України здійснюється тільки після звіряння відомостей, зазначених в електронній копії відповідної ВМД, з відомостями у товаросупровідних документах та після перевірки (за рішенням митниці) фактичної наявності, кількості, номенклатури і стану товарів. У графі А четвертого аркуша цієї ВМД проставляється відбиток ОНП посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж пропущено». Четвертий аркуш ВМД зберігається протягом установленого терміну в справах митниці призначення.

Одразу після здійснення пропуску вантажу за межі митної території України посадова особа митниці для зняття цього експортного відправлення з контролю передає в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України інформацію про пропуск вантажу, а саме:

- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснювала митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- дату і час перетину митного кордону;
- вид, тип і номер транспортного засобу, яким переміщувався цей вантаж; відомості про перевізника (графа 50 ВМД);
- фактичну кількість товарів, які переміщуються, у додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних одиницях виміру, за винятком тієї частини товарів, що не буде пропущена за межі митної території України через певні обставини.

При частинному надходженні експортного вантажу до митниці призначення, зокрема при подрібненні партії

товарів, що перевозяться залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного вивезення за межі митної території України газу, що входить до складу задекларованої в одній ВМД партії. Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення першої частини експортного відправлення, посадовою особою митниці призначення робиться запис:

Вивезено / кількість / дата і № накладної / залишок квоти / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

У разі частинного надходження газу, що входить до складу задекларованої в одній ВМД партії, митниця призначення здійснює пропуск за межі митної території України та облік кожної частини подрібненої партії до вивезення всієї партії у повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин і подій, та якій відповідним митним органом було продовжено термін доставки. Інформація про пропуск кожної частини подрібненої партії передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України засобами електронного зв'язку.

Якщо виявлено порушення митних правил, заводиться справа про порушення митних правил.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання і товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог ПКМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

При надходженні товару, який переміщується під митним контролем, до митниці призначення, митним органом призначення проводиться підтвердження його надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (далі — ДКД).

До початку навантаження товарів на судно вантажовласник або уповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підставою для оформлення доручення на навантаження є вантажна митна декларація або інший документ, який відповідно до законодавства України є підставою для переміщення товарів через митний кордон України. У разі надходження товарів, які були оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

У разі потреби на вимогу митного органу вантажовласник або уповноважена ним особа подає список товарів (список доручень на навантаження), які планується навантажити на заявлене судно. Після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищевказаних документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу проставляє на дорученні на навантаження відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення є підставою для навантаження зазначених у ньому товарів на судно.

Після закінчення навантаження на борт судна прибувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеерських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення разом з адміністрацією судна контрольних вимірів вантажних танків. У проведенні вимірів та розрахунків кількості вантажу, якщо це необхідно, беруть участь співробітники відділу митного оформлення у нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після вимірювань та проведення розрахунків кількості енергоносіїв уповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) дає адміністрації порту телефонограму із зазначенням найменувань та кількості вантажу, розміщеного на судні. На підставі отриманих даних експе-

дитор заповнює вантажні документи на відхід судна відповідно до вимог Інструкції та подає їх для підпису капітанові.

Агентська організація після закінчення вантажних операцій подає заявку на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години, з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. З урахуванням готовності судна вибути агент організовує прибуття на борт комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю в пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту та агентської організації (морського агента). Якщо законодавством передбачене здійснення інших видів контролю, до складу комісії включаються представники відповідних контролюючих органів. Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники державної пожежної охорони. У разі потреби з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісію очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не повинен перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість здійснення кожного виду контролю відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу, у разі потреби — інших контролюючих органів для кожного пункту пропуску окремо, з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно діючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортного сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів для вдосконален-

ня механізму відповідного контролю та скорочення його тривалості у пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за органом.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротransпортних) документах на транспортний засіб і товари проставлено відповідні позначки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення судна його капітан або інша особа, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотнє ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, в тому числі коносаменти (річкові накладні), у яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана судна про наявність на борту наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- другий примірник оформленого після прибуття в Україну зобов'язання (про зворотнє вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності). Ці документи повинні бути засвідчені підписом капіта-

на чи іншої особи, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, а також скріплені відбитком суднової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів (відомості маніфесту й коносаментів, відомості доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічних декларацій на вантаж і на судно), про що робить відповідні позначки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється з метою перевірки відомостей, заявлених у документах, спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатися представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після закінчення митного огляду судна, за відсутності зауважень, інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані проставляє на вантажних та суднових документах відбиток особистої номерної печатки і дає згоду на початок прикордонного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорони державного кордону за наявності відміток посадових осіб відділу митного оформлення у нафтогавані, а також інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених законодавством видів контролю.

6.2. Порядок митного контролю та митного оформлення скрапленого газу, що ввозиться на митну територію України

Відповідно до ПКМУ від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену і аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» переміщення газу через митний кордон України здійснюється на підставі оформленої митним органом тимча-

сової митної декларації або зареєстрованої ним вантажної митної декларації. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють імпорتنі операції зі скрапленим газом, декларують газ в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

Скраплений газ, що ввозиться на митну територію України, перебуває під митним контролем з моменту його фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення митного оформлення в повному обсязі.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про газ, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Контроль за обсягом газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, здійснюється посадовими особами митних органів, у зоні діяльності яких розташовано пункти приймання-передачі газу, шляхом перевірки відповідності показань газовимірювальних приладів обсягу та якості газу даним, зазначеним в актах приймання-передачі газу перевізниками, сертифікатах (паспортах) якості газу, з проставлянням відбитка штампа «Під митним контролем» на цих документах.

Посадові особи митних органів, що здійснюють митний контроль в пунктах приймання-передачі газу, не пізніше наступного дня після підписання акту приймання-передачі газу перевізниками передають до Енергетичної регіональної митниці інформацію про результати контролю за обсягами газу, переміщеного через митний кордон України, за звітний період.

Фактичний контроль здійснюється митними органами шляхом перевірки:

- актів приймання-передачі газу перевізниками, підписаних у пунктах приймання-передачі газу, що розташовані на митній території України, сертифікатів (паспортів) якості газу, звітів про рух газу в підземних схо-

- вищах, які подаються перевізниками наступного дня після підписання;
- актів приймання-передачі газу перевізниками, підписаних у пунктах приймання-передачі газу, що розташовані за межами митної території України, та сертифікатів (паспортів) якості газу, які подаються перевізниками не пізніше 12 числа місяця, що настає за звітним;
 - актів приймання-передачі газу, підписаних сторонами договору (контракту) про зберігання газу в підземних сховищах і українським перевізником, які подаються перевізником наступного дня після підписання;
 - реєстрів обсягів газу, що зберігається в підземних сховищах, які подаються перевізниками наступного дня після підписання загального акту приймання-передачі газу перевізниками;
 - копій загального акту приймання-передачі газу перевізниками і технічного акту приймання-передачі газу, які подаються перевізниками не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним (оригінали актів подаються не пізніше 20 числа).

Митний контроль газу на території об'єктів газотранспортної системи здійснюється посадовими особами митних органів з додержанням правил перебування на таких об'єктах.

Переміщення газу через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного в тимчасовій декларації або вантажній митній декларації терміну.

Декларування газу здійснюється шляхом подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або тимчасової декларації з наступним поданням вантажної митної декларації.

Відповідно до наказу ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларацій відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)» декларування товарів із застосуванням тимчасової декларації можливе виключно за бажанням декларанта, якщо:

- а) товари переміщуються трубопровідним транспортом або лініями електропередач;

- б) ціна товару в контракті визначається за формулою;
- в) виникають спірні питання при:
 - визначенні митної вартості товарів;
 - визначенні країни походження товарів;
 - класифікації товарів згідно з УКТЗЕД.

Дозвіл на здійснення декларування із застосуванням тимчасової декларації надається суб'єкту підприємницької діяльності, який переміщує товари через митний кордон України, за умови, що цей суб'єкт відповідає таким характеристикам:

- є резидентом України;
- не має заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), а також зі сплати штрафів за порушення митних правил;
- зовнішньоекономічна операція відповідає видам економічної діяльності цього суб'єкта.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації приймається начальником або вповноваженою посадовою особою митного органу на підставі заяви підприємства, форма якої визначається Державною митною службою України.

Заява подається митному органу (у двох примірниках) разом з копіями документів, що підтверджують викладені в ній відомості, і реєструється митним органом або його підрозділом у день її надходження. Заява повинна бути розглянута протягом наступного робочого дня після дати реєстрації.

Копії поданих документів завіряються написом «Копія. Згідно з оригіналом», печаткою підприємства, зразок якої наведено в обліковій картці підприємства, і підписом керівника або вповноваженої особи підприємства з обов'язковим зазначенням посади, прізвища, імені та по батькові, а також дати завірення копії.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації оформлюється шляхом накладення на обидва примірники заяви резолюції «Випуск у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації дозволено».

У разі прийняття рішення про відмову в митному оформленні товарів із застосуванням тимчасової декларації на обидва примірники заяви накладається резолюція «У випуску у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації відмовлено» із зазначенням причин відмови.

Відповідна резолюція скріплюється печаткою митного органу або особистою номерною печаткою посадової особи митного органу.

Один примірник заяви з резолюцією начальника або вповноваженої посадової особи митного органу залишається в митному органі з пакетом документів, другий — видається чи надсилається поштою (з повідомленням про вручення) заявникові (або вповноваженій ним особі).

У разі надання дозволу на митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації заява зберігається в підрозділі митного органу, що здійснює митний контроль і митне оформлення (далі — ПМО).

Заява й копії документів, доданих до неї, зберігаються в окремій справі. Після оформлення тимчасової декларації заява разом з доданими до неї документами долучається до першого аркуша цієї тимчасової декларації.

Товари разом з оригіналами документів на них подаються для оформлення до ПМО, у якому зберігається заява, у термін, що не перевищує 10 днів з дати доставлення товарів до цього митного органу.

Якщо копії якихось із цих документів не подавалися разом із заявою, то подаються їх оригінали й копії, завірені підприємством.

Після завершення оформлення тимчасової декларації вона береться на контроль до ПМО, а її електронна копія — до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Державної митної служби України (ЄАІС Держмитслужби України).

Податки й збори (обов'язкові платежі) сплачуються в повному обсязі на момент митного оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації.

Заходи нетарифного регулювання та види контролю, передбачені ст. 27 Митного кодексу України, під час мит-

ного оформлення товарів за тимчасовою декларацією застосовуються до цих товарів у випадках і в порядку, встановлених законодавством України.

Оформлення вантажної митної декларації, заповненої у звичайному порядку (ВМД), проводиться відповідно до Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації, затвердженого наказом Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.04.2005 р. за № 439/10719 (зі змінами).

Митний огляд товарів під час оформлення ВМД не проводиться.

При оформленні ВМД застосовуються умови сплати податків та зборів (розміри ставок обов'язкових платежів, курс валюти, встановлений Національним банком України) та нормативно-правові акти, чинні на день прийняття митним органом тимчасової декларації, за якою товари були випущені у вільний обіг.

Зняття тимчасової декларації з контролю в ПМО та ЄАІС Держмитслужби України здійснюється на підставі оформленої ВМД, у графі 40 якої зазначається номер відповідної тимчасової або неповної декларації.

Для митного оформлення скрапленого газу, що ввозиться на митну територію України на підставі вантажної митної декларації, подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- рахунок-фактура (інвойс) на партію газу;
- сертифікат про походження газу (для газу, імпортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- сертифікат (паспорт) якості на партію газу;
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);

- документ, що посвідчує особу декларанта;
- у разі, коли оформлювалася тимчасова декларація, — її копія.

Оригінал зовнішньоекономічного договору (контракту) після звірвання повертається митним органом декларанту разом з оформленою тимчасовою декларацією (вантажною митною декларацією).

Якщо у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається поставка двох або більше партій газу, митному органу подається нотаріально завірена копія цього договору (контракту). У разі декларування чергової партії газу згідно з тим самим зовнішньоекономічним договором (контрактом) його копія не подається.

Коли з не залежних від декларанта причин сертифікати (паспорти) якості на партію газу не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларантові за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним.

Митний орган того ж дня повідомляє перевізника про оформлення тимчасової декларації або реєстрацію вантажної митної декларації із зазначенням їх реєстраційних номерів, задекларованого об'єму газу, терміна поставки, номера зовнішньоекономічного договору (контракту).

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та в разі погодження з Центральною енергетичною митницею.

Митне оформлення скрапленого газу та його пропуск на митну територію України при переміщенні морським транспортом проводиться після сплати всіх належних податків та зборів, у тому числі:

- митних зборів у порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією», та в розмірах, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів»;

- ввізного мита в розмірі, встановленому Законом України «Про Митний тариф України», в редакції Закону України від 31.05.2007 р. № 1109-V;
- податку на додану вартість за ставкою 20 %, установленю Законом України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання і товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог Постанови КМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

Не пізніше ніж за чотири години до прибуття судна морський агент подає заявку на здійснення митного контролю судна з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю.

Контроль суден і товарів при їх переміщенні через митний кордон України здійснюється комісією, що складається з: представників органу охорони державного кордону, митного органу, санітарно-епідеміологічної служби на водному транспорті, служби державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, державної інспекції з карантину рослин та морського агента. Очолює комісію посадова особа органу охорони державного кордону. Після прибуття членів комісії та морського агента до судна закордонного плавання і завершення санітарного контролю з дозволу представника санітарно-епідеміологічної служби комісія піднімається на борт.

Митний контроль та митне оформлення суден, що прибули з-за кордону, здійснюється після проведення прикордонного контролю, а суден, що вибувають за кордон, — до початку прикордонного контролю.

Для здійснення митного контролю капітан або інша особа, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), в яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боеприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- зобов'язання капітана судна, яке плаває під Державним прапором України, про те, що закуплені за кордоном суднові припаси, зокрема запаси споживання, не будуть винесені із судна;
- другий примірник оформленого при вибутті за межі України зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності).

Подані документи повинні бути засвідчені підписом капітана або іншої особи, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, та скріплені відбитком суднової печатки.

Інспектор, відповідальний за здійснення митного оформлення документів, перевіряє їх комплектність, проводить звіряння відомостей взаємопов'язаних документів, про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється після закінчення документального прикордонного контролю з метою пере-

вірки відомостей, заявлених у документах. Для скорочення часових нормативів виконання контрольних операцій посадовими особами, які здійснюють контроль осіб, товарів і транспортних засобів у пунктах пропуску через Державний кордон України, огляд судна й товарів проводиться спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна залучаються фахівці кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

За відсутності зауважень після закінчення митного огляду голова комісії дає дозвіл на роботу інших членів комісії. Митне оформлення судна закордонного плавання закінчується тільки після завершення санітарного, ветеринарного та фітосанітарного контролю.

Після закінчення роботи комісії на борт судна прибувають експедитори, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо вони замовлені власником вантажу), а також представники баз зберігання для проведення інспекції вантажних танків судна.

Вивантаження товарів із суден, що прибули з-за кордону, проводиться на підставі вантажних документів з дозволу Енергетичної регіональної митниці й під контролем митного поста «Одеса-нафтогавань». Відповідно до вимог ПКМУ від 13.04.2005 р. № 269 «Про здійснення попереднього документального контролю товарів у пунктах пропуску через державний кордон України» наявність дозволів Державної інспекції з охорони довкілля (екологічної декларації на вантаж) до початку вивантаження є обов'язковою. Під час митного огляду вантажу, що надійшов у режимі «імпорт» інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані складає акт митного огляду з реєстрацією в журналі обліку актів митного огляду митного поста. За необхідності здійснюється відбір проб відповідно до вимог Постанови КМУ від 12.12.2002 р. № 1862.

Після закінчення операцій вивантаження адміністрацією судна та незалежною сюрвеєрською компанією (якщо вона замовлена власником вантажу) за результатами інспекції судна через агента до митниці подається сертифікат (акт інспекції танків), що підтверджує факт вивантаження.

Особою, вповноваженою власником вантажу, подається ВМД згідно з визначеним митним режимом. Вантажна митна декларація оформлюється відповідно до вимог чинного законодавства зі сплатою всіх належних платежів та зборів.

6.3. Порядок митного контролю та митного оформлення скрапленого газу, що переміщується митною територією України транзитом

Митне оформлення скрапленого газу, що переміщується транзитом митною територією України, здійснюється на підставі ПКМУ від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену і аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом».

Митне оформлення в режимі транзиту газу, що перевантажується на морський транспорт, здійснюється Енергетичною регіональною митницею або за її погодженням митним органом, у зоні діяльності якого розташовано пункт перевантаження.

Скраплений газ, що переміщується транзитом через митний кордон України, перебуває під митним контролем з моменту його фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення і вивезення газу за межі країни.

Граничний термін прохідного митного транзиту газу, що переміщується трубопровідним транспортом з використанням підземних сховищ газу, становить 60 днів без урахування терміну зберігання газу в підземних сховищах.

У разі, коли товари регулярно переміщуються через митний кордон України однією й тією ж особою на одних і тих самих умовах та підставах, митний орган може дозволити такій особі подавати періодичну митну декларацію, яка оформлюється на переміщення товарів за певний погоджений з митним органом період.

Рішення про надання особі дозволу на подання періодичної митної декларації приймається начальником митного органу або його заступником на підставі заяви такої особи.

Форма заяви визначається Держмитслужбою. До заяви додаються документи, що підтверджують викладені у ній відомості (зовнішньоекономічний контракт, договір тощо). Заява реєструється митним органом у встановленому порядку і розглядається протягом 7 робочих днів після реєстрації.

У разі прийняття рішення про відмову в наданні дозволу на подання періодичної митної декларації зазначаються причини відмови.

Рішення оформлюється на бланку митного органу та видається заявнику (уповноваженому представнику заявника) або надсилається йому поштою (з повідомленням про вручення).

Порядок заповнення періодичної митної декларації встановлюється Держмитслужбою.

У 30-денний термін після оформлення періодичної митної декларації особа зобов'язана подати митну декларацію, заповнену в установленому порядку. Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про газ, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Контроль за обсягом газу, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, здійснюється посадовими особами митних органів, у зоні діяльності яких розташовано пункти приймання-передачі газу, шляхом перевірки відповідності показань газовимірjuвальних приладів обсягу та якості газу даним, зазначеним в актах приймання-передачі газу перевізниками, сертифікатах (паспортах) якості газу, з проставлянням відбитка штампа «Під митним контролем» на цих документах.

Посадові особи митних органів, що здійснюють митний контроль у пунктах приймання-передачі газу, не пізніше

наступного дня після підписання акту приймання-передачі газу перевізниками передають до Енергетичної регіональної митниці інформацію про результати контролю за обсягами газу, переміщеного через митний кордон України, за звітний період.

Фактичний контроль здійснюється митними органами шляхом перевірки:

- актів приймання-передачі газу перевізниками, підписаних у пунктах приймання-передачі газу, що розташовані на митній території України, сертифікатів (паспортів) якості газу, звітів про рух газу в підземних сховищах, які подаються перевізниками наступного дня після підписання;
- актів приймання-передачі газу перевізниками, підписаних у пунктах приймання-передачі газу, що розташовані за межами митної території України, та сертифікатів (паспортів) якості газу, які подаються перевізниками не пізніше 12 числа місяця, що настає за звітним;
- актів приймання-передачі газу, підписаних сторонами договору (контракту) про зберігання газу в підземних сховищах і українським перевізником, які подаються перевізником наступного дня після підписання;
- реєстрів обсягів газу, що зберігається в підземних сховищах, які подаються перевізниками наступного дня після підписання загального акту приймання-передачі газу перевізниками;
- копій загального акту приймання-передачі газу перевізниками і технічного акту приймання-передачі газу, які подаються перевізниками не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним (оригінали актів подаються не пізніше 20 числа).

Митний контроль газу на території об'єктів газотранспортної системи здійснюється посадовими особами митних органів з додержанням правил перебування на таких об'єктах.

Переміщення газу через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного у вантажній митній декларації періоду.

Декларування газу здійснюється шляхом подання декларантом митному органу вантажної митної декларації

або періодичної митної декларації з наступним поданням вантажної митної декларації.

Якщо у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається поставка двох або більше партій скрапленого газу, митному органу подається нотаріально завірена копія цього договору (контракту). У разі декларування чергової партії газу згідно з тим самим зовнішньоекономічним договором (контрактом) його копія не подається.

Коли з не залежних від декларанта причин сертифікати (паспорти) якості на партію газу не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларантові за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним.

Відповідно до наказу ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для здійснення контролю за доставкою скрапленого газу, що переміщується транзитом через митну територію України в залізничних вагонах, використовується ВМД типу «транзит» та її електронна копія.

На початку кожної зміни прикордонна митниця призначення робить запит до ЄАІС Держмитслужби України щодо транзитних ВМД, після чого забезпечує наявність у підпорядкованих їй пунктах пропуску інформації про такі вантажі.

При надходженні транзитного газу в пункт пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше) посадова особа цієї митниці:

- в оперативному режимі перевіряє наявність транзитної ВМД в ЄАІС Держмитслужби України за реєстром транзитних ВМД, за якими направлено вантажі до цієї митниці призначення;
- перевіряє відповідність відомостей, зазначених у товаросупровідних документах, та самого вантажу (його кількості, номенклатури і стану) відомостям, зазначеним в електронній копії ВМД;

- приймає рішення про необхідність митного огляду переміщуваних товарів;
- за відсутності зауважень проставляє у товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем». У графі А цього аркуша ВМД проставляється відбиток особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж надійшов».

Після цього аркуш ВМД вилучається і передається до ВКПТ митниці призначення. Вилучений аркуш ВМД протягом установленого терміну зберігається у справах митниці призначення.

Коли до митниці призначення надходять товари, що переміщуються митною територією України з використанням внутрішнього транзитного документа типу ТР 80 ВН (далі — ВТД), посадова особа митниці призначення робить відмітку про прибуття товарів на ПЕОМ в електронній копії ВТД. Протягом доби від дати завершення митного оформлення товарів у заявленому митному режимі посадова особа ВКПТ митниці призначення вносить з ПЕОМ до електронної копії ВТД, що міститься в ЄАІС Держмитслужби України, інформацію про повне завершення переміщення товарів.

Одразу після цього посадова особа митниці призначення в оперативному режимі передає до ЄАІС Держмитслужби України інформацію про пропуск вантажу, а саме:

- код митниці, в зоні діяльності якої знаходиться пункт пропуску, через який здійснюється вивезення транзитного вантажу за межі митної території України;
- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснила митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- фактичну дату надходження вантажу до митниці призначення;
- відомості про пропущений товар;
- відомості про фактично пропущену кількість товару в додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних одиницях виміру;

- відомості про коди, номери і дати документів (товарно-транспортних накладних тощо), доданих до ВМД;
- відомості про види, типи і номери транспортних засобів, що здійснюють перевезення транзитних товарів;
- відомості про перевізника;
- у разі складання митницею призначення протоколу про порушення митних правил — відомості про цей протокол.

При частинному надходженні транзитного вантажу до митниці призначення, зокрема під час подрібнення партії товарів при перевезеннях залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного надходження товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії.

Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення першої частини транзитного відправлення, посадовою особою митниці призначення робиться запис:

Надійшло / кількість / дата і № накладної / залишок / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

При частинному надходженні до митниці призначення товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії, ця митниця здійснює пропуск за межі митної території України всієї подрібненої партії товарів тільки в повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин чи подій і для якої відповідним митним органом було подовжено термін доставки, про що складено відповідні документи.

У разі необхідності накопичення в зоні діяльності митниці призначення великих партій транзитних товарів (наприклад, з метою формування суднової партії) кожна частина такої партії декларується митницями відправлення окремо та направляється до митниці призначення.

Після надходження до митниці призначення в установлений термін кожної частини партії, що накопичується, товари зберігаються в транспортних засобах або з дозволу митниці розміщуються під митним контролем на складах (у терміналах) або в зонах митного контролю (крім митних ліцензійних складів).

Будь-які операції з ними можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем митниці призначення.

Відповідальність за збереження та недоторканність вантажу перед митницею призначення несе при перевезеннях залізничним транспортом начальник прикордонної залізничної станції, а в разі розміщення транзитних товарів на складах (базах) — керівники складів (баз).

Транзитні товари, розміщені до накопичення партії на складах (базах) або в зонах митного контролю (крім митних ліцензійних складів), мають бути вивезені з них за межі митної території України.

В окремих випадках за письмовою заявою власника цих товарів митниця призначення згідно з установленим порядком може змінити митний режим, в якому переміщуються ці товари.

Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України.

Пропуск товарів через митний кордон України здійснюється в кількості, що не перевищує кількості товарів, зазначеної у ВМД.

У разі ненадходження транзитних товарів до митниці призначення, надходження з порушенням терміну доставки, номіналу, цілісності стану та обсягу товарів тощо заводиться справа про порушення митних правил.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання і товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог ПКМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, в пунктах пропуску через державний

кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

При надходженні газу, який переміщується транзитом під митним контролем до митниці призначення, митним органом призначення проводиться підтвердження його надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (далі — ДКД).

До початку навантаження газу на судно вантажовласник або уповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Для оформлення доручення на навантаження потрібна вантажна митна декларація або інший документ, який відповідно до законодавства України є підставою для переміщення товарів через митний кордон України (наприклад, періодична митна декларація). У разі надходження товарів, які були оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

У разі потреби на вимогу митного органу вантажовласник або уповноважена ним особа подає список товарів (список доручень на навантаження), які планується навантажити на заявлене судно.

Одразу після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищевказаних документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу на дорученні на навантаження проставляє відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення є підставою для навантаження зазначеного в ньому об'єму газу на судно.

Після закінчення навантаження на борт судна перебувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення контрольних вимірів вантажних танків разом з адміністрацією судна. У проведенні вимірів та розрахунків кількості вантажу, якщо це необхідно, беруть участь співробітники відділу митного оформлення у нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після вимірювань та проведення розрахунків кількості енергоносіїв уповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) дає адміністрації порту телефонограму із зазначенням найменувань та кількості вантажу, навантаженого на судно. На підставі отриманих даних експедитор заповнює вантажні документи на відхід судна відповідно до вимог Інструкції та подає їх для підпису капітанові.

Агентська організація після закінчення вантажних операцій подає заяву на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. Якщо судно готове вибути, агент організовує прибуття на його борт комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю в пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту та агентської організації (морського агента). Якщо законодавством передбачено здійснення інших видів контролю, до складу комісії включаються представники відповідних контролюючих органів. Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники державної пожежної охорони. У разі потреби з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісію очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не повинен перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість здійснення кожного виду контролю відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу, у разі потреби — інших контролюючих органів для кожного пункту пропуску окремо з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно ді-

ючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортного сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів для вдосконалення механізму відповідного контролю та скорочення тривалості його здійснення у пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за ним.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротранспортних) документах на транспортний засіб і товари проставлено відповідні позначки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення судна капітан або інша особа, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), у яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- другий примірник оформленого після прибуття в Україну зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);

— документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності).

Ці документи повинні бути засвідчені підписом капітана чи іншої особи, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, і скріплені відбитком суднової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів (відомостей маніфесту й коносаментів, відомостей доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічних декларацій на вантаж і на судно), про що робить відповідні позначки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється з метою перевірки відомостей, заявлених у документах, спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатися представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після митного огляду судна, за відсутності зауважень, інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані пропонує на вантажних та суднових документах відбиток особистої номерної печатки і дає згоду на початок прикордонного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорони державного кордону за наявності позначок посадових осіб відділу митного оформлення у нафтогавані, інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених законодавством видів контролю.

Митний контроль та митне оформлення нафти

Розділ 1. Система магістральних трубопроводів, яка використовується для транспортування нафти

Розвиток паливно-енергетичного комплексу України пов'язаний з розвитком транспортної системи. Нафта може доставлятися різними видами транспорту, кожен з яких має економічно обґрунтовану сферу використання, яка залежить від обсягів і дальності перевезень.

Трубопровідний транспорт, порівняно з іншими видами транспорту, характеризується рядом переваг, а саме: низькою собівартістю транспортування, безперебійним постачанням, що практично не залежить від кліматичних умов, незначними втратами нафти під час транспортування, можливістю переміщення значних обсягів нафти на великі відстані за короткий проміжок часу.

Перший в Україні нафтопровід Долина — Дрогобич, довжиною 58,4 км, діаметром 273 мм, збудований у 1962 р. Він дав можливість транспортувати нафту з Північно-Долинського нафтового родовища на Дрогобицький НПЗ.

Другий нафтопровід — перша нитка нафтопроводу «Дружба» на ділянці Мозир — Броди — Ужгород, діаметром 720 мм, був введений в експлуатацію в 1963 р. Його довжина на території України становила 684 км. Нафтопровід дав можливість транспортувати суміші татарської,

башкирської та західносибірської нафти до Угорщини і Чехословачії та в місто Броди для наливу на залізничний транспорт. Після добудови у 1974 р. другої нитки нафтопроводу «Дружба» його проектна потужність становила 34 млн т/рік.

З введенням до експлуатації у 1966 р. Кременчуцького НПЗ значний розвиток отримує система нафтопроводів. Вона дозволила поставляти на переробку нафту східноукраїнських родовищ (у Полтавській, Сумській та Чернігівській областях). У 1972 р. збудовано нафтопровід Кременчук — Херсон, довжиною 555 км та діаметром 720 мм.

У зв'язку зі збільшенням видобутку нафти в Західно-Сибіру та необхідністю нарощування експортного потенціалу Росії щодо поставок нафти через нафтоперевальні комплекси в Одесі та Новоросійську, а також можливість поставок нафти на Одеський НПЗ, у 1974–1978 рр. уведено до експлуатації цілий ряд нафтопроводів:

Нафтопровід	Довжина, км		Потужність, млн т/рік
	усього	у т. ч. на території України	
Мічурінськ — Кременчук	757	540	18
Тихорецьк — Лисичанськ	455	185	34
Самара — Лисичанськ	1099	163	90
Лисичанськ — Кременчук	419	419	30
Снігурівка — Одеса	244	244	18

Щоб створити потужності для прийому нафти з альтернативних джерел (країн Близького та Середнього Сходу, Казахстану, Азербайджану), у районі Одеси (порт Південний) збудовано морський нафтовий термінал, який дозволяє приймати нафту з танкерів та поставляти її нафтопроводом НПК «Південний» — Броди (довжина 670 км) до країн Східної Європи.

На сьогоднішній день загальна довжина нафтопроводів на території України становить 4766 км, що дозволяє за рік транспортувати 68 млн т нафти транзитом та 52 млн т — для потреб українських НПЗ (додаток 1).

Усі українські нафтопереробні заводи мають можливість отримувати нафту трубопроводом, крім того, магістральні нафтопроводи Кременчук — Херсон, Тихорецьк — Лисичанськ, Снігурівка — Одеса та Одеса — Броди дозволяють транспортувати нафту як в прямому, так і в реверсному напрямку.

Розділ 2. Процедури під час переміщення нафти трубопровідним транспортом

Трубопровідний транспорт порівняно з іншими видами наземного транспорту має ряд особливостей, зокрема:

- митний контроль під час переміщення нафти проводиться не на митному кордоні України, а в спеціально визначених місцях на митній території України;
- товаросупровідні документи не слідують разом з вантажем;
- партія товару може переміщуватись через митний кордон України від декількох годин до кількох днів;
- для транспортування нафти необхідна організація взаємодії між відправником, перевізниками — АТ «Транснефть» (Росія) та ВАТ «Укртранснафта» (Україна) — та отримувачем.

Тому до початку прокачки нафти необхідно провести ряд організаційних процедур.

1. Між продавцем і покупцем має бути укладена угода купівлі-продажу.
2. Між продавцем (покупцем) і транспортними організаціями має бути укладена угода про надання транспортних послуг.
3. Між продавцем і перевізником має бути узгоджений графік поставки нафти (період поставки, кількість).
4. Потрібно отримати підтвердження вантажоотримувача щодо можливості прийому нафти.

5. Необхідно провести митне оформлення нафти в країні експорту.

Після узгодження всіх процедур АТ «Транснефть» (при імпорті й транзиті) або ВАТ «Укртранснафта» (при експорті) видає маршрутне доручення на транспортування узгодженого об'єму нафти від відправника до отримувача (додаток 2).

У разі надходження маршрутного доручення АК «Транснефть» диспетчерські служби ВАТ «Укртранснафта» протягом доби засобами факсимільного зв'язку направляють його начальникам відповідних пунктів приймання-здачі нафти, одержувачу нафти, представнику транспортно-експедиційної організації або особі, уповноваженій на декларування та у відділ митного оформлення, в зоні діяльності якого знаходиться відповідний пункт приймання-здачі нафти.

2.1. Підстави для переміщення нафти через митний кордон України

Переміщення нафти через митний кордон України можливе за наявності:

- маршрутного доручення на переміщення партії нафти;
- зовнішньоекономічного контракту;
- декларування українським суб'єктом ЗЕД партії нафти митному органу України;
- інформації в українського перевізника (ВАТ «Укртранснафта») від митного органу про проведення митного оформлення партії нафти, яка буде переміщена через митний кордон України.

Ключовим моментом є проведення українським суб'єктом ЗЕД митного оформлення партії нафти до початку її переміщення. Копія декларації, завірена декларантом, видається перевізникові. На підставі інформації митного органу про здійснення митного оформлення перевізник має право переміщувати нафту через митний кордон України тільки протягом зазначеного в митній декларації періоду поставки, який не перевищує одного календарного мі-

сяця (при транзиті нафти трубопровідним транспортом з переважанням на інші види транспорту — 90 діб). Фактичні обсяги нафти, що переміщується на митну територію України або за її межі трубопровідним транспортом, не повинні перевищувати обсяги, заявлені в митній декларації.

Нафта в разі її ввезення на митну територію України трубопровідним транспортом перебуває під митним контролем з моменту її фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення у повному обсязі митного оформлення. Моментом фактичного ввезення товарів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом, вважається дата закінчення переміщення партії таких товарів, визначена актом приймання-передачі, що підписаний українським перевізником та одержувачем у пунктах контролю і завірений штампом «Під митним контролем».

У разі вивезення за межі митної території України нафти, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, вона перебуває під митним контролем з моменту подання для оформлення документів до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення відповідно до обраного митного режиму і вивезення за межі України.

Під час транзиту через митну територію України нафти, що переміщується трубопровідним транспортом, вона перебуває під митним контролем з моменту її фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення та вивезення за межі країни.

Для того, щоб забезпечити здійснення митними органами контролю за нафтою, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, а також проведення заходів, пов'язаних з попередженням, виявленням та припиненням контрабанди та порушень митних правил, на територіях підприємств, які здійснюють приймання-передачу нафти, митними органами за погодженням з такими підприємствами встановлюються зони митного контролю.

2.2. Операції з приймання-передачі, обліку та зберігання нафти

Приймання-передача та облік нафти, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, у тому числі з метою транзиту через митну територію України, здійснюється в місцях митного контролю, які визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958. Такими місцями є приймально-здавальні дільниці (далі ПЗД) ВАТ «Укртранснафта» в місцях розташування нафтопереробних заводів, лінійно-виробничі диспетчерські станції, нафтові термінали в морських портах та інші місця, де знаходиться нафта, що підлягає митному контролю та митному оформленню (додаток 3).

Основною схемою вимірювання обсягів нафти, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, є динамічний об'ємно-масовий метод за допомогою системи вимірювання кількості й контролю якості нафти (наприклад, комп'ютерної системи «OMNI»). Датчики системи розміщуються безпосередньо в трубопроводі та видають інформацію про кількість прокачаної нафти (в куб. метрах) на лічильник та друкуючий пристрій. Оператор ПЗД кожні дві години знімає з принтера фіксовані показники із зазначенням об'ємів нафти в кубічних метрах. Показники об'ємів заносяться до оперативного листа (додаток 4) або роздруковуються у вигляді змінного звіту.

У процесі обліку нафти визначається маса і показники фізико-хімічних якостей шляхом відбору проб нафти з автоматичного пробовідбірника два рази на добу станом на 6 та 18 годину. За даними пробами в аналітичній хімічній лабораторії проводиться аналіз, який підтверджується паспортом якості. Кожний паспорт має свій порядковий номер (додаток 5).

На підставі даних оперативного листа (змінного звіту) і паспортів якості оператор ПЗД складає акт приймання-передачі нафти між перевізником і одержувачем (додаток 6) Акт підписується уповноваженими представниками перевізника та одержувача і завіряється штампами. Даний акт є товаросупровідним документом під час переміщення нафти через митний кордон України трубопровідним транспортом.

Під час здійснення обліку нафти за основною схемою (за допомогою системи вимірювання кількості та контролю якості нафти) на запірну арматуру обвідної системи подачі нафти (байпас) накладається забезпечення перевізника та митне забезпечення (пломби).

Накладення митного забезпечення у вигляді пломб здійснюється виключно посадовою особою митниці, уповноваженою на здійснення фактичного контролю за надходженням нафти, в присутності відповідальних осіб ПЗД. Відповідальність за збереження пломб несе керівник ПЗД, якого про це письмово попереджено.

Митне забезпечення знімається тільки посадовою особою митного органу. У разі виникнення позаштатної ситуації (аварія, пожежа тощо) митне забезпечення може бути знято посадовою особою ПЗД з подальшим повідомленням митного органу та оформленням акту відповідної форми (додаток 7).

Під час проведення планових ремонтних робіт, пов'язаних із пошкодженням митного забезпечення, керівник ПЗД сповіщає митний орган про початок та закінчення їх проведення. Після закінчення цих робіт на запірну арматуру аварійної обвідної системи подачі нафти накладається митне забезпечення.

Як резервна може використовуватися схема обліку нафти за резервуарами.

Перехід на резервну схему обліку здійснюється у випадках відхилення від основних вимог експлуатації чи виходу з ладу (неможливості використання) основної системи вимірювання до виявлення та усунення причин несправності, та при отриманні розпорядження диспетчера ВАТ «Укртранснафта» щодо приймання нафти через арматуру обвідної системи.

Заміри об'ємів нафти в каліброваних резервуарах проводяться статистичним об'ємно-масовим методом за допомогою приладів контролю кількості нафти в резервуарі (наприклад, ультразвукового вимірювача системи «Радар») або за допомогою мірної рулетки. Об'єм нафти визначається за градуйованими таблицями резервуарів.

У місцях митного контролю нафти, які не обладнані автоматизованою системою вимірювання кількості й контролю якості нафти, використовується як основна схема обліку за резервуарами або за залізничними цистернами.

Службові особи митниці здійснюють митний контроль за фактичним переміщенням нафти через митний кордон України за допомогою:

- накладення, знімання та перевірки цілісності митного забезпечення (пломб) на засувній арматурі та приладах обліку нафти;
- перевірки відповідності даних приладів обліку даним, зазначеним в оперативному листі або змінному звіті;
- контролю за визначенням фізико-хімічних показників нафти та відповідністю результатів лабораторних досліджень, зазначених у паспорті якості нафти, даним, зазначеним в актах приймання-передачі;
- звірки відомостей, отриманих у процесі здійснення фактичного контролю, з відомостями, зазначеними у маршрутному дорученні, ТД або ВМД і актах приймання-передачі нафти;
- проставлення відтисків штампа «Під митним контролем» на актах приймання-передачі нафти.

2.3. Визначення фактичних показників обсягу та якості нафти, що переміщується через митний кордон України

Відповідно до «Інструкції з обліку нафти при її транспортуванні» приймання-передача нафти проводиться за вагою нетто, яка обчислюється за формулою:

$$M_n = M_{бр} - M_{бал},$$

де M_n — маса нетто, т;

$M_{бр}$ — маса брутто, т;

$M_{бал}$ — маса баласту, т.

Після одержання паспорта якості нафти оператор ПЗД обчислює масу брутто і кількість баласту. Маса брутто нафти визначається за формулою:

$$M_{бр} = V \times \rho,$$

де $M_{бр}$ — маса брутто нафти, т;

V — об'єм нафти за даними лічильника, м^3 ;
 ρ — густина, за показниками аналітичної лабораторії,
приведена до вимог вимірювання об'єму, $\text{т}/\text{м}^3$;
маса баласту визначається за формулою:

$$M_{\text{бал}} = M_{\text{бр}} \times \frac{M_{\text{нд}} + M_{\text{в}} + M_{\text{хс}}}{100},$$

де $M_{\text{бал}}$ — маса баласту, т;

$M_{\text{нд}}$ — масова частка механічних домішок, %;

$M_{\text{в}}$ — масова частка води, %;

$M_{\text{хс}}$ — масова частка хлористих солей, %.

Після визначення маси нетто оператор ПЗД складає акт приймання-передачі нафти між перевізником і одержувачем. Норми точності визначення маси нафти повинні відповідати нормам, установленим ДС 26976-83 «Нефть и нефтепродукты. Методы измерения массы».

Посадові особи митниці, відповідальні за фактичний контроль нафти, що переміщується системою магістральних нафтопроводів, здійснюють контроль кількості нафти, яка надійшла, шляхом перевірки наявності маршрутного доручення, оформленої митної декларації та відповідності даних, зазначених у акті приймання-передачі нафти між перевізником і одержувачем, даним лічильника та оперативного листа (змінного звіту).

Після перевірки достовірності даних посадова особа митниці проставляє штамп «Під митним контролем» на актах приймання-передачі нафти між перевізником і одержувачем.

Для визначення фізико-хімічних показників нафти (у разі виникнення сумнівів у правильності декларування товарів чи в разі неподання необхідних для митного оформлення документів, пов'язаних з визначенням показників фізико-хімічних якостей нафти) в ході проведення митного контролю може проводитися відбір проб (зразків) відповідно до вимог ПКМУ від 12.12.2002 р. № 1862, про що складається акт установленого зразка. Для проведення досліджень використовуються проби, відібрані за допомогою автоматичного пробовідбірника в ході прокачки партії нафти.

2.4. Декларування та митне оформлення нафти сирової

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюють експортно-імпортні операції з нафтою, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, або переміщують її через територію України транзитом, здійснюють декларування нафти в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митницях.

Декларування нафти здійснюється через подання декларантом:

- вантажної митної декларації або тимчасової декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації в режимі імпорту;
- вантажної митної декларації в режимі експорту;
- вантажної митної декларації або періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації в режимі транзиту.

Ці декларації, у визначених Кабінетом Міністрів України випадках, подаються до митниці разом з відповідними документами не пізніше першого дня поставки нафти.

Заходи нетарифного регулювання та види контролю, передбачені ст. 27 Митного кодексу України, під час митного оформлення товарів за тимчасовою і вантажною митною декларацією застосовуються у порядку, встановленому законодавством України.

Як одна партія декларується об'єм нафти, що переміщується через митний кордон України на підставі одного маршрутного доручення (телеграми, телетайпограми), одного зовнішньоекономічного договору (контракту) і акту (актів) про приймання-передачу нафти у термін, що не перевищує одного календарного місяця з початку здійснення поставок.

Перехід права власності на партію нафти від продавця до покупця підтверджується актом приймання-передачі нафти згідно з зовнішньоекономічним договором (контрактом) — документом, який містить дані про партію нафти, переміщеної через митний кордон України на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту). Акт підписується сторонами зовнішньоекономічного договору

(контракту) і має відмітку українського перевізника про фактичний об'єм переміщеної нафти (додаток 8). У разі здійснення поставок нафти на підставі договору комісії в акті зазначається, що право власності на даний об'єм нафти переходить до комітента.

Згідно з ПКМУ від 24.10.2002 р. № 1569 нафта, яка переміщується через митний кордон України, підлягає екологічному контролю. До початку переміщення відбиток штампа «Підлягає екологічному контролю за місцем надходження» проставляється на маршрутному дорученні. Після завершення переміщення відбиток штампа «Екологічний контроль. Ввезення/вивезення дозволено» проставляється на актах приймання-передачі або сертифікатах (паспортах) якості.

Митний контроль та митне оформлення нафти включають комплекс заходів щодо контролю за дотриманням суб'єктами ЗЕД порядку і правил переміщення через митний кордон нафти, а саме:

- перевірку наявності обліку суб'єкта ЗЕД в Енергетичній регіональній митниці;
- перевірку та контроль документів, необхідних для митного оформлення зовнішньоекономічних операцій, надання яких передбачене чинним законодавством;
- перевірку відповідності даних, заявлених у ВМД, даним товаросупровідних документів та результатам фактичного контролю;
- проведення фактичного контролю за переміщенням нафти;
- внесення у встановленому порядку платежів, передбачених чинним законодавством;
- оформлення митних документів;
- облік та реєстрацію митних документів.

Контроль за доставкою вантажів до митниці призначення здійснюється згідно з нормативними документами Держмитслужби України.

Залежно від обраного режиму порядок декларування нафти, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом, має свої особливості.

2.4.1. У разі переміщення нафти сирою в режимі імпорту

Декларування нафти здійснюється через подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або тимчасової декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації.

Декларування нафти із застосуванням тимчасової декларації (ТД) проводиться відповідно до Порядку застосування тимчасової та неповної декларації згідно з митним режимом імпорту (при випуску у вільний обіг), затвердженого наказом ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932.

Рішення про митне оформлення нафти із застосуванням тимчасової декларації приймається начальником або уповноваженою посадовою особою митного органу на підставі заяви підприємства, форма якої затверджена наказом Державної митної служби України від 09.08.2005 р. № 735 (додаток 9). Заява подається митному органу разом з копіями документів, які підтверджують викладені в ній відомості.

Для митного оформлення нафти на підставі тимчасової декларації подаються такі документи:

- тимчасова декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- маршрутне доручення (телеграма, телетайпограма) про переміщення нафти, зареєстроване перевізником;
- заява підприємства, підписана керівництвом та завірена печаткою ЕРМ, яка містить зобов'язання про подання вантажної митної декларації і необхідних для митного оформлення нафти документів у визначений термін;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законодавством)*;
- сертифікат про походження нафти (для нафти, імпортованої в рамках угод про вільну торгівлю);
- рахунок-фактура (інвойс) на партію нафти**;

* відбиток штампа «Підлягає екологічному контролю за місцем надходження» проставляється на маршрутному дорученні;

** в ролі інвойса на партію нафти може бути поданий документ, що свідчить про вартість і кількість переміщуваного

- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

У разі відсутності зауважень посадова особа митниці проставляє на всіх аркушах ТД у графі D/J відбиток штампа «Під митним контролем» і ОНП та зазначає граничну дату подання ВМД у режимі ІМ40.

Після завершення оформлення тимчасова декларація перебуває на контролі в митному органі до оформлення ВМД у повному обсязі.

Для оформлення нафти у повному обсязі митному органу подається ВМД, заповнена у звичайному порядку.

Для митного оформлення нафти у режимі імпорту на підставі вантажної митної декларації подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- маршрутне доручення (телеграма, телетайпограма) про переміщення нафти, зареєстроване перевізником;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законодавством)*;
- рахунок-фактура (інвойс) на партію нафти**;
- акт приймання-передачі нафти згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- акт (акти) приймання-передачі нафти, підписаний перевізником і одержувачем;

через митний кордон України товару (рахунок-проформа, специфікація, доповнення до контракту).

* *відбиток штампа «Екологічний контроль. Ввезення/вивезення дозволено» проставляється на актах приймання-передачі або сертифікатах (паспортах) якості на партію нафти;*

** *дозволяється приймати до митного оформлення рахунок-фактуру (інвойс) на партію нафти, передану факсимільним зв'язком, з подальшим поданням митному органу в 10-денний термін оригінального екземпляра.*

- сертифікат про походження нафти (для нафти, імпортованої в рамках угод про вільну торгівлю);
- сертифікат (паспорт) якості на партію нафти;
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта;
- у разі, коли оформлялася тимчасова декларація — її копія;

До митного оформлення подаються оригінали і копії тільки тих документів, які не подавались разом із заявою на оформлення ТД.

У разі переміщення нафти у меншій кількості, ніж зазначено в тимчасовій декларації, оформлення ВМД здійснюється на фактично переміщений обсяг нафти, а у разі переміщення нафти в меншому обсязі, ніж зазначено у вантажній митній декларації, до цієї декларації вносяться відповідні зміни в установленому Державною митною службою порядку або подається нова ВМД.

У разі, якщо фактичне переміщення нафти за тимчасовою декларацією або вантажною митною декларацією не було здійснене, такі декларації анулюються в порядку, що визначається Держмитслужбою України.

2.4.2. У разі переміщення нафти сирової в режимі експорту

Переміщення нафти трубопровідним транспортом у митному режимі експорту можливе з резервуарів нафтопереробних підприємств до терміналів у морських портах або з терміналу в морському порту до країн Західної Європи (нафтопровід «Одеса — Броди»). З території України трубопровідним транспортом можна експортувати тільки ту нафту, яка попередньо поставлена в Україну (трубопровідним чи морським транспортом) і оформлена українським суб'єктом ЗЕД у режимі імпорту.

Згідно з ПКМУ від 24.10.2002 р. № 1569 нафта, яка переміщується через митний кордон України, підлягає екологічному контролю. До початку переміщення відбиток

штампа «Підлягає екологічному контролю за місцем надходження» проставляється на маршрутному дорученні. Після завершення переміщення відбиток штампа «Екологічний контроль. Ввезення/вивезення дозволено» проставляється на актах приймання-передачі або сертифікатах (паспортах) якості.

Переміщення нафти трубопровідним транспортом у митному режимі експорту може здійснюватися лише за наявності у підрозділі митниці зареєстрованої у встановленому порядку ВМД та тільки протягом визначеного в ній періоду поставки.

Прийняття для оформлення та реєстрація ВМД здійснюється за наявності дозволу начальника митниці або його заступника, наданого на звернення суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності відповідно до п. 12 «Порядку митного контролю та митного оформлення нафти, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом», затвердженого Постановою КМУ від 17.12.2003 р. № 1958 (додаток 10).

Одночасно з ВМД до митниці надаються документи, які є підставою для її заповнення, а саме:

- зовнішньоекономічний договір (контракт);
- маршрутне доручення українського перевізника (ВАТ «Укртранснафта») на переміщення нафти;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- платіжне доручення на суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта;
- зобов'язання суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності про подання актів приймання-передачі зазначеного обсягу нафти після завершення її переміщення у встановлений митним органом термін після реєстрації ВМД, але не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним (вказується у зверненні).

У разі потреби посадові особи митниці можуть вимагати надання інших документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення.

Після реєстрації ВМД і проставляння у графі D/J відбитка штампа «Під митним контролем» підрозділ відправлення надсилає її факсимільним зв'язком до підрозділу призначення.

Відправник письмово повідомляє підрозділ митниці про початок робіт з визначення кількості й якості нафти, що підлягає відвантаженню на експорт. У повідомленні вказується дата і час початку робіт, номер резервуара та номер ВМД, згідно з якою виконуватиметься відвантаження.

Визначення кількості нафти в резервуарах виконується основним або резервним методами вимірювання.

1. Основний метод вимірювання виконується із застосуванням установлених на резервуарах приладів, які дозволяють визначати масу, густину, об'єм, температуру та рівень нафти в резервуарі. Система вимірювання зберігає та передає дані до системи автоматизованого диспетчерського контролю в режимі реального часу.
2. Резервний метод вимірювання застосовується за узгодженням між відправником та перевізником для перевірки результатів основного методу або в разі неможливості виконувати вимірювання основним методом.

Резервний метод вимірювання виконується із застосуванням повіреної рулетки з вантажем (лотом) відповідно до чинних державних стандартів та інструкцій.

Операції з визначення рівня, об'єму, маси брутто і нетто, температури нафти, яка перебуває в резервуарі, до транспортування фіксуються у відповідному акті, який підписується представниками відправника та перевізника в присутності інспектора підрозділу митниці.

Для того, щоб не допустити несанкціоноване переміщення нафти, інспектор митниці проводить накладення/зняття необхідного митного забезпечення на засувну арматуру. Факт зняття і накладення митного забезпечення засвідчується відповідними актами, які складаються у двох примірниках, один з яких долучається до справи підрозділу.

Після проведення митного контролю митниця дозволяє транспортування нафти з резервуарів підприємства.

Оперативний контроль за кількістю нафти, що транспортується, виконується кожні дві години за показниками

приладів, які встановлені на резервуарах, представниками відправника та перевізника відповідно до інструкції диспетчерських функцій.

Після завершення процесу перевізник письмово повідомляє підрозділ митниці про закінчення транспортування нафти та вказує дату й час для направлення посадової особи митниці у зону митного контролю з метою зняття/накладення митного забезпечення.

Операції з визначення рівня, об'єму, маси бруто і нетто, температури залишку нафти, яка перебуває в резервуарі, після транспортування фіксуються у відповідному акті, який підписується представниками відправника та перевізника в присутності інспектора підрозділу.

На підставі вказаних актів, складених до початку та після завершення транспортування, складається добовий акт приймання-передачі нафти, який підписується відправником та перевізником (додаток 11).

Інспектор перевіряє достовірність даних і проставляє штамп «Під митним контролем» на акті приймання-передачі.

Для здійснення митного контролю та обліку нафти на кінці маршруту транспортування перевізник або суб'єкт ЗЕД подає посадовій особі ЕРМ такі документи:

- зареєстровану вантажну митну декларацію;
- маршрутне доручення на переміщення нафти в режимі експорту;
- акт (акти) приймання-передачі між перевізником та отримувачем;
- інші документи в разі потреби.

Посадова особа ЕРМ, відповідальна за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості та проставляє відтиск штампа «Під митним контролем».

Для митного оформлення ВМД на експорт нафти в повному обсязі декларант надає до підрозділу відправлення такі документи:

- вантажну митну декларацію та її електронну копію;
- оригінал та копію зовнішньоекономічного договору (контракту);
- маршрутне доручення (телеграму, телетайпограму) про переміщення нафти, зареєстроване перевізником;

- акт приймання-передачі нафти згідно із зовнішньо-економічним договором (контрактом);
- акт приймання-передачі нафти, підписаний відправником і перевізником;
- акт про прийняття-передачу нафти на кінці маршруту транспортування (у разі переміщення в морські порти);
- акт приймання-передачі нафти, підписаний українським та іноземним перевізниками в пункті приймання-передачі нафти (у разі переміщення до країн Європи);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законодавством);
- дозвіл органу, уповноваженого Кабінетом Міністрів України або визначеного міжнародними договорами України, на реекспорт нафти (для нафти, імпортованої в рамках міжнародних договорів);
- копію вантажної митної декларації на імпорт нафти (для експорту попередньо імпортованої нафти), завірну декларантом;
- сертифікат (паспорт) якості на партію нафти (у разі потреби);
- сертифікат про походження нафти (для нафти, експортованої в рамках угод про вільну торгівлю);
- рахунок-фактуру (інвойс) на партію нафти;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копію довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Оформлення ВМД, заповненої в митному режимі «експорт», здійснюється на загальних підставах.

Фактичні обсяги нафти, що вивозиться за межі митної території України, не повинні перевищувати обсяги, заявлені у зареєстрованій ВМД.

У разі вивезення нафти в меншій кількості, ніж заявлено у зареєстрованій ВМД, експортна ВМД оформлюється на фактично переміщену кількість нафти.

Після оформлення ВМД на експорт у повному обсязі або нездійснення переміщення нафти на зареєстровану ВМД оформлюється картка відмови.

2.4.3. У разі переміщення нафти сирої в режимі транзиту

Переміщення нафти трубопровідним транспортом у митному режимі транзиту може здійснюватись лише за наявності у відділі митниці оформленої у встановленому порядку періодичної митної декларації (ПМД) та тільки протягом визначеного в ній періоду поставки.

Умови зберігання та порядок обліку нафти, яка переміщується трубопровідним транспортом у митному режимі транзиту, мають відповідати умовам, визначеним ст. 201 Митного кодексу України.

Прийняття для оформлення ПМД здійснюється відповідно до ПКМУ від 25.12.2002 р. № 1985 тільки за наявності дозволу начальника митниці або його заступника, наданого на заяву суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності згідно з формою заяви, затвердженої наказом Державної митної служби України від 09.08.2005 р. № 735 (додаток 12).

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.1995 р. № 198 нафта, що переміщується транзитом через митну територію України без перевантаження з трубопровідного транспорту на інші види транспорту, екологічному контролю не підлягає.

Для оформлення ПМД на обсяг нафти, що запланований до переміщення за маршрутним дорученням, особа, що здійснює декларування, надає такі документи:

- ПМД та її електронну копію;
- зовнішньоекономічний договір про надання послуг з транспортування нафти (оригінал та копію);
- маршрутне доручення про переміщення нафти, зареєстроване перевізником (додаток 13);
- зобов'язання суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності щодо подання ВМД та інших документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення нафти, у встановлений митним органом термін (вказується у заяві);
- копію довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

У разі потреби посадові особи митниці можуть вимагати надання інших, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення, документів.

Під час оформлення ПМД посадова особа митниці звіряє дані, зазначені у цій ПМД, з даними, які містяться у маршрутному дорученні та договорі. У разі відсутності зауважень проставляє на всіх аркушах ПМД у графі D/J відбиток штампа «Під митним контролем» і ОНП та зазначає граничну дату подання ВМД у режимі ТР80.

Після оформлення періодичної митної декларації посадова особа підрозділу митниці засобами факсимільного зв'язку передає її копію диспетчеру ВАТ «Укртранснафта» або вручає її для передачі уповноваженій особі одержувача (експедитора), про що інформує диспетчера в телефонному режимі.

Особливості здійснення фактичного контролю за обсягами нафти, яка переміщується трубопровідним транспортом у режимі транзиту без перевантаження, митного оформлення і зняття ПМД з контролю, наведено на прикладі роботи ВМО у Лисичанську.

Контроль за нафтою, яка надходить на митну територію України, здійснюється на підставі даних, що містяться в актах приймання-передачі нафти, які складаються щодобово, на пункті приймання-здачі нафти на вході в Україну («915 км») іноземним перевізником (АТ «Приволзькі магістральні нафтопроводи») та ВАТ «Укртранснафта». Факсимільні копії зазначених актів, завірені оригінальною печаткою ВАТ «Укртранснафта», передаються службовими особами ВАТ «Укртранснафта» у відділ митниці не пізніше ніж на протязі однієї доби з моменту їх отримання. Оригінали актів приймання-передачі нафти з пункту приймання-передачі нафти «915 км» службові особи ВАТ «Укртранснафта» передають у відділ МО у Лисичанську в установлений митницею термін, але не пізніше 15-го числа місяця, що настає за звітним.

Контроль за нафтою, яка переміщується маршрутом Самара — 915 км — Лисичанськ — Тихорецьк (у напрямку порту Новоросійськ) здійснюється в зоні митного контролю

лю на вузлі обліку нафти (далі — ВОН) № 930 приймально-здавальної ділянки Лисичанського районного нафтопривідного управління (далі — ЛРНУ) ВАТ «Укртранснафта».

Для забезпечення митного контролю на прилади обліку нафти і запірну арматуру трубопроводу накладається митне забезпечення (пломби).

Фактичний контроль за переміщенням нафти маршрутом Самара — 915 км — Лисичанськ — Тихорецьк (у напрямку порту Новоросійськ) здійснюється службовою особою відділу шляхом перевірки відповідності показників лічильника даним, зазначеним у змінних звітах друкуючого пристрою (принтера), даним оперативного журналу, актів про прийняття-передання нафти іноземному перевізнику ВАТ «Черномортранснефть», які складаються щодобово та передаються службовими особами ВАТ «Укртранснафта» до відділу МО у Лисичанську в установленій митницею термін, але не пізніше 15-го числа місяця, що настає за звітним.

Облік прийнятої та переданої нафти здійснюється за допомогою виміру кількості динамічним об'ємно-масовим методом або статичним об'ємно-масовим методом і визначенням показників якості нафти.

Після перевірки достовірності даних службова особа відділу проставляє відбиток штампа «Під митним контролем» на всіх екземплярах актів про прийняття-передачу нафти. Один примірник акту разом з відповідним паспортом якості перебуває на контролі разом із ПМД та пакетом документів до неї. Дані про обсяг переміщеної нафти посадова особа заносить до Журналу обліку нафти, що надходить магістральним нафтопроводом Самара — Лисичанськ — Тихорецьк.

Оформлення вантажної митної декларації, заповненої у звичайному порядку, проводиться відповідно до Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації, затвердженого наказом Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314.

Для митного оформлення нафти за декларацією типу ТР80 особа, що здійснює декларування, надає такі документи:

- вантажну митну декларацію та її електронну копію;
- оригінал та копію зовнішньоекономічного договору (контракту) з надання послуг на транспортування нафти;
- маршрутне доручення (телеграму, телегайпограму) про переміщення нафти, зареєстроване перевізником;
- акт (акти) приймання-передачі нафти, підписаний українським та іноземним перевізниками в пункті приймання-передачі нафти до системи магістральних трубопроводів України;
- акт (акти) приймання-передачі нафти, підписаний українським та іноземним перевізниками або українським перевізником та одержувачем нафти в пункті приймання-передачі нафти із системи магістральних трубопроводів України;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законодавством);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта.

За потреби посадові особи митниці можуть вимагати подання інших документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення.

Після надання декларантом усіх передбачених «Порядком митного контролю та митного оформлення нафти, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом», затвердженим Постановою КМ України від 17.12.2003 р. № 1958, актів приймання-передачі та оформлення транзитних митних декларацій, у графі 40 яких декларант зазначає реквізити відповідної ПМД, вказана ПМД знімається з контролю у відділі та ЄАІС Держмитслужби України.

2.4.4. У разі переміщення нафти сирові в режимі транзиту зі зміною виду транспорту

Переміщення нафти трубопровідним транспортом у митному режимі транзиту зі зміною виду транспорту здійсню-

ється за наявності у митному органі оформленої у встановленому порядку ПМД та тільки протягом визначеного в ній періоду поставки з подальшим оформленням під час перевантаження ВМД у режимі ТР80.

Граничний термін прохідного митного транзиту нафти трубопровідним транспортом з перевантаженням на інший вид транспорту становить 90 діб.

Під час митного оформлення нафти, перевантаженої з трубопровідного на інший вид транспорту, крім документів, визначених ПКМУ від 17.12.2003 р. № 1958, митному органу подаються документи, визначені нормативно-правовими актами Держмитслужби з питань митного оформлення для відповідного виду транспорту.

Згідно з ПКМУ від 24.10.2002 р. № 1569 нафта, яка переміщуються через митний кордон України, підлягає екологічному контролю. До початку переміщення відбиток штампа «Підлягає екологічному контролю за місцем надходження» проставляється на маршрутному дорученні. Після завершення переміщення відбиток штампа «Екологічний контроль. Ввезення/вивезення дозволено» проставляється під час перевантаження на товарно-транспортних документах для відповідного виду транспорту.

Нафта, яка переміщується трубопровідним транспортом у митному режимі транзиту для подальшого перевантаження на залізничний транспорт, надходить у резервуари вантажоотримувача. Вказані резервуари включені до зон митного контролю, що встановлені Енергетичною регіональною митницею на підприємстві.

Для подачі вагоноцистерн на естакади наливу товарно-сировинної бази (ТСБ) власник вантажу або на підставі договору підприємство, що допущене митницею до декларування, звертається до відділу митниці з листом. Лист надається у двох примірниках і повинен містити такі відомості:

- найменування вантажу та кількість залізничних цистерн;
- номер контракту;
- номер маршрутного доручення;
- номер ПМД;
- номери актів прийняття-передачі нафти.

Лист завіряється підписом керівника і печаткою підприємства та реєструється у справах відділу.

Начальник відділу (або особа, що його заміщує) робить на листі запис «Подачу вагоноцистерн на естакаду та оформлення транзиту дозволяю». Посадовою особою відділу на обох примірниках вищевказаного листа проставляється штамп «Під митним контролем». Примірник листа з резолюцією начальника відділу видається вантажовласнику (або підприємству, що здійснює декларування), другий примірник залишається у справах відділу.

Після надходження вагоноцистерн на наливну естакаду під завантаження посадова особа відділу у супроводі декларанта виїжджає до зони митного контролю для проведення митного контролю.

Після завантаження вагоноцистерн представники вантажовідправника, власника вантажу, залізничної станції, незалежної експертної організації (у разі необхідності) та посадова особа відділу митниці проводять заміри. За даними замірів складається відвантажувальна відомість, на якій проставляється відтиск штампа ПМК посадової особи відділу, яка була присутня під час проведення замірів. Завантажені транспортні засоби пломбуються відправником або службовою особою залізничної станції.

Після пломбування вагоноцистерн та оформлення транспортних документів суб'єкт ЗЕД подає до підрозділу митну декларацію типу TP80 на об'єм фактично завантаженої нафти.

Для митного оформлення нафти за декларацією типу TP80 особа, що здійснює декларування, надає такі документи:

- вантажну митну декларацію та її електронну копію;
- зовнішньоекономічний договір (контракт), договір про надання послуг з транспортування, укладений між власником та перевізником (експедитором);
- акт (акти) приймання-передачі нафти, підписаний перевізником і одержувачем;
- маршрутне доручення перевізника країни відправлення;
- документ (рахунок-фактура або інвойс, чи копія ВМД країни-експортера), що засвідчує вартість переміщеної транзитом нафти;

- товарно-транспортні документи, визначені нормативно-правовими актами Держмитслужби для залізничного транспорту;
- дозволи (ліцензії) інших державних органів або товаросупровідні документи з відповідними відмітками;
- платіжне доручення на суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документи, що засвідчують особу декларанта.

У разі потреби посадові особи митниці можуть вимагати подання інших документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення.

ПМД перебуває на контролі у відділі до оформлення транзитних декларацій на весь об'єм нафти, переміщений за цією ПМД. Після митного оформлення транзитної декларації зазначений в ній об'єм нафти знімається з контролю в журналі обліку нафти з проставлянням реєстраційного номера.

Контроль за доставленням нафти до митниці призначення за кожною транзитною декларацією здійснюється з використанням ПІК ЄАІС Держмитслужби України згідно з Положенням про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення, затвердженим наказом ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771.

Транзитна декларація перебуває у відділі на контролі до отримання підтвердження митниці призначення про завершення транзиту.

Після надання декларантом усіх передбачених «Порядком митного контролю та митного оформлення нафти, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом», затвердженим Постановою КМ України від 17.12.2003 р. № 1958, актів приймання-передачі та оформлення транзитних митних декларацій на весь об'єм нафти, зазначений у ПМД, вказана ПМД знімається з контролю.

Фактичні об'єми нафти, що вивозиться за межі митної території України, не повинні перевищувати об'єми, заявлені у ПМД.

Якщо вантажовласник звертається до відділу митниці (або власник, перевізник чи експедитор подає письмове до-

ручення з письмовою заявою щодо зміни митного режиму «транзит» на митний режим «імпорт» з метою випуску товарів у вільне використання на митній території України), митний контроль і митне оформлення таких вантажів здійснюється згідно з визначеним Держмитслужбою порядком.

Особливості митного оформлення нафти, яка переміщується трубопровідним транспортом у митному режимі транзиту з перевантаженням на морський вид транспорту, розглядатимуться в наступному розділі.

Розділ 3. Митний контроль та митне оформлення нафти сирової, яка переміщується через митний кордон України морським транспортом

3.1. Порядок митного контролю та митного оформлення нафти, що вивозиться за межі митної території України

Відповідно до ПКМУ від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену і аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (далі — Порядок), переміщення нафти через митний кордон України здійснюється на підставі оформленої митним органом періодичної митної декларації або зареєстрованої ним вантажної митної декларації. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють експортні операції з нафтою, декларують нафту в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

У разі коли товари регулярно переміщуються через митний кордон України однією і тією самою особою на одних і тих самих умовах та підставах, митний орган може дозволити такій особі подавати періодичну митну декларацію, яка оформлюється на переміщення товарів за певний погоджений з митним органом період.

Рішення про надання особі дозволу на подання періодичної митної декларації приймається на підставі заяви начальником митного органу або його заступником.

Форма заяви визначається Держмитслужбою. До заяви додаються документи, що підтверджують викладені в ній відомості (зовнішньоекономічний контракт (договір) тощо). Заява реєструється митним органом у встановленому порядку і розглядається протягом 7 робочих днів після реєстрації. У разі прийняття рішення про відмову в наданні дозволу на подання періодичної митної декларації зазначаються причини відмови. Рішення оформлюється на бланку митного органу та видається заявнику (уповноваженому представнику заявника) або надсилається йому поштою (з повідомленням про вручення). Порядок заповнення періодичної митної декларації встановлюється Держмитслужбою. У 30-денний термін після оформлення періодичної митної декларації особа зобов'язана подати митну декларацію, заповнену в установленому порядку.

Нафта, що переміщується через митний кордон України, перебуває під митним контролем під час вивезення з моменту подання для оформлення документів до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення відповідно до обраного митного режиму і вивезення нафти за межі країни.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про нафту, що переміщується через митний кордон України, її фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом через звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Переміщення нафти через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного в вантажній митній декларації періоду поставки партії нафти.

Декларування нафти здійснюється шляхом подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації.

Для митного оформлення нафти на підставі вантажної митної декларації у режимі експорту подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;

- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- маршрутне доручення (телеграма, телетайпограма) про переміщення нафти, зареєстроване перевізником;
- акт приймання-передачі нафти згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- акт приймання-передачі нафти, підписаний відправником і перевізником;
- акт приймання-передачі нафти, підписаний українським та іноземним перевізниками в пункті приймання-передачі нафти;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- дозвіл органу, уповноваженого Кабінетом Міністрів України або визначеного міжнародними договорами України, на реекспорт нафти (для нафти, імпортованої в рамках міжнародних договорів);
- копія вантажної митної декларації на імпорт нафти (для експорту попередньо імпортованої нафти), завірена декларантом;
- сертифікат (паспорт) якості на партію нафти (у разі потреби);
- сертифікат про походження нафти (для нафти, експортованої в рамках угод про вільну торгівлю);
- рахунок-фактура (інвойс) на партію нафти;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Для митного оформлення партії нафти декларант подає митному органу передбачені Митним кодексом України та цим Порядком документи не пізніше першого дня поставки нафти. Оригінал зовнішньоекономічного договору (контракту) після звіряння повертається митним органом декларанту разом з оформленою декларацією. У разі укладення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України протягом періоду поставки нафти зовнішньоекономічно-

го договору (контракту) або внесення змін до діючого договору (контракту), декларація може подаватися для оформлення в інший термін протягом періоду поставки, ніж визначено в цьому пункті, за умови документального підтвердження перевізником дати початку переміщення нафти.

Якщо у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається поставка двох або більше партій нафти, митному органу подається нотаріально завірена копія цього договору (контракту). У разі декларування чергової партії нафти, згідно з тим самим зовнішньоекономічним договором (контрактом), його копія не подається.

Якщо з не залежних від декларанта причин акти приймання-передачі й сертифікати (паспорти) якості на партію нафти не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларанту за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15-го числа місяця, що настає за звітним.

Якщо у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається кілька форм розрахунків, партією нафти вважається об'єм нафти, поставленої на підставі одного акту приймання-передачі протягом одного календарного місяця, що згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом) відповідає одній умові розрахунків. Митні органи можуть приймати акт приймання-передачі такої партії нафти та рахунок-фактуру (інвойс) на загальний обсяг нафти, поставленої протягом періоду поставки згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом).

Митний орган того ж дня повідомляє перевізника про оформлення періодичної декларації або реєстрацію вантажної митної декларації із зазначенням їх реєстраційних номерів, задекларованого обсягу нафти, терміну поставки, номера зовнішньоекономічного договору (контракту).

Копія періодичної декларації або вантажної митної декларації є підставою для поставки нафти перевізником.

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та в разі погодження з Енергетичною регіональною митницею.

Під час митного оформлення нафти, перевантаженої з трубопровідного транспорту на морський, крім документів, визначених цим Порядком, митному органу подаються документи, визначені нормативно-правовими актами Держмитслужби з питань митного контролю та митного оформлення для морського виду транспорту.

Якщо переміщення нафти на підставі періодичної декларації або вантажної митної декларації не відбулося, ці декларації анулюються у встановленому Держмитслужбою порядку.

У разі переміщення нафти в меншому обсязі, ніж зазначено у періодичній декларації, вантажна митна декларація оформлюється на фактично переміщений обсяг нафти, а у разі її переміщення в меншому обсязі, ніж зазначено у вантажній митній декларації, до цієї декларації вносяться зміни в установленому Держмитслужбою порядку.

У разі необхідності внесення до вантажної митної декларації змін, що мають істотне значення для застосування процедур митного контролю нафти і впливають на умови оподаткування чи застосування заходів нетарифного регулювання, до митного органу подається нова вантажна митна декларація.

Відповідно до ПКМУ від 29.12.2007 р. № 1411 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та обсягів квот у 2008 р.» нафта сира українського походження (код УКТЗЕД 2709 00 90 00) у 2008 р. підлягає ліцензуванню. Мінекономіки видає зазначені ліцензії за погодженням з Мінпаливенерго.

Митне оформлення нафти та її пропуск під час вивезення за межі митної території України при переміщенні морським транспортом проводиться зі сплатою митних зборів, які нараховуються та справляються за вантажною митною декларацією, у порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією». Розміри ставок митних зборів визначені Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів».

Згідно з наказом ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для здійснення контролю за доставкою нафти, що вивозиться з митної території України (напрямок переміщення — ЕК), використовуються вантажна митна декларація (далі — ВМД) типу «експорт» та її електронна копія.

Після надходження нафти до пункту пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше) посадова особа цієї митниці перевіряє відповідність вантажу відомостям про нього, зазначеним в електронній копії експортної ВМД, проставляє у товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем».

Інформація про надходження експортних товарів до структурного підрозділу митниці призначення, розташованого в пункті пропуску через державний кордон, передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України. Одразу ж після надходження експортного вантажу до митниці призначення він береться під контроль цієї митниці. Будь-які операції з ним можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем митниці призначення. Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України.

Пропуск нафти через митний кордон України здійснюється у кількості, що не перевищує кількості, зазначеної у ВМД. Пропуск нафти за межі митної території України здійснюється тільки після звіряння відомостей, зазначених в електронній копії відповідної ВМД, з відомостями у товаросупровідних документах та після перевірки (за рішенням митниці) фактичної наявності, кількості, номенклатури і стану товарів.

У графі А четвертого аркуша цієї ВМД проставляється відбиток ОНП посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж пропущено».

Четвертий аркуш ВМД зберігається протягом установленого терміну в справах митниці призначення.

Одразу ж після здійснення пропуску вантажу за межі митної території України посадова особа митниці для зняття цього експортного відправлення з контролю передає в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України інформацію про пропуск вантажу, а саме:

- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснювала митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- дату і час перетину митного кордону;
- вид, тип та номер транспортного засобу, яким переміщувався цей вантаж; відомості про перевізника (графа 50 ВМД);
- фактичну кількість товарів, які переміщуються, у додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних одиницях виміру, за винятком тієї частини товарів, що не буде пропущена за межі митної території України через певні обставини.

У разі частинного надходження експортного вантажу до митниці призначення, зокрема при подрібненні партії товарів, що перевозяться залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного вивезення за межі митної території України нафти, що входить до складу задекларованої в одній ВМД партії.

Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення першої частини експортного відправлення, посадова особа митниці призначення робить запис:

Вивезено / кількість / дата і № накладної / залишок квоти / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

У разі частинного надходження нафти, що входить до складу задекларованої в одній ВМД партії, митниця призначення здійснює пропуск за межі митної території України та облік кожної частини подрібненої партії до вивезення

ня всієї партії у повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин і подій та якій відповідний митний орган подовжив термін доставки. Інформація про пропуск кожної частини подрібненої партії передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України засобами електронного зв'язку.

У разі виявлення порушення митних правил заводиться справа про порушення митних правил.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання та товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог ПКМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

Під час надходження товару, який переміщується під митним контролем до митниці призначення, митний орган призначення проводить підтвердження його надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (далі — ДКД).

До початку навантаження товарів на судно вантажовласник або уповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підстава для оформлення доручення на навантаження — вантажна митна декларація або інший документ, який відповідно до законодавства України є підставою для переміщення товарів через митний кордон України. У разі надходження товарів, які були оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

У разі потреби на вимогу митного органу вантажовласник або уповноважена ним особа подає список товарів (список доручень на навантаження), які планується навантажити на заявлене судно.

Після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищевказаних документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу проставляє на дорученні на навантаження відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення є підставою для навантаження зазначених у ньому товарів на судно.

Після закінчення навантаження судна на його борт прибувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), а також представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення контрольних вимірів вантажних танків спільно з адміністрацією судна. У проведенні вимірів та розрахунків кількості вантажу в разі необхідності беруть участь співробітники відділу митного оформлення у нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після закінчення вимірювань та проведення розрахунків кількості енергоносіїв уповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) надає адміністрації порту телефонограму з визначенням найменувань та кількості вантажу, навантаженого на судно. На підставі отриманих даних експедитор виготовляє вантажні документи на відхід судна відповідно до вимог Інструкції та надає їх для підпису капітану судна.

Агентська організація після вантажних операцій подає заявку на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. У разі готовності судна вибути агент організує прибуття на борт комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю в пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту та агентської організації (морського агента). Якщо законодавством передбачено здійснення інших видів контролю, до складу комісії включаються представники відповідних

контролюючих органів. Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники державної пожежної охорони. У разі потреби з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісію очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не повинен перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість здійснення кожного виду контролю, відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску, визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу, у разі потреби — іншими контролюючими органами для кожного пункту пропуску окремо з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно діючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортного сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів до вдосконалення механізму відповідного контролю та скорочення тривалості його здійснення у пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за ним.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротransпортних) документах на транспортний засіб і товари представлено відповідні відмітки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення судна капітан або інша особа, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- декларацію про вантаж;

- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), у яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боеприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- другий примірник оформленого по прибутті в Україну зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності).

Подані документи мають бути засвідчені підписом капітана чи іншої особи, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, і скріплені відбитком суднової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів (відомості маніфесту й коносаментів, відомості доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічні декларації на вантаж і на судно), про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється для перевірки відомостей, заявлених у документах, спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатися представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після митного огляду судна, за відсутності зауважень, інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані пропонує на вантажних та суднових документах відбиток особистої номерної печатки та надає згоду на початок прикордонного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорони державного кордону за наявності відміток посадових осіб відділу митного оформлення у нафтогавані та інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених законодавством видів контролю.

3.2. Порядок митного контролю та митного оформлення нафти, що ввозиться на митну територію України

Відповідно до ПКМУ від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену і аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (далі — Порядок), переміщення нафти через митний кордон України здійснюється на підставі оформленої митним органом тимчасової митної декларації або зареєстрованої ним вантажної митної декларації. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють імпорتنі операції з нафтою, декларують нафту в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

Нафта, що ввозиться на митну територію України, перебуває під митним контролем з моменту її фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про нафту, що переміщується через митний кордон України, її фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом через звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Переміщення нафти через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного в тимчасовій декларації або вантажній митній декларації періоду поставки партії нафти.

Декларування нафти здійснюється через подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або тимчасової декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації.

Згідно з наказом ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларацій відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)» декларування товарів із застосуванням тимчасової декларації можливе виключно за бажанням декларанта, якщо:

- а) товари переміщуються трубопровідним транспортом або лініями електропередач;
- б) ціна товару в контракті визначається за формулою;
- в) виникають спірні питання при: визначенні митної вартості товарів; визначенні країни походження товарів; класифікації товарів згідно з УКТЗЕД.

Дозвіл на здійснення декларування із застосуванням тимчасової декларації надається суб'єкту підприємницької діяльності, що переміщує товари через митний кордон України, за умови, що цей суб'єкт відповідає таким характеристикам:

- є резидентом України;
- не має заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), а також зі сплати штрафів за порушення митних правил;
- зовнішньоекономічна операція відповідає видам економічної діяльності цього суб'єкта.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації приймається начальником або вповноваженою посадовою особою митного органу на підставі заяви підприємства, форма якої визначається Державною митною службою України.

Заява подається митному органу (у двох примірниках) разом з копіями документів, що підтверджують викладе-

ні в ній відомості, і реєструється митним органом або його підрозділом у день її надходження. Заява повинна бути розглянута протягом наступного робочого дня після дати реєстрації.

Копії поданих документів завіряються написом «Копія. Згідно з оригіналом», печаткою підприємства, зразок якої наведено в обліковій картці підприємства, і підписом керівника або вповноваженої особи підприємства з обов'язковим зазначенням посади, прізвища, імені та по батькові, а також дати завірення копії.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації оформлюється через накладення на обидва примірники заяви резолюції «Випуск у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації дозволено».

У разі прийняття рішення про відмову в митному оформленні товарів із застосуванням тимчасової декларації на обидва примірники заяви накладається резолюція «У випуску у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації відмовлено» із зазначенням причин відмови.

Відповідна резолюція скріплюється печаткою митного органу або особистою номерною печаткою посадової особи митного органу.

Один примірник заяви з резолюцією начальника або вповноваженої посадової особи митного органу залишається в митному органі з пакетом документів, другий — видається чи надсилається поштою (з повідомленням про вручення) заявникові (або вповноваженій ним особі).

У разі надання дозволу на митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації заява зберігається у підрозділі митного органу, що здійснює митний контроль і митне оформлення.

Заява й копії документів, доданих до неї, зберігаються в окремій справі. Після оформлення тимчасової декларації заява разом з доданими до неї документами долучається до першого аркуша цієї тимчасової декларації.

Для митного оформлення нафти на підставі тимчасової декларації подаються такі документи:

- тимчасова декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- лист-зобов'язання про подання вантажної митної декларації і необхідних для митного оформлення нафти документів у визначений цим Порядком термін;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- сертифікат про походження нафти (для нафти, імпортованої в рамках угод про вільну торгівлю);
- рахунок-фактура (інвойс) на партію нафти;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Товари разом з оригіналами документів на них подаються для оформлення до ПМО, у якому зберігається заява, у термін, що не перевищує 10 днів з дати доставлення товарів у цей митний орган.

Якщо копії якихось із цих документів не подавалися разом із заявою, то подаються їх оригінали й копії, завірені підприємством.

Після завершення оформлення тимчасової декларації вона береться на контроль до ПМО, а її електронна копія — до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Державної митної служби України.

Податки й збори (обов'язкові платежі) сплачуються в повному обсязі на момент митного оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларацій.

Заходи нетарифного регулювання та види контролю, передбачені ст. 27 Митного кодексу України, під час митного оформлення товарів за тимчасовою декларацією застосовуються до цих товарів у випадках і в порядку, встановлених законодавством України.

Оформлення вантажної митної декларації, заповненої у звичайному порядку, проводиться відповідно до Порядку здійснення митного контролю й митного оформлен-

ня товарів із застосуванням вантажної митної декларації, затвердженого наказом Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.04.2005 р. за № 439/10719 (зі змінами).

Митний огляд товарів під час оформлення ВМД не проводиться.

При оформленні ВМД застосовуються умови сплати податків та зборів (розміри ставок обов'язкових платежів, курс валюти, встановлений Національним банком України) та нормативно-правові акти, чинні на день прийняття митним органом тимчасової декларації, за якою товари були випущені у вільний обіг.

Зняття тимчасової декларації з контролю в ПМО та ЄАІС Держмитслужби України здійснюється на підставі оформленої ВМД, у графі 40 якої зазначається номер відповідної тимчасової або неповної декларації.

Для митного оформлення нафти, що ввозиться на митну територію України на підставі вантажної митної декларації, подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- рахунок-фактура (інвойс) на партію нафти;
- сертифікат про походження нафти (для нафти, імпортованої в рамках угод про вільну торгівлю);
- сертифікат (паспорт) якості на партію нафти;
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта;
- якщо оформлювалася тимчасова декларація, — її копія.

Оригінал зовнішньоекономічного договору (контракту) після звіряння повертається митним органом декларанту разом з оформленою тимчасовою декларацією (вантажною митною декларацією).

Якщо у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається поставка двох або більше партій нафти, митному органу подається нотаріально завірена копія цього договору (контракту). У разі декларування чергової партії нафти згідно з тим самим зовнішньоекономічним договором (контрактом) його копія не подається.

Якщо з не залежних від декларанта причин сертифікації (паспорти) якості на партію нафти не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларанту за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15-го числа місяця, що настає за звітним.

Митний орган того ж дня повідомляє перевізника про оформлення тимчасової декларації або реєстрацію вантажної митної декларації із зазначенням їх реєстраційних номерів, задекларованого обсягу нафти, терміну поставки, номера зовнішньоекономічного договору (контракту).

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та в разі погодження з Центральною енергетичною митницею.

Митне оформлення нафти та її пропуск на митну територію України під час переміщення морським транспортом проводиться після сплати всіх належних податків та зборів, у тому числі:

- митних зборів, у порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією» та у розмірах, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів»;
- ввізного мита, в розмірі, встановленому Законом України «Про Митний тариф України», в редакції Закону України від 31.05.2007 р. № 1109-V;
- податку на додану вартість за ставкою 20 %, встановленою Законом України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден за-

кордонного плавання та товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог Постанови КМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

Морський агент не пізніше ніж за чотири години до прибуття судна подає заявку на здійснення митного контролю судна з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю.

Контроль суден та товарів під час їх переміщення через митний кордон України здійснює комісія, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, санітарно-епідеміологічної служби на водному транспорті, служби державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, державної інспекції з карантину рослин та морського агента. Очолює комісію посадова особа органу охорони державного кордону. Після прибуття членів комісії та морського агента до судна закордонного плавання та завершення санітарного контролю, з дозволу представника санітарно-епідеміологічної служби, комісія піднімається на борт.

Митний контроль та митне оформлення суден, що прибули з-за кордону, здійснюються після проведення прикордонного контролю, а суден, що вибувають за кордон, — до початку прикордонного контролю.

Для здійснення митного контролю капітан або інша особа, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотнє вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- декларацію про вантаж;

- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), в яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- зобов'язання капітана судна, яке плаває під Державним прапором України, про те, що закуплені за кордоном суднові припаси, зокрема запаси споживання, не будуть винесені із судна;
- другий примірник оформленого при вибутті за межі України зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності).

Подані документи мають бути засвідчені підписом капітана або іншої особи, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, та скріплені відбитком суднової печатки.

Інспектор, відповідальний за здійснення митного оформлення документів, перевіряє їх комплекtnість, проводить звіряння відомостей взаємопов'язаних документів, про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється після закінчення документального прикордонного контролю для перевірки відомостей, заявлених у документах. Для скорочення часових нормативів контролю осіб, товарів і транспортних засобів у пунктах пропуску через Державний кордон України, огляд судна та товарів проводиться посадовими осо-

бами спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна залучаються фахівці кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

За відсутності зауважень після закінчення митного огляду голова комісії надає дозвіл на роботу інших членів комісії. Митне оформлення судна закордонного плавання закінчується тільки після завершення санітарного, ветеринарного та фітосанітарного контролю.

Після закінчення роботи комісії на борт судна прибувають експедитори, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо вони замовлені власником вантажу), представники баз зберігання для проведення інспекції вантажних танків судна.

Вивантаження товарів із суден, що прибули з-за кордону, проводиться на підставі вантажних документів з дозволу Енергетичної регіональної митниці й під контролем митного поста «Одеса-нафтогавань». Відповідно до вимог ПКМУ від 13.04.2005 р. № 269 «Про здійснення попереднього документального контролю товарів у пунктах пропуску через державний кордон України», наявність дозволів Державної інспекції з охорони довкілля (екологічної декларації на вантаж) до початку вивантаження є обов'язковою. При проведенні митного огляду вантажу, що надійшов у режимі «імпорт», інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані складає акт митного огляду з реєстрацією в журналі обліку актів митного огляду митного поста. При необхідності здійснюється відбір проб відповідно до вимог Постанови КМУ від 12.12.2002 р. № 1862.

Після закінчення операцій вивантаження адміністрацією судна та незалежною сюрвеєрською компанією (якщо вона замовлена власником вантажу) за результатами інспекції судна через агента до митниці надається сертифікат (акт інспекції танків), що підтверджує факт вивантаження.

Особа, вповноважена власником вантажу, подає ВМД згідно з визначеним митним режимом. Вантажна митна декларація оформлюється згідно з вимогами діючого законодавства зі сплатою всіх належних платежів та зборів.

3.3. Порядок митного контролю та митного оформлення нафти, що переміщується митною територією України транзитом

Митне оформлення нафти, що переміщується транзитом митною територією України, здійснюється на підставі ПКМУ від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену і аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом».

Митне оформлення в режимі транзиту нафти, що перевантажується на морський транспорт, здійснюється Енергетичною регіональною митницею або за її погодженням митним органом, у зоні діяльності якого розташовано пункт перевантаження.

Нафта, що переміщується транзитом через митний кордон України, перебуває під митним контролем з моменту її фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення і вивезення нафти за межі країни.

Для митного оформлення нафти в режимі транзиту на підставі вантажної митної декларації подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту) з надання послуг на транспортування нафти;
- маршрутне доручення (телеграма, телетайпограма) про переміщення нафти, зареєстроване перевізником;
- акт приймання-передачі нафти, підписаний українським та іноземним перевізниками у пункті приймання-передачі нафти до системи магістральних трубопроводів України;
- акт приймання-передачі нафти, підписаний українським та іноземним перевізниками або українським перевізником та одержувачем нафти в пункті приймання-передачі нафти із системи магістральних трубопроводів України;

- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Якщо товари регулярно переміщуються через митний кордон України однією і тією самою особою на одних і тих самих умовах та підставах, митний орган може дозволити такій особі подавати періодичну митну декларацію, яка оформлюється на переміщення товарів за певний погоджений з митним органом період.

Рішення про надання особі дозволу на подання періодичної митної декларації приймається начальником митного органу або його заступником на підставі заяви.

Форма заяви визначається Держмитслужбою. До заяви додаються документи, що підтверджують викладені у ній відомості (зовнішньоекономічний контракт (договір) тощо).

Заява реєструється митним органом у встановленому порядку і розглядається протягом семи робочих днів після реєстрації.

У разі прийняття рішення про відмову в наданні дозволу на подання періодичної митної декларації зазначаються причини відмови.

Рішення оформлюється на бланку митного органу та видається заявнику (уповноваженому представнику заявника) або надсилається йому поштою (з повідомленням про вручення). Порядок заповнення періодичної митної декларації встановлюється Держмитслужбою. У 30-денний термін після оформлення періодичної митної декларації особа зобов'язана подати митну декларацію, заповнену в установленому порядку. Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про нафту, що переміщується через митний кордон України, її фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Переміщення нафти через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного в вантажній митній декларації періоду поставки партії нафти.

Декларування нафти здійснюється шляхом подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації.

Для митного оформлення партії нафти декларант подає митному органу передбачені Митним кодексом України та цим Порядком документи не пізніше першого дня поставки нафти. Оригінал зовнішньоекономічного договору (контракту) після зв'язання повертається митним органом декларанту разом з оформленою декларацією. У разі укладення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України протягом періоду поставки нафти зовнішньоекономічного договору (контракту) або внесення змін до діючого договору (контракту), декларація може подаватися для оформлення в інший термін протягом періоду поставки, ніж визначено в цьому пункті, за умови документального підтвердження перевізником дати початку переміщення нафти.

Якщо у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається поставка двох або більше партій нафти, митному органу подається нотаріально завірена копія цього договору (контракту). У разі декларування чергової партії нафти згідно з тим самим зовнішньоекономічним договором (контрактом) його копія не подається.

Якщо з не залежних від декларанта причин акти приймання-передачі та сертифікати (паспорти) якості на партію нафти не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларанту за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15-го числа місяця, що настає за звітним.

У випадку, коли у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається кілька форм розрахунків, партією нафти вважається об'єм нафти, поставленої на підставі одного акту приймання-передачі протягом одного кален-

дарного місяця, який згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом) відповідає одній умові розрахунків. Митні органи можуть приймати акт приймання-передачі такої партії нафти та рахунок-фактуру (інвойс) на загальний обсяг нафти, поставленої протягом періоду поставки згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом).

Митний орган того ж дня повідомляє перевізника про оформлення періодичної декларації або реєстрацію вантажної митної декларації із зазначенням їх реєстраційних номерів, задекларованого об'єму нафти, терміну поставки, номера зовнішньоекономічного договору (контракту).

Копія періодичної декларації або вантажної митної декларації є підставою для поставки нафти перевізником.

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та у разі погодження з Енергетичною регіональною митницею.

Під час митного оформлення нафти, перевантаженої з трубопровідного транспорту на морський, крім документів, визначених цим Порядком, митному органу подаються документи, визначені нормативно-правовими актами Держмитслужби з питань митного контролю та митного оформлення для морського виду транспорту.

Якщо переміщення нафти на підставі періодичної декларації або вантажної митної декларації не відбулося, ці декларації анулюються у встановленому Держмитслужбою порядку.

У разі переміщення нафти в меншому об'ємі, ніж зазначено у періодичній декларації, вантажна митна декларація оформлюється на фактично переміщений об'єм нафти, а у разі її переміщення в меншому об'ємі, ніж зазначено у вантажній митній декларації, до цієї декларації вносяться зміни в установленому Держмитслужбою порядку.

Якщо необхідно внести до вантажної митної декларації зміни, що мають істотне значення для застосування процедур митного контролю нафти та впливають на умови оподаткування чи застосування заходів нетарифного регулювання, до митного органу подається нова вантажна митна декларація.

Відповідно до наказу ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для здійснення контролю за доставкою нафти, що переміщується транзитом через митну територію України у залізничних вагонах, використовується ВМД типу «транзит» та її електронна копія.

На початку кожної зміни прикордонна митниця призначення робить запит до ЄАІС Держмитслужби України щодо транзитних ВМД, після чого забезпечує наявність інформації про такі вантажі у підпорядкованих їй пунктах пропуску.

У разі надходження транзитної нафти до пункту пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше) посадова особа цієї митниці:

- в оперативному режимі перевіряє наявність транзитної ВМД у ЄАІС Держмитслужби України за реєстром транзитних ВМД, за якими направлено вантажі до цієї митниці призначення;
- перевіряє відповідність відомостей, зазначених у товаросупровідних документах, та самого вантажу (його кількості, номенклатури і стану) відомостям, зазначеним в електронній копії ВМД;
- приймає рішення про необхідність митного огляду переміщуваних товарів;
- за відсутності зауважень проставляє у товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем». У графі А цього аркуша ВМД проставляється відбиток особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж надійшов».

Після цього аркуш ВМД вилучається і передається до ВКПТ митниці призначення. Вилучений аркуш ВМД протягом установленого терміну зберігається у справах митниці призначення.

Після надходження до митниці призначення товарів, що переміщуються митною територією України з використанням внутрішнього транзитного документа типу ТР80 ВН

(далі — ВТД), посадова особа митниці призначення робить на ПЕОМ відмітку про прибуття товарів в електронній копії ВТД. Протягом доби від дати завершення митного оформлення товарів у заявленому митному режимі посадова особа ВКПТ митниці призначення вносить з ПЕОМ до електронної копії ВТД, що міститься в ЄАІС Держмитслужби України, інформацію про повне завершення переміщення товарів.

Одразу після цього посадова особа митниці призначення в оперативному режимі передає до ЄАІС Держмитслужби України інформацію про пропуск вантажу, а саме:

- код митниці, в зоні діяльності якої знаходиться пункт пропуску, через який здійснюється вивезення транзитного вантажу за межі митної території України;
- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснила митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- фактичну дату надходження вантажу до митниці призначення;
- відомості про пропущений товар;
- відомості про фактично пропущену кількість товару в додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних одиницях виміру;
- відомості про коди, номери і дати документів (товарно-транспортних накладних тощо), доданих до ВМД;
- відомості про види, типи та номери транспортних засобів, що здійснюють перевезення транзитних товарів;
- відомості про перевізника;
- у разі складання митницею призначення протоколу про порушення митних правил — відомості про цей протокол.

За часткового надходження транзитного вантажу до митниці призначення, зокрема під час подрібнення партії товарів при перевезеннях залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного надходження товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії.

Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення пер-

шої частини транзитного відправлення, посадовою особою митниці призначення робиться запис:

Надійшло / кількість / дата і № накладної / залишок / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

При частинному надходженні до митниці призначення товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії, ця митниця здійснює пропуск за межі митної території України всієї подрібненої партії товарів тільки у повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин чи подій і для якої відповідним митним органом був продовжений термін доставки, про що складено відповідні документи.

У разі необхідності накопичення у зоні діяльності митниці призначення великих партій транзитних товарів (наприклад, з метою формування суднової партії) кожна частина такої партії декларується митницями відправлення окремо та направляється до митниці призначення. Після надходження до митниці призначення в установлений термін кожної частини партії, що накопичується, товари зберігаються у транспортних засобах або з дозволу митниці розміщуються під митним контролем на складах (у терміналах) або у зонах митного контролю (крім митних ліцензійних складів). Будь-які операції з ними можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем митниці призначення.

Відповідальність за збереження та недоторканність вантажу перед митницею призначення несе: під час перевезень залізничним транспортом — начальник прикордонної залізничної станції, а в разі розміщення транзитних товарів на складах (базах) — керівники складів (баз).

Транзитні товари, розміщені до накопичення партії на складах (базах) або у зонах митного контролю (крім

митних ліцензійних складів), мають бути вивезені з них за межі митної території України. В окремих випадках за письмовою заявою власника цих товарів митниця призначення згідно з установленим порядком може змінити митний режим, в якому переміщуються ці товари.

Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України. Пропуск товарів через митний кордон України здійснюється у кількості, що не перевищує кількості товарів, зазначеної у ВМД. У разі ненадходження транзитних товарів до митниці призначення, надходження з порушенням терміну доставки, номіналу, цілісності стану та об'єму товарів тощо, заводиться справа про порушення митних правил.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання та товарів, що переміщуються ними, здійснюються відповідно до вимог ПКМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

У разі надходження нафти, яка переміщується транзитом під митним контролем до митниці призначення, митний орган призначення проводить підтвердження її надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (далі — ДКД).

До початку навантаження нафти на судно вантажовласник або уповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підставою для оформлення доручення на навантаження є вантажна митна декларація або інший документ, який, відповідно до законодавства України, є підставою для переміщення товарів через митний кордон України (наприклад, періодична митна де-

кларация). У разі надходження товарів, які були оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

У разі потреби на вимогу митного органу вантажовласник або уповноважена ним особа подає список товарів (список доручень на навантаження), які планується навантажити на заявлене судно.

Після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищевказаних документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу проставляє на дорученні на навантаження відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення є підставою для навантаження зазначеного в ньому об'єму нафти на судно.

Після закінчення навантаження судна на борт прибувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), а також представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення контрольних вимірів вантажних танків спільно з адміністрацією судна. У проведенні вимірів та розрахунків кількості вантажу в разі необхідності беруть участь співробітники відділу митного оформлення у нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після закінчення вимірювань та проведення розрахунків кількості енергоносіїв уповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) надає адміністрації порту телефонограму з визначенням найменувань та кількості вантажу, навантаженого на судно. На підставі отриманих даних експедитор готує вантажні документи на відхід судна відповідно до вимог Інструкції та надає їх для підпису капітану.

Агентська організація після вантажних операцій надає заявку на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години, з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. Після того, як судно готове вибути, агент організує прибуття на його борт комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю в пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту та агентської організації (морського агента). Якщо законодавством передбачено інші види контролю, до складу комісії включаються представники відповідних контролюючих органів. Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть входити представники державної пожежної охорони. У разі потреби з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісію очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не повинен перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість здійснення кожного виду контролю, відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску, визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу, у разі потреби — інших контролюючих органів для кожного пункту пропуску окремо з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно діючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортного сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів для вдосконалення механізму відповідного контролю та скорочення тривалості його здійснення у пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за ним.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротransпортних) документах на транспортний засіб і товари проставлено відповідні відмітки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення судна капітан або інша особа, що входить до команд-

ного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), у яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- другий примірник оформленого після прибуття в Україну зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності).

Подані документи засвідчуються підписом капітана чи іншої особи, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, і скріплені відбитком суднової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів (відомостей маніфесту й коносаментів, відомостей доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічні декларації на вантаж і на судно), про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється для перевірки відомостей, заявлених у документах, визначених у підпункті 2 п. 2.3 Інструкції, спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатися представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після митного огляду судна за відсутності зауважень інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані пропоставляє на вантажних та суднових документах відбиток особистої номерної печатки та надає згоду на початок прикордонного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорони державного кордону за наявності відміток посадових осіб відділу митного оформлення у нафтогавані, інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених законодавством видів контролю.

Розділ 4. Нормативно-правові акти, особливості класифікації та оподаткування

Перелік документів, які подаються декларантом під час митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом, разом з вантажною митною декларацією наведено у ст. 149 Митного кодексу України та Постанові Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958.

В УКТЗЕД нафта сира класифікується за кодом 2 709 009 000 в товарній підпозиції «Нафта або нафтопродукти сирі, одержані з бітумінозних порід (мінералів)» у підкатегорії «інші». ДС Р 51858-2002.

Законом України від 05.04.2001 р. № 2371-III «Про Митний тариф України» на нафту сирю встановлена ставка ввізного мита 0 %.

ПДВ стягується на загальних підставах. Згідно зі ст. 11.5 ЗУ від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР «Про податок на додану вартість» (у редакції ЗУ від 28.12.2007 р. № 107-VI «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про вне-

сення змін до деяких законодавчих актів України») застосування вексельної форми розрахунку за сплатою ПДВ під час імпорту нафти сирової не допускається.

Ставки митних зборів визначаються ПКМУ від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів» і нараховуються відповідно до «Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією», затвердженого наказом ДМСУ від 23.06.1998 р. № 363.

Відповідно до наказу ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 податки й збори (крім митних зборів) сплачуються в повному обсязі на момент оформлення імпорту нафти, що переміщується через митний кордон України трубопровідним транспортом із застосуванням тимчасової декларації.

Справляння митних зборів здійснюється за ВМД (ІМ40) із застосуванням курсу валюти, встановленого Національним банком України на день прийняття митним органом тимчасової декларації. Митний збір за перебування товарів під митним контролем нараховується від граничної дати подання ВМД, відповідно до зобов'язання, наведеного у заяві на митне оформлення нафти із застосуванням тимчасової декларації.

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ І МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Розділ 1. Загальні положення

У серпні 1991 р. на політичній карті світу з'явилася нова незалежна держава — Україна. Становлення самостійної держави проходило в надзвичайно складних умовах. Розрив економічних зв'язків з колишніми республіками СРСР призвів до спаду виробництва більш ніж на 40 %, а також до фінансово-економічної кризи: інфляція сягнула кількох тисяч відсотків. Тільки завдяки запасу міцності паливно-енергетичного комплексу України вдалося утримати економіку країни від повного розвалу.

11 березня 1992 р. Президент України підписав розпорядження № 40 «Про розвиток базових галузей промисловості в Україні». Цей документ поклав початок реформам в електроенергетичному секторі. Необхідність перетворень в електроенергетиці була обумовлена економічним становищем країни, зокрема високою енергоємністю промисловості (енерговитрати на одиницю продукції перевищували аналогічний показник розвинених країн в середньому в чотири рази), неплатоспроможністю об'єктів комунальної сфери, підприємств сільського господарства, населення.

Міненерго України розробило програму реформування енергетики, яка була схвалена Кабінетом Міністрів і Президентом України (Укази Президента від 21.05.1994 р. № 244 і від 04.04.1995 р. № 282). Відповідно до цієї програми створювався ефективно працюючий ринок елек-

тричної енергії. Для цього було змінено структуру електроенергетики України за видами діяльності (генерація, передача, розподіл та збут електроенергії).

Органом управління Оптового ринку є Рада, члени якої обираються на загальних зборах. До складу Ради входять виробники, постачальники, а також представники органу державного управління (Мінпаливенерго), органу державного регулювання (НКРЕ), Оператора оптового ринку (ДП «Енергоринок») та системного оператора (ДП НЕК «Укренерго»).

Органом державного регулювання діяльності у сфері електроенергетики є Національна комісія регулювання електроенергетики України (НКРЕ).

Серед функцій комісії: надання ліцензій на здійснення окремих видів діяльності в електроенергетиці, формування тарифної політики, встановлення порядку здійснення контролю за діяльністю суб'єктів електроенергетики та інших учасників оптового ринку електричної енергії, а також порядку відповідальності за порушення ними умов і правил діяльності на оптовому ринку електричної енергії.

НКРЕ регулює діяльність суб'єктів природних монополій у сфері електроенергетики та суб'єктів господарювання, які діють на суміжних ринках, а також виконує інші функції відповідно до законодавства.

Оператор оптового ринку — Державне підприємство «Енергоринок» (ДП «Енергоринок») — забезпечує функціонування оптового ринку електричної енергії України в межах наданих йому повноважень, зокрема розробляє графік навантаження, на підставі наданих даних розраховує оптову ринкову ціну, здійснює оптову купівлю-продаж електроенергії та розрахунки з усіх торгових операцій між членами Оптового ринку електроенергетики (ОРЕ).

Системний оператор — Державне підприємство «Національна енергетична компанія «Укренерго» (НЕК «Укренерго») — це технологічна ланка, яка поєднує виробників електричної енергії (енергетичні компанії атомних, теплових і гідралічних електростанцій, енергопостачальні компанії), взаємодіє з енергосистемами суміжних країн, забезпечує експорт, імпорт, транзит електроенергії та диспетчеризацію на підставі графіків навантаження.

Дуже важлива роль «Укренерго» в інтеграції енергосистем України та країн СНД і країн Європи, що входять в UCTE (Union for the Coordination of Transmission of Electricity). Кроком до інтеграції ОЕС України з європейською енергетичною системою стала організація так званого «Острова Бурштинської ТЕС» і підключення його до енергооб'єднання UCTE.

У західному напрямку нині здійснюється експорт електричної енергії до країн UCTE за рахунок того, що частина ОЕС України, «Острів Бурштинської ТЕС», окремі енергоблоки Добротворської ТЕС виділено на паралельну роботу з UCTE.

Відокремлена частина ОЕС України «Острів Бурштинської ТЕС» працює паралельно з енергооб'єднанням країн Центральної та Східної Європи (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія) — UCTE.

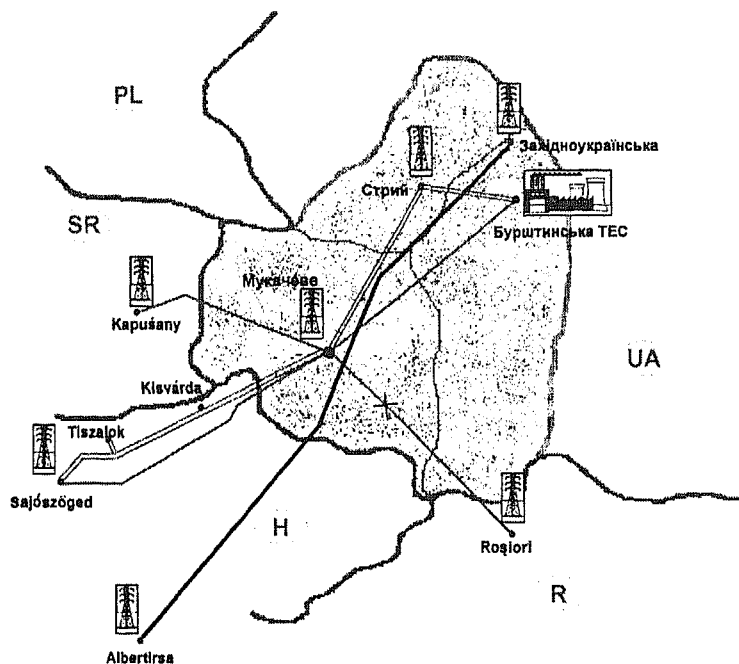

Схема підключення «Острова Бурштинської ТЕС» до енергосистеми UCTE

Україна взяла на себе зобов'язання забезпечити гармонізацію технологічних та інституційних стандартів роботи ОЕС України відповідно до стандартів UCTE як необхідну передумову подальшої технічної, технологічної та організаційної інтеграції енергосистем.

Разом із стабілізацією фінансової системи та підвищенням відповідальності й дисципліни в платежах за відпущені енергоносії вдалося стабілізувати роботу енергосистеми України.

Об'єднана енергосистема України (ОЕС) — одне з найпотужніших енергооб'єднань Європи. Довгий час ОЕС експлуатувалась як складова Єдиної енергосистеми колишнього СРСР в умовах паралельної роботи з енергосистемами країн Центральної та Східної Європи.

Україна має потужний, високорозвинений електроенергетичний комплекс з повним технологічним циклом, основа якого — Об'єднана енергетична система. В електроенергетиці країни діє єдина централізована диспетчерська система оперативного-технологічного управління виробництвом, передачею і розподілом електричної енергії. З урахуванням режимів централізованого тепlopостачання управління режимами роботи Об'єднаної енергосистеми України здійснюється з єдиного центру.

Правовим підґрунтям для подальшого вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності з експорту, імпорту і транзиту електричної енергії є Договір до Енергетичної хартії, ратифікований Верховною Радою України від 6 лютого 1998 р. № 89/98-ВР.

Нині основна частина об'єднаної енергосистеми (ОЕС) України працює синхронно з Єдиною енергетичною системою Російської Федерації, Республіки Білорусь і енергосистемою Республіки Молдова. Стабільна паралельна робота енергосистем сусідніх держав стала основою надійного енергозабезпечення споживачів. За такої роботи енергосистем створюються умови для надійного енергозабезпечення споживачів, а також для постачання електричної енергії з установленими параметрами якості.

Окрім того, що робота енергетичних систем у паралельному режимі має ряд техніко-економічних переваг,

вона забезпечує вигідні комерційні передумови для здійснення експорту, імпорту і транзиту електричної енергії, які в свою чергу потребують гармонізації технічних, технологічних та організаційно-правових аспектів роботи енергосистем і ринків електричної енергії.

Основні переваги паралельної роботи енергосистем порівняно з режимом ізольованої роботи такі:

- можливість оптимізації використання потужності електростанцій за критеріями економічності та надійності роботи їх обладнання;
- більш надійна робота енергосистем із мінімізацією ризиків відключень споживачів;
- стабільне підтримання частоти електричного струму в межах нормативних рівнів під час регулювання добового графіка споживання;
- запобігання зниженню частоти при аварійному відключенні потужних енергоблоків, наприклад енергоблоку АЕС потужністю 1000 МВт, за рахунок зниження їх частки в загальній потужності об'єднання та використання резерву потужності з боку сусідніх енергосистем;
- забезпечення стабільної частоти в енергосистемі при зниженому діапазоні регулювання потужності в окремій енергосистемі, що дає можливість зменшити витрати палива на теплових електростанціях;
- взаємовигідний обмін резервами потужності в години максимального навантаження за рахунок їх спільного використання та з урахуванням різниці у часі;
- надання взаємної допомоги у разі виникнення аварійних ситуацій;
- підвищення коефіцієнта використання потужності електростанцій за рахунок суміщення різних графіків навантаження енергосистем;
- можливість здійснювати транзит електроенергії та мати при цьому прибутки;
- можливість участі у міждержавних ринках постачання електроенергії та системних послуг.

Вимоги щодо параметрів якості електричної енергії, які мають бути підтримані при організації паралельної роботи з енергосистемами інших країн, а також технічні ви-

моги і правила використання електроенергетичного обладнання відображено в Державних стандартах України (ДСТУ) та Правилах безпечної експлуатації електроустановок, затверджених наказом Держкомітету України з нагляду за охороною праці від 06.10.1997 р. № 257.

Паралельна робота ОЕС України з енергосистемами країн СНД і Балтії та здійснення транзиту електроенергії через територію цих країн забезпечується цілою низкою багатосторонніх та двосторонніх міжурядових угод, технічних угод між уповноваженими організаціями, що відповідальні за забезпечення паралельної роботи національних електроенергетичних систем з системами інших країн. Паралельна робота енергосистем не тільки збільшить надійність і економічність роботи ОЕС України, але й значно розширить її експортні можливості.

Україна є учасницею Електроенергетичної Ради СНД і в межах роботи цієї Ради приймає участь у створенні спільних правил побудови оптових ринків електричної енергії країн СНД та вирішенні питань, що стосуються транзиту, а також гармонізації й удосконалення технічних і технологічних аспектів паралельної роботи енергосистем.

Об'єднана енергетична система України пов'язана потужними лініями електропередач з енергосистемами сусідніх країн: Польщі, Угорщини, Словаччини, Румунії, Білорусі, Молдови і Росії. Сформовані міжсистемні зв'язки ОЕС України з енергосистемами суміжних енергосистем давали можливість у 90-х рр. минулого сторіччя здійснювати обмін електроенергією між ОЕС України/ЄЕС СРСР і суміжними європейськими державами (Польща, Угорщина, Чехословаччина, Румунія, Болгарія) на рівні до 30 млрд кВт·год на рік.

За часів незалежності України на підставі укладених договорів через ОЕС України здійснюється комерційний транзит електричної енергії між ЄЕС Росії та ЕС Молдови в обох напрямках та експорт електричної енергії до енергосистем Білорусії, Молдови, Росії. При цьому між ОЕС України і енергосистемами країн СНД та Балтії відбуваються технологічні перетоки електроенергії, які в рамках нульових сальдо не підлягають оплаті за укладеними комерційними контрактами.

Основна частина витрат на підтримання надійності роботи обладнання міждержавних електричних мереж, які забезпечують технічну і технологічну можливість міждержавних обмінів електричною енергією між країнами СНД/Балтії й Україною, відшкодовується учасниками оптового ринку електричної енергії України згідно єдиного тарифу на передачу електричної енергії магістральними і міждержавними мережами. Цей тариф формується за методологією «поштова марка» і входить до складу оптової ціни, за якою енергопостачальні компанії купують електричну енергію в єдиного оптового постачальника електричної енергії — ДП «Енергоринок» — для постачання її споживачам в Україні та на експорт. Інша частина витрат відшкодовується за рахунок цін, що формуються на оптовому ринку електричної енергії України.

Тариф на передачу електричної енергії магістральними і міждержавними мережами та ринкові тарифи забезпечують відшкодування в основному поточних витрат на підтримання надійності паралельної роботи енергосистем. Однак відшкодування витрат, пов'язаних з довготерміновим розвитком магістральних та міждержавних електричних мереж, обладнання електростанцій та підстанцій, забезпечення надійності їх роботи у довготерміновій перспективі й ліквідація «вузьких місць» у системі не забезпечується повною мірою, що негативно впливає на надійність енергопостачання споживачів і параметри якості електричної енергії.

Питання надійності й ефективності роботи ОЕС України в паралельному режимі, гармонізації технічних, технологічних та організаційно-правових стандартів її функціонування, забезпечення необхідного рівня «живучості» у разі вимушеної роботи в ізолюваному режимі має важливе значення в контексті розвитку експортних і транзитних можливостей України та забезпечення енергетичної безпеки держави як тепер, так і надалі.

Магістральні та міждержавні електричні мережі як основна технологічна ланка Об'єднаної енергетичної системи України мають перебувати в постійній технічній готовності й забезпечувати сталу і безперервну передачу

електроенергії від енергогенеруючих станцій до місць приднання електромереж енергопостачальних компаній та найбільш відповідальних безпосередніх споживачів електроенергії незалежно від обсягу електроенергії, виробленої станціями та рівня її споживання. Крім того, через них здійснюється обмін електроенергією з іншими державами, енергосистемами яких працюють паралельно ОЕС України.

Для забезпечення надійнішої роботи ОЕС України, збільшення пропускної спроможності основних перетинів та розв'язання проблем мережевих обмежень необхідно спроектувати, добудувати і ввести до експлуатації нові об'єкти — підстанції та високовольтні лінії.

1.1. Виробництво, передача і постачання електричної енергії

Виробництво, передача та постачання електричної енергії в Україні здійснюються за умови отримання відповідної ліцензії. Ліцензію на здійснення діяльності з виробництва, передачі та постачання електричної енергії видає Національна комісія регулювання електроенергетики України. Ліцензія видається окремо на кожний вид діяльності відповідно до інструкції, умов і правил здійснення окремих видів діяльності, що затверджуються Національною комісією регулювання електроенергетики України.

Діяльність суб'єктів господарювання з виробництва електричної енергії без ліцензії дозволяється, якщо величина встановленої потужності чи відпуск електричної енергії менші за показники, визначені в умовах і правилах здійснення підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії.

Енергопостачальникам, до складу яких входять тепло-електроцентралі, видаються ліцензії на види діяльності в електроенергетиці з урахуванням спеціальних умов щодо першочергового забезпечення потреб споживачів теплом.

Відносини, пов'язані з виробництвом, передачею, постачанням і використанням енергії, регулюються Законом України від 16.10.1997 р. № 575/97-ВР «Про електроенергетику» (далі — Закон) та іншими нормативно-правовими актами.

Регулювання відносин в електроенергетиці має особливості, визначені Законом. Ці особливості викликані об'єктивними умовами функціонування галузі:

- постійним і безперервним збалансуванням виробництва і споживання електричної енергії, для забезпечення якого встановлюється єдине диспетчерське (оперативно-технологічне) управління Об'єднаною енергетичною системою України;
- централізованим теплопостачанням споживачів теплоелектроцентралями і котельнями, які входять до Об'єднаної енергетичної системи України.

В Україні діє потужний енергетичний комплекс з виробництва, розподілу та збуту електричної енергії: 48 виробників електричної енергії, з яких:

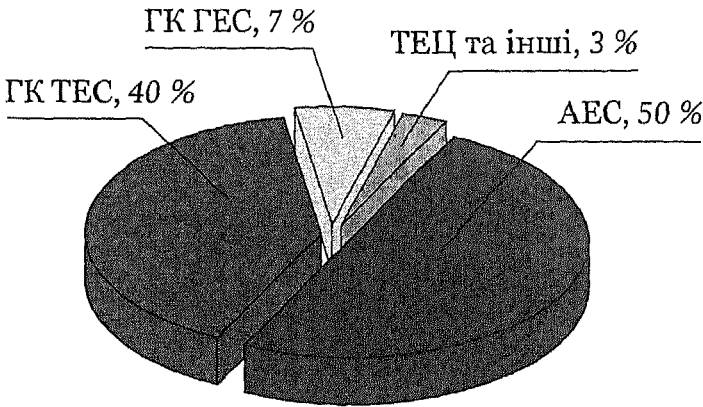
- 5 енергогенеруючих компаній на базі 14 теплових електростанцій (ТЕС) та дві теплоелектроцентралі (ТЕЦ), які працюють в конкурентному середовищі за щоденними погодинними ціновими заявками. Питома вага електроенергії, відпущеної ними на ринок, у загальному відпуску виробників становить 40 %;
- 1 національна атомна енергетична компанія (АЕС), яка поєднує 4 атомні електростанції (обсяг продажу становить 50 % від загального об'єму);
- 1 гідрогенеруюча компанія, яка поєднує 8 найбільших гідроелектростанцій (ГЕС) (обсяг продажу майже 7 % від загального об'єму);
- 37 теплоелектроцентралей та інших виробників малої потужності (обсяг продажу 2,8 % від загального об'єму);
- 4 вітроелектростанції (ВЕС) — обсяг продажу становить 0,2 % від загального об'єму.

Загальна встановлена електрична потужність обладнання електростанцій, ТЕЦ та блок-станцій — близько 53 млн кВт. За рік виробляється понад 180 млрд кВт·год.

В Україні 220 постачальників електричної енергії різних форм власності, що купують електроенергію на ринку та здійснюють її постачання, з яких:

- за регульованим тарифом — 42 розподільчі компанії, які мають власну локальну мережу. Обсяг купівлі електроенергії на ринку 82,49 %;

- за нерегульованим тарифом — 178 суб'єктів підприємницької діяльності (обсяг купівлі — 8,71 %).

Структура продажу виробниками електроенергії на Оптовому ринку електричної енергії України

Передачу електроенергії високовольтними мережами забезпечує ДП НЕК «Укренерго». Енергопостачання споживачів на всій території України забезпечується 75 постачальниками електроенергії, серед яких 27 обласних акціонерних енергопостачальних компаній та інші постачальники різних форм власності.

Суб'єктам підприємницької діяльності, відносини яких регулюються Законами України «Про електроенергетику» та «Про захист економічної конкуренції», забороняється провадити монопольну діяльність у будь-якій формі, крім випадків, передбачених законодавством України.

Суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють виробництво, передачу або постачання електричної енергії та визнані в установленому порядку такими, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку електричної енергії, не можуть припиняти свою діяльність або зменшувати її обсяг з метою створення дефіциту електричної енергії, якщо необхідність такого обмеження не встановлена законодавством України.

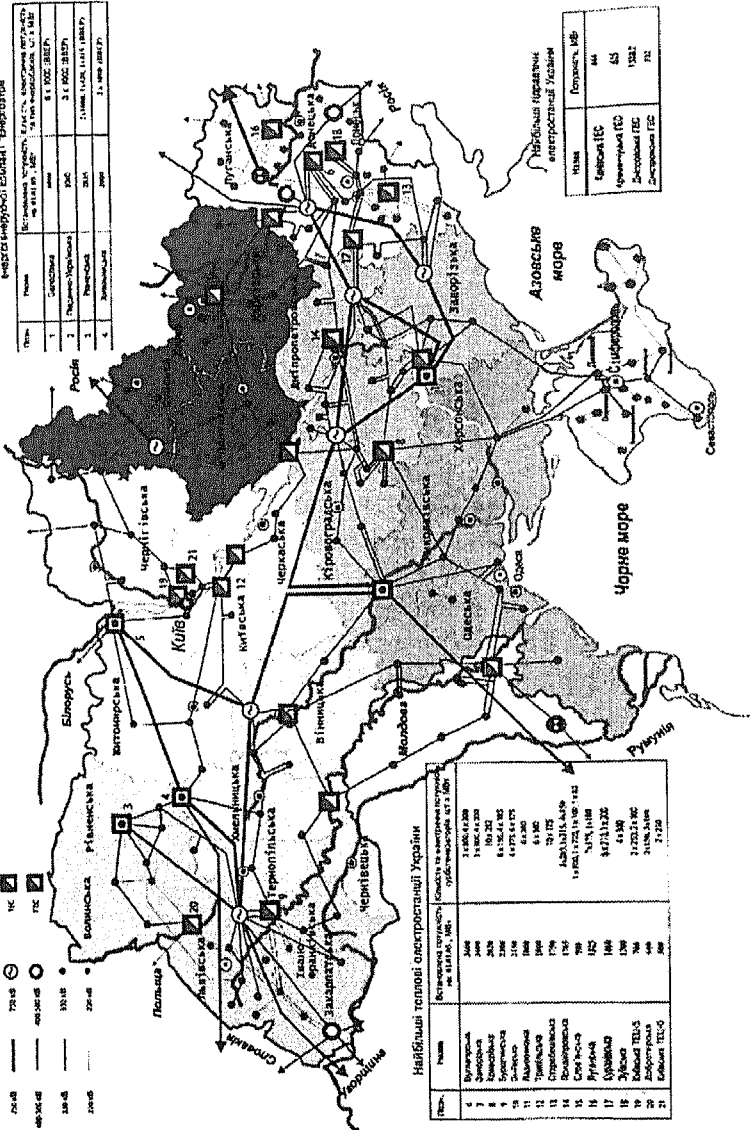
Об'єднана енергетична система України

Агрегат електростанцій Національної атомної енергетичної компанії України

Тип	Назва	Встановлена потужність, МВт	Встановлена потужність, МВт
1	Сенгавська	1000	811 000 (2007)
2	Рівненська	1000	31 600 (2007)
3	Червоноградська	1000	11 000 (2007)
4	Хмельницька	1000	21 000 (2007)

Найбільші теплові електростанції України

Тип	Назва	Встановлена потужність, МВт	Встановлена потужність, МВт
1	Дніпрова	2000	11 800 (2007)
2	Київська	2000	11 800 (2007)
3	Львівська	2000	11 800 (2007)
4	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
5	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
6	Харківська	2000	11 800 (2007)
7	Донецька	2000	11 800 (2007)
8	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
9	Львівська	2000	11 800 (2007)
10	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
11	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
12	Харківська	2000	11 800 (2007)
13	Донецька	2000	11 800 (2007)
14	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
15	Львівська	2000	11 800 (2007)
16	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
17	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
18	Харківська	2000	11 800 (2007)
19	Донецька	2000	11 800 (2007)
20	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
21	Львівська	2000	11 800 (2007)
22	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
23	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
24	Харківська	2000	11 800 (2007)
25	Донецька	2000	11 800 (2007)
26	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
27	Львівська	2000	11 800 (2007)
28	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
29	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
30	Харківська	2000	11 800 (2007)
31	Донецька	2000	11 800 (2007)
32	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
33	Львівська	2000	11 800 (2007)
34	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
35	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
36	Харківська	2000	11 800 (2007)
37	Донецька	2000	11 800 (2007)
38	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
39	Львівська	2000	11 800 (2007)
40	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
41	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
42	Харківська	2000	11 800 (2007)
43	Донецька	2000	11 800 (2007)
44	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
45	Львівська	2000	11 800 (2007)
46	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
47	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
48	Харківська	2000	11 800 (2007)
49	Донецька	2000	11 800 (2007)
50	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
51	Львівська	2000	11 800 (2007)
52	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
53	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
54	Харківська	2000	11 800 (2007)
55	Донецька	2000	11 800 (2007)
56	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
57	Львівська	2000	11 800 (2007)
58	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
59	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
60	Харківська	2000	11 800 (2007)
61	Донецька	2000	11 800 (2007)
62	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
63	Львівська	2000	11 800 (2007)
64	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
65	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
66	Харківська	2000	11 800 (2007)
67	Донецька	2000	11 800 (2007)
68	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
69	Львівська	2000	11 800 (2007)
70	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
71	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
72	Харківська	2000	11 800 (2007)
73	Донецька	2000	11 800 (2007)
74	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
75	Львівська	2000	11 800 (2007)
76	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
77	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
78	Харківська	2000	11 800 (2007)
79	Донецька	2000	11 800 (2007)
80	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
81	Львівська	2000	11 800 (2007)
82	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
83	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
84	Харківська	2000	11 800 (2007)
85	Донецька	2000	11 800 (2007)
86	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
87	Львівська	2000	11 800 (2007)
88	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
89	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
90	Харківська	2000	11 800 (2007)
91	Донецька	2000	11 800 (2007)
92	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
93	Львівська	2000	11 800 (2007)
94	Хмельницька	2000	11 800 (2007)
95	Червоноградська	2000	11 800 (2007)
96	Харківська	2000	11 800 (2007)
97	Донецька	2000	11 800 (2007)
98	Закарпатська	2000	11 800 (2007)
99	Львівська	2000	11 800 (2007)
100	Хмельницька	2000	11 800 (2007)

Найбільші парові електростанції України

Назва	Потужність, МВт
Київська ПЕС	44
Хмельницька ПЕС	45
Закарпатська ПЕС	1582
Дніпрова ПЕС	72

1.2. Оптовий ринок електричної енергії

У результаті структурної перебудови електроенергетичного комплексу, розпочатої в 1995 р., відбулося розділення функцій виробництва, передачі та постачання електричної енергії в Україні, що є економічною суттю моделі Оптового ринку електричної енергії. Оптовий ринок електричної енергії України (ОРЕ) утворено в листопаді 1996 р. на загальних зборах учасників Оптового ринку електричної енергії; там також підписано Договір між членами оптового ринку електричної енергії (ДЧОРЕ). Цим Договором забезпечується прозорість у прийнятті рішень, регулюються відносини між учасниками ринку, визначаються основні принципи та механізм його функціонування, права й обов'язки його учасників та інфраструктура.

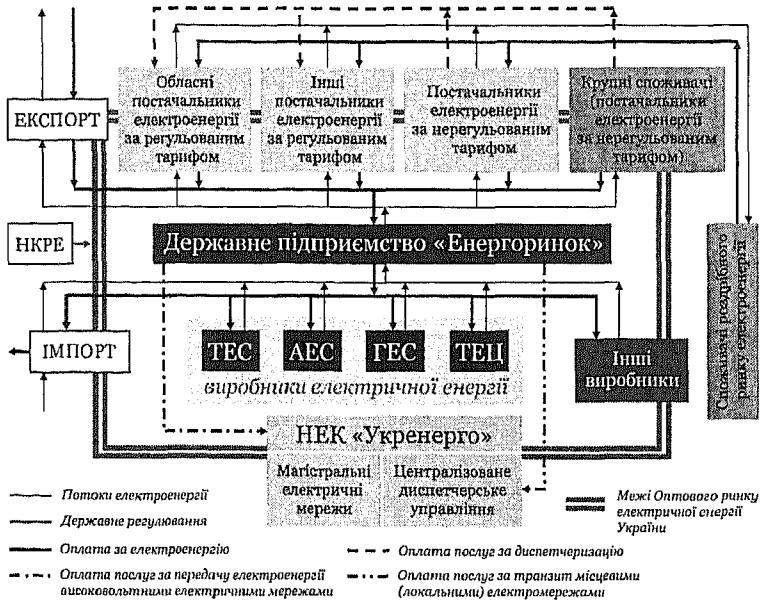
Мета запровадження Оптового ринку електричної енергії в Україні:

- створення умов для справедливої конкуренції між виробниками, а також між постачальниками електричної енергії;
- рівноправність доступу до ринку всіх суб'єктів господарської діяльності;
- прозорість системи купівлі-продажу та формування цін на електроенергію;
- забезпечення надійного функціонування об'єднаної енергосистеми України;
- забезпечення можливості самостійного вибору споживачем постачальника електричної енергії.

Діяльність на Оптовому ринку електричної енергії регламентується:

- Законом України «Про електроенергетику»;
- Законом України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу»;
- Договором між членами Оптового ринку електричної енергії України;
- двосторонніми договорами про купівлю-продаж електроенергії, що укладаються оптовим постачальником з членами ринку;

- ліцензіями Національної комісії регулювання електроенергетики України (НКРЕ) на виробництво, передачу та постачання електричної енергії (за регульованим та нерегульованим тарифами);
- рішеннями уряду України та постановами НКРЕ.
Регулювання функціонування ОРЕ здійснюється НКРЕ.

Відразу після утворення ОРЕ запроваджено чітку систему формування фактичних фізичних балансів виробництва та споживання електроенергії в Об'єднаній енергетичній системі (ОЕС) України (місячних, добових, годинних), а також прозорих балансів купівлі-продажу електроенергії в ОРЕ, яка охоплює всіх крупних виробників та постачальників електроенергії України. Ця система є основою для всіх подальших економічних розрахунків у електроенергетичній галузі.

Для забезпечення подальшого розвитку енергоринку Уряд України прийняв Концепцію функціонування та розвитку ОРЕ.

Серед цілей Концепції:

- лібералізація ринку електроенергії;

- розвиток конкуренції між учасниками ринку;
- створення привабливих умов для інвестування в електроенергетику;
- розвиток Об'єднаної енергосистеми України та її інтеграція до загальноєвропейської енергосистеми (UCTE). Концепція передбачає поступовий перехід від моделі ринку єдиного покупця до лібералізованого ринку через запровадження:

- ринку прямих товарних поставок електроенергії за контрактами між виробниками та постачальниками і кінцевими споживачами, укладеними як на біржі, так і на позабіржовому ринку;
- балансуючого ринку електроенергії та ринків фінансових контрактів і допоміжних послуг.

Учасниками ОРЕ є майже 300 суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, які отримали відповідні ліцензії НКРЕ та приєдналися до ДЧОРЕ.

Оператор оптового ринку — Державне підприємство (ДП) «Енергоринок», забезпечує функціонування ОРЕ в межах його повноважень, зокрема розробляє графік навантаження, на основі наданих йому даних розраховує оптову ринкову ціну, здійснює розрахунки з виробниками. ДП «Енергоринок» утворений відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 5 травня 2000 р. № 755.

Купівля всієї електричної енергії, виробленої на електростанціях, потужність чи обсяг відпуску яких більші за граничні показники, а також на вітроелектростанціях, незалежно від величини встановленої потужності чи обсягів відпуску електричної енергії (крім електричної енергії, виробленої на теплоелектроцентралях, які входять до складу енергопостачальників, для споживання на території здійснення ліцензованої діяльності), та весь її оптовий продаж здійснюється на оптовому ринку електричної енергії України. Функціонування інших оптових ринків електричної енергії в Україні забороняється.

Оптовий ринок електричної енергії України створюється на підставі договору. Сторонами договору є суб'єкти господарської діяльності, пов'язаної з:

- диспетчерським (оперативно-технологічним) управлінням Об'єднаною енергетичною системою України;
- виробництвом електричної енергії на електростанціях;
- передачею електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами;
- постачанням електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами;
- оптовим постачанням електричної енергії.

У договорі визначаються мета й умови діяльності, права, обов'язки та відповідальність сторін. Цей договір погоджується з центральними органами виконавчої влади, що здійснюють управління в електроенергетиці, Національною комісією регулювання електроенергетики України, Антимонопольним комітетом України.

Правила оптового ринку електричної енергії України — невід'ємна частина договору, яка визначає механізм функціонування оптового ринку електричної енергії України, порядок розподілу навантажень між генеруючими джерелами, правила формування ринкової ціни на електричну енергію.

Оптовий ринок електричної енергії України функціонує з додержанням таких вимог:

- усі суб'єкти підприємницької діяльності з виробництва та постачання електричної енергії мають рівноправний доступ до оптового ринку електричної енергії України та послуг електричних мереж після отримання відповідної ліцензії на право здійснення цих видів діяльності;
- електрична енергія продається та купується за Правилами оптового ринку електричної енергії України;
- ціни на електричну енергію генеруючих компаній та оптові ціни визначаються за Правилами оптового ринку електричної енергії України;
- усі учасники оптового ринку електричної енергії укладають договори купівлі-продажу електричної енергії із суб'єктом підприємницької діяльності, який здійснює оптове постачання електричної енергії відповідно до договору, на підставі якого створюється оптовий ринок електричної енергії;
- на протязі кожного розрахункового періоду (місяця) забезпечується оплата вартості електричної енергії та

послуг, закуплених у цьому періоді оптовим постачальником електричної енергії, у рівному відсотку кожній енергогенеруючій компанії (за винятком вітроелектростанцій) та підприємству, яке здійснює централізоване диспетчерське управління Об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами. Ця оплата забезпечується з урахуванням остаточних платежів відповідно до договору, на підставі якого створено оптовий ринок електричної енергії.

Імпортована та експортована електрична енергія продається-купується виключно на оптовому ринку. Ціни на імпортовану та експортовану електричну енергію визначає орган державного регулювання в галузі електроенергетики, виходячи з економічної доцільності й рівня цін на електричну енергію, що склався на зовнішніх ринках.

1.3. Державна політика та управління в електроенергетиці

Державна політика в електроенергетиці базується на таких принципах:

- державне регулювання діяльності в електроенергетиці;
- створення умов безпечної експлуатації об'єктів електроенергетики;
- забезпечення раціонального споживання палива й енергії;
- додержання єдиних державних норм, правил і стандартів усіма суб'єктами відносин, пов'язаних з виробництвом, передачею, постачанням і використанням енергії;
- створення умов для розвитку і підвищення технічного рівня електроенергетики;
- підвищення екологічної безпеки об'єктів електроенергетики;
- забезпечення захисту прав та інтересів споживачів енергії;
- збереження цілісності й забезпечення надійного та ефективного функціонування Об'єднаної енергетичної

- системи України, єдиного диспетчерського (оперативно-технологічного) управління нею;
- сприяння розвитку конкурентних відносин на ринку електричної енергії;
 - забезпечення підготовки кадрів високої кваліфікації для електроенергетики;
 - створення умов для перспективних наукових досліджень;
 - забезпечення стабільного фінансового стану електроенергетики;
 - забезпечення відповідальності енергопостачальників та споживачів;
 - сприяння розвитку вітроенергетики як екологічно чистої та безпальної підгалузі енергетики. Воно здійснюється за допомогою оплати вітровим електростанціям усієї виробленої ними електричної енергії в повному обсязі у грошовій формі, без застосування будь-яких видів заліків щодо погашення заборгованості за розрахунками за електроенергію.

Об'єкти електроенергетики можуть перебувати в різних формах власності. Перелік об'єктів електроенергетики, які не підлягають приватизації, затверджується Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України.

Приватизація об'єктів електроенергетики здійснюється відповідно до законодавства України про приватизацію.

У разі приватизації об'єктів електроенергетики Кабінет Міністрів України за поданням Фонду державного майна України приймає рішення про закріплення в державній власності пакета акцій акціонерних товариств, створених на базі об'єктів електроенергетики.

Не підлягає приватизації майно, що забезпечує цілісність об'єднаної енергетичної системи України та централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління, магістральні й міждержавні електричні мережі, а також майно наукових установ загальнодержавного значення.

Державне управління в електроенергетиці здійснюють органи виконавчої влади, вповноважені Кабінетом Міністрів України.

Правові, економічні та організаційні засади державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій у сфері електроенергетики визначаються Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Розділ 2. Визначення основних термінів

Вантажна митна декларація (далі — ВМД) — письмова заява встановленої форми, що подається митному органу особою, вповноваженою на декларування електроенергії, яка переміщується через митний кордон України; заява містить відомості про обсяги такої електроенергії, про митний режим, у який вона заявляється, а також іншу інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів);

енергія — електрична чи теплова енергія, що виробляється на об'єктах електроенергетики і є товарною продукцією, призначеною для купівлі-продажу;

електроенергетика — галузь економіки України, що забезпечує споживачів енергією;

енергетична безпека — стан електроенергетики, який гарантує технічно та економічно безпечно задоволення поточних і перспективних потреб споживачів в енергії та охорону навколишнього природного середовища;

енергогенеруючі компанії — учасники оптового ринку електричної енергії України, які володіють чи користуються генеруючими потужностями, виробляють і продають електричну енергію;

енергопостачальники — учасники оптового ринку електричної енергії України, які купують електричну енергію на цьому ринку для продажу її споживачам;

звітний період — проміжок часу з 00 години першого числа до 24 години останнього числа календарного місяця;

магістральна електрична мережа — електрична мережа, призначена для передачі електричної енергії від виробника до пунктів підключення місцевих (локальних) мереж;

магістральна теплова мережа — комплекс трубопроводів і насосних станцій, що забезпечує передачу гарячої води та пари від електричних станцій та котелень до місцевої (локальної) теплової мережі;

мережа (електрична чи теплова) — сукупність енергетичних і трубопровідних установок для передачі та розподілу електричної енергії, гарячої води та пари;

міждержавна електрична мережа — електрична мережа, призначена для передачі електричної енергії між державами;

місцева (локальна) електрична мережа — приєднана електрична мережа, призначена для передачі електричної енергії від магістральної електричної мережі до споживача;

негативне сальдо перетоків — сальдо перетоків, що склалося в результаті переважання обсягів електроенергії, переміщеної з енергосистеми України (далі — ЕС України), над обсягами електроенергії, переміщеної до ЕС України через митний кордон України;

об'єднана енергетична система України — сукупність електростанцій, електричних і теплових мереж, інших об'єктів електроенергетики, які об'єднані спільним режимом виробництва, передачі та розподілу електричної та теплової енергії при централізованому управлінні цим режимом;

об'єкт електроенергетики — електрична станція (крім ядерної частини атомної електричної станції), електрична підстанція, електрична мережа, підключені до об'єднаної енергетичної системи України, а також котельня, підключена до магістральної теплової мережі, магістральна теплова мережа;

оптовий ринок електричної енергії України — ринок, що створюється суб'єктами господарської діяльності для купівлі-продажу електричної енергії на підставі договору;

оптове постачання електричної енергії — купівля електричної енергії, формування її оптової ціни та продаж електричної енергії за оптовою ціною енергопостачальникам;

особливо важливі об'єкти електроенергетики — об'єкти, які забезпечують стає функціонування об'єднаної енергетичної системи України, руйнація або пошкодження

яких призведе до порушення електропостачання суб'єктів господарювання і населення, можливих людських жертв і значних матеріальних збитків;

партія товару — об'єми електроенергії, що переміщується через митний кордон України за одним зовнішньоекономічним договором (контрактом) і за однією довідкою-підтвердженням (актом приймання-передачі) про ці об'єми за звітний період;

перевізник (технічний виконавець) — суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснює передачу електроенергії міждержавними та магістральними мережами електропередачі на підставі ліцензії НКРЕ;

періодична митна декларація (далі — ПМД) — письмова заява, що містить відомості про електроенергію та мету її переміщення через митний кордон України, необхідні для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики; застосовується у випадках, передбачених цим Порядком;

передача енергії — транспортування енергії за допомогою мереж на підставі договору;

позитивне сальдо перетоків — сальдо перетоків, що склалося в результаті переважання обсягів електроенергії, переміщеної до енергосистеми України (далі — ЕС України), над обсягами електроенергії, переміщеної з ЕС України через митний кордон України;

постачання електричної енергії — надання електричної енергії споживачу за допомогою технічних засобів передачі та розподілу електричної енергії на підставі договору;

сальдо перетоків — алгебраїчна сума обсягів електроенергії, переміщеної через митний кордон України за звітний період усіма зазначеними у договорах (контрактах) міждержавними лініями електропередачі всіх класів напруги, що з'єднують енергосистеми суміжних держав (або їх частини);

сальдо перетоків у тарифній (часовій) зоні — алгебраїчна сума обсягів електроенергії, переміщеної через митний кордон України за звітний період усіма зазначеними у договорах (контрактах) міждержавними лініями електропередачі у відповідній тарифній (часовій) зоні;

суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності — суб'єкт підприємницької діяльності, який провадить зовнішньоекономічну діяльність відповідно до законодавства;

споживачі енергії — суб'єкти господарської діяльності й фізичні особи, що використовують енергію для власних потреб на підставі договору про її продаж та купівлю;

суб'єкти електроенергетики — суб'єкти підприємницької діяльності, що незалежно від їх відомчої належності й форм власності займаються виробництвом, передачею, постачанням електричної енергії та теплової енергії при централізованому теплопостачанні;

тарифна (часова) зона — період доби, протягом якого діє тариф на електроенергію, визначений умовами договору (контракту), яким передбачено облік електроенергії у відповідній тарифній (часовій) зоні;

технологічне переміщення електроенергії — переміщення електроенергії між енергосистемами країн (або їх частинами) під час їх паралельної роботи з метою підтримання параметрів роботи цих енергосистем (або їх частин), яка підлягає компенсації (поверненню) у подальшому з визначеною періодичністю;

тимчасова декларація (далі — ТД) — письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу особою, вповноваженою на декларування електроенергії та містить відомості про її обсяги, мету переміщення через митний кордон України та інші відомості, необхідні для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, і за якою обсяги електроенергії пропускаються через митний кордон України у спрощеному порядку для вільного обігу;

учасники оптового ринку електричної енергії України — суб'єкти підприємницької діяльності, які продають і купують електричну енергію на оптовому ринку електричної енергії України на підставі договору;

фактичний контроль — сукупність заходів, спрямованих на визначення фактичних обсягів електроенергії; ці заходи здійснюються у період її поставки, перевірки даних приладів обліку, даних обліку цієї електроенергії, а також накладення митного забезпечення;

централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління — оперативне управління об'єднаною енергетичною системою України із забезпеченням надійного і безперервного, з додержанням вимог енергетичної безпеки, постачання електричної енергії споживачам.

Розділ 3. Умови переміщення електроенергії через митний кордон України

Умовою для переміщення електроенергії (крім технологічного) через митний кордон України є оформлена митним органом ТД або ПМД. Облік обсягів технологічного переміщення електроенергії та контроль за її компенсацією в розрахунковий період здійснює НЕК «Укренерго».

Декларант подає митним органам ТД або ПМД не пізніше першого робочого дня звітного періоду поставки електроенергії. У разі укладення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності договору (контракту) протягом звітного періоду чи внесення змін і доповнень до укладеного договору (контракту) ТД або ПМД може подаватися для оформлення в інший термін протягом періоду поставки за умови документального підтвердження перевізником дати початку переміщення електроенергії.

Переміщення електроенергії через митний кордон України може проводитися перевізником тільки протягом визначеного в ТД або ПМД звітного періоду.

Для митного оформлення електроенергії за ТД необхідні такі документи:

- зовнішньоекономічний договір (контракт);
- лист-зобов'язання суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності про подання ВМД і документів, необхідних для митного контролю та митного оформлення електроенергії, у термін, визначений цим Порядком;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- довідка про декларування валютних цінностей;

- документ, що посвідчує особу декларанта.
Для митного оформлення електроенергії за ПМД необхідні такі документи:
- зовнішньоекономічний договір (контракт);
- лист-зобов'язання суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності про подання ВМД і документів, потрібних для митного контролю та митного оформлення електроенергії, у термін, визначений цим Порядком;
- довідка про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Заява про надання дозволу
на подання періодичної митної
декларації (лист-зобов'язання)

Начальнику Енергетичної
регіональної митниці

ЗАЯВА

Прошу надати відповідно до статті 83 Митного кодексу України, у зв'язку з переміщенням однотипного товару протягом місяця, Постанови КМУ від 10.12.2003 р. № 1909 «Про митний контроль і митне оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України» дозвіл на подання періодичної митної декларації на електроенергію, Державному підприємству «Енергетик», код за ЄДРПОУ 11111111; місцезнаходження: 01002, Київ, вул. Комінтерна 3, тел. 444-44-44.

Банківські реквізити:

- 1) ВАТ «Державний ощадний банк України», 00044444, 01002, Київ,
(назва банку, код за ЄДРПОУ, юридична адреса)

вул. Госпітальна, 2;

р/р № 26008304444, № 26043304444 МФО 300444;

в/р № 44449301861(840), № 44446307861(840) МФО 300444.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ОПЕРАЦІЮ:
переміщення товару — електроенергії — через митний кордон України з метою забезпечення паралельної роботи енергосистем України та Російської Федерації на умовах поставки — DAF українсько-російський кордон — с. Заруддя, Артемівськ, код згідно з УКТЗЕД — 2716000000; кількість електроенергії — 25 000 000 кВт·г, фактурною та митною вартістю 950 000 дол. США, що буде переміщена в період з 01.02.2008 р. до 29.02.2008 р. у митному режимі ЕК 10.

Підставою для застосування періодичної митної декларації на електроенергію є Постанова КМУ від 10.12.2003 р. № 1909 «Про митний контроль і митне оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України».

2. ДОКУМЕНТИ, ЩО ДОДАЮТЬСЯ ДО ЗАЯВИ:

1. Копія облікової картки суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності від 11.11.2007 № 12400/19/06/4444.

2. Копія контракту від 11.10.2007 № 42/1.

3. Копія довідки про проведення декларування валютних цінностей, доходів та майна, що належать резиденту України і знаходяться за її межами від 15.01.2008 № 26/4н.

3. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПІДПРИЄМСТВА:

Зобов'язується до 20.03.2008 р. подати митному органу вантажну митну декларацію, заповнену у звичайному порядку, і передбачені законодавством документи, потрібні для здійснення митного контролю й митного оформлення зазначеного вище товару, та сплатити податки й збори (обов'язкові платежі), установлені законодавством України. Зі змістом статей 330, 340, 355 Митного кодексу України ознайомлені.

Директор _____ Ю. Б. Петров
(підпис, дата)

М. П.

РІШЕННЯ МИТНОГО ОРГАНУ:

ТЕРМІН ДІЇ ДОЗВОЛУ / ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОЗВОЛУ / ПРИЧИНИ ВІДМОВИ:

(посада посадової особи митного органу) (підпис, дата) (ініціали, прізвище)

М. П.

Відомості та інформація, які використовувалися під час заповнення заяви, наведені як приклад та мають довідковий характер.

Розділ 4. Порядок здійснення митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України

На виконання ст. 148, 187 Митного кодексу України та Постанови Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1909 «Про митний контроль і митне оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України» та з метою захисту економічних інтересів України, вдосконалення механізму митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України було затверджено спільний наказ Держмитслужби України, Мінпаливенерго України та Мінтрансзв'язку України від 12.12.2006 р. № 1110/484/1146 «Про затвердження Інструкції про здійснення митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України» (далі — Інструкція).

Ця Інструкція визначає порядок здійснення митними органами окремих заходів у межах митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України.

Дія Інструкції поширюється на:

- підприємства та організації незалежно від форм власності, визначені в Переліку пунктів, у яких здійснюється митний контроль за переміщенням електроенергії через митний кордон України (далі — електрооб'єкти);
- митні органи України, в зоні діяльності яких розташовано зазначені електрооб'єкти.

Посадові особи митних органів, у зоні діяльності яких розташовано електрооб'єкти (далі — митні органи), при здійсненні митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України керуються законодавчими актами України, Правилами техніки безпеки при експлуатації контактної мережі електрифікованих залізниць і пристроїв електропостачання автоблокування, затвердженими Постановою Президії Центрального комітету профспілки робітників залізничного транспорту і транспортного будівництва від 30.04.1987 р. № 3.20 і Міністерством шляхів сполучення СРСР від 20.02.1987 р., Правилами безпечної експлуатації електроустановок, затвердженими наказом

Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 06.10.1997 р. № 257, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 13.01.1998 р. за № 11/2451, а також Інструкцією та іншими нормативно-правовими актами України.

Посадові особи митних органів, на яких покладено здійснення функцій митного контролю, зобов'язані пройти відповідне навчання, скласти іспит на знання Правил техніки безпеки при експлуатації контактної мережі електрифікованих залізниць і пристроїв електропостачання автоблокування, затверджених Постановою Президії Центрального комітету профспілки робітників залізничного транспорту і транспортного будівництва від 30.04.1987 р. № 3.20 і Міністерством шляхів сполучення СРСР від 20.02.1987 р., Правил безпечної експлуатації електроустановок, затверджених наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 06.10.1997 р. № 257, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 13.01.1998 р. за № 11/2451. За результатами іспиту їм має бути присвоєно III (II) кваліфікаційну групу й видано посвідчення. У разі виконання контрольних функцій безпосередньо на електрооб'єктах вони повинні пройти інструктаж з техніки безпеки, про що має бути зроблено запис у відповідному журналі.

Під час здійснення митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України міждержавними електричними лініями (далі — МЕЛ) і лініями електричних мереж залізниці (далі — ЛЕМЗ), що пролягають повністю або частково територіями суміжних держав, використовуються офіційні дані, що надаються вповноваженим органом суміжної держави, якщо лічильники електроенергії розміщено на території цієї держави.

Електроенергія перебуває під митним контролем:

- у разі надходження в Україну — з моменту її фактичного переміщення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення;
- у разі переміщення за межі України — з моменту подання для оформлення документів до здійснення в повному обсязі митного оформлення відповідно до обраного митного режиму та переміщення через митний кордон України.

Граничні терміни прохідного митного транзиту електроенергії обмежуються звітним періодом.

Фактичний контроль за обсягами електроенергії, що переміщується через митний кордон України, здійснюють посадові особи митних органів через перевірку документів, фіксування даних приладів розрахункового (комерційного) обліку (далі — прилади обліку) та ведення обліку цих показань.

Контроль за заявленими митному органу відомостями про обсяги електроенергії, що переміщується через митний кордон України, здійснюється через звіряння цих відомостей з даними документів, за якими здійснено фактичний контроль, а також в іншій формі, передбаченій Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Митні органи, які фіксують дані приладів обліку електроенергії, що переміщується через митний кордон України, надсилають інформацію засобами електронного зв'язку до Енергетичної регіональної митниці у термін, що не перевищує двох діб після дати складання актів про реєстрацію даних приладів обліку.

Перші примірники цих актів надсилаються поштою.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення обсягів електроенергії, що переміщується через митний кордон України, НЕК «Укренерго» засобами факсимільного зв'язку надсилає до Енергетичної регіональної митниці не пізніше 10-го числа місяця, що настає за звітним, довідку-підтвердження, яка містить відомості про обсяги електроенергії, фактично переміщеної через митний кордон України у звітному періоді, у тому числі обсяги технологічного переміщення електроенергії та обсяги електроенергії за зовнішньоекономічними договорами (контрактами), напрямок її переміщення (експорт, імпорт, транзит), назви міждержавних електричних мереж у разі їх відсутності в цих договорах (контрактах) і номери зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

Перший примірник цієї довідки-підтвердження надсилається поштою.

**Зразок довідки-підтвердження НЕК «Укренерго»
про обсяги електроенергії, переміщеної через митний
кордон України у звітному періоді.**

ДОВІДКА

за грудень 2007 р. про фактичну кількість електричної енергії,
переміщену до/з ОЕС України з/до ЄС суміжних країн

Країни	кВт•год
Угорщина	-100 000 000
Словаччина	100 000 000
Польща	0
Румунія	-100 000 000
Молдова	-100 000 000
Росія	10 000 000
Білорусь	-10 000

ДОВІДКА

про кількість електричної енергії, поставлену до/з ЄС суміжних
країн за зовнішньоекономічними контрактами та договорами

Країни	Контракти, договори	кВт•год
Угорщина	№ 44/2 від 10.07.2005 (дод. 69 від 10.11.2007)	-100 000 000
Словаччина	№ 44/4 від 20.05.2002. (дод. № 16 в ред. доп. № 66)	-100 000 000
Румунія	№ 44/1 від 05.10.2005 (дод. 11 від 19.12.2006)	-100 000 000
Польща	№ 44/3 від 17.04.2006	0
Молдова	№ 44/5 від 02.01.2005	-100 000 000
Білорусь	№ 22/01 від 12.02.2007	-10 000
Росія	№ 44/6 від 21.08.2007	10 000 000

Обсяг технологічного переміщення електроенергії в грудні 2007 р.
становив:

-1 000 кВт•год

«-» із України; «+» в Україну.

ДОВІДКА

про транзитні поставки електричної енергії до/із суміжних країн

Країни	Контракти, договори	кВт·год
Румунія	№ 44/7 від 23.07.2007 (дод. № 31 від 20.11.2007) – (транзит зі Словаччини до Румунії)	1 000 000
Молдова	№ 44/8 від 06.10.2007 (транзит з Молдови до Росії)	3 000 000

Директор НЕК «Укренерго» _____

Відомості та інформація, зазначені в довідці, наведені як приклад та мають довідковий характер.

Для здійснення митного контролю електроенергії, що переміщується через митний кордон України, суб'єкти підприємницької діяльності зобов'язані подавати Енергетичній регіональній митниці документи, передбачені Митним кодексом України та Постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 р. № 1909 «Про митний контроль і митне оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України». НЕК «Укренерго» та суб'єкти господарювання, визначені у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку пунктів, у яких здійснюється митний контроль за переміщенням електроенергії через митний кордон України, також зобов'язані забезпечувати доступ посадових осіб митних органів до приладів обліку електроенергії.

Митний контроль за переміщенням електроенергії через митний кордон України здійснюється на 73 пунктах контролю (електростанції, підстанції).

З упровадженням фактичного митного контролю електроенергії митні органи встановили чіткий митний контроль за визначенням фактичних обсягів електроенергії, впорядкували зовнішньоекономічну діяльність, пов'язану з переміщенням електроенергії, контроль за дотриманням вимог чинного митного законодавства в цьому напрямку.

Це забезпечило декларування електроенергії в повному обсязі, надходження до бюджету митних платежів та валютної виручки.

4.1. Місце проведення митного контролю

Відповідно до ст. 148 МК (92-VI) митний контроль товарів, що переміщуються через митний кордон України лініями електропередач, у тому числі з метою транзиту через митну територію України, здійснюється в місцях митного контролю, які визначаються Кабінетом Міністрів України.

Переліки електричних мереж, якими електроенергія переміщується через митний кордон України, доводяться до митних органів Енергетичною регіональною митницею після погодження з Міністерством палива та енергетики України або Міністерством транспорту та зв'язку України.

Енергетична регіональна митниця доводить до електрооб'єктів, на яких здійснюється митний контроль за переміщенням електроенергії через митний кордон України, інформацію про посадових осіб митних органів, на яких покладено здійснення функцій митного контролю.

Зони митного контролю на територіях об'єктів електроенергетики, у межах яких митні органи здійснюють митні процедури, визначаються Держмитслужбою за погодженням з Мінпаливенерго.

Перелік міждержавних ліній електропередач, об'єктів та місць установлення лічильників електроенергії, за даними яких обчислюються обсяги міждержавних перетікань електроенергії, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1909

№ з/п	Об'єкт (електростанція, підстанція), його балансова належність	МД лінії електропередачі
1	Підстанція «Північноукраїнська», Північна ЕС. НЕК «Укренерго»	Північноукраїнська — Курська АЕС

№ з/п	Об'єкт (електростанція, підстанція), його балансова належність	МД лінії електропередачі
2	Підстанція «Перемога», Донбаська ЕС. НЕК «Укренерго»	Перемога — Шахти Ш-30
3	Підстанція «Донбаська», Донбаська ЕС. НЕК «Укренерго»	Донбаська — Нововоронізька АЕС
4	Підстанція «Михайлівка», Донбаська ЕС. НЕК «Укренерго»	ППС Михайлівка — Волзька ГЕС
5	Підстанція «Південна», Донбаська ЕС. НЕК «Укренерго»	Південна — Новочеркаська ДРЕС
6	Зміївська теплова електрична станція (ТЕС). АК «Центрнерго»	Зміївська ТЕС (з відпайкою на ПС Лосево) — Белгород
		Зміївська ТЕС — Валуйки
7	Підстанція Лосево, Північна ЕС. НЕК «Укренерго»	Лосево — Шебекіно
8	Підстанція Суми Північна, Північна ЕС. НЕК «Укренерго»	Суми Північна — Курська АЕС
9	Підстанція Шостка, Північна ЕС. НЕК «Укренерго»	Шостка — Курська АЕС
10	Підстанція Амвросіївка, Донбаська ЕС. НЕК «Укренерго»	Амвросіївка — Таганрог Т-15
11	Підстанція Великоцька, Донбаська ЕС. НЕК «Укренерго»	Великоцька — Сисоєво
12	Луганська теплова електрична станція (Луганська ТЕС). ТОВ «Східенерго»	Луганська ТЕС — Сисоєво

№ з/п	Об'єкт (електростанція, підстанція), його балансова належність	МД лінії електропередачі
13	Підстанція Тягова, ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» (ЛЕО)	Тягова — Гундарівка
14	Підстанція Центральна, ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» (ЛЕО)	Центральна — Гундарівка
15	Підстанція Квашино-Тягова, Донецька залізниця	Квашино-Тягова — Матвіїв Курган
16	Підстанція Суми Північна ЕС. НЕК «Укренерго»	Суми — Суджа
17	Підстанція Білопілля, ВАТ «Сумиобленерго»	Білопілля — Тьоткіно
18	Підстанція Зоринівка, Південно-Східна залізниця (Росія)	Зоринівка — Придонська
19	Підстанція шахти Суходольська, ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» (ЛЕО)	Суходольська 2 — Гундарівка
20	Підстанція Водопровід 1, Підприємство «Гуковводоканал», ТОВ Луганське енергетичне об'єднання»	Водопровід 1 — Гундарівка
21	ДСП «Чорнобильська атомна електрична станція (АЕС)». ДСП «Чорнобильська АЕС»	Чорнобильська АЕС — Мозир
22	Підстанція Чернігів, Центральна ЕС. НЕК «Укренерго»	Чернігів — Гомель
23	Підстанція Славутич, Центральна ЕС. НЕК «Укренерго»	Славутич — Комарин

№ з/п	Об'єкт (електростанція, підстанція), його балансова належність	МД лінії електропередачі
24	Підстанція Добрянка, ВАТ ЕК «Чернігівобленерго»	Добрянка — Терехівка
25	Підстанція Кортеліси, ВАТ «Волиньобленерго»	Кортеліси — Мокрани
26	Підстанція Висоцьк, ВАТ «Ей-І-Ес Рівнеенерго»	Висоцьк — Столин
27	ТП 267 с. Кошари, ВАТ «Волиньобленерго»	Кошари — Ритець
28	Підстанція Котовська, Південна ЕС. НЕК «Укренерго»	Котовська — Молдовська ДРЕС
		Котовська — Рибниця 1
		Котовська — Рибниця 2
29	Підстанція Усатово, Південна ЕС. НЕК «Укренерго»	Усатово — Молдовська ДРЕС
30	Підстанція Новоодеська, Південна ЕС. НЕК «Укренерго»	Новоодеська — Молдовська ДРЕС
31	Підстанція Арциз, Південна ЕС. НЕК «Укренерго»	Арциз — Молдовська ДРЕС
32	Дністровська гідроелектростанція (ГЕС), ДАЕК «Дністрогідроенерго»	Дністровська ГЕС — Бельці
		Дністровська ГЕС — Бричани
33	Підстанція Старокозаче, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Старокозаче — Молдовська ДРЕС
34	Підстанція Рені, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Рені — Вулканешти районна
35	Підстанція Буджак, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Буджак — Етулія

№ з/п	Об'єкт (електростанція, підстанція), його балансова належність	МД лінії електропередачі
36	Підстанція Красні Окни, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Красні Окни — Василівка
37	Підстанція Немія, ВАТ АК «Вінницяобленерго»	Немія — Отач
38	Підстанція Нелипівці, ВАТ ЕК «Чернівціобленерго»	Нелипівці — Ларга
39	Підстанція Пороги, ВАТ АК «Вінницяобленерго»	Пороги — Сороки (з відпайкою на ПС ЗТО)
40	Підстанція Шахти, виправна колонія № 67, Департамент виконання покарань Міністерства юстиції України	Шахти — Окниця
41	Підстанція Роздільна, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Роздільна (відпайка на ПС Кучургани) — Молдовська ДРЕС
42	Підстанція Біляївка, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Біляївка (відпайка на ПС Кучургани) — Молдовська ДРЕС
43	Підстанція Кучургани, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	
44	Підстанція Еталон, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Еталон (відпайки на ПС Болград та ПС Коса) — Вулканешти
45	Підстанція Болград, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Болград 1 — Вулканешти
		Болград 2 — Вулканешти
46	Підстанція Коса, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Відпайка

№ з/п	Об'єкт (електростанція, підстанція), його балансова належність	МД лінії електропередачі
47	Підстанція Нагірна, ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Нагірна — Етулія
48	Підстанція Мамалига, ВАТ ЕК «Чернівціобленерго»	Мамалига — Крива
49	Підстанція Західноукраїнська, Західна ЕС. НЕК «Укренерго»	Західноукраїнська — Альбертірша
50	Підстанція Мукачеве, Західна ЕС. НЕК «Укренерго»	Мукачеве — Шайосегед
		Мукачеве — Тисалек
		Мукачеве — Кишварда
51	Південно-Українська атомна електрична станція (АЕС). НАЕК «Енергоатом»	Південно-Українська АЕС — Ісака
52	Підстанція Мукачеве, Західна ЕС. НЕК «Укренерго»	Мукачеве — Рошиорь (Гадалін)
53	Підстанція Мукачеве, Західна ЕС. НЕК «Укренерго»	Мукачеве — Капушани
54	Підстанція Ужгород-2, ВАТ ЕК «Закарпаттяобленерго»	Ужгород-2 — Собранці
55	Хмельницька атомна електрична станція (АЕС) НАЕК «Енергоатом»	Хмельницька АЕС — Жешув
56	Добротвірська теплова електрична станція (ТЕС) ДАЕК «Західенерго»	Добротвірська ТЕС — Замость

Лінії електропередачі, об'єкти й місця встановлення лічильників електроенергії, за даними яких обчислюються обсяги міждержавних перетікань електроенергії «Укрзалізниці»

№ з/п	Назва пункту контролю	Назва лінії електропередачі
1	Підстанція Козача Лопань Південної залізниці	Контактна мережа перегону Козача Лопань — Долбіно
2	Трансформаторна підстанція живлення автоблокування № 160 ст. Болград Одеської залізниці	Лінія автоблокування (АБ) перегону Болград — Вулканешти
3	Підстанція Болград ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Лінія повздожнього електропостачання (ПЕ) перегону Болград — Вулканешти
4	Трансформаторна підстанція живлення автоблокування № 160 ст. Болград Одеської залізниці	Лінія автоблокування (АБ) перегону Болград — Тараклія
5	Підстанція Болград ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Лінія повздожнього електропостачання (ПЕ) перегону Болград — Тараклія
6	Трансформаторна підстанція живлення автоблокування № 102 ст. Рені Одеської залізниці	Лінія автоблокування (АБ) перегону Рені — Етулія
7	Підстанція Рені ВАТ ЕК «Одесаобленерго»	Лінія повздожнього електропостачання (ПЕ) перегону Рені — Етулія
8	КТП — 111 ст. Джурджулешти, Р/Щ — 0,4 кВ, залізниці Молдови	Повітряна лінія електропередачі Рені — Джурджулешти

№ з/п	Назва пункту контролю	Назва лінії електропередачі
9	ТП АБ Бессарабська залізниці Молдови	Лінія автоблокування (АБ) перегону Бессарабська — Карабуцени
10	ТП АБ Бессарабська залізниці Молдови	Лінія повздовжнього електропостачання (ПЕ) Бессарабська — Карабуцени
11	ТП АБ Чемешлія залізниці Молдови	Лінія автоблокування (АБ) перегону Чемешлія — Карабуцени
12	ТП АБ Чемешлія залізниці Молдови	Лінія повздовжнього електропостачання (ПЕ) Чемешлія — Карабуцени
13	Трансформаторна підстанція ТП — 10 кВ ст. Ларга Львівської залізниці	Лінія повздовжнього електропостачання (ПЕ) перегону Ларга — Мамалига
14	Трансформаторна підстанція ТП — 10 кВ ст. Ларга Львівської залізниці	Лінія повздовжнього електропостачання (ПЕ) перегону Ларга — Окниця
15	Пост секціювання контактної мережі 85 км перегону Медика –Мостиська ІІ Львівської залізниці	Контактна мережа перегону Медика — Мостиська ІІ
16	Пост секціювання контактної мережі Павлове перегону Матевці — Павлове — Ужгород-2 Львівської залізниці	Контактна мережа перегону Матевці — Павлове — Ужгород-2
17	Пост секціювання контактної мережі «Роз'їзд 271 км» перегону Чорна над Тисою — Чоп Львівської залізниці	Контактна мережа перегону Чорна над Тисою — Чоп

4.2. Документальне оформлення результатів митного контролю

Посадові особи митних органів здійснюють:

- митний контроль за переміщенням електроенергії через митний кордон України;
- спільно з відповідальними особами електрооб'єктів реєструють дані атестованих і опломбованих лічильників електроенергії.

Посадова особа митного органу, здійснюючи митний контроль на електрооб'єкті, зобов'язана:

- першого числа місяця, наступного за звітним, завірити дані лічильників електроенергії, зняті відповідальними особами електрооб'єкта останнього дня звітного місяця та зареєстровані в журналах даних лічильників електроенергії або добовій диспетчерській відомості, які ведуться на електрооб'єктах. При цьому ця посадова особа розписується в журналах або добовій диспетчерській відомості, проставляє відмітку «Перевірено» і відбиток особистої номерної печатки (далі — ОНП);
- при кожному іншому звірванні даних лічильників із записами в журналах даних лічильників електроенергії завірити ці записи своїм підписом і відбитком ОНП;
- брати участь у спільних з відповідальними особами електрооб'єкта перевірках лічильників електроенергії згідно з його річними графіками перевірок;
- брати участь у складанні акту про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України (форму акту наведено в додатку 1);
- зареєструвати акт про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, у журналі реєстрації таких актів (форму журналу наведено в додатку 2), який ведеться в митному органі;
- у разі прийняття МЕЛ і ЛЕМЗ під «охоронну напругу» зробити запис «охоронна напруга» у графі «Примітка» акту про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, жур-

налу реєстрації актів про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, й акту про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України (форму акту наведено в додатку З).

Час реєстрації даних лічильників електроенергії визначається відповідно до укладених договорів. Обсяги електроенергії, зареєстровані лічильниками на МЕЛ і ЛЕМЗ, що перебувають під «охоронною напругою», не враховуються за актом про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України, як обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України.

Акт про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, складається в трьох примірниках. Посадова особа митного органу завіряє кожен з примірників цього акту своїм підписом і відбитком ОНП. Перший примірник такого акту зберігається на електрооб'єкті або, якщо на цьому електрооб'єкті не присутній постійно черговий персонал, у відповідному підрозділі енергетичної системи чи служби електропостачання залізниці, якому електрооб'єкт підпорядкований. Інші примірники акту передаються:

- до відповідної енергетичної системи (далі — ЕС) або служби електропостачання залізниці (далі — служба Е);
- до митного органу.

Посадова особа митного органу передає не пізніше 2-го числа місяця, наступного за звітним, примірник акту про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, митному органу, в зоні діяльності якого розташовано відповідну ЕС або службу Е.

Персонал електрооб'єкта не пізніше 2-го числа місяця, наступного за звітним, передає до відповідної ЕС або служби Е один примірник акту про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України.

Митний орган оформлює не пізніше 5-го числа місяця, наступного за звітним, спільно з відповідною ЕС, або не пізніше 12-го числа місяця, наступного за звітним, спільно

зі службою Е, акт про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України (форму акту наведено в додатку З), у трьох примірниках, які передаються:

- до відповідної ЕС або служби Е;
- до митного органу;
- до Енергетичної регіональної митниці.

Цей акт оформлюється за напрямками перетоків електроенергії, переміщеної МЕЛ і ЛЕМЗ на підставі відповідних договорів.

Розподіл втрат електроенергії під час її переміщення через митний кордон України за договорами (угодами) про забезпечення паралельної (спільної) роботи електроенергетичних систем здійснюється пропорційно відстаням від пунктів обліку на енергетичних об'єктах до кордону за коефіцієнтом розподілу втрат для кожної відповідної окремої лінії електропередач.

Загальні втрати за кожною ЛЕП визначаються як різниця між кількістю електроенергії, що віддається та отримується, врахованою лічильниками «прийом-віддача» та «віддача-прийом».

Акт про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України, складається за даними основних лічильників електроенергії, а в разі переключення МЕЛ і ЛЕМЗ на роботу через обхідні або шинороз'єднувальні вимикачі — за даними лічильників електроенергії, що встановлені на цих вимикачах.

У разі порушення режиму роботи основних лічильників електроенергії зазначений акт складається за даними дублюючих лічильників електроенергії або з використанням офіційних даних, що надаються вповноваженим органом суміжної держави в порядку, визначеному укладеними договорами.

На електрооб'єктах, де встановлено автоматизовані системи обліку електроенергії, контроль за її переміщенням через митний кордон України може здійснюватися на основі даних цих систем. Облікові дані з таких електрооб'єктів митні органи отримують від ЕС або служб Е.

У разі відключення МЕЛ і ЛЕМЗ суміжною державою або за наявності струморозподільника на кордоні з такою державою обсяг електроенергії на відпайках МЕЛ і ЛЕМЗ уважається внутрішнім перетоком електроенергії та не враховується в загальному обсязі міждержавних перетоків електроенергії.

У графі «Примітка» акту про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, журналу реєстрації актів про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, й акту про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України, робиться запис «Внутрішній перетік».

Облік електроенергії, що переміщується через митний кордон України, здійснюється з відрахунку даних лічильників електроенергії, зафіксованих на момент відключення МЕЛ або ЛЕМЗ або з моменту включення такої лінії на паралельну роботу, якщо на лінії був струморозподільник на кордоні. У разі зміни режиму роботи лінії інформація про стан лінії, а також дані лічильників, зафіксовані на цей момент, надаються ЕС або службою Е митному органу, в зоні діяльності якого розташовано електрооб'єкт.

Під час переходу МЕЛ або ЛЕМЗ від звичайної схеми живлення на живлення через обхідні вимикачі або шинороз'єднувальні вимикачі в акті про реєстрацію даних лічильників електроенергії та журналі реєстрації актів про реєстрацію даних лічильників електроенергії фіксується час такого переходу, початкові дані лічильника електроенергії на обхідному або шинороз'єднувальному вимикачі та кінцеві дані основного лічильника електроенергії МЕЛ або ЛЕМЗ.

У разі відновлення звичайної схеми живлення МЕЛ або ЛЕМЗ в акті про реєстрацію даних лічильників електроенергії та журналі реєстрації актів про реєстрацію даних лічильників електроенергії фіксується час такого переходу, кінцеві дані лічильника електроенергії на обхідному або шинороз'єднувальному вимикачі та початкові дані основного лічильника електроенергії МЕЛ або ЛЕМЗ.

АКТ № _____
про реєстрацію даних лічильників електроенергії,
яка переміщується через митний кордон України

« _____ » _____ 200__ р.

Ми, комісія в складі
 відповідальної особи електрооб'єкта _____
 (посада, прізвище, ініціали)

посадової особи митного органу _____
 (посада, прізвище, ініціали)

склали цей акт про те, що за станом на _____ 200__ р. зареє-
 стровано такі дані лічильників на електрооб'єкті _____:
 (назва електрооб'єкта)

№ з/п	Назва лінії	Номер лічильника	Напрямок перетоку	Дані лічильника		Різниця даних лічильника	Коефіцієнт лічильника	Кількість електроенергії, обліко- ваної лічильником, тис. кВт·год	Примітка
				на 00 год 1-го числа звітнього місяця	на 24 год останнього числа звітнього місяця				
			віддача						
			прийом						

Відповідальна особа
 електрооб'єкта _____
 (підпис, ініціали, прізвище)

Посадова особа митного органу _____
 (підпис, ОНП, ініціали, прізвище)

ЖУРНАЛ

реєстрації актів про реєстрацію даних лічильників електроенергії,
яка переміщується через митний кордон України

№ з/п	Номер акту	Дата підписання акту	Назва лінії	Посада, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи митного органу, яка підписала акт	При-мітка
-------	------------	----------------------	-------------	---	-----------

АКТ № _____

про обсяги електроенергії, переміщеної
через митний кордон України

(назва ЕС/служби Е)

« _____ » _____ 200__ р.

Ми, комісія в складі
відповідальної особи електрооб'єкта _____,
(посада, прізвище, ініціали)

посадової особи митного органу _____,
(посада, прізвище, ініціали)

склали цей акт про те, що обсяги переміщеної в _____ 200__ р.
електроенергії (місяць)

через митний кордон України _____
мають такі значення: (назва ЕС/служби Е)

№ з/п	Назва лінії	Напрямок перетоку	Обсяг електроенергії, зареєстрованої митним органом, тис. кВт·год	Обсяг електроенергії, переміщеної через митний кордон України, тис. кВт·год	Примітка
		віддача			
		прийом			

Відповідальна особа ЕС/служби Е _____
(підпис, М. П., ініціали, прізвище)

Посадова особа митного органу _____
(підпис, ОНП, ініціали, прізвище)

4.3. Передання й оброблення інформації

Інформацію, зазначену в актах про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, митний орган передає засобами електронного зв'язку в термін, що не перевищує двох діб з дати складання цих актів, митному органу, в зоні діяльності якого розташовано відповідну ЕС або службу Е. Оригінальні примірники цих актів надсилаються поштою.

Акти про реєстрацію даних лічильників електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, надсилаються Державною митною службою України Міністерству палива та енергетики України і/або Міністерству транспорту та зв'язку України.

Митні органи та підрозділи Енергетичної регіональної митниці передають акти про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України, Енергетичній регіональній митниці засобами електронного зв'язку. Оригінальні примірники цих актів пересилаються поштою.

Після отримання Енергетичною регіональною митницею актів про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України, інформація узагальнюється й проводиться перевірка відповідності обсягів переміщеної електроенергії заявленим суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України обсягам електроенергії, документально оформленої митними органами.

4.4. Накладання, зняття чи зміна митних забезпечень

Накладання пломб митних органів на лічильники (основні, дублюючі, на обхідних вимикачах або на шинороз'єднувальних вимикачах) електроенергії, яка переміщується через митний кордон України, здійснюється посадовими особами митних органів. Пломби митного органу накладаються на лічильники електроенергії в присутності відповідальних осіб ЕС, служби Е й електрооб'єкта. Митні забезпечення можуть бути замінені посадовими особами тільки тих митних органів, посадові особи яких їх наклали.

Перед накладенням, зняттям чи заміною пломб митного органу відповідальні особи електрооб'єкта готують місце пломбування згідно з Правилами безпечної експлуатації електроустановок, затвердженими наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 06.10.1997 р. № 257, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 13.01.1998 р. за № 11/2451.

Посадова особа митного органу накладає пломби митного органу, після чого оформлює в трьох примірниках акт про накладення пломб митного органу на лічильники електроенергії (форму акту наведено в додатку 4). Перший примірник такого акту зберігається в митному органі, посадова особа якого наклала ці пломби; другий — на електрооб'єкті або у відповідному підрозділі ЕС чи служби Е, якому електрооб'єкт підпорядковано, якщо на цьому електрооб'єкті не присутній постійно черговий персонал; третій — передається до відповідної ЕС або служби Е.

За необхідності замінити лічильники електроенергії, здійснити їх перевірку або інші роботи, проведення яких потребує порушення цілісності пломб митного органу, відповідальні особи ЕС чи служби Е за тиждень до цього повідомляють митний орган, у зоні діяльності якого розташована ця ЕС або служба Е, про проведення таких робіт із зазначенням дати їх початку та закінчення.

Якщо посадова особа митного органу не прибула в зазначений термін, або якщо митний орган надав письмову згоду на проведення робіт за відсутності посадової особи митного органу, фахівці електрооб'єкта можуть самостійно зняти митне забезпечення й проводити потрібні роботи.

Після закінчення робіт посадова особа митного органу проводить накладання пломб митного органу у визначеному порядку.

У разі виходу з ладу лічильників електроенергії або іншого обладнання на електрооб'єкті відповідальна особа ЕС або служби Е терміново повідомляє митний орган про необхідність зняття з них пломб митного органу. Митний орган забезпечує прибуття посадової особи у термін, узгоджений з ЕС або службою Е. Якщо посадова особа митного

органу не прибула в зазначений термін, або якщо митний орган надав письмову згоду на проведення робіт за відсутності посадової особи митного органу, фахівці ЕС або служби Е виконують ці роботи самостійно.

У разі виникнення аварії на лічильниках електроенергії або на іншому обладнанні електрооб'єкта відповідальна особа електрооб'єкта може самостійно зняти пломби митного органу, про що має невідкладно повідомити митний орган наявними засобами зв'язку та в письмовій формі.

Зняття пломб митного органу посадовою особою митного органу здійснюється в присутності відповідальних осіб ЕС або служби Е та електрооб'єкта з оформленням акту про зняття пломб митного органу в трьох примірниках (форму акту наведено в додатку 5). Перший примірник такого акту зберігається в митному органі; другий — на електрооб'єкті або у відповідному підрозділі ЕС чи служби Е, якому електрооб'єкт підпорядковано, якщо на цьому електрооб'єкті не присутній постійно черговий персонал; третій — у відповідній ЕС або службі Е.

Додаток 4

АКТ №

про накладення пломб митного органу
на лічильники електроенергії

«___» _____ 200__ р.

Ми, _____

*(посада, прізвище, ініціали посадової особи митного органу)**(посада, прізвище, ініціали відповідальної особи електрооб'єкта)**(посада, прізвище, ініціали відповідальної особи ЕС/служби Е)*

склали цей акт про те, що _____

(число, місяць, рік)

на _____ здійснено накла-

(назва електрооб'єкта)

дення пломб митного органу на лічильники електроенергії:

№ з/п	Найменування пункту контролю	Тип і клас точності лічильника	Номер лічильника	Відтиск пломби митного органу	Кількість пломб митного органу

Дані лічильника на момент накладення пломб митного органу:

№ з/п	Номер лічильника	Дані лічильника	Примітка

Вищезазначені лічильники перебувають під митним контролем _____.
(назва митного органу)

Службовий телефон № _____
оперативного чергового _____.
(назва митного органу)

_____	_____	_____
(посада посадової особи митного органу)	(підпис, ОНП)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада відповідальної особи електрооб'єкта)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада відповідальної особи ЕС/служби Е)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

Додаток 5

АКТ № про зняття пломб митного органу

«__» _____ 200__ р.

Ми, _____
(посада, прізвище, ініціали посадової особи митного органу)

(посада, прізвище, ініціали відповідальної особи електрооб'єкта)

(посада, прізвище, ініціали відповідальної особи ЕС/служби Е)

склали цей акт про те, що _____
(число, місяць, рік)

на _____ здійснено зняття
 (найменування електрооб'єкта)
 пломб митного органу з лічильників електроенергії _____
 (тип, № лічильника)
 на підставі письмового повідомлення _____
 (номер і дата)

_____.
 (найменування ЕС/служби Е)
 Причина зняття пломб митного органу: _____.

Дані лічильників на момент зняття пломб митного органу:

№ з/п	Номер лічильника	Дані лічильника	Примітка

_____ (посада посадової особи митного органу) _____ (підпис, ОНП) _____ (ініціали, прізвище)
 _____ (посада відповідальної особи електрооб'єкта) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
 _____ (посада відповідальної особи ЕС/служби Е) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Розділ 5. Митне оформлення електроенергії

Відповідно до ст. 148 МК (92-VI) митний контроль товарів, що переміщуються через митний кордон України лініями електропередачі, у тому числі з метою транзиту через митну територію України, здійснюється в місцях митного контролю, які визначаються Кабінетом Міністрів України.

Порядок і терміни митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються лініями електропередач, визначає Кабінет Міністрів України, виходячи з особливостей їх переміщення через митний кордон України.

Відповідно до ст. 150 МК (92-VI) для митного оформлення електроенергії декларант подає митному органу такі документи:

- 1) зовнішньоекономічний договір (контракт);
- 2) довідку-підтвердження відповідного підприємства про кількість електроенергії, що переміщується через митний кордон України;
- 3) інші документи, передбачені цим Кодексом та іншими законами України.

Електроенергія, що переміщується через митний кордон України (крім технологічного переміщення), підлягає митному контролю та митному оформленню.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють експортно-імпорتنі операції з електроенергією чи переміщують її транзитом через територію України, декларують її в Енергетичній регіональній митниці або в інших митних органах за погодженням із цією митницею.

Митний контроль і митне оформлення електроенергії, що передається за зовнішньоекономічними договорами (контрактами) як готова продукція з давальницької сировини або в рахунок бартерних операцій, здійснюються в Енергетичній регіональній митниці або в інших митних органах за погодженням із цією митницею.

Митне оформлення електроенергії, переміщеної через митний кордон України, здійснюється на підставі документів, перелік яких визначено Постановою КМУ від 10.12.2003 р. № 1909, з урахуванням умов зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які можуть передбачати облік електроенергії, що переміщується через митний кордон України, за узгодженими графіками, за сальдо перетоків з урахуванням або без урахування тарифних (часових) зон.

Декларування електроенергії здійснюється через подання декларантом:

- 1) ТД з подальшим поданням ВМД, або ПМД з подальшим поданням ВМД у режимі імпорту.

ПМД оформлюється в разі імпорту електроенергії з країн, з якими укладено міжнародні договори (угоди), умовами яких встановлено звільнення від обкладення податками і зборами (обов'язковими платежами) у разі надходження електроенергії в Україну, або за умов паралель-

ної роботи суміжних енергосистем (їх частин), або в разі експорту чи транзиту електроенергії;

- 2) ПМД з подальшим поданням ВМД у режимі експорту;
- 3) ПМД з подальшим поданням ВМД у режимі транзиту.

Протягом 20 днів з останнього дня звітнього періоду, заявленого в ТД або ПМД, декларант подає митному органу ВМД, оформлену відповідно до заявленого в ТД або ПМД митного режиму.

Фактичні обсяги електроенергії, що переміщується на митну територію України (або за її межі), не мають перевищувати обсяги, заявлені в ТД або ПМД.

Коли фактичне переміщення електроенергії за оформленою ТД або ПМД не здійснене, декларація анулюється в порядку, що визначається Держмитслужбою. У разі переміщення електроенергії в меншому обсязі, ніж заявлений у ТД чи ПМД, оформлення ВМД здійснюється на фактично переміщений обсяг.

У разі довготермінової (понад один звітний період) дії зовнішньоекономічного договору (контракту) митному органу подається для контролю його нотаріально завірена копія. При декларуванні чергової партії товару за тим самим зовнішньоекономічним договором (контрактом) його копія митному органу не подається.

Митне оформлення електроенергії здійснюється за кодом 2716000000 згідно з УКТЗЕД. Відповідно до класифікаційної позиції за УКТЗЕД (електроенергія), передбачено додаткову одиницю виміру. Код цієї одиниці виміру згідно із загальнодержавним Класифікатором системи позначень одиниць вимірювання та обліку — 246 (тис. кВт·год).

5.1. Митне оформлення електроенергії в режимі імпорту

У разі імпорту електроенергії за міжнародними договорами, якими встановлено звільнення від обкладення податками і зборами (обов'язковими платежами) при надходженні в Україну, або за угодами про переміщення електроенергії між енергосистемами країн (їх частинами), що працюють пара-

лельно, НЕК «Укренерго» одноразово подаються до Енергетичної регіональної митниці відповідні підтвердження.

Для митного оформлення партії товарів у режимі імпорту необхідні такі документи:

- зовнішньоекономічний договір (контракт);
- довідка-підтвердження НЕК «Укренерго» про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України у звітному періоді (крім випадків переміщення електроенергії міждержавними електричними мережами залізниць);
- акт приймання-передачі електроенергії, підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) і завірений перевізником;
- рахунок-фактура (інвойс) на обсяг електроенергії, що декларується;
- сертифікат походження товару (за потреби);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- довідка про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Зразок рахунка-фактури (інвойсу) на обсяг електроенергії, що декларується

Банк Покупателя Buyer's bank TARA BANKA, a.s.	Банк Продавца Seller's bank Текущий валютный счет:	СЧЕТ № 14 08 ноября 2006 г. INVOICE Контракт № 44/9 от 01.05.2006 г. Contract Дополнение к контракту Addendum to Contract
Продавец Kyiv, Frun St, 10 Seller Страна Украина Country	Покупатель KORLO INVES, a.s. Buyer Страна Словакия Country	

Пункт отправления Украина	Условия поставки		
Пункт назначения Словакия	Terms of Delivery		DAF
		Аккредитив №: Letter of Credit	Инкассо №: Incasso
Страна происхождения товара Украина	Партия №		
The country of the origin of the goods	Lot №		
Наименование товара Description of goods	Количество Quantity Weight	Цена Price	Сумма Amount
Оплата за электроэнергию в соответствии с контрактом № 44/9 от 01.05.2006, предоставляемую в ноябре 2006 г.		0,05 \$ 888700 кВт·ч	
Всего к оплате			

Директор

И. И. Петров

Signature

Главный бухгалтер

Е. В. Петров

подпись

Зразок акту приймання-передачі електроенергії, підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) і завірений перевізником

АКТ № 1/1-2007
приема-передачі електроенергії
по Контракту от 11.10.2007 № 27/1
между ГП «Енергетик» и ЗАО «ИТЕР РА ЕЭС»
за декабрь 2007 г.

08 января 2008 г.

Закрытое акционерное общество по развитию международных электрических связей «ИТЕР РА ЕЭС» (ЗАО «ИТЕР РА ЕЭС»), г. Москва,

Российская Федерация, в лице директора по трейдингу Петрова Вячеслава Юрьевича, именуемое в дальнейшем Продавец, и Государственное предприятие «Енергетик» (ГП «Енергетик»), г. Киев, Украина, в лице директора Петрова Юрия Борисовича, именуемое в дальнейшем Покупатель,

подписали настоящий акт о нижеследующем.

В соответствии с условиями Контракта от 11.10.2007 № 27/1 Продавец передал, а Покупатель принял на условиях DAF граница Российская Федерация/Украина в **декабре 2007 г.** электроэнергию в количестве 10 000 000 (**десять миллионов**) кВт·ч, с учетом временных зон:

Ночь	2 500 000 кВт·ч
День	5 000 000 кВт·ч
Пик	2 500 000 кВт·ч

Продавец

Директор ЗАО «ИТЕР РА ЕЭС»

_____ В. Ю. Петров

Покупатель

Директор ГП «Енергетик»

_____ Ю. Б. Петров

**Согласовано в части
технических условий:
ГП «НЭК «Укрэнерго»**

* *Відомості й інформація, використані в рахунку-фактурі (інвойсі), акті приймання-передачі наведені як приклад та мають довідковий характер.*

5.2. Митне оформлення електроенергії в режимі експорту

Для митного оформлення партії товарів у режимі експорту необхідні такі документи:

- зовнішньоекономічний договір (контракт);
- акт приймання-передачі електроенергії, підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту) і завірений перевізником;
- довідка-підтвердження НЕК «Укренерго» про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України у звітному періоді (крім випадків переміщення електроенергії міждержавними електричними мережами залізниць);
- акт приймання-передачі обсягів електроенергії, придбаної на оптовому ринку електричної енергії України у звітному періоді;
- рахунок-фактура (інвойс) на обсяг електроенергії, що декларується;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- довідка про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

**Зразок акту приймання-передачі обсягів електроенергії,
придбаної на оптовому ринку електричної енергії України
у звітному періоді**

АКТ № 60
приймання-передачі електроенергії
за Договором від 09 квітня 2007 р. № 44/1
між ДП «Енергоринок» та ДПЗД «Укрінтеренерго»
за листопад 2007 р.

м. Київ

5 грудня 2007 р.

Державне підприємство «Енергетик» (далі — **ПРОДАВЕЦЬ**), що діє на підставі ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з оптового постачання електричної енергії від 31.08.2005 р. серія АБ № 220526, в особі директора Петрова Юрія Борисовича, який діє на підставі Статуту підприємства, з однієї сторони, і

Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Енерго» (далі — **ПОКУПЕЦЬ**), що діє на підставі ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом, в особі директора Петрова Павла Георгійовича, який діє на підставі Статуту підприємства, з іншої сторони,

підписали цей **АКТ** про таке:

ПРОДАВЕЦЬ передав, а **ПОКУПЕЦЬ** прийняв у листопаді 2007 р. електроенергію на межах відповідних областей України, що збігаються з державним кордоном України, загальним фактичним обсягом 100 000 000 **кВт-год** (сто мільйонів **кВт-год**) для подальшого здійснення її експорту за контрактами ДПЗД «Енерго» до ЄС суміжних країн учасників The Union for the Coordination of Transmission of Electricity (UCTE).

ПІДПИСИ СТОРІН:

Від ДП «Енергоринок»

Від ДПЗД «Укрінтеренерго»

_____ Ю. Б. Петров

_____ П. Г. Петров

Погоджено:

Від ДП «НЕК «Укренерго»

* *Відомості й інформація, зазначені в акті приймання-передачі, наведені як приклад та мають довідковий характер.*

Зразок вантажної митної декларації в режимі експорту

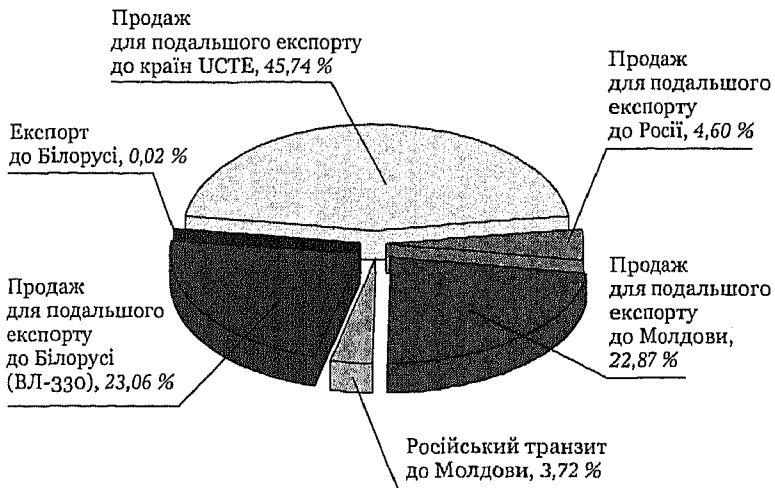
УКРАЇНА (форма МД-2)		ДЕКЛАРАЦІЯ		А МІТНИЙ ОБ'ЄКТ ВІДПРАВЛЕННЯ СПОРТУ ПІДПРИЄМСТВА	
1 6		EK 10		124000003/8/	
1 Назва вантажу Державне підприємство "Енергетик"		2 Форма 1 1		3 Код товару 0/0	
02081, Україна, м. Київ, вул. Сакаганського, 100 0014000-80/0012345881		4 Кількість 1		5 Маса нето 16	
6 Одиниці виміру BY		7 Обсяг (об'єм) вантажу Державне підприємство "Енергетик" 02081, Україна, м. Київ, вул. Сакаганського, 100 0014000-80/0012345881			
8 Назва вантажодателя Концерн "Балтпромэнерго" 220022, Республіка Білорусь, м. Мінськ, вул. Кітвіцька, 21		9 Код вантажодателя BY		10 Валютна сума 25250,05	
14 Державне підприємство Державне підприємство "Енергетик"		11 Код митної території UA/123458828855		16 Код поштової адреси BY	
0014000-80/0012345881		12 Код митної території		17 Код країни походження BY	
18 Інтернет-адреса вантажодателя		19 Код		20 Код митної території DAF UA - смт Добричина 30	
21 Інтернет-адреса державного транспортного засобу на портові		22 Валюта та загальна сума за розрахунком USD 25250,05		23 Курс валют 5,05	
24 Код транзитного митного оформлення 71		25 Код митної території в пункті вивезення 71		26 Номер(и) митної декларації 1- 19357782	
27 Митний орган і код митної території		28 Митний орган і код митної території 2- АБ Енергобанк 3- 01001, м. Київ, вул. Липованська, 8/8 4- в/р 1234588788 МФО 300272			
31 Код митного оформлення 1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЯ гостова потужном грудня 2007р. 500001 кВт 5. 1207		32 Код товару 1 N 27160000 00		33 Код країни походження 00	
34 Код митної території в пункті вивезення UA		35 Код митної території в пункті вивезення UA		36 Код митної території в пункті вивезення 000	
37 Код митної території в пункті вивезення 1000 1200		38 Код митної території в пункті вивезення 246/500,001		39 Код митної території в пункті вивезення 25250,05	
40 Код митної території в пункті вивезення 1301/124000003/7/000555 28/11/07/1		41 Код митної території в пункті вивезення 246/500,001		42 Код митної території в пункті вивезення 25250,05	
43 Код митної території в пункті вивезення 25		44 Код митної території в пункті вивезення 25			
45 Код митної території в пункті вивезення 010		46 Код митної території в пункті вивезення 25250,05		47 Код митної території в пункті вивезення 0,2%	
48 Код митної території в пункті вивезення 50,50		49 Код митної території в пункті вивезення 01		50 Код митної території в пункті вивезення 010	
51 Код митної території в пункті вивезення 50,50 Грн		52 Код митної території в пункті вивезення Всього: 50,50 Грн		53 Код митної території в пункті вивезення 12345881	
54 Код митної території в пункті вивезення Усього:		55 Код митної території в пункті вивезення			
56 Код митної території в пункті вивезення Місце вивезення		57 Код митної території в пункті вивезення			
58 Код митної території в пункті вивезення Місце вивезення		59 Код митної території в пункті вивезення			
60 Код митної території в пункті вивезення		61 Код митної території в пункті вивезення			
62 Код митної території в пункті вивезення		63 Код митної території в пункті вивезення			
64 Код митної території в пункті вивезення		65 Код митної території в пункті вивезення			
66 Код митної території в пункті вивезення		67 Код митної території в пункті вивезення			
68 Код митної території в пункті вивезення		69 Код митної території в пункті вивезення			
69 Код митної території в пункті вивезення		70 Код митної території в пункті вивезення			
71 Код митної території в пункті вивезення		72 Код митної території в пункті вивезення			
73 Код митної території в пункті вивезення		74 Код митної території в пункті вивезення			
75 Код митної території в пункті вивезення		76 Код митної території в пункті вивезення			
77 Код митної території в пункті вивезення		78 Код митної території в пункті вивезення			
79 Код митної території в пункті вивезення		80 Код митної території в пункті вивезення			
81 Код митної території в пункті вивезення		82 Код митної території в пункті вивезення			
83 Код митної території в пункті вивезення		84 Код митної території в пункті вивезення			
85 Код митної території в пункті вивезення		86 Код митної території в пункті вивезення			
87 Код митної території в пункті вивезення		88 Код митної території в пункті вивезення			
89 Код митної території в пункті вивезення		90 Код митної території в пункті вивезення			
91 Код митної території в пункті вивезення		92 Код митної території в пункті вивезення			
93 Код митної території в пункті вивезення		94 Код митної території в пункті вивезення			
95 Код митної території в пункті вивезення		96 Код митної території в пункті вивезення			
97 Код митної території в пункті вивезення		98 Код митної території в пункті вивезення			
99 Код митної території в пункті вивезення		100 Код митної території в пункті вивезення			

* Відомості й інформація, використані при заповненні ВМД, наведені як приклад та мають довідковий характер.

5.3. Митне оформлення електроенергії в режимі транзиту

Для митного оформлення партії товарів у режимі транзиту необхідні такі документи:

- зовнішньоекономічний договір (контракт) про транзит електроенергії;
- довідка-підтвердження НЕК «Укренерго» про обсяги електроенергії, переміщеної через митний кордон України у звітному періоді (крім випадків переміщення електроенергії міждержавними електричними мережами залізниць);
- акт приймання-передачі електроенергії, підписаний сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- довідка про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Структура обсягів експорту е/е з ОРЕ України до Республіки Молдова, Республіки Білорусь, країн УСТЕ, Російської Федерації та транзити російської е/е в Республіку Молдова

Розділ 6. Нарахування податків та зборів під час митного оформлення електроенергії

Сплата податків і зборів (обов'язкових платежів) під час митного оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України, здійснюється на загальних підставах згідно із законодавством.

Під час здійснення митного оформлення електроенергії сплачуються такі митні платежі:

1. Митні збори нараховуються за ставками, встановленими Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів».
2. Мито — згідно з Митним тарифом України, затвердженим Законом України від 05.04.2001 р. № 2371-III «Про Митний тариф України».
3. Податок на додану вартість — відповідно до Закону України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР «Про податок на додану вартість».

Розділ 7. Прикінцеве положення

Загальний стандарт частоти струму в електричних мережах 50 Гц. Відхилення частоти змінного струму в електричних мережах характеризується показником відхилення струму, для якого визначено такі норми: нормально допустимі та гранично допустимі значення відхилення частоти струму $\pm 0,2$ та $\pm 0,4$ Гц.

Згідно з правилами технічної експлуатації робота з частотою нижче 49,5 Гц протягом однієї години вважається аварією. За такої частоти енергосистема України працювала кілька років, причому в деяких випадках частота опускалася і нижче 49 Гц. Протиаварійна автоматика відключала не тільки підприємства, а й цілі райони, водні ресурси Дніпра спрацьовувалися до неприпустимих меж, загрожуючи зривом водопостачання населення і промисловості.

За частоти струму в електричних мережах менше 50 Гц ускладнюється виконання технічних режимів паралельної

роботи суміжних енергосистем, а також енергозабезпечення деяких регіонів України, відокремлених від Об'єднаної енергетичної системи України.

Особливо важливі об'єкти електроенергетики (їх перелік визначається центральними органами виконавчої влади, що здійснюють управління в електроенергетиці, та затверджується Кабінетом Міністрів України) беруться під відомчу воєнізовану охорону, яка взаємодіє зі спеціалізованими підрозділами інших відомств. На об'єктах електроенергетики встановлюється особливий режим допуску.

В охоронних зонах електричних мереж, а також інших особливо важливих об'єктах електроенергетики діють обмеження, передбачені законодавством України щодо використання земель.

Атомні електростанції охороняються відповідно до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та Закону України «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання».

Правопорушення в електроенергетиці тягне за собою встановлену законодавством України цивільну, адміністративну і кримінальну відповідальність.

Правопорушеннями в електроенергетиці є:

- крадіжка електричної та теплової енергії, самовільне підключення до об'єктів електроенергетики і споживання енергії без приладів обліку;
- пошкодження приладів обліку;
- розкомплектування та пошкодження об'єктів електроенергетики, розкрадання майна цих об'єктів;
- створення перешкод здійсненню державного енергетичного нагляду та у виконанні робіт, пов'язаних з обслуговуванням об'єктів електроенергетики;
- порушення правил охорони електричних мереж;
- порушення правил користування енергією;
- насильницькі дії, які перешкоджають оперативному персоналу, посадовим особам об'єктів електроенергетики та посадовим особам державних органів виконувати свої службові обов'язки.

Суб'єкти господарської діяльності несуть відповідальність за правопорушення в електроенергетиці, а саме:

- за неподання інформації (або подання завідомо недостовірної інформації), передбаченої в ліцензіях на виробництво, передачу або постачання електричної енергії та в нормативно-правових актах, що регулюють питання функціонування об'єднаної енергетичної системи України і споживання енергії;
- за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання рішень чи приписів Національної комісії регулювання електроенергетики України, Державної інспекції з експлуатації електричних станцій і мереж, Державної інспекції з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної та теплової енергії та порушення умов ліцензій.

Підприємства електроенергетики мають додержувати вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, нести відповідальність за його порушення і здійснювати технічні та організаційні заходи, спрямовані на зменшення шкідливого впливу об'єктів електроенергетики на навколишнє природне середовище.

Посадові особи митних органів і відповідальні особи ЕС, служб Е та електрооб'єктів у межах своєї компетенції несуть відповідальність за невиконання вимог нормативно-правових актів.

Розділ 8. Нормативно-правові акти, які застосовуються під час митного контролю та митного оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України

1. Митний кодекс України, 12.07.2002 р. № 92-IV.
2. Закон України «Про електроенергетику», 16.10.1997 р. № 575/97-ВР.
3. Указ Президента України від 14.03.1995 р. № 213/95 «Про заходи щодо забезпечення діяльності Національ-

- ної комісії з питань регулювання електроенергетики України».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1909 «Про митний контроль і митне оформлення електроенергії, що переміщується через митний кордон України».
 5. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.1999 р. № 2043 «Про затвердження Тимчасових умов функціонування оптового ринку електричної енергії».
 6. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.04.2001 р. № 320 «Про перехід об'єднаної енергетичної системи України на паралельну роботу з єдиною енергетичною системою Російської Федерації».
 7. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2002 р. № 1456 «Про ведення обліку, здійснення митного контролю та митного оформлення електроенергії, яка переміщується через митний кордон України під час паралельної роботи південно-західної частини об'єднаної енергетичної системи України («Острова Бурштинської ТЕС») з енергетичним об'єднанням УСТЕ».
 8. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.07.2000 р. № 1139 «Про затвердження Порядку застосування санкцій за порушення законодавства про електроенергетику».
 9. Наказ Мінпаливенерго України від 06.09.2000 р. № 411 «Про запровадження спеціальних технічних схем передачі електроенергії».
 10. Наказ ДМСУ від 09.07.1997 р. № 307 (у редакції наказу ДМСУ від 07.11.2007 р. № 933) «Інструкція про порядок заповнення вантажної митної декларації».
 11. Наказ ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 «Про затвердження тимчасової та неповної декларацій відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)».
 12. Наказ ДМСУ від 09.08.2005 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передую митному оформленню товарів і транспортних засобів».
 13. Наказ Державної митної служби України, Міністерства палива та енергетики України, Міністерства транспор-

ту та зв'язку України від 12.12.2006 р. № 1110/484/1146 «Про затвердження Інструкції про здійснення митного контролю за переміщенням електроенергії через митний кордон України».

14. Листи ЕРМ від 11.06.2007 р. № 22/2-4838-ЕП, від 12.09.2007 р. № 22/1.3-7610-ЕП «Щодо Переліку міждержавних ліній електропередачі, об'єктів та місць встановлення лічильників електроенергії, за показаннями яких обчислюються обсяги міждержавних перетікань електроенергії».

Глава VII

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ДИЗЕЛЬНОГО ПАЛИВА

Розділ 1. Митний контроль та митне оформлення при переміщенні дизельного палива залізничним транспортом

1.1. Нормативно-правові акти, які регламентують порядок митного контролю дизельного палива при переміщенні залізничним транспортом

1. Митний кодекс України: Закон України від 11.07.2002 р. № 92-IV.
2. Указ Президента України від 18.06.1994 р. № 319 «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами».
3. Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII «Про зовнішньоекономічну діяльність».
4. Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII «Про забезпечення санітарного і епідемічного благополуччя населення».
5. Закон України від 15.09.1995 р. № 327/95-ВР «Про операції з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічних відносинах».
6. Закон України від 12.07.2001 р. № 2659-III «Про внесення змін до Закону України «Про запровадження єдиного збору, який справляється в пунктах пропуску через державний кордон України».

7. Закон України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР «Про податок на додану вартість».
8. Закон України від 05.02.1992 р. № 2097-XII «Про Єдиний митний тариф».
9. Закон України від 04.05.2001 р. № 2371-III «Про Митний тариф України».
10. Закон України від 20.10.1999 р. № 1172-XIV «Про транзит вантажів».
11. Декрет КМУ від 26.12.1992 р. №18-92 р. «Про акцизний збір».
12. Постанова КМУ від 09.06.1997 р. № 574 «Положення про ВМД».
13. Постанова КМУ від 25.12.2002 р. № 1947 «Про затвердження Порядку створення зон митного контролю та їх функціонування і Порядку надання дозволу на розміщення у зонах митного контролю споруд та об'єктів інфраструктури, що належить іншим, ніж митні, органам державної влади, які здійснюють контроль під час переміщення товарів через митний кордон України».
14. Постанова КМУ від 24.10.2002 р. № 1569 «Про затвердження Порядку справляння єдиного збору в пунктах пропуску через державний кордон».
15. Постанова КМУ від 01.02.2006 р. № 80 «Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України».
16. Постанова КМУ від 12.12.2002 р. № 1862 «Про затвердження Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) з метою їх митного оформлення, а також розпорядження зразками».
17. Постанова КМУ від 04.11.1997 р. № 1211 «Про затвердження Порядку митного оформлення імпортованих товарів (продукції), що підлягають обов'язковій сертифікації в Україні».
18. Постанова КМУ від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів».
19. Постанова КМУ від 29.03.2002 р. № 390 «Про ввезення на митну територію України окремих видів товарів».

20. Постанова КМУ від 21.03.2007 р. № 545 «Деякі питання проведення обліку, зберігання та реалізації дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки».
21. Наказ ДМСУ від 30.09.2004 р. № 714 «Про затвердження Переліку товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюється підрозділами Енергетичної регіональної митниці».
22. Наказ ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення».
23. Наказ ДМСУ від 04.01.2005 р. № 1 «Про затвердження Порядку застосування уніфікованої митної квитанції МД-1».
24. Наказ ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю і митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації».
25. Наказ ДМСУ від 15.07.2004 р. № 521 «Про затвердження Порядку формування інформаційного коду результатів проведення митного огляду товарів і транспортних засобів».
26. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 01.02.2005 р. № 28 «Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні».
27. Наказ ДМСУ від 12.12.2005 р. № 1227 «Про затвердження Порядку оформлення і використання Картки відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні чи пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України».
28. Наказ ДМСУ від 27.09.2006 р. № 821 «Про затвердження Порядку справляння податку на додану вартість під час митного оформлення товарів, імпортованих на митну територію України».
29. Наказ ДМСУ від 28.02.2003 р. № 129 «Про затвердження Положення про порядок контролю за ввезенням на митну територію України окремих видів товарів».
30. Наказ ДМСУ від 07.07.2007 р. № 933 «Про внесення змін до наказу Держмитслужби від 09.07.1997 р. № 307».

31. Наказ ДМСУ від 05.08.2004 р. № 576 «Про затвердження Порядку взаємодії митних органів з Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів».
32. Спільний наказ Міністерства транспорту України та Держмитслужби України від 30.03.2001 р. № 231/174 «Про затвердження Порядку взаємодії митниць і залізниць України при переміщенні через митний кордон товарів та інших предметів у вантажних залізничних поїздах».
33. Наказ ДМСУ від 21.01.2000 р. № 33 «Про затвердження Інструкції про порядок справляння акцизного збору в разі ввезення товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на митну територію України».
34. Наказ ДМСУ від 09.08.2005 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передуює митному оформленню товарів і транспортних засобів».
35. Наказ ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларації відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)».
36. Наказ Державної митної служби України від 21.11.2005 р. № 1136 «Про місця прибуття автотранспорту».
37. Наказ Енергетичної регіональної митниці від 27.09.2005 р. № 124 «Про організацію здійснення митних процедур відповідно до наказу ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю і митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації».
38. Спільний наказ Енергетичної регіональної митниці та Київської дирекції залізничних перевезень від 16.11.2005 р. № 259/443 «Про затвердження Технологічної схеми взаємодії посадових осіб відділів митного оформлення енергоносіїв у Києві Енергетичної регіональної митниці та залізничних станцій Київської дирекції залізничних перевезень, які знаходяться у Києві».

та Київській області, при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів (вантажів), які переміщуються через митний кордон України залізничним транспортом».

39. Спільний наказ Енергетичної регіональної митниці та Козятинської дирекції залізничних перевезень від 02.12.2005 р. № 322/601 «Про затвердження Технологічної схеми взаємодії посадових осіб відділів митного оформлення енергоносіїв у Києві Енергетичної регіональної митниці та залізничних станцій Козятинської дирекції залізничних перевезень, які знаходяться у Києві та Київській області, при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів (вантажів), які переміщуються через митний кордон України залізничним транспортом».

1.2. Загальні процедури при переміщенні дизельного палива через митний кордон України залізничним транспортом

1.2.1. Оформлення попередньої декларації

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 р. № 390 «Про ввезення на митну територію України окремих видів товарів» та Положення про порядок контролю за ввезенням на митну територію України окремих видів товарів, затвердженого наказом Державної митної служби України від 28 лютого 2003 р. № 129, умовою переміщення через митний кордон України дизельного палива є оформлення попередньої вантажної митної декларації (далі — ПД) митним органом за місцем державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності — одержувача цих товарів.

Ураховуючи господарську діяльність суб'єктів підприємницької діяльності, дозволяється подання ПД і подальше оформлення вантажної митної декларації (далі — ВМД) в іншому митному органі згідно з листом про погодження. При цьому ПД і ВМД мають бути оформлені одним митним органом.

Попередня декларація, як правило, оформлюється на одну партію товару. При переміщенні дизельного палива залізничним транспортом одна попередня декларація та ВМД оформлюються під час декларування товарів одного найменування у межах одного зовнішньоекономічного договору (контракту) й одного митного режиму, які перевозяться від одного вантажовідправника з однієї станції відправлення і надходять на адресу одного вантажоодержувача, незалежно від кількості оформлених залізничних накладних. Пропуск дизельного палива через митний кордон України може здійснюватися без подання ПД за умови його митного оформлення в зоні діяльності підрозділу митного органу, розташованого в пункті пропуску на митному кордоні України.

Під час подання ПД на партію дизельного палива, що його ввозять на митну територію України залізничним транспортом, може бути застосований (за вибором суб'єкта підприємницької діяльності, на адресу якого ввозяться окремі види товарів, або вповноваженої ним особи) один із заходів забезпечення доставки товарів до митного органу призначення, а саме:

- **грошова застава**, що попередньо вноситься на депозитний рахунок митного органу призначення в розмірі встановлених законодавством України податків і зборів, які підлягали б сплаті в разі ввезення таких товарів для вільного обігу на митній території України;
- **гарантія банку** щодо сплати встановлених законодавством України податків і зборів (обов'язкових платежів);
- **фінансова гарантія** незалежного фінансового посередника стосовно обов'язкової доставки товарів до митного органу призначення згідно з Положенням про надання фінансових гарантій митним органам незалежними фінансовими посередниками щодо обов'язкової доставки товарів до митниць призначення, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1996 р. № 1216, і Положенням про надання незалежними фінансовими посередниками фінансових гарантій митним органам при митному оформленні товарів, що вво-

зяться за попередньою вантажною митною декларацією, затвердженим наказом Державної митної служби України від 29.07.1998 р. № 447 і зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29.10.1998 р. за № 698/3138;

- **охорона та супроводження товарів силами митних органів** згідно з Інструкцією про організацію та порядок охорони й супроводження товарів підрозділами митної варті Державної митної служби України, затвердженою наказом Державної митної служби України від 20.08.2003 р. № 565 (зі змінами й доповненнями) і зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 29.08.2003 р. за № 746/8067;
- **перевезення товарів митним перевізником**, якому Державною митною службою України видано ліцензію на провадження посередницької діяльності митного перевізника.

У разі обрання грошової застави як заходу забезпечення доставки товарів кошти, внесені на рахунки митних органів під час оформлення ПД, після оформлення ВМД на дизельне паливо відповідно до митних режимів тимчасового ввезення, митного складу тощо повертаються суб'єкту підприємницької діяльності за його заявою або зараховуються як грошова застава для забезпечення доставки під час увезення наступних партій окремих видів товарів чи в рахунок сплати наступних податків та зборів.

У разі обрання суб'єктом ЗЕД гарантії банку як заходу забезпечення доставки окремих видів товарів митному органу призначення подається гарантійний документ, а його копія з відбитком штампа «Під митним контролем» (далі — ПМК) і зазначенням номера попередньої декларації надається цьому суб'єктові.

ПД дійсна й може бути використана для ввезення дизельного палива протягом трьох місяців з дати її оформлення.

Попередня декларація та її електронна копія подаються митному органу призначення разом з такими документами:

- зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- документами, що підтверджують застосування одного із заходів забезпечення доставки товарів у митний ор-

ган призначення, передбачених п. 3 Постанови Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 р. № 390.

Також можуть подаватись інші документи, що підтверджують вартісні, якісні й кількісні характеристики товару.

Усі умови здійснення платежів і курс валют, встановлений Національним банком України, застосовуються на день прийняття ПД до оформлення і фіксуються митним органом призначення за допомогою проставляння відбитка штампа «Під митним контролем» та особистої номерної печатки в графі **D/J** усіх примірників ПД.

Під час оформлення ПД посадові особи митного органу призначення:

- перевіряють правильність заповнення ПД та її електронної копії;
- перевіряють наявність фактів застосування до вітчизняного суб'єкта підприємницької діяльності або його іноземного партнера спеціальних санкцій, передбачених ст. 37 Закону України від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» (далі — санкції). У разі виявлення факту застосування до суб'єкта підприємницької діяльності або його іноземного партнера індивідуального режиму ліцензування ПД приймається до оформлення тільки за наявності разової (індивідуальної) ліцензії на право здійснення зовнішньоекономічної операції, виданої Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України чи його структурним підрозділом відповідно до Положення про порядок видачі разових (індивідуальних) ліцензій, затвердженого наказом вищезазначеного міністерства від 17.04.2000 р. № 47 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.05.2000 р. за № 259/4480. Якщо виявлено факт застосування до суб'єкта підприємницької діяльності або його іноземного партнера санкції у вигляді тимчасового зупинення зовнішньоекономічної діяльності, ПД до оформлення не приймається;
- перевіряють документи, що підтверджують застосування одного із заходів забезпечення доставки товарів;
- перевіряють відомості про гаранта;

- зазначають у гарантійному документі дату заповнення та номер ПД, яку оформлено на окремі види товарів, завіряють дату відбитком особистої номерної печатки;
- визначають місце прибуття товару;
- завершують оформлення ПД проставлянням відтиску особистої номерної печатки та штампа ПМК у графі D/J усіх примірників ПД.

Митний орган призначення, в якому оформлено ПД, у термін, що не перевищує 4 годин з моменту її оформлення, передає електронну копію ПД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України (далі — ЄАІС).

Електронна копія ПД ставиться на контроль відділом контролю за переміщенням товарів митного органу призначення. Це робиться шляхом унесення відмітки про підтвердження достовірності інформації за цією ПД з персональної електронної обчислювальної машини (далі — ПЕОМ), розміщеної в приміщенні структурного підрозділу цього митного органу, до ЄАІС каналами оперативного зв'язку в термін, що не перевищує 4 годин з моменту надходження електронної копії ПД до ЄАІС.

Для того, щоб забезпечити оперативне здійснення митних процедур у пункті пропуску через митний кордон України, суб'єкт підприємницької діяльності має повідомити перевізника про номер і дату оформленої ПД, які представляються на товаросупровідних документах.

ПД може бути анульовано за письмовою заявою суб'єкта підприємницької діяльності на підставі рішення начальника митного органу призначення, в якому оформлено цю ПД. Це рішення приймається в 15-денний термін тільки за умови, що товар ще не ввезено на митну територію України. Копія цього рішення надається суб'єктові-заявнику. ПД анулюється після закінчення терміну її дії.

При цьому в разі обрання суб'єктом підприємницької діяльності заходу забезпечення доставки товарів у вигляді грошової застави митний орган призначення письмово попереджає суб'єкта про закінчення терміну дії оформленої ПД і зберігає кошти на відповідному рахунку. Вони зберігаються, поки суб'єкт не звернеться до цього митного

органу з проханням повернути кошти, зарахувати їх у рахунок сплати наступних установлених законодавством податків і зборів чи як грошову заставу для забезпечення доставки товарів, що ввозитимуться в майбутньому, або до закінчення терміну позовної давності.

1.2.2. Умови перевезення дизельного палива залізницею під митним контролем

Умова переміщення дизельного палива через митний кордон України — перевірка посадовою особою митного органу відправлення (прикордонної митниці) наявності електронної копії ПД в ЄАІС. Це відбувається шляхом: оперативного запиту до неї за номером ПД; перевірки відповідності відомостей, що містяться в товаросупровідних і товаротранспортних документах, відомостям, заявленим в електронній копії ПД; та в разі потреби — перевірки відповідності товару відомостям, заявленим в електронній копії ПД.

При виявленні відсутності електронної копії ПД в ЄАІС посадова особа митного органу відправлення (прикордонної митниці) на вимогу перевізника або вповноваженої власником товару особи не пізніше ніж протягом 30 хвилин має підготувати про це два примірники офіційної довідки. Один її примірник після реєстрації видається перевізнику або вповноваженій власником товару особі, другий — залишається в структурному підрозділі митного органу відправлення (прикордонної митниці), посадова особа якого видала довідку, і зберігається в окремій справі.

За відсутності зв'язку між структурним підрозділом митного органу відправлення (прикордонної митниці) та ЄАІС за рішенням начальника цього структурного підрозділу посадова особа цього підрозділу, використовуючи будь-які канали зв'язку митних органів (телефон, радіозв'язок, факс), звертається до ВКПТ митного органу відправлення (прикордонної митниці) з проханням перевірити наявність електронної копії ПД в ЄАІС. ВКПТ митного органу відправлення (прикордонної митниці), використовуючи електронний зв'язок з ЄАІС, перевіряє наяв-

ність електронної копії ПД в ЄАІС, роздруковує витяг з цієї електронної копії та передає копію цього витягу, в тому числі каналами факсимільного зв'язку, до структурного підрозділу, що звернувся. При цьому витяг із електронної копії ПД, у тому числі надісланий (отриманий) факсимільним зв'язком, реєструється в окремому журналі як у митному органі відправлення (прикордонній митниці), так і в його структурному підрозділі, розташованому безпосередньо в пункті пропуску на митному кордоні України.

Рішення про можливість переміщення товарів через митний кордон України на підставі витягу з електронної копії ПД приймає начальник структурного підрозділу митного органу відправлення (прикордонної митниці), розташованого безпосередньо в пункті пропуску через митний кордон України, за погодженням із начальником митного органу відправлення (прикордонної митниці) або його заступником.

Дизельне паливо ввозиться на митну територію України тільки в кількості, яка не перевищує кількості товарів, до яких застосовано відповідний захід забезпечення доставки товарів до митного органу призначення.

Якщо таке перевищення має місце, то переміщення товарів здійснюється за умови застосування додаткових заходів забезпечення доставки до митниць призначення.

Після отримання з ЄАІС підтвердження наявності в ній електронної копії ПД та за відсутності зауважень посадова особа митного органу відправлення (прикордонної митниці) заносить до ЄАІС таку інформацію за цією ПД:

- транспортний засіб (вид, номер тощо);
- реквізити перевізника (найменування, адресу, дані особи, що безпосередньо здійснює перевезення, тощо);
- переміщувані товари (кількість товару, що фактично переміщується в цій партії, у додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних; вартість товарів тощо);
- вид і реквізити всіх наявних товаротransпортних і товаросупровідних документів на товари, що переміщуються через митний кордон України;
- ідентифікаційні ознаки митного забезпечення — наявного або накладеного на вантажний відсік транспортного засобу чи на вантажні місця;

- дату й час перетину кордону;
- термін доставки товарів до митного органу призначення;
- номер службового посвідчення та особистої номерної печатки посадової особи митного органу відправлення (прикордонної митниці), що здійснила контроль і оформлення.

Посадова особа митного органу відправлення (прикордонної митниці) перевіряє відомості про застосування одного із заходів забезпечення доставки товарів і після цього в межах своїх повноважень виконує такі дії:

- заносить відомості про номер і дату ПД, товари, транспортний засіб, яким вони переміщуються, товаросупровідні документи, перевізника тощо до окремого журналу реєстрації пропуску товарів;
- використовуючи дані ЄАІС, роздруковує три примірники витягу з електронної копії ПД (із заповненою контрольною міткою щодо пропуску товару) на переміщувані товари;
- ознайомлює особу, що приймає товари та документи на них до перевезення до митного органу призначення, зі змістом ст. 331, 332, 336, 337, 338 Митного кодексу України;
- вносить до трьох роздрукованих примірників витягу з електронної копії ПД відомості про особу, що приймає заявлені товари до перевезення;
- у трьох примірниках витягу з електронної копії ПД проставляє відбиток особистої номерної печатки. Перший примірник витягу з електронної копії ПД протягом устанавленого терміну зберігається в митному органі відправлення (прикордонній митниці) разом із примірниками (або копіями — по одній з кожного документа) всіх товаросупровідних документів. Другий і третій примірники передаються особі, що приймає заявлені товари до перевезення та бере зобов'язання щодо доставки цих товарів до митного органу призначення. Ці примірники використовуються як довідкові документи протягом усього терміну переміщення товарів, а після завершення переміщення засвідчуються

особистою номерною печаткою посадової особи митного органу призначення; один з них залишається в перевізника як свідчення про здійснене переміщення, а другий після закінчення митного оформлення переміщуваного товару передається до ВКПТ митного органу призначення для зберігання;

- засвідчує завершення митного оформлення шляхом проставлення відтиску номерного штампа ПМК на всіх примірниках усіх поданих для оформлення товаросупровідних і товаротранспортних документів.

Після здійснення всіх зазначених заходів надається дозвіл на направлення товару до митного органу призначення.

Особа, що приймає заявлені товари до перевезення, бере зобов'язання щодо доставки цих товарів до митного органу призначення, підписує всі примірники витягу з електронної копії ПД та робить напис:

«Я, _____
(прізвище, ім'я, по батькові; номер і серія паспорта)

ознайомлений зі змістом ст. 331, 332, 336, 337, 338 Митного кодексу України й зобов'язуюсь доставити заявлені товари

до _____ митниці
(назва митного органу призначення)

в термін до «__» _____ 200__ р.»

(установлений митним органом відправлення
(прикордонною митницею) термін доставки товарів)

Якщо до митного органу відправлення (прикордонної митниці) залізничним транспортом надходить дизельне паливо, яке є частиною заявленої у ПД партії товарів, то товар пропускається цим митним органом і направляється до митного органу призначення. При цьому на зворотному боці товаросупровідних документів посадовою особою митного органу відправлення (прикордонної митниці) проставляються відмітки про кількісні та вартісні характеристики товару, що ввозиться на митну територію України частинами, і про залишок товару, що може бути ввезено за цією ПД у подальшому.

Кожна така відмітка завіряється особистою номерною печаткою та підписом посадової особи митного органу від-

правлення (прикордонної митниці). Ця інформація заноситься до ЄАІС і до журналу реєстрації пропуску.

При цьому контроль за ввезенням товарів в обсязі, заявленому в ПД, до моменту ввезення останньої їх частини покладається на митний орган відправлення (прикордонну митницю).

Митний орган призначення проводить митне оформлення кожної частини заявлених у ПД товарів на підставі товаросупровідних документів та інформації, наявної в електронній копії ПД в ЄАІС.

У разі оформлення митним органом призначення в повному обсязі заявлених у ПД товарів електронна копія ПД знімається з контролю.

За відсутності зв'язку між митним органом відправлення (прикордонною митницею) та ЄАІС відмітку щодо пропуску товарів роблять у журналі реєстрації пропуску товарів і при відновленні зв'язку передають до ЄАІС у термін, що не перевищує 4 годин. У зв'язку з цим журнал реєстрації пропуску товарів має містити відомості, що підлягають переданню до ЄАІС.

Як виняток допускається ввезення на митну територію України дизельного палива через інший, ніж той, що зазначений в графі 29 ПД, митний орган відправлення (прикордонну митницю). При цьому внесення змін до ПД здійснюється ВКПТ митного органу призначення за рішенням начальника цього митного органу або особи, що його заміщує. Це рішення приймається на підставі письмового звернення суб'єкта підприємницької діяльності або митного органу відправлення (прикордонної митниці).

Митний орган відправлення (прикордонна митниця), використовуючи доступні канали оперативного зв'язку (електронну пошту, факс, телефон тощо), робить запит до митного органу призначення щодо зміни коду митного органу відправлення (прикордонної митниці).

Митний орган призначення за відсутності підстав для відмови підтверджує зміну коду митного органу відправлення (прикордонної митниці) шляхом внесення відповідної відмітки до ЄАІС, чим дає дозвіл на пропуск това-

ру, після чого митний орган відправлення (прикордонна митниця) отримує доступ до електронної копії ПД в ЄАІС для внесення відміток щодо пропуску товару. При цьому в електронній копії ПД залишається код першого митного органу, а код нового заноситься до ЄАІС окремо.

У разі виявлення фактів недоставки товару до митного органу призначення справу про порушення митних правил заводиться митний орган, якому надано зобов'язання про доставку товару. В інших випадках справа про порушення митних правил заводиться митним органом, що безпосередньо виявив правопорушення.

При надходженні дизельного палива, що ввозиться в Україну, до митного органу призначення посадова особа митного органу перевіряє відповідність відомостей про товари, зазначених у товаросупровідних і товаротранспортних документах, відомостям, зазначеним в електронній копії ПД, і проставляє на всіх товаросупровідних документах штамп ПМК.

Другий і третій примірники витягу з електронної копії ПД засвідчуються відбитком штампа ПМК посадової особи митного органу призначення та записом «Вантаж надійшов». Третій примірник додатково засвідчується відбитком особистого митного забезпечення посадової особи митного органу призначення та видається перевізникові як свідчення належного виконання перевезення.

Посадова особа митного органу призначення робить відмітку в ЄАІС про надходження товару за цією ПД.

Будь-які операції з товарами, що надійшли до митного органу призначення, але митне оформлення яких ще не завершено, можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем цього митного органу.

При частковому надходженні до митного органу призначення товарів за однією ПД ведеться облік фактичної доставки товарів, що входять до складу заявлених та пропущених за однією ПД. Для цього використовуються можливості програмних засобів ЄАІС.

При частковому надходженні (у тому числі під час перевезень декількома транспортними засобами) до митного ор-

гану призначення товарів, що входять до складу заявлених за однією ПД, цей митний орган здійснює митне оформлення згідно із заявленим режимом партії товарів, за винятком тієї частини, яка цілком утрачена або потрапила під дію обставин непереборної сили і не може бути доставлена до митного органу призначення, про що складено відповідні документи. Відмітка в ЄАІС про доставку проставляється за умови надходження всіх товарів, заявлених у ПД, за винятком тих частин, що цілком утрачені або потрапили під дію обставин непереборної сили і не можуть бути доставлені до митного органу призначення, про що складено відповідні документи.

1.2.3. Взаємодія посадових осіб ЕРМ з представниками залізничних станцій при переміщенні дизельного палива залізничним транспортом

Перевезення дизельного палива під митним контролем і взаємодія посадових осіб митниці та залізниці здійснюються відповідно до законодавства України, угод про перевезення товарів (вантажів) у міжнародному сполученні, правил перевезень вантажів залізничним транспортом, затверджених наказами Міністерства транспорту України (далі — Правила), а також спільного наказу Міністерства транспорту України та Держмитслужби України від 30.03.2001 р. № 231/174 «Про затвердження Порядку взаємодії митниць і залізниць України при переміщенні через митний кордон товарів та інших предметів у вантажних залізничних поїздах».

Контроль за переміщенням дизельного палива між митницями здійснюється згідно з вимогами законодавства України.

Залізниці зобов'язані доставити до митного органу, у зоні діяльності якого розташовано станцію призначення, товари (вантажі) без будь-яких змін упаковки або стану з непошкодженим митним забезпеченням, запірно-пломбувальними пристроями (ЗПП) або пломбами, а також документи контролю доставки (далі — ДКД), супровідні й перевізні документи на ці товари (вантажі).

Залізниці здійснюють перевезення товару між митними органами як митні перевізники та гарантують обов'язкову доставку до митниці призначення товарів (вантажів), що перебувають під митним контролем. Залізниця несе відповідальність за збереження вантажу від моменту його прийняття для перевезення і до моменту видачі одержувачу або передання згідно з Правилами іншому підприємству (ст. 110 Статуту залізниць України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 р. № 457, зі змінами й доповненнями).

Допускається переміщення товару (вантажів) під забезпеченням митних органів інших країн. Такі забезпечення, зокрема пломби, визнаються митними органами України за умови їх відповідності вимогам, що висуваються до митних забезпечень, які використовуються митними органами України.

Митниця відправлення обов'язково встановлює термін доставки дизельного палива до митниці призначення відповідно до вимог Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення, затвердженого наказом Державної митної служби України від 08.12.1998 р. № 771, і ст. 41 Статуту залізниць України з урахуванням різновиду транспорту, що використовується для такого перевезення, та інших умов перевезення. Для товарів, що переміщуються залізничним транспортом, установлюється максимальний термін доставки товару до митниці призначення — до 28 діб. Він обчислюється з 24-ї години дати прийняття товару (вантажів) до перевезення. Виконання (невиконання) Укрзалізницею зобов'язання про доставку товару (вантажів) до митниці призначення визначається за датою, зазначеною у відбитку календарного штампеля відповідної станції.

В окремих випадках, коли дизельне паливо не може бути доставлене до митниці призначення в термін, установлений митницею відправлення, внаслідок дії надзвичайних або невідворотних обставин чи подій, що перешкоджають рухові транспортного засобу, термін доставки дизельного палива до митниці призначення може бути подовжено на час дії таких обставин чи подій.

Після прибуття товару (вантаж) на станцію призначення у відповідних графах усіх примірників залізничних накладних проставляється відбиток календарного штемпеля станції, що є підтвердженням надходження товару (вантаж) на станцію призначення.

Посадові особи залізниць не мають права видавати товари (вантажі), що перебувають під митним контролем, виконувати будь-які операції з ними (навантажування, вивантажування, перевантажування, виправлення пошкоджень упаковки, розпакування, перепакування або зміну ідентифікаційних знаків чи маркування, нанесених на упаковку) без дозволу митного органу.

Посадова особа митного органу на підставі поданих посадовою особою залізничної станції документів визначає обов'язкові види контролю і послідовність їх проведення згідно з вимогами Митного кодексу України та Постанов Кабінету Міністрів України від 24.10.2002 р. № 1569 «Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон» і від 24.12.2003 р. № 1989 «Питання пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними».

Транспортні засоби з товаром (вантажем), що прибули на станцію призначення і перебувають під митним контролем, розміщуються на цій станції та охороняються залізницею. Про прибуття товару (вантаж) посадова особа станції призначення повідомляє митницю призначення та вантажоодержувача.

На залізничній станції, на якій розташовано підрозділ митниці призначення, повідомлення здійснюється шляхом передання посадовою особою цієї станції ДКД, перевізних і супровідних документів цьому підрозділу. Цей факт реєструється в спеціальному журналі залізничної станції з обов'язковим зазначенням дати й часу.

За відсутності на станції призначення такого підрозділу митниця призначення та залізнична станція погоджують окремий порядок повідомлення й передання документів залежно від місцевих умов, який відображається в Технологічному процесі роботи станції.

Прикладом такої організації взаємодії є затверджені спільними наказами Енергетичної регіональної митниці і Київської та Козятинської дирекції залізничних перевезень Технологічні схеми взаємодії. Їх мета — установавлення загального порядку дій посадових осіб ЕРМ та залізничних станцій Київської дирекції залізничних перевезень під час митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, і визначення особливостей здійснення такого контролю та митного оформлення.

Про надходження дизельного палива на залізничну станцію призначення посадова особа станції в телефонному режимі інформує відділ митного оформлення № 1 — 461-13-01 або 461-11-88 (у вихідні дні — за телефоном оперативного чергового ЕРМ 461-11-81).

Повідомлення має містити інформацію про дату надходження вантажу на станцію призначення, найменування вантажу, номери вагоноцистерн та залізничних накладних, вантажоодержувача (за наявності — власника вантажу).

Видача посадовими особами залізничних станцій Київської та Козятинської дирекції залізничних перевезень документів вантажоодержувачу або вповноваженій ним особі можлива лише за умови подання ним заяви згідно з установленим зразком (додаток 1 до спільних наказів). Найменування та кількість документів зазначаються в реєстрі (додаток 4 до спільних наказів). Заява складається у двох примірниках, обліковується в журналі вхідної кореспонденції відділу ЕРМ та розглядається начальником відділу. Вона завіряється штампом «Під митним контролем».

Перший примірник заяви залишається в справах підрозділу ЕРМ та перебуває на контролі до завершення митного оформлення вантажу. Другий видається на руки вантажоодержувачу або вповноваженій ним особи; він є підставою для видачі їм товарною конторою перевізних, супровідних документів і документа контролю доставки (далі — ДКД). Другий примірник заяви залишається в справах станції.

Після доставки документів до відділу ЕРМ та завершення митного оформлення ця заява знімається з контролю, про що робиться відмітка в журналі вхідної кореспонденції.

Перевізні, супровідні документи і ДКД, реєстр документів, отримані суб'єктом ЗЕД або вповноваженою ним особою на станції, можуть подаватися до підрозділу разом з ВМД, заявою про передання на зберігання вантажу під митним контролем на складі тимчасового зберігання відповідно до Положення про склади тимчасового зберігання, або окремо згідно з описом. Пред'являти товари і транспортні засоби до митного контролю та передавати документи на них необхідно в мінімально можливий термін після їх прибуття у місце доставки.

Якщо з моменту отримання повідомлення станції про надходження вантажу вантажоодержувач не звернувся в мінімально можливий строк до закінчення терміну, зазначеного у ДКД, із заявою для отримання перевізних, супровідних документів і ДКД, посадова особа відділу, відповідальна за контроль у даному напрямку, виїжджає на залізничну станцію для проведення митного контролю товару (вантаж), транспортних засобів та перевізних, супровідних документів і ДКД, використовуючи автотранспорт, закріплений за відділом.

Яким би чином не здійснювалась доставка документів до митниці, посадова особа митного органу призначення після отримання документів від посадової особи залізничної станції або вантажоодержувача чи вповноваженої ним особи проставляє відбитки штампа «Під митним контролем» у встановленому порядку.

Забороняється видача товарів (вантажів) із місць загального користування до закінчення митного оформлення, крім таких випадків:

- допускається подача транспортних засобів із товарами (вантажами) на під'їзні колії без проставляння на перевізних документах підпису й відбитків особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення за умови перебування цих товарів (вантажів) під охороною за зверненням вантажоодержувача;
- у разі неможливості здійснити декларування товару (вантаж) в обраний митний режим вантажоодержувач може розмістити товар (вантаж) на складах тим-

- часового зберігання (далі – СТЗ) згідно з вимогами Положення про склади тимчасового зберігання, затвердженого наказом Держмитслужби України від 07.10.2003 р. № 674 (зі змінами й доповненнями), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.11.2003 р. за № 1061/8382, та Порядку роботи складу митного органу, затвердженого наказом Держмитслужби України від 05.12.2003 р. № 835, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.12.2003 р. за № 1186/8507;
- для вивільнення транспортних засобів іноземних держав дозволяється перевантажувати товар (вантаж), що перебуває під митним контролем, в інші вагони (контейнери) під контролем митного органу, в зоні діяльності якого відбувається перевантаження.

Після проведення митного оформлення товарів (вантажів) перевізні документи з відповідними відмітками, підписом і відбитками особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення повертаються на станцію призначення та служать підставою для видачі дизельного палива вантажоодержувачу.

У випадках, передбачених Митним кодексом України, відповідальною за порушення митних правил є залізниця в особі начальника дирекції залізничних перевезень або начальника станції, до службових обов'язків якого входить забезпечення дотримання цих правил.

1.2.4. Місце проведення митного контролю при переміщенні дизельного палива залізницею

Товари (вантажі), що прибувають на станцію призначення і перебувають під митним контролем, розміщуються в місцях загального користування й охороняються залізницею. Для того, щоб забезпечити здійснення посадовими особами митних органів митних процедур щодо дизельного палива і транспортних засобів, у яких даний товар переміщується через митний кордон України, а також проведення заходів, пов'язаних з виявленням, запобіганням і припиненням контрабанди та порушень митних правил, митними ор-

ганами створюються постійні або тимчасові зони митного контролю на територіях залізничних станцій. Це відбувається згідно з вимогами Митного кодексу України і Порядку створення зон митного контролю та їх функціонування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2002 р. № 1947 (зі змінами й доповненнями).

Режим зони митного контролю на залізничних станціях установлюється для: організації митного контролю за товарами і транспортними засобами, що переміщуються через зону митного контролю; заборони доступу до зони митного контролю осіб, не причетних до здійснення митного контролю; створення належних умов для роботи; захисту особового складу і майна митниці, товарів та інших предметів, що перебувають під митним контролем, від можливих протиправних посягань. Режимні правила, розроблені митними органами, обов'язкові для виконання всіма особами, що знаходяться в таких зонах митного контролю.

Доступ до зони митного контролю мають:

- посадові особи митного органу, які безпосередньо беруть участь у здійсненні митного контролю товарів і транспортних засобів, посадові особи СБК та відділу внутрішньої безпеки митного органу;
- працівники контрольних служб, визначених ст. 27 Митного кодексу України, та організацій, що мають відповідні повноваження щодо товару (експертних, органів сертифікації, ТПП тощо);
- співробітники спеціальних підрозділів МВС та СБУ за письмовим розпорядженням керівників цих підрозділів при здійсненні заходів щодо боротьби зі злочинністю;
- працівники залізничних станцій, у посадових інструкціях яких передбачено доступ до об'єктів, що знаходяться на території таких зон, у межах, необхідних для виконання своїх прямих службових обов'язків;
- представники підприємств і організацій, які одержують чи відправляють дизельне паливо, що є об'єктом зовнішньоторговельних операцій.

Режим зони митного контролю діє з моменту надходження дизельного палива до зони митного контролю і

до завершення митного оформлення товару відповідно до обраного митного режиму чи вивезення його за межі зони митного контролю.

1.3. Декларування та митне оформлення дизельного палива

1.3.1. Послідовність процедур під час митного оформлення дизельного палива

Митне оформлення дизельного палива здійснюється суб'єктами ЗЕД шляхом подання до митного органу вантажної митної декларації, заповненої згідно з обраним митним режимом, її електронної копії та повного комплекту документів, необхідних для митного оформлення товарів. Відповідно до вимог Митного кодексу України вантажна митна декларація подається митному органу протягом 10 днів з дати доставки дизельного палива до митного органу призначення.

Декларант подає документи митному органу та одержує оформлені документи особисто. Присутність декларанта під час митного огляду обов'язкова. ВМД, подана митному органу, але ще не прийнята до оформлення (немає відбитка штампа «Під митним контролем» (далі — штамп ПМК) і реєстраційного номера), може бути відкликана декларантом з дозволу митного органу.

З моменту прийняття ВМД до оформлення декларант несе юридичну відповідальність за недостовірність відомостей, зазначених у ВМД. Ця ВМД не може бути відкликана декларантом.

Оформлена ВМД свідчить про надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності права на розміщення дизельного палива в заявлений митний режим і підтверджує права й обов'язки зазначених у ВМД осіб щодо здійснення ними відповідних правових, фінансових, господарських та інших дій.

Під час митного оформлення дизельного палива послідовність здійснення митних процедур визначається наказом Держмитслужби України від 20.04.2005 р. № 314

«Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації» та наказом ЕРМ від 27.09.2005 р. № 124 «Про організацію здійснення митних процедур відповідно до наказу ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314». Вона має певний порядок.

Прийняття ВМД до оформлення

При цьому здійснюються:

- перевірка повноважень декларанта;
- перевірка дотримання термінів подання ВМД митному органу призначення;
- перевірка виконання особою, що здійснює перевезення, зобов'язання щодо доставки товарів до митного органу призначення;
- перевірка наявності вірусів на магнітному носії;
- перевірка правильності заповнення декларантом ВМД за допомогою програмного забезпечення;
- перевірка відповідності відомостей, внесених до всіх граф електронної копії ВМД, відомостям, що містяться у графах ВМД на паперовому носії;
- перевірка комплектності отриманих від декларанта документів та їх відповідності даним, зазначеним у графах 40 і 44 ВМД;
- перевірка наявності документів, що видаються вповноваженими органами державної влади на окремі товари, щодо переміщення яких через митний кордон України встановлено обмеження, з урахуванням заявленого декларантом коду товару згідно з товарною номенклатурою Митного тарифу України;
- перевірка наявності фактів застосування до суб'єкта ЗЕД і/або іноземного суб'єкта господарської діяльності санкцій Міністерства економіки України, а також фактів порушення суб'єктом ЗЕД митних правил;
- перевірка відповідності зазначених у ВМД даних про товари даним, зазначеним у дозвільних документах уповноважених державних органів, що підтверджують проведення інших видів контролю, якщо товари підля-

гають цим видам контролю (у встановлених законодавством випадках перевірка наявності відповідних відміток у товаросупровідних документах);

— прийняття ВМД до оформлення шляхом:

- 1) проставляння відбитка штампа ПМК у графі D/J основних аркушів і на всіх додаткових аркушах ВМД, а також у встановлених випадках зазначення дати, з якої товари перебувають під митним контролем;
- 2) проставляння у графі А першого основного аркуша ВМД посади, свого прізвища, підпису і часу прийняття ВМД до оформлення;
- 3) присвоєння ВМД реєстраційного номера в установленому порядку;
- 4) проставляння в установлених випадках відбитка штампа ПМК на товаросупровідних документах;
- 5) внесення до електронної копії ВМД її реєстраційного номера, номера штампа ПМК, а також електронних копій ВМД і ДМВ (за наявності) до бази даних митного органу;
- 6) надсилання електронної копії ВМД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України (далі — ЄАІС) у випадках і в терміни, визначені законодавством України.

Митний контроль

При цьому здійснюються:

- перевірка правильності застосування валютного курсу;
- перевірка відповідності даних про банківські реквізити підприємства (графа 28), зазначених в електронній копії ВМД, даним, які містяться в поданих документах і в переліку вповноважених банків України, що надсилається Держмитслужбою України митним органам;
- перевірка наявності задекларованих товарів у реєстрі товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, який ведеться Держмитслужбою України;
- перевірка правильності класифікації та кодування товарів (згідно з поданими документами);
- перевірка правильності визначення митної вартості товарів. За наявності ДМВ зазначення в ній у встановле-

- ному порядку рішення, прийнятого за результатами такої перевірки;
- перевірка надходження коштів суб'єкта ЗЕД на спеціальний рахунок митного органу та перевірка правильності заповнення граfi В ВМД;
 - перевірка правильності визначення країни походження товарів (згідно з поданими документами);
 - перевірка правильності нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) за ВМД та застосування пільг в їх сплаті відповідно до законодавства;
 - контроль своєчасності й повноти сплати податків і зборів;
 - контроль і облік векселів, поданих суб'єктами ЗЕД під час митного оформлення товарів за ВМД;
 - за відсутності зауважень:
 - 1) списання (справляння) сум податків і зборів (обов'язкових платежів) у порядку, встановленому законодавством України;
 - 2) заповнення граfi С ВМД, засвідчення записів у ній проставлянням відбитка номерного штампа «Сплачено» (прямокутного штампа, що складається з двох полів і містить у лівому полі номер штампа, а в правому — назву митного органу, напис «Сплачено», місце для підпису і дати) на всіх аркушах ВМД і заповненням його;
 - 3) унесення відомостей до електронної копії ВМД;
 - ініціювання та проведення митного огляду дизельного палива і транспортних засобів, в яких даний товар переміщується через митний кордон України (викладено у розд. 1.4.2 даної глави);
 - оформлення митним органом запиту (у випадках, передбачених законодавством України, чи за результатами перевірки документів та/або митного огляду) до підрозділу, до компетенції якого зараховано контроль за виконанням вимог товарної номенклатури Митного тарифу України при класифікації товарів для цілей митного оформлення, контроль за правильністю визначення митної вартості або перевірка правильності визначення країни походження товарів у разі:

- 1) вирішення спірних питань правильності класифікації та кодування товарів;
- 2) вирішення спірних питань правильності визначення митної вартості товарів;
- 3) потреби перевірки правильності визначення країни походження товару;
- 4) потреби перевірки сертифіката про походження товару, який застосовується для підтвердження країни походження товару, що ввозиться на митну територію України на умовах угод про вільну торгівлю, укладених Україною (далі — преференційний сертифікат).

Потреба вирішення того чи іншого питання позначається перекресленням (X) потрібної клітинки в запиті чи зазначенням у вільних рядках інших завдань для перевірки.

Митне оформлення товарів, щодо яких направлено запит, не може бути завершено до отримання відповіді на цей запит.

Завершення митного контролю і митного оформлення

Видача оформлених документів декларанту

При цьому здійснюються:

- нарахування збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (в разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у графі 47 ВМД;
- списання (справляння) збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (в разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у графах В і С ВМД;
- завершення митного оформлення шляхом:
 - 1) проставляння своїх підпису і прізвища та відбитка особистої номерної печатки у графі D/J усіх аркушів ВМД;

- 2) проставляння відбитка особистої номерної печатки на товаросупровідних документах;
- розподіл аркушів ВМД і примірників ДМВ у порядку, встановленому законодавством України;
 - видача декларанту відповідного аркуша (аркушів) ВМД, магнітного носія з електронною копією ВМД і комплекту документів (крім документів, що мають зберігатися в митному органі) під його підпис в інформаційному аркуші.

Статистичний контроль

Під час проведення статистичного контролю здійснюються:

- приведення відомостей граф електронної копії ВМД у відповідність до відомостей граф оформленої ВМД (внесення відомостей, що належать до компетенції митних органів);
- передання в установлений строк електронної копії ВМД до ЄАІС;
- проставляння на першому аркуші ВМД своїх підпису, ініціалів, прізвища й відбитка номерного штампа «Статистичний контроль проведено» і заповнення цього штампа, що свідчить про завершення статистичного контролю.

1.3.2. Взаємодія з іншими органами державного контролю

Відповідно до положень Митного кодексу України товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати санітарно-епідеміологічному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному, екологічному контролю та контролю за переміщенням культурних цінностей. При цьому митне оформлення таких товарів завершується тільки після здійснення встановлених законодавством України видів контролю. Митні органи взаємодіють з органами державної влади, що проводять вищезазначені види контролю, в порядку, встановленому законодавством України.

Відповідно до Закону України «Про єдиний збір, який справляється в пунктах пропуску через державний кордон України» при переміщенні дизельного палива через митний кордон України залізничним транспортом даний товар, згідно з чинним законодавством України, підлягає санітарно-епідеміологічному, радіологічному та екологічному видам контролю. Посадова особа митного органу в пункті пропуску через митний кордон України на підставі поданих документів визначає види контролю, які необхідно здійснити в пункті пропуску, та залучає до його здійснення працівників відповідних контрольних служб, які згідно з визначеною законодавством компетенцією проводять необхідні види контролю. За відсутності в пункті пропуску через державний кордон необхідних контрольних служб або у випадку, коли чинним законодавством передбачене проведення відповідних контрольних заходів за місцем прибуття вантажу, посадова особа митного органу в пункті пропуску робить в товаросупровідних документах відмітку про необхідність здійснення відповідного виду контролю в пункті призначення.

Інформування митних органів щодо проходження товарами вищезазначених видів контролю здійснюється шляхом проставлення на примірниках залізничних накладних відтисків відповідних штампів дозвільного характеру, а саме: штампа **«Ввезення, реалізацію (використання) дозволено»** санітарно-епідеміологічної служби та штампа **«Екологічний контроль. Ввезення (вивезення) дозволено»**. За наявності відтиску останнього штампа на товаросупровідних документах проставлення штампа щодо проведення радіологічного контролю не потрібне.

Для здійснення заходів захисту інтересів споживачів товарів та для перевірки відповідності дизельного палива вимогам українських стандартів митні органи взаємодіють з державними органами зі стандартизації, метрології та сертифікації України. Підставою для митного оформлення дизельного палива, що ввозиться на митну територію України суб'єктами підприємницької діяльності з метою використання на митній території України, є подання

декларантом до митного органу сертифіката відповідності товару або свідоцтва про визнання іноземного сертифіката чи наявності товару в Єдиному реєстрі сертифікованої в Україні продукції. Номер і дата видачі сертифіката відповідності або свідоцтва про визнання іноземного сертифіката зазначаються у графі 44 вантажної митної декларації.

1.4. Форми митного контролю при переміщенні дизельного палива залізничним транспортом

При переміщенні дизельного палива залізничним транспортом митними органами України здійснюється митний контроль та митне оформлення товарів і транспортних засобів. Місце проведення митного контролю та його форми визначаються митними органами залежно від обраного митного режиму та напрямку переміщення товарів. Під час митного контролю дизельного палива митними органами України застосовуються такі форми цього контролю:

- перевірка документів та відомостей, необхідних для здійснення митного контролю;
- митний огляд (огляд та переогляд товарів і транспортних засобів);
- облік товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України;
- перевірка системи звітності й обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України, а також своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів;
- огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних ліцензійних складів, спеціальних митних зон та інших місць, де перебувають або можуть перебувати товари і транспортні засоби, що підлягають митному контролю.

Порядок здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів перевізників і товарів, у тому числі дизельного палива, у пунктах пропуску через державний

кордон України визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2003 р. № 1989 «Питання пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними». Відповідно до положень даного Порядку посадові особи митного органу в пунктах пропуску через митний кордон разом з працівниками прикордонної передавальної станції перевіряють документи (залізничні накладні, комерційні та інші товаросупровідні документи), які є підставою для переміщення дизельного палива через митний кордон України, кількість та номери залізничних транспортних засобів, цілісність пломб, запірно-пломбувальних пристроїв. Також митні органи мають право проводити митний огляд та переогляд залізничних транспортних засобів для перевірки законності переміщення, а також відповідності даних, наведених у перевізних і товаросупровідних документах, фактичним.

На залізничних станціях призначення або відправлення посадові особи митних органів при здійсненні митних процедур та декларуванні дизельного палива з використанням вантажної митної декларації (ВМД) перевіряють документи і відомості, необхідні для проведення митного контролю та митного оформлення, проводять митний огляд товарів і транспортних засобів, у тому числі з використанням технічних засобів митного контролю, а також ведуть облік товарів і транспортних засобів. При розміщенні дизельного палива на складах тимчасового зберігання та митних ліцензійних складах (МЛС) посадовими особами митних органів, крім зазначених вище форм митного контролю, проводиться перевірка системи звітності й обліку розміщених на них товарів, а також огляд територій та приміщень СТЗ і МЛС та інших місць, де знаходяться або можуть знаходитись товари і транспортні засоби, що підлягають митному контролю. Порядок проведення таких перевірок визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1730 «Про затвердження Порядку проведення митними органами на підприємствах перевірок системи звітності та обліку товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України».

1.4.1. Документи, необхідні для митного контролю та митного оформлення дизельного палива

Для здійснення митного контролю й митного оформлення товарів декларант подає до підрозділу митного органу, посадові особи якого здійснюють митний контроль і митне оформлення товарів із застосуванням ВМД, а також пропуск їх через митний кордон України, вантажну митну декларацію, заповнену згідно з обраним митним режимом, її електронну копію і повний комплект документів, необхідних для митного оформлення товарів. Перелік таких документів затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 01.02.2006 р. № 80 «Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України».

Відповідно до цієї Постанови при декларуванні дизельного палива обов'язково подаються такі документи:

- митна декларація;
- товаротransпортний документ на перевезення (залізнична накладна СМГС або ЦІМ);
- зовнішньоекономічний договір (контракт);
- рахунок-фактура, інвойс або інший документ, який визначає вартість товару.

Крім зазначених вище документів, при митному оформленні дизельного палива декларант також подає:

- декларацію митної вартості (у визначених законодавством випадках);
- облікову картку суб'єктів ЗЕД;
- документ контролю за доставкою товарів;
- документи, що використовуються для визначення митної вартості товарів (експортну ВМД країни-експортера, платіжні доручення на переказ валюти тощо);
- документи, що визначають країну походження товарів (сертифікати про походження товарів форми СТ-1, декларацію про походження товару, яка являє собою відмітку органу, вповноваженого на видачу сертифіката про походження країни-експортера, на товаросупровідних або комерційних документах тощо);

- документи, що містять відомості, необхідні для визначення коду товару згідно з УКТЗЕД (паспорт або сертифікат якості, відвантажувальні специфікації заводу-виробника тощо);
- дозволи й сертифікати вповноважених державних органів (у встановлених законодавством випадках) та інші документи, зазначені в графі 44 ВМД.

На вимогу митного органу декларант подає й інші документи, потрібні для здійснення митного контролю та митного оформлення, що визначено законодавством України.

Копії поданих до оформлення документів засвідчуються написом «Копія. Згідно з оригіналом», підписом і печаткою декларанта.

Якщо документ довготерміновий і його використання для цілей митного контролю й митного оформлення не припиняється після митного оформлення першої партії товарів, то при декларуванні цієї партії декларант може подати митному органу додаткову копію документа для зберігання її в окремій справі суб'єкта ЗЕД у підрозділі митного оформлення.

Довготермінові документи, термін дії яких закінчився, архівуються в установленому порядку.

На вимогу митного органу декларант надає переклад поданих до оформлення документів на державну мову. Правильність перекладу засвідчується особою, що його здійснила.

Після закінчення оформлення документи (завірені в установленому порядку їх копії), що були підставою для митного оформлення конкретної партії товарів, залишаються разом з першим основним аркушем ВМД на зберігання в митному органі.

1.4.2. Митний огляд дизельного палива

У ході митного контролю та митного оформлення дизельного палива митні органи мають право проводити вибірковий митний огляд транспортних засобів і дизельного палива, що переміщуються через митний кордон України

залізничним транспортом, для перевірки відповідності відомостей про вантаж, заявлених у перевізних та супровідних документах, фактичним даним. Або у випадку, якщо є достатні підстави вважати, що транспортні засоби й товари (вантажі) переміщуються через митний кордон України з порушенням митних правил.

Якщо посадова особа ПМО самостійно прийняла рішення про відсутність потреби в проведенні митного огляду, то ВМД і пакет документів не подаються на розгляд начальника ПМО чи іншій посадовій особі ПМО, яка має право приймати рішення про потребу проведення митного огляду, розд. II, III і IV інформаційного аркуша не заповнюються.

В інших випадках рішення про потребу проведення митного огляду приймає начальник ПМО чи інша посадова особа ПМО, яка має право приймати таке рішення, про що робить відповідний запис у розд. III інформаційного аркуша. Запис засвідчується особистим підписом із зазначенням посади, дати, ініціалів, прізвища.

За рішенням начальника ПМО до митного огляду можуть бути залучені посадові особи іншого підрозділу митного органу.

Посадова особа (посадові особи), яка проводить митний огляд, перевіряє в обсязі, що відповідає меті його проведення, відповідність пред'явлених товарів даним, унесеним декларантом до граф 6, 18, 19, 21, 27, 30, 31, 34, 35, 38, 50 ВМД, і несе відповідальність за непроведення чи неналежає проведення такої перевірки.

Акт про проведення митного огляду товарів, що переміщуються за ВМД (далі — Акт), форму якого наведено в додатку 2 до цього Порядку, обов'язково складається в разі:

- вирішення спірних і складних питань класифікації та кодування товарів;
- вирішення спірних і складних питань визначення митної вартості товарів;
- вирішення спірних питань визначення країни походження товарів;
- прохання декларанта;

— виявлення невідповідності пред'явлених до митного огляду товарів заявленим відомостям про них, контрабанди чи порушень митних правил.

При виявленні невідповідності оглянутих товарів відомостям, заявленим про них у ВМД, у п. 7.3 «Опис, кількість і країна походження товарів (за маркуванням)» Акту зазначаються всі відомості, передбачені формою Акту. В інших випадках до п. 7.3 Акту вносяться виключно відомості, обумовлені метою проведення митного огляду.

Акт заповнюється посадовою особою митного органу від руки або з використанням засобів комп'ютерної техніки.

У разі проведення митного огляду без складання Акту посадова особа у розд. IV інформаційного аркуша робить запис про відповідність товарів відомостям, заявленим у ВМД, з урахуванням мети проведення митного огляду, проставляє час його початку й закінчення, а також відбиток штампа ПМК, свої підпис і прізвище, що свідчить про завершення цієї форми митного контролю.

Для перевірки відповідності відомостей про вантаж, заявлених у перевізних та супровідних документах, фактичним даним або за наявності достатніх підстав уважати, що транспортні засоби й товари (вантажі) переміщуються через митний кордон України з порушенням митних правил, митні органи мають право проводити вибірковий митний огляд транспортних засобів і товарів (вантажів), що переміщуються через митний кордон України.

При митному огляді дизельного палива перевіряється відповідність його найменування та кількості даним, зазначеним у перевізних та супровідних документах. Для оптимізації та прискорення митного оформлення ЕРМ запроваджено використання ультразвукових приладів АУП4-М1, УУП1-П1, УПУ26-М12 з метою ідентифікації наливних нафтопродуктів (шляхом вимірювання швидкості проходження ультразвуку в середовищі) та визначення рівня наливу вантажу в залізничній цистерні з подальшим перерахунком кількісних показників.

Під час митного огляду вантажу зі зняттям пломб, ЗПП і розкриттям транспортних засобів чи упаковки окре-

мих вантажних місць посадові особи відділу складають Акт щодо проведення митного огляду товарів, що переміщуються за ВМД, за формою, затвердженою наказом Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314, зареєстрованим у Міністерстві юстиції від 27.04.2005 р. за № 439/10719.

Акт складається в трьох примірниках: перший долучається до перевізних документів, другий залишається у справах відділу, третій залишається на станції, де проводився митний огляд.

При огляді транспортних засобів здійснюється перевірка їх наявності в зоні митного контролю, кількості номерів транспортних засобів та їх відповідності даним, зазначеним у перевізних документах, цілісності пломб, ЗПП, митного забезпечення та їх відповідності відміткам у залізничних накладних.

Митні забезпечення, ЗПП або пломби, застосовані під час перевезення товарів (вантажів) під митним контролем, можуть зніматися тільки посадовими особами митних органів у присутності посадових осіб залізниці, а після завершення митного оформлення — вантажоодержувачем або залізницею.

Якщо існує реальна загроза знищення, безповоротної втрати або істотного псування цих товарів (вантажів), працівники залізниці негайно повідомляють про це митний орган та подають йому акт про розкриття вагона (контейнера тощо), який складається згідно з додатком 18 до СМГС.

Результати огляду товарів і транспортних засобів фіксуються посадовою особою відділу, яка його проводила, в Акті й додатковому аркуші, форму якого наведено в додатку 4 до наказу Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314, зареєстрованого в Міністерстві юстиції від 27.04.2005 р. за № 439/10719.

У разі митного огляду вантажу зі зняттям пломб, ЗПП і розкриттям транспортних засобів чи упаковки окремих вантажних місць посадові особи станції складають Акт про розкриття вагона (контейнера тощо).

Акт розкриття транспортного засобу складається в трьох примірниках: 1-й примірник залишається на станції, 2-й залишається у справах відділу, 3-й долучається до перевізних документів.

Відомості про складання Акту вносяться посадовою особою станції до графи «Відмітки залізниці» залізничної накладної та завіряються підписом працівника станції та відтиском календарного штампеля станції.

Нові пломби, ЗПП на транспортні засоби можуть накладатися посадовою особою відділу або в її присутності вантажовідправником (вантажоодержувачем) чи посадовою особою залізниці.

Про заміну пломб, ЗПП, митного забезпечення посадова особа відділу робить відмітки в перевізних документах.

У разі проведення митного огляду за допомогою технічних засобів митного контролю без зняття пломб, ЗПП і розкриття транспортних засобів чи упаковки окремих вантажних місць посадова особа відділу складає Акт в одному примірнику, який залишається у справах підрозділу.

Митний огляд транспортних засобів проводиться комісією у складі:

- посадової особи відділу;
- представника станції.

Митний огляд дизельного палива проводиться комісією у складі:

- посадової особи відділу;
- представника станції;
- за необхідності представників інших контролюючих служб.

При митному огляді також можуть бути присутніми представники підприємств та організацій (експерти торгово-промислової палати, сюрвеєрських організацій, центру сертифікації тощо) та громадяни, які мають належним чином оформлені повноваження щодо вантажу.

Акт про проведення митного огляду, підписаний присутніми під час митного огляду особами, долучається до справ митного органу разом з першим примірником вантажної митної декларації.

1.4.3. Порядок відбору проб дизельного палива

Відповідно до положень Митного кодексу України для митного контролю та митного оформлення дизельного палива митним органом за вмотивованим письмовим розпорядженням керівника митного органу можуть братися проби та зразки цих товарів, з метою проведення їх досліджень (аналізу, експертизи). Взяття проб дизельного палива відбувається згідно з вимогами Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) для їх митного оформлення, а також розпорядження зразками, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1862. Проби дизельного палива беруться в мінімальній кількості, яка забезпечує можливість їх дослідження. З метою проведення повторних (додаткових, контрольних тощо) досліджень проби відбирають у двох екземплярах (один — для проведення досліджень, другий — контрольний) з обов'язковим маркуванням кожного з них згідно з маркувальною етикеткою визначеної форми.

При переміщенні дизельного палива залізничним транспортом відбір точкових проб здійснюється спеціальним пробовідбірником з рівня, розміщеного на висоті 33 % діаметра залізничної цистерни. Точкові проби відбирають з кожної четвертої цистерни, але не менше ніж з двох цистерн. Об'єднану пробу складають змішуванням точкових проб пропорційно об'єму нафтопродукту в цистернах, з яких відібрано проби. Кількість об'єднаної проби становить не менше 1 л дизельного палива, а також 1 л контрольної проби. Проби дизельного палива відбираються тільки в чисту суху скляну тару. Пляшки з пробями герметично закорковують або закривають гвинтовими кришками, банки щільно закривають кришками. Горловину закоркованої пляшки чи банки загортають у поліетиленову плівку або в інший щільний матеріал, що забезпечує недоторканність проби, та обв'язують мотузкою. Кінці мотузки протягують в отвір етикетки, пломбують або заливають сургучем на пластині із щільного картону чи дерева та опе-

чатують. Можна приклеювати етикетки до пляшки чи банки. Маркувальна етикетка має містити відомості про:

- найменування товару;
- кількість відібраної проби;
- номер і дату ВМД;
- відправника товару;
- одержувача товару;
- дату, час відбору;
- посадову особу митного органу, що відібрала й опломбувала проби.

Запит митного органу разом із супровідною документацією та пробами товарів доставляється до експертного підрозділу Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи, яке здійснює дослідження (аналіз, експертизу), посадовою особою митного органу або поштою.

Митне оформлення товару, проби якого відібрано для проведення лабораторних досліджень (аналізу, експертизи), може бути завершено тільки після надходження результатів таких досліджень.

Розділ 2. Особливості митного контролю та митного оформлення при переміщенні дизельного палива автомобільним транспортом

Порядок ввезення на митну територію України дизельного палива (ДП) автомобільним транспортом аналогічний викладеному в розд. 1.

Умова переміщення ДП через митний кордон України — наявність попередньої декларації (ПД) в ЄАІС Держмитслужби.

Особливість ввезення ДП автомобільним транспортом полягає в необхідності доставки товару в місце, визначене митним органом. Ця норма закріплена ст. 94 МКУ. Відповідно до визначеної статті митні органи визначають місце прибуття автотранспорту. Адреса місця прибуття зазнача-

ється в документі контролю за доставкою товару — витягу з електронної копії ПД.

Порядок функціонування та визначення місць прибуття автотранспорту, затверджений наказом Державної митної служби України від 21 листопада 2005 р. № 1136 «Про місця прибуття автотранспорту», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 грудня 2005 р. за № 1474/11754.

Відповідно до зазначеного наказу місцем прибуття автотранспорту митницею призначення може бути визначена територія або частина пункту пропуску через державний кордон України морського чи річкового порту, аеропорту, залізничної станції, підприємства (вантажного митного комплексу, автопорту, автотерміналу, складу тимчасового зберігання відкритого типу, митного ліцензійного складу, центральної сортувальної станції, регіональної сортувальної станції, місця міжнародного поштового обміну). За рішенням Держмитслужби України місцем прибуття автотранспорту може бути визначена територія складу тимчасового зберігання закритого типу або підрозділу митниці призначення, в якому безпосередньо проводиться митне оформлення.

Формування Переліку місць прибуття автотранспорту (далі — Перелік) в Єдиній автоматизованій інформаційній системі Держмитслужби України та його коригування здійснюються Управлінням контролю за переміщенням вантажів за поданнями митниць призначення.

Ураховуючи, що місця прибуття автотранспорту створюються для вдосконалення методів і форм митного контролю, підприємство — власник території має забезпечити умови для здійснення митного контролю в повному обсязі — з моменту прибуття автотранспортного засобу з товарами і до завершення їх митного оформлення в обраному митному режимі, та надати посадовим особам митниці технічні можливості зв'язку з ЄАІС.

За потреби митниця призначення може організувати чергування посадових осіб митниці цілодобово в місці прибуття.

Режим і технологія функціонування в місцях прибуття такі: не пізніше ніж через три години після доставки ДП у місце прибуття (а в разі прибуття поза робочим часом, уста-

новленим для митниці, у мінімальний термін з початку її роботи) перевізник має подати черговій посадовій особі митниці призначення в місці прибуття примірники витягу з електронної копії відповідного документа контролю за доставкою і товаросупровідні документи на товари.

Чергова посадова особа митниці призначення в місці прибуття:

- перевіряє комплектність поданих перевізником товаросупровідних документів за переліком таких документів, що міститься в електронній копії документа контролю за доставкою, і відповідність цих документів реквізітам документів, зазначених у витягу з цієї електронної копії;
- зазначає на всіх примірниках документа контролю за доставкою час надходження товарів, завіряє запис особистим підписом і відтиском штампа «Під митним контролем»;
- проставляє відтиск штампа «Під митним контролем» на всіх поданих товаросупровідних документах;
- у термін, що не перевищує чотирьох годин, вносить до ЄАІС відмітку про надходження товарів.

Один примірник документа контролю за доставкою і по одному примірнику товаросупровідних документів повертаються перевізникові для подальшого декларування товарів. Другий примірник (або його копія) залишається в черговій посадовій особі митниці призначення в місці прибуття для передання до відділу контролю за переміщенням товарів. Там він зберігається протягом поточного року, після чого передається до архіву митниці. Решта примірників товаросупровідних документів передається до підрозділу митного оформлення.

У вищенаведеному наказі Держмитслужби передбачено ще одну важливу норму. Якщо в місці прибуття відсутні окремі майданчики для розміщення небезпечних товарів, перебування яких у місцях скупчення автотранспорту може створювати загрозу життю й здоров'ю населення чи навколишньому середовищу, за рішенням начальника митниці призначення або вповноваженої ним особи такі товари можуть бути доставлені в інші місця прибуття, ніж визначено Переліком.

У цих випадках одержувач товарів або вповноважена ним особа подає митниці призначення письмову заяву про надання дозволу на доставку товарів в інше місце прибуття, ніж визначено Переліком.

Рішення про надання такого дозволу приймається начальником митниці призначення або вповноваженою ним особою; на згаданій заяві проставляється віза..

Назва й адреса місця прибуття таких товарів і реєстраційний номер заяви вносяться до ЄАІС посадовою особою митниці призначення шляхом заповнення відповідного поля в електронній копії документа контролю за доставкою.

Розділ 3. Митний контроль та митне оформлення при переміщенні дизельного палива трубопровідним транспортом

3.1. Загальні процедури при переміщенні дизельного палива через митний кордон України трубопровідним транспортом (магістральним нафтопродуктопроводом «Самара — Західний напрямок»)

Постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 1996 р. № 484 зі змінами та доповненнями «Про затвердження переліку шляхів та напрямків транзиту підакцизних товарів через територію України та пункти пропуску на митному кордоні України, через які здійснюється ввезення і вивезення цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України» такими пунктами для трубопровідного транспорту визначені: Овруч, Коростень, Новоград-Волинський, Яблунець, Луцьк, Ковель, Ужгород, Мукачеве, Дубринич, Калуш, Надвірна, Славута, Острог, Краснопілля, Шепетівка, Смига, Старий Самбір.

Одним з основних спеціалізованих підприємств із транспортування світлих нафтопродуктів від виробників — нафтопереробних підприємств Російської Федерації та Республіки Білорусь — через систему магістральних трубопро-

водів територією України до споживачів є дочірнє підприємство (далі — ДП) «ПрикарпатЗахідтранс», яке розташоване в Рівному і входить до зони обслуговування Новоград-Волинського відділу митного оформлення, що є структурною одиницею Енергетичної регіональної митниці.

Об'єкти управління підприємства розташовані на території семи областей України: Житомирської, Хмельницької, Рівненської, Волинської, Тернопільської, Львівської та Закарпатської. Довжина трубопроводів у цих областях перевищує 1320 км, а місткість резервуарних парків, призначених для зберігання нафтопродуктів, становить 600 тис. м³. До системи магістральних трубопроводів постійними відводами підключено 29 нафтобаз, з них сьогодні працюють з підприємством «ПрикарпатЗахідтранс» лише декілька. Нафтопродуктопровід з Білорусі проходить територією України із с. Рудня Овруцького р-ну (північ Житомирської області), прямує через Рівненську, Львівську і закінчується на території Закарпатської області в с. Яноші Берегівського району, на кордоні з Угорщиною, далі проходить територією Угорщини до міста Нірбогдань.

Українська частина нафтопродуктопроводу складається із 23-ї, 42-ї та 43-ї ділянок, а також має декілька напрямків транспортування нафтопродуктів:

23 ділянка — ЛВДС-5С «Смига» Дубенського р-ну Рівненської обл. — Волинська обл. — Жабинка (Білорусь) — напрямок Білорусь (нині ділянка законсервована і не працює);

42 ділянка — ПС-3Р с. Рудня Овруцького р-ну — ЛВДС-5С «Смига» Дубенського р-ну Рівненської обл.;

43 ділянка — ЛВДС-5С «Смига» Дубенського р-ну Рівненської обл. — ділянка 1 с. Яноші Берегівського р-ну Закарпатської обл. — напрямок Угорщина.

Наявність у складі ДП «ПрикарпатЗахідтранс» лінійно-виробничої диспетчерської станції (ЛВДС) у Новограді-Волинському дозволяє приймати нафтопродукти з трубопроводу (з ділянки 42), зберігати їх в резервуарах та проводити налив у залізничні й автомобільні цистерни. На ЛВДС «Новоград-Волинський» перебувають вісім резервуарів

(по 10 тис. м³), на кожному з яких є механічні лічильники. Дані лічильників використовуються як довідкові. Основний метод визначення обсягів нафтопродуктів, що надходять у резервуари, — контрольні комісійні заміри.

У смт Смига Рівненської обл. Дубенського району розташовано ЛВДС-5С, яка проводить приймання нафтопродукту (з ділянки 42), його подальше відкачування до Угорщини, до нафтобази Мукачеве (через 43 ділянку) та на ЗАТ «Лукор» у місті Калуш (можливе транспортування до інших нафтобаз, які мають відводи на 43 ділянці). ЛВДС-5С має ще один напрямок транспортування (23 ділянка), який з 1992 р. не працює, це Смига — Брест (Білорусь). Резервуарний парк станції становить 24 тис. м³. На кожному з резервуарів є електронні лічильники. Дані лічильників використовуються як довідкові. Основним методом визначення обсягів нафтопродуктів, що надходять у резервуари, є контрольні комісійні заміри.

ЛВДС-1К у с. Страшевичі Львівської обл. проводить подальше відкачування продукту. На ділянці здійснюється контроль за переміщенням нафтопродуктів у напрямку Угорщини, нафтобази Мукачеве та Калуша з переключенням засувок (відкриттям і зняттям митного забезпечення, закриттям із накладанням митного забезпечення) в одному з напрямків транспортування — Угорщини (Мукачеве) або Калуша (Мукачеве).

Нафтопродукти надходять на ЗАТ «Лукор» у місті Калуш через головну насосну перекачувальну станцію (ГНПС) «Дрогобич», де встановлено лічильник.

ЛВДС «Новоград-Волинський» та ЛВДС-5С «Смига» визначено ПЗП (приймально-здавальними пунктами) на магістральному нафтопродуктопроводі. Білоруський перевізник «Частное производственное унитарное предприятие «ЗападТранснефтепродукт» (ЧПУП) у місті Мозир здає, а український перевізник — дочірнє підприємство (ДП) «ПрикарпатЗахідтранс» у місті Рівне приймає нафтопродукти (за резервуарами ЛВДС «Новоград-Волинський» та ЛВДС-5С «Смига»).

Зону діяльності відділу визначено наказом ЕРМ від 22.09.2005 р. № 108 «Про затвердження Положення про відділ митного оформлення у Новограді-Волинському Енергетичної регіональної митниці». Це ЛВДС «Новоград-Волинський» (Житомирська обл.), ЛВДС-5С «Смига» (Рівненська обл.), нафтобази населених пунктів: Овруч (Житомирська обл.), Коростень (Житомирська обл.), Яблунець (Житомирська обл.), Новоград-Волинський (Житомирська обл.), Славута (Хмельницька обл.), Шепетівка (Хмельницька обл.), Ковель (Волинська обл.), Луцьк, Острого (Рівненська обл.), Кременець (Тернопільська обл.) у частині митного контролю та митного оформлення відповідно до режимів імпорту, транзиту нафтопродуктів.

Працівниками відділу при переміщенні ДП через митний кордон України трубопровідним транспортом (магістральним нафтопродуктопроводом «Самара — Західний напрямок») здійснюються загальні процедури, а саме:

- накладання/зняття митного забезпечення та здійснення митного контролю за станом засувки і накладеного на них митного забезпечення за ЛВДС «Новоград-Волинський», ЛВДС-5С «Смига»;
- по всій ділянці нафтопродуктопроводу ДП «Прикарпат-Західтранс» на території України накладання/зняття митного забезпечення та здійснення митного контролю за станом засувки і накладеного на них митного забезпечення. Щоквартально, починаючи із 2001 р., здійснюються виїзди на службовому автомобілі особовим складом відділу в с. Рудня Овруцького р-ну, с. Чижівка Новоград-Волинського р-ну, населені пункти Броди, Львів, Арламова Воля, Страшевичі Старо-Самбірського р-ну, Дубриничі Перечинського р-ну, Мукачеве, Баркасове, Яноші Берегівського р-ну, Калуш, Славута, Остріг, Кременець для перевірки наявності й цілісності раніше накладеного митного забезпечення на засувках відводів магістрального трубопроводу на нафтобази;
- проведення фактичного контролю нафтопродуктів, які надходять на митну територію України магістральним нафтопродуктопроводом.

3.1.1. Підстави переміщення дизельного палива через митний кордон України трубопровідним транспортом

Переміщення нафтопродуктів через митний кордон України трубопровідним транспортом здійснюється на підставі оформленої митним органом тимчасової декларації чи періодичної митної декларації, що застосовується тільки в разі транзиту нафтопродуктів через територію України, або зареєстрованої митним органом вантажної митної декларації тільки протягом зазначеного в таких деклараціях періоду поставки.

Період поставки — це термін, протягом якого здійснюється переміщення нафтопродуктів через митний кордон України та який не перевищує одного календарного місяця (крім випадків транзиту нафтопродуктів трубопровідним транспортом з перевантаженням на інші види транспорту). Граничний термін прохідного митного транзиту нафтопродуктів трубопровідним транспортом з перевантаженням на інший вид транспорту становить 90 діб.

Партія нафтопродуктів — це об'єм нафтопродуктів, що переміщується через митний кордон України протягом одного календарного місяця на підставі однієї маршрутної телеграми (телетайпограми), одного зовнішньоекономічного договору (контракту) й акту (актів) приймання-передачі нафтопродуктів перевізниками (Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497).

3.1.2. Механізм здійснення митного контролю дизельного палива під час переміщення через митний кордон України

Нафтопродукти, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом, підлягають митному контролю та митному оформленню відповідно до чинного законодавства України.

Порядок митного контролю та митного оформлення нафтопродуктів, що переміщуються трубопровідним транспортом, дещо відрізняється від загального порядку митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються іншими видами транспорту. Така відмінність обумовлена насамперед: специфікою самих товарів, а також порядку обліку й контролю за кількістю та якістю товарів при переміщенні їх через митний кордон України; переліком документів, необхідних для проведення митного контролю та оформлення. Митний контроль нафтопродуктів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом, здійснюється Енергетичною регіональною митницею або іншими митницями шляхом визначення фактичних показників кількості та якості нафтопродуктів, що переміщуються через митний кордон України; перевірки документів обліку та звітності; накладання митного забезпечення.

3.1.3. Місце проведення митного контролю при переміщенні дизельного палива трубопровідним транспортом

Підрозділ ЕРМ відповідно до технологій роботи здійснює митний контроль і митне оформлення нафтопродуктів, що надходять магістральним трубопроводом з Росії та Білорусії на лінійно-виробничі диспетчерські станції у Новограді-Волинському та Смізі, нафтобази населених пунктів Овруч, Коростень, Яблунець, Новоград-Волинський, Славути, Ковель, Луцьк, Острог, Дубно, Шепетівка; проводить оформлення та контроль за транзитом нафтопродуктів трубопроводом до Угорщини, а також згідно з Положенням про відділ здійснює контроль за надходженням нафтопродуктів по всій протяжності магістрального трубопроводу на території України.

3.2. Декларування та митне оформлення дизельного палива під час переміщення трубопровідним транспортом

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють експортно-імпорتنі операції з нафтопродуктами або переміщують їх транзитом через територію України, декларують нафтопродукти в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

У разі переміщення нафтопродуктів у меншому обсязі, ніж зазначено в тимчасовій декларації або періодичній митній декларації, вантажна митна декларація оформлюється на фактично переміщений обсяг нафтопродуктів, а в разі їх переміщення в меншому обсязі, ніж зазначено у вантажній митній декларації, до цієї декларації вносяться зміни в установленому Держмитслужбою порядку.

1. Для переміщення нафтопродуктів магістральним нафтопродуктопроводом в режимі «транзит» подається ПМД типу «ТР 80 ПМД» (додаток 1).

Відповідно до п. 3 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. №1 958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497) умовою переміщення через митний кордон України дизельного палива трубопровідним транспортом є оформлення митним органом періодичної митної декларації (далі — ПМД). Оформленню ПМД передуює подання підприємством до митного органу заяви-зобов'язання. Форму заяви визначено наказом Держмитслужби України від 09.08.2005 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передуює митному оформленню товарів і транспортних засобів». Порядок заповнення граф ПМД визначено Інструкцією про порядок заповнення вантажної митної декларації, затвердженою наказом Державної митної служби України

від 09.07.1997 р. № 307 (у редакції наказу Держмитслужби від 07.11.2007 р. № 933).

Для оформлення ПМД необхідні такі документи:

- 1) періодична митна декларація та її електронна копія;
- 2) оригінал і копія зовнішньоекономічного договору (контракту) про надання послуг транспортування;
- 3) лист-зобов'язання суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності щодо подання вантажної митної декларації та документів, необхідних для здійснення митного контролю і митного оформлення нафтопродуктів, у встановлений законодавством термін;
- 4) копія довідки про декларування валютних цінностей;
- 5) договір-доручення (на здійснення митно-брокерських послуг);
- 6) облікові картки перевізника та підприємства-декларанта;
- 7) документ, що посвідчує особу декларанта;
- 8) документ, що засвідчує ціну товару (копія російської ВМД або лист власника);
- 9) маршрутна телеграма (телегатайпограма) про переміщення нафтопродуктів, зареєстрована перевізником.

Відповідно до чинного законодавства митні збори та платежі не нараховуються і не сплачуються.

2. Для переміщення нафтопродуктів магістральним нафтопродуктопроводом у режимі «імпорт» подається тимчасова декларація «ІМ 40 ТД» (додаток 2).

Відповідно до п. 3 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497) умовою переміщення через митний кордон України дизельного палива трубопровідним транспортом є оформлення тимчасової декларації (далі – ТД) митним органом. Оформленню ТД передуює подання підприємством

заяви-зобов'язання до митного органу. Форму заяви визначено наказом Держмитслужби України від 09.08.2005 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передуює митному оформленню товарів і транспортних засобів». Графи тимчасової декларації заповнюються згідно з Інструкцією про порядок заповнення вантажної митної декларації, затвердженою наказом Державної митної служби України від 09.07.1997 р. № 307 (у редакції наказу Держмитслужби від 07.11.2007 р. № 933). Порядок застосування та особливості заповнення граф тимчасової декларації визначено наказом Держмитслужби України № 932 від 30.12.2003 р. «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларацій відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)» зі змінами та доповненнями.

Для оформлення ТД необхідні такі документи:

- 1) тимчасова декларація та її електронна версія;
- 2) оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- 3) маршрутна телеграма (телетайпограма) про переміщення нафтопродуктів, зареєстрована перевізником;
- 4) лист-зобов'язання про подання вантажної митної декларації та необхідних для митного оформлення нафтопродуктів документів у визначений законодавством термін;
- 5) дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами, Свідоцтво про визнання іноземного сертифіката);
- 6) рахунок-фактура (інвойс) на партію нафтопродуктів;
- 7) декларація митної вартості;
- 8) копія довідки про декларування валютних цінностей;
- 9) документ, що посвідчує особу декларанта;
- 10) договір-доручення (на здійснення митно-брокерських послуг);
- 11) облікові картки суб'єкта ЗЕД та підприємства-декларанта;
- 12) паспорт якості заводу виробника.

Відповідно до чинного законодавства сплачуються обов'язкові митні платежі (мито, акциз, ПДВ). Згідно з нака-

зом ДМСУ № 932 від 30.12.2003 р. «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларацій відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)» зі змінами та доповненнями митні збори не сплачуються. Їх сплата відбувається при оформленні вантажної митної декларації, яка подається в 30-денний термін після оформлення тимчасової декларації.

3. Для оформлення нафтопродуктів, переміщених за ПМД магістральним нафтопродуктопроводом у режимі «транзит» без перевантаження на інші види транспорту, подається вантажна митна декларація «ТР 80» (додаток 3).

Відповідно до п. 8 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497), «декларування нафтопродуктів здійснюється шляхом подання декларантом періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації для митного оформлення нафтопродуктів у режимі транзиту». Відповідно до п. 16 згаданої Постанови КМУ в термін, що не перевищує 15 днів після останнього дня періоду поставки, зазначеного в декларації, та відповідно до наданої раніше заяви підприємства декларант має подати до митного органу необхідні документи для проведення митного оформлення вантажної митної декларації (ВМД). Порядок заповнення граф ВМД визначено Інструкцією про порядок заповнення вантажної митної декларації, затвердженою наказом Державної митної служби України від 09.07.1997 р. № 307 (у редакції наказу Держмитслужби від 07.11.2007 р. № 933).

Для оформлення ВМД необхідні такі документи:

- 1) вантажна митна декларація та її електронна версія;
- 2) оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту) на транспортування;

- 3) маршрутна телеграма (телетайпограма) про переміщення нафтопродуктів, зареєстрована перевізником;
- 4) акти приймання-передачі нафтопродуктів у резервуарі перевізника, складені українським перевізником (у разі приймання та вимірювання нафтопродуктів із застосуванням резервуарів перевізника);
- 5) акти приймання-передачі нафтопродуктів з резервуарів перевізника, підписані українським перевізником (у разі приймання та вимірювання нафтопродуктів із застосуванням резервуарів перевізника);
- 6) акти приймання-передачі нафтопродуктів, підписані українським та іноземним перевізниками в пунктах приймання-передачі нафтопродуктів;
- 7) паспорти якості;
- 8) документ, що засвідчує ціну товару (копія російської ВМД або лист власника);
- 9) договір-доручення (на здійснення митно-брокерських послуг);
- 10) облікові картки суб'єкта ЗЕД та підприємства-декларанта;
- 11) документ, що посвідчує особу декларанта;
- 12) копія довідки про декларування валютних цінностей;
- 13) копія ПМД, завірена декларантом.

Митні платежі не сплачуються, за винятком митного збору (вид платежу 003), якщо проведення фактичного контролю здійснювалося поза робочим часом, установленим для митниці. У таких випадках відповідно до Постанови КМУ від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів» та наказу Державної митної служби України від 23 червня 1998 р. № 363 зі змінами і доповненнями, внесеними наказами Державної митної служби України від 16 березня 2001 р. № 190, від 17 червня 2004 р. № 445 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією», нараховується та сплачується митний збір «за митне оформлення товарів та інших предметів у зонах митного контролю на території і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари та інші предмети, чи поза робочим часом, установленим для митниці».

4. Для оформлення нафтопродуктів у режимі «транзит» із перевантаженням з резервуарів ЛВДС «Новоград-Волинський» на залізничний транспорт подається вантажна митна декларація «ТР 80» (додаток 4).

Відповідно до п. 8 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497) «декларування нафтопродуктів здійснюється шляхом подання декларантом періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації для митного оформлення нафтопродуктів у режимі транзиту». Згідно з п. 16 згаданої Постанови КМУ у термін, що не перевищує 15 днів після останнього дня періоду поставки, зазначеного в декларації, та відповідно до наданої раніше заяви підприємства декларант має подати до митного органу необхідні документи для проведення митного оформлення вантажної митної декларації (ВМД). Згідно з п. 4 згаданої Постанови КМУ «митне оформлення нафтопродуктів, що перевантажуються на залізничний, автомобільний чи морський транспорт, здійснюється Енергетичною регіональною митницею». Постановою КМУ від 06.05.1996 р. № 484 «Про затвердження переліку шляхів і напрямків транзиту підакцизних товарів через територію України та пункти на митному кордоні, через які здійснюється ввезення і вивезення цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України» зі змінами і доповненнями Новоград-Волинський визначено пунктом ввезення та вивезення підакцизних товарів для трубопровідного транспорту. Граничні терміни транзиту підакцизних товарів через територію України залізничним транспортом відповідно до зазначеної Постанови становлять 21 добу в разі прямого транзиту і 28 діб у разі переадресування.

Порядок заповнення граф ВМД визначено Інструкцією про порядок заповнення вантажної митної декларації, затвердженою наказом Державної митної служби України від 09.07.1997 р. № 307 (у редакції наказу Держмитслужби від 07.11.2007 р. № 933).

Для оформлення ВМД необхідні такі документи:

- 1) вантажна митна декларація та її електронна версія;
- 2) маршрутна телеграма (телетайпограма) про переміщення нафтопродуктів, зареєстрована перевізником;
- 3) акти приймання-передачі нафтопродуктів у резервуарі перевізника, складені українським перевізником (у разі приймання та вимірювання нафтопродуктів із застосуванням резервуарів перевізника);
- 4) акти приймання-передачі нафтопродуктів з резервуарів перевізника, підписані українським перевізником (у разі приймання та вимірювання нафтопродуктів із застосуванням резервуарів перевізника);
- 5) акти приймання-передачі нафтопродуктів, підписані українським та іноземним перевізниками в пунктах приймання-передачі нафтопродуктів;
- 6) акт приймання-передачі нафтопродуктів згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- 7) паспорти якості;
- 8) договір-доручення (на здійснення митно-брокерських послуг);
- 9) облікова картка підприємства-декларанта;
- 10) документ, що посвідчує особу декларанта.

Відповідно до п. 16 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену і аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497) «під час митного оформлення нафтопродуктів, перевантажених з трубопровідного транспорту на залізничний, автомобільний або морський, крім документів, визначених Порядком, митному органу пода-

ються документи, визначені нормативно-правовими актами Держмитслужби з питань митного контролю та митного оформлення для відповідного виду транспорту»:

- 11) залізничні накладні (СМГС);
- 12) копія ПМД, завірена декларантом;
- 13) рахунок-фактура (інвойс) власника вантажу;
- 14) відвантажувальні реквізити (власника вантажу);
- 15) відвантажувальна відомість;
- 16) гарантійний документ незалежного фінансового посередника;
- 17) лист незалежного фінансового посередника.

Відповідно до Постанови КМУ від 12.07.2001 р. № 2659-III «Про запровадження єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України» сплачується єдиний збір у розмірі 2 євро з однієї вагоноцистерни. Інші митні платежі не сплачуються.

5. Порядок декларування та проведення митного оформлення ВМД «ІМ 40» після випуску товарів у вільний обіг за «ІМ 40 ТД» (додаток 5).

Відповідно до п. 8 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497) «декларування нафтопродуктів здійснюється шляхом подання декларантом тимчасової декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації для митного оформлення нафтопродуктів у режимі імпорту». Згідно з раніше наданим зобов'язанням (подати в тридцятиденний термін вантажну митну декларацію в режимі «ім. 40»), наведеним у заяві підприємства, декларант має подати до митного органу необхідні документи для проведення митного оформлення вантажної митної декларації (ВМД). Порядок заповнення граф ВМД визначено Інструкцією про порядок заповнення вантажної мит-

ної декларації, затвердженою наказом Державної митної служби України від 09.07.1997 р. № 307 (у редакції наказу Держмитслужби від 07.11.2007 р. № 933).

Для оформлення ВМД необхідні такі документи:

- 1) вантажна митна декларація та її електронна версія;
- 2) оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- 3) рахунок-фактура (інвойс) на партію нафтопродуктів;
- 4) акт (акти) приймання-передачі нафтопродуктів згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- 5) акт приймання-передачі нафтопродуктів, підписаний українським та іноземним перевізниками в пункті приймання-передачі нафтопродуктів;
- 6) акт приймання-передачі нафтопродуктів у резервуарі перевізника, складений українським перевізником, якщо пунктом призначення є резервуарі перевізника;
- 7) маршрутна телеграма (телетайпограма) про переміщення нафтопродуктів, зареєстрована перевізником;
- 8) дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами, Свідоцтво про визнання іноземного сертифіката, відмітки на актах приймання-передачі екологічного (радіологічного), санітарно-епідеміологічного контролю);
- 9) сертифікат (паспорт) якості на партію нафтопродуктів;
- 10) копія довідки про декларування валютних цінностей;
- 11) документ, що посвідчує особу декларанта;
- 12) договір-доручення (на здійснення митно-брокерських послуг);
- 13) облікові картки суб'єкта ЗЕД та підприємства-декларанта;
- 14) копія тимчасової декларації, завірена декларантом.

Відповідно до наказу ДМСУ № 932 від 30.12.2003 р. «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларацій відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)» зі змінами та доповненнями обов'язкові митні платежі вже сплачено за ТД, тому за ВМД сплачуються тільки митні збори.

б. Порядок зміни митного режиму «транзит» на митний режим «імпорт» та декларування за ВМД «ІМ 40» (додаток 6).

Відповідно до п. 7 наказу Держмитслужби України від 08.12.1998 р. № 771 можлива зміна митного режиму «транзит» на митний режим «імпорт».

У такому разі суб'єктом ЗЕД (імпортером) подається заява на ім'я начальника Енергетичної регіональної митниці. До заяви про зміну митного режиму транзиту на режим вільного використання обов'язково додаються:

- 1) документ, що підтверджує згоду попереднього одержувача товарів на зміну митного режиму щодо цих товарів;
- 2) документ, що підтверджує згоду нового одержувача товарів. Цей документ має містити відомості про кількість товарів, їх вартість, умови поставки та бути завіреном підписом начальника митниці або особи, що його заміщає, і круглою печаткою митниці за місцем державної реєстрації нового одержувача товарів.

Після погодження начальником митниці зміни митного режиму та відповідно до п. 8 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497) «декларування нафтопродуктів здійснюється шляхом подання декларантом вантажної митної декларації для митного оформлення нафтопродуктів у режимі імпорту», подається ВМД у режимі «імпорт 40». Порядок заповнення граф ВМД визначено Інструкцією про порядок заповнення вантажної митної декларації, затвердженою наказом Державної митної служби України від 09.07.1997 р. № 307 (у редакції наказу Держмитслужби від 07.11.2007 р. № 933).

Для оформлення ВМД необхідні такі документи:

- 1) вантажна митна декларація та її електронна версія;
- 2) оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);

- 3) рахунок-фактура (інвойс) на партію нафтопродуктів;
- 4) акт (акти) приймання-передачі нафтопродуктів згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- 5) акт приймання-передачі нафтопродуктів, підписаний українським та іноземним перевізниками в пункті приймання-передачі нафтопродуктів;
- 6) акт приймання-передачі нафтопродуктів у резервуари перевізника, складений українським перевізником, якщо пунктом призначення є резервуари перевізника;
- 7) маршрутна телеграма (телетайпограма) про переміщення нафтопродуктів, зареєстрована перевізником;
- 8) дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами, Свідоцтво про визнання іноземного сертифіката, відмітки на актах приймання-передачі екологічного (радіологічного), санітарно-епідеміологічного контролю);
- 9) сертифікат (паспорт) якості на партію нафтопродуктів;
- 10) копія довідки про декларування валютних цінностей;
- 11) документ, що посвідчує особу декларанта;
- 12) договір-доручення (на здійснення митно-брокерських послуг);
- 13) облікові картки суб'єкта ЗЕД та підприємства-декларанта;
- 14) декларація митної вартості;
- 15) копія ПМД, завірена декларантом.

Митні збори та платежі сплачуються в повному обсязі на момент подання ВМД у режимі «імпорт 40».

Справляння митного збору за перебування товарів та інших предметів під митним контролем (вид платежу 001) при зміні режиму «транзит» на «імпорт» здійснюється на підставі Постанови КМУ від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів» та п. 8.1 Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією, затвердженого наказом Державної митної служби України від 23.06.1998 р. № 363 і з урахуванням листа Держмитслужби України від 28.02.2002 р. № 11/3-15-1889-ЕП «Про обчислення строку перебування товарів та інших предметів під митним контролем для цілей нарахування митного

збору за перебування товарів та інших предметів під митним контролем». Під час зміни митного режиму «транзит» на митний режим «імпорт» збір стягується з обчисленням терміну перебування під митним контролем для цілей нарахування збору з дати заяви про зміну режиму. За перші п'ятнадцять календарних днів митний збір (001) не справляється, а за наступні дні стягується за перебування під митним контролем у розмірі 0,05 % від митної вартості товарів за кожний наступний день.

3.2.1. Послідовність процедур під час митного оформлення дизельного палива

Митне оформлення дизельного палива здійснюється суб'єктами ЗЕД шляхом подання до митного органу вантажної митної декларації, заповненої згідно з обраним митним режимом, її електронної копії й повного комплексу документів, необхідних для здійснення митного оформлення товарів. Декларант подає документи митному органу та одержує оформлені документи особисто. ВМД, подана митному органу, але ще не прийнята до оформлення (немає відбитка штампа «Під митним контролем» (далі — штамп ПМК) і реєстраційного номера), може бути відкликана декларантом з дозволу митного органу.

З моменту прийняття ВМД до оформлення декларант несе юридичну відповідальність за недостовірність відомостей, зазначених у ВМД. Ця ВМД не може бути відкликана декларантом.

Оформлена ВМД свідчить про надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності права на розміщення дизельного палива в заявлений митний режим і підтверджує права й обов'язки зазначених у ВМД осіб щодо здійснення ними відповідних правових, фінансових, господарських та інших дій.

Під час митного оформлення дизельного палива послідовність здійснення митних процедур визначається наказом Держмитслужби України від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантаж-

ної митної декларації» та наказом ЕРМ від 27.09.2005 р. № 124 «Про організацію здійснення митних процедур відповідно до наказу ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314» і має такий порядок.

Прийняття ВМД до оформлення

При цьому здійснюються:

- перевірка повноважень декларанта;
- перевірка дотримання термінів подання ВМД митному органу призначення;
- перевірка виконання особою, що здійснює перевезення, зобов'язання щодо доставки товарів до митного органу призначення;
- перевірка наявності вірусів на магнітному носії;
- перевірка за допомогою програмного забезпечення правильності заповнення декларантом ВМД;
- перевірка відповідності відомостей, унесених до всіх граф електронної копії ВМД, відомостям, що містяться у відповідних графах ВМД на паперовому носії;
- перевірка комплектності отриманих від декларанта документів та їх відповідності даним, зазначеним у графах 40 і 44 ВМД;
- перевірка наявності фактів застосування до суб'єкта ЗЕД і/або іноземного суб'єкта господарської діяльності санкцій Міністерства економіки України, а також фактів порушення суб'єктом ЗЕД митних правил;
- перевірка відповідності зазначених у ВМД даних про товари даним, зазначеним у дозвільних документах уповноважених державних органів, що підтверджують проведення інших видів контролю, якщо товари підлягають цим видам контролю (у встановлених законодавством випадках — перевірка наявності відповідних відміток у товаросупровідних документах);
- прийняття ВМД до оформлення шляхом:
 - 1) проставляння відбитка штампа ПМК у графі D/J основних аркушів і на всіх додаткових аркушах ВМД, а також у встановлених випадках зазначення дати, з якої товари перебувають під митним контролем;

- 2) проставляння у графі А першого основного аркуша ВМД посади, свого прізвища, підпису й часу прийняття ВМД до оформлення;
 - 3) присвоєння ВМД реєстраційного номера в установленому порядку;
 - 4) проставляння в установлених випадках відбитка штампа ПМК на товаросупровідних документах;
- унесення до електронної копії ВМД її реєстраційного номера, номера штампа ПМК, а також електронних копій ВМД і ДМВ (за наявності) до бази даних митного органу;
 - надсилання електронної копії ВМД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України (ЄАІС) у випадках і в терміни, визначені законодавством України.

Митний контроль

При цьому здійснюються:

- перевірка правильності застосування валютного курсу;
- перевірка відповідності даних про банківські реквізити підприємства (графа 28), зазначених в електронній копії ВМД, даним, які містяться в поданих документах і в переліку вповноважених банків України, що надсилається Держмитслужбою України митним органам;
- перевірка наявності задекларованих товарів у реєстрі товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, який ведеться Держмитслужбою України;
- перевірка правильності класифікації та кодування товарів (згідно з поданими документами);
- перевірка правильності визначення митної вартості товарів. За наявності ДМВ зазначення в ній у встановленому порядку рішення, прийнятого за результатами такої перевірки;
- перевірка надходження коштів суб'єкта ЗЕД на спеціальний рахунок митного органу та перевірка правильності заповнення графи В ВМД;
- перевірка правильності визначення країни походження товарів (згідно з поданими документами);

- перевірка правильності нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) за ВМД та застосування пільг в їх сплаті відповідно до законодавства;
- контроль своєчасності й повноти сплати податків і зборів;
- контроль і облік векселів, поданих суб'єктами ЗЕД під час митного оформлення товарів за ВМД;
- за відсутності зауважень:
 - при списанні (справлянні) сум податків і зборів (обов'язкових платежів) у порядку, встановленому законодавством України;
 - при заповненні графи С ВМД, засвідченні записів у ній проставлянням відбитка номерного штампа «Сплачено» (прямокутного штампа, що складається з двох полів і містить у лівому полі номер штампа, а в правому — назву митного органу, напис «Сплачено», місце для підпису й дати) на всіх аркушах ВМД і заповненні його;
 - при внесенні відомостей до електронної копії ВМД;
- фактичний контроль дизельного палива проводиться безпосередньо під час його надходження на митну територію України (в резервуари ЛВДС «Новоград-Волинський» та ЛВДС-5С «Смига» (про що свідчать складені відповідні акти приймання-передачі та записи в журналах обліку нафтопродуктів та обліку накладання і зняття митного забезпечення);
- фактичний контроль, облік товарів (дизельного палива) та транспортних засобів (залізничні цистерни, автоцистерни) проводиться безпосередньо під час наливу дизельного палива (з резервуарів ЛВДС «Новоград-Волинський» та ЛВДС-5С «Смига» в залізничні вагоноцистерни, автоцистерни (про що свідчать складені відповідні акти приймання-передачі та записи в журналах обліку нафтопродуктів та обліку накладання і зняття митного забезпечення);
- оформлення запиту у випадках, передбачених законодавством України, митним органом, чи за результатами перевірки документів та/або митного огляду до підрозділу, до компетенції якого зараховано контроль за виконанням вимог товарної номенклатури Митного та-

рифу України при класифікації товарів для цілей митного оформлення, контроль за правильністю визначення митної вартості або перевірку правильності визначення країни походження товарів, у разі:

- 1) вирішення спірних питань правильності класифікації та кодування товарів;
- 2) вирішення спірних питань правильності визначення митної вартості товарів;
- 3) потреби перевірки правильності визначення країни походження товару;
- 4) потреби перевірки сертифіката про походження товару, який застосовується для підтвердження країни походження товару, що ввозиться на митну територію України на умовах угод про вільну торгівлю, укладених Україною (далі — преференційний сертифікат).

Потреба вирішення того чи іншого питання позначається шляхом перекреслення (X) потрібної клітинки в запиті чи зазначення у вільних рядках інших завдань для перевірки.

Митне оформлення товарів, щодо яких направлено запит, не може бути завершено до отримання відповіді на цей запит.

Завершення митного контролю і митного оформлення.

Видача оформлених документів декларанту

При цьому здійснюються:

- нарахування збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (в разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у графі 47 ВМД;
- списання (справляння) збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (в разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у графах В і С ВМД;

- завершення митного оформлення шляхом:
 - 1) проставляння своїх підпису й прізвища та відбитка особистої номерної печатки в графі D/J усіх аркушів ВМД;
 - 2) проставляння відбитка особистої номерної печатки на товаросупровідних документах;
- розподіл аркушів ВМД і примірників ДМВ у порядку, встановленому законодавством України;
- видача декларанту відповідного аркуша (аркушів) ВМД, магнітного носія з електронною копією ВМД і комплекту документів (крім документів, що мають зберігатися в митному органі) під його підпис в інформаційному аркуші.

Статистичний контроль

Під час проведення статистичного контролю здійснюються:

- приведення відомостей граф електронної копії ВМД у відповідність до відомостей граф оформленої ВМД (унесення відомостей, що належать до компетенції митних органів);
- передання в установлений строк електронної копії ВМД до ЄАІС;
- проставляння на першому аркуші ВМД своїх підпису, ініціалів, прізвища й відбитка номерного штампа «Статистичний контроль проведено» і заповнення цього штампа, що свідчить про завершення статистичного контролю.

3.2.2. Взаємодія з іншими органами державного контролю

Відповідно до положень Митного кодексу України товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати санітарно-епідеміологічному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному, екологічному контролю та контролю за переміщенням культурних цінностей. При цьому митне оформлення таких товарів завершується тільки після здійснення встановлених законодавством України видів контролю. Нафтопродукти, що переміщуються через митний кордон України,

підлягають санітарно-епідеміологічному, радіологічному та екологічному контролю, який здійснюється підрозділами відповідних служб у місці митного оформлення.

Митні органи взаємодіють з органами державної влади, що здійснюють вищезазначені види контролю, в порядку, встановленому законодавством України.

Відповідно до Закону України «Про єдиний збір, який справляється в пунктах пропуску через державний кордон України» при переміщенні дизельного палива через митний кордон України трубопровідним транспортом даний товар, згідно з чинним законодавством України, підлягає санітарно-епідеміологічному, радіологічному та екологічному видам контролю в місці митного оформлення.

Інформування митних органів про проходження товарами вищезазначених видів контролю відбувається шляхом проставляння на актах приймання-передачі в резервуари відтисків відповідних штампів дозвільного характеру, а саме: штампа **«Ввезення, реалізацію (використання) дозволено»** санітарно-епідеміологічної служби та штампа **«Екологічний контроль. Ввезення (вивезення) дозволено»**. За наявності відтиску останнього штампа на актах приймання-передачі в резервуари проставляння штампа щодо проведення радіологічного контролю не потрібне.

Для здійснення заходів щодо захисту інтересів споживачів та перевірки відповідності дизельного палива вимогам українських стандартів митні органи взаємодіють з державними органами зі стандартизації, метрології та сертифікації України. Підставою для митного оформлення дизельного палива, що ввозиться на митну територію України суб'єктами підприємницької діяльності з метою використання на митній території України, є подання декларантом до митного органу сертифіката відповідності товару чи свідоцтва про визнання іноземного сертифіката або наявності товару в Єдиному реєстрі сертифікованої в Україні продукції. Номер і дата видачі сертифіката відповідності або свідоцтва про визнання іноземного сертифіката зазначаються у графі 44 вантажної митної декларації.

3.3. Особливості митного оформлення дизельного палива у митні режими при зміні виду транспорту (трубопровід — залізниця, трубопровід — автотранспорт)

Дизельне паливо, яке було переміщене через митний кордон України (в резервуари ЛВДС «Новоград-Волинський») на підставі оформленої ПМД у режимі «транзит», перебуває під митним контролем. Митниця контролює відвантаження нафтопродуктів та проводить їх митне оформлення в режимі «транзит». Для подачі вагоноцистерн на естакаду наливного пункту ЛВДС власник вантажу (або на підставі договору інша особа, що допущена митницею до декларування) звертається у відділ МО у Новограді-Волинському (далі — відділ) із заявою. Заява подається у двох примірниках і містить такі відомості:

- найменування вантажу та кількість залізничних цистерн;
- номер маршрутної телеграми;
- номер ПМД, за якою вантаж переміщено в резервуари ЛВДС;
- номери актів приймання-передачі нафтопродуктів перевізниками;
- зобов'язання стосовно подання ВМД відразу після проведення замірів у вагоноцистернах та отримання всіх необхідних для заповнення ВМД даних.

Заява завіряється підписом керівника та печаткою підприємства вантажовласника і реєструється у справах відділу. Разом із заявою подаються також зазначені в ній документи. За відсутності зауважень подача вагоноцистерн на естакаду дозволяється. На заяві проставляється штамп «Під митним контролем». Примірник заяви з резолюцією начальника відділу видається вантажовласнику (або особі, що здійснює декларування). Другий примірник залишається у справах відділу. Запуск залізничних цистерн у зону митного контролю та відкриття засувки відбувається в такому порядку:

- при надходженні потягу з залізничними цистернами до зони митного контролю черговий ЛВДС «Ново-

- град-Волинський» у телефонному режимі повідомляє чергового інспектора відділу;
- черговий інспектор дає дозвіл на запуск залізничних цистерн у зону митного контролю;
 - інспектор відділу прямує до місця наливу, разом зі службовою особою ЛВДС знімає дані лічильника (УДУ), встановленого на резервуарі, після чого знімає митне забезпечення із наливних засувок. Транспортні засоби, які надаються вантажовласником для транзитних відправлень, мають відповідати вимогам перевезення вантажів під митним контролем, а саме: виключати можливість вилучення з них товарів, які перебувають під митним контролем, без слідів пошкодження накладеного забезпечення. Завантаження транспортних засобів здійснюється в присутності посадової особи відділу. Після завантаження вагоноцистерн проводяться їх заміри, участь в яких беруть представники ЛВДС «Новоград-Волинський», залізничної станції «Новоград-Волинський», вантажовідправники та посадова особа відділу. За даними замірів складається акт приймання-передачі з резервуарів перевізника та відвантажувальна відомість, на яких проставляється відтиск ОНП посадової особи відділу, що була присутня при проведенні замірів. Завантажені транспортні засоби обов'язково пломбуються відправником, а у випадках, передбачених митним законодавством, посадовою особою відділу. Митне оформлення нафтопродуктів у режимі транзиту здійснюється з дотриманням вимог ст. 161, 165 Митного кодексу України або Інструкції про організацію роботи митних органів України з незалежними фінансовими посередниками при застосуванні механізму надання фінансових гарантій щодо обов'язкової доставки товарів у митниці призначення, затвердженої наказом Держмитслужби від 19.03.1997 р. № 113.

Під час митного оформлення нафтопродуктів, перевантажених з трубопровідного транспорту на залізничний, автомобільний або морський, крім документів, визначених Постановою КМУ від 17.12.2003 р. №1 958, митному

органу подаються документи, визначені нормативно-правовими актами Держмитслужби з питань митного контролю та митного оформлення для відповідного виду транспорту. Згідно із Постановою КМУ від 06.05.1996 р. № 484 «Про затвердження переліку шляхів і напрямків транзиту підакцизних товарів через територію України та пункти на митному кордоні, через які здійснюється ввезення і вивезення цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України» зі змінами і доповненнями визначено термін доставки до митниці призначення на митному кордоні України для вивезення за межі митної території України — 21 доба. Інспектор митниці протягом чотирьох годин з моменту оформлення ВМД у режимі «транзит» проставляє відмітку в ЦБД ЄАІС Держмитслужби України про направлення вантажу до митниці призначення. Після надходження вантажу на прикордонну станцію до митниці призначення та вивезення його в повному обсязі за межі митної території України інспектором пункту пропуску здійснюються відповідні відмітки в ЄАІС. Транзитне переміщення вважається завершеним, вантаж знімається з контролю.

Дизельне паливо, яке було переміщене через митний кордон України (в резервуари ЛВДС «Новоград-Волинський») на підставі оформленої ПМД у режимі «транзит ПМД» та оформлене митницею в режимі «імпорт 40» або переміщене через митний кордон України (в резервуари ЛВДС «Новоград-Волинський») на підставі оформленої ТД у режимі «імпорт ТД» та оформлене митницею в режимі «імпорт 40», перебуває в резервуарах ЛВДС «Новоград-Волинський». Митницею здійснюється контроль за відвантаженням розмитнених нафтопродуктів. Запуск автомобільних цистерн у зону митного контролю та відкриття засувки для наливу відбувається в такому порядку:

- при надходженні автоцистерн до зони митного контролю черговий ЛВДС «Новоград-Волинський» у телефонному режимі повідомляє про це чергового інспектора відділу;

- черговий інспектор дає дозвіл на запуск автоцистерн у зону митного контролю та прямує до місця наливу, разом зі службовою особою ЛВДС знімає дані лічильника, встановленого на автоналивному пункті, після чого знімає митне забезпечення із наливних засувок. Транспортні засоби мають відповідати вимогам перевезення вантажів. Необхідна наявність «Свідоцтва про державну повірку», виданого Державним комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики (обласними регіональними центрами стандартизації, метрології та сертифікації). Завантаження автоцистерн здійснюється в присутності посадової особи відділу за лічильником до відповідної поділки, що розміщена на горловині автоцистерни. Відповідно до даних лічильника та «Свідоцтва про державну повірку» виписується перевізна накладна. Після завантаження автоцистерн при виїзді з території ЛВДС «Новоград-Волинський» черговий інспектор перевіряє кількість налитого нафтопродукту в автоцистерні. Після зазначених дій проставляється відмітка в накладній на перевезення дизельного палива в межах України.

3.4. Форми митного контролю при переміщенні дизельного палива трубопровідним транспортом

Митний контроль та митне оформлення нафтопродуктів включає комплекс заходів з контролю за дотриманням суб'єктами ЗЕД порядку та правил переміщення через митний кордон нафтопродуктів:

- перевірку наявності обліку суб'єкта ЗЕД в Енергетичній регіональній митниці та подання оригіналу облікової картки або її копії, завіреної посадовою особою митниці;
- перевірку та контроль документів для митного оформлення зовнішньоекономічних операцій, надання яких передбачене чинним законодавством;
- перевірку відповідності даних, заявлених у ВМД, даним товаросупровідних та інших документів;
- проведення фактичного контролю;

- перевірку внесення у встановленому порядку платежів, передбачених чинним законодавством;
- оформлення митних документів;
- облік та реєстрацію митних документів.

Взаємодія посадових осіб відділу при оформленні нафтопродуктів за ВМД здійснюється відповідно до Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації, затвердженого наказом Держмитслужби № 314 від 20.04.2005 р.

Наказом Держмитслужби від 30.09.2004 р. № 714 визначено перелік товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюється підрозділами Центральної енергетичної митниці. Згодом наказ Держмитслужби України від 17.01.2006 р. № 16 доповнює перелік товарів та змінює назву митниці на Енергетичну регіональну.

3.4.1. Документи, необхідні для митного контролю та митного оформлення дизельного палива

Кабінет Міністрів України затверджує перелік документів, необхідний для митного оформлення нафтопродуктів, що переміщуються трубопровідним транспортом, який має надаватися митному органу суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності разом з вантажною митною декларацією. Цей перелік має певні особливості й відрізняється від переліку документів, необхідних для митного контролю та митного оформлення інших товарів. Зазначені особливості полягають у тому, що в даному переліку немає таких товаро-транспортних документів, які б прямували через митний кордон разом з товарами — як, наприклад, міжнародна автомобільна накладна (CMR) у разі переміщення товарів автомобільним транспортом або залізнична накладна (СМГС) при перевезенні залізничним транспортом. При переміщенні товарів трубопровідним транспортом роль товаро-транспортних документів відіграють акти про приймання-передачу товарів та маршрутна телеграма, які мають єдину типову форму для кожного з переміщуваних видів товарів і відображають особливості контролю за їх переміщенням.

Для митного контролю й митного оформлення товарів декларант подає до підрозділу митного органу, посадові особи якого здійснюють митний контроль і митне оформлення товарів із застосуванням ВМД, вантажну митну декларацію, заповнену згідно з обраним митним режимом, її електронну копію і повний комплект документів, необхідних для митного оформлення товарів. Перелік таких документів затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 01.02.2006 р. № 80 «Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України», а також для трубопровідного транспорту Постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497).

Згідно з даною Постановою при декларуванні дизельного палива обов'язково подаються такі документи:

- митна декларація;
- маршрутна телеграма (телетайпограма) про переміщення нафтопродуктів, зареєстрована перевізником;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- рахунок-фактура, інвойс або інший документ, який визначає вартість товару;
- акт приймання-передачі нафтопродуктів згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- акт приймання-передачі нафтопродуктів, підписаний українським та іноземним перевізниками в пункті приймання-передачі нафтопродуктів;
- акт приймання-передачі нафтопродуктів у резервуари перевізника, складений українським перевізником, якщо пунктом призначення є резервуари перевізника.

Крім зазначених вище документів, при митному оформленні дизельного палива декларант також подає:

- декларацію митної вартості (у визначених законодавством випадках);
- облікову картку суб'єктів ЗЕД;
- копію довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта;
- документи, що використовуються для визначення митної вартості товарів (експортна ВМД країни-експортера, платіжні доручення на переказ валюти тощо);
- документи, що містять відомості, необхідні для визначення коду товару згідно з УКТЗЕД (паспорт або сертифікат якості тощо);
- дозволи й сертифікати вповноважених державних органів (у встановлених законодавством випадках) та інші документи, зазначені в графі 44 ВМД.

На вимогу митного органу декларант подає й інші документи, потрібні для здійснення митного контролю та митного оформлення, що визначено законодавством України.

Копії поданих до оформлення документів засвідчуються написом «Копія. Згідно з оригіналом», підписом і печаткою декларанта.

Якщо документ довготерміновий і його використання для цілей митного контролю й митного оформлення не припиняється після митного оформлення першої партії товарів, то при декларуванні цієї партії декларант може подати митному органу додаткову копію документа для зберігання її в окремій справі суб'єкта ЗЕД у підрозділі митного оформлення.

Довготермінові документи, термін дії яких закінчився, архівуються в установленому порядку.

Після закінчення оформлення документи (завірені в установленому порядку їх копії), що були підставою для митного оформлення конкретної партії товарів, залишаються разом з першим основним аркушем ВМД на зберігання в митному органі.

3.4.2. Облік обсягів дизельного палива, яке переміщується через лінійно-виробничі диспетчерські станції (ЛВДС)

Фактичний контроль за переміщенням нафтопродуктів системою нафтопродуктопроводу «Самара — Західний напрямок» через ЛВДС (нафтобази) здійснюється посадовою особою ВМО шляхом перевірки відповідності даних замірів резервуарів даним оперативного журналу з відкачування та приймання, участі у проведенні замірів за резервуарами та відбиранні проб (заміри проводяться не раніше ніж через дві години після закінчення прийому нафтопродуктів у резервуари), а також перевірки даних лічильника. Дані лічильників використовуються як довідкові.

Після перевірки достовірності даних посадова особа ВМО проставляє відбиток штампа «Під митним контролем» на добовій сторінці оперативного журналу, чим засвідчує факт перевірки відомостей, зазначених у завірених документах. Відбиток штампа «Під митним контролем» означає, що будь-яке розпорядження нафтопродуктами, переміщеними за відповідну добу, а саме: переміщення, перевезення, навантаження, розвантаження тощо, без дозволу митниці забороняється. Дані про обсяг переміщених нафтопродуктів посадова особа ВМО заносить до журналу обліку нафтопродуктів.

У разі виявлення розбіжностей між інформацією, внесеною до оперативного журналу приймання та відкачування нафтопродуктів, з даними відбору проб, результатами замірів за резервуарами посадова особа ВМО повідомляє про це начальника відділу.

На актах приймання-передачі нафтопродуктів, що складаються службовою особою ДП «ПрикарпатЗахідтранс» (український перевізник) та іноземним перевізником, і на актах приймання-передачі, що складаються службовою особою ДП «ПрикарпатЗахідтранс», згідно з даними проведених замірів за резервуарами ЛВДС, посадова особа ВМО проставляє відбиток штампа «Під митним контролем» та заносить дані про обсяги прийнятих нафтопродуктів до «Журналу обліку вантажів, які перебувають

під митним контролем». Відбиток штампа «Під митним контролем» на акті приймання-передачі нафтопродуктів є підставою для нарахування зборів за перебування нафтопродуктів під митним контролем (при імпорті).

Акт про приймання-передачу нафтопродуктів — підстава для проведення митного оформлення ВМД на зазначену в ньому партію нафтопродуктів, що надійшли системою магістральних нафтопродуктопроводів «Самара — Західний напрямок».

3.4.3. Порядок відбору проб

Відповідно до положень Митного кодексу України для митного контролю та митного оформлення дизельного палива при переміщенні трубопровідним транспортом митним органом (за вмотивованим письмовим розпорядженням керівника митного органу) можуть братися проби та зразки цих товарів для проведення їх досліджень (аналізу, експертизи). Взяття проб дизельного палива проводиться відповідно до вимог Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) для їх митного оформлення, а також розпорядження зразками, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1862. Проби дизельного палива беруться в мінімальній кількості, яка забезпечує можливість проведення їх дослідження. З метою проведення повторних (додаткових, контрольних тощо) досліджень відбір проб здійснюється у двох екземплярах (один — для проведення досліджень, другий — контрольний), з обов'язковим маркуванням кожного з них згідно з маркувальною етикеткою визначеної форми.

При переміщенні дизельного палива трубопровідним транспортом після закінчення його приймання в резервуар (об'єм резервуара — 10 м³, трафаретна висота — 10 м), закриття й опломбування входних засувки на ЛВДС відбір точкових проб здійснюється спеціальним пробовідбірником з трьох рівнів резервуара (верхнього, середнього та нижнього). Об'єднану пробу складають змішуванням точ-

кових проб. Її об'єм становить не менше 1 л дизельного палива, об'єм контрольної проби також 1 л. Проби дизельного палива відбираються тільки в чисту, суху, скляну тару. Пляшки з пробями герметично закорковують або закривають гвинтовими кришками, банки щільно закривають кришками. Горловину закоркованої пляшки чи банки загортають у поліетиленову плівку або в інший щільний матеріал, що забезпечує недоторканність проби, та обв'язують мотузкою. Кінці мотузки протягують в отвір етикетки, пломбують або заливають сургучем на пластині із щільного картону чи дерева та опечатають. Можна приклеювати етикетки до пляшки чи банки. Маркувальна етикетка має містити такі відомості:

- найменування товару;
- кількість відібраної проби;
- номер та дата ВМД;
- відправник товару;
- одержувач товару;
- дата, час відбору;
- посадова особа митного органу, що відібрала й опломбувала проби.

Запит митного органу разом із супровідною документацією, пробями товарів доставляється до експертного підрозділу Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи, яке здійснює дослідження (аналіз, експертизу), посадовою особою митного органу або поштою.

Митне оформлення товару, проби якого відібрано для проведення лабораторних досліджень (аналізу, експертизи), може бути завершене тільки після надходження результатів таких досліджень.

3.4.4. Нормативно-правові акти, що регламентують процедури та встановлюють порядок переміщення ДП через митний кордон України трубопровідним транспортом

На сьогоднішній день основні нормативні документи, які регламентують порядок здійснення митного контролю за нафтопродуктами, що переміщуються трубопровідним транспортом:

- Митний кодекс України, Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2006 р. № 497);
- Постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.1996 р. № 484 «Про затвердження переліку шляхів і напрямків транзиту підакцизних товарів через територію України та пункти на митному кордоні, через які здійснюються ввезення і вивезення цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України» зі змінами і доповненнями;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2007 р. № 545 «Деякі питання проведення обліку, зберігання та реалізації дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки»;
- Постанова КМУ від 12.12.2002 р. № 1862 «Про затвердження Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) з метою їх митного оформлення, а також розпорядження зразками»;
- наказ Держмитслужби України від 20.04.2007 р. № 347 «Про затвердження Тимчасового порядку здійснення митного оформлення важких дистилатів (дизельного палива) підрозділами Енергетичної регіональної митниці або за її погодженням іншим митним органом»;

- наказ ДМСУ № 932 від 30.12.2003 р. «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларацій відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)» зі змінами та доповненнями;
- наказ Держмитслужби від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації» зі змінами та доповненнями;
- наказ ДМСУ № 933 «Про внесення змін до наказу Держмитслужби від 09.07.1997 р. № 307»;
- наказ Держмитслужби України від 09.08.2005 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передує митному оформленню товарів і транспортних засобів».

Розділ 4. Особливості митного контролю та митного оформлення дизельного палива при переміщенні морським транспортом

4.1. Порядок митного контролю та митного оформлення дизельного палива, що вивозиться за межі митної території України

Дизельне паливо, що переміщується через митний кордон України, перебуває під митним контролем під час вивезення з моменту подання документів для оформлення до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення відповідно до обраного митного режиму і вивезення дизельного палива за межі країни.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про дизельне паливо, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Митне оформлення дизельного палива та його пропуск під час вивезення за межі митної території України при пе-

реміщенні морським транспортом проводиться зі сплатою митних зборів, які нараховуються та справляються за вантажною митною декларацією, в порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією». Розміри ставок митних зборів визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів».

Відповідно до наказу ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для здійснення контролю за доставкою дизельного палива, що вивозиться з митної території України (напрямок переміщення — ЕК), використовуються вантажна митна декларація (ВМД) типу «експорт» та її електронна копія.

Після надходження дизельного палива в пункт пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше) посадова особа цієї митниці перевіряє відповідність вантажу відомостям про нього, зазначеним в електронній копії експортної ВМД, проставляє в товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем».

Інформація про надходження експортних товарів до структурного підрозділу митниці призначення, розташованого в пункті пропуску через державний кордон, передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України.

Одразу ж після надходження експортного вантажу до митниці призначення він береться під контроль цієї митниці. Будь-які операції з ним можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем митниці призначення.

Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України.

Дизельне паливо пропускається через митний кордон України в кількості, що не перевищує зазначену у ВМД.

Пропуск експортного дизельного палива за межі митної території України здійснюється тільки після звірян-

ня відомостей, зазначених в електронній копії відповідної ВМД, з відомостями в товаросупровідних документах та після перевірки (за рішенням митниці) фактичної наявності, кількості, номенклатури і стану товарів.

У графі А четвертого аркуша цієї ВМД проставляється відбиток ОНП посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж пропущено».

Четвертий аркуш ВМД зберігається протягом встановленого терміну в справах митниці призначення.

Одразу ж після пропуску вантажу за межі митної території України посадова особа митниці для зняття цього експортного відправлення з контролю передає в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України інформацію щодо пропуску вантажу, а саме про:

- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснювала митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- дату і час перетину митного кордону;
- вид, тип та номер транспортного засобу, яким переміщувався цей вантаж; відомості про перевізника (графа 50 ВМД);
- фактичну кількість товарів, які переміщуються, у додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності в основних, за винятком тієї частини товарів, що не буде пропущена за межі митної території України через певні обставини.

При частинному надходженні експортного вантажу до митниці призначення, зокрема при подрібненні партії товарів, що перевозяться залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного вивезення за межі митної території України дизельного палива, що входить до складу задекларованої в одній ВМД партії.

Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення першої частини експортного відправлення, посадова особа митниці призначення робить запис:

Вивезено / кількість / дата і № накладної / залишок квоти / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

У разі частинного надходження товарів, що входять до складу задекларованої в одній ВМД партії, митниця призначення здійснює пропуск за межі митної території України та облік кожної частини подрібненої партії товарів до вивезення всієї партії у повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин і подій та для якої відповідним митним органом подовжено термін доставки. Інформація щодо пропуску кожної частини подрібненої партії передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України засобами електронного зв'язку.

У разі виявлення порушення митних правил про це заводиться справа.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання і товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог Постанови КМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

При надходженні товару, який переміщується під митним контролем, до митниці призначення митний орган призначення підтверджує його надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (далі — ДКД).

До початку навантаження товарів на судно вантажовласник або вповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підстава для оформлення доручення на навантаження — вантажна митна декларація або інший документ, який відповідно до законодавства України є підставою для переміщення товарів через митний кордон

України. У разі надходження товарів, які оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

При потребі на вимогу митного органу вантажовласник або вповноважена ним особа подає список товарів (список доручень на навантаження), які планується навантажити на заявлене судно.

Після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищевказаних документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу на дорученні на навантаження проставляє відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення — підстава для навантаження зазначених у ньому товарів на судно.

Після закінчення навантаження судна на його борт прибувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення контрольних вимірювань вантажних танків спільно з адміністрацією судна. У проведенні вимірювань та розрахунків кількості вантажу за необхідності беруть участь співробітники відділу митного оформлення на нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після вимірювань та проведення розрахунків кількості дизельного палива вповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) подає адміністрації порту телефонограму з визначенням найменувань і кількості вантажу, навантаженого на судно. На підставі отриманих даних експедитор виготовляє вантажні документи для відходу судна відповідно до вимог Інструкції та подає їх для підпису капітану.

Агентська організація після закінчення вантажних операцій подає заявку на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. Після готовності судна вибути агент організує прибуття на його борт комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю в пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту й агентської організації (морського агента). Коли законодавством передбачене здійснення інших видів контролю, до складу комісії включаються представники відповідних контролюючих органів. Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники державної пожежної охорони. При потребі з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісією очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не має перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість здійснення кожного виду контролю відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу, при потребі інших контролюючих органів для кожного пункту пропуску окремо — з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно діючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортного сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів щодо удосконалення механізму відповідного контролю та скорочення тривалості його здійснення в пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за ним.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротранспортних) документах на транспортний засіб і товари проставлено відповідні відмітки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення судна капітан судна або інша особа, що входить до

командного складу судна та вповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, в тому числі коносаменти (річкові накладні), в яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а за необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана судна про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боеприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- другий примірник оформленого після прибуття в Україну зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (за необхідності).

Подані документи мають бути засвідчені підписом капітана судна чи іншої особи, що входить до командного складу судна та вповноважена на це капітаном, і скріплені відбитком суднової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів (відомості маніфесту й коносаментів, доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічних декларацій на вантаж і на судно), про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна для перевірки відомостей, заявлених у документах, здійснюється спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатись представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після закінчення митного огляду судна, за відсутності зауважень, інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані проставляє на вантажних і суднових документах відбиток особистої номерної печатки та дає згоду на початок прикордонного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорони державного кордону за наявності відміток посадових осіб відділу митного оформлення в нафтогавані, інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених законодавством видів контролю.

4.2. Порядок митного контролю та митного оформлення дизельного палива, що ввозиться на митну територію України

Митне оформлення важких дистилатів (дизельного палива) здійснюється відповідно до Митного кодексу України, Постанов Кабінету Міністрів України від 21.03.2007 р. № 545 «Деякі питання проведення обліку, зберігання та реалізації дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки», від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом».

Згідно з наказом ДМСУ від 08.10.2007 р. № 827 «Про затвердження Порядку здійснення митного оформлення важких дистилатів (дизельного палива)» митний контроль та митне оформлення важких дистилатів (дизельного палива), що їх увозять на митну територію України, проводиться підрозділами Енергетичної регіональної митниці або за її погодженням іншими митними органами.

Переміщення дизельного палива через митний кордон України відбувається на підставі оформленої митним органом тимчасової митної декларації або зареєстрованої ним вантажної митної декларації. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють імпорتنі операції з дизельним паливом, декларують його в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

Дизельне паливо, що ввозиться на митну територію України, перебуває під митним контролем з моменту його фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про дизельне паливо, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Перевізник переміщує дизельне паливо через митний кордон України тільки протягом зазначеного в тимчасовій декларації або вантажній митній декларації терміну.

Дизельне паливо декларується шляхом подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або тимчасової декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації.

Вид дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки визначається на підставі паспорта якості, виданого випробувальною лабораторією підприємства — виробника дизельного палива на кожен партію відвантаженої готової продукції, або паспорта якості дизельного палива, що ввозиться на митну територію України, який може бути видано іншою акредитованою лабораторією на кожен партію відвантаженої готової продукції. Відомості, що містяться у паспорті якості, підтверджуються сертифікатом відповідності, виданим в установленому порядку вповноваженим органом сертифікації, визначеним відповідно до законодавства.

Відомості про види важких дистилатів (дизельного палива), яким присвоєно різні коди залежно від умісту масової

частки сірки, мають зазначатись у різних графах 31 (на додаткових аркушах) вантажної митної декларації, тимчасової декларації, оскільки вміст масової частки сірки впливає на ставку оподаткування акцизним збором таких товарів.

У графі 31 ВМД обов'язково зазначаються такі дані:

- марка товару та підприємство-виробник;
- масова частка сірки (у відсотках);
- код за ознакою вмісту масової частки сірки:
 - «0001» — більше 0,2 %;
 - «0002» — більше 0,035 %, але не більше 0,2 %;
 - «0003» — більше 0,005 %, але не більше 0,035 %;
 - «0004» — не більше 0,005 %;
- температура спалаху;
- температура перегонки та фракційний склад.

Згідно з наказом ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларацій відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)» декларування товарів із застосуванням тимчасової декларації можливе виключно за бажанням декларанта, якщо:

- а) товари переміщуються трубопровідним транспортом або лініями електропередач;
- б) ціна товару в контракті визначається за формулою;
- в) виникають спірні питання під час:
 - визначення митної вартості товарів;
 - визначення країни походження товарів;
 - класифікації товарів згідно з УКТЗЕД.

Дозвіл на декларування із застосуванням тимчасової декларації надається суб'єкту підприємницької діяльності, що переміщує товари через митний кордон України, за умови, що цей суб'єкт відповідає таким характеристикам:

- є резидентом України;
- не має заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), а також зі сплати штрафів за порушення митних правил;
- зовнішньоекономічна операція відповідає видам економічної діяльності цього суб'єкта.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації приймається начальником або вповноваженою посадовою особою митного органу на підставі заяви підприємства, форма якої визначається Державною митною службою України.

Заява подається митному органу (у двох примірниках) разом з копіями документів, що підтверджують викладені в ній відомості, та реєструється митним органом або його підрозділом у день її надходження. Заява має бути розглянута протягом наступного робочого дня після дати реєстрації.

Копії поданих документів завіряються написом «Копія. Згідно з оригіналом», печаткою підприємства, зразок якої наведено в обліковій картці підприємства, і підписом керівника або вповноваженої особи підприємства з обов'язковим зазначенням посади, прізвища, імені та по батькові, а також дати завірення копії.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації оформлюється шляхом накладення на обидва примірники заяви резолюції «Випуск у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації дозволено».

У разі прийняття рішення про відмову в митному оформленні товарів із застосуванням тимчасової декларації на обидва примірники заяви накладається резолюція «У випуску у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації відмовлено» із зазначенням причин відмови.

Відповідна резолюція скріплюється печаткою митного органу або особистою номерною печаткою посадової особи митного органу.

Один примірник заяви з резолюцією начальника або вповноваженої посадової особи митного органу залишається в митному органі з пакетом документів, другий — видається чи надсилається поштою (з повідомленням про вручення) заявникові (або вповноваженій ним особі).

У разі надання дозволу на митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації заява зберігається у підрозділі митного органу, що здійснює митний контроль і митне оформлення.

Заява й копії документів, доданих до неї, зберігаються в окремій справі. Після оформлення тимчасової деклара-

ції заява разом з доданими до неї документами долучається до першого аркуша цієї тимчасової декларації.

Для митного оформлення дизельного палива на підставі тимчасової декларації подаються такі документи:

- тимчасова декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- лист-зобов'язання про подання вантажної митної декларації та необхідних для митного оформлення нафти документів у визначений цим Порядком термін;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- сертифікат про походження дизельного палива (для дизельного палива, імпортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- рахунок-фактура (інвойс);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Товари разом з оригіналами документів на них подаються для оформлення до ПМО, в якому зберігається заява, у термін, що не перевищує 10 днів з дати доставлення товарів у цей митний орган.

Якщо копії якихось із цих документів не подавалися разом із заявою, то подаються їх оригінали й копії, завірені підприємством.

Після завершення оформлення тимчасової декларації вона береться на контроль до ПМО, а її електронна копія — до ЄАІС Держмитслужби України.

Податки і збори (обов'язкові платежі) сплачуються в повному обсязі на момент митного оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації.

Заходи нетарифного регулювання та види контролю, передбачені ст. 27 Митного кодексу України, під час митного оформлення товарів за тимчасовою декларацією застосовуються до цих товарів у випадках і в порядку, встановлених законодавством України.

Оформлення вантажної митної декларації (далі — ВМД), заповненої у звичайному порядку, проводиться відповідно до Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації, затвердженого наказом Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.04.2005 р. за № 439/10719 (зі змінами).

Митний огляд товарів під час оформлення ВМД не проводиться.

При оформленні ВМД застосовуються умови сплати податків та зборів (розміри ставок обов'язкових платежів, курс валюти, встановлений Національним банком України) та нормативно-правові акти, чинні на день прийняття митним органом тимчасової декларації, за якою товари випущено у вільний обіг.

Зняття тимчасової декларації з контролю в ПМО та ЄАІС Держмитслужби України здійснюється на підставі оформленої ВМД, у графі 40 якої зазначається номер відповідної тимчасової або неповної декларації.

Для митного оформлення дизельного палива, що ввозиться на митну територію України на підставі вантажної митної декларації, подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- рахунок-фактура (інвойс);
- сертифікат про походження дизельного палива (для дизельного палива, імпортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- сертифікат (паспорт) якості;
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта;
- якщо оформлялася тимчасова декларація — її копія.

Оригінал зовнішньоекономічного договору (контракту) після звірення повертається митним органом декларанту разом з оформленою тимчасовою декларацією (вантажною митною декларацією).

Якщо з не залежних від декларанта причин сертифікати (паспорти) якості на дизельне паливо не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларанту за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним.

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та за погодженням з Енергетичною регіональною митницею.

За необхідності внесення до вантажної митної декларації змін, що мають істотне значення для застосування процедур митного контролю дизельного палива, впливають на умови оподаткування чи застосування заходів нетарифного регулювання, до митного органу подається нова вантажна митна декларація.

Органи Держмитслужби протягом трьох днів після митного оформлення дизельного палива подають органам державної податкової служби інформацію про обсяги ввезеного на митну територію України дизельного палива окремо за кожним видом залежно від вмісту масової частки сірки в розрізі окремих партій та імпортерів.

Митне оформлення дизельного палива та його пропуск на митну територію України при переміщенні морським транспортом проводиться після сплати всіх належних податків та зборів, у тому числі:

- митних зборів у порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією», та в розмірах, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів»;
- ввізного мита в розмірі, встановленому Законом України «Про Митний тариф України» в редакції Закону України від 31.05.2007 р. № 1109-V;

- акцизного збору за ставками, визначеними Постановою КМУ від 21.03.2007 р. № 545 «Деякі питання проведення обліку, зберігання та реалізації дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки», залежно від вмісту масової частки сірки:
 - більше 0,2 % — 45 євро за 1000 кг;
 - не більше 0,2 % — 35 євро за 1000 кг;
 - не більше 0,035 % — 30 євро за 1000 кг;
 - не більше 0,005 % — 20 євро за 1000 кг;
- податку на додану вартість за ставкою 20 %, встановленою Законом України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання і товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог Постанови КМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок), та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

Морський агент не пізніше ніж за чотири години до прибуття судна подає заявку на здійснення митного контролю судна з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю.

Контроль суден і товарів при їх переміщенні через митний кордон України проводиться комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, санітарно-епідеміологічної служби на водному транспорті, служби державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, державної інспекції з карантину рослин та морського агента. Очолює комісію посадова особа органу охорони державного кордону. Після прибуття членів комісії та морського агента до судна закордонного плавання і завершення санітарного контролю з дозволу представника санітарно-епідеміологічної служби комісія піднімається на борт.

Митний контроль та митне оформлення суден, що прибули з-за кордону, здійснюється після проведення прикордонного контролю, а суден, що вибувають за кордон, — до початку прикордонного контролю.

Для митного контролю капітан судна або інша особа, що входить до командного складу судна і вповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), в яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а за необхідності відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана судна про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- зобов'язання капітана судна, яке плаває під Державним прапором України, про те, що закуплені за кордоном суднові припаси, зокрема запаси споживання, не будуть винесені із судна;
- другий примірник оформленого при вибутті за межі України зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (за необхідності).

Подані документи мають бути засвідчені підписом капітана судна або іншої особи, що входить до командного

складу судна і вповноважена на це капітаном, та скріплені відбитком суднової печатки.

Інспектор, відповідальний за здійснення митного оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів, про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється після закінчення документального прикордонного контролю для перевірки відомостей, заявлених у документах. Для скорочення часових нормативів виконання контрольних операцій посадовими особами, які контролюють осіб, товари і транспортні засоби у пунктах пропуску через державний кордон України, огляд судна і товарів проводиться спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна залучаються фахівці кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

За відсутності зауважень після закінчення митного огляду голова комісії дає дозвіл на роботу інших членів комісії. Митне оформлення судна закордонного плавання закінчується тільки після завершення санітарного, ветеринарного, фітосанітарного контролю.

Після закінчення роботи комісії на борт судна прибувають експедитори, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо вони замовлені власником вантажу), представники баз зберігання для проведення інспекції вантажних танків судна.

Вивантаження товарів із суден, що прибули з-за кордону, проводиться на підставі вантажних документів з дозволу Енергетичної регіональної митниці й під контролем митного поста «Одеса-нафтогавань». Відповідно до вимог Постанови КМУ від 13.04.2005 р. № 269 «Про здійснення попереднього документального контролю товарів у пунктах пропуску через державний кордон України» наявність дозволів Державної інспекції з охорони довкілля (екологічної декларації на вантаж) до початку вивантаження обов'язкова. Під час митного огляду вантажу, що надійшов у режимі «імпорт», інспектор відділу митного оформлен-

ня у нафтогавані складає акт митного огляду з реєстрацією в журналі обліку актів митного огляду митного поста.

Під час митного контролю важких дистилатів (дизельного палива), що їх увозять на митну територію України, посадова особа митного органу може відбирати зразки важких дистилатів для проведення в установленому порядку експертизи щодо вмісту масової частки сірки.

Відбір зразків проводиться відповідно до вимог ст. 75 Митного кодексу України та Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) з метою їх митного оформлення, а також розпорядження зразками, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1862 (зі змінами).

Експертиза важких дистилатів (дизельного палива) на вміст масової частки сірки проводиться експертними підрозділами Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи, регіональних служб з експертного забезпечення та Енергетичної регіональної митниці, які мають матеріально-технічну базу для визначення масової частки сірки.

Якщо за результатами проведення експертизи буде встановлено невідповідність задекларованих відомостей щодо масової частки сірки у важких дистилатах (дизельному паливі) показникам, зазначеним у паспорті якості й сертифікаті відповідності, то для визначення виду важких дистилатів (дизельного палива) застосовуються результати зазначеної експертизи.

Результати експертизи можуть бути оскаржені в судовому порядку.

Після закінчення операцій вивантаження адміністрація судна та незалежна сюрвеєрська компанія (якщо вона замовлена власником вантажу) за результатами інспекції судна через агента подає до митниці сертифікат (акт інспекції танків), що підтверджує факт вивантаження.

Особою, повноваженою власником вантажу, подається ВМД згідно з визначеним митним режимом. Вантажна митна декларація оформлюється відповідно до вимог чинного законодавства зі сплатою всіх належних платежів та зборів.

4.3. Порядок митного контролю та митного оформлення дизельного палива, що переміщується митною територією України транзитом

Відповідно до Постанови КМУ від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену й аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом» митне оформлення в режимі транзиту дизельного палива, що перевантажується на морський транспорт, здійснюється Енергетичною регіональною митницею або за її погодженням митним органом, у зоні діяльності якого розташовано пункт перевантаження.

Дизельне паливо, що переміщується транзитом через митний кордон України, перебуває під митним контролем з моменту його фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення і вивезення за межі країни.

Для митного оформлення дизельного палива в режимі транзиту на підставі вантажної митної декларації подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Коли товари регулярно переміщуються через митний кордон України однією і тією самою особою на одних і тих самих умовах та підставах, митний орган може дозволити такій особі подавати періодичну митну декларацію, яка оформлюється на переміщення товарів за певний погоджений з митним органом період.

Рішення про надання особі дозволу на подання періодичної митної декларації приймається на підставі заяви начальником митного органу або його заступником.

Форма заяви визначається Держмитслужбою. До заяви додаються документи, що підтверджують викладені в ній відомості (зовнішньоекономічний контракт (договір) тощо).

Заява реєструється митним органом у встановленому порядку і розглядається протягом семи робочих днів після реєстрації.

У разі прийняття рішення про відмову в наданні дозволу на подання періодичної митної декларації зазначаються причини відмови.

Рішення оформлюється на бланку митного органу та видається заявнику (вповноваженому представнику заявника) або надсилається йому поштою (з повідомленням про вручення).

Порядок заповнення періодичної митної декларації встановлюється Держмитслужбою.

У 30-денний термін після оформлення періодичної митної декларації особа зобов'язана подати митну декларацію, заповнену в установленому порядку.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про дизельне паливо, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Переміщення дизельного палива через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного у вантажній митній декларації терміну доставки.

Дизельне паливо декларується шляхом подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації.

Якщо з не залежних від декларанта причин сертифікати (паспорти) якості на дизельне паливо не може бути подано одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларанту за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним.

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та в разі погодження з Енергетичною регіональною митницею.

Митний контроль та митне оформлення дизельного палива, що переміщується митною територією України транзитом, проводиться із застосуванням заходів гарантування, визначених ст. 161 Митного кодексу України.

Відповідно до наказу ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для здійснення контролю за доставкою дизельного палива, що переміщується транзитом через митну територію України в залізничних вагонах, використовується ВМД типу «транзит» та її електронна копія.

На початку кожної зміни прикордонна митниця призначення робить запит до ЄАІС Держмитслужби України щодо транзитних ВМД, після чого забезпечує наявність у підпорядкованих їй пунктах пропуску інформації про такі вантажі.

При надходженні дизельного палива в пункт пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше) посадова особа цієї митниці:

- в оперативному режимі перевіряє наявність транзитної ВМД в ЄАІС Держмитслужби України за реєстром транзитних ВМД, за якими направлено вантажі до цієї митниці призначення;
- перевіряє відповідність відомостей, зазначених у товаросупровідних документах, та самого вантажу (його кількості, номенклатури і стану) відомостям, зазначеним в електронній копії ВМД;
- приймає рішення про необхідність митного огляду переміщуваних товарів;
- за відсутності зауважень проставляє в товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем». У графі А цього аркуша ВМД проставляється відбиток особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж надійшов».

Після цього аркуш ВМД вилучається і передається до ВКПТ митниці призначення. Вилучений аркуш ВМД протягом встановленого терміну зберігається у справах митниці призначення.

Після надходження до митниці призначення товарів, що переміщуються митною територією України з використанням внутрішнього транзитного документа типу ТР 80 ВН (далі — ВТД), посадова особа митниці призначення робить на ПЕОМ в електронній копії ВТД відмітку про прибуття товарів. Протягом доби від дати завершення митного оформлення товарів у заявленому митному режимі посадова особа ВКПТ митниці призначення вносить з ПЕОМ до електронної копії ВТД, що міститься в ЄАІС Держмитслужби України, інформацію про повне завершення переміщення товарів.

Одразу після цього посадова особа митниці призначення в оперативному режимі передає до ЄАІС Держмитслужби України інформацію щодо пропуску вантажу, а саме про:

- код митниці, в зоні діяльності якої знаходиться пункт пропуску, через який здійснюється вивезення транзитного вантажу за межі митної території України;
- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснила митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- фактичну дату надходження вантажу до митниці призначення;
- відомості щодо пропущеного товару;
- відомості про фактично пропущену кількість товару в додаткових одиницях вимірювання, а за їх відсутності — в основних одиницях вимірювання;
- відомості про коди, номери і дати документів (товаро-транспортних накладних тощо), доданих до ВМД;
- відомості про види, типи та номери транспортних засобів, що здійснюють перевезення транзитних товарів;
- відомості про перевізника;
- у разі складання митницею призначення протоколу про порушення митних правил — відомості про цей протокол.

За частинного надходження транзитного вантажу до митниці призначення, зокрема під час подрібнення партії

товарів при перевезеннях залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного надходження товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії.

Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення першої частини транзитного відправлення, посадовою особою митниці призначення робиться запис:

Надійшло / кількість / дата і № накладної / залишок / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

При частинному надходженні до митниці призначення товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії, ця митниця здійснює пропуск за межі митної території України всієї подрібненої партії товарів тільки у повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин чи подій і для якої відповідним митним органом подовжено термін доставки, про що складено відповідні документи.

За необхідності накопичення в зоні діяльності митниці призначення великих партій транзитних товарів (наприклад, для формування суднової партії) кожна частина такої партії декларується митницями відправлення окремо та направляється до митниці призначення.

Після надходження до митниці призначення в установлений термін кожної частини партії, що накопичується, товари зберігаються у транспортних засобах або з дозволу митниці розміщуються під митним контролем на складах (у терміналах) або в зонах митного контролю (крім митних ліцензійних складів).

Будь-які операції з ними можна проводити тільки з дозволу та під контролем митниці призначення.

Відповідальність за збереження та недоторканність вантажу перед митницею призначення при перевезеннях

залізничним транспортом несе начальник прикордонної залізничної станції, а в разі розміщення транзитних товарів на складах (базах) — керівники складів (баз).

Транзитні товари, розміщені до накопичення партії на складах (базах) або в зонах митного контролю (крім митних ліцензійних складів), мають бути вивезені з них за межі митної території України.

В окремих випадках за письмовою заявою власника цих товарів митниця призначення згідно з установленим порядком може змінити митний режим, в якому переміщуються ці товари.

Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України.

Пропуск товарів через митний кордон України здійснюється в кількості, що не перевищує кількості товарів, зазначеної у ВМД.

У разі ненадходження транзитних товарів до митниці призначення, надходження з порушенням терміну доставки, номіналу, цілісності стану та обсягу товарів тощо заводиться справа про порушення митних правил.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання і товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог Постанови КМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок), та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

При надходженні дизельного палива, яке переміщується транзитом під митним контролем до митниці призначення, митним органом призначення проводиться підтвердження його надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (ДКД).

До початку навантаження дизельного палива на судно вантажовласник або вповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підстава для оформлення доручення на навантаження — вантажна митна декларація або інший документ, який згідно із законодавством України є підставою для переміщення товарів через митний кордон України (наприклад, періодична митна декларація). У разі надходження товарів, які оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

При потребі на вимогу митного органу вантажовласник або вповноважена ним особа подає список товарів (список доручень на навантаження), які планується навантажити на заявлене судно.

Після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищезазначених документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу на дорученні на навантаження проставляє відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення є підставою для навантаження зазначеного в ньому об'єму палива на судно.

Після закінчення навантаження судна на його борт прибувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення контрольних вимірювань вантажних танків спільно з адміністрацією судна. У проведенні вимірювань та розрахунків кількості вантажу за необхідності беруть участь співробітники відділу митного оформлення у нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після закінчення вимірювань та проведення розрахунків кількості енергоносіїв уповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) подає адміністрації порту телефонограму з визначенням найменувань та кількості вантажу, навантаженого на судно. На підставі отриманих даних експедитор готує вантажні документи на відхід судна відповідно до вимог інструкції та подає їх для підпису капітану.

Агентська організація після закінчення вантажних операцій подає заявку на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. Після того, як судно готове вибути, агент організує прибуття на його борт комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю в пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту й агентської організації (морського агента). Коли законодавством передбачене здійснення інших видів контролю, до складу комісії включаються представники відповідних контролюючих органів. Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники державної пожежної охорони. При потребі з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісію очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не має перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість кожного виду контролю відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу, при потребі — інших контролюючих органів для кожного пункту пропуску окремо з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно діючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортно-сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів з удосконалення механізму відповідного контролю та скорочення тривалості його здійснення у пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за ним.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротранспортних) документах на транспортний засіб і товари проставлено відповідні відмітки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для митного контролю та митного оформлення судна капітан або інша особа, що входить до його командного складу та вповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), в яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а за необхідності відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- другий примірник оформленого після прибуття в Україну зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (за необхідності).

Подані документи мають бути засвідчені підписом капітана чи іншої особи, що входить до командного складу судна та вповноважена на це капітаном, і скріплені відбитком суднової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, зві-

ряє відомості взаємопов'язаних документів (відомості маніфесту й коносаментів, доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічних декларацій на вантаж і на судно), про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється для перевірки відомостей, заявлених у документах, спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатись представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після закінчення митного огляду судна за відсутності зауважень інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані проставляє на вантажних і судових документах відбиток особистої номерної печатки та дає згоду на початок прикордонного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорони державного кордону за наявності відміток посадових осіб відділу митного оформлення у нафтогавані, інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених законодавством видів контролю.

Розділ 5. Загальні принципи та особливості класифікації дизельного палива

Для класифікації (кодування) товарів при митному оформленні митні органи України використовують товарну номенклатуру Митного тарифу України (УКТЗЕД). В основу товарної номенклатури Митного тарифу України покладено ГС (перші шість знаків товарного коду) та Комбіновану номенклатуру європейського співтовариства (КН ЄС) — сьомий та восьмий знаки товарного коду.

Товарна номенклатура (ТН) ГС і КН ЄС та Митного тарифу України містить опис усіх фізичних (рухомих) товарів, у тому числі електричного струму, але не поширюється на послуги. Кожен вид реального рухомого товару мож-

на зарахувати до певного класифікаційного угруповання ТН. Товарів, які не піддаються класифікації, не існує.

Кодування (класифікація) товарів здійснюється згідно з вимогами товарної номенклатури; воно є технічним прийомом, який дозволяє подати товар (об'єкт), що класифікується, у вигляді групи знаків (код товару), встановленої цим класифікатором.

Невід'ємна складова товарної номенклатури — Основні правила інтерпретації класифікації товарів. Ці Правила служать комплексним керівництвом для зарахування товару до певного класифікаційного угруповання. Таких правил шість. Перші чотири регламентують порядок визначення товарної позиції (перші чотири знаки коду), визначають порядок зарахування товару до певної товарної позиції. Шосте правило застосовується після того, як визначено товарну позицію, і регулює зарахування товару до відповідних підпозиції, категорії та підкатегорії. Перші чотири правила застосовуються виключно послідовно, переходячи від Правила 1 до Правила 2(а), від Правила 2(а) до Правила 2(б) і так далі. Не можна застосовувати Правило 3(а), не застосувавши послідовно Правила 1, 2(а), 2(б). Лише в разі неможливості застосування попереднього правила при класифікації товару допускається застосування наступного. Шосте правило може бути застосоване за необхідності визначення угруповання в рамках певної товарної позиції. П'яте правило стосується класифікації упаковки, футлярів, тари тощо.

Згідно з вимогами ТН класифікація (кодування) товару (виробу) здійснюється таким чином. Спочатку, відповідно до першого правила Основних правил інтерпретації класифікації товарів, визначається відповідна товарна позиція (перші чотири знаки товарного коду), в тексті якої описано класифікований товар. При цьому необхідно перевірити, чи немає відповідної примітки до розділу або групи, яка регламентує класифікацію цього товару. Після визначення відповідної товарної позиції визначаються послідовно підпозиція, категорія та підкатегорія, текстовий опис яких відповідає товару.

Також при класифікації товару необхідно мати відповіді на такі запитання:

1. Що це?
2. З якого матеріалу (чи речовини) виготовлене?
3. Для чого використовується?
4. В якому вигляді використовується?
5. Чи єдине це угруповання, в якому воно описане?

Розглядаючи особливості класифікації дизельного палива (ДП), необхідно зазначити таке.

До ДП належать нафтопродукти, одержані з бітумінозних порід, аналогічні продукти, а також продукти, що містять головним чином змішані ненасичені вуглеводні. Ці продукти можна одержати будь-яким способом за умови, що маса неароматичних складових перевищує масу ароматичних.

Наступним критерієм для класифікації ДП є його належність до важких дистилятів — важкі нафтові фракції та інші нафтопродукти, менше 65 % яких (включаючи втрати) переганяються за температури 250°C за методом ASTM D 86, або фракції, відсоток перегонки яких за температури 250 °C не можна визначити за цим методом.

Основною, визначальною характеристикою ДП є належність до газойлів — важких нафтових фракцій, 85 % яких або більше (включаючи витрати) переганяються за температури 350 °C за методом ASTM D 86.

Відповідно до еталонного примірника Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, затвердженого наказом Держмитслужби від 28.11.2007 р. № 1007 «Про затвердження нової редакції УКТЗЕД», ДП залежно від вмісту масової частки сірки може класифікуватися за такими кодами: 2710194100, 2710194500, 2710194900.

У свою чергу, згідно з Класифікатором додаткової митної інформації, затвердженим наказом Держмитслужби від 12.12.2007 р. № 1048, ДП, що відповідає коду 2710194100, поділяється ще на 3 підкатегорії.

Класифікагор додаткової митної інформації

Код товару згідно з УКТЗЕД	Митний режим	Назва товарної підкатегорії за УКТЗЕД	1-ша цифра дод. коду				2-га цифра дод. коду				3-тя цифра дод. коду				4-та цифра дод. коду			
			№	Опис товару 1	№	Опис Товару 2	№	Опис Товару 3	№	Опис Товару 4	№	Опис Товару 2	№	Опис Товару 3	№	Опис Товару 4		
2710 1931 00	Імпорт	Для спеці-фінних про-цеств пере-цеств пере-робки	1	з умістом сірки не більше 0,005 мас. %	0		0		0		0		0		0			
			2	з умістом сірки більше 0,005 мас. %, але не більше 0,035 мас. %	0		0		0		0		0		0			
			3	з умістом сірки більше 0,035 мас. %, але не більше 0,2 мас. %	0		0		0		0		0		0			
			4	з умістом сірки більше 0,2 мас. %	0		0		0		0		0		0			
2710 1935 00	Імпорт	Для хімічних перетво-рень у процесах, крім зазначених у товарній категорії 2710 19 31 00	1	з умістом сірки не більше 0,005 мас. %	0		0		0		0		0		0			
			2	з умістом сірки більше 0,005 мас. %, але не більше 0,035 мас. %	0		0		0		0		0		0			
			3	з умістом сірки більше 0,035 мас. %, але не більше 0,2 мас. %	0		0		0		0		0		0			
2710 1941 00	Імпорт	Інші!	4	з умістом сірки більше 0,2 мас. %	0		0		0		0		0		0			
			1	з умістом сірки не більше 0,005 мас. %	0		0		0		0		0		0			
			2	з умістом сірки більше 0,005 мас. %, але не більше 0,035 мас. %	0		0		0		0		0		0			
3	з умістом сірки більше 0,035 мас. %, але не більше 0,05 мас. %	0		0		0		0		0		0		0				

При декларуванні ДП у графі 31 ВМД наводиться додаткова інформація, відповідно до вищезазначеного Класифікатора додаткової інформації, необхідна для ідентифікації товару при класифікації згідно з УКТЗЕД.

2710	Важкі дистилати (дизельне паливо), на які встановлено ставки акцизного збору залежно від вмісту масової частки сірки	<ul style="list-style-type: none"> — марка товару та підприємство-виробник; — температура спалаху; — температура перегонки та фракційний склад
------	--	---

Розділ 6. Особливості оподаткування дизельного палива залежно від відсоткового вмісту сірки

Відповідно до Законів України від 30.11.2006 р. № 398-V «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань оподаткування» від 11.07.1996 р. № 313/96-ВР «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)» до Постанови КМУ від 21.03.2007 р. № 545 «Деякі питання проведення обліку, зберігання та реалізації дизельного палива залежно від вмісту масової частки сірки» та наказу Держмитслужби України від 20.04.2007 р. № 347 «Про затвердження Тимчасового порядку здійснення митного оформлення важких дистилатів (дизельного палива) підрозділами Енергетичної регіональної митниці або за її погодженням іншим митним органом» встановлено такі ставки акцизного збору на дизельне паливо, що імпортується на митну територію України, залежно від вмісту масової частки сірки:

- більше 0,2 % — 45 євро за 1000 кг;
- не більше 0,2 % — 35 євро за 1000 кг;
- не більше 0,035 % — 30 євро за 1000 кг;
- не більше 0,005 % — 20 євро за 1000 кг.

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ БЕНЗИНІВ МОТОРНИХ

Розділ 1. Митний контроль та митне оформлення під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом

1.1. Нормативно-правові акти, які регламентують порядок митного контролю бензинів моторних під час переміщення залізничним транспортом

1. Митний кодекс України: Закон України від 11.07.2002 р. № 92-IV.
2. Указ Президента України від 18.06.1994 р. № 319 «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами».
3. Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII «Про зовнішньоекономічну діяльність».
4. Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII «Про забезпечення санітарного і епідемічного благополуччя населення».
5. Закон України від 15.09.1995 р. № 327/95-ВР «Про операції з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічних відносинах».
6. Закон України від 12.07.2001 р. № 2659-III «Про внесення змін до Закону України «Про запровадження єдиного збору, який справляється в пунктах пропуску через державний кордон України».

7. Закон України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР «Про податок на додану вартість».
8. Закон України від 05.02.1992 р. № 2097-ХІІ «Про Єдиний митний тариф».
9. Закон України від 04.05.2001 р. № 2371-ІІІ «Про Митний тариф України».
10. Закон України від 20.10.1999 р. № 1172-ХІV «Про транзит вантажів».
11. Декрет КМУ від 26.12.1992 р. № 18-92 «Про акцизний збір».
12. Постанова КМУ від 09.06.1997 р. № 574 «Положення про ВМД».
13. Постанова КМУ від 24.10.2002 р. № 1569 «Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон».
14. Постанова КМУ від 01.02.2006 р. № 80 «Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України».
15. Постанова КМУ від 12.12.2002 р. № 1862 «Про затвердження Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) з метою їх митного оформлення, а також розпорядження зразками».
16. Постанова КМУ від 04.11.1997 р. № 1211 «Про затвердження Порядку митного оформлення імпортованих товарів (продукції), що підлягають обов'язковій сертифікації в Україні».
17. Постанова КМУ від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів».
18. Постанова КМУ від 29.03.2002 р. № 390 «Про ввезення на митну територію України окремих видів товарів».
19. Постанова КМУ від 24.12.2003 р. № 1989 «Питання пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними».
20. Постанова КМУ від 23.12.2004 р. № 1730 «Про затвердження Порядку проведення митними органами на

- підприємствах перевірок системи звітності та обліку товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України».
21. Наказ ДМСУ від 30.09.2004 р. № 714 «Про затвердження Переліку товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюється підрозділами Енергетичної регіональної митниці».
 22. Наказ ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення».
 23. Наказ ДМСУ від 04.01.2005 р. № 1 «Про затвердження Порядку застосування уніфікованої митної квитанції МД-1».
 24. Наказ ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю і митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації».
 25. Наказ ДМСУ від 15.07.2004 р. № 521 «Про затвердження Порядку формування інформаційного коду результатів проведення митного огляду товарів і транспортних засобів».
 26. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 01.02.2005 р. № 28 «Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні».
 27. Наказ ДМСУ від 12.12.2005 р. № 1227 «Про затвердження Порядку оформлення і використання Картки відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні чи пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України».
 28. Наказ ДМСУ від 27.09.2006 р. № 821 «Про затвердження Порядку справляння податку на додану вартість під час митного оформлення товарів, імпортованих на митну територію України».
 29. Наказ ДМСУ від 28.02.2003 р. № 129 «Про затвердження Положення про порядок контролю за ввезенням на митну територію України окремих видів товарів».
 30. Наказ ДМСУ № 933 «Про внесення змін до наказу Держмитслужби від 09.07.1997 р. № 307».

31. Наказ ДМСУ від 05.08.2004 р. № 576 «Про затвердження Порядку взаємодії митних органів з Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів».
32. Спільний наказ Міністерства транспорту України та Держмитслужби України від 30.03.2001 р. № 231/174 «Про затвердження Порядку взаємодії митниць і залізниць України при переміщенні через митний кордон товарів та інших предметів у вантажних залізничних поїздах».
33. Наказ ДМСУ від 21.01.2000 р. № 33 «Про затвердження Інструкції про порядок справляння акцизного збору в разі ввезення товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на митну територію України».
34. Наказ ДМСУ від 09.08.2005 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передуює митному оформленню товарів і транспортних засобів».
35. Наказ ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларації відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)».
36. Наказ Енергетичної регіональної митниці від 27.09.2005 р. № 124 «Про організацію здійснення митних процедур відповідно до наказу ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю і митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації».

1.2. Загальні процедури під час переміщення бензинів моторних через митний кордон України залізничним транспортом

1.2.1. Оформлення попередньої декларації

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 р. № 390 «Про ввезення на митну територію України окремих видів товарів» та Положення про поря-

док контролю за ввезенням на митну територію України окремих видів товарів, затвердженого наказом Державної митної служби України від 28 лютого 2003 р. № 129, умовою переміщення бензинів моторних через митний кордон України є оформлення попередньої вантажної митної декларації (далі — ПД) митним органом за місцем державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності — одержувача цих товарів.

Ураховуючи господарську діяльність суб'єктів підприємницької діяльності, дозволяється подання ПД і подальше оформлення вантажної митної декларації (далі — ВМД) в іншому митному органі згідно з листом про погодження. При цьому ПД і ВМД мають бути оформлені одним митним органом.

Попередня декларація, як правило, оформлюється на одну партію товару. Під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом одна попередня декларація та ВМД оформлюється у разі декларування товарів одного найменування у межах одного зовнішньоекономічного договору (контракту) й одного митного режиму, які перевозяться від одного вантажовідправника з однієї станції відправлення й прибувають на адресу одного вантажоодержувача, незалежно від кількості оформлених залізничних накладних. Пропуск бензинів моторних через митний кордон України може здійснюватися без подання ПД за умови їх митного оформлення в зоні діяльності підрозділу митного органу, розташованого в пункті пропуску на митному кордоні України.

У разі ввезення на митну територію України партії товарів, на які законодавством України не передбачене оформлення ВМД під час пропуску через митний кордон України, ПД не подається.

Під час подання ПД на партію бензинів моторних, що ввозяться на митну територію України залізничним транспортом, може бути застосований (на вибір суб'єкта підприємницької діяльності, на адресу якого ввозяться окремі види товарів, або вповноваженої ним особи) один із заходів забезпечення доставки товарів до митного органу призначення, а саме:

- **грошова застава**, що попередньо вноситься на депозитний рахунок митного органу призначення в розмірі встановлених законодавством України податків і зборів, які підлягали б сплаті в разі ввезення таких товарів для вільного обігу на митній території України;
- **гарантія банку** щодо сплати встановлених законодавством України податків і зборів (обов'язкових платежів);
- **фінансова гарантія** незалежного фінансового посередника щодо обов'язкової доставки товарів до митного органу призначення — згідно з Положенням про надання фінансових гарантій митним органам незалежними фінансовими посередниками щодо обов'язкової доставки товарів до митниць призначення, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1996 р. № 1216, і Положенням про надання незалежними фінансовими посередниками фінансових гарантій митним органам під час митного оформлення товарів, що ввозяться за попередньою вантажною митною декларацією, затвердженим наказом Державної митної служби України від 29.07.1998 р. № 447 і зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29.10.1998 р. за № 698/3138;
- **охорона та супроводження товарів силами митних органів** згідно з Інструкцією про організацію та порядок охорони й супроводження товарів підрозділами митної варті Державної митної служби України, затвердженою наказом Державної митної служби України від 20.08.2003 р. № 565 (зі змінами й доповненнями) і зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 29.08.2003 р. за № 746/8067;
- **перевезення товарів митним перевізником**, якому Державна митна служба України видала ліцензію на провадження посередницької діяльності митного перевізника.

У разі обрання грошової застави як заходу забезпечення доставки товарів кошти, внесені на рахунки митних органів під час оформлення ПД, після оформлення ВМД на бензини моторні згідно з митними режимами тимчасового ввезення, митного складу тощо повертаються суб'єкту

підприємницької діяльності за його заявою — або зараховуються в рахунок сплати подальших податків та зборів чи як грошова застава для забезпечення доставки у разі ввезення наступних партій окремих видів товарів.

У разі обрання суб'єктом ЗЕД гарантії банку як заходу забезпечення доставки окремих видів товарів митному органу призначення подається гарантійний документ, а його копія з відбитком штампа «Під митним контролем» (далі — ПМК) і зазначенням номера попередньої декларації надається цьому суб'єктові.

ПД дійсна та може бути використана для ввезення бензинів моторних протягом трьох місяців з дати її оформлення.

Попередня декларація та її електронна копія подаються митному органу призначення разом з такими документами:

- зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- документами, що підтверджують застосування одного із заходів забезпечення доставки товарів до митного органу призначення, передбачених п. 3 Постанови Кабінету Міністрів України від 29.03.2002 р. № 390.

Також можуть подаватись інші документи, що підтверджують вартісні, якісні й кількісні характеристики товару.

Усі умови здійснення платежів і курс валюти, установлені Національним банком України, застосовуються на день прийняття ПД до оформлення та фіксуються шляхом проставляння митним органом призначення відбитку штампа «Під митним контролем» та особистої номерної печатки у графі D/J всіх примірників ПД.

Під час оформлення ПД посадовим особам митного органу призначення слід:

- перевірити правильність заповнення ПД та її електронної копії;
- перевірити наявність фактів застосування до вітчизняного суб'єкта підприємницької діяльності або його іноземного партнера спеціальних санкцій, передбачених ст. 37 Закону України від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» (далі — санкції). У разі виявлення факту застосування до суб'єкта підприємницької діяльності або його іноземного партнера індивідуально-

- го режиму ліцензування ПД приймається до оформлення тільки за наявності разової (індивідуальної) ліцензії на право здійснення зовнішньоекономічної операції, виданої Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України чи його структурним підрозділом відповідно до Положення про порядок видачі разових (індивідуальних) ліцензій, затвердженого наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 17.04.2000 р. № 47 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.05.2000 р. за № 259/4480.
- У разі виявлення факту застосування до суб'єкта підприємницької діяльності або його іноземного партнера санкції у вигляді тимчасового зупинення зовнішньоекономічної діяльності ПД до оформлення не приймається;
- перевірити документи, що підтверджують застосування одного із заходів забезпечення доставки товарів;
 - перевірити відомості про гаранта;
 - зазначити у гарантійному документі дату заповнення та номер ПД, що була оформлена на окремі види товарів, і завірити дату відбитком особистої номерної печатки;
 - визначити місця прибуття товару;
 - завершити оформлення ПД через проставляння відтиску особистої номерної печатки і штампа ПМК у графі D/J всіх примірників ПД.

Митний орган призначення, у якому була оформлена ПД, у термін, що не перевищує чотирьох годин з моменту її оформлення, передає електронну копію ПД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України (далі — ЄАІС).

Відділ контролю за переміщенням товарів митного органу призначення ставить на контроль електронну копію ПД шляхом внесення з персональної електронної обчислювальної машини, розміщеної в приміщенні структурного підрозділу цього митного органу (далі — ПЕОМ), до ЄАІС каналами оперативного зв'язку в термін, що не перевищує чотирьох годин з моменту надходження електронної копії ПД до ЄАІС, відмітки про підтвердження достовірності інформації за цією ПД.

Для забезпечення оперативного здійснення митних процедур у пункті пропуску через митний кордон України суб'єкт підприємницької діяльності має повідомити перевізника про номер і дату оформленої ПД, які проставляються на товаросупровідних документах.

ПД може бути анульована за письмовою заявою суб'єкта підприємницької діяльності на підставі рішення начальника митного органу призначення, у якому була оформлена ця ПД. Це рішення приймається в 15-денний термін тільки за умови, що товар ще не був увезений на митну територію України. Копія цього рішення надається суб'єктові-заявнику. ПД анулюється після закінчення терміну її дії.

Якщо суб'єкт підприємницької діяльності обирає захід забезпечення доставки товарів у вигляді грошової застави, митний орган призначення письмово попереджає суб'єкта про закінчення терміну дії оформленої ПД. Кошти зберігаються на відповідному рахунку до звернення суб'єкта до цього митного органу з проханням повернути кошти, зарахувати їх у рахунок сплати наступних установлених законодавством податків і зборів чи як грошову заставу для забезпечення доставки товарів, що ввозитимуться в майбутньому, або до закінчення терміну позовної давності.

1.2.2. Умови перевезення бензинів моторних залізницею під митним контролем

Умовою переміщення бензинів моторних через митний кордон України є наявність електронної копії ПД в ЄАІС Держмитслужби. Посадова особа митного органу відправлення, розташованого на митному кордоні, перевіряє відомості, що містяться в товаросупровідних і товаротранспортних документах, а також відомості щодо товарів, заявлених в електронних копіях ПД. У разі виявлення відсутності електронної копії ПД в ЄАІС посадова особа митного органу відправлення (прикордонної митниці) повинна на вимогу перевізника або вповноваженої власником товару особи не пізніше 30 хвилин підготувати про це два примірники офіційної довідки. Один її примірник після реєстрації видасть-

ся перевізнику або вповноваженій власником товару особі, другий залишається в структурному підрозділі митного органу відправлення (прикордонної митниці), посадова особа якого видала довідку, і зберігається в окремій справі.

У виняткових випадках за відсутності зв'язку між структурним підрозділом митного органу відправлення (прикордонної митниці) і ЄАІС за рішенням начальника цього структурного підрозділу посадова особа цього підрозділу, використовуючи будь-які канали зв'язку митних органів (телефон, радіозв'язок, факс), звертається до ВКПТ митного органу відправлення (прикордонної митниці) з проханням перевірити наявність електронної копії ПД в ЄАІС. ВКПТ митного органу відправлення (прикордонної митниці), використовуючи електронний зв'язок з ЄАІС, перевіряє наявність електронної копії ПД в ЄАІС, роздруковує витяг з цієї електронної копії та передає копію цього витягу, у тому числі каналами факсимільного зв'язку, до структурного підрозділу, що звернувся. При цьому витяг з електронної копії ПД, у тому числі надісланий (отриманий) факсимільним зв'язком, реєструється в окремому журналі як у митному органі відправлення (прикордонній митниці), так і в його структурному підрозділі, розташованому безпосередньо в пункті пропуску на митному кордоні України. Рішення про можливість переміщення товарів через митний кордон України на підставі витягу з електронної копії ПД приймається начальником структурного підрозділу митного органу відправлення (прикордонної митниці), розташованого безпосередньо в пункті пропуску через митний кордон України, за погодженням із начальником митного органу відправлення (прикордонної митниці) або його заступником.

Бензини моторні, що переміщуються через митний кордон України залізничним транспортом, ввозяться на митну територію України тільки в кількості, що не перевищує кількість товарів, щодо яких застосовано відповідний захід забезпечення доставки товарів до митного органу призначення.

Після отримання з ЄАІС підтвердження наявності в ній електронної копії ПД і за відсутності зауважень посадова

особа митного органу відправлення (прикордонної митниці) заносить до ЄАІС інформацію за цією ПД, а саме про:

- транспортний засіб (вид, номер тощо);
- реквізити перевізника (найменування, адресу; особу, що безпосередньо здійснює перевезення, тощо);
- переміщувані товари (кількість товару, що фактично переміщується в цій партії, у додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних; вартість товарів тощо);
- вид і реквізити всіх наявних товаротransпортних та товаросупровідних документів на товари, що переміщуються через митний кордон України;
- ідентифікаційні ознаки наявного або накладеного на вантажний відсік транспортного засобу чи на вантажні місця митного забезпечення;
- дату й час перетину кордону;
- термін доставки товарів до митного органу призначення;
- номер службового посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи митного органу відправлення (прикордонної митниці), що здійснила контроль і оформлення.

Посадова особа митного органу відправлення (прикордонної митниці) перевіряє відомості про застосування одного із заходів забезпечення доставки товарів.

Після цього посадова особа митного органу відправлення (прикордонної митниці) у межах своїх повноважень:

- заносить відомості про номер і дату ПД, товари, транспортний засіб, яким вони переміщуються, товаросупровідні документи, перевізника тощо до окремого журналу реєстрації пропуску товарів;
- використовуючи дані ЄАІС, роздруковує три примірники витягу з електронної копії ПД (із заповненою контрольною міткою про пропуск товару) на переміщувані товари;
- ознайомлює особу, що приймає товари та документи на них до перевезення в митний орган призначення, зі змістом ст. 331, 332, 336, 337, 338 Митного кодексу України;
- уносить до трьох роздрукованих примірників витягу з електронної копії ПД відомості про особу, що приймає заявлені товари до перевезення;

- у трьох примірниках витягу з електронної копії ПД проставляє відбиток особистої номерної печатки. Перший примірник витягу з електронної копії ПД протягом встановленого терміну зберігається в митному органі відправлення (прикордонній митниці) разом з примірниками (або копіями — по одній з кожного документа) усіх товаросупровідних документів. Другий і третій примірники витягу з електронної копії ПД передаються особі, що приймає заявлені товари до перевезення та бере зобов'язання щодо доставки цих товарів до митного органу призначення. Ці примірники використовуються як довідкові документи протягом усього терміну переміщення товарів, а після переміщення засвідчуються особистою номерною печаткою посадової особи митного органу призначення; один з них залишається в перевізника як свідчення здійсненого переміщення, а другий після закінчення митного оформлення переміщуваного товару передається до ВКПТ митного органу призначення для зберігання;
- засвідчує завершення митного оформлення через проставлення відтиску номерного штампа ПМК на всіх примірниках усіх поданих для оформлення товаросупровідних та товаротранспортних документів;
- дає дозвіл на направлення товару до митного органу призначення.

Особа, що приймає заявлені товари до перевезення та бере зобов'язання щодо доставки цих товарів до митного органу призначення, підписує всі примірники витягу з електронної копії ПД та робить запис:

«Я, _____
(прізвище, ім'я, по батькові; номер і серія паспорта)

ознайомлений зі змістом ст. 331, 332, 336, 337, 338 Митного кодексу України й зобов'язуюсь доставити заявлені товари

до _____ митниці
(назва митного органу призначення)

в термін до «___» _____ 200__ р.»

(установлений митним органом відправлення
(прикордонною митницею) термін доставки товарів)

Якщо до митного органу відправлення (прикордонної митниці) надходять залізничним транспортом бензини моторні, які є частиною заявленої у ПД партії товарів, то вони пропускаються цим митним органом і направляються до митного органу призначення. При цьому на зворотному боці товаросупровідних документів посадова особа митного органу відправлення (прикордонної митниці) робить відмітку про кількісні та вартісні характеристики товару, що ввозиться на митну територію України частинами, а також про залишок товару, що може бути ввезений за цією ПД у подальшому.

Кожна така відмітка завіряється особистою номерною печаткою та підписом посадової особи митного органу відправлення (прикордонної митниці). Ця інформація заноситься до ЄАІС і до журналу реєстрації пропуску. При цьому контроль за ввезенням товарів в обсязі, заявленому в ПД, до моменту ввезення останньої їх частини покладається на митний орган відправлення (прикордонну митницю).

Митний орган призначення проводить митне оформлення кожної частини заявлених у ПД партії бензинів моторних на підставі товаросупровідних документів та інформації, наявної в електронній копії ПД в ЄАІС.

У разі оформлення митним органом призначення в повному обсязі заявлених у ПД товарів електронна копія ПД знімається з контролю.

За відсутності зв'язку між митним органом відправлення (прикордонною митницею) та ЄАІС відмітку про пропуск товарів роблять у журналі реєстрації пропуску товарів і в разі відновлення зв'язку передають до ЄАІС у термін, що не перевищує чотирьох годин. У зв'язку з цим у журналі реєстрації пропуску товарів повинні міститися відомості, що підлягають переданню до ЄАІС.

Як виняток допускається ввезення на митну територію України бензинів моторних через інший митний орган відправлення (прикордонну митницю), ніж той, що зазначено в гр. 29 ПД. При цьому внесення змін до ПД здійснюється ВКПТ митного органу призначення за рішенням начальника цього митного органу або особи, що його за-

міщує. Це рішення приймається на підставі письмового звернення суб'єкта підприємницької діяльності або митного органу відправлення (прикордонної митниці).

Митний орган відправлення (прикордонна митниця), використовуючи доступні канали оперативного зв'язку (електронну пошту, факс, телефон тощо), робить запит до митного органу призначення щодо зміни коду митного органу відправлення (прикордонної митниці).

Митний орган призначення за відсутності підстав для відмови підтверджує зміну коду митного органу відправлення (прикордонної митниці) через внесення відповідної відмітки до ЄАІС, чим дає дозвіл на пропуск товару, після чого митний орган відправлення (прикордонна митниця) отримує доступ до електронної копії ПД в ЄАІС для внесення відміток про пропуск товару. При цьому в електронній копії ПД залишається код першого митного органу, а код нового митного органу заноситься до ЄАІС окремо.

У разі виявлення фактів недоставки товару до митного органу призначення справу про порушення митних правил заводить митний орган, якому було надане зобов'язання про доставку товару. В інших випадках справа про порушення митних правил заводиться митним органом, що безпосередньо виявив правопорушення.

Під час надходження бензинів моторних, що ввозяться в Україну, до митного органу призначення посадова особа митного органу перевіряє відповідність відомостей про товари, зазначені у товаросупровідних та товаротранспортних документах, відомостям, зазначеним в електронній копії ПД, і проставляє на всіх товаросупровідних документах штамп ПМК.

Другий і третій примірники витягу з електронної копії ПД засвідчуються відбитком штампа ПМК посадовою особою митного органу призначення та записом «Вантаж надійшов». Третій примірник витягу з електронної копії ПД додатково засвідчується відбитком особистого митного забезпечення посадовою особою митного органу призначення та видається перевізникові як свідчення належного виконання перевезення. Посадова особа митного орга-

ну призначення робить відмітку в ЄАІС про надходження партії бензинів моторних за цією ПД.

Будь-які операції з товарами, що надійшли до митного органу призначення, але митне оформлення яких ще не завершено, можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем цього митного органу.

За часткового надходження товарів за однією ПД до митного органу призначення ведеться облік фактичної доставки товарів, що входять до складу заявлених та пропущених за однією ПД. Для цього використовуються можливості програмних засобів ЄАІС.

У разі часткового надходження (у тому числі під час перевезень декількома транспортними засобами) до митного органу призначення товарів, що входять до складу заявлених за однією ПД, цей митний орган здійснює митне оформлення згідно із заявленим режимом партії товарів, за винятком тієї частини, яка цілком утрачена або потрапила під дію обставин непереборної сили й не може бути доставлена до митного органу призначення, про що складено відповідні документи. Відмітка в ЄАІС про доставку проставляється за умови надходження всіх товарів, заявлених у ПД, за винятком тих їх частин, що цілком утрачені або потрапили під дію обставин непереборної сили й не можуть бути доставлені до митного органу призначення, про що складено відповідні документи.

1.2.3. Взаємодія посадових осіб ЕРМ з представниками залізничних станцій під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом

Перевезення бензинів моторних під митним контролем здійснюється залізницями відповідно до угод про перевезення товарів (вантажів) у міжнародному сполученні, правил перевезень вантажів залізничним транспортом, затверджених наказами Міністерства транспорту України (далі — Правила), а також законодавства України.

Контроль за переміщенням бензинів моторних між митницями здійснюється відповідно до вимог законодавства України.

Залізниці зобов'язані доставити до митного органу, у зоні діяльності якого розташовано станцію призначення, товари (вантажі) без будь-яких змін упаковки або стану з непошкодженим митним забезпеченням, запірно-пломбувальними пристроями (ЗПП) або пломбами, а також документи контролю доставки (ДКД), супровідні й перевізні документи на ці товари (вантажі).

Залізниці здійснюють перевезення товару між митними органами як митні перевізники та гарантують обов'язкову доставку до митниці призначення товарів (вантажів), що перебувають під митним контролем. Залізниця несе відповідальність за збереження вантажу від моменту його прийняття для перевезення й до моменту видачі одержувачу або передання згідно з Правилами іншому підприємству (ст. 110 Статуту залізниць України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 р. № 457, зі змінами й доповненнями).

Допускається переміщення товару (вантажу) під забезпеченнями митних органів інших країн. Такі забезпечення, зокрема пломби, визнаються митними органами України за умови їх відповідності вимогам, що висуваються до митних забезпечень, які використовуються митними органами України.

Митниця відправлення обов'язково встановлює термін доставки бензинів моторних до митниці призначення відповідно до вимог Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення, затвердженого наказом Державної митної служби України від 08.12.1998 р. № 771 та ст. 41 Статуту залізниць України з урахуванням виду транспорту, що використовується для такого перевезення, та інших умов перевезення. Для товарів, що переміщуються залізничним транспортом, установлюється термін доставки товару до митниці призначення 28 діб. Він обчислюється з 24-ї години дати прийняття товару (вантажу) до перевезення. Виконання (невиконання) Укрзалізницею зобов'язання про доставку товару (вантажу) до митниці призначення визначається за датою у відбитку календарного штемпеля відповідної станції.

В окремих випадках, коли бензин моторний не можна доставити до митниці призначення у термін, установленний митницею відправлення, внаслідок дії надзвичайних або невідворотних обставин чи подій, що перешкоджають рухові транспортного засобу, термін доставки бензинів моторних до митниці призначення може бути продовжений на час дії таких обставин чи подій.

Після прибуття товару (вантажу) на станцію призначення у відповідних графах усіх примірників накладних проставляється відбиток календарного штампеля станції, що є підтвердженням надходження товару (вантажу) на станцію призначення.

Посадові особи залізниць не мають права видавати товари (вантажі), що перебувають під митним контролем, виконувати будь-які операції з ними (навантаження, вивантаження, перевантаження, виправлення пошкоджень упаковки, розпакування, перепакування або зміну ідентифікаційних знаків чи маркування, нанесених на упаковку) без дозволу митного органу.

Посадова особа митного органу на підставі поданих посадовою особою залізничної станції документів визначає обов'язкові види контролю й послідовність їх проведення згідно з вимогами Митного кодексу України і Постанов Кабінету Міністрів України від 24.10.2002 р. № 1569 «Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон» і від 24.12.2003 р. № 1989 «Питання пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними».

Транспортні засоби з товаром (вантажем), що прибули на станцію призначення й перебувають під митним контролем, розміщуються на цій станції та перебувають під охороною залізниці. Про прибуття товару (вантажу) посадова особа станції призначення повідомляє митницю призначення та вантажоодержувача. На залізничній станції, де розташований підрозділ митниці призначення, посадова особа цієї станції передає ДКД, перевізні й супровідні документи цьому підрозділу. Цей факт реєструється в спе-

ціальному журналі залізничної станції з обов'язковим зазначенням дати й часу.

За відсутності на станції призначення такого підрозділу митниці призначення та залізнична станція погоджують окремий порядок повідомлення й передання документів залежно від місцевих умов. Цей порядок відображається в технологічному процесі роботи станції. Посадова особа митного органу призначення після отримання документів від посадової особи залізничної станції або вантажоодержувача чи вповноваженої ним особи проставляє відбитки штампа «Під митним контролем» у встановленому порядку.

Забороняється видача вантажів з місць загального користування до закінчення митного оформлення, крім таких випадків:

- допускається подача транспортних засобів з товарами (вантажами) на під'їзні колії без проставляння на перевізних документах підпису й відбитків особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення за умови перебування цих товарів (вантажів) під охороною за зверненням вантажоодержувача;
- у разі неможливості здійснити декларування товару (вантажу) в обраний митний режим вантажоодержувач може розмістити товар (вантаж) на складах тимчасового зберігання згідно з вимогами Положення про склади тимчасового зберігання, затвердженого наказом Держмитслужби України від 07.10.2003 р. № 674 (зі змінами й доповненнями) й Порядку роботи складу митного органу, затвердженого наказом Держмитслужби України від 05.12.2003 р. № 835;
- для вивільнення транспортних засобів іноземних держав дозволяється перевантажувати товар (вантаж), що перебуває під митним контролем, в інші вагони (контейнери) під контролем митного органу, у зоні діяльності якого відбувається перевантаження.

Після проведення митного оформлення бензинів моторних перевізні документи з відповідними відмітками, підписом і відбитками особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення повертаються на стан-

цію призначення та слугують підставою для видачі товарів (вантажів) вантажоодержувачу.

У випадках, передбачених Митним кодексом України, за порушення митних правил відповідає залізниця в особі начальника дирекції залізничних перевезень або начальника станції, до службових обов'язків якого входить забезпечення дотримання цих правил.

1.2.4. Місце проведення митного контролю під час переміщення бензинів моторних залізницею

Товари (вантажі), що прибувають на станцію призначення й перебувають під митним контролем, розміщуються в місцях загального користування й перебувають під охороною залізниці. Щоб забезпечити здійснення посадовими особами митних органів митних процедур щодо бензинів моторних і транспортних засобів, в яких даний товар переміщується через митний кордон України, а також проведення заходів, пов'язаних з виявленням, попередженням та припиненням контрабанди й порушень митних правил, митні органи створюють постійно діючі або тимчасові зони митного контролю на територіях залізничних станцій згідно з вимогами Митного кодексу України і Порядку створення зон митного контролю та їх функціонування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2002 р. № 1947 (зі змінами й доповненнями).

Режим зони митного контролю на залізничних станціях установлюється для: організації митного контролю над товарами і транспортними засобами, що переміщуються через зону митного контролю; заборони доступу до зони митного контролю осіб, не причетних до здійснення митного контролю; створення умов для роботи; захисту особового складу та майна митниці, товарів та інших предметів, що перебувають під митним контролем, від можливих протиправних посягань. Режимні правила, розроблені митними органами, є обов'язковими для виконання всіма особами, що знаходяться в таких зонах митного контролю.

Доступ до зони митного контролю мають:

- посадові особи митного органу, які безпосередньо беруть участь у здійсненні митного контролю товарів і транспортних засобів, посадові особи СБК та відділу внутрішньої безпеки митного органу;
- працівники контрольних служб, визначених ст. 27 Митного кодексу України та організацій, що мають відповідні повноваження щодо товару (експертних, ТПП тощо);
- співробітники спеціальних підрозділів МВС та СБУ за письмовим розпорядженням керівників цих підрозділів під час здійснення заходів щодо боротьби зі злочинністю;
- працівники залізничних станцій, у посадових інструкціях яких передбачено доступ до об'єктів, що перебувають на території таких зон — у межах, необхідних для виконання своїх прямих службових обов'язків;
- представники підприємств і організацій, які одержують чи відправляють бензини моторні, що є об'єктами зовнішньоторговельних операцій.

Режим зони митного контролю діє з моменту надходження бензинів моторних до зони митного контролю і до завершення митного оформлення товару відповідно до обраного митного режиму чи вивезення його за межі зони митного контролю.

1.3. Декларування і митне оформлення бензинів моторних

1.3.1. Послідовність процедур під час здійснення митного оформлення бензинів моторних

Митне оформлення бензинів моторних здійснюється через подання декларантом до митного органу вантажної митної декларації, заповненої згідно з обраним митним режимом, її електронної копії й повного комплексу документів, необхідних для здійснення митного оформлення товарів. Відповідно до вимог Митного кодексу України вантажна митна декларація подається митному органу протягом 10 днів з дати доставлення бензинів моторних до митного органу призначення.

Декларант подає документи митному органу та одержує оформлені документи особисто. Присутність декларанта під час проведення митного огляду обов'язкова.

ВМД, подана митному органу, але ще не прийнята до оформлення (відсутні відбиток штамп «Під митним контролем» і реєстраційний номер), може бути відкликана декларантом з дозволу митного органу.

З моменту прийняття ВМД до оформлення декларант несе юридичну відповідальність за недостовірність відомостей, зазначених у ВМД. Ця ВМД не може бути відкликана декларантом.

Оформлена ВМД свідчить про надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності права на розміщення партії бензинів моторних у заявленій митний режим і підтверджує права й обов'язки зазначених у ВМД осіб щодо здійснення ними відповідних правових, фінансових, господарських та інших дій.

Під час митного оформлення бензинів моторних послідовність здійснення митних процедур визначається наказом Держмитслужби України від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації».

Прийняття ВМД до оформлення

При цьому здійснюються:

- перевірка повноважень декларанта;
- перевірка дотримання термінів подання ВМД митному органу призначення;
- перевірка виконання особою, що здійснює перевезення, зобов'язання щодо доставки товарів до митного органу призначення;
- перевірка наявності вірусів на магнітному носії;
- перевірка правильності заповнення декларантом ВМД за допомогою програмного забезпечення;
- перевірка відповідності відомостей, унесених до всіх граф електронної копії ВМД, відомостям, що містяться у відповідних графах ВМД на паперовому носії;

- перевірка комплектності отриманих від декларанта документів і їх відповідності даним, зазначеним у графах 40 і 44 ВМД;
- перевірка наявності документів, які видають вповноважені органи державної влади на окремі товари, щодо переміщення яких через митний кордон України встановлено обмеження, з урахуванням заявленого декларантом коду товару згідно з товарною номенклатурою Митного тарифу України;
- перевірка наявності фактів застосування до суб'єкта ЗЕД і/або іноземного суб'єкта господарської діяльності санкцій Міністерства економіки України, а також фактів порушення суб'єктом ЗЕД митних правил;
- перевірка відповідності зазначених у ВМД даних про товари даним, зазначеним у дозвільних документах уповноважених державних органів, що підтверджують проведення інших видів контролю, якщо товари підлягають цим видам контролю (у встановлених законодавством випадках — перевірка наявності відповідних відміток у товаросупровідних документах);
- прийняття ВМД до оформлення. Це здійснюють, проставляючи відбиток штампа ПМК у графі D/J основних аркушів і на всіх додаткових аркушах ВМД, а також у встановлених випадках зазначаючи дату, з якої товари перебувають під митним контролем; зазначаючи в графі А першого основного аркуша ВМД посаду, своє прізвище, підпис і час прийняття ВМД до оформлення присвоєння ВМД реєстраційного номера в установленому порядку; проставляючи в установлених випадках відбиток штампа ПМК на товаросупровідних документах;
- унесення до електронної копії ВМД її реєстраційного номера, номера штампа ПМК, а також електронних копій ВМД і ДМВ (за наявності) до бази даних митного органу;
- надсилання електронної копії ВМД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України (ЕАІС) у випадках і в терміни, визначені законодавством України.

Митний контроль

При цьому здійснюються:

- перевірка правильності застосування валютного курсу;
- перевірка відповідності даних про банківські реквізити підприємства (графа 28), зазначених в електронній копії ВМД, даним, які містяться в поданих документах і в переліку вповноважених банків України, що його надсилає Держмитслужба України митним органам;
- перевірка наявності задекларованих товарів у реєстрі товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, який ведеться Держмитслужбою України;
- перевірка правильності класифікації та кодування товарів (згідно з поданими документами);
- перевірка правильності визначення митної вартості товарів. За наявності ДМВ — зазначення в ній у встановленому порядку рішення, прийнятого за результатами такої перевірки;
- перевірка надходження коштів суб'єкта ЗЕД на спеціальний рахунок митного органу та перевірка правильності заповнення граfi В ВМД;
- перевірка правильності визначення країни походження товарів (згідно з поданими документами);
- перевірка правильності нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) за ВМД та застосування пільг у їх сплаті відповідно до законодавства;
- контроль своєчасності й повноти сплати податків і зборів;
- контроль і облік векселів, поданих суб'єктами ЗЕД під час митного оформлення товарів за ВМД;
- за відсутності зауважень: списання (справляння) сум податків і зборів (обов'язкових платежів) у порядку, встановленому законодавством України; заповнення граfi С ВМД, засвідчення записів у ній проставлянням відбитка номерного штампа «Сплачено» (прямокутного штампа, що складається з двох полів і містить у лівому полі номер штампа, а в правому — назву митного органу, напис «Сплачено», місце для підпису й дати) на всіх аркушах ВМД і заповненням його; унесення відомостей до електронної копії ВМД;

- ініціювання та проведення митного контролю бензинів моторних і транспортних засобів, в яких даний товар переміщується через митний кордон України (вкладено в розд. 1.4.2 даної глави);
- оформлення запиту у випадках, передбачених законодавством України, митним органом, чи за результатами перевірки документів та/або митного огляду до підрозділу, до компетенції якого зараховано: контроль за виконанням вимог товарної номенклатури Митного тарифу України при класифікації товарів для цілей митного оформлення, або контроль за правильністю визначення митної вартості, або перевірку правильності визначення країни походження товарів, у разі:
 - 1) розв'язання спірних питань правильності класифікації та кодування товарів;
 - 2) розв'язання спірних питань правильності визначення митної вартості товарів;
 - 3) потреби перевірки правильності визначення країни походження товару;
 - 4) потреби перевірки сертифіката про походження товару, який застосовується для підтвердження країни походження товару, що ввозиться на митну територію України на умовах угод про вільну торгівлю, укладених Україною (далі — преференційний сертифікат).

Потреба вирішення того чи іншого питання позначається перекресленням (X) потрібної клітинки в запиті чи зазначенням у вільних рядках інших завдань для перевірки.

Митне оформлення товарів, щодо яких направлено запит, не може бути завершене до отримання відповіді на цей запит.

Завершення митного контролю й митного оформлення.

Видача оформлених документів декларанту

При цьому здійснюються:

- нарахування збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях

- підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (у разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у гр. 47 ВМД;
- списання (справляння) збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (у разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у графах В і С ВМД;
 - проставляння свого підпису й прізвища та відбитка особистої номерної печатки у графі D/J усіх аркушів ВМД;
 - проставляння відбитка особистої номерної печатки на товаросупровідних документах;
 - розподіл аркушів ВМД у порядку, установленому законодавством України;
 - видача декларанту відповідного аркуша (аркушів) ВМД, магнітного носія з електронною копією ВМД і комплекту документів (крім документів, що повинні зберігатися в митному органі) під його підпис в Інформаційному аркуші.

Статистичний контроль

Під час проведення статистичного контролю здійснюються:

- приведення відомостей граф електронної копії ВМД у відповідність до відомостей граф оформленої ВМД (унесення відомостей, що належать до компетенції митних органів);
- передання в установлений термін електронної копії ВМД до ЄАІС;
- проставляння на першому аркуші ВМД свого підпису, ініціалів, прізвища й відбитка номерного штампа «Статистичний контроль проведено» і заповнення цього штампа, що свідчить про завершення статистичного контролю.

1.3.2. Взаємодія з іншими органами державного контролю

Відповідно до положень Митного кодексу України товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати санітарно-епідеміологічному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному, екологічному контролю та контролю за переміщенням культурних цінностей. При цьому митне оформлення таких товарів завершується тільки після здійснення встановлених законодавством України видів контролю. Митні органи взаємодіють з органами державної влади, що здійснюють вищезазначені види контролю, в порядку, встановленому законодавством України.

Відповідно до Закону України «Про єдиний збір, який справляється в пунктах пропуску через державний кордон України» під час переміщення бензинів моторних через митний кордон України залізничним транспортом дані товари, згідно з чинним законодавством України, підлягають санітарно-епідеміологічному, радіологічному та екологічному видам контролю. Посадова особа митного органу у пункті пропуску через митний кордон України на підставі поданих документів визначає види контролю, які необхідно здійснити у пункті пропуску, та залучає до його здійснення працівників відповідних контрольних служб, які, відповідно до визначеної законодавством компетенції, здійснюють необхідні види контролю. У разі відсутності у пункті пропуску через державний кордон необхідних контрольних служб або коли чинним законодавством передбачено проведення відповідних контрольних заходів за місцем прибуття вантажу, посадова особа митного органу в пункті пропуску робить відмітку в товаросупровідних документах про необхідність здійснення відповідного виду контролю в пункті призначення.

Інформування митних органів про проходження товарами вищезазначених видів контролю здійснюється через проставляння на примірниках залізничних накладних відтисків відповідних штампів, а саме: штампа «**Ввезення, реалізацію (використання) дозволено**» сані-

тарно-епідеміологічної служби та штампа **«Екологічний контроль. Ввезення (вивезення) дозволено»**. За наявності відтиску штампа «Екологічний контроль. Ввезення (вивезення) дозволено» на товаросупровідних документах проставляння штампа про проведення радіологічного контролю не потрібне.

Для здійснення заходів щодо захисту інтересів споживачів та щодо перевірки відповідності бензинів моторних вимогам українських стандартів, митні органи взаємодіють з державними органами зі стандартизації, метрології та сертифікації України. Підставою для митного оформлення бензинів моторних, що ввозяться на митну територію України суб'єктами підприємницької діяльності для їх використання на митній території України, є подання декларантом до митного органу сертифіката відповідності товару або свідоцтва про визнання іноземного сертифіката чи наявності товару в Єдиному реєстрі сертифікованої в Україні продукції. Номер і дата видачі сертифіката відповідності або свідоцтва про визнання іноземного сертифіката зазначаються у графі 44 вантажної митної декларації.

1.4. Форми митного контролю під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом

Під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом митні органи України здійснюють митний контроль та митне оформлення товарів і транспортних засобів. Місце проведення митного контролю та його форми визначаються митними органами залежно від обраного митного режиму та напрямку переміщення товарів. У процесі здійснення митного контролю бензинів моторних митні органи України застосовують такі форми митного контролю:

- перевірку документів та відомостей, необхідних для здійснення митного контролю;
- митний огляд (огляд та переогляд товарів і транспортних засобів);
- облік товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України;

- перевірку системи звітності та обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України, а також своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів;
- огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних ліцензійних складів, спеціальних митних зон та інших місць, де перебувають або можуть перебувати товари і транспортні засоби, що підлягають митному контролю.

Порядок здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів перевізників і товарів, у тому числі бензинів моторних, у пунктах пропуску через державний кордон України визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2003 р. № 1989 «Питання пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними». Відповідно до положень даного Порядку посадові особи митного органу в пунктах пропуску через митний кордон разом з працівниками прикордонної передавальної станції здійснюють перевірку документів (залізничних накладних, комерційних та інших товаросупровідних документів), які є підставою для переміщення бензинів моторних через митний кордон України, кількості та номерів залізничних транспортних засобів, цілісності пломб, запірно-пломбувальних пристроїв. Також митні органи мають право проводити митний огляд та переогляд залізничних транспортних засобів з метою перевірки законності переміщення, відповідності даних, наведених у перевізних та товаросупровідних документах, фактичним.

На залізничних станціях призначення або відправлення посадові особи митних органів під час здійснення митних процедур та декларування бензинів моторних з використанням вантажної митної декларації (ВМД) здійснюють перевірку документів та відомостей, необхідних для проведення митного контролю та митного оформлення, проводять митний огляд товарів і транспортних засобів, у тому числі з використанням технічних засобів митного контролю, а також ведуть облік товарів і транспорт-

них засобів. У разі розміщення бензинів моторних на складах тимчасового зберігання (СТЗ) та митних ліцензійних складах (МЛС) посадові особи митних органів, крім зазначених вище форм митного контролю, проводять перевірку системи звітності та обліку розміщених на них товарів, а також огляд територій і приміщень СТЗ та МЛС та інших місць, де перебувають або можуть перебувати товари і транспортні засоби, що підлягають митному контролю. Порядок проведення таких перевірок визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1730 «Про затвердження Порядку проведення митними органами на підприємствах перевірок системи звітності та обліку товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України».

1.4.1. Документи, необхідні для митного контролю та митного оформлення бензинів моторних

Для здійснення митного контролю й митного оформлення бензинів моторних декларант подає до підрозділу митного органу, посадові особи якого здійснюють митний контроль і митне оформлення товарів із застосуванням ВМД та пропуск їх через митний кордон України, вантажну митну декларацію, заповнену згідно з обраним митним режимом, її електронну копію й повний комплект документів, необхідних для здійснення митного оформлення товарів. Перелік таких документів затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 01.02.2006 р. № 80 «Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України».

Згідно з даною Постановою при декларуванні бензинів моторних декларантом обов'язково подаються до митного органу такі документи:

- вантажна митна декларація;
- товаротransпортний документ на перевезення (залізнична накладна УМВС або ЦІМ);
- зовнішньоекономічний договір (контракт);

- рахунок-фактура, інвойс або інший документ, який визначає вартість товару.

Крім зазначених вище документів, при митному оформленні бензинів моторних декларант також подає:

- декларацію митної вартості (у визначених законодавством випадках);
- облікову картку суб'єктів ЗЕД;
- документ контролю за доставкою товарів;
- документи, що використовуються для визначення митної вартості товарів (експортна ВМД країни-експорту, платіжні доручення на переказ валюти тощо);
- документи, що визначають країну походження товарів (сертифікати про походження товарів форми СТ-1, сертифікати про походження інших форм, декларацію про походження товару, яка являє собою відмітку органу, уповноваженого на видачу сертифіката про походження країни експорту або експортера на товаросупровідних або комерційних документах тощо);
- документи, що містять відомості, необхідні для визначення коду товару згідно з УКТЗЕД (паспорт або сертифікат якості, відвантажувальні специфікації заводу-виробника тощо);
- дозволи й сертифікати вповноважених державних органів (сертифікат відповідності або свідоцтво про визнання іноземного сертифіката, виданого державним органом з сертифікації тощо);
- інші документи, зазначені в графі 44 ВМД.

На вимогу митного органу декларант подає інші визначені законодавством України документи, потрібні для здійснення митного контролю та митного оформлення.

Копії поданих до оформлення документів засвідчуються написом «Копія. Згідно з оригіналом», підписом і печаткою декларанта. Якщо документ є довготерміновим і його використання для цілей митного контролю й митного оформлення не припиняється після митного оформлення першої партії товарів, то під час декларування першої партії товарів декларант може подати митному органу додаткову копію документа для зберігання її в окремій справі суб'єкта ЗЕД у ПМО.

Довготермінові документи, термін дії яких закінчився, архівуються в установленому порядку.

На вимогу митного органу декларант надає переклад поданих до оформлення документів на державну мову. Правильність перекладу засвідчується особою, що здійснила переклад.

Після оформлення документи (завірені в установленому порядку їх копії), що були підставою для митного оформлення конкретної партії товарів, залишаються разом з першим основним аркушем ВМД на зберіганні в митному органі.

1.4.2. Митний огляд бензинів моторних

У ході процедури митного контролю та митного оформлення бензинів моторних митні органи мають право проводити вибірковий митний огляд транспортних засобів і бензинів моторних, що переміщуються через митний кордон України залізничним транспортом, з метою перевірки відповідності відомостей про вантаж, заявлених у перевізних та супровідних документах, фактичним даним — або за наявності достатніх підстав уважати, що транспортні засоби й товари (вантажі) переміщуються через митний кордон України з порушенням митних правил.

Якщо посадова особа ПМО самостійно прийняла рішення про відсутність потреби в проведенні митного огляду, то ВМД і пакет документів не подаються на розгляд начальнику ПМО чи іншій посадовій особі ПМО, яка має право приймати рішення про потребу проведення митного огляду. Розділи II, III і IV Інформаційного аркуша не заповнюються.

Рішення про потребу в проведенні митного огляду приймає начальник ПМО чи інша посадова особа ПМО, яка має право приймати таке рішення, про що робить відповідний запис у розділі III Інформаційного аркуша. Запис засвідчується його особистим підписом із зазначенням посади, дати, прізвища, ініціалів.

За рішенням начальника ПМО до митного огляду можуть бути залучені посадові особи іншого підрозділу митного органу.

Посадова особа (посадові особи), яка проводить митний огляд, перевіряє в обсязі, що відповідає меті проведення митного огляду, відповідність пред'явлених товарів даним, унесеним декларантом до граф 6, 18, 19, 21, 27, 30, 31, 34, 35, 38, 50 ВМД, і несе відповідальність за непроведення чи неналежне проведення такої перевірки.

Акт про проведення митного огляду товарів, що переміщуються за ВМД (далі — Акт), форму якого наведено в додатку 2 до цього Порядку, обов'язково складається в разі:

- вирішення спірних і складних питань класифікації та кодування товарів;
- вирішення спірних і складних питань визначення митної вартості товарів;
- вирішення спірних питань визначення країни походження товарів;
- прохання декларанта;
- виявлення невідповідності пред'явлених до митного огляду товарів заявленим відомостям про них, виявлення контрабанди чи порушень митних правил.

У разі виявлення невідповідності оглянутих товарів відомостям, заявленим про них у ВМД, у п. 7.3 «Опис, кількість і країна походження товарів (за маркуванням)» Акту зазначаються всі відомості, передбачені формою Акту. В інших випадках до п. 7.3 Акту вносяться виключно відомості, обумовлені метою проведення митного огляду.

Акт заповнюється посадовою особою митного органу від руки або з використанням засобів комп'ютерної техніки.

У разі проведення митного огляду без складення Акту посадова особа у розділі IV Інформаційного аркуша робить запис про відповідність товарів відомостям, заявленим у ВМД, з урахуванням мети проведення митного огляду, проставляє час його початку й закінчення, а також відбиток штампа ПМК, свої підпис і прізвище, що свідчить про завершення цієї форми митного контролю.

Митні забезпечення, ЗПП або пломби, застосовані під час перевезення товарів (вантажів) під митним контролем, можуть зніматися тільки посадовими особами митних органів у присутності посадових осіб залізниці, а після завершення митного оформлення — вантажоодержувачем або залізницею; якщо існує реальна загроза знищення, безповоротної втрати або істотного псування цих товарів (вантажів), — працівниками залізниці з негайним повідомленням про це митному органу та поданням йому акту про розкриття вагона (контейнера тощо), який складається згідно з додатком 18 до СМГС.

Про накладене нове митне забезпечення посадовою особою митного органу робиться відмітка в перевізних документах і в акті про розкриття вагона (контейнера тощо).

Акт про проведення митного огляду товарів складається в трьох примірниках:

- перший долучається до перевізних документів;
- другий залишається у справах митного органу, що проводив митний огляд;
- третій залишається на залізничній станції, де проводився митний огляд.

Посадові особи залізничної станції складають також акт про розкриття вагона (контейнера тощо), який повинен бути підписаний посадовими особами залізничної станції, на якій проводилося розкриття, митним органом та іншими контрольними органами, що брали участь у митному огляді, і завірений відбитком календарного штампеля станції.

Станція, що склала акт про розкриття вагона (контейнера тощо), у графі «Відмітки залізниці» накладної проставляє відмітку про складення акту про розкриття вагона (контейнера тощо), яка завіряється підписом посадової особи цієї станції та відбитком календарного штампеля станції.

Нові митні забезпечення, ЗПП або пломби можуть накладатися посадовою особою митного органу або в її присутності вантажовідправником (вантажоодержувачем) чи залізницею. Посадова особа митного органу робить у перевізних документах відмітку про заміну митних за-

безпечень, ЗПП або пломб, які засвідчуються її підписом і штампом «Під митним контролем».

З метою попередження незаконного переміщення вантажів через митний кордон України під час митного огляду бензинів моторних, що переміщуються залізничним транспортом, митні органи застосовують технічні засоби митного контролю. До таких спеціальних технічних засобів митного контролю належать:

- **рівнеміри** портативні ультразвукові різних модифікацій (АУП4-М1, РПУ26-М12, УУП1-П1), за допомогою яких можна визначити висоту наливу рідини в резервуарах та залізничних цистернах.

Використовуючи таблиці експериментальних даних, за показниками швидкості звуку в рідині можна визначити тип рідини (нафта сира, бензини моторні, дизельне паливо тощо). Окремо необхідно відзначити можливості рівнеміру УУП1-П1. Цей прилад останнього покоління дає можливість без розкриття транспортних засобів визначити температуру, висоту наливу, густину рідини, що міститься у залізничній цистерні, і на підставі цих даних вирахувати масу нафтопродуктів;

- **денсиметр** (прилад ДМ-230), за допомогою якого можна визначити температуру та щільність рідин, що знаходяться в резервуарі або залізничній цистерні;
- прилад для визначення октанового числа бензинів — **октаномір** ОКМ-1.

Результати вимірювання, отримані під час використання технічних засобів митного контролю, заносяться до Акту про проведення митного огляду разом з іншими відомостями.

Акт про проведення митного огляду, підписаний особами, що були присутніми під час проведення митного огляду, долучається до справ митного органу разом з першим примірником вантажної митної декларації.

1.4.3. Порядок відбору проб бензинів моторних

Відповідно до положень Митного кодексу України для митного контролю та митного оформлення бензинів моторних митний орган за вмотивованим письмовим розпорядженням керівника митного органу може брати проби та зразки цих товарів для проведення їх досліджень (аналізу, експертизи). Взяття проб бензинів моторних проводиться відповідно до вимог Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) з метою їх митного оформлення, а також розпорядження зразками, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1862.

Дослідження відібраних митними органами проб бензинів моторних здійснюють експерти підрозділу Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи.

Проби бензинів моторних беруться в мінімальній кількості, яка забезпечує можливість проведення їх дослідження. Мінімальна кількість проб бензинів моторних, необхідних для проведення лабораторних досліджень, має бути не менше одного літра. З метою проведення повторних (додаткових, контрольних тощо) досліджень відбір проб здійснюється у двох екземплярах (один — для проведення досліджень, другий — контрольний), з обов'язковим маркуванням кожного з них згідно з маркувальною етикеткою визначеної форми.

Під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом відбір точкових проб здійснюється спеціальним пробовідбірником з рівня, розміщеного на висоті 33 % діаметра залізничної цистерни. Точкові проби відбирають з кожної четвертої цистерни, але не менше, ніж з двох цистерн. Об'єднану пробу складають змішуванням точкових проб пропорційно обсягам нафтопродукту в цистернах, з яких відібрані проби. Кількість об'єднаної проби становить не менше одного літра бензину моторного, контрольної — також один літр. Проби бензинів моторних відбираються тільки в чисту, суху скляну тару. Пляшки з пробами гер-

метично закорковуюють або закривають гвинтовими кришками, банки щільно закривають кришками. Горловину закоркованої пляшки чи банки загортають у поліетиленову плівку або в інший щільний матеріал, що забезпечує недоторканність проби, та обв'язують мотузкою. Кінці мотузки протягають у отвір етикетки, пломбують або заливають сургучем на пластині з щільного картону чи дерева та опечатують. Можна приклеювати етикетки до пляшки чи банки. Маркувальна етикетка повинна мати такі дані:

- найменування товару;
- кількість відібраної проби;
- номер і дата ВМД;
- відправник товару;
- одержувач товару;
- дата, час відбору;
- посадова особа митного органу, що відбрала й опломбувала проби.

Запит митного органу разом з супровідною документацією, пробами товарів доставляється до експертного підрозділу Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи, яке здійснює дослідження (аналіз, експертизу) посадовою особою митного органу або поштою.

Митне оформлення товару, проби якого були відібрані для проведення лабораторних досліджень (аналізу, експертизи), може бути завершене тільки після надходження результатів таких досліджень.

Розділ 2. Особливості митного контролю та митного оформлення бензинів моторних автомобільним транспортом

Порядок митного контролю бензинів моторних, що переміщуються через митний кордон України автомобільним транспортом, має деякі відмінності від митного контролю цих товарів, що переміщуються залізничним транспортом. Така відмінність обумовлена порядком контролю за пере-

міщенням автотранспортних засобів та діями посадових осіб митного органу при надходженні транспортних засобів з вантажем у місця прибуття.

Як і під час переміщення бензинів моторних залізничним транспортом, підставою для переміщення через митний кордон України бензинів моторних, що перевозяться автомобільним транспортом, є попередньо оформлена в митному органі призначення попередня митна декларація. При цьому в разі переміщення бензинів моторних автомобільним транспортом, крім зазначених у розд. 1.2.1 даної глави засобів гарантування доставки товарів до митниці призначення, застосовується перевезення товарів на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 р.).

Посадова особа пункту пропуску через митний кордон України у разі прийняття рішення про пропуск бензинів моторних через митний кордон України направляє транспортний засіб до одного з пунктів прибуття відповідної митниці згідно з Переліком місць прибуття автотранспорту, затвердженого наказом Держмитслужби України від 21.11.2005 р. № 1136 «Про місця прибуття автотранспорту».

Місцем прибуття автотранспорту може бути визначена митницею призначення територія (або її частина) пункту пропуску через державний кордон України, морського чи річкового порту, аеропорту, залізничної станції, підприємства (вантажного митного комплексу, автопорту, автотерміналу, складу тимчасового зберігання відкритого типу, митного ліцензійного складу, центральної сортувальної станції, регіональної сортувальної станції, місця міжнародного поштового обміну).

За рішенням Держмитслужби України місцем прибуття автотранспорту може бути визначена територія складу тимчасового зберігання закритого типу або підрозділу митниці призначення, у якому безпосередньо проводиться митне оформлення.

Формування в Єдиній автоматизованій інформаційній системі Держмитслужби України (ЄАІС) і коригування Переліку місць прибуття автотранспорту здійснює Управ-

ління контролю за переміщенням вантажів за поданнями митниць призначення.

Не пізніше ніж через три години після доставки товарів у місце прибуття, а в разі прибуття поза робочим часом, установленим для митниці, у мінімальний термін з початку її роботи перевізник повинен подати черговій посадовій особі митниці призначення в місці прибуття примірники витягу з електронної копії відповідного документа контролю за доставкою та товаросупровідні документи на товари.

Чергова посадова особа митниці призначення в місці прибуття:

- перевіряє комплектність поданих перевізником товаросупровідних документів за переліком таких документів, що міститься в електронній копії документа контролю за доставкою, і відповідність цих документів реквізітам документів, зазначених у витягу з цієї електронної копії;
- зазначає на другому й третьому примірнику витягу з електронної копії ПД час надходження товарів, робить запис «Вантаж надійшов», завіряє запис особистим підписом і відтиском штампа «Під митним контролем»;
- проставляє відтиск штампа «Під митним контролем» на всіх поданих товаросупровідних документах;
- передає другий примірник витягу електронної копії ПД до ВКПТ митниці;
- додатково засвідчує третій примірник витягу електронної копії ПД відбитком особистої номерної печатки та видає перевізнику, який надав митним органам зобов'язання про доставку товарів до митниці призначення, як свідчення завершення виконання зобов'язання;
- у термін, що не перевищує чотирьох годин, уносить до ЄАІС відмітку про надходження товарів.

Один примірник документа контролю за доставкою й по одному примірнику товаросупровідних документів повертаються перевізникові для подальшого декларування товарів. Другий примірник документа контролю за доставкою (або його копія) залишається в черговій посадовій особі митниці призначення в місці прибуття для передання до відділу контролю за переміщенням товарів. Там він збе-

рігається протягом поточного року, після чого передається до архіву митниці. Решта примірників товаросупровідних документів передається до підрозділу митного оформлення.

Порядок та послідовність здійснення митних процедур при здійсненні митного оформлення бензинів моторних, що переміщуються через митний кордон України автомобільним транспортом, не відрізняється від загального порядку, зазначеного в розд. 1.3.1 даної глави.

Розділ 3. Особливості митного контролю та митного оформлення бензинів моторних під час переміщення морським транспортом

3.1. Порядок митного контролю та митного оформлення бензину, що вивозиться за межі митної території України

Бензин, що переміщується через митний кордон України, перебуває під митним контролем під час вивезення з моменту подання документів для оформлення до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення відповідно до обраного митного режиму і вивезення за межі країни.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про бензин, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Митне оформлення бензину та його пропуск при вивезенні за межі митної території України під час переміщення морським транспортом проводиться зі сплатою митних зборів, які нараховуються та справляються за вантажною митною декларацією, у порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією». Розміри ставок

митних зборів визначені Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів».

Відповідно до наказу ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для здійснення контролю за доставкою бензину, що вивозиться з митної території України (напрямок переміщення — ЕК), використовуються вантажна митна декларація (далі — ВМД) типу «експорт» та її електронна копія.

Після надходження бензину в пункт пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше), посадова особа цієї митниці перевіряє відповідність вантажу відомостям про нього, зазначеним в електронній копії експортної ВМД, проставляє у товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем».

Інформація про надходження експортних товарів до структурного підрозділу митниці призначення, розташованого в пункті пропуску через державний кордон, передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України. Одразу ж після надходження експортного вантажу до митниці призначення він береться під контроль цієї митниці. Будь-які операції з ним можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем митниці призначення.

Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України. Пропуск бензину через митний кордон України здійснюється у кількості, що не перевищує кількості, зазначеної у ВМД. Пропуск експортного бензину за межі митної території України здійснюється тільки після звіряння відомостей, зазначених в електронній копії відповідної ВМД, з відомостями у товаросупровідних документах та після перевірки (за рішенням митниці) фактичної наявності, кількості, номенклатури і стану товарів.

У графі А четвертого аркуша цієї ВМД проставляється відбиток ОНП посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж пропущено».

Четвертий аркуш ВМД зберігається протягом установленого терміну в справах митниці призначення.

Одразу ж після здійснення пропуску вантажу за межі митної території України посадова особа митниці для зняття цього експортного відправлення з контролю передає в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України інформацію про пропуск вантажу, а саме:

- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснювала митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- дату і час перетину митного кордону;
- вид, тип і номер транспортного засобу, яким переміщувався цей вантаж; відомості про перевізника (графа 50 ВМД);
- фактичну кількість товарів, які переміщуються, у додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних одиницях виміру, за винятком тієї частини товарів, що не буде пропущена за межі митної території України через певні обставини.

У разі частинного надходження експортного вантажу до митниці призначення, зокрема при подрібненні партії товарів, що перевозяться залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного вивезення за межі митної території України бензину, що входить до складу задекларованої в одній ВМД партії.

Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення першої частини експортного відправлення, посадова особа митниці призначення робить запис:

Вивезено / кількість / дата і № накладної / залишок квоти / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

У разі частинного надходження товарів, що входять до складу задекларованої в одній ВМД партії, митниця

призначення здійснює пропуск за межі митної території України та облік кожної частини подрібненої партії товарів до вивезення всієї партії у повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин і подій та якій відповідним митним органом був подовжений термін доставки. Інформація про пропуск кожної частини подрібненої партії передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України засобами електронного зв'язку.

У разі виявлення порушення митних правил заводиться справа про порушення митних правил.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання та товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог ПКМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

Під час надходження бензину, який переміщується під митним контролем, до митниці призначення митний орган призначення підтверджує його надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (ДКД).

До початку навантаження бензину на судно вантажовласник або уповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підстава для оформлення доручення на навантаження — вантажна митна декларація або інший документ, який відповідно до законодавства України є підставою для переміщення товарів через митний кордон України. У разі надходження товарів, які були оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

На вимогу митного органу вантажовласник або уповноважена ним особа подає список товарів (список дору-

чень на навантаження), які планується навантажити на заявлене судно.

Після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищевказаних документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу на дорученні на навантаження проставляє відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення є підставою для навантаження зазначених у ньому товарів на судно.

Після закінчення навантаження судна на його борт прибувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення контрольних вимірів вантажних танків спільно з адміністрацією судна. У проведенні вимірів та розрахунків кількості вантажу у разі необхідності беруть участь співробітники відділу митного оформлення у нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після вимірювань та проведення розрахунків кількості бензину вповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) надає адміністрації порту телефонограму з визначенням найменувань та кількості вантажу, навантаженого на судно. На підставі отриманих даних експедитор виготовляє вантажні документи на відхід судна відповідно до вимог Інструкції та надає їх для підпису капітану судна.

Агентська організація після закінчення вантажних операцій надає заявку на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. Коли судно готове вибути, агент організує прибуття на борт судна комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю у пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту та агентської організації (морського агента). Якщо законо-

давством передбачене здійснення інших видів контролю, до складу комісії включаються представники відповідних контролюючих органів. Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники державної пожежної охорони. У разі потреби з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісію очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не повинен перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість здійснення кожного виду контролю відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу, у разі потреби — інших контролюючих органів для кожного пункту пропуску окремо з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно діючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортного сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів щодо вдосконалення механізму відповідного контролю та скорочення тривалості його здійснення у пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за ним.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротransпортних) документах на транспортний засіб і товари проставлені відповідні відмітки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення судна капітан судна або інша особа, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);

- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), у яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана судна про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боеприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- другий примірник оформленого після прибуття в Україну зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності).

Подані документи повинні бути засвідчені підписом капітана судна чи іншої особи, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, і скріплені відбитком суднової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів (відомості маніфесту й коносаментів, відомості доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічні декларації на вантаж й на судно), про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється для перевірки відомостей, заявлених у документах, спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатися представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після закінчення митного огляду судна за відсутності зауважень інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані проставляє на вантажних та судових документах відбиток особистої номерної печатки та надає згоду на початок прикордонного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорону державного кордону за наявності відміток посадових осіб відділу митного оформлення у нафтогавані, інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених законодавством видів контролю.

3.2. Порядок митного контролю та митного оформлення бензину, що ввозиться на митну територію України

Переміщення бензину через митний кордон України здійснюється на підставі оформленої митним органом тимчасової митної декларації або зареєстрованої ним вантажної митної декларації. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють імпорتنі операції з бензином, декларують його в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

Бензин, що ввозиться на митну територію України, перебуває під митним контролем з моменту його фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення. Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про бензин, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи. Переміщення бензину через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного в тимчасовій декларації або вантажній митній декларації терміну.

Декларування бензину здійснюється через подання декларантом митному органу вантажної митної декларації

або тимчасової декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації.

Згідно з наказом ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларацій відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)», декларування товарів із застосуванням тимчасової декларації можливе виключно за бажанням декларанта, якщо:

а) товари переміщуються трубопровідним транспортом або лініями електропередач;

б) ціна товару в контракті визначається за формулою;

в) виникають спірні питання при визначенні митної вартості товарів; визначенні країни походження товарів; класифікації товарів згідно з УКТЗЕД.

Дозвіл на здійснення декларування із застосуванням тимчасової декларації надається суб'єкту підприємницької діяльності, що переміщує товари через митний кордон України, за умови, що цей суб'єкт відповідає таким характеристикам:

- є резидентом України;
- не має заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), а також зі сплати штрафів за порушення митних правил;
- зовнішньоекономічна операція відповідає видам економічної діяльності цього суб'єкта.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації приймається начальником або вповноваженою посадовою особою митного органу на підставі заяви підприємства, форма якої визначається Державною митною службою України.

Заява подається митному органу (у двох примірниках) разом з копіями документів, що підтверджують викладені в ній відомості, та реєструється митним органом або його підрозділом у день її надходження. Заява повинна бути розглянута протягом наступного робочого дня після дати реєстрації.

Копії поданих документів завіряються підписом «Копія. Згідно з оригіналом», печаткою підприємства, зразок якої наведено в обліковій картці підприємства, і підписом керівника або вповноваженої особи підприємства з обо-

в'язковим зазначенням посади, прізвища, імені та по батькові, а також дати завірення копії.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації оформлюється через накладення на обидва примірники заяви резолюції «Випуск у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації дозволено».

У разі прийняття рішення про відмову в митному оформленні товарів із застосуванням тимчасової декларації на обидва примірники заяви накладається резолюція «У випуску у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації відмовлено» із зазначенням причин відмови.

Відповідна резолюція скріплюється печаткою митного органу або особистою номерною печаткою посадової особи митного органу.

Один примірник заяви з резолюцією начальника або вповноваженої посадової особи митного органу залишається в митному органі з пакетом документів, другий — видається чи надсилається поштою (з повідомленням про вручення) заявникові (або вповноваженій ним особі).

У разі надання дозволу на митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації заява зберігається у підрозділі митного органу, що здійснює митний контроль і митне оформлення (ПМО).

Заява й копії документів, доданих до неї, зберігаються в окремій справі. Після оформлення тимчасової декларації заява разом з доданими до неї документами долучається до першого аркуша цієї тимчасової декларації.

Для митного оформлення бензину на підставі тимчасової декларації подаються такі документи:

- тимчасова декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- лист-зобов'язання про подання вантажної митної декларації і необхідних для митного оформлення бензину документів у визначений цим Порядком термін;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);

- сертифікат про походження бензину (для бензину, імпортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- рахунок-фактура (інвойс);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Товари разом з оригіналами документів на них подаються для оформлення ПМО, у якому зберігається заява, у термін, що не перевищує 10 днів з дати доставлення товарів до цього митного органу.

Якщо копії якихось із цих документів не подавалися разом із заявою, то подаються їх оригінали й копії, завірені підприємством.

Після завершення оформлення тимчасової декларації вона береться на контроль до ПМО, а її електронна копія надходить до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Державної митної служби України (ЄАІС Держмитслужби України).

Податки й збори (обов'язкові платежі) сплачуються в повному обсязі на момент митного оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації. Заходи нетарифного регулювання та види контролю, передбачені ст. 27 Митного кодексу України, під час митного оформлення товарів за тимчасовою декларацією застосовуються до цих товарів у випадках і порядку, встановлених законодавством України.

Оформлення вантажної митної декларації, заповненої у звичайному порядку (ВМД), проводиться відповідно до Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації, затвердженого наказом Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.04.2005 р. за № 439/10719 (зі змінами).

Митний огляд товарів під час оформлення ВМД не проводиться.

При оформленні ВМД застосовуються умови сплати податків та зборів (розміри ставок обов'язкових платежів, курсу валюти, встановленого Національним банком Укра-

їни) та нормативно-правові акти, чинні на день прийняття митним органом тимчасової декларації, за якою товари були випущені у вільний обіг.

Зняття тимчасової декларацій з контролю в ПМО та ЄАІС Держмитслужби України здійснюється на підставі оформленої ВМД, у гр. 40 якої зазначається номер відповідної тимчасової або неповної декларації.

Для митного оформлення бензину, що ввозиться на митну територію України на підставі вантажної митної декларації, подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- рахунок-фактура (інвойс);
- сертифікат про походження бензину (для бензину, імпортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- сертифікат (паспорт) якості;
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта;
- якщо оформлялася тимчасова декларація — її копія.

Оригінал зовнішньоекономічного договору (контракту) після звірвання повертається митним органом декларанту разом з оформленою тимчасовою декларацією (вантажною митною декларацією).

Якщо з не залежних від декларанта причин сертифікати (паспорти) якості на бензин не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларанту за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним.

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та в разі погодження з Енергетичною регіональною митницею.

У разі необхідності внесення до вантажної митної декларації змін, що мають істотне значення для застосування процедур митного контролю бензину, впливають на умови оподаткування чи застосування заходів нетарифного регулювання, до митного органу подається нова вантажна митна декларація.

Митне оформлення бензину та його пропуск на митну територію України при переміщенні морським транспортом проводиться після сплати всіх належних податків та зборів, у тому числі:

- митних зборів, у порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією» та в розмірах, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів»;
- ввізного мита, в розмірі, встановленому Законом України «Про Митний тариф України», в редакції Закону України від 31.05.2007 р. № 1109-V;
- акцизного збору, за ставками, визначеними Законом України від 17.05.2005 № 2565-IV «Про внесення змін до деяких законів України щодо стабілізації цін на ринку нафтопродуктів»;
- податку на додану вартість за ставкою 20 %, установленю Законом України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання та товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог Постанови КМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

Морський агент не пізніше ніж за чотири години до прибуття судна подає заявку на здійснення митного конт-

ролю судна з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю.

Контроль суден та товарів при їх переміщені через митний кордон України здійснюється комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, санітарно-епідеміологічної служби на водному транспорті, служби державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, державної інспекції з карантину рослин та морського агента. Очолює комісію посадова особа органу охорони державного кордону. Після прибуття членів комісії та морського агента до судна закордонного плавання та завершення санітарного контролю з дозволу представника санітарно-епідеміологічної служби, комісія піднімається на борт судна.

Митний контроль та митне оформлення суден, що прибули з-за кордону, здійснюється після проведення прикордонного контролю, а суден, що вибувають за кордон, — до початку прикордонного контролю.

Для здійснення митного контролю капітан судна або інша особа, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), в яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про судові припаси;
- довідку капітана судна про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боеприпасів;

- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- зобов'язання капітана судна, яке плаває під Державним прапором України, про те, що закуплені за кордоном суднові припаси, зокрема запаси споживання, не будуть винесені із судна;
- другий примірник оформленого при вибутті за межі України зобов'язання (про зворотнє ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності).

Подані документи повинні бути засвідчені підписом капітана судна або іншої особи, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, та скріплені відбитком суднової печатки.

Інспектор, відповідальний за здійснення митного оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів, про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється після закінчення документального прикордонного контролю для перевірки відомостей, заявлених у документах. Для скорочення часових нормативів виконання контрольних операцій посадовими особами, які здійснюють контроль осіб, товарів і транспортних засобів у пунктах пропуску через Державний кордон України, огляд судна та товарів проводиться спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна залучаються фахівці кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

За відсутності зауважень після закінчення митного огляду, голова комісії надає дозвіл на роботу інших членів комісії. Митне оформлення судна закордонного плавання закінчується тільки після завершення санітарного, ветеринарного, фітосанітарного контролю.

Після закінчення роботи комісії на борт судна прибувають експедитори, представники незалежних сюрвеєр-

ських компаній (якщо вони замовлені власником вантажу), представники баз зберігання для проведення інспекції вантажних танків судна.

Вивантаження товарів із суден, що прибули з-за кордону, проводиться на підставі вантажних документів з дозволу Енергетичної регіональної митниці й під контролем митного поста «Одеса-нафтогавань». Згідно з вимогами ПКМУ від 13.04.2005 р. № 269 «Про здійснення попереднього документального контролю товарів у пунктах пропуску через державний кордон України», наявність дозволів Державної інспекції з охорони довкілля (екологічної декларації на вантаж) до початку вивантаження обов'язкова. При проведенні митного огляду вантажу, що надійшов у режимі «імпорт», інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані складає акт митного огляду з реєстрацією в журналі обліку актів митного огляду митного поста.

Під час здійснення митного контролю бензину, що ввозиться на митну територію України, посадова особа митного органу може відбирати зразки для проведення в установленому порядку експертизи щодо октанового числа.

Відбір зразків проводиться відповідно до вимог ст. 75 Митного кодексу України та Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) для їх митного оформлення, а також розпорядження зразками, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1862 (зі змінами). При імпорті бензинів моторних проводиться експрес-аналіз за допомогою октановимірювача ОКМ-1 з метою підтвердження октанового числа відповідно до сертифіката якості відправника.

Експертиза бензинів щодо підтвердження октанового числа проводиться експертними підрозділами Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи, регіональних служб з експертного забезпечення та Енергетичної регіональної митниці, які мають матеріально-технічну базу для його визначення.

Якщо за результатами проведення експертизи встановлюється невідповідність задекларованих відомостей щодо окта-

нового числа в бензині показникам, зазначеним у паспорті якості та сертифікаті відповідності, то при митному оформленні застосовуються результати зазначеної експертизи.

Результати експертизи можуть бути оскаржені в судовому порядку.

Після закінчення операцій вивантаження адміністрація судна та незалежна сюрвеєрська компанія (якщо вона замовлена власником вантажу) за результатами інспекції судна через агента до митниці надають сертифікат (акт інспекції танків), що підтверджує факт вивантаження.

Особа, вповноважена власником вантажу, подає ВМД згідно з визначеним митним режимом. Вантажна митна декларація оформлюється згідно з вимогами чинного законодавства зі сплатою всіх належних платежів та зборів.

3.3. Порядок митного контролю та митного оформлення бензину, що переміщується митною територією України транзитом

Відповідно до ПКМУ від 17.12.2003 р. № 1958 «Про митний контроль та митне оформлення природного газу, нафти, нафтопродуктів, етилену і аміаку, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом», митне оформлення в режимі транзиту бензину, що перевантажується на морський транспорт, здійснює Енергетична регіональна митниця або за її погодженням митний орган, у зоні діяльності якого розташовано пункт перевантаження.

Бензин, що переміщується транзитом через митний кордон України, перебуває під митним контролем з моменту його фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення і вивезення за межі країни.

Для митного оформлення бензину у режимі транзиту на підставі вантажної митної декларації подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);

- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Якщо товари регулярно переміщуються через митний кордон України однією і тією самою особою на одних і тих самих умовах та підставах, митний орган може дозволити такій особі подавати періодичну митну декларацію, яка оформлюється на переміщення товарів за певний погоджений з митним органом період.

Рішення про надання особі дозволу подавати періодичну митну декларацію приймається на підставі заяви начальником митного органу або його заступником. Форму заяви визначає Держмитслужба. До заяви додаються документи, що підтверджують викладені в ній відомості (зовнішньоекономічний контракт (договір) тощо). Заява реєструється митним органом у встановленому порядку і розглядається протягом семи робочих днів після реєстрації.

У разі прийняття рішення про відмову в наданні дозволу подавати періодичну митну декларацію зазначаються причини відмови. Рішення оформлюється на бланку митного органу та видається заявнику (уповноваженому представнику заявника) або надсилається йому поштою (з повідомленням про вручення). Порядок заповнення періодичної митної декларації установлює Держмитслужба.

У 30-денний термін після оформлення періодичної митної декларації особа зобов'язана подати митну декларацію, заповнену в установленому порядку.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про бензин, що переміщується через митний кордон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Переміщення бензину через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного у вантажній митній декларації терміну доставки.

Декларування бензину здійснюється шляхом подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації.

Якщо з не залежних від декларанта причин сертифікати (паспорти) якості на бензин не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларанту за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15-го числа місяця, що настає за звітним.

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та в разі погодження з Енергетичною регіональною митницею.

Митний контроль та митне оформлення дизельного палива, що переміщується митною територією України транзитом, проводиться із застосуванням заходів гарантування, визначених ст. 161 Митного кодексу України.

Відповідно до наказу ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для здійснення контролю за доставкою бензину, що переміщується транзитом через митну територію України у залізничних вагонах, використовується ВМД типу «транзит» та її електронна копія.

На початку кожної зміни прикордонна митниця призначення робить запит до ЄАІС Держмитслужби України щодо транзитних ВМД, після чого забезпечує наявність у підпорядкованих їй пунктах пропуску інформації про такі вантажі.

При надходженні бензину в пункт пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше) посадова особа цієї митниці:

- в оперативному режимі перевіряє наявність транзитної ВМД у ЄАІС Держмитслужби України за реєстром

транзитних ВМД, за якими направлено вантажі до цієї митниці призначення;

- перевіряє відповідність відомостей, зазначених у товаросупровідних документах, та самого вантажу (його кількості, номенклатури і стану) відомостям, зазначеним в електронній копії ВМД;
- приймає рішення про необхідність митного огляду переміщуваних товарів;
- за відсутності зауважень проставляє у товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем». У графі «А» цього аркуша ВМД проставляється відбиток особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж надійшов».

Після цього аркуш ВМД вилучається і передається до ВКПТ митниці призначення. Вилучений аркуш ВМД протягом установленого терміну зберігається у справах митниці призначення.

Після надходження до митниці призначення товарів, що переміщуються митною територією України з використанням внутрішнього транзитного документа типу ТР 80 ВН (далі — ВТД), посадова особа митниці призначення робить на ПЕОМ відмітку в електронній копії ВТД про прибуття товарів. Протягом доби від дати завершення митного оформлення товарів у заявленому митному режимі посадова особа ВКПТ митниці призначення вносить з ПЕОМ до електронної копії ВТД, що міститься в ЄАІС Держмитслужби України, інформацію про повне завершення переміщення товарів.

Одразу після цього посадова особа митниці призначення в оперативному режимі передає до ЄАІС Держмитслужби України інформацію про пропуск вантажу, а саме:

- код митниці, в зоні діяльності якої знаходиться пункт пропуску, через який здійснюється вивезення транзитного вантажу за межі митної території України;
- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснив митне оформлення і пропуск цього вантажу;

- фактичну дату надходження вантажу до митниці призначення;
- відомості про пропущений товар;
- відомості про фактично пропущену кількість товару в додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних одиницях виміру;
- відомості про коди, номери і дати документів (товарно-транспортних накладних тощо), доданих до ВМД;
- відомості про види, типи та номери транспортних засобів, що здійснюють перевезення транзитних товарів;
- відомості про перевізника;
- у разі складання митницею призначення протоколу про порушення митних правил — відомості про цей протокол.

У разі частинного надходження транзитного вантажу до митниці призначення, зокрема під час подрібнення партії товарів при перевезеннях залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного надходження товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії. Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення першої частини транзитного відправлення, посадова особа митниці призначення робить запис:

Надійшло / кількість / дата і № накладної / залишок / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

При частинному надходженні до митниці призначення товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії, ця митниця здійснює пропуск за межі митної території України всієї подрібненої партії товарів тільки у повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин чи подій і для якої відповідним митним органом був подовжений термін доставки, про що складено відповідні документи.

У разі необхідності накопичення в зоні діяльності митниці призначення великих партій транзитних товарів (наприклад, з метою формування суднової партії) кожна частина такої партії декларується митницями відправлення окремо та направляється до митниці призначення.

Після надходження в установлений термін до митниці призначення кожної частини партії, що накопичується, товари зберігаються у транспортних засобах або з дозволу митниці розміщуються під митним контролем на складах (в терміналах) або у зонах митного контролю (крім митних ліцензійних складів).

Будь-які операції з ними можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем митниці призначення.

Відповідальність за збереження та недоторканність вантажу перед митницею призначення при перевезеннях залізничним транспортом несе начальник прикордонної залізничної станції, а в разі розміщення транзитних товарів на складах (на базах) — керівники складів (баз).

Транзитні товари, розміщені до накопичення партії на складах (базах) або в зонах митного контролю (крім митних ліцензійних складів), мають бути вивезені з них за межі митної території України. В окремих випадках за письмовою заявою власника цих товарів митницею призначення згідно з установленим порядком може бути здійснена зміна митного режиму, в якому переміщуються ці товари.

Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України. Пропуск товарів через митний кордон України здійснюється у кількості, що не перевищує кількості товарів, зазначеної у ВМД.

У разі ненадходження транзитних товарів до митниці призначення, надходження з порушенням терміну доставки, номіналу, цілісності стану та об'єму товарів тощо, заводиться справа про порушення митних правил.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення й митний контроль суден закордонного плавання та товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог ПКМУ від 24.12.2003 р.

№ 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

При надходженні бензину, який переміщується транзитом під митним контролем до митниці призначення, митний орган призначення проводить підтвердження його надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (ДКД).

До початку навантаження бензину на судно вантажовласник або уповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підставою для оформлення доручення на навантаження є вантажна митна декларація або інший документ, який відповідно до законодавства України є підставою для переміщення товарів через митний кордон України (наприклад, періодична митна декларація). У разі надходження товарів, які були оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

У разі потреби на вимогу митного органу вантажовласник або уповноважена ним особа подає список товарів (список доручень на навантаження), які планується навантажити на заявлене судно.

Після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищевказаних документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу на дорученні на навантаження проставляє відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення є підставою для навантаження зазначеного в ньому об'єму бензину на судно.

Після закінчення навантаження судна на його борт прибувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення контрольних вимірів вантажних танків спіль-

но з адміністрацією судна. У проведенні вимірів та розрахунків кількості вантажу в разі необхідності беруть участь співробітники відділу митного оформлення у нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після вимірювань та проведення розрахунків кількості енергоносіїв уповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) надає адміністрації порту телефонограму з визначенням найменувань та кількості вантажу, навантаженого на судно. На підставі отриманих даних експедитор виготовляє вантажні документи на відхід судна відповідно до вимог Інструкції та надає їх для підпису капітану судна.

Агентська організація після вантажних операцій надає заявку на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. Якщо судно готове вибути, агент організує прибуття на його борт комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю у пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту та агентської організації (морського агента). Якщо законодавством передбачено здійснення інших видів контролю, до складу комісії включаються представники відповідних контролюючих органів. Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники державної пожежної охорони. У разі потреби з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісію очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не повинен перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість здійснення кожного виду контролю відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу, у разі потреби — інших контролюючих органів для кожного пункту пропуску окремо з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно діючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортного сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів щодо вдосконалення механізму відповідного контролю та скорочення тривалості його здійснення у пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за ним.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротранспортних) документах на транспортний засіб і товари проставлено відповідні відмітки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення судна капітан судна або інша особа, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), у яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;

- довідку капітана судна про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судовій касі валюти;
- другий примірник оформленого з прибуттям в Україну зобов'язання (про зворотнє вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності).

Подані документи повинні бути засвідчені підписом капітана судна чи іншої особи, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, і скріплені відбитком судової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, здійснює перевірку їх комплектності, звіряння відомостей взаємопов'язаних документів (відомостей маніфесту й коносаментів, відомостей доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічні декларації на вантаж й на судно), про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється для перевірки відомостей, заявлених у документах, спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатися представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після митного огляду судна, за відсутності зауважень, інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані проставляє на вантажних та судових документах відбиток особистої номерної печатки та надає згоду на початок прикордонного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорони державного кордону за наявності відміток посадових осіб відділу митного оформлення у нафтогавані, інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених законодавством видів контролю.

Розділ 4. Загальні принципи та особливості класифікації бензинів моторних

Для класифікації (кодування) товарів при митному оформленні використовується товарна номенклатура Митного тарифу України (УКТЗЕД). В основу товарної номенклатури Митного тарифу України покладено ГС (перші шість знаків товарного коду) та Комбіновану номенклатуру європейського співтовариства (КН ЄС) — сьомий та восьмий знаки товарного коду.

Товарна номенклатура (ТН) як ГС, так і КН ЄС та Митного тарифу України включає опис усіх фізичних (рухомих) товарів, у тому числі електричний струм, але не поширюється на послуги. Кожний вид реального рухомого товару може бути зараховано до певного класифікаційного угруповання ТН. Товарів, які не піддаються класифікації, не існує.

Кодування (класифікація) товарів здійснюється згідно з вимогами товарної номенклатури. Вона є технічним прийомом, який дозволяє представити товар (об'єкт), що класифікується, у вигляді групи знаків (код товару), установленій цим класифікатором.

Невід'ємною складовою частиною товарної номенклатури є Основні правила інтерпретації класифікації товарів. Ці правила слугують комплексною настановою для зарахування товару до певного класифікаційного угруповання. Таких правил шість. Перші чотири регламентують порядок визначення товарної позиції (перші чотири знаки коду), визначають порядок зарахування товару до певної товарної позиції. Шосте правило застосовується після того, як визначено товарну позицію. Воно регулює зарахування товару до відповідних підпозиції, категорії та підкатегорії. Застосовують перші чотири правила виключно послідовно, переходячи від правила 1 до правила 2(а), від правила 2(а) до правила 2(б) і т. д. Не можна застосовувати правило 3(а), не застосувавши послідовно правила 1, 2(а), 2(б). Лише якщо неможливо застосувати попереднє правило при класифікації товару, допускається застосування наступного. Шосте правило може бути застосовано у ра-

зі необхідності угруповання в рамках визначеної товарної позиції. П'яте правило стосується класифікації упаковки, футлярів, тари тощо.

Згідно з вимогами ТН класифікація (кодування) товару (виробу) здійснюється так. Спочатку, згідно з першим правилом Основних правил інтерпретації класифікації товарів, визначається відповідна товарна позиція (перші чотири знаки товарного коду), в текстовому описі якої описано класифікований товар. При цьому необхідно перевірити, чи не існує відповідна примітка до розділу або групи, яка регламентує класифікацію цього товару. Після визначення відповідної товарної позиції визначаються послідовно підпозиція, категорія та підкатегорія, текстовий опис яких відповідає товару.

Також при класифікації товару необхідно мати відповіді на такі запитання:

1. Що це?
2. Із якого матеріалу (чи речовини) виготовлено?
3. Для чого використовується?
4. В якому вигляді використовується?
5. Чи єдине угруповання, в якому воно описане?

При розгляді особливостей класифікації бензинів моторних необхідно зазначити таке.

До бензинів моторних зараховуються нафтопродукти, одержані з бітумінозних порід, аналогічні продукти, а також продукти, що містять, головним чином, змішані ненасичені вуглеводні. Ці продукти можуть бути одержані будь-яким способом за умови, що маса неароматичних складових частин перевищує масу ароматичних. Причому бензини моторні повинні містити 70 мас. % або більше нафтопродуктів, одержаних з бітумінозних порід як основні складові. Також 90 об. % або більше таких бензинів має переганятися за температури 210 °С (згідно з ДС 2177-99 або ASTM D 86).

До бензинів моторних належать товари згідно з товарними підкатегоріями 2710113100, 2710114111, 2710114119, 2710114131, 2710114139, 2710114191, 2710114199, 2710114511, 2710114599, 2710114911, 2710114999, 2710115100 та 2710115900.

Відповідно до вимог товарної номенклатури в товарній підкатегорії 2710113100 класифікуються бензини авіаційні, які використовуються в авіаційних двигунах, що запалюються від іскри.

Для класифікації бензинів моторних, що використовуються в наземних транспортних засобах, визначальними характеристиками є вміст свинцю (тетраетилсвинцю), октанове число, а також вміст високооктанових кисневмісних добавок або етилтретбутилового ефіру чи їх суміші.

Залежно від вмісту свинцю (тетраетилсвинцю) бензини моторні розділяються на етиловані (які містять більше як 0,013 г свинцю в одному літрі бензину) та неетиловані (які містять 0,013 г або менше свинцю в одному літрі бензину). Згідно з Законом України від 15.11.2001 р. № 2786-III «Про заборону ввезення і реалізації на території України етилоvanого бензину та свинцевих добавок до бензину» з першого січня 2003 р. ввезення в Україну і реалізацію на її території етилованих бензинів, які класифікуються в товарних підкатегоріях 2710115100 та 271011590, заборонено.

Октанове число бензинів моторних (товарні категорії 27101141, 27101145, 27101149 і товарні підкатегорії 2710115100, 2710115900) визначається за дослідним методом згідно з ДС 8226-82 або ASTM D 2699.

У товарних підкатегоріях 2710114111, 2710114131, 2710114191, 2710114511 та 2710114911 термін «високооктанова кисневмісна добавка» означає продукт на основі етанолу, що виготовляється згідно з ТУ У 30183376.001-2000 «Високооктанова кисневмісна добавка до бензинів».

Розділ 5. Особливості оподаткування бензинів моторних залежно від октанового числа

Оподаткування бензинів моторних акцизним збором здійснюється за ставками, установленими Законами України від 11.07.1996 р. № 313/96-ВР «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)» та «Про

внесення змін до деяких законів України щодо стабілізації цін на ринку нафтопродуктів» від 17.05.2005 р. № 2565-IV.

Відповідно до цих Законів на бензини моторні встановлено такі ставки акцизного збору:

- на бензини авіаційні за кодом згідно з УКТЗЕД 2710113100 — 20 євро за 1000 кг;
- на бензини моторні (включаючи сумішеві, що містять не менше 5 % високооктанових кисневмісних добавок) — 60 євро за 1000 кг.

Оподаткування ввізним митом бензинів моторних здійснюється за ставками, встановленими ЗУ від 31.05.2007 р. № 1109-V «Про внесення змін до ЗУ «Про Митний тариф України».

Октанове число визначається для бензинів моторних (товарні категорії 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49 і товарні підкатегорії 2710 11 51 00, 2710 11 59 00) за дослідним методом згідно з ДС 8226-82 або ASTM D 2699.

У товарних підкатегоріях 2710 11 41 11, 2710 11 41 31, 2710 11 41 91, 2710 11 45 11, 2710 11 49 11 термін «високооктанова кисневмісна добавка» означає продукт на основі етанолу, що виготовляється згідно з ТУ У 30183376.001-2000 «Високооктанова кисневмісна добавка до бензинів».

Відповідно до ЗУ «Про Митний тариф України» на бензини моторні залежно від октанового числа встановлено такі ставки мита:

Бензини моторні

Назва	Код	Ставка мита, %			Додаткові ОВО
		преференціна	пільгова	повна	
БЕНЗИНИ АВІАЦІЙНІ	2710 11 31 00		15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	
ІНШІ:					
з октановим числом менш ніж 95:	2710 11 41				
≤80 із вмістом не менш ніж 5 мас. % високооктанової кисневмісної добавки або етилтретбутилового ефіру або їх суміші	2710 11 41 11		40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	тис. л
інші	2710 11 41 19		15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	тис. л
>80 ≤92 із вмістом не менш ніж 5 мас. % високооктанової кисневмісної добавки або етилтретбутилового ефіру або їх суміші	2710 11 41 31		0	0	тис. л
інші	2710 11 41 39		0	0	тис. л
Вміст свинцю, г/л ≤0,13					

		Вміст свинцю, г/л		№013		№013							
>92 <95	із вмістом не менш ніж 5 мас. % високооктанової кисневмісної добавки або етилтретбутилового ефіру або їх суміші	2710 11 41 91	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	тис. л
	інші	2710 11 41 99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	тис. л
з октановим числом 95 або більше, але менше ніж 98:		2710 11 45											
	із вмістом не менш ніж 5 мас. % високооктанової кисневмісної добавки або етилтретбутилового ефіру або їх суміші	2710 11 45 11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	тис. л
	інші	2710 11 45 99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	тис. л
з октановим числом 98 або більше:		2710 11 49											
	із вмістом не менш ніж 5 мас. % високооктанової кисневмісної добавки або етилтретбутилового ефіру або їх суміші	2710 11 49 11	40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	40 € за 1000 кг	тис. л
	інші	2710 11 49 99	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	тис. л
з октановим числом менш ніж 98		2710 11 51 00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	тис. л
з октановим числом 98 або більше		2710 11 59 00	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	15 € за 1000 кг	тис. л

Розділ 6. Особливості оподаткування бензинів моторних сумішевих з добавками на основі біоетанолу

Бензини моторні сумішеві з добавками на основі біоетанолу оподатковуються акцизним збором відповідно до закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання виробництва бензинів моторних сумішевих» від 23.02.2006 р. № 3502-IV.

Згідно з цим Законом (із змінами і доповненнями, внесеними Законом України, від 30 листопада 2006 р. № 398-V) бензини моторні з добавками на основі біоетанолу оподатковуються акцизним збором за ставками.

Виготовлення таких нафтопродуктів здійснюється підприємствами, які мають усі стадії технологічного процесу з їх виготовлення, за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України.

Бензини моторні сумішеві, виготовлені українськими підприємствами, з добавками на основі біоетанолу, вміст якого в зазначених бензинах становить від двох об'ємних відсотків або з вмістом ефіру етилтретбутилового (ЕТБЕ) від п'яти об'ємних відсотків: А-92 Ек, А-95 Ек, А-98 Ек обкладаються акцизним збором за ставкою 42 євро за 1000 кг. Біоетанол — це спирт етиловий зневоджений, виготовлений з біологічно відновлюваної сировини. Біоетанол виробляється державними спиртовими заводами, а добавки на основі біоетанолу — підприємствами, переліки яких визначаються Кабінетом Міністрів України.

До отримання біоетанолу нафтопереробними заводами (чи іншими суб'єктами підприємницької діяльності) видається податковий вексель, авальований банком, на суму акцизного збору, нарахованого на обсяг біоетанолу. Термін, на який видається авальований податковий вексель, не може перевищувати 90 календарних днів. Видача податкового векселя здійснюється до моменту отримання біоетанолу. Податковий вексель може бути видано лише юридичною особою, яка є виробником бензинів мо-

торних сумішевих або добавок до бензинів на основі біоетанолу. Векселеутримувачем є орган державної податкової служби за місцем реєстрації векселедавця.

Податковий вексель вважається погашеним у разі документального підтвердження факту використання біоетанолу на виготовлення бензинів моторних сумішевих з вмістом біоетанолу — від 2 % або ЕТБЕ — від 5 %.

Зазначене положення може застосовуватися з наданням пільги на ставку акцизного збору на бензини моторні сумішеві з вмістом біоетанолу — від 2 %.

Глава IX

ПОРЯДОК І ОСОБЛИВОСТІ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ЯДЕРНОГО ПАЛИВА

Розділ 1. Нормативно-правові акти

1. Митний кодекс України, м. Київ, 12 липня 2002 р. № 92-IV.
2. Закон України від 8 лютого 1995 р. № 39/95-ВР «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
3. Закон України від 20.02.2003 р. № 549-IV «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 січня 2004 р. № 86 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 1373 «Про затвердження Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 травня 1999 р. № 920 «Про затвердження Положення про порядок надання гарантій та здійснення державного контролю за виконанням зобов'язань щодо використання у заявлених цілях товарів, які підлягають державному експортному контролю».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 09 червня 1997 р. № 574 «Про затвердження Положення про вантажну митну декларацію» зі змінами та доповненнями.

8. Наказ Державної служби експортного контролю України від 29 листопада 2004 р. № 355 «Про затвердження Інструкції про порядок оформлення і використання дозвільних документів у галузі державного експортного контролю».
9. Наказ Державного комітету ядерного регулювання України від 24 вересня 2003 р. № 125 «Про затвердження Інструкції про порядок видачі дозволів на перевезення радіоактивних матеріалів».
10. Наказ ДМСУ від 07.11.2007 р. № 933 «Про внесення змін до наказу Держмитслужби від 09.07.1997 р. № 307».
11. Наказ ДМСУ від 12.04.2000 р. № 206 «Про затвердження Порядку заповнення внутрішнього транзитного документа для його використання при здійсненні контролю за доставкою товарів, що переміщуються між митницями в межах митної території України» зі змінами та доповненнями.
12. Наказ ДМСУ від 09.08.2005 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передує митному оформленню товарів і транспортних засобів».

Розділ 2. Порядок пропуску через митний кордон України свіжого ядерного палива

Ядерне паливо являє собою порошок чистого діоксиду урану, спресованого в таблетки і спеченого за високої температури. Таблетки збираються в паливні стовпи і герметизуються в трубках з цирконієвого сплаву. Ці трубки зі сплаву цирконію, всередині по всій висоті заповнені таблетками зі збагаченого діоксиду урану — UO_2 , називаються твелями. Твेलі, встановлені в решітку з фіксованою геометрією, створюють тепловидільну збірку (ТВЗ).

Поставки свіжого ядерного палива здійснюються у вигляді паливних касет — тепловидільних збірок (ТВЗ), що являють собою набір твелів. Залежно від типу реакторів, що використовуються на українських АЕС (ВВЕР-1000 або ВВЕР-440), ТВЗ складається з 312 або 126 твелів.

Тепловидільні збірки після вміщення до активної зони реактора перебувають там 3–4 роки залежно від збагачення та обраного графіка перезавантаження, тобто щороку підлягають заміні 25–30 % усіх ТВЗ реактора. Це дає уявлення про щорічні обсяги поставок ядерного палива.

Поставки ядерного палива на АЕС здійснюються залежно від кількості діючих енергоблоків конкретно під кожний ядерний реактор.

У зв'язку з відсутністю в Україні замкнутого ядерно-паливного циклу, що містить:

- видобуток і збагачення уранової руди;
- конверсію;
- ізотопне збагачення;
- виготовлення палива;
- паливо в реакторі;
- заключну стадію ядерного паливного циклу;
- транспортування відпрацьованого ядерного палива;
- переробку відпрацьованого палива або пряме захоронення,

поставка свіжого ядерного палива на українські АЕС здійснюється з-за меж митної території України, що передбачає проведення процедур митного контролю та митного оформлення. Нині основні підприємства ядерно-паливного циклу знаходяться на території Росії. На території України розміщено тільки підприємства з видобутку уранової руди. У зв'язку з цим поставки свіжого ядерного палива здійснюються з Росії підприємством ВАТ «ТВЕЛ» (Москва), яке виграло в 1995 р. тендер на поставку ядерного палива для АЕС України.

Заводи-виробники:

- ВАТ «Новосибірський завод хімконцентратів», Новосибірськ, Росія;
- ВАТ «Машинобудівельний завод», Електросталь, Московська обл., Росія.

Залізнична станція Хутір-Михайлівський є пунктом передачі між Україною та Росією відповідальності за фізичний захист і збереження ядерних матеріалів.

Поставка ядерного палива на АЕС здійснюється чотири рази на рік конкретно під кожний енергоблок.

Після надходження вантажу до пункту пропуску проводиться його попередній документальний контроль згідно з Постановою КМУ від 13.04.2005 р. № 269 «Про здійснення попереднього документального контролю товарів у пунктах пропуску через державний кордон України». Відповідно до вимог Постанови КМУ від 24.10.2002 р. № 1569 «Про затвердження Порядку справляння єдиного збору в пунктах пропуску через державний кордон» товар за кодом 8401300000 підлягає радіологічному та екологічному видам контролю, результати яких відображаються в товаросупровідних документах.

За наявності у пункті пропуску копії Дозволу ДСЕК (додаток 1, 2), згідно з п. 2 розд. А Матеріали, додатком 3 Списку товарів, що можуть бути використані у створенні ядерної зброї, Постановою КМУ № 86 від 28.01.2004 р. «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання», імпорт товару за кодом УКТЗЕД 8401300000 здійснюється на підставі такого Дозволу та відповідно до наказу ДМСУ від 12.04.2000 р. № 206 «Про затвердження Порядку заповнення внутрішнього транзитного документа для його використання при здійсненні контролю за доставкою товарів, що переміщуються між митницями в межах митної території України» зі змінами та доповненнями, оформляється ВТД типу ТР ЗТ.

Інформація про те, що до підрозділу митного органу в пункті пропуску подано копію дозволу ДСЕК на дану партію вантажу, зазначається в графі D/J ВТД. Форма дозволу та інформація, що має в ньому міститись, визначаються наказом ДСЕК України від 29.11.2004 р. № 355 «Про затвердження Інструкції про порядок оформлення і використання дозвільних документів в галузі державного експортного контролю».

Розділ 3. Транспортування «неопромінених» тепловидільних збірок (ТВЗ), вимоги до безпеки транспортування

Транспортування свіжого ядерного палива здійснюється залізничним транспортом у спеціальних транспортно-пакувальних комплектах ТК-С5 (для ТВС ВВЕР-1000) і ТК-С4 (для ТВС ВВЕР-440). Місткість ТУК ТК-С5 — 2 ТВЗ; ТК-С4 — 4 ТВЗ. Для перевезення контейнерів з паливом використовуються вантажні вагони типу В-60СК або спеціально обладнані платформи 13-401. Згідно з вимогами забезпечення ядерної безпеки кількість упаковок в одному вагоні не має перевищувати 12 шт.

Відповідно до п. 9 Постанови КМУ від 15.10.2004 р. № 1373 «Про затвердження Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України» міжнародні перевезення радіоактивних матеріалів здійснюються за наявності:

- дозволу Держекспортконтролю, який видається відповідно до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання, затвердженого Постановою КМУ від 28.01.2004 р. № 86;
- дозволу Держатомрегулювання, який видається у порядку, встановленому Постановою КМУ від 15 жовтня 2004 р. № 1373 «Про затвердження Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України», після попереднього узгодження з компетентними органами всіх країн, територією яких здійснюється перевезення (додаток 3, З.1).
У разі перевезення ядерних матеріалів:
- Держекспортконтроль видає дозвіл на право здійснення міжнародної передачі;
- Держатомрегулювання сповіщає Мінприроди, МОЗ, МВС, МНС про наявність відповідного дозволу учасників перевезення;
- МВС забезпечує:

- а) своєчасне прибуття охорони до відправного пункту руху транспортних засобів;
- б) взаємодію підрозділів охорони з територіальними підрозділами МВС на маршруті руху та підрозділами з охорони сусідніх країн на державному кордоні;
- в) допуск до транспортних засобів, що охороняються, представників Держатомрегулювання, Мінприроди, МОЗ, службових осіб інших контролюючих органів та осіб, які супроводжують транспортний засіб, а також працівників транспорту.

Інформація щодо маршруту і графіка руху ядерних матеріалів підлягає захисту відповідно до законодавства.

Перевезення через територію України ядерних матеріалів не може здійснюватися за наявності потенційних загроз, пов'язаних з воєнними діями, збройними конфліктами, громадянською війною, політичними або громадянськими заворушеннями, терористичними актами, діями непереборної сили.

Вимоги до забезпечення фізичного захисту ядерних матеріалів під час транспортування регулюються:

- Конвенцією про фізичний захист ядерного матеріалу;
- ЗУ «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізованого випромінення відповідно до їх категорії»;
- ПКМУ від 26.04.2003 р. № 625 «Про затвердження порядку визначення рівня фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізованого випромінення відповідно до їх категорії».

Розділ 4. Митний контроль та митне оформлення свіжого ядерного палива

Відповідно до ст. 71 Митного кодексу України та з метою захисту економічних інтересів України, посилення контролю за переміщенням енергоносіїв через митний кордон України наказом ДМСУ від 30.09.2004 р. № 714 «Про за-

твердження Переліку товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюються підрозділами Центральної енергетичної митниці» (з 01.09.2005 р. — Енергетичної регіональної митниці) на підрозділи ЕРМ покладено здійснення митного контролю та митного оформлення неопромінених паливних елементів (твелів) за кодом товару 8401300000 згідно з УКТЗЕД.

Відповідно до п. 1.7 наказу ДМСУ від 15.12.2005 р. № 1240 «Про затвердження Положення про Енергетичну регіональну митницю» зоною діяльності митниці визначено всю митну територію України.

Незважаючи на те, що товар за кодом 8401300000 доволі специфічний, його митне оформлення здійснюється у повній відповідності до вимог наказу ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації» та відповідного наказу ЕРМ на виконання вищезазначеного наказу ДМСУ.

4.1. Порядок заповнення ВМД

Порядок заповнення ВМД визначено наказом ДМСУ від 07.11.2007 р. № 933 «Про внесення змін до наказу Держмитслужби від 09.07.1997 р. № 307».

Вимоги до форми, порядку подання, якості заповнення граф ВМД, а також випадки застосування ВМД визначено Положенням про вантажну митну декларацію, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.1997 р. № 574 (зі змінами).

Свіже ядерне паливо оформлюється у митному режимі «імпорт» за ВМД типу ІМ 40. Перелік граф ВМД, що заповнюються, визначається додатком 1 до Інструкції, а вимоги щодо порядку заповнення граф та інформації, що має в них міститись, визначається Інструкцією про порядок заповнення граф вантажної митної декларації.

4.2. Дозвільні документи

Ядерне паливо транспортується в спеціальних транспортно-пакувальних комплектах, що слугують як для перевезення, так і для фізичного захисту вантажу. Дані комплекти призначені для багаторазового використання і не є об'єктом купівлі-продажу. У зв'язку з цим митне оформлення свіжого ядерного палива обов'язково супроводжується митним оформленням спеціальних транспортно-пакувальних комплектів у режимі тимчасового ввезення на митну територію України з умовним повним звільненням від оподаткування (ВМД типу ІМ 31) відповідно до ст. 206 МКУ, Стамбульської конвенції про тимчасове ввезення, що у свою чергу потребує отримання дозволу митниці оформлення. Таким дозволом є резолюція начальника митниці на заяві, завірена гербовою печаткою митниці або вповноваженої ним особи, особистою номерною печаткою, згідно з наказом ДМСУ від 07.11.2007 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передують митному оформленню товарів і транспортних засобів» (додаток 6, 6.1).

Товар за кодом 8401300000 підлягає екологічному та радіологічному контролю відповідно до Порядку, затвердженого Постановою КМУ від 24.10.2002 р. № 1569. На товаросупровідних документах (залізничних накладних) проставляються відмітки територіальних органів екологічного контролю, що свідчать також про проходження радіологічного контролю.

Санітарно-епідеміологічному виду контролю, згідно із Законом України від 24.02.1994 р. № 4004-ХІІ «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», підлягають усі товари, що ввозяться в Україну з-за кордону. Однак у даному випадку слід керуватись висновком державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 26.12.2007 р. № 05.03.02-03/66000, що діє до 01.01.2009 р., яким передбачено, що даний товар не потребує санітарно-епідеміологічного контролю під час розмитнення.

Відповідно до наказу Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 01.02.2005 р. № 28 «Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні» неопромінені тепловидільні елементи (твели) не підлягають обов'язковій сертифікації.

До митного оформлення подаються документи, передбачені Постановою КМУ від 01.02.2006 р. № 80 «Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України», та деякі специфічні документи:

- дозвіл на імпорт, який видається Державною службою експортного контролю та містить інформацію про:
 - 1) номер дозволу;
 - 2) термін дії дозволу;
 - 3) тип дозволу;
 - 4) заявника;
 - 5) експортера;
 - 6) імпортера;
 - 7) споживача;
 - 8) характер міжнародної передачі;
 - 9) загальну вартість;
 - 10) найменування та повний опис товару;
 - 11) код за УКТЗЕД;
 - 12) одиницю виміру;
 - 13) кількість;
- дозвіл на перевезення територією України радіоактивних матеріалів, який видається Державним комітетом ядерного регулювання України та містить таку інформацію:
 - 1) номер дозволу;
 - 2) відомості про заявника (найменування юридичної особи, її адреса);
 - 3) відомості про вантажовідправника (найменування юридичної особи, її адреса);
 - 4) місце відправлення;
 - 5) відомості про вантажоодержувача (найменування юридичної особи, її адреса);

- 6) місце призначення;
 - 7) вантаж (тип радіоактивного матеріалу, його активність, кількість у грамах (кілограмах) для спеціального розщеплювального матеріалу);
 - 8) тип упаковки;
 - 9) вид транспорту;
 - 10) підстава для видачі дозволу;
 - 11) інформація про органи державної влади, які необхідно сповіщати про радіаційні аварії або інциденти при транспортуванні радіоактивних матеріалів;
 - 12) термін дії дозволу;
 - 13) вимога щодо повідомлення Держатомрегулювання про виконане перевезення;
- сертифікат кінцевого споживача, оформлення якого передбачено Постановою КМУ від 27.05.1999 р. № 920 «Про затвердження Положення про порядок надання гарантій та здійснення державного контролю за виконанням зобов'язань щодо використання у заявлених цілях товарів, які підлягають державному експортному контролю» (додаток 4). Це документ, яким кінцевий споживач указує на місце встановлення (використання) і мету кінцевого використання товару та гарантує, що цей товар не буде використано в інших цілях, ніж зазначені в сертифікаті, не буде передано іншому суб'єкту підприємницької діяльності на території України або реекспортовано без дозволу Держекспортконтролю.

4.3. Особливості оформлення та оподаткування

Оформлення свіжого ядерного палива здійснюється на загальних підставах відповідно до наказу ДМСУ від 07.11.2007 р. № 933 «Про внесення змін до наказу Держмитслужби від 09.07.1997 р. № 307». Свідченням того, що вантаж підлягає експортному контролю, є зазначення у розд. 5 гр. 33 ВМД символу «1» та внесення до гр. 44 ВМД під кодом 5010 реквізитів дозволу Держекспортконтролю.

Проблемне питання під час оформлення вантажної митної декларації — порядок здійснення митного огляду

вантажу, оскільки під час митного оформлення вантаж перебуває в спеціальних транспортних засобах на території атомної електростанції. Термін вивантаження може затягуватися до двох тижнів, що пов'язано з технологічними процесами. Так, наприклад, вертикальний рух касет з твелями не може перевищувати 20 см/хв. Такі нормативи передбачені порядком поводження та проведення робіт з радіоактивними матеріалами. Отже, питання класифікації можна розглядати лише за інформацією, що міститься в поданих до митного оформлення документах (товаротранспортних і товаросупровідних тощо).

Вантаж за кодом 8401300000 обкладається такими видами податків і зборів:

- 010 — митні збори — в загальному порядку;
- 020 — мито — в загальному порядку;
- 028 — ПДВ — у загальному порядку;
- 070 — єдиний збір — у загальному порядку.

Нині міжнародними договорами України та національним законодавством не передбачене надання пільг зі сплати податків та зборів під час ввезення на митну територію України свіжого ядерного палива.

Розділ 5. Порядок та особливості митного контролю і митного оформлення відпрацьованого ядерного палива

5.1. Нормативно-правові акти

1. Митний кодекс України, м. Київ, 12 липня 2002 р. № 92-IV.
2. Закон України від 30 червня 1995 р. № 255/95-ВР «Про поводження з радіоактивними відходами».
3. Закон України від 8 лютого 1995 р. № 39/95-ВР «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
4. Закон України від 20.02.2003 р. № 549-IV «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання».

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 січня 2004 р. № 86 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 1373 «Про затвердження Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 травня 1999 р. № 920 «Про затвердження Положення про порядок надання гарантій та здійснення державного контролю за виконанням зобов'язань щодо використання у заявлених цілях товарів, які підлягають державному експортному контролю».
8. Наказ Державної служби експортного контролю України від 29 листопада 2004 р. № 355 «Про затвердження Інструкції про порядок оформлення і використання дозвільних документів у галузі державного експортного контролю».
9. Наказ Державного комітету ядерного регулювання України від 24 вересня 2003 р. № 125 «Про затвердження Інструкції про порядок видачі дозволів на перевезення радіоактивних матеріалів».
10. Наказ ДМСУ від 07.11.2007 р. № 933 «Про внесення змін до наказу Держмитслужби від 09.07.1997 р. № 307».
11. Наказ ДМСУ від 09.08.2005 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передуює митному оформленню товарів і транспортних засобів».
12. Наказ ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення».

5.2. Митний контроль та митне оформлення відпрацьованого ядерного палива

Відпрацьоване ядерне паливо являє собою тепловидільні збірки (ТВЗ), вивантажені після 3–4 років експлуатації з

активної зони реактора. У процесі роботи вигорає не весь уран у паливі, а тільки невелика його частина, але продукти розпаду з часом починають відігравати роль шлаків, сповільнюючи ядерну реакцію. У певний момент їх концентрація досягає такої величини, що протікання ядерної реакції стає неможливим. Тому відпрацьоване ядерне паливо необхідно переробити — виділити нерозкладений уран-235 та захоронити утворені продукти розпаду.

5.2.1. Порядок заповнення ВМД

Порядок заповнення ВМД визначений наказом ДМСУ від 07.11.2007 р. № 933 «Про внесення змін до наказу Держмитслужби від 09.07.1997 № 307».

Вимоги до форми, порядку подання, якості заповнення граф ВМД, а також випадки застосування ВМД визначено Положенням про вантажну митну декларацію, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.1997 р. № 574 (зі змінами).

Відпрацьоване ядерне паливо оформлюється у митному режимі «експорт» за ВМД типу ЕК 61. Перелік граф ВМД, що заповнюються, визначається додатком 1 до Інструкції, а вимоги щодо порядку заповнення граф та інформації, яка має в них міститись, визначається Інструкцією про порядок заповнення граф вантажної митної декларації.

5.2.2. Дозвільні документи

Транспортування відпрацьованого ядерного палива до місця його переробки за межами митної території України здійснюється у спеціальних транспортно-пакувальних контейнерах типу ТУК-13В та ТУК-6, що не є власністю української сторони, а тому ввезення їх на митну територію України потребує дозволу митниці оформлення. У зв'язку з цим митне оформлення відпрацьованого ядерного палива обов'язково супроводжується митним оформленням спеціальних транспортно-пакувальних комплектів у режимі тимчасового ввезення на митну територію

України з умовним повним звільненням від оподаткування (ВМД типу ІМ 31) відповідно до ст. 206 МКУ, Стамбульської конвенції про тимчасове ввезення. Таким дозволом є резолюція на заяві начальника митниці, завірена гербовою печаткою митниці або вповноваженої ним особи, особистою номерною печаткою, згідно з наказом ДМСУ від 07.11.2007 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передую митному оформленню товарів і транспортних засобів».

Товар за кодом 2844500000 підлягає екологічному та радіологічному контролю, на товаросупровідних документах (залізничних накладних) проставляються відмітки територіальних органів екологічного контролю, що свідчать також про проходження радіологічного контролю. На момент митного оформлення до митниці оформлення разом з ВМД подаються:

- екологічна декларація (додаток 5);
- протокол радіаційного обстеження;
- акт контролю потужності еквівалентної дози гамма-нейтронного випромінювання і рівня нефіксованого радіоактивного забруднення вагонів-контейнерів та упаковок відпрацьованого ядерного палива.

Підстава для проведення митного оформлення відпрацьованого ядерного палива в режимі переробки за межами митної території України — дозвіл ДСЕК України, оформлений та виданий відповідно до наказу Державної служби експортного контролю України від 29 листопада 2004 р. № 355 «Про затвердження Інструкції про порядок оформлення і використання дозвільних документів у галузі державного експортного контролю».

5.2.3. Особливості оформлення та оподаткування

Оформлення відпрацьованого ядерного палива здійснюється на загальних підставах відповідно до наказу ДМСУ від 07.11.2007 р. № 933 «Про внесення змін до наказу Держмитслужби від 09.07.1997 р. № 307». Свідченням того, що вантаж підлягає експортному контролю, є зазначення в

розд. 5 гр. 33 ВМД символу «1» та внесення до гр. 44 ВМД під кодом 5010 реквізитів дозволу Держекспортконтролю.

Проблемним питанням під час оформлення вантажної митної декларації на вивезення відпрацьованого ядерного палива, як і під час митного оформлення свіжого, є порядок здійснення митного огляду вантажу, а саме той факт, що процес завантаження відпрацьованих ТВЗ у транспортно-пакувальні комплекти з басейну витримки довготривалий та пов'язаний з підвищеною радіаційною небезпекою.

Слід зазначити, що згідно з розпорядженням КМУ від 16.12.2004 р. № 924-р «Про встановлення строку переробки відпрацьованих (опромінених) паливних елементів (твелів) ядерних реакторів за межами митної території України» встановлено строк переробки за межами митної території України відпрацьованих (опромінених) паливних елементів (твелів) ядерних реакторів (код згідно з УКТЗЕД 2844500000) 30 років.

Оподаткування товару за кодом 2844500000 здійснюється на загальних підставах (010 — митні збори) і не передбачає надання жодних пільг та преференцій.

5.3. Транспортування відпрацьованого ядерного палива

Після зберігання відпрацьованих ТВЗ у басейні витримки реактора протягом 2–3 років та зниження рівня радіоактивності за рахунок природного розпаду стає можливим їх транспортування, хоч ТВЗ і надалі залишаються високоактивними і виділяють значну кількість тепла. Для цього відпрацьоване паливо завантажують у спеціальні транспортні контейнери, які забезпечують охолодження твелів та захист від опромінення. Транспортування відпрацьованих ТВЗ здійснюється в транспортно-пакувальних контейнерах типу ТУК-13В — відпрацьованих ТВЗ ядерних реакторів ВВЕР-1000, і ТУК-6 — відпрацьованих ТВЗ ядерних реакторів ВВЕР-440. Конструктивно ТУК містить захисний контейнер, що забезпечує нейтронний захист і тепловідвід, і чохол, в якому розміщуються відпрацьовані ТВЗ. Місткість ТУК-13 — 12 відпрацьованих ТВЗ, а ТУК-6 — 30.

Транспортування ТУК з відпрацьованими ТВЗ здійснюється залізничним транспортом у спеціальних вагонах ТК-ВГ-13 і ТК-13Т. У вагон установлюється один ТУК.

5.4. Порядок пропуску через митний кордон України

Для здійснення контролю за доставкою вантажів, що вивозяться з митної території України (напрямок переміщення — ЕК) та переміщуються з метою переробки за межами митної території України, використовуються вантажна митна декларація типу «експорт» та її електронна копія.

У гр. 50 експортної ВМД при залізничних перевезеннях зазначається назва залізниці, що приймає товари до перевезення.

Митниця відправлення протягом чотирьох годин після завершення митного оформлення експорту товарів передає інформацію за цією ВМД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України засобами електронного зв'язку. Посадова особа митниці відправлення ставить на контроль електронну копію ВМД у термін, що не перевищує чотирьох годин з моменту надходження до ЄАІС Держмитслужби України цієї копії, шляхом унесення каналами оперативного зв'язку з ПЕОМ відмітки в ЄАІС Держмитслужби України про відповідність даних електронної копії ВМД даним, що містяться в паперовому примірнику цієї ВМД.

Аркуші з позначенням «4/5» комплектів бланків форм МД-2 і МД-3 передаються вповноваженій особі для доставки перевізником разом з товаром до структурного підрозділу митного органу в пункті пропуску через митний кордон України. Після проведення процедури пропуску ці аркуші передаються до архіву митниці, що здійснила пропуск товару через митний кордон. При митному оформленні (за винятком транзиту) товарів структурним підрозділом митного органу безпосередньо в пункті пропуску через митний кордон України, через який ввозяться (вивозяться) товари, аркуші з позначенням «4/5» комплектів бланків форм МД-2 і МД-3 не застосовуються.

Пропуск експортного вантажу за межі митної території України здійснюється тільки після звіряння відомостей, зазначених в електронній копії відповідної ВМД, з відомостями у товаросупровідних документах та після перевірки (за рішенням митниці) фактичної наявності, кількості, номенклатури і стану товарів. Посадова особа митного органу, яка здійснює митне оформлення при вивезенні товарів за межі митної території України у графі I аркуша ВМД з позначенням «4/5» зазначає дату прибуття (і дату фактичного вивезення товарів у разі, якщо вони не збігаються), стан пломб, вписує інші примітки та результати митного контролю і проставляє відбиток ОНП.

Одразу ж після пропуску вантажу за межі митної території України посадова особа митниці для зняття цього експортного відправлення з контролю передає в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України інформацію щодо пропуску вантажу.

ІНШІ ВИДИ НАФТОПРОДУКТІВ, СУПУТНІ ЇМ ТОВАРИ ТА ПРОДУКТИ

Розділ 1. Особливості класифікації газу скрапленого

Світове енергозабезпечення здійснюється практично повністю за рахунок спалювання первинних викопних палив: вугілля, нафти, природного газу, а також їх вторинних похідних: коксу, штучних газів і різноманітного асортименту нафтопродуктів. На сьогоднішній день скраплений газ вважається одним з найчистіших видів палива, що задовольняє широке й усе більш зростаюче коло споживачів.

Скраплений газ — природний вуглеводневий газ, який за нормальної температури й тиску навколишнього середовища перебуває в газоподібному стані, але за дуже низької температури переходить у рідинний стан, що полегшує його зберігання та перевезення.

Газ нафтовий скраплений — суміш легких вуглеводнів з нафтоносного пласта, які за нормальної температури перебувають у газоподібному стані та скраплюються під час охолодження або під тиском. Складається головним чином з бутану і пропану, інколи називається конденсатом.

Згідно з УКТЗЕД газ скраплений класифікується в товарній позиції 2711:

ГАЗИ НАФТОВІ ТА ІНШІ ВУГЛЕВОДНІ В ГАЗОПОДІБНОМУ СТАНІ		2711		
скраплені (зріджені)	газ природний		2711110000	
	пропан		271112	
	пропан чистотою не менше 99 %	для використання як паливо	2711121100	
		для інших цілей	2711121900	
	інший	для специфічних процесів переробки	2711129100	
		для хімічних перетворень у про- цесах, крім зазначених у товарній підкатегорії 2711129100	2711129300	
		для інших цілей	чистотою більше 90 %, але не більше 99 %	2711129400
			інші	2711129700
	бутани		271113	
	для специфічних процесів переробки		2711131000	
	для хімічних перетворень у процесах, крім зазначених у товарній підкатегорії 2711131000		2711133000	
	для інших цілей	чистотою більше 90 %, але менше 95 %	2711139100	
		інші	2711139700	
	етилен, пропілен, бутилен і бутадієн		2711140000	
інші		2711190000		

До цієї товарної позиції належать також сирі газопо-
дібні вуглеводні, видобуті у вигляді природних газів або з
нафти чи одержані хімічним шляхом. Метан і пропан про-
те зараховуються сюди навіть у тому випадку, коли вони
перебувають у чистому вигляді.

Ці вуглеводні газоподібні за температури 15 °С та за тиску 1013 мбар (101,3 кПа). Вони можуть перебувати під тиском у рідкому вигляді в металевих контейнерах і, з дотриманням заходів безпеки, часто обробляються через додання в них невеликих кількостей речовин із сильним запахом, що дозволяють виявити виток.

Зокрема, до них зараховують гази зріджені (скраплені) чи незріджені (нескраплені):

- I. Метан і пропан, чисті чи ні.
- II. Етан та етилен чистотою менше 95 % (етан та етилен чистотою не менше 95 % зараховуються до товарної позиції 2901).
- III. Пропен (пропілен) чистотою менше 90 % (пропен чистотою не менше 90 % зараховується до товарної позиції 2901).
- IV. Бутан, що містить менше 95 % н-бутану та менше 95 % ізобутану. (Бутан, що містить не менше 95 % н-бутану чи ізобутану, зараховується до товарної позиції 2901.)
- V. Бутени (бутилені) та бутадієни чистотою менше 90 %. (Бутени та бутадієни чистотою не менше 90 % зараховуються до товарної позиції 2901.)
- VI. Суміші пропану та бутану.

Вищевказаний процентний вміст сполук обчислено відповідно до об'єму для газоподібних сполук і маси для скраплених продуктів.

Таким чином, залежно від складу, чистоти і способу подальшого використання скраплені гази класифікуються у підкатегорії 2711110000 (газ природний) та в товарних підпозиціях 271112–271119 за УКТЗЕД (етан, етилен, бутан, бутилен, бутадієн, пропан, пропілен, суміш пропану та бутану).

Крім того, для етану, етилену, пропілену, бутану, бутилену і бутадієну існують спеціальні критерії оцінки ступеня їх чистоти (для скраплених газів — відсоток чистої сполуки за вагою, для газоподібних — відсоток чистої сполуки за об'ємом, у розрахунку на безводний продукт). Щоб ці гази потрапили до товарної позиції 2711, до них висуваються такі вимоги:

- етан та етилен повинні мати чистоту менше 95 %;
- пропен (пропілен) повинен мати чистоту менше 90 %;
- бутан має вміщувати менше 95 % н-бутана та менше 95 % ізобутана;
- бутени (бутилені та бутадієни) повинні мати чистоту менше 90 %.

Етан, етилен, пропілен, бутан, бутилен і бутадієн з більшими показниками чистоти, ніж зазначено вище, зараховуються до товарної позиції 2901 згідно з УКТЗЕД «Вуглеводні ациклічні» (група 29 «Органічні хімічні сполуки», I. Вуглеводні та їх галогеновані, сульфовані, нітровані або нітрозовані похідні).

Проте до товарної позиції 2711 не зараховуються:

- а) окремі вуглеводні певного хімічного складу (крім метану і пропану) у чистому чи технічно чистому стані (товарна позиція 2901);
- б) зріджений (скраплений) бутан у контейнерах, що використовуються для заповнення або повторного заправлення сигаретних чи аналогічних запальничок, місткістю не більше 300 см³ (крім тих, які є невід'ємною частиною сигаретних чи аналогічних запальничок (товарна позиція 3606);
- в) частини сигаретних чи аналогічних запальничок, що містять зріджений (скраплений) бутан (товарна позиція 9613).

Розділ 2. Вплив складу та властивостей присадок на їх класифікацію

Згідно з УКТЗЕД різноманітні присадки класифікуються в товарній позиції 3811:

Антидетонатори, антиоксиданти, інгібітори смолоутворення, загусники, антикорозійні препарати та інші готові присадки, добавки для нафтопродуктів (включаючи бензин) або для інших рідин, які використовують з тією самою метою, що й нафтопродукти	3811
АНТИДЕТОНАТОРИ	
на основі сполук свинцю:	381111
на основі тетраетилсвинцю	3811111000
інші	3811119000
інші	3811190000
ПРИСАДКИ ДО МАСТИЛ	
із вмістом нафти або нафтопродуктів, одержаних з бітумінозних мінералів	3811210000
інші	3811290000
ІНШІ	3811900000

Присадки до нафтопродуктів чи інших рідких продуктів використовують з тією самою метою — для надання цим продуктам бажаних властивостей, їх підсилення чи усунення або зменшення небажаних властивостей.

Залежно від призначення та хімічного складу в УКТЗЕД розрізняють такі групи присадок:

А. Готові присадки до нафтопродуктів.

1. Присадки до сирих нафт. Ця група включає антикорозійні препарати, що додаються до сирової нафти для захисту металевих конструкцій (зокрема, ректифікацій-

- них колон). Активними складовими таких присадок переважно є речовини із вмістом аміногрупи, одержані, зокрема, на основі імідазоліну.
2. Присадки до бензину (моторного бензину). До них належать:
- а) антидетонатори, що підвищують стійкість різних видів пального до передчасного запалювання і таким чином запобігають детонації. Зазвичай їх основою є тетраетилсвинець чи тетраметилсвинець, а також вони містять, наприклад, 1,2-диброметан чи моноклорнафталін. До цієї товарної позиції не зараховуються шлами етилованої антидетонаційної суміші, яка одержана з баків — сховищ етилованої антидетонаційної суміші та які складаються по суті зі свинцю, сполук свинцю та оксиду заліза (товарна позиція 2620);
 - б) антиоксиданти (інгібітори окиснення). Найважливіші антиоксиданти ґрунтуються на феноловмісних продуктах (наприклад, диметилтретбутилфенол) і таких похідних ароматичних амінів, як алкіл-п-фенілендіаміни;
 - в) присадки проти зледеніння. Продукти часто на основі спиртів (наприклад, пропан-2-ол чи ізопропіловий спирт), що додаються до бензину для того, щоб запобігти утворенню льоду в паливній системі;
 - г) детергенти (мийні присадки). Суміші, які використовують для підтримки чистоти карбюратора, систем впуску та випуску циліндрів;
 - д) інгібітори смолоутворення. Ці продукти призначені для того, щоб запобігати утворенню смол у карбюраторі чи у вхідному каналі.
3. Присадки до мастил. До них належать:
- а) регулятори густини на основі таких полімерів, як поліметакрилати, полібутени, поліалкілстироли;
 - б) депресанти (присадки, що знижують температуру застигання і текучості), які запобігають агрегуванню кристалів за низьких температур. Їх основою є полімер етилену, вінілові ефіри чи складні акрилові ефіри;

- в) антиоксиданти, які зазвичай одержують на основі фенольних чи амінних сполук;
- г) протизадирні присадки на основі органічних дитіофосфатів цинку, сульфованих масел, хлорованих вуглеводнів, ароматичних фосфатів і тіофосфатів;
- д) детергенти і дисперсанти, наприклад на основі алкілфеноксидів, нафтенатів чи нафтових сульфонатів деяких металів, таких як алюміній, кальцій, цинк чи барій;
- ж) антикорозійні препарати на основі органічних солей (сульфонатів) кальцію чи барію, а також на основі амінів чи алкілянтарних кислот;
- з) протистіпнювачі, зазвичай на основі силіконів.

Проте мастильні матеріали, призначені для введення в невеликих кількостях у моторні мастила чи палива, наприклад для зниження зносу циліндрів двигунів, не зараховуються до цієї товарної позиції (товарна позиція 2710 або 3403).

4. Присадки до інших нафтопродуктів. До цих присадок належать:

- а) депресанти (присадки, що знижують температуру застигання і текучості), аналогічні до тих, що використовуються для мастил, як зазначено вище;
- б) антиоксиданти, аналогічні препаратам, які використовують для бензину;
- в) присадки, що підвищують цетанове число газойлів, наприклад присадки на основі алкілнітратів та алкілнітритів;
- г) присадки з поверхнево-активною дією, що усувають чи запобігають утворенню осадів (асфальтенів) у маслах під час їх зберігання;
- д) присадки для запобігання утворенню небажаних відкладень або його зниження (наприклад, золи, сажі) у камері згоряння печей і присадки для зниження корозії у процесі впливу легких продуктів (наприклад, SO_2 або SO_3) у теплопередавальних пристроях чи димових трубах;
- ж) присадки проти зледеніння, що додаються для того, щоб запобігти утворенню льоду в паливних системах.

Б. Готові присадки до інших рідин, що використовуються з тією самою метою, що й нафтопродукти. Крім нафтопродуктів, з тією самою метою використовуються такі рідини: палива на основі спиртів (наприклад, газохол) та синтетичні мастила:

- 1) на основі складних ефірів органічних кислот (адипатів (адипінатів), азелаїнатів, складних неопентилполіолових ефірів) або неорганічних кислот (триарилфосфатів);
- 2) на основі поліефірів (ефіри поліетилен- чи поліпропіленгліколю);
- 3) на основі силіконів.

Проте до товарної позиції 3811 не зараховуються окремі елементи і сполуки певного хімічного складу (наприклад, чистий ферроцен (антидетонаційна присадка до бензину), 2-етилгексилнітрат (цетанопідвищувальна присадка до дизельного палива) — переважно група 28 або 29) або нафтові сульфонати не у вигляді препаратів.

До цієї товарної позиції також не зараховуються:

- а) мастильні матеріали на основі дисульфиду молібдену (товарна позиція 3403);
- б) колоїдний графіт у суспензії в маслі або в іншому середовищі та напівколоїдний графіт (товарна позиція 3801).

За своїми експлуатаційними властивостями всі присадки умовно поділяють на такі основні типи:

- антиокислювальні — підвищують антиокислювальну стійкість масел;
- антикорозійні — захищають металеві поверхні від корозійного впливу продуктів, що містять кисень та сірку, а також від вологи;
- мийно-диспергуючі — сприяють зниженню відкладень продуктів окислення на металевих поверхнях;
- присадки, що покращують мастильні якості масел (протизношувальні, протизадирні й антифрикційні);
- депресорні — знижують температуру застигання масел;
- в'язкісні — покращують в'язкісно-температурні властивості масел;
- протиспінювачі — запобігають спінюванню масел.

Деякі присадки покращують одночасно декілька властивостей масел — їх називають багатofункціональними.

Присадки мають добре розчинятись у маслах та не виділяти осаду під час зберігання і транспортування.

Для Росії та країн СНД дуже актуальна розробка спеціальних композицій (як товарних продуктів), так званих «пакетів» присадок до масел.

«Пакети» присадок задовольняють найбільш повну кількість вимог до присадок заводів — виробників масел та сприяють зниженню витрат, зменшенню втрат і покращенню техніко-економічних показників як виробників, так і споживачів присадок.

Розділ 3. Асортимент і характеристики інших нафтопродуктів та супутніх їм продуктів

До інших нафтопродуктів зараховують товари, які класифікуються у товарній позиції 2712 за такими кодами згідно з УКТЗЕД:

Вазелін нафтовий (петролатум); парафін, віск нафтовий мікрокристалічний, неочищений парафін, озокерит, віск з бурого вугілля, віск торф'яний, інші мінеральні воски та аналогічні продукти, одержані в результаті синтезу або інших процесів, забарвлені або незабарвлені	2712
ВАЗЕЛІН НАФТОВИЙ (ПЕТРОЛАТУМ):	271210
сирий (неочищений)	2712101000
інший:	27121090
що використовуються (використовується) для промислового складання моторних транспортних засобів	2712109010
інший	2712109090
ПАРАФІН ІЗ ВМІСТОМ НАФТОПРОДУКТІВ МЕНШЕ 0,75 МАС. %:	271220

парафін синтетичний з молекулярною масою 460 або більше, але не більше 1560		2712201000	
інші		2712209000	
ІНШІ		271290	
озокерит, віск буровугільний (лігнітний) або віск торф'яний (природні продукти):		сирі	2712901100
		інші	2712901900
інші	сирі	для специфічних процесів переробки	2712903100
		для хімічних перетворень у процесах, крім зазначених у підкатегорії 2712903100	2712903300
		для інших цілей:	27129039
		гідрофобний заповнювач на основі петролатуму	2712903910
		гідрофобний тиксотропний заповнювач на основі синтетичних аліфатичних вуглеводнів	2712903920
		інші	2712903990
	інші	суміш 1-алкенів із вмістом 80 мас. % або більше 1-алкенів, довжина вуглецевого ланцюга яких становить 24 атоми вуглецю або більше, але не більше 28 атомів вуглецю	2712909100
		інші	2712909900

Вазелін нафтовий

Вазелін являє собою маслянисту на дотик речовину. Він білий, жовтуватий або темно-коричневого кольору. Одержують його із залишків перегонки деяких видів сирієї нафти, або шляхом змішування нафтопродуктів, які мають досить високу в'язкість, з такими залишками, або шляхом змішування парафіну чи церезину з досить очищеним мі-

неральним маслом. До цієї товарної позиції зараховується вазелін сирий (**петролатум**), знебарвлений або очищений. Сюди входить також вазелін, одержаний синтезом.

Вазеліни застосовують у медицині, ветеринарії та електротехніці. За зовнішнім виглядом вазеліни — однорідні мазеподібні речовини з такими особливостями:

- медичний — від білого до жовтого кольору, без запаху, тягнеться нитками. Застосовується в чистому вигляді для захисту від корозії хірургічних інструментів, а також як складова кремів, паст, мазей для шкіри, гримів, помад та інших продуктів;
- ветеринарний — від білого до світло-коричневого кольору, без грудочок. Застосовують для змащування вимені, штучного запліднення тварин;
- конденсаторний — від білого до світло-жовтого кольору. Застосовують для просочування та заливки конденсаторів.

Віск нафтовий мікрокристалічний також є вуглеводневим воском. Його видобувають із залишків нафти або з фракцій мастил, одержаних під час вакуумної перегонки. Він менш прозорий, ніж парафін, і має більш тонку і менш виражену кристалічну структуру. Зазвичай у нього вища температура (точка) плавлення, ніж у парафіну. Стан його може коливатися в межах від м'якого і пластичного до твердого і крихкого, а колір — від темно-коричневого до білого.

Віск з бурого вугілля (або монтан-віск) та продукт, відомий як «монтан-пек», являють собою складні воски, видобуті з лігніту (бурого вугілля). Вони є твердими продуктами, у сирому вигляді мають темний колір, але в очищеному можуть бути й білими.

Торф'яний віск за фізичними і хімічними властивостями аналогічний воску з бурого вугілля, але набагато м'якший.

Інші мінеральні воски цієї товарної позиції (**неочищений парафін та лускатий парафін**) одержують у результаті депарафінізації змащувальних масел. Вони менш очищені й мають більш високий вміст мінерального масла, ніж парафін. Їхній колір коливається в межах від білого до світло-коричневого.

До цієї товарної позиції також зараховуються продукти, аналогічні перерахованим вище та одержувані синтезом або будь-яким іншим способом (наприклад, синтетичний парафін і синтетичний мікрокристалічний віск). Проте до цієї товарної позиції не зараховуються високополімеризовані воски, такі як поліетиленовий віск. Вони належать до товарної позиції 3404.

Усі ці воски зараховуються до цієї товарної позиції в сирому чи очищеному вигляді, змішані разом або забарвлені. Вони використовуються для виготовлення свічок (особливо парафін), для полірування, ізоляції, аפרетування текстильних виробів, просочення сірників, захисту від іржі тощо.

Для зарахування до цієї товарної позиції вазелін (петролатум) повинен мати температуру застигання, визначену методом обертового термометра (ASTM D 938), не менше 30 °C, густину за 70 °C менше 0,942 г/см³, значення руйнування робочого конуса за 25 °C, визначене за методом ASTM D 217, менше 350, значення руйнування конуса за 25 °C, визначене за методом ASTM D 937, не менше 80.

До цієї товарної позиції не належить вазелін, що використовується для догляду за шкірою (у парфумерній промисловості) й розфасований в упаковки для роздрібного продажу (товарна позиція 3304).

Проте такі продукти не зараховуються до товарної позиції 2712 (товарна позиція 3404):

- штучні воски, одержані хімічною модифікацією воску з бурого вугілля або інших мінеральних восків;
- суміші, неемульговані або які містять розчинники, що складаються з восків цієї товарної позиції в суміші з тваринними восками (включаючи спермацет), рослинними чи штучними восками;
- воски цієї товарної позиції в суміші з жирами, смолами, мінеральними речовинами чи іншими матеріалами за умови, що вони мають основні властивості воску.

Поряд з парафінами, церезинами, петролатумами і вазелінами до товарних продуктів на базі твердих вуглеводнів зараховують також воски і воскові композиції, які широко застосовуються в різних галузях промисловості. Отримують їх шляхом фракціонування парафінів і церези-

тів або знемаслюванням сировини, яка містить парафін, а також шляхом компонування парафінів, церезинів, петролатумів або їх сумішей з полімерними, смоляними та іншими добавками для підсилення і надання композиціям певних функціональних якостей.

До таких воскових продуктів належать воски для терморегуляторів, гуми, покриття сирів, пресового виробництва, заливочні та прошпарочні маси, захисні воскові та водно-воскові композиції різного призначення.

Парафін, віск нафтовий мікрокристалічний, неочищений парафін (парафіновий гач), озокерит, віск з бурого вугілля, віск торф'яний, інші мінеральні воски та аналогічні продукти, одержані в результаті синтезу або інших процесів, забарвлені чи незабарвлені.

Парафін являє собою вуглеводневий віск, видобутий з певних дистилатів перегонки нафти або нафтопродуктів, одержаних зі сланцю чи інших бітумінозних порід (мінералів). Цей віск напівпрозорий, білий чи жовтуватий за кольором і має відносно виражену кристалічну структуру.

Озокерит є природним мінеральним воском. Після очищення він відомий як **церезин**.

До інших нафтопродуктів зараховують товари, які класифікуються в товарній позиції 2713 за такими кодами згідно з УКТЗЕД:

Кокс нафтовий, бітум нафтовий та інші залишки від переробки нафти або бітумінозних порід		2713
кокс нафтовий:	некальцинований	2713110000
	кальцинований	2713120000
бітум нафтовий		2713200000
залишки від переробки нафти або бітумінозних порід, інші:		271390
для виробництва продуктів товарної позиції 2803		2713901000
інші		2713909000

Нафтовий кокс (зелений кокс (некальцинований) чи кальцинований кокс) являє собою чорний пористий твердий залишок, одержаний у результаті крекінгу чи деструктивної перегонки нафти або з масел бітумінозних порід (мінералів). Він використовується переважно як сировина для виробництва електродів (кальцинований кокс) чи як паливо (зелений кокс некальцинований).

Нафтові кокси за зовнішнім виглядом являють собою пористу тверду неплавку і нерозчинну масу від темно-сірого до чорного кольору. Складаються з висококонденсованих високоароматизованих поліциклічних вуглеводнів з невеликим вмістом водню, а також інших органічних сполук.

Нафтовий бітум (також відомий як нафтовий пек, рафінований пек, нафтовий асфальт) зазвичай одержують у вигляді залишку від перегонки сирової нафти. Він має коричневий або чорний колір і може бути м'яким чи крихким.

Нафтовий бітум, який був незначно видозмінений за рахунок продування повітрям, аналогічний бітуму, одержаному без продування повітрям, зраховується до цієї товарної позиції.

Цей продукт має такі характеристики:

1. Температура кристалізації, визначена за методом ASTM D 938, не нижча за 30 °С.
2. Густина не менше 0,942 г/см³ за температури 70 °С.
3. Індекс пенетрації (метод голки), визначений за методом ASTM D 5, менше 400 за температури 25 °С.

Усі нафтові бітуми за своїм призначенням поділяються на такі:

- дорожні (використовуються під час будівництва та ремонту дорожніх покриттів);
- будівельні (використовуються для виконання різних будівельних робіт, зокрема для гідроізоляції фундаментів будівель);
- покрівельні (використовуються для виробництва покрівельних матеріалів. Їх поділяють на вироби для просякнення основи та покрівельні вироби — для отримання покрівельного шару);
- ізоляційні (використовують для ізоляції трубопроводів для захисту їх від корозії).

Дорожні бітуми ділять на в'язкі та рідкі.

В'язкі бітуми використовують як в'язучий матеріал під час будівництва та ремонту дорожніх покриттів. Відповідно до ДС виробляються в'язкі бітуми двох типів: БНД і БН. Маркування всіх бітумів здійснюється за penetрацією при 25 °С. За рівних значень penetрації за 25 °С бітуми БНД мають більш високу температуру розм'якшення, більш низьку температуру крихкості й більше значення penetрації за 0 °С, ніж бітуми БН.

Рідкі бітуми призначені для подовженого сезону дорожнього будівництва. Згідно зі стандартами їх отримують змішуванням в'язких бітумів БНД з дистилатними фракціями — розріджувачами. Після укладення покриття розріджувач поступово випаровується. Застосування рідких дорожніх бітумів не відповідає сучасним вимогам енергозбереження та захисту навколишнього середовища. Крім того, низька температура спалаху визначає їх пожежонебезпечність.

Інші залишки від переробки нафти містять:

- 1) екстракти, одержані в результаті обробки змащувальних масел селективними розчинниками;
- 2) нафтову смолу та інші смолисті речовини, одержані з нафти;
- 3) кислі залишки та відпрацьовані вибілювальні глини, що містять частину нафтопродуктів.

У товарній позиції 2714 класифікуються такі товари:

Бітум і асфальт природні; сланці бітумінозні та пісковики бітумінозні; асфальти й асфальтові породи	2714
сланці бітумінозні та пісковики бітумінозні	2714100000
інші	2714900000

До цієї товарної позиції зараховуються природний бітум і природний асфальт (включаючи «асфальт озера Тринідад» та матеріали, відомі в деяких країнах як «асфальтові піски»). Це суміші коричневого або чорного кольору, тверді

або дуже в'язкі, які складаються з вуглеводнів природного походження у сполученні з інертною мінеральною речовиною, що у випадку асфальтів може мати істотне значення.

До цієї товарної позиції також належать:

- бітумінозні чи нафтоносні сланці та пісковики бітумінозні;
- асфальтити;
- асфальтовий вапняк та інші асфальтові породи.

Названі вище матеріали зараховуються до цієї товарної позиції незалежно від того, піддавалися вони обробленню для видалення води або рудної породи чи ні, були вони розпилені або змішані. Просте додання води до природного бітуму не змінює класифікацію даного продукту в товарній позиції 2714. До цієї товарної позиції також належить дегідратований та розтертий у порошок бітум, диспергований у воді, який містить невелику кількість емульгатора (поверхнево-активної речовини), доданого винятково для більшої збережуваності й зручності під час транспортування і навантаження/розвантаження.

Вони використовуються для дорожніх покриттів, гідроізоляції, виготовлення лаку, емалі тощо. Бітумінозні сланці та пісковики бітумінозні використовуються як джерела мінеральних масел.

У товарній позиції 2715 класифікуються такі товари:

Суміші бітумінозні на основі природного асфальту або природного бітуму, нафтового бітуму, мінеральних смол чи пеку мінеральних смол (наприклад, бітумінозні мастики, асфальтові суміші для дорожнього покриття):		27150000
мастики бітумінозні:	протикорозійні	2715000010
	інші	2715000090
інші		2715000091

До бітумінозних сумішей цієї товарної позиції належать такі:

Асфальтові суміші для дорожніх покриттів, що складаються зазвичай на 60 % або більше з бітуму з розчинником. Вони використовуються для дорожніх покриттів.

Емульсії або стійкі суспензії асфальту, бітуму, пеку (дьюгтю) чи мінеральних смол у воді типу тих, що використовуються, зокрема, для дорожніх покриттів.

Мастики асфальту та інші бітумінозні мастики, а також аналогічні бітумінозні суміші, що містять мінеральні речовини, такі як пісок чи азбест. Ці речовини використовуються для карбування як формувальні матеріали і т. д.

До цієї товарної позиції такі продукти захищуються, навіть якщо вони агломеровані в такі блоки, коли вони повторно переплавляються перед використанням (крім випадків, коли це закінчена продукція правильної форми — товарна позиція 6807).

Склад бітумінозних сумішей змінюється відповідно до передбаченого використання:

1. Продукти, що використовуються для забезпечення водонепроникності й захисту поверхонь або для ізоляції.

Ці продукти, що використовуються для антикорозійних покриттів, ізоляції електричних установок, надання поверхням водонепроникних властивостей, заповнення тріщин тощо, зазвичай складаються із зв'язувальної речовини (бітум, асфальт або дьюготь), жорстких наповнювачів, наприклад мінеральних волокон (азбест, скло), тирси та будь-яких інших речовин, потрібних для надання продуктам властивостей, необхідних для їх використання або для полегшення їх застосування.

Нижче наведено приклади таких продуктів:

- бітумінозні ущільнювачі із вмістом розчинника менше 30 %, які дозволяють одержувати покриття завтовшки від 3 до 4 мм або менше;
- бітумінозні мастики з умістом розчинника не більше 10 %, які дозволяють одержувати покриття завтовшки від 4 мм до 1 см або використовуватися для зарівнювання швів великих розмірів (від 2 до 8 см);
- інші бітумінозні суміші, які містять наповнювачі, але не містять розчинників. Вони мають бути піддані тер-

мічному обробленню перед використанням. Поряд з іншими випадками вони використовуються для захисту підземних або підводних трубопроводів.

2. Продукти, що використовуються для покриття дорожнього полотна.

Бітумінозні продукти цієї категорії, що використовуються для покриття дорожнього полотна, діляться на дві основні категорії: дорожні бітуми, дорожні гудрони.

Залишки перегонки — це бітуми, розведені у досить важких розчинниках, кількість яких може змінюватися відповідно до бажаної в'язкості.

Гудрони — це суміші на основі бітуму, які містять важкі розчинники у кількостях, що змінюються відповідно до бажаної в'язкості.

Усі ці бітумінозні суміші мають такі розпізнавальні характеристики:

- індекс penetрації (метод голки), визначений за методом ASTM D 5, не менше 400 за температури 25 °С;
- залишок дистиляції, одержаний за зниженого тиску методом ASTM D 1189, не менше 60 мас. %, а індекс penetрації (метод голки), визначений за методом ASTM D 5, менше 400 за температури 25 °С.

Серед інших нафтопродуктів можна також виділити такі.

Вакуумний газойль — прямогонний продукт, який отримують шляхом вакуумної перегонки мазутів. Залежно від в'язкості виробляють дві марки газойля: А і Б.

Бензин для промислових цілей і бензин технологічний отримують із різних вуглеводневих фракцій переробки нафти, які не могли бути використані під час виробництва автомобільних та авіаційних бензинів через виробничі або інші фактори. Використовуються як розчинники.

Прямогонний експортний бензин отримують через пряму перегонку нафти. Залучення компонентів вторинних процесів переробки нафти не допускається.

Нафтові розчинники застосовують у різних галузях промисловості для розчинення та екстракції органічних сполук. Основний об'єм розчинників поставляється для потреб гумової, лакофарбової, лісохімічної промисловості, а також для миття й знежирення металевих поверхонь.

Нафтові розчинники поділяють на бензинові (википають за температури до 150 °С) — їх маркують індексом Б, та гасові (википають за температури вище 150 °С) — їх маркують індексом К.

Залежно від вуглеводневого складу розчинника, вихідної сировини та технології виробництва нафтові розчинники ділять на:

- П — парафінові, які містять понад 50 % парафінових вуглеводнів;
- І — ізопарафінові, які містять понад 50 % ізопарафінових вуглеводнів;
- Н — нафтеніві, які містять понад 50 % нафтенівих вуглеводнів;
- А — ароматичні, які містять понад 50 % ароматичних вуглеводнів;
- С — змішані, які містять не більше 50 % вуглеводнів кожної із груп.

Залежно від вмісту ароматичних вуглеводнів групи нафтових розчинників (крім ароматичних) ділять на такі підгрупи:

Номер підгрупи	0	1	2	3	4	5
Вміст ароматичних вуглеводнів, %	<0,1	0,1–0,5	0,5–2,5	2,5–5,0	5–25	25–50

До умовного позначення розчинника, що випускається промисловістю, входять такі дані: скорочена назва — неф рас, потім позначення групи (залежно від вуглеводневого складу), номер підгрупи і граничні значення википання продукту, які записуються через дріб. За нижню межу википання беруть температуру початку кипіння, за верхню — кінцеву температуру, встановлену технічними вимогами на відповідний розчинник.

Гас отримують із дистилатів прямої перегонки нафти, піддаючи їх гідроочищенню. Призначений для використання в побутових нагрівальних і освітлювальних прила-

дах. У гасах обмежується вміст важких фракцій, які погіршують процес горіння. На експлуатаційні якості газів значно впливає вміст ароматичних вуглеводнів: зі зменшенням їх вмісту підвищується інтенсивність освітлення і теплотворна здатність газів.

Гаси належать до легкозаймистих продуктів: температура спалаху у відкритому тиглі 57 °С, температура самозаймання 216 °С, температурні межі займання 35–75 °С.

Розділ 4. Митний контроль та митне оформлення мазуту

Нормативно-правові документи

1. Митний кодекс України: Закон України від 11.07.2002 р. № 92-IV.
2. Указ Президента України від 18.06.1994 р. № 319 «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами».
3. Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII «Про зовнішньоекономічну діяльність».
4. Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII «Про забезпечення санітарного і епідемічного благополуччя населення».
5. Закон України від 15.09.1995 р. № 327/95-ВР «Про операції з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічних відносинах».
6. Закон України від 04.11.1999 р. № 1212-XIV «Про єдиний збір, який справляється в пунктах пропуску через державний кордон України».
7. Закон України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР «Про податок на додану вартість».
8. Закон України від 05.02.1992 р. № 2097-XII «Про Єдиний митний тариф».
9. Закон України від 04.05.2001 р. № 2371-III «Про Митний тариф України».
10. Закон України від 20.10.1999 р. № 1172-XIV «Про транзит вантажів».

11. Постанова КМУ від 09.06.1997 р. № 574 «Положення про ВМД».
12. Постанова КМУ від 25.12.2002 р. № 1947 «Про затвердження Порядку створення зон митного контролю та їх функціонування і Порядку надання дозволу на розміщення у зонах митного контролю споруд та об'єктів інфраструктури, що належать іншим, ніж митні, органам державної влади, які здійснюють контроль під час переміщення товарів через митний кордон України».
13. Постанова КМУ від 24.10.2002 р. № 1569 «Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон».
14. Постанова КМУ від 01.02.2006 р. № 80 «Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України».
15. Постанова КМУ від 12.12.2002 р. № 1862 «Про затвердження Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) з метою їх митного оформлення, а також розпорядження зразками».
16. Постанова КМУ від 04.11.1997 р. № 1211 «Про затвердження Порядку митного оформлення імпортованих товарів (продукції), що підлягають обов'язковій сертифікації в Україні».
17. Постанова КМУ від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів».
18. Постанова КМУ від 22.11.2000 р. № 1730 «Деякі питання випуску, обігу та погашення векселів, які видаються на суму податку на додану вартість при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України».
19. Постанова КМУ від 07.12.1998 р. № 1930 «Про затвердження переліку товарів (продукції, робіт, послуг), за якими звернення про обґрунтованість перевищення термінів розрахунків залишаються без розгляду».
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2003 р. № 1089 «Про затвердження Порядку відкриття і ліквідації магазинів безмитної торгівлі та Правил продажу товарів магазинами безмитної торгівлі».

21. Наказ Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів від 14.01.2008 р. № 2 «Про затвердження Переліку нової енергоємної техніки, технологій та енергоємних матеріалів, на документацію яких видаються експертні висновки державної експертизи з енергозбереження».
22. Наказ ДМСУ від 09.07.1997 р. «Про затвердження Інструкції про порядок заповнення ВМД».
23. Наказ ДМСУ від 12.04.2000 р. № 206 «Про затвердження Порядку заповнення внутрішнього транзитного документа для його використання при здійсненні контролю за доставкою товарів, що переміщуються між митницями в межах митної території України».
24. Наказ ДМСУ від 30.09.2004 р. № 714 «Про затвердження Переліку товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюється підрозділами Енергетичної регіональної митниці».
25. Наказ ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення».
26. Наказ ДМСУ від 04.01.2005 р. № 1 «Про затвердження Порядку застосування уніфікованої митної квитанції МД-1».
27. Наказ ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю і митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації».
28. Наказ ДМСУ від 15.07.2004 р. № 521 «Про затвердження Порядку формування інформаційного коду результатів проведення митного огляду товарів і транспортних засобів».
29. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 01.02.2005 р. № 28 «Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні».
30. Наказ ДМСУ від 12.12.2005 р. № 1227 «Про затвердження Порядку оформлення і використання Картки відмови в прийнятті митної декларації, митному

- оформленні чи пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України».
31. Наказ ДМСУ від 27.09.2006 р. № 821 «Про затвердження Порядку справляння податку на додану вартість під час митного оформлення товарів, імпортованих на митну територію України».
 32. Наказ ДМСУ від 05.08.2004 р. № 576 «Про затвердження Порядку взаємодії митних органів з Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів».
 33. Спільний наказ Міністерства транспорту України та Держмитслужби України від 30.03.2001 р. № 231/174 «Про затвердження Порядку взаємодії митниць і залізниць України при переміщенні через митний кордон товарів та інших предметів у вантажних залізничних поїздах».
 34. Наказ ДМСУ від 09.08.2005 р. № 735 «Про запровадження єдиної форми заяви підприємства, подання якої митному органу передує митному оформленню товарів і транспортних засобів».
 35. Наказ ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та неповної декларації відповідно до митного режиму імпорту (при випуску у вільний обіг)».
 36. Наказ Енергетичної регіональної митниці від 27.09.2005 р. № 124 «Про організацію здійснення митних процедур відповідно до наказу ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю і митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації».
 37. Спільний наказ Енергетичної регіональної митниці та Київської дирекції залізничних перевезень від 16.11.2005 р. № 259/443 «Про затвердження Технологічної схеми взаємодії посадових осіб відділів митного оформлення енергоносіїв у Києві Енергетичної регіональної митниці і залізничних станцій Київської дирекції залізничних перевезень, які знаходяться у Києві

та Київській області, при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів (вантажів), які переміщуються через митний кордон України залізничним транспортом».

38. Спільний наказ Енергетичної регіональної митниці та Козятинської дирекції залізничних перевезень від 02.12.2005 р. № 322/601 «Про затвердження Технологічної схеми взаємодії посадових осіб відділів митного оформлення енергоносіїв у Києві Енергетичної регіональної митниці і залізничних станцій Козятинської дирекції залізничних перевезень, які знаходяться у Києві та Київській області, при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів (вантажів), які переміщуються через митний кордон України залізничним транспортом».

4.1. Митний контроль та митне оформлення мазуту при переміщенні залізничним транспортом

4.1.1. Умови перевезення мазуту залізницею під митним контролем

Умовою переміщення мазуту через митний кордон України (під час ввезення)* є подання митному органу відправлення (прикордонній митниці) заповненого у встановленому порядку документа контролю за доставкою — вантажного транзитного документа (далі — ВТД) та його електронної копії.

Для перевезення товарів, що прямують від одного відправника на адресу одного одержувача, оформлюється один ВТД незалежно від кількості оформлених залізничних накладних на ці товари.

ВТД заповнюється декларантом у трьох примірниках, один з яких подається прикордонній залізничній станції відправлення, другий залишається у справах митниці відправ-

* Під час переміщення мазуту в режимах експорту або транзитного контролю за доставкою здійснюється за відповідною ВМД.

лення для здійснення контролю за переміщенням товарів, третій долучається до перевізних і товаросупровідних документів та прямує разом із товаром до митниці призначення.

У разі виявлення митницею призначення невідповідності зазначених в електронній копії ВТД даних про номери вагонів (контейнерів) і номери залізничних накладних даним, зазначеним у товаросупровідних документах, вона має звернутися до митниці відправлення із заявою про внесення змін до електронної копії цього ВТД. Заява оформлюється в довільній формі й підписується начальником відділу контролю за доставкою вантажів.

На всіх примірниках ВТД проставляється календарний штампель станції відправлення, яка приймає товар до перевезення, що є свідченням прийняття залізницею солідарного зобов'язання про дотримання митних правил. На зворотному боці кожного основного аркуша ВТД робиться друкований напис: «Я (прізвище, ім'я та по батькові, номер і серія паспорта), ознайомлений зі змістом ст. 331, 332, 336, 337, 338 Митного кодексу України і зобов'язуюсь доставити заявлені товари до митниці призначення в установленій термін».

Після надходження до митниці призначення товарів, що переміщуються митною територією України з використанням ВТД, посадова особа митниці перевіряє відповідність відомостей про товари, зазначені в товаросупровідних і товаротранспортних документах, відомостям, зазначеним у ВТД, і проставляє на ньому та на всіх товаросупровідних документах штамп ПМК, робить на ПЕОМ відмітку в електронній копії ВТД про прибуття товарів. Протягом доби з дати завершення митного оформлення товарів у заявленому митному режимі посадова особа ВКПТ митниці призначення вносить на ПЕОМ до електронної копії ВТД, що міститься в ЄАІС Держмитслужби України, інформацію про повне завершення переміщення товарів.

У разі виявлення фактів недоставки товару до митного органу призначення справу про порушення митних правил заводить митний орган, якому було надано зобов'язання про доставку товару. В інших випадках справу про пору-

шення митних правил заводить митний орган, що безпосередньо виявив правопорушення.

Будь-які операції з товарами, що надійшли до митного органу призначення, але митне оформлення яких ще не завершено, можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем цього митного органу.

4.1.2. Взаємодія посадових осіб ЕРМ з представниками залізничних станцій під час переміщення мазуту залізничним транспортом

Перевезення мазуту під митним контролем і взаємодія посадових осіб митниці та залізниці здійснюється відповідно до законодавства України, угод про перевезення товарів (вантажів) у міжнародному сполученні, правил перевезень вантажів залізничним транспортом, затверджених наказами Міністерства транспорту України (далі – Правила), а також спільного наказу Міністерства транспорту України та Держмитслужби України від 30.03.2001 р. № 231/174 «Про затвердження Порядку взаємодії митниць і залізниць України при переміщенні через митний кордон товарів та інших предметів у вантажних залізничних поїздах».

Контроль за переміщенням мазуту між митницями здійснюється згідно з вимогами законодавства України.

Залізниці зобов'язані доставити до митного органу, у зоні діяльності якого розташовано станцію призначення, товари (вантажі) без будь-яких змін упаковки або стану з непошкодженим митним забезпеченням, запірно-пломбувальними пристроями (ЗПП) або пломбами, а також документи контролю доставки (ДКД), супровідні й перевізні документи на ці товари (вантажі).

Залізниці здійснюють перевезення товару між митними органами як митні перевізники та гарантують обов'язкову доставку до митниці призначення товарів (вантажів), що перебувають під митним контролем. Залізниця несе відповідальність за збереження вантажу від моменту його прийняття для перевезення і до моменту видачі одержувачу або передання згідно з Правилами іншо-

му підприємству (ст. 110 Статуту залізниць України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 р. № 457, зі змінами).

Допускається переміщення товару (вантажу) під забезпеченнями митних органів інших країн. Такі забезпечення, зокрема пломби, визнаються митними органами України за умови їх відповідності вимогам, що висуваються до митних забезпечень, які використовуються митними органами України.

Митниця відправлення обов'язково встановлює термін доставки мазуту до митниці призначення відповідно до вимог Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення, затвердженого наказом Державної митної служби України від 08.12.1998 р. № 771 і ст. 41 Статуту залізниць України з урахуванням виду транспорту, що використовується для такого перевезення, та інших умов перевезення. Для товарів, що переміщуються залізничним транспортом, установлюється максимальний термін доставки товару в митницю призначення до 28 діб, який обчислюється з 24-ї години дати прийняття товару (вантажу) до перевезення. Виконання (невиконання) Укрзалізницею зобов'язання про доставку товару (вантажу) до митниці призначення визначається за датою, зазначеною у відбитку календарного штампеля відповідної станції.

В окремих випадках, коли мазут не може бути доставлено до митниці призначення в термін, установлений митницею відправлення, внаслідок дії надзвичайних або невідворотних обставин чи подій, що перешкоджають рухові транспортного засобу, термін доставки до митниці призначення може бути продовжено на час дії таких обставин чи подій.

Після прибуття товару (вантажу) на станцію призначення у відповідних графах усіх примірників залізничних накладних проставляється відбиток календарного штампеля станції, що є підтвердженням надходження товару (вантажу) на станцію призначення.

Посадові особи залізниць не мають права видавати товари (вантажі), що перебувають під митним контролем,

виконувати будь-які операції з ними (навантажування, вивантажування, перевантажування, виправлення пошкоджень упаковки, розпакування, перепакування або зміну ідентифікаційних знаків чи маркування, нанесених на упаковку) без дозволу митного органу.

Посадова особа митного органу на підставі поданих посадовою особою залізничної станції документів визначає обов'язкові види контролю й послідовність їх проведення згідно з вимогами Митного кодексу України і Постанов Кабінету Міністрів України від 24.10.2002 р. № 1569 «Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон» і від 24.12.2003 р. № 1989 «Питання пропуску через державний кордон автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними».

Транспортні засоби з товаром (вантажем), що прибули на станцію призначення й перебувають під митним контролем, розміщуються на цій станції та перебувають під охороною залізниці. Про прибуття товару (вантажу) посадова особа станції призначення повідомляє митницю призначення та вантажоодержувача.

На залізничній станції, на якій розташовано підрозділ митниці призначення, повідомлення здійснюється через передання посадовою особою цієї станції ДКД, перевізних і супровідних документів цьому підрозділу. Цей факт реєструється у спеціальному журналі залізничної станції з обов'язковим зазначенням дати й часу.

За відсутності на станції призначення такого підрозділу митниця призначення і залізнична станція погоджують окремий порядок повідомлення й передання документів залежно від місцевих умов, який відображається в Технологічному процесі роботи станції.

Прикладом такої організації взаємодії є затверджені спільними наказами Енергетичної регіональної митниці й Київської та Козятинської дирекцій залізничних перевезень Технологічні схеми взаємодії, мета яких — встановлення загального порядку дій посадових осіб ЕРМ та залізничних станцій Київської дирекції залізничних пере-

везень під час здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, і визначення особливостей здійснення такого контролю та митного оформлення.

Про надходження мазуту на залізничну станцію призначення посадова особа станції в телефонному режимі інформує відділ митного оформлення № 1 (далі — Відділ), а у вихідні дні — оперативного чергового.

Повідомлення має містити інформацію про дату надходження вантажу на станцію призначення, найменування вантажу, номери вагоноцистерн та залізничних накладних, вантажоодержувача (за наявності — власника вантажу).

Видача посадовими особами залізничних станцій Київської та Козятинської дирекції залізничних перевезень документів вантажоодержувачу або особі, ним уповноваженій, можлива лише за умови подання ним заяви згідно з установленим зразком (додаток 1 до спільних наказів). Найменування та кількість документів зазначаються у реєстрі (додаток 4 до спільних наказів). Заява складається в двох примірниках, обліковується в журналі вхідної кореспонденції Відділу та розглядається його начальником. Її завіряють штампом «Під митним контролем».

Перший примірник заяви залишається у справах підрозділу ЕРМ та перебуває на контролі до завершення митного оформлення вантажу, а другий — видається на руки вантажоодержувачу або особі, ним уповноваженій. Він є підставою для видачі їм товарною конторою перевізних, супровідних документів та ДКД. Другий примірник заяви залишається в справах станції.

Після доставки документів до Відділу та завершення митного оформлення дана заява знімається з контролю, про що робиться відмітка у журналі вхідної кореспонденції.

Перевізні, супровідні документи та ДКД, реєстр документів, отримані суб'єктом ЗЕД або уповноваженою ним особою на станції, можуть подаватися до підрозділу разом з ВМД, заявою про передання на зберігання вантажу під митним контролем на складі тимчасового зберігання відповідно до Положення про склади тимчасового зберігання

або окремо згідно з описом. Пред'явлення товарів і транспортних засобів до митного контролю та передання документів на них має бути зроблено в мінімально можливий термін після їх прибуття у місце доставки.

У випадку, коли з моменту отримання повідомлення станції про надходження вантажу вантажоодержувач не звернувся в мінімально можливий строк до закінчення терміну, зазначеного у ДКД, із заявою для отримання перевізних, супровідних документів та ДКД, посадова особа Відділу, відповідальна за контроль за даним напрямком, виїжджає на залізничну станцію для проведення митного контролю товару (вантаж), транспортних засобів та перевізних, супровідних документів і ДКД, використовуючи автотранспорт, закріплений за Відділом.

Яким би чином не здійснювалась доставка документів до митниці, посадова особа митного органу призначення після отримання документів від посадової особи залізничної станції або вантажоодержувача чи вповноваженої ним особи проставляє відбитки штампа «Під митним контролем» у встановленому порядку.

Забороняється видача товарів (вантажів) з місць загального користування до закінчення митного оформлення, крім таких випадків:

- допускається подача транспортних засобів з товарами (вантажами) на під'їзні колії без проставлення на перевізних документах підпису й відбитків особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення за умови перебування цих товарів (вантажів) під охороною, за зверненням вантажоодержувача;
- у разі неможливості здійснити декларування товару (вантаж) в обраний митний режим вантажоодержувач може розмістити товар (вантаж) на складах тимчасового зберігання (СТЗ) згідно з вимогами Положення про склади тимчасового зберігання, затвердженого наказом Держмитслужби України від 07.10.2003 р. № 674 (зі змінами) і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.11.2003 р. за № 1061/8382, і Порядку роботи складу митного органу, затверджено-

го наказом Держмитслужби України від 05.12.2003 р. № 835 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.12.2003 р. за № 1186/8507;

- для вивільнення транспортних засобів іноземних держав дозволяється перевантажувати товар (вантаж), що перебуває під митним контролем, в інші вагони (контейнери) під контролем митного органу, в зоні діяльності якого відбувається перевантаження.

Після проведення митного оформлення товарів (вантажів) перевізні документи з відповідними відмітками, підписом і відбитками особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення повертаються на станцію призначення та служать підставою для видачі мазуту вантажоодержувачу.

У випадках, передбачених Митним кодексом України, відповідальною за порушення митних правил є залізниця в особі начальника дирекції залізничних перевезень або начальника станції, до службових обов'язків якого входить забезпечення дотримання цих правил.

4.1.3. Місце проведення митного контролю під час переміщення мазуту залізницею

Товари (вантажі), що прибувають на станцію призначення й перебувають під митним контролем, розміщуються в місцях загального користування і перебувають під охороною залізниці. Для забезпечення здійснення посадовими особами митних органів митних процедур щодо мазуту і транспортних засобів, в яких даний товар переміщується через митний кордон України, проведення заходів, пов'язаних з виявленням, запобіганням та припиненням контрабанди та порушень митних правил, митними органами створюються постійні або тимчасові зони митного контролю на територіях залізничних станцій згідно з вимогами Митного кодексу України і Порядку створення зон митного контролю та їх функціонування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2002 р. № 1947 (зі змінами).

Режим зони митного контролю на залізничних станціях устанавлюється для: організації митного контролю за товарами і транспортними засобами, що переміщуються через зону митного контролю; заборони доступу в зону митного контролю осіб, не причетних до здійснення митного контролю; створення умов для роботи; захисту особового складу та майна митниці, товарів та інших предметів, що перебувають під митним контролем, від можливих протиправних посягань. Режимні правила, розроблені митними органами, обов'язкові для виконання всіма особами, що перебувають у таких зонах митного контролю.

Доступ до зони митного контролю мають:

- посадові особи митного органу, які безпосередньо беруть участь у здійсненні митного контролю товарів і транспортних засобів, посадові особи СБК та відділу внутрішньої безпеки митного органу;
- працівники контрольних служб, визначених ст. 27 Митного кодексу України та організацій, що мають відповідні повноваження до товару (експертних, органів сертифікації, ТПП тощо);
- співробітники спеціальних підрозділів МВС та СБУ за письмовим розпорядженням керівників цих підрозділів під час здійснення заходів з боротьби зі злочинністю;
- працівники залізничних станцій, у посадових інструкціях яких передбачено доступ до об'єктів, що перебувають на території таких зон, у межах, необхідних для виконання своїх прямих службових обов'язків;
- представники підприємств і організацій, які одержують чи відправляють мазут, що є об'єктом зовнішньоторговельних операцій.

Режим зони митного контролю діє з моменту надходження мазуту в зону митного контролю і до завершення митного оформлення товару відповідно до обраного митного режиму чи вивезення його за межі зони митного контролю.

4.2. Декларування і митне оформлення мазуту

4.2.1. Послідовність процедур під час здійснення митного оформлення мазуту

Митне оформлення мазуту здійснюється суб'єктами ЗЕД через подання до митного органу вантажної митної декларації, заповненої згідно з обраним митним режимом, її електронної копії й повного комплексу документів, необхідних для здійснення митного оформлення товарів. Відповідно до вимог Митного кодексу України вантажна митна декларація подається митному органу протягом 10 днів з дати доставлення товарів до митного органу призначення.

Декларант подає документи митному органу та одержує оформлені документи особисто. Присутність декларанта під час проведення митного огляду обов'язкова. ВМД, подана митному органу, але ще не прийнята до оформлення (немає відбитка штампа «Під митним контролем» (ПМК) і реєстраційного номера), може бути відкликана декларантом з дозволу митного органу.

З моменту прийняття ВМД до оформлення декларант несе юридичну відповідальність за недостовірність відомостей, зазначених у ВМД. Ця ВМД не може бути відкликана декларантом.

Оформлена ВМД свідчить про надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності права на розміщення мазуту в заявлений митний режим і підтверджує права й обов'язки зазначених у ВМД осіб щодо здійснення ними відповідних правових, фінансових, господарських та інших дій.

Під час митного оформлення мазуту послідовність здійснення митних процедур визначається наказом Держмитслужби України від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації» та наказом ЕРМ від 27.09.2005 р. № 124 «Про організацію здійснення митних процедур відповідно до наказу ДМСУ від 20.04.2005 р. № 314» і має такий порядок.

Прийняття ВМД до оформлення

При цьому здійснюються:

- перевірка повноважень декларанта;
- перевірка дотримання термінів подання ВМД митному органу призначення;
- перевірка виконання особою, що здійснює перевезення, зобов'язання щодо доставки товарів до митного органу призначення;
- перевірка наявності вірусів на магнітному носії;
- перевірка правильності заповнення декларантом ВМД за допомогою програмного забезпечення;
- перевірка відповідності відомостей, унесених до всіх граф електронної копії ВМД, відомостям, що містяться у відповідних графах ВМД на паперовому носії;
- перевірка комплектності отриманих від декларанта документів та їх відповідності даним, зазначеним у гр. 40 і 44 ВМД;
- перевірка наявності документів, що видаються вповноваженими органами державної влади на окремі товари, щодо переміщення яких через митний кордон України встановлено обмеження, з урахуванням заявленого декларантом коду товару згідно з товарною номенклатурою Митного тарифу України;
- перевірка наявності фактів застосування до суб'єкта ЗЕД і/або іноземного суб'єкта господарської діяльності санкцій Міністерства економіки України, а також фактів порушення суб'єктом ЗЕД митних правил;
- перевірка відповідності зазначених у ВМД даних про товари даним, зазначеним у дозвільних документах уповноважених державних органів, що підтверджують проведення інших видів контролю, якщо товари підлягають цим видам контролю (у встановлених законодавством випадках — перевірка наявності відповідних відміток у товаросупровідних документах);
- прийняття ВМД до оформлення через: проставлення відбитка штампа ПМК у графі D/J основних аркушів і на всіх додаткових аркушах ВМД, а також у встановлених випадках зазначення дати, з якої товари пере-

- бувають під митним контролем; проставляння у графі А першого основного аркуша ВМД посади, свого прізвища, підпису й часу прийняття ВМД до оформлення; присвоєння ВМД реєстраційного номера в установленому порядку; проставляння в установлених випадках відбитка штампа ПМК на товаросупровідних документах;
- унесення до електронної копії ВМД її реєстраційного номера, номера штампа ПМК, а також електронних копій ВМД і ДМВ (за наявності) до бази даних митного органу;
 - надсилання електронної копії ВМД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України (ЄАІС) у випадках і в терміни, визначені законодавством України.

Митний контроль

При цьому здійснюються:

- перевірка правильності застосування валютного курсу;
- перевірка відповідності даних про банківські реквізити підприємства (гр. 28), зазначених в електронній копії ВМД, даним, які містяться в поданих документах і в переліку вповноважених банків України, що надсилається Держмитслужбою України митним органам;
- перевірка наявності задекларованих товарів у реєстрі товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, який ведеться Держмитслужбою України;
- перевірка правильності класифікації та кодування товарів (згідно з поданими документами);
- перевірка правильності визначення митної вартості товарів. За наявності ДМВ зазначення в ній у встановленому порядку рішення, прийнятого за результатами такої перевірки;
- перевірка надходження коштів суб'єкта ЗЕД на спеціальний рахунок митного органу та правильності заповнення графі В ВМД;
- перевірка правильності визначення країни походження товарів (згідно з поданими документами);
- перевірка правильності нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів) за ВМД та застосування пільг у їх сплаті відповідно до законодавства;

- контроль своєчасності й повноти сплати податків і зборів;
- контроль і облік векселів, поданих суб'єктами ЗЕД під час митного оформлення товарів за ВМД;
- за відсутності зауважень:
 - 1) списання (справляння) сум податків і зборів (обов'язкових платежів) у порядку, встановленому законодавством України;
 - 2) заповнення графи С ВМД, засвідчення записів у ній проставлянням відбитка номерного штампа «Сплачено» (прямокутного штампа, що складається з двох полів і містить у лівому полі номер штампа, а в правому — назву митного органу, напис «Сплачено», місце для підпису й дати) на всіх аркушах ВМД і заповненням його;
 - 3) унесення відомостей до електронної копії ВМД;
- ініціювання і проведення митного огляду мазуту і транспортних засобів, в яких даний товар переміщується через митний кордон України (викладено в розд. 1.4.2 даної глави);
- оформлення запиту у випадках, передбачених законодавством України, митним органом чи за результатами перевірки документів та/або митного огляду до підрозділу, до компетенції якого зараховано: контроль за виконанням вимог товарної номенклатури Митного тарифу України при класифікації товарів для цілей митного оформлення, або контроль за правильністю визначення митної вартості, або перевірку правильності визначення країни походження товарів, у разі:
 - 1) вирішення спірних питань правильності класифікації та кодування товарів;
 - 2) вирішення спірних питань правильності визначення митної вартості товарів;
 - 3) потреби перевірки правильності визначення країни походження товару;
 - 4) потреби перевірки сертифіката про походження товару, який застосовується для підтвердження країни походження товару, що ввозиться на митну територію України на умовах угод про вільну торгівлю, укладених Україною (далі — преференційний сертифікат).

Митне оформлення товарів, щодо яких було направлено запит, не може бути завершено до отримання відповіді на цей запит.

Завершення митного контролю й митного оформлення.

Видача оформлених документів декларанту

При цьому здійснюються:

- нарахування збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (в разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у гр. 47 ВМД;
- списання (справляння) збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу (в разі здійснення такого оформлення); доповнення записів у графах В і С ВМД;
- завершення митного оформлення через:
 - 1) проставляння своїх підпису й прізвища та відбитка особистої номерної печатки у графі D/J усіх аркушів ВМД;
 - 2) проставляння відбитка особистої номерної печатки на товаросупровідних документах;
- розподіл аркушів ВМД і примірників ДМВ у порядку, встановленому законодавством України;
- видача декларанту відповідного аркуша (аркушів) ВМД, магнітного носія з електронною копією ВМД і комплекту документів (крім документів, що мають зберігатися в митному органі) під його підпис в Інформаційному аркуші.

Статистичний контроль

Під час проведення статистичного контролю здійснюються:

- приведення відомостей граф електронної копії ВМД у відповідність до відомостей граф оформленої ВМД

- (унесення відомостей, що належать до компетенції митних органів);
- передання в установлений термін електронної копії ВМД до ЄАІС;
 - проставляння на першому аркуші ВМД своїх підпису, ініціалів, прізвища й відбитка номерного штампа «Статистичний контроль проведено» і заповнення цього штампа, що свідчить про завершення статистичного контролю.

4.2.2. Взаємодія з іншими органами державного контролю

Відповідно до положень Митного кодексу України товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати санітарно-епідеміологічному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному, екологічному контролю та контролю за переміщенням культурних цінностей. При цьому митне оформлення таких товарів завершується тільки після здійснення встановлених законодавством України видів контролю. Митні органи взаємодіють з органами державної влади, що здійснюють вищезазначені види контролю, в порядку, встановленому законодавством України.

Відповідно до Закону України «Про єдиний збір, який справляється в пунктах пропуску через державний кордон України» під час переміщення мазуту через митний кордон України залізничним транспортом даний товар згідно з чинним законодавством України підлягає санітарно-епідеміологічному, радіологічному та екологічному видам контролю. Посадова особа митного органу в пункті пропуску через митний кордон України на підставі поданих документів визначає види контролю, які необхідно здійснити у пункті пропуску, та залучає до його здійснення працівників контрольних служб, які відповідно до визначеної законодавством компетенції здійснюють необхідні види контролю. У разі відсутності в пункті пропуску через державний кордон необхідних контрольних служб або у випадку, коли чинним законодавством передбаче-

но проведення відповідних контрольних заходів за місцем прибуття вантажу, посадова особа митного органу в пункті пропуску робить відмітку в товаросупровідних документах про необхідність здійснення відповідного виду контролю в пункті призначення.

Інформування митних органів про проходження товарами вищезазначених видів контролю здійснюється через проставляння на примірниках залізничних накладних відтисків штампів дозвільного характеру, а саме: штампа **«Ввезення, реалізацію (використання) дозволено»** санітарно-епідеміологічної служби та штампа **«Екологічний контроль. Ввезення (вивезення) дозволено»**. За наявності відтиску останнього штампа на товаросупровідних документах проставляння штампа про проведення радіологічного контролю не потрібне.

З метою здійснення заходів щодо захисту інтересів споживачів та перевірки відповідності мазуту вимогам українських стандартів митні органи взаємодіють з державними органами зі стандартизації, метрології та сертифікації України. Підставою для митного оформлення мазуту, що ввозиться на митну територію України суб'єктами підприємницької діяльності для використання на митній території України, є подання декларантом до митного органу сертифіката відповідності товару або свідоцтва про визнання іноземного сертифіката чи наявності товару в Єдиному реєстрі сертифікованої в Україні продукції. Номер і дата видачі сертифіката відповідності або свідоцтва про визнання іноземного сертифіката зазначаються у гр. 44 вантажної митної декларації.

4.3. Форми митного контролю під час переміщення мазуту залізничним транспортом

4.3.1. Документи, необхідні для митного контролю та митного оформлення мазуту

Для здійснення митного контролю й митного оформлення товарів декларант подає до підрозділу митного органу, по-

садові особи якого здійснюють митний контроль і митне оформлення товарів із застосуванням ВМД і пропуск їх через митний кордон України, вантажну митну декларацію, заповнену згідно з обраним митним режимом, її електронну копію й повний комплект документів, необхідних для митного оформлення товарів. Перелік таких документів затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 01.02.2006 р. № 80 «Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України».

Згідно з даною Постановою під час декларування мазуту обов'язково подаються такі документи:

- митна декларація;
- товаротранспортний документ на перевезення (залізнична накладна СМГС або ЦІМ);
- зовнішньоекономічний договір (контракт);
- рахунок-фактура, інвойс або інший документ, який визначає вартість товару.

Крім зазначених вище документів, при митному оформленні мазуту декларант також подає:

- декларацію митної вартості (у визначених законодавством випадках);
- облікову картку суб'єктів ЗЕД;
- документ контролю за доставкою товарів;
- документи, що використовуються для визначення митної вартості товарів (експортну ВМД країни-відправника, платіжні доручення на переказ валюти тощо);
- документи, що визначають країну походження товарів (сертифікати про походження товарів форми СТ-1, декларацію про походження товару, яка являє собою відмітку органу, вповноваженого на видачу сертифіката про походження країни експорту або експортера на товаросупровідних чи комерційних документах тощо);
- документи, що містять відомості, необхідні для визначення коду товару згідно з УКТЗЕД (паспорт або сертифікат якості, відвантажувальні специфікації заводу-виробника тощо);

— дозволи й сертифікати вповноважених державних органів (у встановлених законодавством випадках) та інші документи, зазначені в гр. 44 ВМД.

На вимогу митного органу декларантом подаються й інші документи, потрібні для здійснення митного контролю та митного оформлення, подання яких визначено законодавством України.

Копії поданих до оформлення документів засвідчуються написом «Копія. Згідно з оригіналом», підписом і печаткою декларанта.

Якщо документ довготерміновий і його використання для цілей митного контролю й митного оформлення не припиняється після митного оформлення першої партії товарів, то під час декларування першої партії товарів декларант може подати митному органу додаткову копію документа для зберігання її в окремій справі суб'єкта ЗЕД у підрозділі митного оформлення (ПМО).

Довготермінові документи, термін дії яких закінчився, архівуються в установленому порядку.

На вимогу митного органу декларантом надається переклад поданих до оформлення документів на державну мову. Правильність перекладу засвідчується особою, що його здійснила.

Після закінчення оформлення документи (завірені в установленому порядку їх копії), що були підставою для митного оформлення конкретної партії товарів, залишаються разом з першим основним аркушем ВМД на зберігання в митному органі.

4.3.2. Митний огляд мазуту

У ході процедури митного контролю та митного оформлення мазуту митні органи мають право проводити вибірковий митний огляд транспортних засобів і товару, що переміщуються через митний кордон України залізничним транспортом, з метою перевірки відповідності відомостей про вантаж, заявлених у перевізних та супровідних документах, фактичним даним, або за наявності достатніх під-

став вважати, що транспортні засоби й товари (вантажі) переміщуються через митний кордон України з порушенням митних правил.

Якщо посадова особа ПМО самостійно прийняла рішення про відсутність потреби в проведенні митного огляду, то ВМД і пакет документів не подаються на розгляд начальника ПМО чи іншій посадовій особі ПМО, яка має право приймати рішення про потребу проведення митного огляду, розділи II, III і IV Інформаційного аркуша не заповнюються.

В інших випадках рішення про потребу проведення митного огляду приймає начальник ПМО чи інша посадова особа ПМО, яка має право приймати рішення про потребу проведення митного огляду. Про це робиться відповідний запис у розділі III Інформаційного аркуша. Запис засвідчується особистим підписом даної особи із зазначенням посади, дати, ініціалів, прізвища.

За рішенням начальника ПМО до митного огляду можуть бути залучені посадові особи іншого підрозділу митного органу.

Посадова особа (посадові особи), яка проводить митний огляд, перевіряє в обсязі, що відповідає меті проведення митного огляду, відповідність пред'явлених товарів даним, унесеним декларантом до гр. 6, 18, 19, 21, 27, 30, 31, 34, 35, 38, 50 ВМД, і несе відповідальність за непроведення чи неналежне проведення такої перевірки.

Акт про проведення митного огляду товарів, що переміщуються за ВМД (далі – акт), форму якого наведено в додатку 2 до цього Порядку, обов'язково складається в разі:

- вирішення спірних і складних питань класифікації та кодування товарів;
- вирішення спірних і складних питань визначення митної вартості товарів;
- вирішення спірних питань визначення країни походження товарів;
- прохання декларанта;
- виявлення невідповідності пред'явлених до митного огляду товарів заявленим відомостям про них, виявлення контрабанди чи порушень митних правил.

У разі виявлення невідповідності оглянутих товарів відомостям, заявленим про них у ВМД, у п. 7.3 «Опис, кількість і країна походження товарів (за маркуванням)» акту зазначаються всі відомості, передбачені формою акту. В інших випадках до п. 7.3 акту вносяться виключно відомості, обумовлені метою проведення митного огляду.

Акт заповнюється посадовою особою митного органу від руки або з використанням засобів комп'ютерної техніки.

У разі проведення митного огляду без складення акту посадова особа в розділі IV Інформаційного аркуша робить запис про відповідність товарів відомостям, заявленим у ВМД, з урахуванням мети проведення митного огляду, проставляє час початку й закінчення його, а також відбиток штампа ПМК, свої підпис і прізвище, що свідчить про завершення цієї форми митного контролю.

З метою перевірки відповідності відомостей про вантаж, заявлених у перевізних та супровідних документах, фактичним даним або за наявності достатніх підстав вважати, що транспортні засоби й товари (вантажі) переміщуються через митний кордон України з порушенням митних правил, митні органи мають право проводити вибіркового митного огляду транспортних засобів і товарів (вантажів), що переміщуються через митний кордон України.

При митному огляді мазуту здійснюється перевірка відповідності його найменування та кількості даним, зазначеним у перевізних та супровідних документах. Для оптимізації та прискорення митного оформлення ЕРМ запроваджено використання ультразвукових приладів АУП4-М1, УУП1-П1, УПУ26-М12 з метою ідентифікації наливних нафтопродуктів (через вимірювання швидкості проходження ультразвуку в середовищі) та визначення рівня наливу вантажу в залізничній цистерні з подальшим перерахунком кількісних показників.

Під час проведення митного огляду вантажу зі зняттям пломб, ЗПП і розкриттям транспортних засобів чи упаковки окремих вантажних місць посадові особи відділу складають акт про проведення митного огляду товарів, що переміщуються за ВМД (далі — акт), за формою, за-

твердженою наказом Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314, зареєстрованим у Міністерстві юстиції від 27.04.2005 р. за № 439/10719.

Акт складається в трьох примірниках:

- перший долучається до перевізних документів;
- другий залишається у справах відділу;
- третій залишається на станції, де проводився митний огляд.

Під час огляду транспортних засобів перевіряється їх наявність у зоні митного контролю, кількість номерів транспортних засобів та їх відповідність даним, зазначеним у перевізних документах, цілісність пломб, ЗПП, митного забезпечення та їх відповідність відміткам у залізничних накладних.

Митні забезпечення, ЗПП або пломби, застосовані під час перевезення товарів (вантажів) під митним контролем, можуть зніматися тільки посадовими особами митних органів у присутності посадових осіб залізниці, а після завершення митного оформлення — вантажоодержувачем або залізницею.

Якщо існує реальна загроза знищення, безповоротної втрати або істотного псування цих товарів (вантажів), працівники залізниці з негайним повідомленням про це митному органу та поданням йому акту про розкриття вагона (контейнера тощо), який складається згідно з додатком 18 до СМГС, розкривають даний вагон з метою відвернення небезпечних наслідків.

Результати огляду товарів і транспортних засобів фіксуються посадовою особою відділу, яка його проводила, в акті й додатковому аркуші, форму якого наведено в додатку 4 до наказу Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314, зареєстрованого в Міністерстві юстиції від 27.04.2005 р. за № 439/10719.

У випадку митного огляду вантажу зі зняттям пломб, ЗПП і розкриттям транспортних засобів чи упаковки окремих вантажних місць посадові особи станції складають акт про розкриття вагона (контейнера тощо).

Акт розкриття транспортного засобу складається в трьох примірниках:

- перший залишається на станції;
- другий залишається у справах відділу;
- третій долучається до перевізних документів.

Відомості про складення акту вносяться посадовою особою станції до графи «Відмітки залізниці» залізничної накладної та завіряються підписом працівника станції та відтиском календарного штампеля станції.

Нові пломби, ЗПП на транспортні засоби можуть накладатися посадовою особою відділу або в її присутності вантажовідправником (вантажоодержувачем) чи посадовою особою залізниці.

Про заміну пломб, ЗПП, митного забезпечення посадовою особою відділу робляться відмітки в перевізних документах.

У випадку проведення митного огляду за допомогою технічних засобів митного контролю без зняття пломб, ЗПП і розкриття транспортних засобів чи упаковки окремих вантажних місць посадова особа відділу складає акт в одному примірнику, який залишається в справах підрозділу.

Митний огляд транспортних засобів проводиться комісією у складі посадової особи відділу та представника станції.

Митний огляд мазуту проводиться комісією у складі:

- посадової особи відділу;
- представника станції;
- за необхідності представників інших контролюючих служб.

Під час митного огляду також можуть бути присутніми представники підприємств та організацій (експерти торгово-промислової палати, сюрвеєрських організацій, центру сертифікації тощо), громадяни, які мають належним чином оформлені повноваження щодо вантажу.

Акт про проведення митного огляду, підписаний особами, що були присутніми під час митного огляду, долучається до справ митного органу разом з першим примірником вантажної митної декларації.

4.3.3. Порядок відбору проб мазуту

Відповідно до положень Митного кодексу України, з метою митного контролю та митного оформлення мазуту, митним органом за вмотивованим письмовим розпорядженням керівника митного органу можуть братися проби та зразки цього товару для проведення їх досліджень (аналізу, експертизи). Взяття проб мазуту проводиться відповідно до вимог Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень (аналізу, експертизи) для їх митного оформлення, а також розпорядження зразками, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1862. Проби мазуту беруться в мінімальній кількості, яка забезпечує можливість проведення їх дослідження. Для проведення повторних (додаткових, контрольних тощо) досліджень відбір проб здійснюється у двох екземплярах (один — для проведення досліджень, другий — контрольний) з обов'язковим маркуванням кожного з них згідно з маркувальною етикеткою визначеної форми.

Під час переміщення мазуту залізничним транспортом відбір точкових проб здійснюється спеціальним пробовідбірником з рівня, розміщеного на висоті 33% діаметра залізничної цистерни. Точкові проби відбирають з кожної четвертої цистерни, але не менше, ніж з двох цистерн. Об'єднану пробу складають змішуванням точкових проб пропорційно об'ємам нафтопродукту в цистернах, з яких відібрано проби. Кількість об'єднаної проби становить не менше одного літру мазуту, контрольної — також один літр. Проби мазуту відбираються тільки в чисту, суху скляну тару. Пляшки з пробами герметично закорковують або закривають гвинтовими кришками, банки щільно закривають кришками. Горловину закоркованої пляшки чи банки загортають у поліетиленову плівку або в інший щільний матеріал, що забезпечує недоторканність проби, та об'язують мотузкою. Кінці мотузки протягують в отвір етикетки, пломбують або заливають сургучем на пластині із щільного картону чи дерева та опечатують. Можна при-

клеювати етикетки до пляшки чи банки. Маркувальна етикетка має містити такі відомості:

- найменування товару;
- кількість відібраної проби;
- номер і дата ВМД;
- відправник товару;
- одержувач товару;
- дата, час відбору;
- посадова особа митного органу, що відібрала й опломбувала проби.

Запит митного органу разом із супровідною документацією, пробами товарів доставляється до експертного підрозділу Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи, яке здійснює дослідження (аналіз, експертизу), посадовою особою митного органу або поштою.

Митне оформлення товару, проби якого відібрано для проведення лабораторних досліджень (аналізу, експертизи), може бути завершено тільки після надходження результатів таких досліджень.

4.4. Митний контроль та митне оформлення мазуту під час переміщення морським транспортом

4.4.1. Порядок митного контролю та митного оформлення мазуту, що вивозиться за межі митної території України

Митне оформлення мазуту та його пропуск під час вивезення за межі митної території України при переміщенні морським транспортом проводиться зі сплатою митних зборів, які нараховуються та справляються за вантажною митною декларацією у порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією». Розміри ставок митних зборів визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів».

Відповідно до наказу ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для здійснення контролю за доставкою мазуту, що вивозяться з митної території України (напрямок переміщення — ЕК), використовуються вантажна митна декларація (ВМД) типу «експорт» та її електронна копія.

Після надходження мазуту до пункту пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше) посадова особа цієї митниці перевіряє відповідність вантажу відомостям про нього, зазначеним в електронній копії експортної ВМД, проставляє у товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем».

Інформація про надходження експортних товарів до структурного підрозділу митниці призначення, розташованого в пункті пропуску через державний кордон, передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України.

Одразу ж після надходження експортного вантажу до митниці призначення він береться під контроль цієї митниці. Будь-які операції з ним можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем митниці призначення.

Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України. Пропуск мазуту через митний кордон України здійснюється у кількості, що не перевищує кількості, зазначеної у ВМД.

Пропуск мазуту за межі митної території України здійснюється тільки після звіряння відомостей, зазначених в електронній копії відповідної ВМД, з відомостями у товаросупровідних документах та після перевірки (за рішенням митниці) фактичної наявності, кількості, номенклатури і стану товарів.

У графі А четвертого аркуша цієї ВМД проставляється відбиток ОНП посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж пропущено».

Четвертий аркуш ВМД зберігається протягом встановленого терміну в справах митниці призначення.

Одразу ж після пропуску вантажу за межі митної території України посадова особа митниці для зняття цього експортного відправлення з контролю передає в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України інформацію про пропуск вантажу, а саме:

- номер посвідчення і номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснювала митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- дату і час перетину митного кордону;
- вид, тип та номер транспортного засобу, яким переміщувався цей вантаж; відомості про перевізника (гр. 50 ВМД);
- фактичну кількість товарів, які переміщуються, у додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних одиницях виміру, за винятком тієї частини товарів, що не буде пропущена за межі митної території України через певні обставини.

У разі частинного надходження експортного вантажу до митниці призначення, зокрема при подрібненні партії товарів, що перевозяться залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного вивезення за межі митної території України мазуту, що входить до складу задекларованої в одній ВМД партії.

Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення першої частини експортного відправлення, посадова особа митниці призначення робить запис:

Вивезено / кількість / дата і № накладної / залишок квоти / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

За частинного надходження мазуту, що входить до складу задекларованої в одній ВМД партії, митниця призначення здійснює пропуск за межі митної території

України та облік кожної частини подрібненої партії до вивезення всієї партії у повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин і подій та якій відповідний митний орган подовжив термін доставки. Інформація про пропуск кожної частини подрібненої партії передається в оперативному режимі до ЄАІС Держмитслужби України засобами електронного зв'язку.

У разі виявлення порушення митних правил про це заводитьися справа.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання і товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог ПКМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок), та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

Під час надходження товару, який переміщується під митним контролем, до митниці призначення митний орган призначення підтверджує його надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (ДКД).

До початку навантаження товарів на судно вантажовласник або вповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підстава для оформлення доручення на навантаження — вантажна митна декларація або інший документ, який відповідно до законодавства України є підставою для переміщення товарів через митний кордон України. У разі надходження товарів, які були оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

При потребі на вимогу митного органу вантажовласник або вповноважена ним особа подає список товарів (список доручень на навантаження), які планується наван-

тажити на заявлене судно. Після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищевказаних документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу проставляє на дорученні на навантаження відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення є підставою для навантаження зазначених у ньому товарів на судно.

Після закінчення навантаження судна на його борт прибувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення контрольних вимірів вантажних танків спільно з адміністрацією судна. У проведенні вимірів та розрахунків кількості вантажу за необхідності беруть участь співробітники відділу митного оформлення у нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після вимірювань та проведення розрахунків кількості енергоносіїв уповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) подає адміністрації порту телефонограму з визначенням найменувань та кількості вантажу, навантаженого на судно. На підставі отриманих даних експедитор виготовляє вантажні документи на відхід судна відповідно до вимог Інструкції та подає їх для підпису капітану.

Агентська організація після закінчення вантажних операцій подає заявку на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. У разі готовності судна вибути агент організує прибуття на його борт комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю у пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту й агентської організації (морського агента). Якщо законодавством передбачено здійснення інших видів контролю,

до складу комісії включаються представники відповідних контролюючих органів. Для митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники державної пожежної охорони. У разі потреби з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісією очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не має перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість здійснення кожного виду контролю відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу, при потребі — інших контролюючих органів. Для кожного пункту пропуску вона визначається окремо — з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно діючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортного сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів щодо удосконалення механізму відповідного контролю та скорочення тривалості його здійснення у пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за ним.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротransпортних) документах на транспортний засіб і товари проставлено відповідні відмітки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення судна капітан або інша особа, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);

- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), в яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а за необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- другий примірник оформленого після прибуття в Україну зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (за необхідності).

Подані документи мають бути засвідчені підписом капітана чи іншої особи, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, і скріплені відбитком суднової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів (відомості маніфесту й коносаментів, відомості доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічні декларації на вантаж і на судно), про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється для перевірки відомостей, заявлених у документах, спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатися представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після митного огляду судна за відсутності зауважень інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані про- ставляє на вантажних і суднових документах відбиток осо- бистої номерної печатки та дає згоду на початок прикор- донного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорони держав- ного кордону за наявності відміток посадових осіб відділу митного оформлення у нафтогавані, інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених зако- нодавством видів контролю.

4.4.2. Порядок митного контролю та митного оформлення мазуту, що ввозиться на митну територію України

Мазут, що ввозиться на митну територію України, перебу- ває під митним контролем з моменту його фактичного вве- зення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення.

Контроль за відповідністю зазначених у документах ві- домостей про мазут, що переміщується через митний кор- дон України, його фактичному обсягу та якості здійсню- ється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний кон- троль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Декларування мазуту здійснюється через подання де- кларантом митному органу вантажної митної декларації або тимчасової декларації з подальшим поданням вантаж- ної митної декларації.

Згідно з наказом ДМСУ від 30.12.2003 р. № 932 «Про затвердження Порядку застосування тимчасової та не- повної декларацій відповідно до митного режиму імпорт- у (при випуску у вільний обіг)» декларування товарів із застосуванням тимчасової декларації можливе виключ- но за бажанням декларанта, якщо:

а) товари переміщуються трубопровідним транспортом або лініями електропередач;

б) ціна товару в контракті визначається за формулою;
в) виникають спірні питання під час визначення митної вартості товарів, визначення країни походження товарів, класифікації товарів відповідно до УКТЗЕД.

Дозвіл на здійснення декларування із застосуванням тимчасової декларації надається суб'єкту підприємницької діяльності, що переміщує товари через митний кордон України, за умови, що цей суб'єкт відповідає таким характеристикам:

- є резидентом України;
- не має заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), а також зі сплати штрафів за порушення митних правил;
- зовнішньоекономічна операція відповідає видам економічної діяльності цього суб'єкта.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації приймається начальником або вповноваженою посадовою особою митного органу на підставі заяви підприємства, форму якої визначає Державна митна служба України.

Заява подається митному органу (у двох примірниках) разом з копіями документів, що підтверджують викладені в ній відомості, й реєструється митним органом або його підрозділом у день її надходження. Заява має бути розглянута протягом наступного робочого дня після дати реєстрації.

Копії поданих документів завіряються написом «Копія. Згідно з оригіналом», печаткою підприємства, зразок якої наведено в обліковій картці підприємства, і підписом керівника або вповноваженої особи підприємства з обов'язковим зазначенням посади, прізвища, імені та по батькові, а також дати завірення копії.

Рішення про митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації оформлюється шляхом накладення на обидва примірники заяви резолюції «Випуск у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації дозволено».

У разі прийняття рішення про відмову в митному оформленні товарів із застосуванням тимчасової декларації на оби-

два примірники заяви накладається резолюція «У випуску у вільний обіг товарів із застосуванням тимчасової декларації відмовлено» із зазначенням причин відмови. Відповідна резолюція скріплюється печаткою митного органу або особистою номерною печаткою посадової особи митного органу.

Один примірник заяви з резолюцією начальника або вповноваженої посадової особи митного органу залишається в митному органі з пакетом документів, другий — видається чи надсилається поштою (з повідомленням про вручення) заявникові (або вповноваженій ним особі).

У разі надання дозволу на митне оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації заява зберігається в підрозділі митного органу, що здійснює митний контроль і митне оформлення (ПМО).

Заява й копії документів, доданих до неї, зберігаються в окремій справі. Після оформлення тимчасової декларації заява разом з доданими до неї документами долучається до першого аркуша цієї тимчасової декларації.

Для митного оформлення мазуту на підставі тимчасової декларації подаються такі документи:

- тимчасова декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- лист-зобов'язання про подання вантажної митної декларації та необхідних для митного оформлення мазуту документів у визначений цим Порядком термін;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- сертифікат про походження мазуту (для мазуту, імпортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- рахунок-фактура (інвойс) на партію мазуту;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Товари разом з оригіналами документів на них подаються для оформлення до ПМО, в якому зберігається зая-

ва, у термін, що не перевищує 10 днів з дати доставлення товарів до цього митного органу.

Якщо копії якихось із цих документів не подавалися разом із заявою, то подаються їх оригінали й копії, завірені підприємством. Після завершення оформлення тимчасової декларації вона береться на контроль до ПМО, а її електронна копія надходить до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Державної митної служби України (ЄАІС Держмитслужби України).

Податки і збори (обов'язкові платежі) сплачуються в повному обсязі на момент митного оформлення товарів із застосуванням тимчасової декларації.

Заходи нетарифного регулювання та види контролю, передбачені ст. 27 Митного кодексу України, під час митного оформлення товарів за тимчасовою декларацією застосовуються до цих товарів у випадках і порядку, встановлених законодавством України.

Оформлення вантажної митної декларації, заповненої у звичайному порядку (ВМД), проводиться відповідно до Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації, затвердженого наказом Державної митної служби України від 20.04.2005 р. № 314 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.04.2005 р. за № 439/10719 (зі змінами).

Митний огляд товарів під час оформлення ВМД не проводиться.

При оформленні ВМД застосовуються умови сплати податків та зборів (розміри ставок обов'язкових платежів, курс валюти, встановлений Національним банком України) та нормативно-правові акти, чинні на день прийняття митним органом тимчасової декларації, за якою товари були випущені у вільний обіг.

Зняття тимчасової декларації з контролю в ПМО та ЄАІС Держмитслужби України здійснюється на підставі оформленої ВМД, у гр. 40 якої зазначається номер відповідної тимчасової або неповної декларації.

Для митного оформлення мазуту, що ввозиться на митну територію України на підставі вантажної митної декларації, подаються такі документи:

- вантажна митна декларація та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- рахунок-фактура (інвойс) на партію мазуту;
- сертифікат про походження мазуту (для мазуту, імпортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- сертифікат (паспорт) якості на партію мазуту;
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта;
- якщо оформлялася тимчасова декларація — її копія.

Оригінал зовнішньоекономічного договору (контракту) після звіряння повертається митним органом декларанту разом з оформленою тимчасовою декларацією (вантажною митною декларацією).

Якщо у зовнішньоекономічному договорі (контракті) передбачається поставка двох або більше партій мазуту, митному органу подається нотаріально завірена копія цього договору (контракту). У разі декларування чергової партії мазуту згідно з тим самим зовнішньоекономічним договором (контрактом) його копія не подається.

Якщо з не залежних від декларанта причин сертифікати (паспорти) якості на партію мазуту не можуть бути подані одночасно з вантажною митною декларацією, керівник митного органу дозволяє декларанту за його зверненням подати їх після реєстрації цієї декларації у встановлений митним органом термін, але не пізніше 15 числа місяця, що настає за звітним.

Митний орган того ж дня повідомляє перевізника про оформлення тимчасової декларації або реєстрацію вантажної митної декларації із зазначенням їх реєстраційних номерів, задекларованого обсягу мазуту, терміну поставки, номера зовнішньоекономічного договору (контракту).

Зміна митного режиму допускається за умови виконання всіх належних процедур щодо заявленого режиму та в разі погодження з Енергетичною регіональною митницею.

Митне оформлення мазуту і його пропуск на митну територію України під час переміщення морським транспортом проводиться після сплати всіх належних податків та зборів, у тому числі:

- митних зборів у порядку, визначеному наказом Держмитслужби України від 23.06.1998 р. № 363 «Про затвердження Порядку справляння митних зборів, які нараховуються за вантажною митною декларацією», та у розмірах, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1997 р. № 65 «Про ставки митних зборів»;
- ввізного мита в розмірі, установленому Законом України «Про Митний тариф України» в редакції Закону України від 31.05.2007 р. № 1109-V;
- податку на додану вартість за ставкою 20 %, установленю Законом України від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання і товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог Постанови КМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок), та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (Інструкція).

Морський агент не пізніше ніж за чотири години до прибуття судна подає заявку на здійснення митного контролю судна з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю.

Контроль суден і товарів під час їх переміщення через митний кордон України здійснюється комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, санітарно-епідеміологічної служ-

би на водному транспорті, служби державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, державної інспекції з карантину рослин та морського агента. Очолює комісію посадова особа органу охорони державного кордону. Після прибуття членів комісії та морського агента до судна закордонного плавання і завершення санітарного контролю з дозволу представника санітарно-епідеміологічної служби комісія піднімається на борт.

Митний контроль та митне оформлення суден, що прибули з-за кордону, здійснюються після проведення прикордонного контролю, а суден, що вибувають за кордон, — до його початку.

Для здійснення митного контролю капітан або інша особа, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), в яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- зобов'язання капітана судна, яке плаває під Державним прапором України, про те, що закуплені за кордоном суднові припаси, зокрема запаси споживання, не будуть винесені із судна;

- другий примірник оформленого при вибутті за межі України зобов'язання (про зворотнє ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (за необхідності).

Подані документи мають бути засвідчені підписом капітана або іншої особи, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, та скріплені відбитком суднової печатки.

Інспектор, відповідальний за здійснення митного оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів, про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється після закінчення документального прикордонного контролю для перевірки відомостей, заявлених у документах. Для скорочення часових нормативів виконання контрольних операцій посадовими особами, які здійснюють контроль осіб, товарів і транспортних засобів у пунктах пропуску через Державний кордон України, огляд судна та товарів проводиться спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна залучаються фахівці кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

За відсутності зауважень після закінчення митного огляду голова комісії надає дозвіл на роботу інших членів комісії. Митне оформлення судна закордонного плавання закінчується тільки після завершення санітарного, ветеринарного, фітосанітарного контролю.

Після закінчення роботи комісії на борт судна прибувають експедитори, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо вони замовлені власником вантажу), представники баз зберігання для проведення інспекції вантажних танків судна.

Вивантаження товарів із суден, що прибули з-за кордону, проводиться на підставі вантажних документів з до-

зволу Енергетичної регіональної митниці й під контролем митного поста «Одеса-нафтогавань». Згідно з вимогами ПКМУ від 13.04.2005 р. № 269 «Про здійснення попереднього документального контролю товарів у пунктах пропуску через державний кордон України» наявність дозволів Державної інспекції з охорони довкілля (екологічної декларації на вантаж) до початку вивантаження обов'язкова. Під час проведення митного огляду вантажу, що надійшов у режимі «імпорт», інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані складає акт митного огляду з реєстрацією в журналі обліку актів митного огляду митного поста. За необхідності здійснюється відбір проб відповідно до вимог Постанови КМУ від 12.12.2002 р. № 1862.

Після закінчення операцій вивантаження адміністрацією судна та незалежною сюрвеєрською компанією (якщо вона замовлена власником вантажу) за результатами інспекції судна через агента до митниці надається сертифікат (акт інспекції танків), що підтверджує факт вивантаження.

Особою, вповноваженою власником вантажу, подається ВМД згідно з визначеним митним режимом. Вантажна митна декларація оформлюється відповідно до вимог чинного законодавства зі сплатою всіх належних платежів та зборів.

4.4.3. Порядок митного контролю та митного оформлення мазуту, що переміщується митною територією України транзитом

Митне оформлення в режимі «транзит» мазуту, що перевантажується на морський транспорт, здійснює Енергетична регіональна митниця або за її погодженням митний орган, у зоні діяльності якого розташовано пункт перевантаження.

Мазут, що переміщується транзитом через митний кордон України, перебуває під митним контролем з моменту його фактичного ввезення на митну територію України до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення і вивезення мазуту за межі країни.

Контроль за відповідністю зазначених у документах відомостей про мазут, що переміщується через митний кор-

дон України, його фактичному обсягу та якості здійснюється митним органом шляхом звіряння цих відомостей з документами, на підставі яких проведено фактичний контроль, а також іншими шляхами, передбаченими Митним кодексом України та законами з питань митної справи.

Переміщення мазуту через митний кордон України здійснюється перевізником тільки протягом зазначеного у вантажній митній декларації терміну переміщення.

Декларування мазуту здійснюється через подання декларантом митному органу вантажної митної декларації або періодичної митної декларації з подальшим поданням вантажної митної декларації.

Відповідно до наказу ДМСУ від 08.12.1998 р. № 771 «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» для контролю за доставкою мазуту, що переміщується транзитом через митну територію України у залізничних вагонах, використовується ВМД типу «транзит» та її електронна копія.

На початку кожної зміни прикордонна митниця призначення робить запит до ЄАІС Держмитслужби України щодо транзитних ВМД, після чого забезпечує наявність у підпорядкованих їй пунктах пропуску інформації про такі вантажі.

При надходженні транзитного мазуту в пункт пропуску через державний кордон митниці призначення у визначений митницею відправлення термін доставки (або раніше) посадова особа цієї митниці:

- в оперативному режимі перевіряє наявність транзитної ВМД у ЄАІС Держмитслужби України за реєстром транзитних ВМД, за якими направлено вантажі до цієї митниці призначення;
- перевіряє відповідність відомостей, зазначених у товаросупровідних документах, та самого вантажу (його кількості, номенклатури і стану) відомостям, зазначеним в електронній копії ВМД;
- приймає рішення про необхідність митного огляду переміщуваних товарів;

- за відсутності зауважень проставляє у товаросупровідних документах та на четвертому основному аркуші ВМД штамп «Під митним контролем». У графі А цього аркуша ВМД проставляється відбиток особистої номерної печатки посадової особи митниці призначення та робиться запис «Вантаж надійшов».

Після цього аркуш ВМД вилучається і передається до ВКПТ митниці призначення. Вилучений аркуш ВМД протягом установленого терміну зберігається у справах митниці призначення.

Після надходження до митниці призначення товарів, що переміщуються митною територією України з використанням внутрішнього транзитного документа типу ТР 80 ВН (ВТД), посадова особа митниці призначення робить на ПЕОМ відмітку в електронній копії ВТД про прибуття товарів. Протягом доби від дати завершення митного оформлення товарів у заявленому митному режимі посадова особа ВКПТ митниці призначення вносить з ПЕОМ до електронної копії ВТД, що міститься в ЄАІС Держмитслужби України, інформацію про повне завершення переміщення товарів.

Одразу після цього посадова особа митниці призначення в оперативному режимі передає до ЄАІС Держмитслужби України інформацію про пропуск вантажу, а саме:

- код митниці, в зоні діяльності якої знаходиться пункт пропуску, через який здійснюється вивезення транзитного вантажу за межі митної території України;
- номер посвідчення та номер особистої номерної печатки посадової особи, що здійснила митне оформлення і пропуск цього вантажу;
- фактичну дату надходження вантажу до митниці призначення;
- відомості про пропущений товар;
- відомості про фактично пропущену кількість товару в додаткових одиницях виміру, а за їх відсутності — в основних одиницях виміру;
- відомості про коди, номери і дати документів (товарно-транспортних накладних тощо), доданих до ВМД;

- відомості про види, типи та номери транспортних засобів, що здійснюють перевезення транзитних товарів;
- відомості про перевізника;
- у разі складання митницею призначення протоколу про порушення митних правил — відомості про цей протокол.

За частинного надходження транзитного вантажу до митниці призначення, зокрема під час подрібнення партії товарів при перевезеннях залізничним транспортом (декількома транспортними засобами), ведеться облік фактичного надходження товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії.

Для цього на зворотному боці четвертого основного аркуша ВМД, вилученого під час митного оформлення першої частини транзитного відправлення, посадовою особою митниці призначення робиться запис:

Надійшло / кількість / дата і № накладної / залишок / підпис посадової особи

Такий запис обов'язково засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи, що проводила митне оформлення.

Під час частинного надходження до митниці призначення товарів, що входять до складу задекларованої за однією ВМД партії, ця митниця здійснює пропуск за межі митної території України всієї подрібненої партії товарів тільки в повному обсязі, за винятком тієї частини партії, яка потрапила під дію надзвичайних або невідворотних обставин чи подій і для якої відповідним митним органом був продовжений термін доставки, про що складено відповідні документи.

У разі необхідності накопичення у зоні діяльності митниці призначення великих партій транзитних товарів (наприклад, для формування суднової партії) кожна частина такої партії декларується митницями відправлення окремо та направляється до митниці призначення. Після надходження до митниці призначення в установлений термін кожної час-

тини партії, що накопичується, товари зберігаються у транспортних засобах або з дозволу митниці розміщуються під митним контролем на складах (у терміналах) або в зонах митного контролю (крім митних ліцензійних складів).

Будь-які операції з ними можуть бути здійснені тільки з дозволу та під контролем митниці призначення. Відповідальність за збереження та недоторканність вантажу перед митницею призначення під час перевезень залізничним транспортом несе начальник прикордонної залізничної станції, а в разі розміщення транзитних товарів на складах (базах) — керівники складів (баз).

Транзитні товари, розміщені до накопичення партії на складах (базах) або в зонах митного контролю (крім митних ліцензійних складів), мають бути вивезені з них за межі митної території України. В окремих випадках за письмовою заявою власника цих товарів митниця призначення згідно з установленим порядком може змінити митний режим, в якому переміщуються ці товари.

Вантаж перебуває під митним контролем митниці призначення до моменту фактичного вивезення за межі митної території України. Пропуск товарів через митний кордон України здійснюється у кількості, що не перевищує кількості товарів, зазначеної у ВМД. У разі ненадходження транзитних товарів до митниці призначення, надходження з порушенням терміну доставки, номіналу, цілісності стану та обсягу товарів тощо заводиться справа про порушення митних правил.

У нафтогавані Одеського морського торговельного порту митне оформлення та митний контроль суден закордонного плавання і товарів, що переміщуються ними, здійснюється відповідно до вимог ПКМУ від 24.12.2003 р. № 1989, якою затверджено Порядок здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон (далі — Порядок) та наказу ДМСУ від 17.09.2004 р. № 678 «Про затвердження Інструкції про організацію митного контролю та митного оформлення суден і товарів, що переміщуються ними» (далі — Інструкція).

Під час надходження мазуту, який переміщується транзитом під митним контролем до митниці призначення, митний орган призначення проводить підтвердження його надходження на підставі оформлених митним органом відправлення документів контролю доставки (ДКД).

До початку навантаження мазуту на судно вантажовласник або вповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підстава для оформлення доручення на навантаження — вантажна митна декларація або інший документ, який відповідно до законодавства України є підставою для переміщення товарів через митний кордон України (наприклад, періодична митна декларація). У разі надходження товарів, які були оформлені іншими митними органами та перебувають під митним контролем, подаються також товаросупровідні документи.

У разі потреби на вимогу митного органу вантажовласник або вповноважена ним особа подає список товарів (список доручень на навантаження), які планується навантажити на заявлене судно.

Після перевірки відповідності даних, зазначених у дорученнях на навантаження, даним вищевказаних документів і за відсутності зауважень посадова особа митного органу проставляє на дорученні на навантаження відбиток особистої номерної печатки. Оформлене таким чином доручення є підставою для навантаження зазначеного в ньому обсягу мазуту на судно.

Після закінчення навантаження судна на його борт прибувають експедитор вантажу, представники незалежних сюрвеєрських компаній (якщо їх замовив вантажовласник), представники баз зберігання нафтопродуктів для проведення контрольних вимірів вантажних танків спільно з адміністрацією судна. У проведенні вимірів та розрахунків кількості вантажу за необхідності беруть участь співробітники відділу митного оформлення у нафтогавані митного поста «Одеса-нафтогавань».

Після вимірювань та проведення розрахунків кількості енергоносіїв уповноважений представник баз зберігання (як транспортної організації) надає адміністрації пор-

ту телефонограму з визначенням найменувань та кількості вантажу, навантаженого на судно. На підставі отриманих даних експедитор виготовляє вантажні документи на відхід судна відповідно до вимог Інструкції та надає їх для підпису капітану.

Агентська організація після закінчення вантажних операцій подає заявку на митне оформлення вибуття судна за державний кордон за чотири години з подальшим уточненням її змісту за одну годину до початку митного контролю. У разі готовності судна вибути агент організує прибуття на його борт комісії у складі співробітників відділу митного оформлення у нафтогавані та відділення прикордонного контролю.

Усі види контролю у пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення здійснюються комісією, що складається з представників органу охорони державного кордону, митного органу, адміністрації порту й агентської організації (морського агента). Якщо законодавством передбачено здійснення інших видів контролю, до складу комісії включаються представники відповідних контролюючих органів. Для здійснення митного контролю наливних суден до складу комісії можуть включатися представники державної пожежної охорони. У разі потреби з дозволу органу охорони державного кордону і митного органу до складу комісії включаються представники інших державних органів, установ та організацій. Комісією очолює посадова особа органу охорони державного кордону.

Загальний час здійснення контролю транспортних засобів і товарів не має перевищувати часу стоянки транспортних засобів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом або графіком руху.

Тривалість здійснення кожного виду контролю відповідно до технологічного процесу роботи пункту пропуску визначається керівниками органу охорони державного кордону і митного органу. В разі потреби — керівниками інших контролюючих органів для кожного пункту пропуску окремо з урахуванням режиму його роботи, наявності постійно

діючих структурних підрозділів інших контролюючих органів, виду та інтенсивності транспортного сполучення, категорії поїздки, виду транспортного засобу, а також товару. Контролюючий орган вживає заходів щодо удосконалення механізму відповідного контролю та скорочення тривалості його здійснення у пунктах пропуску, розміщених на адміністративній території, закріпленій за ним.

Контроль транспортного засобу і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротранспортних) документах на транспортний засіб і товари проставлено відповідні відмітки митних органів та інших контролюючих органів стосовно підконтрольних вантажів.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення судна капітан або інша особа, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, подає такі документи:

- генеральну декларацію;
- зобов'язання (про зворотне ввезення на митну територію України судна, яке плаває під Державним прапором України);
- декларацію про вантаж;
- вантажні документи, у тому числі коносаменти (річкові накладні), в яких зазначаються найменування, маркування, кількість та/або міра (маса, об'єм) вантажу чи кількість місць, які він займає, а в разі необхідності — відомості про зовнішній вигляд, стан і особливі властивості вантажу;
- список членів суднового екіпажу (суднову роль);
- список пасажирів;
- декларацію про особисті речі членів суднового екіпажу;
- декларацію про суднові припаси;
- довідку капітана про наявність на борту судна наркотичних (психотропних) засобів, зброї та боєприпасів;
- довідку про наявність у судновій касі валюти;
- другий примірник оформленого після прибуття в Україну зобов'язання (про зворотне вивезення за межі митної території України судна, яке плаває під іноземним прапором);

— документи, передбачені Митним кодексом України, іншими законодавчими актами з питань митної справи та міжнародними договорами України (у разі необхідності).

Подані документи мають бути засвідчені підписом капітана чи іншої особи, що входить до командного складу судна та належним чином уповноважена на це капітаном, і скріплені відбитком суднової печатки.

Після прибуття на судно інспектор, відповідальний за оформлення документів, перевіряє їх комплектність, звіряє відомості взаємопов'язаних документів (відомостей маніфесту й коносаментів, відомостей доручення на навантаження, паспортів якості, копій інструкцій власника вантажу, екологічних декларацій на вантаж і судно), про що робить відповідні відмітки в перевірених документах.

Митний огляд судна здійснюється з метою перевірки відомостей, заявлених у документах, спільно з представниками відділення прикордонного контролю. Для огляду службових приміщень судна можуть залучатися представники кінологічної служби Одеського прикордонного загону зі службовими собаками.

Після митного огляду судна, за відсутності зауважень, інспектор відділу митного оформлення у нафтогавані пропоставляє на вантажних і судових документах відбиток особистої номерної печатки та надає згоду на початок прикордонного контролю.

Судно закордонного плавання перетинає державний кордон з дозволу посадової особи органу охорони державного кордону за наявності відміток посадових осіб відділу митного оформлення у нафтогавані, інших контролюючих органів про позитивні результати всіх передбачених законодавством видів контролю.

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ АМІАКУ

Розділ 1. Загальні відомості

1.1. Особливості аміаку як товару

Аміак (амоніак, NH_3) — неорганічна сполука, безбарвний газ з різким задушливим запахом, легший за повітря, добре розчинний у воді. Одержують його каталітичним синтезом з азоту і водню під тиском. При $t^\circ 33,35$ °C і звичайному тиску аміак скраплюється в безбарвну рідину, а при $77,75$ °C замерзає, перетворюючись на безбарвну кристалічну масу.

Аміак випускається у рідкому вигляді або у вигляді водного розчину. Концентрований розчин містить 25 % NH_3 і має густину 0,91 г/см. Розчин аміаку у воді називають аміачною водою або нашатирним спиртом. Звичайний медичний нашатирний спирт містить 10 % NH_3 . При нагріванні розчину аміак легко випаровується.

Аміак одержують із забруднених аміачним газом розчинів або синтезом з водню та азоту. Аміак за обсягами виробництва товарів займає одне з перших місць. Щорічно у всьому світі виробляють приблизно 100 млн. т цієї сполуки.

Величезну кількість аміаку застосовують для отримання азотної кислоти, яка використовується для виробництва азотних добрив. Аміачну воду застосовують вигляді добрив, а іноді лани поливають із цистерн безпосередньо рідким аміаком. З аміаку отримують різні солі амонію, сечовину, уротропін. Аміак використовують як дешевий хо-

лодоагент у промисловому холодильному устаткуванні. Також він потрібний для отримання синтетичних волокон, наприклад нейлону та капрону. У легкій промисловості за його допомогою очищують та фарбують бавовну і шовк. У нафтохімічній галузі аміак нейтралізує кислотні відходи, а у виробництві природного каучуку допомагає зберегти латекс під час його перевезення від плантацій до заводу. Аміак використовується також у виробництві соди. У сталеливарній промисловості аміак використовується для азотування — насичення поверхневих шарів азотом, що значно збільшує твердість сталі. Водний розчин аміаку (нашатирний спирт) потрібний у медичній практиці.

1.2. Підрозділ Енергетичної регіональної митниці, який здійснює митний контроль та митне оформлення аміаку

Митний контроль та митне оформлення аміаку згідно з наказом ДМСУ від 30.09.2004 р. № 714 «Про затвердження Переліку товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюються підрозділами Енергетичної регіональної митниці», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15.10.2004 р. за № 1315/9914, виконує підрозділ ЕРМ — відділ митного оформлення у морському торговельному порту «Південний» (далі — Відділ).

Цей Відділ створено відповідно до наказу ДМСУ від 10.08.2001 р. за № 552 з метою вдосконалення структури митних органів України, підвищення ефективності їх функціонування й передачі ЕРМ функцій митного контролю та митного оформлення аміаку, який переміщується через митний кордон України.

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.02.1996 р. № 143-р у морському торговельному порту «Південний» відкрито пункт пропуску, який функціонує на державному кордоні. Приміщення Відділу розташоване безпосередньо біля пункту пропуску за адресою: Одеська область, місто Южне, вул. Заводська, б. 3, корп. 217. Штатна чисельність Відділу — 11 осіб. Оскільки пункт пропуску функціонує постійно та цілодобово, у Відділі є оператив-

ний інспекторський склад, який проводить митний контроль та митне оформлення вантажів у режимі цілодобового чергування згідно з графіком.

Розділ 2. Особливості митного контролю та митного оформлення аміаку

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють експортно-імпортні операції з аміаком або переміщують його транзитом через територію України, декларують аміак в Енергетичній регіональній митниці або за її погодженням в інших митних органах.

Митне оформлення аміаку, що перевантажується на залізничний, автомобільний чи морський транспорт, здійснюється Енергетичною регіональною митницею або за її погодженням іншими митними органами.

2.1. За митними режимами

На території України розміщено підприємства хімічної промисловості, що виробляють аміак та здійснюють експортні операції.

Також Україна має значні потужності для переміщення аміаку своєю територією транзитом. На території держави розміщено магістральний аміакопровід, яким аміак з Російської Федерації переміщується територією України з подальшим накопиченням та перевантаженням на морський транспорт на ВАТ «Одеський припортовий завод». Морським транспортом транзитний вантаж вивозиться за межі митної території України.

Імпорт аміаку морським транспортом на територію нашої держави не здійснюється.

2.1.1. Експорт

Для оформлення аміаку в режимі експорту декларант подає періодичну митну декларацію (додаток 1) з подаль-

шим поданням вантажної митної декларації. Застосування ПМД регулюється ст. 83 Митного кодексу України.

Для митного оформлення аміаку в режимі експорту на підставі ВМД подаються такі документи:

- ВМД та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- акт приймання-передачі аміаку згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- копія акту приймання-передачі аміаку перевізниками, підписаного відправником та перевізником (якщо перевізник України та відправник не беруть участі в підписанні акту приймання-передачі аміаку згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- дозвіл органу, вповноваженого Кабінетом Міністрів України або визначеного міжнародними договорами України, на реекспорт аміаку (для аміаку, імпортованого в рамках міжнародних договорів);
- копія ВМД на імпорт аміаку (для експорту попередньо імпортованого аміаку), завірена декларантом;
- сертифікат про походження аміаку (для аміаку, експортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- рахунок-фактура (інвойс);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Аміак, що вивозиться за межі митного кордону України, перебуває під митним контролем з моменту подання для оформлення документів до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення відповідно до обраного митного режиму і вивезення аміаку за межі України.

2.1.2. Транзит

Декларування аміаку здійснюється шляхом подання декларантом ВМД або ПМД (додаток 2) з подальшим поданням ВМД для оформлення аміаку в режимі транзиту.

Транзитне переміщення аміаку через територію України трубопровідним транспортом здійснюється на підставі оформлених тимчасової декларації (ТД) чи ПМД протягом періоду поставки, який зазначено в таких деклараціях.

Для митного оформлення аміаку в *режимі транзиту* на підставі ВМД подаються такі документи:

- ВМД та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- дозвіл (ліцензія) органу державної влади (у випадках, визначених законами);
- копія акту приймання-передачі аміаку перевізниками, підписаного іноземним та українським перевізниками і відправником (одержувачем);
- довідка про ціну аміаку;
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Для митного оформлення аміаку в режимі транзиту на підставі ПМД подаються:

- ПМД та її електронна копія;
- оригінал і копія зовнішньоекономічного договору (контракту) про надання послуг з транспортування;
- лист-зобов'язання суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності щодо подання вантажної митної декларації та інших документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення аміаку, у встановлений цим Порядком термін;
- відповідний дозвіл (ліцензія) — у випадках, визначених законодавством;
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Аміак, що переміщується митною територією України транзитом, перебуває під митним контролем з моменту його фактичного ввезення до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення і вивезення аміаку за межі України.

2.1.3. Імпорт

Для оформлення аміаку в режимі імпорту декларант подає ВМД або ТД з подальшим поданням ВМД.

Для митного оформлення аміаку в *режимі імпорту* на підставі ВМД подаються такі документи:

- ВМД та її електронна версія;
- оригінал та копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- рахунок-фактура (інвойс);
- акт приймання-передачі аміаку згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- копія акту приймання-передачі аміаку перевізниками, підписаного іноземним та українським перевізниками, відправником та одержувачем (якщо перевізник країни відправлення і України, відправник і одержувач не беруть участі в підписанні акту приймання-передачі аміаку згідно із зовнішньоекономічним договором (контрактом);
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- сертифікат про походження аміаку (для аміаку, імпортованого в рамках угод про вільну торгівлю);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Для митного оформлення аміаку на підставі ТД подаються такі документи:

- ТД та її електронна версія;

- оригінал і копія зовнішньоекономічного договору (контракту);
- оригінал і копія договору, укладеного з перевізником, якщо суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності й перевізник є різними особами;
- лист-зобов'язання про подання вантажної митної декларації та необхідних для митного оформлення аміаку документів у визначений термін;
- дозволи (ліцензії) органів державної влади (у випадках, визначених законами);
- сертифікат про походження аміаку (для аміаку, переміщуваного в рамках угод про вільну торгівлю);
- рахунок-фактура (інвойс);
- платіжне доручення на загальну суму всіх установлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів);
- копія довідки про декларування валютних цінностей;
- документ, що посвідчує особу декларанта.

Аміак, що ввозиться на митну територію України, перебуває під митним контролем з моменту його фактичного ввезення до моменту здійснення в повному обсязі митного оформлення.

2.2. За видами транспорту

2.2.1. Трубопровідний

Аміак російського виробництва у режимі прохідного транзиту з кордону на вході в Україну до аміакосковищ ВАТ «ОПЗ» (далі — Завод) переміщується магістральним аміакопроводом «Тольятті — Горлівка — Одеса», який належить українському державному підприємству «Укрхімтрансаміак» (далі — Перевізник). По шляху транспортування аміаку на аміакопроводі розташовано розподільчі станції, обладнані спеціальними лічильниками, що фіксують кількість аміаку. На пункті обліку КС-15 (кінцева станція аміакопроводу), розташованого в зоні діяльності Відділу, наказом ЕРМ від 30.11.2006 р. № 632 затверджено зо-

ну митного контролю. На вимірювальні прилади та засувну арматуру накладено митне забезпечення.

У випадку необхідності проведення ремонту, профілактики або заміни вимірювальних пристроїв керівництво структурного підрозділу управління Перевізника подає до Відділу заяву на виклик інспектора для заміни митного забезпечення. Інспектор відділу щоденно в телефонному режимі отримує інформацію від уповноваженої особи Миколаївського управління магістрального аміакопроводу щодо даних лічильників стосовно кількості аміаку, переданого Заводу від Перевізника. Також до Відділу щодакдно подається акт приймання-передачі аміаку із щодобовою розбивкою його надходження до КС-15, який підписується начальником цеху перевантаження аміаку Заводу та директором Южненського відділення магістрального аміакопроводу.

Після закінчення місяця вповноважений представник вантажовласника подає до Відділу примірник акту приймання-передачі аміаку, що надійшов трубопровідним транспортом для накопичення в ємності Заводу протягом звітного місяця. Акт має бути затверджений керівниками підприємств-експортерів, Заводу та Перевізника. На підставі цього акту відбувається митне оформлення вантажної митної декларації ТР 80. У подальшому транзитний аміак російського виробництва, який надійшов трубопроводом до аміакосховищ Заводу, навантажується на морські судна на підставі доручення на навантаження (додаток 3). Разом з дорученням на навантаження подаються такі документи:

- документ, що підтверджує повноваження особи, яка подає документи до Відділу;
- вказівка вантажовласника (додаток 4);
- екологічна декларація;
- довідка про наявність на заводі ресурсу аміаку, який належить зазначеному в дорученні власникові.

2.2.2. Морський

Аміак українського виробництва, який перетинає митний кордон України на морських суднах закордонного плаван-

ня, спочатку надходить до аміакосховищ Заводу як залізничним, так і трубопровідним транспортом. При надходженні аміаку трубопровідним або залізничним транспортом до резервуарів Заводу посадова особа Відділу засобами факсимільного зв'язку отримує від уповноваженої особи, яка визначена керівництвом Заводу для надання інформації митниці, добові дані про кількість прийнятого аміаку із зазначенням відомостей щодо власника товару. Також щотижнево вповноважена особа Заводу надає до Відділу оперативну інформацію про кількість аміаку, накопичену в резервуарах, як зведені дані про належність аміаку конкретним вантажовласникам.

Вивезення аміаку за межі митної території України на морському судні здійснюється за оформленим дорученням на навантаження та періодичною митною декларацією, яка відповідно до законодавства України є підставою для переміщення товарів через митний кордон України. Разом з дорученням на навантаження подаються такі документи:

- документ, що підтверджує повноваження особи, яка подає документи до Відділу;
- вказівка вантажовласника;
- екологічна декларація;
- довідка про наявність на Заводі ресурсу аміаку, який належить зазначеному в дорученні власникові.

Доручення має містити такі відомості:

- номер доручення і дату його оформлення;
- назву та кількість вантажу;
- найменування вантажоодержувача;
- найменування відправника;
- номер ПМД із зазначенням кількості вантажу;
- назву судна;
- порт відправлення та порт призначення;
- кількість примірників доручення;
- підпис і печатку експедитора вантажу (морського агента).

Посадова особа Відділу звіряє зазначені в дорученні відомості з відповідними даними ПМД, залізничних накладних, актів приймання-передачі аміаку та інших документів, що подаються з дорученням. За відповідності цих

даних посадовою особою Відділу на дорученні проставляється відбиток особистої номерної печатки. Належним чином оформлене експедитором та завірене відтиском ОНП посадової особи Відділу доручення є підставою для видачі аміаку з резервуарів Заводу та його завантаження на морські транспортні засоби.

Митний контроль за вантажними операціями та кількістю навантаженого на судно аміаку здійснюється посадовими особами Відділу шляхом прийняття (разом з представниками торгово-промислової палати, незалежних сюрвеєрських організацій, вантажовласника та екіпажу судна) участі у проведенні замірів після завантаження судна та зняття даних приладів, наявних на судні.

Після закінчення навантаження судна та визначення кількості вантажу на судні експедитором (морським агентом) не пізніше, ніж за дві години до моменту відправлення судна, посадовій особі Відділу подаються коносаменти (додаток 5) і вантажний маніфест (додаток 6) для пропуску товарів через митний кордон України.

Після звіряння коносаментів та маніфестів з дорученнями на навантаження і вантажними митними деклараціями або періодичними митними деклараціями, які є підставою для переміщення товарів через митний кордон України, посадова особа Відділу за відсутності зауважень проставляє на маніфестах відбитки штампа «Під митним контролем» та особистої номерної печатки.

Належним чином оформлені коносаменти й маніфести — підстава для пропуску вантажу за межі митної території України.

2.3. Зберігання аміаку і контроль під час перебування під митним контролем

Фактичний контроль приймання, перевантаження з одного транспорту на інший та переміщення аміаку через Завод проводиться посадовою особою Відділу з дотриманням вимог охорони праці. Такий контроль здійснюєть-

ся виключно в присутності вповноваженого представника Заводу. Оглядаючи вантаж, посадова особа Відділу має дотримуватись усіх вимог правил техніки безпеки під час роботи з аміаком, затверджених на Заводі. Фактичні показники результатів зливу відповідно до актів зливу порівнюються посадовою особою Відділу з даними, зазначеними в перевізних документах та у ВМД, оформленій у митниці відправлення. Відповідно до вимог Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення, затвердженого наказом Держмитслужби України від 08.12.1998 р. № 771, посадова особа Відділу надсилає до митниці відправлення та у відділ контролю за переміщенням товарів ЕРМ інформацію про фактичне надходження аміаку.

Для обліку аміаку, який надходить до аміакосховищ Заводу під митним контролем після оформлення його іншими митними органами в режимі транзиту, підставою є наявність відтисків штампа «Під митним контролем» посадової особи Відділу на першому примірнику залізничних накладних.

Під час зберігання в резервуарах Заводу аміаку, що перебуває під митним контролем, посадові особи Відділу в присутності відповідальних осіб Заводу звіряють відомості про обсяг вантажу, що надійшов до резервуарів, з відповідними даними документації Заводу та даними вимірювальних приладів (знімають дані вимірювальних приладів у резервуарах на момент проведення контролю).

У разі оформлення доручення на завантаження морського судна аміаком, який був оформлений відповідно до режиму транзиту іншим митним органом, разом з дорученням до Відділу подаються:

- транзитна ВМД, оформлена іншим митним органом;
- залізничні накладні;
- рахунок-фактура;
- акти зливу аміаку за формою, затвердженою Заводом;
- вказівка вантажовласника;
- документ, що підтверджує повноваження особи, яка подає документи до Відділу.

Належним чином оформлене експедитором та завірене відтиском ОНП посадової особи Відділу доручення на навантаження судна є підставою для видачі аміаку з резервуарів Заводу та його завантаження на морські транспортні засоби.

Після фактичного вивезення аміаку за межі митної території України посадова особа Відділу, вповноважена контролювати доставку вантажів, складає повідомлення до митниці відправлення про перетин вантажем митного кордону України відповідно до Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення, затвердженого наказом Держмитслужби України від 08.12.1998 р. № 771.

ПОРЯДОК ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ СУБ'ЄКТІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ РЕГІОНАЛЬНІЙ МИТНИЦІ ТА ОСОБЛИВОСТІ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ЕНЕРГОНОСІІВ У ПІДРОЗДІЛАХ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ МИТНИЦІ ТА ІНШИХ МИТНИХ ОРГАНАХ

Розділ 1. Поняття і мета обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах України

Основними завданнями митних органів України під час реалізації митної справи є: митний контроль і митне оформлення товарів та інших предметів, транспортних засобів; здійснення валютного контролю; оперативний облік митних платежів; взаємодія з іншими органами державної влади; ведення митної статистики та інше. Інформація про суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) необхідна митним органам для прискорення митного контролю та митного оформлення вантажів зазначених суб'єктів ЗЕД. Для виконання цих завдань здійснюється облік підприємств, які переміщують товари та інші предмети через митний кордон України.

Відповідно до ст. 91 Митного кодексу України (далі — МКУ) попередніми операціями вважаються дії, що виконуються до початку митного оформлення товарів і транспортних засобів. Попередні операції призначені для прискорення митного оформлення товарів і транспортних засобів, а також для здійснення передбачених МКУ процедур. Виходячи зі змісту ст. 91 МКУ, облік суб'єктів ЗЕД можна зарахувати до попередніх операцій, тобто таких, що здійснюються до початку митного оформлення товарів, транспортних засобів та інших предметів у митному органі.

Розглянемо, що ж таке облік суб'єктів ЗЕД у митних органах України та облікова картка суб'єкта ЗЕД.

Облікова картка суб'єкта ЗЕД, або картка обліку, — це документ встановленої форми, який містить багато інформації з великої кількості реєстраційних документів, котрі виникли з моменту створення суб'єкта господарювання, та тих, які виникають у процесі господарської діяльності цього суб'єкта. Така інформація необхідна для здійснення митного контролю та митного оформлення вантажів зазначеного підприємства — суб'єкта ЗЕД. Зокрема, до картки обліку записані відомості про назву та адресу суб'єкта ЗЕД, що містяться у свідоцтві про державну реєстрацію юридичної особи (фізичної особи — підприємця), всі необхідні коди, такі як код Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (далі — ЄДРПОУ), код організаційно-правової форми господарювання, код територіального розташування суб'єкта ЗЕД. Ці коди беруться з довідок територіальних підрозділів Міністерства статистики України. Також до картки обліку записується індивідуальний податковий номер суб'єкта ЗЕД і відомості про податкову інспекцію, в якій перебуває на обліку даний платник податків; ці відомості беруться з реєстраційних документів податкової інспекції: свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ, свідоцтва про сплату єдиного податку тощо. Зазначена вище інформація потрібна для ідентифікації підприємства — суб'єкта ЗЕД та внесення до відповідних граф його вантажної митної декларації. Велике значення при здійсненні валютного контролю мають відо-

мості про розрахункові та валютні рахунки суб'єкта ЗЕД, а також відомості про банківську установу, в якій ці рахунки відкрито. У картці обліку також містяться відомості про керівника підприємства, головного бухгалтера та осіб, уповноважених для роботи з митним органом, зі зразками підписів, що дає змогу ідентифікувати цих осіб, їх повноваження та підписи.

Під обліком слід розуміти заповнення підприємством облікової картки встановленого зразка, надання необхідних для обліку документів до митного органу та сукупність дій посадових осіб митного органу, які пов'язані із закріпленням результатів розгляду поданих представником суб'єкта ЗЕД документів, внесення даних про облік суб'єкта ЗЕД до локальних баз даних регіональної митниці (митниці) та ЄАІС Держмитслужби України.

Мета обліку суб'єктів ЗЕД у митних органах України — спрощення та прискорення митного оформлення вантажів суб'єктами ЗЕД у митних органах України. Зокрема, це стосується того, що під час митного оформлення суб'єкт ЗЕД подає лише картку обліку, в якій містяться всі потрібні відомості про даного суб'єкта, а не оригінали та копії всіх установчих та інших документів підприємства — суб'єкта ЗЕД.

Розділ 2. Основні законодавчі акти, що регламентують облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах України

Основними нормативно-правовим актами, що регламентують порядок обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах, є Митний кодекс України (ст. 11, 14, 15, 71, 91), Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», який заклав основи ЗЕД в Україні, Постанова Кабінету Міністрів України від 01.02.2006 р. № 80 «Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон

України», наказ ДМСУ від 09.07.1997 р. № 307 «Про затвердження Інструкції про порядок заповнення вантажної митної декларації».

Безпосередній облік суб'єктів ЗЕД покладається на регіональні митниці (митниці). Ці функції передбачено відповідними Положеннями про ці регіональні митниці (митниці). Щоб організувати виконання цих функцій митними органами України, затверджуються нормативні акти, які регулюють порядок ведення обліку суб'єктів ЗЕД у кожному митному органі України.

Крім вищенаведених нормативно-правових актів України та нормативних актів митних органів України, деякі питання та поняття, які стосуються обліку суб'єктів ЗЕД, регламентуються великою кількістю законів, постанов КМУ та інших підзаконних актів України. Зокрема, надання реєстраційної (юридичної) адреси суб'єктам підприємницької діяльності регламентується ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців» від 15.05.2003 р. № 755-IV, де визначаються такі поняття, як «місцезнаходження юридичної особи», «місце проживання фізичної особи», «свідоцтво про державну реєстрацію», «місце проведення державної реєстрації» та ін. Дія цього Закону поширюється на державну реєстрацію всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, а також фізичних осіб — підприємців.

Житловий кодекс УРСР від 30.06.1983 р. № 5464-X зі змінами та доповненнями визначає поняття «житловий фонд», «житлові будинки», «державний житловий фонд» тощо. Зокрема, у ст. 4 визначається склад житлового фонду, а саме:

- державний житловий фонд;
- громадський житловий фонд;
- фонд житлово-будівельних кооперативів;
- приватний житловий фонд.

Ст. 6 визначає, що «житлові будинки і житлові приміщення призначаються для постійного проживання громадян, а також для використання у встановленому порядку як службових житлових приміщень і гуртожитків. Надан-

ня приміщень у житлових будинках для потреб промислового характеру забороняється».

Цивільний кодекс України (далі — ЦК) від 16.01.2003 р., який набрав чинності з 01.01.2004 р., є другим за значенням після Конституції України законодавчим актом. Він регулює цивільні відносини, визначальні в економічному, майновому житті як окремих осіб, так і суспільства в цілому. У нормах ЦК втілено цінності та принципи цивілізованого суспільства, а саме: принципи поваги до людської гідності, відповідальності індивідів, захисту свободи власності, свободи підприємництва, свободи договору — і це одна з найважливіших засад створення та функціонування громадянського суспільства. У ЦК визначаються поняття «фізична особа», «юридична особа», «об'єкти цивільних прав», «право власності», «договір оренди», «купівля-продаж» та ін.

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV визначає основні засади господарювання в Україні та регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та ведення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання.

ЗУ «Про зайнятість» від 01.03.1991 р. № 803-XII та ЗУ «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 04.02.1994 р. № 3929-XII регламентують порядок трудової діяльності на території України іноземців і осіб без громадянства. Порядок оформлення іноземцями та особами без громадянства дозволу на працевлаштування в Україні затверджений Постановою КМУ від 01.11.1999 р. № 2028 «Про затвердження Порядку оформлення іноземцям та особам без громадянства дозволу на працевлаштування в Україні». П. 1 цього Порядку встановлено, що «працю іноземців може бути використано тільки за наявності у них дозволів на працевлаштування, якщо інше не передбачено міжнародними договорами». Згідно з п. 6 Порядку дозвіл на працевлаштування не потрібний іноземцям, які постійно проживають в Україні, та іншим іноземцям у випадках, передбачених законами та міжнародними договорами України. П. 3 Порядку обов'язок отримати

мання дозволу на працевлаштування для іноземних працівників покладено на роботодавців.

Існують також інші нормативні акти, що регламентують облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Енергетичній регіональній митниці (ЕРМ), а саме:

- а) наказ Енергетичної регіональної митниці від 18.03.2008 р. № 165 «Прозатвердження Порядку ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Енергетичній регіональній митниці», який визначає сам Порядок здійснення обліку (переобліку) та анулювання обліку в Енергетичній регіональній митниці;
- б) лист ДМСУ від 27.10.1998 р. № 16/1-2548-ЕП «Щодо подвійної акредитації суб'єктів ЗЕД», який визначає поняття подвійного обліку суб'єктів ЗЕД в Енергетичній регіональній митниці та умови, за яких він здійснюється;
- в) лист ДМСУ від 31.12.1997 р. № 11/1-12571 «Щодо заповнення граф вантажної митної декларації», в якому йдеться про те, що облікова картка суб'єкта ЗЕД має містити всі розрахункові рахунки, відкриті в банківських установах, та індивідуальний податковий номер підприємства.

Розділ 3. Особливості обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Енергетичній регіональній митниці. Подвійний облік

Для здійснення обліку суб'єкт ЗЕД або за його дорученням особа, вповноважена на декларування, мусить подати до ЕРМ оригінали та завірені копії документів згідно з переліком (перелік документів наведено в розд. 4), відповідно до наказу ЕРМ від 18.03.2008 р. № 165 «Про затвердження Порядку ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Енергетичній регіональній митниці».

Звертаючись до ЕРМ з приводу поставлення на облік або переоблік, суб'єкт ЗЕД (уповноважена особа на підставі договору або доручення) подає пакет документів та облі-

кову картку суб'єкта ЗЕД (додаток 1) до сектора статистики та контролю у сфері ЗЕД відділу інформаційної роботи та митної статистики (далі — Сектор).

Начальник Сектора (або особа, яка його заміщує) звіряє інформацію, наведену в описі, з поданим пакетом документів, реєструє опис в журналі обліку звернень суб'єктів ЗЕД до сектора СКС ЗЕД ВІРМС та визначає посадову особу, яка здійснюватиме облік даного суб'єкта ЗЕД.

Після цих дій посадова особа Сектора, яку визначено для здійснення обліку, отримує поданий пакет документів та перевіряє їх відповідність вимогам чинного законодавства. Результати перевірки зазначаються інспектором на зворотному боці опису поданих документів написом: «Зауважень немає» та завіряються особистим підписом інспектора. У разі виявлення зауважень вони фіксуються на зворотному боці опису, про що інформується суб'єкт ЗЕД під підпис.

За відсутності зауважень посадова особа Сектора реєструє дане підприємство в Журналі обліку суб'єктів ЗЕД, присвоює йому порядковий обліковий номер, проставляє на обох екземплярах облікової картки відбиток особистої номерної печатки, особистий підпис та вносить відомості облікової картки суб'єкта ЗЕД до баз даних ЕРМ та бази ЄАІС Держмитслужби України. Термін дії облікової картки суб'єкта ЗЕД становить три календарних роки з дати останнього звернення суб'єкта ЗЕД до ЕРМ.

Під зверненням суб'єкта ЗЕД до ЕРМ для цілей обчислення трирічного терміну розуміється:

- а) митне оформлення товарів у підрозділах ЕРМ із застосуванням вантажної митної декларації;
- б) перерахування коштів на депозитний рахунок ЕРМ;
- в) погодження митного оформлення товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюється підрозділами ЕРМ, у митному органі за місцем державної реєстрації;
- г) здійснення переобліку в ЕРМ.

З поданих документів формується облікова справа суб'єкта ЗЕД, яка зберігається в секторі статистики та контролю у сфері ЗЕД.

Перший екземпляр облікової картки залишається в обліковій справі суб'єкта ЗЕД, другий — видається суб'єктові ЗЕД під особистий підпис.

У разі втрати суб'єктом ЗЕД облікової картки дублікат не видається, а облікова картка, яка міститься у справах митниці, анулюється (на підставі листа-звернення учасника ЗЕД), про що робиться відповідний запис у Журналі обліку. Необхідна інформація вноситься до електронних баз ЕРМ та ЄАІС ДМСУ, облікова справа даного суб'єкта ЗЕД передається до архіву ЕРМ. Суб'єкт ЗЕД стає на новий облік на загальних підставах, йому видається нова облікова картка з новим порядковим номером відповідно до журналу реєстрації.

Якщо суб'єкт ЗЕД не звертався до ЕРМ протягом трирічного терміну, то його облік в ЕРМ підлягає анулюванню. Новий облік даного суб'єкта ЗЕД відбувається відповідно до вимог чинного Порядку на загальних підставах.

Анульовані облікові справи суб'єктів ЗЕД зберігаються в Секторі протягом одного року з дати виключення з поточного обліку підприємств, після чого передаються до архіву регіональної митниці.

Виходячи з положень Митного кодексу України, суб'єкт ЗЕД має перебувати на обліку за місцем державної реєстрації. Проте відповідно до ст. 71 Митного кодексу України митне оформлення товарів окремих видів може здійснюватись у спеціально визначених для цього митних органах. Наказом ДМСУ від 30 вересня 2004 р. № 714 «Про затвердження Переліку товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюються підрозділами Енергетичної регіональної митниці» затверджено відповідний перелік товарів. У зв'язку з цим суб'єктам ЗЕД, які здійснюють зовнішньоекономічні операції з енергоносіями, потрібно перебувати на обліку не тільки в митному органі за місцем державної реєстрації, а й в Енергетичній регіональній митниці. Одночасне перебування суб'єкта ЗЕД на обліку в спеціально визначеному митному органі для оформлення товарів окремих видів та в регіональній митниці (митниці) за місцем державної реєстрації — це подвійний облік.

Для подвійного обліку в ЕРМ суб'єкт ЗЕД заповнює лист-узгодження між митницями на подвійний облік (до-

даток 2), який подається на розгляд до регіональної митниці (митниці) за місцем державної реєстрації. Після отримання позитивного результату в регіональній митниці (митниці) за місцем державної реєстрації лист-узгодження між митницями на подвійний облік подається на розгляд начальникові Енергетичної регіональної митниці.

Після цих дій підприємство — суб'єкт ЗЕД може здійснювати облік в Енергетичній регіональній митниці.

Розділ 4. Перелік документів, які необхідні для здійснення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Енергетичній регіональній митниці

Для здійснення обліку в Енергетичній регіональній митниці суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності подаються такі документи.

1. Для суб'єктів комерційного господарювання (підприємницьких товариств) в Україні

- 1.1. Облікова картка Енергетичної регіональної митниці (подається у двох оригінальних примірниках).
- 1.2. Установчі документи (нотаріально завірнені копії):
 - установчий договір, рішення власника майна або вповноваженого ним органу про створення суб'єкта підприємницької діяльності, якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми суб'єкта підприємницької діяльності;
 - статут підприємства (якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми суб'єкта підприємницької діяльності).
- 1.3. Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності за його місцезнаходженням (копія, завірена нотаріально або державним реєстратором).

- 1.4. Довідка органів статистики про внесення суб'єкта підприємницької діяльності до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (копія, завірена печаткою підприємства).
- 1.5. Свідоцтво платника податку на додану вартість (далі — ПДВ) (копія, завірена печаткою підприємства) або лист підприємства про те, що воно не є платником ПДВ (оригінал).
- 1.6. Довідка про перебування на обліку в податкових органах (форма 4 ОПП) — копія, завірена печаткою підприємства.
- 1.7. Довідка вповноваженого банку про наявність гривневих та валютних розрахункових рахунків згідно з класифікацією Національного банку України (оригінал).
- 1.8. Протокол зборів, нормативно-розпорядчий акт засновників (рішення, наказ, доручення) про призначення керівника підприємства (копія, завірена нотаріально).
- 1.9. Наказ підприємства про призначення головного бухгалтера, якщо посада передбачена штатним розкладом (копія, завірена печаткою підприємства). У разі відсутності в штатному розкладі підприємства посади головного бухгалтера — лист від підприємства, який це підтверджує, із зазначенням особи, яка має право підпису всіх фінансових документів (оригінал).
- 1.10. Наказ по підприємству про призначення працівників, відповідальних за роботу з ЕРМ. Мають бути записані їх прізвище, ім'я та по батькові, паспортні дані, а також наведені зразки підписів (копія, завірена печаткою підприємства).
- 1.11. Лист зі зразком печаток підприємства, які використовуватимуться в митних органах (оригінал).
- 1.12. Копії паспортів: керівника підприємства, головного бухгалтера та представників підприємства, вповноважених на роботу з ЕРМ, зі всіма фотокартками, вклеєними за досягнення відповідного віку (копії, завірені печаткою підприємства).
- 1.13. Магнітний носій з електронною копією облікової картки суб'єкта ЗЕД (формат smf).

- 1.14. Облікова картка суб'єкта ЗЕД з іншої митниці у випадку подвійного обліку (копія, завірена печаткою підприємства).
- 1.15. Лист-узгодження на проведення подвійного обліку, крім Києва та Київської області (оригінал з печаткою іншої митниці).
- 1.16. Дозвіл на право працевлаштування в Україні особи — нерезидента України у разі внесення в облікову картку такої особи, або інші документи, які підтверджують легальне перебування на території України особи — нерезидента України із зазначенням місця проживання на території України (копії, завірені печаткою підприємства).
- 1.17. Папка для документів — «швидкозшивач».
- 1.18. Опис документів, поданих до ЕРМ (подається у двох оригінальних примірниках).

2. Для представництв іноземних суб'єктів господарювання

- 2.1. Облікова картка Енергетичної регіональної митниці (подається у двох оригінальних примірниках).
- 2.2. Положення (або виписка з торгового реєстру) щодо рішення іноземного партнера відкрити представництво свого підприємства на території України, легалізоване в установленому порядку, якщо відповідно до законодавства це необхідно (копія, завірена нотаріально).
- 2.3. Свідоцтво про реєстрацію представництва іноземного суб'єкта господарської діяльності в Україні, отримане в Міністерстві економіки України (копія, завірена нотаріально).
- 2.4. Довідка органів статистики про внесення суб'єкта підприємницької діяльності до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (копія, завірена печаткою підприємства).
- 2.5. Свідоцтво платника ПДВ (копія, завірена печаткою підприємства) або лист підприємства про те, що воно не є платником ПДВ (оригінал).

- 2.6. Довідка про перебування на обліку в податкових органах (форма 4 ОПП), або копія, завірена печаткою представництва.
- 2.7. Довідка вповноваженого банку про наявність гривневих та валютних розрахункових рахунків згідно з класифікацією Національного банку України (оригінал).
- 2.8. Доручення, яке видано керівнику представництва для виконання ним своїх обов'язків (легалізоване в установленому порядку відповідно до Гаазької конвенції) — копія, завірена печаткою представництва.
- 2.9. Наказ представництва про призначення головного бухгалтера, якщо посада передбачена штатним розкладом (копія, завірена печаткою представництва). У разі відсутності в штатному розкладі представництва посади головного бухгалтера — лист від представництва, який це підтверджує, із зазначенням особи, яка має право підпису всіх фінансових документів (оригінал).
- 2.10. Наказ представництва про призначення працівників, відповідальних за роботу з ЕРМ. Мають бути вказані їх прізвище, ім'я та по батькові, паспортні дані, а також наведені зразки підписів (копія, завірена печаткою представництва).
- 2.11. Лист зі зразком печаток представництва, які використовуватимуться в митних органах (оригінал).
- 2.12. Копії паспортів: керівника представництва, головного бухгалтера та представників представництва, вповноважених на роботу з ЕРМ, зі всіма фотокартками, вклеєними за досягнення відповідного віку (копії, завірені печаткою представництва).
- 2.13. Дискета з електронною копією облікової картки суб'єкта ЗЕД (формат smf).
- 2.14. Облікова картка суб'єкта ЗЕД з іншої митниці у випадку подвійного обліку (копія, завірена печаткою представництва).
- 2.15. Лист-узгодження на проведення подвійного обліку, крім Києва та Київської області (оригінал з печаткою іншої митниці).

- 2.16. Дозвіл на право працевлаштування в Україні особи — нерезидента України у разі внесення в облікову картку такої особи, або інші документи, які підтверджують легальне перебування на території України особи — нерезидента України із зазначенням місця проживання на території України (копії, завірені печаткою представництва).
- 2.17. Папка для документів — «швидкозшивач».
- 2.18. Опис документів, поданих до ЕРМ (подається у двох оригінальних примірниках).

3. Для фізичних осіб — підприємців

- 3.1. Облікова картка Енергетичної регіональної митниці (подається у двох оригінальних примірниках).
- 3.2. Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи — підприємця за її місцезнаходженням (місцем проживання) — копія, завірена нотаріально.
- 3.3. Довідка податкових органів про присвоєння ідентифікаційного номера за ДРФОУ (копія, завірена печаткою підприємця).
- 3.4. Свідоцтво платника ПДВ (копія, завірена печаткою підприємця) або заява про те, що особа не є платником ПДВ (оригінал).
- 3.5. Довідка про перебування на обліку в податкових органах (форма 4 ОПП) — копія, завірена печаткою підприємця.
- 3.6. Довідка вповноваженого банку про наявність гривневих та валютних розрахункових рахунків згідно з класифікацією Національного банку України (оригінал).
- 3.7. У разі наявності бухгалтера — угода або доручення про призначення (копія, завірена нотаріально або печаткою підприємця).
- 3.8. За наявності осіб, уповноважених на роботу з ЕРМ, — угода або доручення із зазначенням паспортних даних (копія, завірена нотаріально або печаткою підприємця), або заява про покладання обов'язків особи, вповноваженої на роботу з ЕРМ, на фізичну особу — підприємця.

- 3.9. Копії паспортів: фізичної особи — підприємця, головного бухгалтера та представників фізичної особи — підприємця, вповноважених на роботу з ЕРМ, зі всіма фотокартками, вклеєними за досягненням відповідного віку (копії, завірені печаткою підприємця).
- 3.10. Лист зі зразком печаток фізичної особи — підприємця, які використовуватимуться в митних органах (оригінал).
- 3.11. Магнітний носій з електронною копією облікової картки суб'єкта ЗЕД (формат смf).
- 3.12. Облікова картка суб'єкта ЗЕД з іншої митниці у випадку подвійного обліку (копія, завірена печаткою підприємства).
- 3.13. Лист-узгодження на проведення подвійного обліку, крім Києва та Київської області (оригінал з печаткою іншої митниці).
- 3.14. Дозвіл на право працевлаштування в Україні особи — нерезидента України у разі внесення в облікову картку такої особи, або інші документи, які підтверджують легальне перебування на території України особи — нерезидента України із зазначенням місця проживання на території України (копії, завірені печаткою підприємства).
- 3.15. Папка для документів — «швидкозшивач».
- 3.16. Опис документів, поданих в ЕРМ (подається у двох оригінальних примірниках).

4. Для суб'єктів некомерційного господарювання (непідприємницькі товариства) в Україні

- 4.1. Облікова картка Енергетичної регіональної митниці (подається у двох оригінальних примірниках).
- 4.2. Установчі документи:
 - статут підприємства (товариства), якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми (копія, завірена нотаріально);
 - установчий договір, якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організацій-

- но-правової форми (копія, завірена нотаріально);
 - положення, якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми (копія, завірена нотаріально);
 - рішення про заснування, якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми (копія, завірена нотаріально).
- 4.3. Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта некомерційного господарювання (копія, завірена нотаріально).
 - 4.4. Довідка органів статистики про внесення суб'єкта некомерційного господарювання до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (копія, завірена печаткою товариства).
 - 4.5. Свідоцтво платника ПДВ (копія, завірена печаткою товариства) або лист товариства про те, що воно не є платником ПДВ (оригінал).
 - 4.6. Довідка про перебування на обліку в податкових органах (форма 4 ОПП) — копія, завірена печаткою товариства.
 - 4.7. Довідка вповноваженого банку про наявність гривневих та валютних розрахункових рахунків згідно з класифікацією Національного банку України (оригінал).
 - 4.8. Протокол установчих зборів (наказ, рішення, указ, постанова тощо) про призначення керівника (копія, завірена печаткою товариства).
 - 4.9. Наказ товариства про призначення головного бухгалтера, якщо посада передбачена штатним розкладом (копія, завірена печаткою товариства). У разі відсутності в штатному розкладі товариства посади головного бухгалтера — лист від товариства, який це підтверджує, із зазначенням особи, яка має право підпису всіх фінансових документів (оригінал).
 - 4.10. Наказ про призначення працівників, відповідальних за роботу з ЕРМ. Мають бути зазначені їх прізвище, ім'я та по батькові, паспортні дані, наведені зразки підписів (копія, завірена печаткою товариства).
 - 4.11. Лист зі зразком печаток підприємства, які використовуватимуться в митних органах (оригінал).

- 4.12. Магнітний носій з електронною копією облікової картки суб'єкта ЗЕД (формат smf).
- 4.13. Копії паспортів: керівника підприємства (товариства), головного бухгалтера та представників підприємства (товариства), вповноважених на роботу з ЕРМ, зі всіма фотокартками, вклеєними за досягненням відповідного віку (копії, завірені печаткою товариства).
- 4.14. Облікова картка суб'єкта ЗЕД з іншої митниці у випадку подвійного обліку (копія, завірена печаткою підприємства).
- 4.15. Лист-узгодження на проведення подвійного обліку, крім Києва та Київської області (оригінал з печаткою іншої митниці).
- 4.16. Дозвіл на право працевлаштування в Україні особи — нерезидента України у разі внесення в облікову картку такої особи, або інші документи, які підтверджують легальне перебування на території України особи — нерезидента України із зазначенням місця проживання на території України (копії, завірені печаткою підприємства).
- 4.17. Папка для документів — «швидкозшивач».
- 4.18. Опис документів, поданих до ЕРМ (подається у двох оригінальних примірниках).

5. Для державних закладів та установ

- 5.1. Облікова картка Енергетичної регіональної митниці (подається у двох оригінальних примірниках).
- 5.2. Установчі документи:
 - статут установи, закладу (якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми господарювання) — копія, завірена печаткою закладу, установи;
 - положення (якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми) — копія, завірена печаткою закладу, установи;

- рішення про створення (якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми) — копія, завірена печаткою закладу, установи.
- 5.3. Свідоцтво про державну реєстрацію (копія, завірена нотаріально) або розпорядчий документ (наказ, постанова, указ), на підставі якого державна установа (заклад) отримала статус юридичної особи (копія, завірена печаткою установи, закладу).
 - 5.4. Довідка органів статистики про внесення закладу, установи до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (копія, завірена печаткою установи, закладу).
 - 5.5. Свідоцтво платника ПДВ (копія, завірена печаткою установи, закладу) або лист установи, закладу про те, що вона не є платником ПДВ (оригінал).
 - 5.6. Довідка про перебування на обліку в податкових органах (форма 4 ОПП) — копія, завірена печаткою установи, закладу.
 - 5.7. Довідка вповноваженого банку про наявність гривневих та валютних розрахункових рахунків згідно з класифікацією Національного банку України (оригінал).
 - 5.8. Розпорядчий документ (наказ, рішення, указ, постанова, доручення тощо) про призначення керівника (копія, завірена печаткою установи, закладу).
 - 5.9. Наказ про призначення головного бухгалтера, фінансового директора тощо (копія, завірена печаткою закладу, установи).
 - 5.10. Наказ про призначення працівників, відповідальних за роботу з ЕРМ. Мають бути зазначені їх прізвища, ім'я та по батькові, паспортні дані, наведені зразки підписів (копія, завірена печаткою установи, закладу).
 - 5.11. Лист зі зразком печаток установи, закладу, які використовуватимуться в митних органах (оригінал).
 - 5.12. Магнітний носій з електронною копією облікової картки суб'єкта ЗЕД (формат smf).
 - 5.13. Копії паспортів: керівника установи, закладу, головного бухгалтера та представників установи, закла-

- ду, вповноважених на роботу з ЕРМ, зі всіма фотокартками, вклеєними за досягнення відповідного віку (копії, завірені печаткою закладу, установи).
- 5.14. Облікова картка суб'єкта ЗЕД з іншої митниці у випадку подвійного обліку (копія, завірена печаткою установи, закладу).
- 5.15. Лист-узгодження на проведення подвійного обліку, крім Києва та Київської області (оригінал з печаткою іншої митниці).
- 5.16. Дозвіл на право працевлаштування в Україні особи — нерезидента України у разі внесення в облікову картку такої особи, або інші документи, які підтверджують легальне перебування на території України особи — нерезидента України із зазначенням місця проживання на території України (копії, завірені печаткою установи, закладу).
- 5.17. Папка для документів — «швидкозшивач».
- 5.18. Опис документів, поданих в ЕРМ (подається у двох оригінальних примірниках).

6. Для військових та спеціальних частин Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Чорноморського флоту Російської Федерації, Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Державної податкової служби України

- 6.1. Облікова картка Енергетичної регіональної митниці (подається у двох оригінальних примірниках).
- 6.2. Установчі документи:
- статут, якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми (копія, завірена печаткою частини);
 - положення, якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми (копія, завірена печаткою частини);

- рішення про створення, якщо відповідно до законодавства це необхідно для створюваної організаційно-правової форми (копія, завірена печаткою частини).
- 6.3. Розпорядчий документ (наказ, постанова, указ тощо), на підставі якого частина отримала статус юридичної особи (копія, завірена печаткою частини).
- 6.4. Довідка МОУ про внесення військової частини до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (копія, завірена печаткою частини) або довідка Організаційно-мобілізаційного управління Штабу Чорноморського флоту Російської Федерації про присвоєння індексу військовій частині (оригінал).
- 6.5. Довідка органів статистики про внесення українського суб'єкта некомерційного господарювання до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (копія, завірена печаткою частини).
- 6.6. Свідоцтво платника ПДВ (копія, завірена печаткою частини) або лист частини про те, що вона не є платником ПДВ (оригінал).
- 6.7. Довідка про перебування на обліку в податкових органах (форма 4 ОПП) (копія, завірена печаткою частини).
- 6.8. Довідка вповноваженого банку про наявність гривневих та валютних розрахункових рахунків згідно з класифікацією Національного банку України (оригінал).
- 6.9. Наказ про призначення командира (начальника) частини (копія, завірена печаткою частини).
- 6.10. Наказ про призначення головного бухгалтера, начальника фінансової служби тощо, якщо посада передбачена штатним розкладом (копія, завірена печаткою частини). У разі відсутності в штатному розкладі частини посади головного бухгалтера, начальника фінансової служби тощо — лист від частини, який це підтверджує, із зазначенням особи, яка має право підпису всіх фінансових документів (оригінал).
- 6.11. Наказ про призначення працівників, відповідальних за роботу з ЕРМ. Мають бути зазначені їх прізвища,

- ім'я та по батькові, паспортні дані, наведені зразки підписів (копія, завірена печаткою частини).
- 6.12. Лист зі зразком печаток частини, які використовуватимуться в митних органах (оригінал).
 - 6.13. Магнітний носій з електронною копією облікової картки суб'єкта ЗЕД (формат smf).
 - 6.14. Копії паспортів (посвідчень особи офіцера): командира (начальника) частини, головного бухгалтера, начальника фінансової служби тощо та представників частини, вповноважених на роботу з ЕРМ, зі всіма фотокартками, вклеєними за досягнення відповідного віку (копії, завірені печаткою частини).
 - 6.15. Облікова картка суб'єкта ЗЕД з іншої митниці у випадку подвійного обліку (копія, завірена печаткою частини).
 - 6.16. Лист-узгодження на проведення подвійного обліку, крім Києва та Київської області (оригінал з печаткою іншої митниці).
 - 6.17. Дозвіл на право працевлаштування в Україні особи — нерезидента України у разі внесення в облікову картку такої особи (цивільної особи) або інші документи, які підтверджують легальне перебування на території України особи — нерезидента України із зазначенням місця проживання на території України (копії, завірені печаткою частини).
 - 6.18. Папка для документів — «швидкозшивач».
 - 6.19. Опис документів, поданих в ЕРМ (подається у двох оригінальних примірниках).

Копії документів, зазначених у позиціях Переліків, подаються до ЕРМ разом з оригіналами.

Розділ 5. Митне оформлення енергоносіїв у підрозділах Енергетичної регіональної митниці та інших митних органах

5.1. Митне оформлення енергоносіїв за фактичним знаходженням та реєстрацією суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності

Енергетична регіональна митниця, виконуючи покладені на неї завдання, здійснює митний контроль та митне оформлення енергоносіїв, які переміщуються через митний кордон України трубопровідним, залізничним, автомобільним, морським (річковим) транспортом та лініями електропередач. Перелік енергоносіїв, що належать до компетенції митниці, визначено наказом Держмитслужби України від 30 вересня 2004 р. № 714 «Про затвердження переліку товарів, митний контроль та митне оформлення яких здійснюються підрозділами енергетичної регіональної митниці» (зі змінами та доповненнями, внесеними наказом Держмитслужби України від 17 січня 2006 р. № 16).

Митниця також здійснює митний контроль і митне оформлення:

- продукції, яка переміщується через митний кордон України в складі партії товарів, до якої входять товари, визначені в Переліку, якщо вартість такої продукції менша, ніж вартість решти товарів, за погодженням з митним органом, розташованим за місцем державної реєстрації суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності;
- продуктів переробки давальницької сировини, попередньо оформленої підрозділами Енергетичної регіональної митниці у митних режимах переробки на митній території чи за межами митної території України, які не належать до товарів, визначених у Переліку;
- суден закордонного плавання, що переміщуються через митний кордон України в межах нафтогавані Одеського морського торговельного порту, а також особистих речей членів екіпажу цих суден відповідно до переліку, визначеного Постановою Кабінету Міністрів України від

- 13.12.2001 р. № 1652 «Про обсяги та порядок увезення громадянами на митну територію України продуктів харчування для власного споживання та перелік предметів, які не належать до особистих речей громадян»;
- продуктів переробки нафти сирової, які не належать до товарів, визначених у Переліку та вироблених нафтопереробними заводами, що розташовані в зоні діяльності підрозділу Енергетичної регіональної митниці.

Митний контроль і митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України залізничним, автомобільним та морським (річковим) транспортом, може також здійснюватись іншими митними органами України за умови погодження з ЕРМ.

У разі, якщо до Енергетичної регіональної митниці від суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності надходить звернення стосовно погодження здійснення митного контролю і митного оформлення товарів в іншому митному органі та документів, які підтверджують інформацію про товар, викладену у зверненні, відповідальний підрозділ Енергетичної регіональної митниці (далі — підрозділ) розглядає даний пакет документів протягом трьох робочих днів з дня реєстрації. За надходження документів підрозділом перевіряється: відповідність інформації, що викладена у зверненні, даним, що містяться в доданих до звернення документах; наявність перебування суб'єкта ЗЕД на обліку в Енергетичній регіональній митниці; застосування спеціальних санкцій Міністерства економіки України до суб'єкта ЗЕД; цінова інформація; наявність інформації щодо переміщення товарів через митний кордон України відповідним суб'єктом без погодження з Енергетичною регіональною митницею.

Відповідальний підрозділ аналізує можливість проведення митних процедур стосовно товарів, зазначених у зверненні, підрозділами Енергетичної регіональної митниці та подає відповідні пропозиції керівництву митниці.

Здійснення митного контролю та митного оформлення товарів в іншій митниці може бути одноразово погоджене за відсутності перебування на обліку суб'єкта ЗЕД, якщо він на-

дає гарантійне зобов'язання про постановку на облік до Енергетичної регіональної митниці у визначений в зобов'язанні термін (але не більше одного календарного місяця).

За результатами розгляду звернення заступником начальника Енергетичної регіональної митниці приймається рішення про погодження або про відмову в погодженні здійснення митного контролю та митного оформлення товарів у відповідній митниці. Рішення про погодження здійснення митного контролю та митного оформлення товарів у відповідній митниці видається на одну партію товарів (під нею розуміється поняття, визначене Постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.1997 р. № 574 «Про затвердження Положення про вантажну митну декларацію») та діє протягом місяця з дня прийняття. Термін дії рішення — один календарний місяць з дня прийняття.

Рішення про погодження здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, які переміщуються через митний кордон України згідно з дистриб'юторськими та дилерськими угодами, укладеними між власниками товарів — суб'єктами ЗЕД та їх закордонними контрагентами, діє у відповідній митниці стосовно товарів, що переміщуються в межах одного зовнішньоекономічного договору (контракту).

Рішення про погодження здійснення митного контролю та митного оформлення товарів у режимі експорту запасів споживання у відповідному митному органі видається на один квартал.

Рішення про відмову в погодженні здійснення митного контролю та митного оформлення товарів у відповідній митниці приймається керівництвом митниці та має містити обґрунтовані причини відмови. Це рішення приймається в таких випадках:

- відсутність перебування на обліку в Енергетичній регіональній митниці та відсутність гарантійного зобов'язання про постановку на облік у визначений термін;
- якщо місце проведення митного оформлення товарів (зазначених у зверненні) розташоване на незначній відстані від одного з підрозділів Енергетичної регіональної митниці;

- невиконання гарантійного зобов'язання про постановку на облік в Енергетичній регіональній митниці в зазначений у зобов'язанні термін;
- невідповідність інформації, яка викладена у зверненні, даним, що містяться в доданих до звернення документах;
- наявність відповідних спеціальних санкцій Міністерства економіки України до суб'єкта ЗЕД;
- наявність в Енергетичній регіональній митниці фактів переміщення товарів відповідним суб'єктом без погодження з митницею;
- в інших випадках, передбачених законодавством України.

Рішення Енергетичної регіональної митниці оформлюється як лист на бланку митниці та підписується заступником начальника регіональної митниці згідно з розподілом обов'язків.

Рішення має містити посилання на реквізити звернення суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності (вих. суб'єкта ЗЕД або вхід. ЕРМ), реквізити документів, поданих разом зі зверненням, а також інформацію про назву, код відповідно до УКТЗЕД, кількість товару, щодо якого приймається відповідне рішення.

Копія рішення направляється факсимільним зв'язком до митниці оформлення, оригінал рішення направляється на адресу суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, що зазначена в картці обліку відповідного суб'єкта ЗЕД в Енергетичній регіональній митниці.

У разі повернення до Енергетичної регіональної митниці відправленого оригіналу рішення поштою посадова особа, яка готувала проект рішення, готує звернення з цього приводу до відділу інформаційної роботи та митної статистики, а також до Служби боротьби з контрабандою Енергетичної регіональної митниці.

Підрозділ здійснює контроль за оформленням товарів іншими митними органами шляхом вибіркової перевірки копій ВМД, за якими оформлено товари, направлених до Енергетичної регіональної митниці митницями оформлення та наявних у базі даних ЄАІС Держмитслужби України даних щодо здійснення митного оформлення товарів.

Контроль проводиться для виконання завдань і функцій, покладених на Енергетичну регіональну митницю наказом Держмитслужби України від 15.12.2005 р. № 1240, здійснення статистичної та аналітичної роботи щодо переміщення товарів через митний кордон України та виявлення підприємств, які переміщують товари без погодження з Енергетичною регіональною митницею або з порушенням термінів, зазначених у рішенні Енергетичної регіональної митниці.

Посадова особа підрозділу веде журнал обліку товарів, оформлених іншими митними органами України за погодженням з Енергетичною регіональною митницею, форму якого наведено в додатку до наказу ЕРМ від 11.08.2006 р. № 468.

У разі виявлення розбіжностей у відсотках, наданих митницею оформлення, з відсотками, що наявні в ЕРМ, посадова особа підрозділу повідомляє про це службу боротьби з контрабандою, відділ контролю митної вартості та номенклатури Енергетичної регіональної митниці у Журналі, в графі «Примітки» зазначає цей факт, бере інформацію на контроль до з'ясування обставин даного випадку.

5.2. Митне оформлення енергоносіїв у підрозділах Енергетичної регіональної митниці

Для встановлення загального порядку дій посадових осіб структурних підрозділів Енергетичної регіональної митниці при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, що належать до компетенції ЕРМ і перебувають у місцях прибуття (відправлення), де немає підрозділів ЕРМ, або в разі залучення до митного оформлення декількох підрозділів митниці, розташованих у різних населених пунктах, наказом від 27.03.2007 р. № 190 митницею затверджено «Порядок взаємодії та дій посадових осіб Енергетичної регіональної митниці при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, віднесених до компетенції Енергетичної регіональної митниці, в окремих випадках».

Порядок взаємодії та дій посадових осіб Енергетичної регіональної митниці при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, зарахованих до компетенції Енергетичної регіональної митниці, в окремих випадках (далі — Порядок) розроблено для визначення послідовності дій посадових осіб структурних підрозділів Енергетичної регіональної митниці при здійсненні митного контролю та митного оформлення відповідних товарів, що перебувають у місцях прибуття (відправлення), де немає підрозділів ЕРМ, або в разі залучення до митного оформлення декількох підрозділів ЕРМ, розташованих у різних населених пунктах.

Порядок розроблено відповідно до Митного кодексу України, Положення про Енергетичну регіональну митницю, затвердженого наказом Держмитслужби України від 15.12.2005 р. № 1240, Порядку визначення місця здійснення митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються резидентами та нерезидентами через митний кордон України, затвердженого Постановою КМУ від 23.04.2003 р. № 584, Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації, затвердженого наказом Держмитслужби України від 20.04.2005 р. № 314, наказу ЕРМ від 27.09.2005 р. № 124 «Про організацію здійснення митних процедур відповідно до наказу Держмитслужби України від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації».

Коли до Енергетичної регіональної митниці надходить звернення суб'єкта ЗЕД з проханням здійснити митне оформлення енергоносіїв в іншому підрозділі ЕРМ, ніж той, що знаходиться в місці їх доставки (відправлення), або звернення з проханням здійснити митне оформлення енергоносіїв в ЕРМ, якщо в місці прибуття (відправлення) вантажу немає підрозділу ЕРМ, таке звернення реєструється в загальному відділі та подається керівництву ЕРМ для розгляду.

Звернення розглядається начальником ЕРМ або його заступниками згідно з розподілом обов'язків. За ре-

зультатами розгляду звернення визначаються підрозділи, які братимуть участь у здійсненні митних процедур щодо енергоносіїв за даним зверненням.

З відповідною резолюцією керівництва ЕРМ копія звернення передається для виконання до підрозділу митного оформлення, який безпосередньо здійснюватиме митне оформлення, та до підрозділу, що знаходиться в місці прибуття (відправлення) вантажу (за наявності підрозділу ЕРМ у цьому місці). До регіональних підрозділів звернення передається засобами факсимільного зв'язку.

Якщо в місці прибуття (відправлення) енергоносіїв немає підрозділу ЕРМ, керівництвом ЕРМ на зверненні суб'єкта ЗЕД зазначається також підрозділ ЕРМ, який у разі потреби здійснюватиме комплекс необхідних процедур митного контролю (митний огляд, відбір проб тощо) у місці прибуття (відправлення) вантажу. При цьому копія заяви — звернення суб'єкта ЗЕД засобами факсимільного зв'язку передається для виконання до цього підрозділу, а також доводиться до відома інших задіяних у процесі митного оформлення підрозділів ЕРМ.

Якщо під час проведення митного оформлення енергоносіїв виникає потреба у здійсненні відбору проб, або в разі, коли прийнято рішення щодо необхідності проведення митного огляду згідно з наказом, посадова особа підрозділу, яка прийняла таке рішення, в телефонному режимі повідомляє про це підрозділ, що здійснюватиме митний огляд, відбір проб (зразків), зазначаючи при цьому мету відбору проб чи проведення митного огляду та іншу потрібну інформацію.

Підрозділом митного оформлення (у разі необхідності) до підрозділу, на який покладається здійснення заходів митного контролю у місці прибуття (відправлення) вантажу, засобами факсимільного зв'язку направляються: копія поданої до митного оформлення ВМД; копії митних, товаросупровідних, комерційних та інших документів; копія Інформаційного аркуша митного контролю товарів за ВМД з відповідними відмітками про необхідність здійснення пев-

них процедур митного контролю; копія Аркуша контролю проведення митного оформлення за ВМД для відображення часу здійснення відповідних митних процедур.

При потребі відбору проб підрозділом митного оформлення, посадова особа якого прийняла таке рішення, у визначений підрозділ, який здійснюватиме відбір проб (зразків), направляється, письмове розпорядження керівництва Енергетичної регіональної митниці про відбір проб (зразків).

Проби (зразки) та документи, необхідні для формування запиту до ЦМУЛДЕР (Центральна митне управління лабораторних досліджень та аналізу), передаються з підрозділів, на які покладається здійснення заходів митного контролю, до відділу контролю митної вартості та номенклатури.

Після проведення митного огляду вповноважена посадова особа підрозділу, якою проводився огляд, для нарахування та справляння збору за митне оформлення товарів у зонах митного контролю на територіях і в приміщеннях підприємств, що зберігають такі товари, чи поза робочим часом, установленим для митного органу, засобами факсимільного зв'язку невідкладно надсилає до підрозділу, який здійснює митне оформлення вантажу, Акт про проведення митного огляду товарів. Оригінал оформленого Акту про проведення митного огляду товарів відправляється до підрозділу митного оформлення поштою та архівується разом з ВМД.

Митний контроль та митне оформлення енергоносіїв із застосуванням вантажної митної декларації здійснюється підрозділами митного оформлення відповідно до Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації, затвердженого наказом Держмитслужби України від 20.04.2005 р. № 314, та наказу ЕРМ від 27.09.2005 р. № 124 «Про організацію здійснення митних процедур відповідно до наказу Держмитслужби України від 20.04.2005 р. № 314 «Про затвердження Порядку здійснення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації» (зі змінами та доповненнями).

5.3. Митне оформлення енергоносіїв як запасів споживання

Відповідно до ст. 115 Митного кодексу України, затвердженого Законом України від 11.07.2002 р. № 92-IV, під запасами, призначеними для споживання, розуміється таке:

- товари, призначені для споживання пасажирями та екіпажем на борту суден, літаків, у поїздах, інших транспортних засобах, незалежно від того, продаються ці товари чи ні;
- товари, включаючи паливно-мастильні матеріали, необхідні для експлуатації та технічного обслуговування суден, літаків, засобів залізничного та іншого транспорту, в тому числі придбані за кордоном у зв'язку з ліквідацією аварії або для здійснення необхідного поточного ремонту цих транспортних засобів;
- товари, призначені для матеріально-технічного постачання та спорядження, паливно-мастильні матеріали, сировина для промислової переробки, продовольство, інші товари, що вивозяться за межі митної території України для забезпечення виробничої діяльності українських та орендованих (зафрахтованих) українськими підприємствами суден, які здійснюють морський промисел.

Призначені для споживання запаси, що переміщуються на судах, літаках, засобах залізничного та іншого транспорту через митний кордон України в обсягах, які визначаються на підставі встановлених Кабінетом Міністрів України норм споживання та з урахуванням тривалості рейсу, підлягають митному оформленню в безліцензійному порядку без декларування та сплати податків і зборів (крім випадків, передбачених Митним кодексом), а понад зазначені норми — у загальному порядку відповідно до заявленого митного режиму.

Кабінет Міністрів України своєю Постановою від 26 березня 2003 р. № 381 «Про делегування повноважень на затвердження нормативно-правового акта» надав право Міністерству транспорту за погодженням з Державною митною службою України й Міністерством охорони

здоров'я затвердити норми споживання продовольчих, паливно-мастильних матеріалів та інших запасів, визначених ст. 115 Митного кодексу України, що переміщуються через митний кордон України на судах, літаках, залізничним та іншим транспортом.

До визначення вповноваженими міністерствами норм товарів, призначених для споживання, останні при переміщенні через митний кордон України суднами, літаками, залізничним та іншим видом транспорту підлягають декларуванню.

Митні процедури з паливно-мастильними матеріалами, що призначені для споживання, які переміщуються суднами, засобами залізничного та іншого (крім літаків) транспорту, здійснюються Енергетичною регіональною митницею або іншими митними органами за погодженням з ЕРМ у порядку, передбаченому наказом регіональної митниці від 11.08.2006 р. № 468.

Згідно з наказом Держмитслужби України від 09.11.2004 р. № 801 (у редакції наказу Держмитслужби від 12.09.2005 р. № 846) питання оформлення листа про погодження на запаси для споживання (суднові припаси), що переміщуються протягом певного періоду в межах декількох зовнішньоекономічних договорів (контрактів), не потребує погодження з Держмитслужбою.

Додатки

АКТ № 11

Додаток 1 до глави 4

Киев — Москва

15 декабря 2007 г.

Мы, нижеподписавшиеся:

представитель ОАО «Газпром» — _____ (ФИО)

представитель НАК «Нафтогаз Украины» — _____ (ФИО),

составили настоящий акт в том, что за **ноябрь 2007** года ОАО «Газпром» передало, а НАК «Нафтогаз Украины» приняла и протранспортировала природный газ в объеме:

Всего:	15 575 139,433	тыс. н. куб. м
в том числе по газопроводам:	15 575 139,433	тыс. н. куб. м
ГИС — Суджа	8 944 944,879	тыс. н. куб. м
ГИС — Сохрановка (Союз, Орен. — Новопсков)	1 499 595,530	тыс. н. куб. м
ГИС — Писаревка (Уренгой-Н. — Пск., Петр. — Н.Псков)	2 590 686,666	тыс. н. куб. м
ГИС — Валуйки	1 391 789,520	тыс. н. куб. м
ГИС — Серебрянка (ПЗРГ Лозная)	369,375	тыс. н. куб. м
ГИС — Прохоровка	277 549,079	тыс. н. куб. м
ГИС газопровода Белгород — Харьков	4 666,967	тыс. н. куб. м
ГИС Кобрин (Ивацевичи — Долина)	193 171,238	тыс. н. куб. м
ГИС Мозырь (Торжок — Долина)	421 962,973	тыс. н. куб. м
ГИС газопровода Таганрог — Мариуполь	250 403,206	тыс. н. куб. м
Из общего объема подачи:		
1. Газ ОАО «Газпром» составляет:	10 775 530,585	тыс. н. куб. м
из которых подано	Газ российского происхождения для компании RosUkrEnergo АС от ООО «Газпром экспорт» в режиме временного вывоза в Украину	0,000 тыс. н. куб. м

Додатки

из которых подано	Молдове	330 743,772	тыс. н. куб. м
	На юг России	1 170,382	тыс. н. куб. м
	В Курскую область РФ	4 813,300	тыс. н. куб. м
	Передано для транзита в другие европейские страны	10 438 803,131	тыс. н. куб. м
2. Газ компании RosUkrEnergo AC из республик Средней Азии, всего:		4 799 608,848	тыс. н. куб. м
в том числе:	Украине	3 783 143,479	тыс. н. куб. м
	для транзита в другие европейские страны	1 016 465,369	тыс. н. куб. м

**Представитель
ОАО «Газпром»**

ФИО

МП

**Представитель
НАК «Нафтогаз Украины»**

ФИО

МП

АКТ № 11
технической приемки газа
за ноябрь 2007 года

15 декабря 2007 года

Настоящий Акт составлен между компанией RosUkrEnergo AC, НАК «Нафтогаз Украины» и ДК «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз Украины» о том, что согласно Акту № 11 от 15 декабря 2007 года между ОАО «Газпром» и НАК «Нафтогаз Украины» газ, принадлежащий RosUkrEnergo AC, в объёме **3 738 143,479** куб. м, поступивший на границу Украины **в ноябре 2007 года**, распределён следующим образом:

	№ контракта	тыс. куб. м
Газ туркменского происхождения	№ __ от _____	3 029 848,323
Газ казахстанского происхождения	№ __ от _____	753 295,156
Всего		3 783 143,479

От RosUkrEnergo AC От НАК «Нафтогаз Украины» От ДК «Укртрансгаз»

НАК «Нафтогаз Украины»

АКТ
сдачи-приемки природного газа
на границе Российской Федерации и Украины
на ГИС Писаревка за ноябрь 2007 года

1. Представителем ОАО «Газпром» _____ (ФИО) согласно контракту от ____ № _____ передано, а представителем НАК «Нафтогаз Украины» _____ (ФИО) принято на основании замеров в пункте сдачи-приемки ГИС «Писаревка» по газопроводу «Уренгой — Новопсков»

от 10 часов 01 ноября 2007 года

до 10 часов 01 декабря 2007 года

следующее количество газа: **2 590 687 900 куб. м** — два миллиарда пятьсот девяносто миллионов шестьсот восемьдесят семь тысяч девятьсот кубических метров.

2. Из них российские потребители: **1 234 куб. м** — одна тысяча двести тридцать четыре кубических метра.

3. Итого передано Украине: **2 590 686 666 куб. м** — два миллиарда пятьсот девяносто миллионов шестьсот восемьдесят шесть тысяч шестьсот шестьдесят шесть кубических метров.

При стандартных условиях $t = + 20 \text{ }^\circ\text{C}$ и $P = 101,325 \text{ кПа}$

Представитель
НАК «Нафтогаз Украины»

Представитель
ОАО «Газпром»

ФИО

ФИО

МП «__» _____ 2007 г.

МП «__» _____ 2007 г.

Представитель
УМГ «Донбасстрансгаз»

ФИО

МП «__» _____ 2007 г.

АКТ № 11

от 15 декабря 2007 г. сдачи-приёмки природного газа
туркменского и казахстанского происхождения
по контракту № ___ от _____ г.
по итогам поставки в ноябре 2007 года

*****, далее **Продавец**, ***** , далее **Покупатель** и ***** , да-
лее **Перевозчик**, подписали настоящий акт о нижеследующем:

1. **Продавец** передаёт, а **Покупатель** принимает природный газ туркменского происхождения, поставленный в **ноябре 2007 года** в объёме **3 148 283 167** (три миллиарда сто сорок восемь миллионов двести восемьдесят три тысячи сто шестьдесят семь) куб. метров.
2. **Продавец** передаёт, а **Покупатель** принимает природный газ казахстанского происхождения, поставленный в **ноябре 2007 года** в объёме **504 752 823** (пятьсот четыре миллиона семьсот пятьдесят две тысячи восемьсот двадцать три) куб. метра.
3. Юридическая передача природного газа фиксируется в пунктах поставки газа в соответствии с условиями контракта № ___ от _____.
4. **Перевозчик** подтверждает техническую приёмку газа, предназначенного **Покупателю**, в объёме **3 653 035 990** (три миллиарда шестьсот пятьдесят три миллиона тридцать пять тысяч девятьсот девяносто) куб. метров в свои газотранспортные сети.
5. Настоящий акт составлен в 4 (четырёх) экземплярах с целью представления в таможенные органы для декларирования, а также в качестве документа для взаиморасчётов.

От Продавца
МП

От Покупателя
МП

От перевозчика
МП

ПАСПОРТ-СЕРТИФИКАТ ФИЗИКО-ХИМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ГАЗА

Данные физико-химических показателей показателей природного газа, поставляемого на границе Российской Федерации и Украины через ГИС «Писаревка» по газопроводу «Уренгой — Новолосков» за ноябрь 2007 года

Число	Метан C ₁ %	Этан C ₂ %	Пропан C ₃ %	Бутан C ₄ %	Пентан C ₅ %	Адулте, выше C ₆ %	Азот N ₂ %	Угль. газ CO ₂ %	Кислорода O ₂ %	Трассы по воде P=40, кгс/см ²	Темп. Н, ККМ/М ³	Плотность рас-четная, кг/м ³		Ср. сут. давление, кгс/см ²	Мех. прим., кг/м ³	Сероводо-род, кг/м ³	Мерк. сера, кг/м ³	Огуща се-ра, кг/м ³	Сум. расхола газа
												лаб-орат.	пото-ковый						
1	97810	0,897	0,288	0,089	0,017	0,005	0,823	0,065	-11,3	8025	0,6838	68,4	85 269 860						
2	97822	0,896	0,286	0,090	0,017	0,005	0,814	0,064	-12,7	8026	0,6838	68,9	85 974 440						
3	97896	0,833	0,270	0,088	0,017	0,005	0,824	0,060	-14,5	8019	0,6832	68,8	85877 920						
4	97835	0,883	0,284	0,090	0,018	0,005	0,815	0,064	-18,5	8025	0,6837	68,6	86 493 390						
5	97840	0,876	0,284	0,091	0,018	0,005	0,815	0,065	-18,8	8024	0,6836	68,2	86 373 840						
6	97856	0,870	0,281	0,089	0,017	0,005	0,811	0,064	-19,5	8023	0,6835	68,4	86 397 630						
7	97874	0,862	0,278	0,089	0,017	0,005	0,805	0,063	-19,8	8023	0,6834	68,0	86 169 440						
8	97871	0,866	0,282	0,090	0,017	0,004	0,802	0,061	-20,5	8024	0,6834	67,7	86 065 360						
9	97830	0,876	0,290	0,094	0,017	0,004	0,819	0,062	-21,9	8025	0,6838	67,5	85 533 650						
10	97865	0,872	0,281	0,090	0,016	0,004	0,804	0,062	-17,0	8024	0,6834	68,3	85 455 330						
11	97956	0,804	0,263	0,085	0,014	0,004	0,812	0,056	-17,0	8016	0,6827	68,3	87 288 700						
12	98001	0,772	0,251	0,081	0,015	0,003	0,815	0,055	-18,8	8011	0,6822	68,2	86 872 890						
13	98015	0,758	0,245	0,078	0,014	0,003	0,827	0,054	-17,6	8008	0,6821	68,0	86 693 760						
14	98003	0,753	0,247	0,081	0,015	0,004	0,837	0,054	-17,0	8008	0,6822	67,9	86 627 980						

15	97998	0,754	0,249	0,081	0,016	0,004	0,837	0,054	0,007	-18,5	8008	0,6822	67,8				86 520 510
16	97990	0,755	0,253	0,084	0,016	0,004	0,837	0,054	0,007	-17,0	8010	0,6824	68,2				86 787 000
17	98006	0,753	0,249	0,081	0,015	0,003	0,832	0,054	0,007	-18,2	8008	0,6822	67,9				86 632 850
18	98026	0,750	0,246	0,078	0,014	0,003	0,823	0,054	0,006	-19,5	8008	0,6820	68,2				87 123 280
19	98051	0,734	0,238	0,076	0,013	0,003	0,825	0,053	0,007	-18,8	8005	0,6817	68,5				87 195 740
20	98081	0,732	0,231	0,071	0,011	0,003	0,809	0,053	0,009	-19,1	8004	0,6814	67,8				86 488 170
21	98082	0,735	0,232	0,073	0,013	0,003	0,804	0,052	0,006	-19,5	8005	0,6815	67,5				86 200 390
22	98070	0,743	0,235	0,073	0,013	0,003	0,804	0,053	0,006	-20,1	8006	0,6816	67,4				85 765 180
23	98054	0,746	0,240	0,075	0,014	0,003	0,808	0,053	0,007	-19,5	8007	0,6817	66,3				84 596 700
24	98051	0,747	0,242	0,077	0,014	0,003	0,806	0,053	0,007	-20,1	8008	0,6818	67,7				86 715 170
25	98050	0,748	0,241	0,078	0,014	0,003	0,806	0,053	0,007	-20,8	8008	0,6818	68,1				86 797 260
26	98063	0,742	0,239	0,075	0,014	0,003	0,802	0,054	0,008	-21,2	8007	0,6817	68,3	отсут.			86 534 490
27	98080	0,737	0,233	0,073	0,013	0,003	0,800	0,054	0,007	-21,2	8006	0,6815	68,5	отсут.			86 802 560
28	98076	0,735	0,234	0,073	0,013	0,003	0,804	0,055	0,007	-21,6	8005	0,6816	68,0				86 216 550
29	98075	0,736	0,234	0,073	0,013	0,003	0,804	0,055	0,007	-21,2	8005	0,6816	68,1				86 521 850
30	98079	0,731	0,233	0,073	0,013	0,003	0,806	0,054	0,008	-20,5	8005	0,6815	68,3				86 696 010
																	2 590 687 900

Представитель НАК «Нафтогаз Украины» Представитель УМГ «Донбасстрансгаз» Представитель ОАО «Газпром»

« » 2007 ФИО « » 2007 ФИО « » 2007 ФИО

INVOICE

Додаток 6 до глави 4

СЧЕТ № _____

ДАТА _____

КЛИЕНТ _____

КОНТРАКТ № _____

CLIENT _____

CONTRACT _____

УСЛОВИЯ ПЛАТЕЖА

Terms of payment

ОБЪЕМ VOLUME	НАЗНАЧЕНИЕ ПЛАТЕЖА PAYMENT	ЦЕНА PRICE	СУММА AMOUNT
3 783 143,479 тыс. куб. м	За природный газ, поставленный в ноябре 2007 года	230 USD / 1000 куб. м.	870 123 000,17 USD

СУММА ПРОПИСЬЮ Восемьсот семьдесят миллионов сто двадцать три тысячи долларов США семнадцать центов

РЕКВИЗИТЫ: ***** (реквизиты банка)

To be paid to:

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ

President

_____ МП

ФИО

ГЛ. БУХГАЛТЕР

Chief accountant

_____ МП

ФИО

Thanks

РЕЄСТР

обсягів природного газу, який збирається в ПСГ ДК «Укртрансгаз»
за листопад 2007 року
місяць

Обсяги газу	Залишок газу в ПСГ ДК «Укртрансгаз» на початок звітного періоду		Заклячено до ПСГ ДК «Укртрансгаз» за звітний місяць		Відібрано з ПСГ ДК «Укртрансгаз» за звітний місяць		Передано безпосередньо в ПСГ ДК «Укртрансгаз» іншим фірмам за звітний місяць		Залишок газу в ПСГ ДК «Укртрансгаз» на кінець звітного періоду
	XXXX*	XXXX	CCCC*	CCCC	YYYY*	YYYY	обсяг	назва фірми	
Всього:	XXXX*	XXXX	CCCC*	CCCC	YYYY*	YYYY			ZZZZ
у т. ч. обсяги, які перебувають під митним контролем і належать:									
RosUkrEnergo AC	XXXX*		CCCC*		YYYY*				ZZZZ*

ТІС. Н. М

Від ДК «Укртрансгаз»

МП « _____ » _____ 2007 р.

* ZZZZ = XXXX + CCCC – YYYY — обсяг природного газу, що перебуває під митним контролем.

ДОКУМЕНТ ПРЕНДНАЗНАЧЕН ДЛЯ ИСПОЛЪЗОВАНИЯ В СИСТЕМЕ
МАГИСТРАЛЬНЫХ НЕФТЕПРОВОДОВ ОАО «АК «ТРАНСНЕФТЬ»

**МАРШРУТНОЕ ПОРУЧЕНИЕ № 1
ОТ 27 ДЕКАБРЯ 2007**

ВНИМАНИЕ! ИСПОЛНЕНИЕ М/П ПОСЛЕ ФАКТИЧЕСКОЙ СДАЧИ НЕФТИ В
СИСТЕМУ М/Н ОАО «АК «ТРАНСНЕФТЬ»

	САМАРА ИВАНОВУ КИЕВ ПЕТРОВУ	ТРАНСНЕФТЬ УКРТРАНСНАФТА
ТЕЛЕТАЙПОГРАММА	МОСКВА СИДОРОВУ	КОМПАНИЯ «ЭКСИМНЕФТЬ»
ДОГОВОР:	НР 0000001	ОТ 22.12.2006
ЗАКАЗ:	НР 0000002	ОТ 27.07.2007
ЗАДАНИЕ НА ПЛАТЁЖ:	НР 0000003	ОТ 22.07.2007

В СООТВЕТСТВИИ С ДОГОВОРОМ, ЗАКЛЮЧЕННЫМ КОМПАНИЕЙ «ТРАНС-
НЕФТЬ» С КОМПАНИЕЙ «ЭКСИМНЕФТЬ» ИЗ РЕСУРСОВ «НЕФТЕДОБЫВА-
ЮЩАЯ КОМПАНИЯ» ПРОШУ В ЯНВАРЕ 2008 ГОДА ПРОИЗВЕСТИ ТРАНСПОРТИРОВКУ 44.723 ТЫСЯЧ ТОНН (НЕФТЬ «НЕФТЕДОБЫВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ» ДОЛЖНА БЫТЬ ПЕРЕДАНА КОМПАНИИ «ЭКСИМНЕФТЬ» ДЛЯ ПОСЛЕДУЮЩЕЙ РЕАЛИЗАЦИИ НЕФТИ НА ЭКСПОРТ ОТ ИМЕНИ КОМПАНИИ «ЭКСИМНЕФТЬ», ДЛЯ ТРАНСПОРТИРОВКИ НЕФТИ В СТРАНЫ – УЧАСТНИКИ СНГ В I КВАРТАЛЕ 2008 ГОДА, КОРРЕКТИРОВКА ГРАФИКА НР 1 ОТ 01.06.2007) ПО МАРШРУТУ:

КОМПАНИИ «ЭКСИМНЕФТЬ» — КРОТОВКА — САМАРА —
915KM — «НЕФТЕПЕРЕРАБАТЫВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ»

ПУНКТ ОТПР: КРОТОВКА ПРИНЯТЬ 44.723 ТЫС. ТОНН
ПУНКТ НАЗН: «НЕФТЕПЕРЕРАБАТЫВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ»
СДАТЬ 44.665 ТЫС. ТОНН

НЕФТЬ НА КОНЦЕ МАРШРУТА ПРИНИМАЕТ «НЕФТЕПЕРЕРАБАТЫВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ» ДЛЯ «НЕФТЕПЕРЕРАБАТЫВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ»

ЭКСПОРТЕР КОМПАНИИ «ЭКСИМНЕФТЬ», ТАМОЖЕННАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ
НР 10000000/011207/0000001 ОТ 01.12.2007 (ПОСТАВКА С 01.01.2008
ПО 31.01.2008).

ТИП ПОСТАВКИ — НПЗ УКРАИНЫ
КАТЕГОРИЯ ПОСТАВКИ — ПРОЧИЕ ПОСТАВКИ
ОСОБЫЕ УСЛОВИЯ — ПЕРЕДАЧА РЕСУРСОВ
ПРОИЗВОДИТЕЛЬ — «НЕФТЕДОБЫВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ»
ГРУЗОТРАНСПОРТНЫЙ ПОСТАВЩИК — КОМПАНИИ «ЭКСИМНЕФТЬ»
ГРУЗОПЛУЧАТЕЛЬ — «НЕФТЕПЕРЕРАБАТЫВАЮЩАЯ
КОМПАНИЯ»
ПОСЛЕДНИЙ ВЛАДЕЛЕЦ ДОСТУПА — КОМПАНИИ «ЭКСИМНЕФТЬ»

ОПЛАТА СТОИМОСТИ УСЛУГ ПО ТРАНСПОРТИРОВКЕ НЕФТИ
БУДЕТ ПРОИЗВЕДЕНА:

ОАО «ПРИВОЛЖСКИЕ МАГИСТРАЛЬНЫЕ НЕФТЕПРОВОДЫ»

ПО ДОГОВОРУ ПОДРЯДА № 00000001,

(ПЕРЕКАЧАТЬ 44.723 ТЫС. ТОНН).

ОАО «УКРТРАНСНАФТА» (ПРИДНЕПРОВСКИЕ МН)

ПО ДОГОВОРУ № 0000002

(ПЕРЕКАЧАТЬ 44.673 ТЫС. ТОНН).

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ДИРЕКТОРА
ДЕПАРТАМЕНТА ТРАНСПОРТА,
УЧЕТА И КАЧЕСТВА НЕФТИ,
НАЧАЛЬНИК ОТДЕЛА ГРАФИКОВ
И ОФОРМЛЕНИЯ ПОСТАВОК НЕФТИ
ОАО «АК «ТРАНСНЕФТЬ»

ИВАНЕНКО И. И.

МП

ПЕРЕЛІК

місце митного контролю нафти, що переміщується
через митний кордон України трубопровідним транспортом

Місце митного контролю	Місцезнаходження
Приймально-здавальна діляниця «Кременчук» ВАТ «Укртатнафта», система вимірювання кількості та контролю якості нафти № 466-1	м. Кременчук Полтавської області
Приймально-здавальна діляниця «Кременчук» ВАТ «Укртатнафта», система вимірювання кількості та контролю якості нафти № 466-2	— " —
Приймально-здавальна діляниця «Лисичанськ» нафтоперекачувальної станції Лисичанського районного управління ВАТ «Укртранснафта», система вимірювання кількості та контролю якості нафти № 459	м. Лисичанськ Луганської області
Приймально-здавальна діляниця «Лисичанськ» нафтоперекачувальної станції Лисичанського районного управління ВАТ «Укртранснафта», система вимірювання кількості та контролю якості нафти № 930	— " —
Приймально-здавальна діляниця «Одеса» Одеського районного управління ВАТ «Укртранснафта», система вимірювання кількості та контролю якості нафти № 490	м. Одеса
Приймально-здавальна діляниця «Одеса» Одеського районного управління ВАТ «Укртранснафта», система вимірювання кількості та контролю якості нафти № 704	— " —
Приймально-здавальна діляниця «Херсон» ВАТ «Херсоннафтопереробка», система вимірювання кількості та контролю якості нафти № 467	м. Херсон
Приймально-здавальна діляниця «Дрогобич» Дрогобицького районного управління ВАТ «Укртранснафта» (облік за резервуарами ВАТ «Укртранснафта»)	м. Дрогобич Львівської області
Лінійно-виробнича диспетчерська станція «Броди» (облік за залізничними цистернами)	м. Броди Львівської області
Нафтовий термінал «Південний» філії «Магістральні нафтопроводи «Дружба» ВАТ «Укртранснафта» (облік за резервуарами ВАТ «Укртранснафта» або суднами закордонного плавання)	м. Южний Одеської області

Додаток 4 до глави 5

ОПЕРАТИВНИЙ ЛИСТ

обліку приймання-здачі нафти по вузлу обліку № _____ за « _____ » _____ 200__ р.

Час	Кількість нафти			t°	f	Тиск				Резеруари	Калібрування	м³	Т	Нарост. кількість т	№	Прим.	
	Дані лічильника	м³	Т			Наростаючі	Вхід — вихід	№ 1	№ 2								№ 3
23																	
1																	
3																	
5																	
6																	
7																	
9																	
11																	
13																	
15																	
17																	
19																	
21																	

Аналізи:

Зміну здав:
Зміну прийняв:

Зміну здав:
Зміну прийняв:

Назва приймально-здавального пункту
(дослідної лабораторії)Название приемо-сдаточного пункта
(испытательной лаборатории)ПАСПОРТ ЯКОСТІ № _____ від _____ 200 г.
ПАСПОРТ КАЧЕСТВАдо акту прийому-здачі № 1
к акту приема-сдачиМісце відбору проби ВОН 459
Место отбора пробыДата та час відбору проби _____ 200 г. 23-07
Дата и время отбора пробы

№	Назва показника Наименование показателя	Метод досліджень Метод испытаний	Результат досліджень Результат испытаний
1	Температура нафти при відборі проби, °С Температура нефти при отборе пробы, °С		
2	Тиск нафти при відборі проби, Мпа Давление нефти при отборе пробы, Мпа		
3	Густина нафти за робочих умов, кг/м ³ Плотность нефти при рабочих условиях, кг/м ³		
4	Густина нафти за 20 °С, кг/м ³ Плотность нефти при 20 °С, кг/м ³	МИ 2153-2001	
5	Густина нафти за 15 °С, кг/м ³ Плотность нефти при 15 °С, кг/м ³	МИ 2153-2001	
6	Масова частка баласту, %: Всього Массовая доля балласта, % води, % / воды, % хлористих солей, % / хлористих солей, % мех. домішок, % / мех. примесей, %	ГОСТ 2477-65 ГОСТ 21534-76 ГОСТ 6370-83	

Додатки

7	Концентрація хлористих солей, $мг/дм^3$ Концентрация хлористых солей, $мг/дм^3$	ГОСТ 21534-76	
8	Масова частка сірки, % Массовая доля серы, %	ГОСТ 1437-75	
9	Тиск насичених парів, <i>кПа (мм рт. ст.)</i> Давление насыщенных паров, <i>кПа (мм рт. ст.)</i>	ГОСТ 1756-52	
10	Вихід фракцій, % Выход фракций, % 200 °С 300 °С 350 °С		
11	Масова частка парафіну, % Массовая доля парафина, %		
12	Масова частка сірководню, $млн^{-1}$, (ppm) Массовая доля сероводорода, $млн^{-1}$, (ppm)		
13	Масова частка метил- етил меркаптанів, $млн^{-1}$, (ppm) Массовая доля метил -этилмеркаптанов, $млн^{-1}$, (ppm)		
14	Масова частка органічних хлоридів, $млн^{-1}$, (ppm) Массовая доля органических хлоридов, $млн^{-1}$, (ppm)		

Класифікація нафти за ДС Р 51858-2002 2.2.1

Классификация нефти по ГОСТ Р 51858-2002

Представник дослідної лабораторії

Підпис

Представитель испытательной лаборатории

Представник сторони, що здає

Підпис

Представитель сдающей стороны

Представник сторони, що приймає

Підпис

Представитель принимающей стороны

М. П.

АКТ ПРИЙОМУ-ЗДАЧІ НАФТИ № 1

від 5 января 2008 г.

Акт приема-сдачи нефти

Пункт прийому-здачі нафти, номер ВОН
Пункт приема-сдачи нефти, номер УУН**ПСП «Лисичанск»
УУН № 459**Договір на транспортування нафти №
Договор транспортировки нефти №**НР 0000001 от 22.12.2006
Договор № 0000002**Підприємство (власник) ПЗД
Предприятие (владелец) ПСП**ОАО «Укртранснафта»**Маршрутне доручення №
Маршрутное поручение №**1 27.12.2007**

Виробник / Производитель

**«Нефтедобывающая
компания»**

Вантажовідправник / Грузоотправитель

Компания «Эксимнефть»

Вантажоотримувач / Грузополучатель

**«Нефтеперерабатывающая
компания» для «Нефтепере-
рабатывающая компания»**

Експортер (імпортер) / Экспортер (импортер)

Компания «Эксимнефть»

Митна декларація / Таможенная декларация

**124000013/7/084000
от 29.12.2007**

Митна декларація / Таможенная декларация РФ

**НР 10000000/011207/
0000001 от 01.12.2007**Уповноважений представник сторони, що здає
Уполномоченный представитель сдающей стороны**ОАО «Укртранснафта»
Ивашин П. П.**діючий на підставі довіреності
действующий на основании доверенности**№ 21 от 13.12.07**Уповноважений представник сторони,
що приймає**Петренко Г. Ф.**Уполномоченный представитель принимающей
стороныдіючий на підставі довіреності
действующий на основании доверенности
нафту в такій кількості та якості
нефть следующего количества и качества**№ 6128 от 03.01.08**

Дата, зміна Дата, смена	Од. ВИМ.	05.01.08				
		23-07	07-15	15-23		Сутки
Показники вторинних приладів вузла обліку / Показания вторичных приборов УУН						
під час закінчення попередньої здачі	об'єм	м ³				
на время окончания предыдущей сдачи	маса	т				

Додатки

на момент завершения поточной задачи:	об'єм	м ³	17153	16713	17358		
на момент завершения текущей сдачи	маса	т	14987	14597	15147		
Нафта з баластом	об'єм	м ³	17153	16713	17358		
Нефть с балластом	маса	т	14987	14597	15147		44731
Середня температура / Средняя температура		°С	10,2	10,4	10,6		
Середній тиск / Среднее давление		МПа	0,99	1,00	0,99		
Середня густина / Средняя плотность		кг/м	873,7	873,4	872,6		
Поправка на густину / Поправка на плотность							
№ паспорту якості нафти № паспорта качества нефти			47	52	55		
Масова частка баласту: Всього		%	0,1379	0,1667	0,1375		
Массовая доля балласта		%	0,12	0,15	0,12		
води / воды		%	0,0041	0,0029	0,0037		
хлористих солей / хлористых солей		%	0,0138	0,0138	0,0138		
мех. домішок / мех. примесей		%	0,0138	0,0138	0,0138		
Масова частка сірки		%	1,32	1,34	1,39		
Массовая доля серы		%	1,32	1,34	1,39		
Концентрація хлористих солей		мг/ дм	36	25	32		
Концентрация хлористых солей		мг/ дм	36	25	32		
Маса баласту / Масса балласта		т	21	24	21		66
Маса нафти нетто / Масса нефти нетто		т	14966	14573	15126		44665

Маса нафти нетто (прописом)

сорок четыре тысячи шестьсот

Масса нефти нетто (прописью)

шестьдесят пять тонн

Класифікація нафти: ГОСТ Р 51858-2002

2.2.1 2.2.1 2.2.1

Классификация нефти

Здав Ивашин П. П.

Приймав Петренко Г. Ф.

Сдав (П. І. Б.), підпис / (Ф. І. О.) підпись

Приняв (П. І. Б.), підпис / (Ф. І. О.) підпись

М.П.

М.П.

ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

АКТ №

ЗНЯТТЯ МИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Даний акт складено представниками _____

*посада, П. І. Б. посадової особи митного органу*про те, що _____ на ПЗП (НПС) _____
число, місяць, рік *найменування*на підставі звернення _____
*вказати найменування документа щодо причин зняття**пломб митного органу, його номер та дату*

здійснено зняття митного забезпечення на

найменування вимірювального приладу, засувної арматури

Найменування засобу вимірювання	Тип приладу та клас точності	Показники приладу на момент зняття пломб	Відбиток знятої пломби митного органу	Кількість знятих пломб митного органу
1	2	3	4	5

Представник митного органу _____

посада, П. І. Б.

Представник ПЗП (НПС) _____

посада, П. І. Б.

АКТ № 1/1
приема-передачи нефти

г. Лисичанск

5 января 2008 г.

Мы, нижеподписавшиеся, **Компания «Эксимнефть»**, Российская Федерация, г. Тюмень, в лице Сидорова И.И., действующего на основании доверенности № 15/44 от 01.01.2008 г, и **«Нефтеперерабатывающая компания»**, Украина, г. Лисичанск, в лице директора департамента транспортировки нефти Власенко И. Г., действующего на основании доверенности № 112/6-88 от 11.12.07, составили настоящий акт о том, что **Компания «Эксимнефть»** передала, а **«Нефтеперерабатывающая компания»** приняла нефть сырую в количестве **44665** (сорок четыре тысячи шестьсот шестьдесят пять) метрических тонн.

Основание:

маршрутное поручение № 1 от 27.12.07 года;
суточный акт приёма-сдачи нефти по узлу № 459: № 1 от 05.01.08г.;
договор поставки нефти № 1 от 21.12.2007 года;
акт приема-передачи № 1/1 от 05.01.2007 года.

Компания
«Эксимнефть»

_____ И. И. Сидоров

«Нефтеперерабатывающая
компания»

_____ И. Г. Власенко

Лисичанское районное нефтепроводное управление в лице начальника Березкина А. Д. подтверждает прокачку нефти в количестве **44665** (сорок четыре тысячи шестьсот шестьдесят пять) метрических тонн, по маршрутному поручению № 1 от 27.12.07 года, и на основании суточного акта приёма-сдачи нефти по узлу № 459: № 1 от 05.01.08 г.

_____ А. Д. Березкин

Додаток 9 до глави 5

Начальнику Енергетичної
регіональної митниці пану
(П. І. Б.)

Директора департаменту
транспортування нафти
«Нафтопереробна
компанія» (адреса, П. І. Б.)

ЗАЯВА

Прошу надати відповідно до ст. 82 Митного кодексу України дозвіл на випуск товарів у вільний обіг за тимчасовою декларацією «Нафтопереробна компанія», код ЄДРПОУ, Місцезнаходження: (адреса)

1. Загальні відомості про зовнішньоекономічну операцію: імпорт нафти сирової трубопровідним транспортом в кількості 44 665 т відповідно до ПКМУ від 17.12.2003 № 1958, згідно з договором поставки нафти № 1 від 21.12.2007 р. між компанією «Эксимнефть» та «Нафтопереробною компанією», Доповнення № 1 від 21.12.2007 р., рахунок № 1 від 21.12.2007 р.

2. Документи, що додаються до заяви:

- договір поставки нафти 1 від 21.12.2007 р. між компанією «Эксимнефть» та «Нафтопереробною компанією»,
 - доповнення № 1 від 21.12.2007 р.,
 - рахунок № 1 від 21.12.2007 р.,
 - маршрутне доручення № 1 від 27.12.2007 р.,
 - платіжне доручення № 1 від 26.12.2007 на суму 30 000 000,00 грн.
- Загальна кількість аркушів: 19.

3. Зобов'язання підприємства: Зобов'язуюся протягом тридцяти днів з дня випуску товарів у вільний обіг подати митному органу вантажну митну декларацію, заповнену у звичайному порядку, передбачені законодавством документи та надати відомості, потрібні для здійснення митного контролю й митного оформлення зазначених вище товарів. Зі змістом ст. 330, 340, 355 Митного кодексу України ознайомлений.

Директор департаменту
транспортування нафти

(підпис)

(П. І. Б.)

Додатки

РІШЕННЯ МИТНОГО ОРГАНУ:

ТЕРМІН ДІЇ ДОЗВОЛУ / ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОЗВОЛУ / ПРИЧИНИ ВІДМОВИ:

(пасада посадової особи митного органу)

(підпис, дата)

(ініціали, прізвище)

М. П.

Начальнику Енергетичної
регіональної митниці
(П. І. Б.)

ЗАЯВА

«Суб'єкт ЗЕД»,
код за ЄДРПОУ _____
юридична адреса _____
фактична адреса _____
банківські реквізити:
Назва банку _____
код ЄДРПОУ банку _____, адреса _____
Валютний рахунок № _____
Валютний рахунок № _____
Гривневий рахунок № _____
облікова картка № _____ від _____.

У зв'язку з постачанням нафти трубопровідним транспортом на адресу «Суб'єкта ЗЕД» та неможливістю надання через не залежні від нашого підприємства причини для митного оформлення одночасно з вантажною митною декларацією актів приймання-передачі та сертифікатів (паспортів) якості на зазначену партію нафти, керуючись п. 12 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 № 1958, просимо Вас дозволити прийняти для реєстрації вантажну митну декларацію на нафту сиру, код згідно з УКТЗЕД 2709009000, кількість _____ т, фактурна вартість _____, митна вартість _____.

Додаткові відомості:

Зовнішньоекономічний контракт № _____ від _____ р.
Характер угоди: купівля — продаж,

Документи, що додаються:

- Зовнішньоекономічний контракт № _____ від _____ р.
- Додаткова угода до ЗЕ контракту № _____ від _____ р.
- Інвойс № _____ від _____ р.
- Маршрутне доручення № _____ від _____ р.,
- Платіжне доручення № _____ від _____ р.
- Довідка про відсутність за межами України валютних цінностей та майна від _____ р. № _____

Додатки

Зобов'язання

Зобов'язуюсь у термін до (зазначається термін, але не пізніше 15-го числа місяця, що настає за звітним) подати митному органу вантажну митну декларацію, заповнену у звичайному порядку, і передбачені законодавством документи, потрібні для здійснення митного контролю й митного оформлення зазначених вище товарів, та сплатити податки й збори (обов'язкові платежі), установлені законодавством України. Зі змістом ст. 330, 340, 355 Митного кодексу України ознайомлений.

Керівник

(підпис, П.І.Б.)

РІШЕННЯ МИТНОГО ОРГАНУ:

ТЕРМІН ДІЇ ДОЗВОЛУ / ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОЗВОЛУ / ПРИЧИНИ ВІДМОВИ:

(посада посадової особи митного органу)

(підпис, дата)

(ініціали, прізвище)

М. П.

(найменування пункту прийому)
(підприємство)

АКТ № _____ ПРИЙНЯТТЯ-ПЕРЕДАЧІ НАФТИ « _____ » _____ 200__ р.

Представник _____ що діє на підставі доручення № _____ від « _____ » _____ 200__ р.
з одного боку, та представник, _____ що діє на підставі доручення № _____ від _____
« _____ » _____ 200__ р. з іншого боку, склали цей акт про те, що перший здав, а другий прийняв нафту в таких
кількостях та якостях:

Дата і час заміру	Номер резервуара	Рівень нафти, мм		Густина, кг/м ³	Температура	Об'єм нафти, м ³	Маса нафти з баластом (брутто), т	Номер паспорта якості	Вміст				Кількість баласту		Маса нафти нетто, т		
		до від-качки	після відкачки						водн, %	хлористих солей МГ	%	меха-нічних домішок	%	т			

У резервуарі

Здано нафти нетто _____ т у т. ч.

прописом

Цей акт є підставою _____
для грошових розрахунків _____

посада

П. І. Б.

підпис

Некондиц. _____

I групи _____

II групи _____

III групи _____

Начальнику Енергетичної
регіональної митниці
пану (П.І.Б.)
Лисичанського район-
ного нафтопровідного
управління (адреса)

ЗАЯВА

Прошу надати відповідно до ст. 148 Митного кодексу України, ПКМУ від 25.12.2002 р. № 1985, ПКМУ від 17.12.2003 р. № 1958 дозвіл на подання періодичної митної декларації для здійснення митного оформлення нафти сирової, яка у _____ місяці 200 р. буде протранспортована у напрямку Новоросійська у митному режимі «транзит».

Лисичанське районне нафтопровідне управління,
код ЄДРПОУ,
Місцезнаходження: (адреса)

Загальні відомості про зовнішньоекономічну операцію: нафта сира, що постачається трубопровідним транспортом за зовнішньоекономічним договором № 001 від 10.12.2007 р., згідно з наказом ДМСУ від 30.12.2003 р. № 931, код згідно з УКТЗЕД 2709009000, кількість — 44 600 т., митна вартість _____ USD, характер угоди — транспортування нафти.

Документи, що додаються до заяви:

- Облікова картка № ____ від _____ 200 р.
- Зовнішньоекономічний договір на транспортування нафти № 001 від 10.12.2007 р.
- Довідка про проведення декларування валютних цінностей, прибутків та майна належать резиденту України і знаходяться за її межами (№ ____ від _____ 200 р.)
- Загальна кількість аркушів: 9.

Зобов'язання підприємства:

Зобов'язуюсь у термін до (зазначається термін, але не пізніше 15-го числа місяця, що настає за звітним) подати митному органу вантажну митну декларацію, заповнену у звичайному порядку, і передбачені законодавством документи, потрібні для здійснення митного контролю й митного оформлення зазначених вище товарів, та сплатити податки й збори (обов'язкові платежі), установлені законодавством України. Зі змістом ст. 330, 340, 355 Митного кодексу України ознайомлений

Додатки

Керівник

(підпис, П.І.Б.)

РІШЕННЯ МИТНОГО ОРГАНУ:

ТЕРМІН ДІЇ ДОЗВОЛУ / ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОЗВОЛУ / ПРИЧИНИ ВІДМОВИ:

(посада посадової особи митного органу)

(підпис, дата)

(ініціали, прізвище)

М. П.

ДОКУМЕНТ ПРЕНАЗНАЧЕН ДЛЯ ИСПОЛЗОВАНИЯ В СИСТЕМЕ
МАГИСТРАЛЬНЫХ НЕФТЕПРОВОДОВ ОАО «АК«ТРАНСНЕФТЬ»

**МАРШРУТНОЕ ПОРУЧЕНИЕ № 1
ОТ 27 ДЕКАБРЯ 2007**

ВНИМАНИЕ! ИСПОЛНЕНИЕ М/П ПОСЛЕ ФАКТИЧЕСКОЙ СДАЧИ НЕФТИ В
СИСТЕМУ М/Н ОАО «АК«ТРАНСНЕФТЬ»

	САМАРА	ТРАНСНЕФТЬ
	ИВАНОВУ	
	КИЕВ	УКРТРАНСНАФТА
	ПЕТРОВУ	
	НОВОРОССИЙСК	ТРАНСНЕФТЬ
	ГРИГОРЬЕВУ	
ТЕЛЕТАЙПОГРАММА	МОСКВА	КОМПАНИЯ «ЭКСИМНЕФТЬ»
	СИДОРОВУ	
ДОГОВОР	НР 0001 ОТ 20.12.2007	
ЗАКАЗ	НР 0002 ОТ 26.12.2007	
ЗАДАНИЕ НА ПЛАТЕЖ	НР 0003 ОТ 27.12.2007	

В СООТВЕТСТВИИ С ДОГОВОРОМ, ЗАКЛЮЧЕННЫМ КОМПАНИЕЙ «ТРАНС-
НЕФТЬ» С КОМПАНИЕЙ «ЭКСИМНЕФТЬ», ИЗ РЕСУРСОВ НЕФТЕДОБЫВА-
ЮЩЕЙ КОМПАНИИ ПРОШУ В ЯНВАРЕ 2008 г. ПРОИЗВЕСТИ ТРАНСПОР-
ТИРОВКУ 44.723 ТЫСЯЧ ТОНН НЕФТИ (НЕФТЬ НЕФТЕДОБЫВАЮЩЕЙ
КОМПАНИИ ДОЛЖНА БЫТЬ ПЕРЕДАНА КОМПАНИИ «ЭКСИМНЕФТЬ»
ДЛЯ ПОСЛЕДУЮЩЕЙ РЕАЛИЗАЦИИ НЕФТИ НА ЭКСПОРТ ОТ ИМЕНИ
КОМПАНИИ «ЭКСИМНЕФТЬ») В I КВАРТАЛЕ 2008 г. ПО МАРШРУТУ:

КОМПАНИЯ «ЭКСИМНЕФТЬ» — ПОКРОВКА — КРОТОВКА —
САМАРА — 915 КМ — ЛУГАНСК — ТИХОРЕЦК — НБ ШЕСХАРИС

ПУНКТ ОТПР.: ПОКРОВКА ПРИНЯТЬ 44.723 ТЫС. Т
ПЕРЕДАТЬ ИЗ РОССИИ НА ГРАНИЦЕ РФ/РУ 44.674 ТЫС. Т
ВОЗВРАТ В РОССИЮ НА ГРАНИЦЕ РУ/РФ 44.657 ТЫС. Т

И ОТГРУЗИТЬ НА ЭКСПОРТ ЧЕРЕЗ ПОРТ НОВОРОССИЙСК 44.600 ТЫС. Т
НЕФТИ ДЛЯ «GSVT TRADE LTD» ПО КОНТРАКТУ № 001 ОТ 10.12.2007.

ПРОДЕКЛАРИРОВАНО ОАО «АК«ТРАНСНЕФТЬ» ЗАЯВЛЕНИЕ О ТРАНСПОРТИРОВКЕ В 2008 ГОДУ РОССИЙСКИХ ТОВАРОВ ПО ТЕРРИТОРИИ УКРАИНЫ № 1000000/101207/0000001 ОТ 10.12.2007 (ПОСТАВКА ЯНВАРЬ — МАРТ 2008 г.)

ДАТУ ПОДХОДА ТАНКЕРА И НАЗВАНИЕ СУДНА СООБЩИТ ДОПОЛНИ-

ТЕЛЬНО ЭКСПОРТЕР, ОТГРУЗКА В СООТВЕТСТВИИ С ПОЗИЦИОННЫМ ГРАФИКОМ.

ЭКСПОРТЕР КОМПАНИЯ «ЭКСИМНЕФТЬ», ГРУЗ ДЕКЛАРИРУЕТСЯ В ПОРТУ.

ТИП ПОСТАВКИ — В ДАЛЬНЕЕ ЗАРУБЕЖЬЕ
КАТЕГОРИЯ ПОСТАВКИ — ПРОЧИЕ ПОСТАВКИ
ОСОБЫЕ УСЛОВИЯ — ПЕРЕДАЧА РЕСУРСОВ
ПРОИЗВОДИТЕЛЬ — НЕФТЕДОБЫВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ
ГРУЗОТПРАВИТЕЛЬ — КОМПАНИЯ «ЭКСИМНЕФТЬ»
ГРУЗОПОЛУЧАТЕЛЬ — КОМПАНИЯ «ЭКСИМНЕФТЬ»
ПОСЛЕДНИЙ ВЛАДЕЛЕЦ ДОСТУПА — КОМПАНИЯ «ЭКСИМНЕФТЬ»

ОПЛАТА СТОИМОСТИ УСЛУГ ПО ТРАНСПОРТИРОВКЕ

БУДЕТ ПРОИЗВЕДЕНА:

ОАО «ПРИВОЛЖСКИЕ МАГИСТРАЛЬНЫЕ НЕФТЕПРОВОДЫ»

ПО ДОГОВОРУ ПОДРЯДА НР 0000001

(ПЕРЕКАЧАТЬ 44.723 ТЫС. Т)

ОАО «УКРТРАНСНАФТА» (ПРИДНЕПРОВСКИЕ МН)

В ЛИЦЕ КОМПАНИИ «SOFT LIMITED»

С ОАО «АК«ТРАНСНЕФТЬ» ПО ДОГОВОРУ НР 002100 И ДОГОВОРУ

МЕЖДУ ОАО «УКРТРАНСНАФТА» И КОМПАНИЕЙ «SOFT LIMITED»

НР 1/25-16 ОТ 01.12.2007

(ПЕРЕКАЧАТЬ 44.674 ТЫС. Т).

ОАО «ЧЕРНОМОРТРАНСНЕФТЬ» ПО ДОГОВОРУ ПОДРЯДА

НР 011001,

(ПЕРЕКАЧАТЬ 44.657 ТЫС. Т).

ДИРЕКТОР ДЕПАРТАМЕНТА ТРАНСПОРТА,
УЧЕТА И КАЧЕСТВА НЕФТИ ОАО «АК «ТРАНСНЕФТЬ»
ИВАНЕНКО И. И.

(подпись)

МП

Додаток 1 до глави 9

УКРАЇНА

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ

Цей дозвіл є підставою для прийняття зазначених у гр. 12 товарів до митного оформлення. Заявник зобов'язаний не пізніше ніж за три доби до здійснення міжнародної передачі подати до відповідного митного органу цей дозвіл та всі потрібні документи для митного оформлення. Заявник несе відповідальність згідно із законодавством України за неправильне використання цього дозволу. Дія цього дозволу може бути зупинена або дозвіл може бути скасовано Держекспортконтролем України у випадках, передбачених законодавством.

1. Дозвіл № 00000001	2. Строк дії дозволу: 31.12.2008	3. Тип дозволу: разовий	
4. Заявник:	ДП «НАЕК «Енергоатом»	4.1. Код за ЄДРПОУ	333333333
4.2. Місцезнаходження:	Київ, 01032, вул. Вєстрова, 3		
4.3. Держава:	Україна	4.4. Код держави	804
5. Експортер:	ДП «НАЕК «Енергоатом»	5.1. Код за ЄДРПОУ	333333333
5.2. Місцезнаходження:	Київ, 01032, вул. Вєстрова, 3		
5.3. Держава(и):	Україна		
5.4. Код(и) держав(и):	804		
6. Імпортер:	ФДУП «Гірничо-хімічний комбінат»	6.1. Код за ЄДРПОУ	«
6.2. Місцезнаходження:	Железногорськ, 662972, вул. Леніна, 53		
6.3. Держава(и):	Російська Федерація		
6.4. Код(и) держав(и):	643		
7. Споживач:	ФДУП «Гірничо-хімічний комбінат»	7.1. Код за ЄДРПОУ	«
7.2. Місцезнаходження:	Железногорськ, 662972, вул. Леніна, 53		
7.3. Держава(и):	Російська Федерація		
7.4. Код(и) держав(и):	643		

8. Характер міжнародної передачі: експорт	9. Валюта платежу:	10. Код валюти	11. Загальна вартість	
12. Найменування і повний опис товару (додаткова одиниця виміру)	13. Код за УКТЗЕД	14. Одиниця виміру	15. Кількість	11.1. Вартість
ТПВ. Відпрацьовані (опромінені) паливні елементи (ТВЕЛМ) ядерних реакторів ВТВЗ	2844500000	796	72	
16. Підстава для надання дозволу				
Контракт від 01.01.2000 № 1, доповнення від 01.01.2008 № 1 з Протоколом узгодження договірної ціни, додаткова угода від 01.01.2008 № 2 до доповнення № 1				
17. Особливі умови використання дозволу та додаткова інформація				
Вивезення здійснюється з відокремленого підрозділу (структурної одиниці) НАЕК «Енергоатом» «Чернобильська АЕС», 34400, м. Славутич, Київська обл.				
Заставна вартість відпрацьованих ТВЕЛів становить 110,544 руб. РФ. Вартість послуг з вивезення 72 ВТВЗ (імпорт послуг з вивезення, зберігання та переробки відпрацьованого ядерного палива) становить 55016,80 руб. РФ. Звіт про використання дозволу надається у 45-денний термін з дати фактичного відвантаження кожної партії товару або в місячний термін після закінчення дії висновку (у разі його невикористання)				
18. Посада, прізвище, ініціали особи, яка підписує дозвіл				
Заступник голови Державної служби експортного контролю України Гришко В. В. _____ М. П. _____ Дата 05.04.2007				

УКРАЇНА

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ

Цей дозвіл є підставою для прийняття зазначених у гр. 12 товарів до митного оформлення. Заявник зобов'язаний не пізніше ніж за три доби до здійснення міжнародної передачі подати до відповідного митного органу цей дозвіл та всі потрібні документи для митного оформлення. Заявник несе відповідальність згідно із законодавством України за неправильне використання цього дозволу. Дія цього дозволу може бути зупинена або дозвіл може бути скасовано Держекспортконтролем України у випадках передбачених законодавством.

1. Дозвіл № 11111111	2. Термін дії дозволу: 31.12.2008	3. Тип дозволу: разовий	
4. Заявник:	ДП «НАЕК «Енергоатом»	4.1. Код за ЄДРПОУ	33333333
4.2. Місцезнаходження:	Київ, 01032, вул. Ветрова, 3	4.4. Код держави	804
4.3. Держава:	Україна	5.1. Код за ЄДРПОУ	—
5. Експортер:	ВАТ «ТВЕЛ»		
5.3. Держава(и):	Російська Федерація		
5.4. Код(и) держав(и):	643		
6. Імпорттер:	ДП «НАЕК «Енергоатом»	6.1. Код за ЄДРПОУ	33333333
6.2. Держава(и): Україна			
6.3. Код(и) держав(и):	804		
7. Спovichач:	ДП «НАЕК «Енергоатом», ВП «Чорнобильська АЕС»	7.1. Код за ЄДРПОУ	22222222
7.3. Держава(и):	Україна		
7.4. Код(и) держав(и):	804		

8. Характер міжнародної передачі: імпорт	9. Валюта платежу: Долар США	10. Код валюти		11. Загальна вартість	
		840		44444,00	
12. Найменування і повний опис товару (додаткова одиниця виміру)	13. Код за УКТЗЕД	14. Одиниця виміру		15. Кількість	
ТПВ. Неопромінені тепловидільні елементи збірок у складі робочих касет для ядерних реакторів ВВЕР-440 та ВВЕР-1С00:					
ТВЗ 236 (креслення 0440.02.00.000-02)	8401300000	796		24 11111	
РК 142 профільована (креслення 0440.01.00.000-11)	8401300000	796		132 11111	
РК 136 (креслення 0440.01.00 000-07)	8401300000	796		4 11111	
ТВЗА збагаченням 4,38 % (креслення 498.03.000-02)	8401300000	796		36 11111	
16. Підстава для надання дозволу Контракт від 01.01.2000 № 21-06/02, доповнення від 01.01.2008 № 21-06/03, додаток № 1 до доповнення № 21-06/03					
17. Особливі умови використання дозволу та додаткова інформація Звіт про використання дозволу надається у 45-денний термін з дати фактичного імпорту кожної партії товару або в місячний термін після закінчення дії висновку (у разі його невикористання)					
18. Посада, прізвище, ініціали особи, яка підписує дозвіл Заступник голови Державної служби експортного контролю України Гришко В. В. _____ М. П. _____ Дата 05.04.2007					

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ ЯДЕРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ

01011, м. Київ-11, вул. Арсенальна, 9/11
 тел. (044) 254-33-75; факс (044) 254 33 11

№ _____

Першому віце-президенту —
 технічному директору
 ДП НАЕК «Енергоатом»
 Лавренчуку А. І.
 01032, Київ, вул. Ветрова, 3

ДОЗВІЛ

перевезення по території України
 радіоактивних матеріалів

1. Заявник: ДП НАЕК «Енергоатом»
01032, Київ, вул. Ветрова, 3
4. Вантажодержувач: Федеральне державне унітарне підприємство
«Гірничо-хімічний комбінат»
662972, м. Железнодорожск, Красноярського
краю, вул. Леніна, 53
5. Місце призначення: Федеральне державне унітарне підприємство
«Гірничо-хімічний комбінат»
662972, м. Железнодорожск, Красноярського
краю, вул. Леніна, 53
6. Вантаж: Відпрацьоване ядерне паливо:
радіоактивні матеріали, що входять до складу
відпрацьованих тепловидільних збірок,
всього 72 шт. ВТВЗ; маса подільного
матеріалу — 27663,79 кг.
7. Упаковка: Тип В(У): транспортні пакувальні комплек-
ти ТУК-13В, кількість 3 шт., сертифікат-дозвіл
RUS/046/В(У)F-96Т (Rev. 6), термін дії до
08.05.2009; транспортні пакувальні комплек-
ти ТУК-13/1В, кількість — 3 шт., сертифікат-
дозвіл RUS/052/В(У)F-96Т (Rev. 5), термін дії
до 30.07.2009.
8. Вид транспорту: Залізничний
6 вагонів-контейнерів ТК-13,
2 вагони супроводу ТК-ВС,
2 вагони прикриття.
29 березня 2007 р.

9. Підстава для видачі дозволу: Заява першого віце-президента — технічного директора ДП «НАЕК «Енергоатом» № 1001/11 від 01.01.2008; копія контракту № 2 від 01.01.2000 з доповненням № 1 від 01.01.2008; копія додаткової угоди № 1 від 01.01.2008 до доповнення № 2; копія ліцензії Ш ГН-05-401-1000 від 01.01.2005 Федерального нагляду Росії з ядерної та радіаційної безпеки, виданої ФДУП «Гірничо-хімічний комбінат»; ліцензія Держатомрегулювання від 01.01.2004 ОВ № 000001, видана НАЕК «Енергоатом» на право провадження діяльності з перевезення радіоактивних матеріалів; копія поліса № 1001/05-НАЕК від 10.01.2008 обов'язкового страхування цивільної відповідальності ДП «НАЕК «Енергоатом» за ядерну шкоду; Угода між Урядом України й Урядом Російської Федерації про співробітництво в галузі транспортування ядерних матеріалів від 12.04.1996.
10. Забезпечення фізичного захисту на рівнях не нижче, ніж це передбачено Ковенцією про фізичний захист ядерного матеріалу від 3 березня 1980 року.
11. Перевезення виконувати відповідно до «Правил ядерної та радіаційної безпеки при перевезенні радіоактивних матеріалів» (ПБПРМ-2006)
12. У разі радіаційної аварії або будь-якого інциденту при транспортуванні негайно сповістити Відділ моніторингу і кризового реагування Державного комітету ядерного регулювання України (тел. (044)200-00-00, факс (044)200-00-00), найближчий відділ Міністерства внутрішніх справ України.
13. Термін дії дозволу: 01.01.2008 р.
14. Протягом трьох днів після виконання перевезення письмово повідомити про це Державний комітет ядерного регулювання України за адресою: 01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11 або за факсом: 200-00-01. Цей дозвіл не замінює дозвільних документів інших державних органів України на перевезення територією України небезпечних вантажів.

Заступник Голови

Іванченко І. І.

СЕРТИФИКАТ КОНЕЧНОГО ПОТРЕБИТЕЛЯ

END-USER CERTIFICATE

<p>1. Потребитель, его адрес
User's full name and address</p>	<p>ФГУП «Горно-химический комбинат»
662972, г. Железнодорожск Красноярского края, ул. Ленина, 53</p>
<p>2. Экспортер (Поставщик), его адрес
Exporter's full name and address</p>	<p>ГП НАЭК «Энергоатом»
01032, г. Киев-32, ул. Ветрова, 3</p>
<p>3. Наименование и полное описание товара
Name and full description of the goods</p>	
<p>4. Место установления (использования) товара
Place of installation (use) of the goods</p>	<p>ФГУП «Горно-химический комбинат»
662972, г. Железнодорожск Красноярского края, хранилище завода РТ-2</p>
<p>5. Цель конечного использования товара
The purpose of End-use of the goods</p>	Технологическое хранение и переработка
- 6. Потребитель товара настоящим гарантирует, что товар, указанный в пункте 3, не будет использован в других целях, отличных от указанных в пункте 5, и не будет передан другому субъекту предпринимательской деятельности на территории России или реэкспортирован без разрешения Госатомнадзора Российской Федерации.**
The user of the goods warrants by this, that the goods stated in item 3, will not be used other, than for purposes stated in item 5, and will not be transferred to any other subject of business activity in the territory of Ukraine or reexported without a permission of the State Service on Export Control of Ukraine
- 7. Другие гарантии и обязательства, предусмотренные условиями внешнеэкономического договора.**
Other guaranties and obligations stipulated by conditions of the external economic contract
- Данный товар:
- не будет использоваться для целей, противоречащих Договору о нераспространении ядерного оружия, а также для других военных целей;
 - будет обеспечен физической защитой на уровне не ниже рекомендованного МАГАТЭ;
 - не будет экспортироваться или передаваться из-под юрисдикции России без предварительного согласия Поставщика

Генеральный директор

должность
title

дата
date

подпись
signature

печать
stamp

М. П.

фамилия
name

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ**

ЕКОЛОГІЧНА ДЕКЛАРАЦІЯ № 001

1. Дата і місце заповнення декларації *01.01.2008 м. Славутич, Україна*
2. Повна назва, адреса та реквізити:
- а) власник вантажу *ВП «Чорнобильська АЕС»
ДП «НАЕК «Енергоатом» (Україна)*
- б) відправник вантажу *ВП «Чорнобильська АЕС»
ДП «НАЕК «Енергоатом» (Україна)*
- в) отримувач вантажу *ФДУП «Гірничо-хімічний комбінат (Росія)*
3. Дані про вантаж

Категорія вантажу	Назва вантажу, код УКТ ЗЕД	Маса, кг Об'єм, л	Вид пакування	Маркування	Супровідні документи на вантаж
	Відпрацьовані (опромінені) паливні елементи (ТВЕЛ) ядерних реакторів, код УКТ ЗЕД 2844500000		Транспортно-пакувальні комплекти типу ТУК-13В і ТУК 13/1В		Залізна накладна № 36051004 від 17/04/2007 Рахунки-проформи № 3/07 від 02/04/2007, № 041/3873 від 13/04/2007 Дозвіл на перевезення ЗМ ДКИРУ № УА/023-07/1/8F від 30/03/2007 Дозвіл ДСЕКУ № 26263200 від 05/04/2007 Акт радіаційного контролю б/п від 16/04/2007 Протокол радіаційного обстеження № 5 від 14/04/2007
	Транспортно-пакувальні комплекти типу ТУК-13В — 3 шт., ТУК-13/ТВ — 3 шт., код УКТ ЗЕД 8609009000		спецагони-контейнери типу ТК-13		
	Спецагони-контейнери типу ТК-13 — 6 шт., код УКТ ЗЕД 8606912000	495000	без пакування		
	Вагони супроводу типу ТК-ВС — 2 шт., код УКТ ЗЕД 8605000000	138 600	без пакування		

4. Відомості про вантаж, умови і термін зберігання:
ВП «Чорнобильська АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом» (Україна)
5. Гарантія екологічної безпеки *гарантовано*
6. Назва, марка, № транспортного засобу, його належність *спецагони-контейнери №№ 39528005, 39528013, 39528047, 39528088, 39528054, 39528062 (Росія)*
7. Прізвище та ім'я особи, що заповнює декларацію та її повноваження
інженер СМО УВТК ВП «Рівненська АЕС» А. І. Левицький
8. Вид контролю: *екологічний та радіологічний контроль*

Підпис особи, що заповнювала декларацію *М. П.* Прізвище та ім'я держінспектора, його підпис

№ _____ від _____ 2007 р.

Начальнику
Енергетичної
регіональної митниці
Коневу О. І.

ЗАЯВА

Прошу надати відповідно до ст. 237, 239 Митного кодексу України, наказів Держмитслужби України від 13.09.2003 № 609, від 09.08.2005 № 735 дозвіл на розміщення товарів у митний режим переробки за межами митної території України. Державне підприємство Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» для ВП «Чорнобильська АЕС», код за ЄДРПОУ: 22222222, місцезнаходження: Україна, 01032, Київ, вул. Ветрова, 3.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ОПЕРАЦІЮ

Відповідно до умов зовнішньоекономічного контракту від 01.01.2000 р. № 1, доповнення від 01.01.2008 № 2 з протоколом узгодження договірної ціни і додатковою угодою від 01.01.2008 № 1, укладеними з ФДУП «Гірничо-хімічний комбінат» (м. Железнодорожск, Росія), здійснюється вивезення ВТВЗ з енергоблоку № 1 ВП «Чорнобильська АЕС» на технологічну витримку та подальшу переробку терміном на 30 років. Загальна кількість — ВТУЗ — 72 шт., заставна вартість — 11 111,76 грн. Митний орган на кордоні: Глухівська митниця, вид транспорту: залізничний.

2. ДОКУМЕНТИ, ЩО ДОДАЮТЬСЯ ДО ЗАЯВИ

Доповнення від 01.01.2008 № 2 з протоколом узгодження договірної ціни і додатковою угодою від 01.01.2008 № 1 до контракту від 01.01.2000 р. № 1, опис технологічних операцій з переробки, розпорядження КМУ від 16.12.2004 № 924-р. (знаходяться в митниці), рахунок-проформа від 01.01.2008 № 01/08 — на 1 арк.

3. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Зобов'язуюся забезпечити проведення операції з переробки товарів згідно з вимогами законодавства України та заявити у відповідному митному режимі відходи (залишки), що будуть отримані в результаті переробки товарів.

Віце-презідент із загальних питань

М. П. _____

Додатки

РІШЕННЯ МИТНОГО ОРГАНУ:

ТЕРМІН ДІЇ ДОЗВОЛУ / ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОЗВОЛУ / ПРИЧИНИ ВІДМОВИ:

(посада посадової особи митного органу)

(підпис, дата)

(ініціали, прізвище)

М. П.

Додаток 1 до глави 11

УКРАЇНА		Курс USD: 9,05		124000014/8/	
1	6	Назва підприємства (по контракту) Адреса підприємства 0024000-00-0000000000		ЕК	ПМД
		Адреса підприємства 0024000-00-0000000000		1	1,70
1	6	Назва фірми-одержувача (по контракту) Адреса		Додаток I	
		Назва підприємства (по контракту) Адреса підприємства 0024000-00-0000000000			
1	6	Назва суб'єкта ВЕД (договорів) 0024000-00-0000000000		UA/XXXXXXXXXX	
		20/08/08		GB	
		FOB		UA МТП Юзвий	
		USD		202000,00 5,05 21 USD	
1	6	124000014			
		Енергетична регіональна компанія			
		1. Асфальт базальтовий ГОСТ 6221-90 марка Ас		28141000 00 0	
		Виробник: Урай-ва		UA 1000000 000	
		Малоясінь, 160000000		1000 2200 1000000	
				202000,00	
3105		Обласна картка суб'єкта ВЕД		26/12/07 26/12/08	
3106		Вихідна інфактура		31/01/08 31/12/08	
3107		Вихідні документи до договору			
3108		Вихідні документи до внутр. договору			
3109		Вихідні документи до суб'єкта ВЕД			
3110		Дуб. дог.			
		Адреса суб'єкта ВЕД (договорів)		П.І.Б. № телефону	

Додатки

УКРАЇНА (форма МД-В)

Договірний №

ад ВМД № 124000014/70/

Товар № 1

Графа 44

6000 Сертифікат якості №

13/02/08

9604 Заявка на ГМД

06/02/08

9604 Дозвіл кетовці на ГМД

06/02/08

ВІДПІСЬ МЕТРИКОЮ ОПІСЬ ВІДПОВІДАЄТЬСЯ ПРАВИЛІВІ

Печать

Модель № 74

Адреса суб'єкта ЗЕД (векларита)
Сторона імпорту/експорту/переміщення

П.І.Б.
№ телефону
З. № 460

Додатки

УКРАЇНА (форма МД-6)

Додаток № 1

до ВМД № 124000014/В/

Графа 50
 Я, П.І.Б., номер і серія паспорта, озвучені в ній зі змістом статей 331, 332, 336, 337, 338, 349, 350 Митного Кодексу України і зобов'язуюсь перемістити задекларовані товари транспортом через митну територію України та доставити їх у Єнергетичну регіональну компанію в термін до "....." 2008 року.

Товар № 1

Графа 44

9090	Довідка ДПІ суб'єкта ЗЕД	15/01/08
6000	Сертифікати № 20	05/02/08
9000	Лист на прокату	06/02/08
9604	Заява на ГВМД	29/01/08
9604	Дозвіл митниці на ГВМД	29/01/08

Місце для вказівки органу митного контролю

Початок

Місце запису

Адреса суб'єкта ЗЕД (м. Львів)

П.І.Б.
 № телефону
 В-№ 1941

ТОВ « »

Порт відправлення:
Порт призначення

Кількість доручень—
ПМД / ВМД №

ДОРУЧЕННЯ №
На відпуск вантажу
Примірник

Від

Згідно вказівки (ВАНТАЖОВЛАСНИК)

Від просимо

Навантажити на т/х (НАЗВА)

Прапор

Судновласник

Вантаж Аміак безводний

Код товару

У кількості

Товар, який належить навантажити на танкер, повинен відповідати діючим нормативам

Відправник: (НАЗВА)

Одержувач: (НАЗВА)

Контракт №

Коносамент №

ТОВ « »
Як агент вантажовідправника
ПЕЧАТКА

РЕКВІЗИТИ ВАНТАЖОВЛАСНИКА

№ ____ від _____

Уповноваженому експедитору

Згідно з договором № ____ від _____ прошу оформити доручення на навантаження т/х « _____ »

Вантаж — аміак в кількості 10 000 000 кг.

Повідомляємо Вам інструкції з оформлення документів (коносаментів, маніфестів):

Вантаж — Fully refrigerated anhydrous ammonia loaded in bulk.

Відправник — назва відправника.

Одержувач — назва одержувача.

Порт завантаження — port of Yuzhny.

Порт розвантаження — one or more safe berth / ports USA.

Просимо підготувати три комплекти документів для вантажоотримувача.

Представнику (уповноваженому експедитору) передати всі оригінали.

Вантажовласник

П. І. Б.

CODE NAME: «CONGENBILL», EDITION 1994		BILL OF LADING № TO BE USED WITH CHARTER-PARTIES Reference №
Shipper Назва відправника		
Consignee Назва одержувача		
Notify address Адреса сторони, яку повідомляють		
Vessel Назва судна	Port of loading Назва порту завантаження	
Port of discharge Назва порту розвантаження		
Shipper's description of goods Назва вантажу	Gross weight Вага брутто	
(of which on deck at Shipper's risk: the Carrier not being responsible for loss or damage howsoever arising)		
Freight payable as per CHARTER-PARTY dated	SHIPPED at the Port of Loading in apparent good order and condition on board the Vessel for carriage to the Port of Discharge or so near thereto as she may safely get goods specified above Weight, measure, quality, quantity, condition, contents and value unknown. IN WITNESS whereof the Master or Agent of the said Vessel has signed the number of Bills of Lading indicated below all of this tenor and date, any one of which being accomplished the others shall be void. FOR CONDITIONS OF CARRIAGE SEE OVERLEAF	
FREIGHT ADVANCE Received on account of freight:		
Time used for loading days hours.		
Freight payable at	Place and date of Issue Місце та дата підписання	
Number of original Bs/L	Signature Підпис	

SHIPPER Назва відправника		CARGO MANIFEST №
CONSIGNEE Назва одержувача		
NOTIFY ADDRESS Адреса сторони, яку увідомляють		
FLAG Прапор судна		
VESSEL Назва судна	PORT OF LOADING Назва порту завантаження	NUMBER OF ORIG B5/L
PORT OF DISCHARGE Назва порту розвантаження		
KIND OF PACKAGES AND DESCRIPTION OF GOODS Назва вантажу		GROSS WEIGHT Вага брутто
FREIGHT AND CHARGES		

ОБЛІКОВА КАРТКА № _____**Суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності,
який перебуває на обліку в Енергетичній регіональній митниці**

Подвійний облік. Суб'єкт перебуває на обліку в (назва митного органу)

Картка обліку № (номер картки обліку митного органу за місцем державної реєстрації)

Ідентифікаційний номер особи _____

Повна назва підприємства: _____

Скорочена назва підприємства: _____

Місцезнаходження підприємства (згідно зі свідоцтвом про державну реєстрацію) _____

Поштова адреса підприємства _____

Коди: ЄДРПОУ(ДРФО) _____ КОАТУУ _____

Державна реєстрація (№, дата, орган реєстрації) _____

Індивідуальний податковий номер _____ свідоцтво № _____ від _____

Податкова інспекція: _____

Адреса: (поштовий індекс) _____ код ЄДРПОУ _____ тел. (код міста) _____

П.І.Б. керівника підприємства _____

Паспортні дані: серія _____ № _____ виданий _____ дата _____

Реєстрація _____ підпис _____

Телефон (код міста): _____ Телефакс (код міста) _____

П.І.Б. головного бухгалтера _____

Паспортні дані: серія _____ № _____ виданий _____ дата _____

Реєстрація _____ підпис _____

Телефон (код міста): _____ Телефакс (код міста) _____

Гривневий рахунок: _____**Валютний рахунок (коди валют):** _____**Назва банку** _____**Код ЄДРПОУ банку** _____ **МФО** _____**Адреса банку: (поштовий індекс)** _____**Особи, вповноважені для роботи з митницею:**

П.І.Б. _____ тел. _____ телефакс _____

Паспортні дані: серія _____ № _____ виданий _____ дата _____

Начальнику (назва) митниці
П. І. Б.
Начальнику Енергетичної
регіональної митниці
П. І. Б.

ЛИСТ-УЗГОДЖЕННЯ ПРО ПОДВІЙНИЙ ОБЛІК

Підприємство: (назва) _____

Юридична адреса: _____

Поштова адреса: _____

Код ЄДРПОУ: _____

Розрахунковий рахунок: (номер рахунка, назва банку) _____

Перебуває на обліку в (назва митниці) _____

Номеробліковоїкартки: (митниці первинного обліку) _____

Просимо Вашого дозволу на проведення подвійного обліку в Енергетичній
регіональній митниці.

Керівник підприємства _____ П. І. Б.
(М. П. Підпис)

Митниця (назва митниці) не заперечує проти подвійного обліку підприємства (назва) в Енергетичній регіональній митниці.

Начальник уповноваженого підрозділу _____ П.І.Б.
(Підпис)

Начальник митниці (назва) _____ П.І.Б.
(Підпис)

М. П. митниці

Реєстраційний № _____ загального відділу митного органу

Серія «Митна справа в Україні»

**Бузюн Євген Георгійович, Булава Валерій Леонідович,
Вознюк Роман Миколайович, Гладкий Анатолій Михайлович,
Єфимович Андрій Миколайович, Золотарьов Ігор Анатолійович,
Конєв Олександр Іванович, Микитюк Сергій Михайлович,
Пашко Павло Володимирович, Пісной Павло Якович,
Пустовойтенко Сергій Анатолійович, Степаненко Олександр Іванович,
Стріха Микола Вікторович, Черниш Світлана Михайлівна,
Шульга Олександр Миколайович, Ярмоленко Ярослав Леонідович**

За загальною редакцією П. В. Пашка та О. І. Конєва

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЕНЕРГОНОСІЇВ

Навчально-методичний посібник

Редактори: *Дерев'янка Т. П., Масюк Н. Г.,
Гончаренко О. В., Мозилко О. О.*

Оригінал-макет *М. Кобринський*

Коректор *Ю. Тишко*

Підписано до друку 26.6.2009. Формат 60x90¹/₁₆
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 26,19. Облік.-вид. арк. 23,28.
Тираж 1000 прим. Замовлення № 47

Дніпропетровськ: Академія митної служби України
(свідоцтво про видавничу діяльність ДК №10 від 24.02.2000 р.).
49044, м. Дніпропетровськ, вул. Рогальова, 8.

Видавнича організація «ПЛАСКЕ» ЗАТ
Реєстраційне свідоцтво ДК № 2149 від 08.04.2005
Україна, 65001, Одеса, вул. Академіка Заболотного, 12,
тел. +38 (048) 7-385-385

Віддруковано з оригінал-макету в типографії видавництва «Друк»
Одеса, вул. Канатна, 83; тел. 728-37-50